ROMANUL SECOLULUI XX

E. L. DOCTOROW

billy bathgate

EDITURA UNIVERS

E. L. DOCTOROW

Traducere de MIHNEA GAFIȚA

Prefață de DAN GRIGORESCU

Billy Bathgate

Editura
UNIVERS
București • 1996

Redactor artistic: Vasile SOCOLIUC
Redactor: Denisa COMĂNESCU PRELIPCEANU

MULȚUMIM
Agenției de Presă și Cultură
a Statelor Unite ale Americii – USIA
pentru spijinul acordat
la realizarea acestei ediții.

E. L. DOCTOROW
BILLY BATHGATE
© 1989 by E. L. Doctorow
All rights reserved.

Toate drepturile asupra acestei versiuni
sînt rezervate Editurii **UNIVERS**
Piața Presei Libere nr. 1, 79739, București

ISBN 973-34-0381-4

PREFAŢĂ

O TRĂSĂTURĂ ESENŢIALĂ a naraţiunii postmoderne, pusă ca atare în evidenţă în aprinsele discuţii din ultimele două sau trei decenii dintre criticii şi teoreticienii literari, e reinterpretarea raporturilor faţă de istorie. Se vorbeşte insistent de o *eroziune* a simţului istoriei şi explicaţia pare a fi simplă: „De vreme ce globul a devenit mai mic, distanţele şi spaţiile necunoscute au fost eliminate, iar ecranele ne transmit acelaşi invariabil colaj de imagini ale trecutului, urmarea nu poate fi alta decît că ne aflăm plantaţi — sau împotmoliţi — în implacabilul *Acum*. Am pierdut nu numai sensul istoriei reale, al trecutului care modelează prezentul, ci şi înţelesurile vitale ale viitorului. Posibilităţile ce decurg de aici sînt atît de descurajante, conştiinţa incapacităţii noastre de a controla aceste lucruri e atît de paralizantă, dieta noastră zilnică atît de abundentă în stimuli ai prezentului, încît nici nu mai privim la calendar, decît atunci cînd simţim că se apropie timpul vacanţelor. Nu mai credem despre noi că sîntem chemaţi să contribuim la facerea lumii: noi sîntem cei asupra cărora lucrează toate lucrurile lumii şi nu ne rămîne decît să acceptăm asta."*

Curioasă poate să pară, la prima vedere, importanţa acordată de teoreticieni unei chestiuni despre care se credea că şi-a aflat de mult răspunsul şi că a fost definitiv clasată între problemele ce interesează exclusiv istoria ideilor literare. Cine ar mai încerca astăzi să reconstituie istoria Angliei lui Richard-Inimă-de-Leu sau a Franţei din vremea lui Ludovic al XIII-lea pornind de la *Ivanhoe* sau de la *Cei trei muşchetari*? Nimeni nu socoteşte evenimentul istoric povestit într-un roman al epocii romantice altfel decît ca pe un fundal pe care se proiectează eroul fictiv (sau căruia i se atribuie spectaculoase isprăvi imaginare). Istoria e, deci, o convenţie menită să dea personajului inventat de scriitor o identitate credibilă, astfel încît şi nemaiîntîlnitele lui izbînzi să poată căpăta girul autenticităţii.

* Sven Birkerts, *American Energies*, New York, William Morrow & Co., 1992, p. 24.

Pe prozatorul postmodern, însă, îl interesează prea puţin salvarea identităţii personajului său. Şi, la rîndul ei, transformată într-un colaj arbitrar de evenimente reale şi închipuite în care îşi fac apariţia indivizi venind din epoci diferite şi neavînd, de multe ori, nici o legătură reală cu întîmplările povestite în carte, istoria e un factor ce participă tocmai la destrămarea identităţii eroului şi a spaţiului istoric în care e plasat de romancier. Ea este tot o *convenţie* literară, ca pe vremea romanticilor, dar de cu totul altă factură; chiar şi atunci cînd e atestat de documente neîndoielnice, textul istoric se transformă într-un „produs al literaturii", formulare la care ajungea, încă de acum mai bine de douăzeci de ani, unul dintre teoreticienii importanţi ai literaturii contemporane.*

Semnificativ, romanele lui E. L. Doctorow sînt printre cele pe care comentatorii fenomenului postmodern le pomenesc cel mai frecvent în intervenţiile lor ţintind la limpezirea noilor sensuri ale istoriei în literatura de astăzi. Într-un dialog dintre doi reprezentanţi de seamă ai criticii americane actuale, scriitorul era evocat ca „exemplul cel mai bun pentru felul în care, transformînd trecutul în ceva ce e evident un simulacru sumbru, dintr-o dată ne face să ne dăm seama că aceasta e singura imagine a trecutului de care dispunem.** Cu alte cuvinte, istoria, aşa cum o re-creează scriitorul, e singura pe care se cuvine să o luăm în seamă şi orice încercare de a o readapta la istoria reală e inutilă, atît în planul literaturii, cît şi în cel al istoriei.

E foarte semnificativă, de aceea, consecvenţa cu care prozatorul îşi construieşte acţiunea pe fundalul unor evenimente din istoria trecută a Statelor Unite; încă de la primele sale cărţi era foarte greu de stabilit dacă istoria juca rolul unui decor în care se desfăşura drama unor personaje fictive sau dacă portretul acestora era astfel conturat încît să-l sugereze pe cel al unor participanţi reali la drama reală a istoriei. *Cartea lui Daniel*, de pildă, publicată în 1971, cea dintîi operă a lui Doctorow care a întrunit aprecierile foarte pozitive ale criticii (i s-a decernat importantul premiu al Cercului Naţional al Criticilor), urmărea biografia imaginară a unui băieţandru ce îşi aminteşte de părinţii săi, executaţi ca spioni aflaţi în slujba unei puteri străine.

* Vezi Hayden White, "The Historical Text as Literary Artifact", comunicare prezentată la Colocviul de Literatură Comparată, Universitatea Yale, 24 ianuarie 1974; publicată în *Clio*, an III, nr. 3 (1974).

** Fredric Jameson, în conversaţia cu Anders Stephanson, publicată în vol. *Universal Abandon? The Politics of Postmodernism*, ed. Andrew Ross, Minneapolis, University of Minnesota Press, 1988, p. 20.

Acţiunea romanului şi personajele lui erau evident construite după modelul celebrului caz al soţilor Ethel şi Julius Rosenberg, condamnaţi în aprilie 1951 (şi executaţi în iunie 1953), pentru că transmiseseră sovieticilor secretele armei atomice.

Cartea lui Daniel nu e, însă, un roman „cu cheie": Doctorow nu intenţiona să-şi pună cititorul în faţa unor enigme, lăsîndu-l să-i identifice pe eroii ascunşi sub alte nume şi reduşi la portrete groteşti, aşa cum se întîmplă cîteodată în astfel de romane. Dimpotrivă, referirile la cei doi spioni sînt clare, nu dau posibilitatea nici unui fel de confuzii — dovadă că absolut toţi recenzenţii cărţii şi comentatorii postmodernismului care s-au referit la ea, mai tîrziu, au rostit cu multă naturaleţe numele soţilor Rosenberg.

Doctorow „rescrie" trecutul ca pe o fantezie. Romanul *Ragtime*, de pildă, reactualizează într-un ritm jucăuş anii de la începutul secolului, punîndu-şi personajele imaginare să se întîlnească şi să stea de vorbă cu personaje reale cum au fost Henry Ford, celebrul pianist de jazz Scott Joplin, iluzionistul Harry Houdini, anarhista Emma Goldman, Sigmund Freud, Carl Jung, arhitectul Stanford White, Theodore Dreiser, magnatul John Pierpoint Morgan. (În acelaşi fel, *Balanţa*, romanul din 1988 al unui alt reprezentant al generaţiei lui Doctorow, Don DeLillo, va „rescrie" drama asasinării preşedintelui Kennedy, construind acţiunea ca pe un *puzzle*, combinînd piesele evenimentelor reale cu cele ale unor variante de tipul „ce s-ar fi întîmplat *dacă*..." şi obţinînd astfel un alt desen al faptelor istorice.)

Depinzînd de unghiul din care o citeşti, cartea poate dobîndi credibilitatea pe care o răsfrînge asupra acţiunii ei prezenţa unor personalităţi reale, la fel de bine cum le poate transforma pe toate acestea în creaţii fictive, amestecîndu-se cu celelalte creaţii fictive ale scriitorului. Şi aceasta cu atît mai mult cu cît Doctorow se exersa aici, aşa cum s-a băgat de seamă, recompunînd, printre altele, o operă gravă a literaturii universale, *Michael Kohlhaas* al lui Kleist.* S-a folosit, în descrierea acestei întreprinderi a lui Doctorow, un termen introdus în limbajul scrierilor teoretice de Claude Lévi-Strauss: „bricolaj" — înţelegîndu-se prin acesta „munca pe care o face un om îndemînatic, folosindu-se de uneltele ce-i stau la îndemînă". (Lévi-Strauss aplica termenul la logica mitului.)

---

* Vezi Geoffrey H. Hartman, "Literary Commentary as Literature", în vol. *Criticism in the Wilderness*, New Haven, Yale University Press, 1981, pp. 153–4.

Efectul acestei transcrieri ar putea fi comparat cu „prelucrarea" unei opere wagneriene, de exemplu, transformată în *musical* pentru o scenă de pe Broadway sau a unei simfonii care devine o piesă de jazz (de altminteri, titlul însuşi al romanului, *Ragtime*, înseamnă o specie anume de jazz, sincopată, polifonică, răspîndită mai ales între 1890 şi 1910). *Ragtime* ar putea fi citit şi ca replică la *Povestirile din epoca jazzului*, scrise cu mai bine de o jumătate de secol mai devreme de Scott Fitzgerald.

Fără îndoială, e doar o problemă de timp ca povestirea lui Kleist (şi, într-o măsură, a lui Scott Fitzgerald) să fie recuperată, nu ca o sursă privilegiată, ci ca un *pre-text* care explodează, pur şi simplu, cînd e aşezat într-o ramă nouă, şi îşi revelează nu numai prioritatea, ci şi sensurile profunde, tocmai pentru că e aşezat într-un fel de contrapunct perpetuu cu textul pe care îl pastişează în chip declarat. S-ar putea deduce că „bricolajul" avea drept scop, printre altele, să pună în lumină, prin contrast, dramatismul sursei de care s-a slujit; el ilustrează, astfel, una din trăsăturile fundamentale ale postmodernismului: abandonarea subiectului grav al modernismului şi orientarea spre teme ale culturii populare — vodevilul, în diverse tonalităţi, fiind una dintre formele ei predilecte.

În 1983, Doctorow publică *Lacul Cufundarului*, un roman picaresc al cărui peisaj este Vestul Mijlociu al anilor '30 şi al perioadei imediat următoare celui de-al doilea război mondial. E vremea în care înfăţişarea exotică a acestor ţinuturi se pierdea treptat, tradiţiile rurale lăsînd loc unei civilizaţii citadine brutale care se traducea, pe atunci, în ofensiva gangsterilor şi a traficanţilor de alcool, în sărăcirea dramatică a fermierilor, dar şi într-un entuziasm aproape fără de limite faţă de tehnocraţi, de tinerii experţi veniţi din amfiteatrele universităţilor să rezolve, în locul funcţionarilor publici aleşi prin vot popular, problemele complicate ale administraţiei şi economiei. Este epoca arestării lui Capone, a împuşcării spectaculoase de către FBI, în celebrul episod de la Cinematograful Biograph din Chicago, a lui John Dillinger, „inamicul public numărul 1" al vremii. Este vremea, firească, a Marii Depresiuni, a *New Deal*-ului rooseveltian, dar şi a zgomotoaselor campanii declanşate de diversele „Ligi ale Decenţei" care cereau impunerea cenzurii, mai ales în industria cinematografică, a atacurilor împotriva evreilor, a negrilor, a tuturor imigranţilor, indiferent de naţie, dezlănţuită de „Uniunea pentru Justiţie Socială", organizaţie condusă de reverendul Charles Coughlin căruia i se spunea „Părintele

Radio", fiindcă, deşi îndîrjit adversar al societăţii americane moderne, îşi rostea fulminantele predici politice la microfoanele posturilor de radio, acceptînd, deci, această unealtă a civilizaţiei în secolul XX şi nu o condamna, aşa cum făcea, de pildă, cu cinematograful, cu dansurile la modă, cu competiţiile sportive sau cu instituţiile bancare, de credit şi de asigurări.

S-ar fi părut că Doctorow nu avea cum să descopere în această atmosferă întunecată elemente care să-i îngăduie scrierea unui roman buf; el a ştiut, însă, din nou, cum să lege evenimentul istoric cu cel inventat, lăsîndu-le să alunece mereu pe unul în locul celuilalt, rearanjînd piesele vastului mozaic al istoriei Americii într-unul din cele mai tragice momente ale ei.

Aşa se întîmplă şi în *Billy Bathgate*, romanul său din 1989. De data aceasta, Edgar Lawrence Doctorow se întoarce în New York, oraşul său natal şi unde fusese student al Universităţii Columbia. Un element care ar putea să deruteze încă din capul locului e naraţiunea la persoana întîi, ceea ce ar lăsa să se presupună că sînt evocate, dacă nu neapărat episoade autobiografice, în tot cazul unele la care scriitorul să fi asistat cîndva, în copilărie. Cînd, însă, anume? În primul rînd, copilăria scriitorului nu coincide cu aceea a personajului său: născut la 6 ianuarie 1931, Doctorow nu avea vîrsta lui Billy, la datele la care se petrec întîmplările din carte.

În al doilea rînd, succesiunea acestor fapte e, ca de obicei în romanele sale, dislocată, raporturile episoadelor reale cu cele descrise în carte fiind, de foarte multe ori, de-a dreptul fanteziste. Singurele repere care permit plasarea acţiunii într-un moment cît de cît precis al istoriei interbelice a Statelor Unite (dacă această precizie istorică are vreo importanţă pentru Doctorow sau pentru cititorii lui) sînt numele a două personaje politice: Fiorello La Guardia, ales în 1933 (pe temeiul unui program ce prevedea, printre altele, reprimarea corupţiei şi a teroarei instaurate de gangsteri) şi rămas vreme de 12 ani primar al New Yorkului; şi Thomas Dewey, care va deveni, în 1935, anchetator special al crimei organizate (în cei doi ani cît va rămîne în această funcţie, va trimite în faţa judecăţii 73 de gangsteri şi va obţine 72 de condamnări) şi, în 1937, procuror districtual. Pe vremea aceea, însă, deşi nu mai boxa, celebrul campion Jack Dempsey nu se retrăsese cu totul din ring: era arbitru, şi va deschide restaurantul despre care vorbeşte romanul lui Doctorow abia după cel de-al doilea război mondial.

Portretul gangsterului prezentat aici sub numele de „Schultz Olandezul", nume de împrumut, după cum aflăm, purtat ca un fel de titlu nobiliar, preluat de la un alt gangster, a cărui figură era înconjurată de aura legendelor despre crimele sale îndrăzneţe) nu urmează modelul precis al vreunuia dintre nenumăraţii bandiţi ai anilor '20 şi '30. Poate că unele trăsături sînt inspirate de celebrul Al Capone (faptul că acesta era italian, născut la Napoli şi venit, de mic, cu familia, în Statele Unite, iar „domnul Schultz" era evreu din New York fiind simple detalii). Dar Capone a rămas în marea metropolă de pe Coasta de Est numai pînă cînd cel de-al 18-lea amendament la Constituţia americană, instituind prohibiţia alcoolului pe întregul teritoriu al ţării, a intrat în vigoare, în 1920.

Atunci s-a mutat la Chicago (luînd înfăţişarea unui sobru comerciant de mobilă) şi a devenit, în scurt timp, şeful uneia dintre cele mai puternice şi mai active bande ale oraşului. Şi-a eliminat rivalii şi i-a pedepsit pe cei suspectaţi de trădare, cu un înspăimîntător sînge-rece; un violent „război al bandelor" s-a declanşat imediat după venirea în oraş a tînărului italian (care dobîndise, încă din foarte timpuria adolescenţă, la New York, o experienţă dură a jafului şi a crimei, în faimoasa bandă a celor „Cinci colţuri"). Pe unul dintre concurenţii care îl supărau mai tare l-a ucis la lumina zilei, în anul 1924, în florăria din centrul oraşului al cărei patron era acesta; în scurtă vreme, a devenit adevăratul stăpîn al întregului Chicago: controla nu numai contrabanda cu băuturi alcoolice, dar şi cazinourile clandestine, tripourile, bordelurile şi localurile de dans. O uriaşă reţea de agenţi ai săi strecurau în Chicago (şi în alte mari oraşe ale Americii) cantităţi inimaginabile de whisky aduse de peste frontieră, din Canada, sau din Caraibe. Ştia să mituiască la timp şi pe cine trebuia, aşa încît a dobîndit imunitate totală, deopotrivă din partea poliţiei şi a instituţiilor civile.

În 1927, s-a hotărît să intre în politică, anunţîndu-şi sprijinul pentru un candidat la funcţia de primar al oraşului Chicago, "Big Bill Thompson", el însuşi un caz tipic de corupţie din acea epocă tulbure. Campania electorală declanşată de Capone pentru protejatul său a fost numită „a ananaşilor", pentru că, pentru întîia oară, se introducea un argument care s-a dovedit foarte convingător: grenada de mînă.

Şi, peste doi ani, în ziua de Sfîntul Valentin a lui 1929, celebrul masacru al unei bande adverse, condusă de Bugs Moran. Episod adesea evocat de literatură şi de filme. Episod descris şi de Doctorow, numai că el mută acţiunea la New York şi o datează ceva mai tîrziu,

în anii '30. Or, în acea vreme, Capone se afla (din 1931) între zidurile uneia dintre cele mai bine păzite închisori din Statele Unite, Alcatraz, pe o insulă din golful San Francisco: fusese condamnat la 11 ani, dar nu pentru crimă (pentru *nici una* din crimele săvîrşite în văzul tuturor), ci pentru evaziune fiscală. Cînd va ieşi din temniţă, va fi o biată ruină omenească, abia mişcîndu-se, înţepenit de o pareză. Abia împlinise 40 de ani. Avea să moară peste opt ani, în 1947, aproape singur, în casa din Miami Beach, care îi rămăsese din uriaşa avere de odinioară, spulberată în ziua în care trebuise să-şi plătească datoriile către finanţele Americii.

„Domnul Schultz" e destinat unei morţi incomparabil mai glorioase. De fapt, figura lui nici nu are amploarea celei a lui Al Capone. E, fără îndoială, la fel de crud (scena memorabilă a execuţiei fostului său locotenent, Bo Weinberg, o dovedeşte), îşi plănuieşte loviturile cu aceeaşi răbdare şi le duce la capăt cu totală nepăsare faţă de primejdii. „Domnul Schultz" nu are încredere decît în propriile intuiţii — nici în asociaţii lui, nici în femeia pe care o iubeşte. Cu toate acestea, e în stare de generozităţi care surprind; spontaneitatea cu care îl adoptă pe Billy, afecţiunea aproape paternă faţă de acest băieţandru ce venea — ca şi el însuşi odinioară — dintr-un cartier periferic, rău famat al New Yorkului, sînt tot reacţii ale cuiva care se lasă condus de intuiţie. La drept vorbind, ce ştia despre copilul acesta care l-a înveselit într-o zi cu o prestidigitaţie naivă în faţa depozitului clandestin de bere de pe o stradă din Bronx? Pe ce i se întemeia hotărîrea de a-l lua lîngă sine, dăruindu-i o viaţă îmbelşugată? Gestul „Olandezului" este, poate, expresia nevoii de tandreţe a unui individ cu o viaţă sufletească rudimentară, care îşi alesese o existenţă atît de dură. Sau să fie, oare, simpla tactică a cuiva care voia să aibă un om *al său*, cu adevărat de încredere, într-o lume a suspiciunilor şi a trădărilor?

„Domnul Schultz Olandezul" este, de fapt, modelat după tiparul *gangsterului*, aşa cum apare în mai toate romanele americane. Fireşte, seamănă foarte puţin cu Popeye, de pildă, căruia Faulkner, în *Sanctuarul* şi în *Recviem pentru o călugăriţă*, îi descoperea nebănuite, complicate resorturi lăuntrice. Dar Doctorow nu a avut deloc intenţia să scrie un roman de factură faulknerianâ: direcţiile principale ale naraţiunii postmoderne converg înspre eliminarea distincţiei între o scriere gravă, circumscrisă unor probleme complicate, şi aceea adresată publicului foarte larg, „romanul popular". Subiectul însuşi, convenţiile tradiţionale ale genului — preluate, e drept, cu un surîs ironic

pe care îl observă oricine urmăreşte cu luare-aminte succesiunea episoadelor şi comentariul paralel al lui Billy — fac dovada intenţiei foarte clare. Se pot identifica fără efort secvenţe asemănătoare celor din alte romane sau filme despre aceste personaje ce se încăpăţînează să hotărască propriul destin şi pe al altora şi, în final, se prăbuşesc (lăsînd sau nu să se citească astfel o concluzie morală). Gangsterul lacom de existenţă luxoasă, de fapt variantă a tipului parvenitului, de vreme ce întotdeauna el provine din straturile cele mai sumbre ale lumii celor săraci; mesele îmbelşugate în restaurante de lux, automobilele elegante, amantele alese din „lumea bună" sau, cel puţin, îmbrăcate să semene cu „doamnele adevărate" — toate acestea sînt răzbunări împotriva unei copilării nefericite ale cărei amintiri trebuie să fie neapărat alungate.

Rămîn, se înţelege, urme ale trecutului, ascunse cu stîngăcie sub pojghiţa falsului rafinament. Gangsterul are un limbaj bolovănos, cultivă, cu un fel de snobism al grosolăniei, obscenitatea. Nici „Schultz Olandezul" (cel căruia îi place atît de mult eleganţa smochingului impecabil, încît îl îmbracă atunci cînd îşi torturează adversarii, pregătindu-i, sadic, pentru moarte) nu face excepţie. A fost, cu siguranţă, una dintre marile dificultăţi înfruntate de traducător aceea de a găsi echivalenţele româneşti ale unui limbaj necuviincios, neînchipuit de nuanţat, din originalul englezesc. Şi Mihnea Gafiţa a rezolvat admirabil această problemă, ştiind să alterneze pasajele pline de culoare — unele de o uimitoare poezie a descrierilor — cu acelea brutale, pline de sevă. Dar cum ne-am aştepta să vorbească între ei gangsterii, mai ales la mînie?

Obscenitatea a fost aproape întotdeauna unul dintre principalele capete de acuzare în procesele intentate împotriva acelor scrieri care subminau principiile tradiţionale ale operei literare. Dar, privite de acuzatorii lui *Ulise* al lui Joyce, învinuirile aduse *Doamnei Bovary* sau *Firelor de iarbă*, cu şaptezeci de ani mai devreme, ar fi părut de o mare naivitate; tot aşa cum cititorii lui *Billy Bathgate* pot privi cu nedumerire la pledoariile acuzării din procesul de acum şaptezeci de ani al lui *Ulise*. Nu cred că astăzi ar mai putea cineva să se gîndească fără spaimă de ridicol la eventualitatea unei acţiuni judiciare împotriva lui Doctorow sau a vreunuia dintre colegii săi de generaţie. Mai întîi de toate, fiindcă, de pe la sfîrşitul anilor '50 încoace, cultura din întreaga lume receptează necontenit efectele a ceea ce s-a numit „revoluţia sexuală" a generaţiilor *beat*, *hippie*, *pop-art*. Şi, apoi, mai presus

de toate, obscenitatea nu este a scriitorului, ci a personajelor sale, a „domnului Schultz" şi a gangsterilor săi: iar aceştia nu ştiu ce e aceea „obscènitate", ci vorbesc aşa cum au deprins pe străzile sordide ale copilăriei lor.

Dincolo de surprinzătoarele sale montaje, Doctorow a compus o carte despre un fragment semnificativ al lumii americane dintr-o vreme în care nu delicateţea şi sentimentalismul erau principalele sale trăsături. Fără să fie neapărat o scriere polemică, *Billy Bathgate* e un roman ce îşi propune să reconstituie un moment din istoria mentalităţilor; *romanul de formare* al unui gangster, privit ca un meşteşugar oarecare care învaţă cu sîrg, cu talent şi, mai ales, o meserie rentabilă.

Dan Grigorescu

Nota traducătorului

Cititorii vor găsi în această carte formulări care le vor leza, poate, sentimentul de pudoare.

Traducătorul crede că a procedat în beneficiul d-lor preferînd unui academism pudibond o culoare locală plauzibilă.

Iată de ce am adaptat specificului limbii române unele expresii din originalul englez, care, traduse prea fidel, nu ar fi avut aceeaşi putere de sugestie pe româneşte, dar am făcut acest lucru păstrînd cît mai mult din spiritul textului.

M.G.

PARTEA ÎNTÎI

UNU

TREBUIE SĂ FI FOST CEVA PLĂNUIT de el, fiindcă atunci cînd am ajuns cu maşina la doc remorcherul era deja acolo, cu motorul pornit, legănîndu-se pe apa fluviului într-o spumă fosforescentă, singura lumină de altfel pentru că luna nu se vedea şi nu era nici un bec aprins, nici în baraca unde ar fi trebuit să stea docherul, nici pe remorcher, în maşină nici atît şi totuşi fiecare ştia unde era fiecare lucru, aşa încît atunci cînd a apărut Packard-ul cel mare Mickey şoferul a coborît rampa cu frîna pusă, ca să nu-i zdroncăne roţile pe scînduri, iar cînd a tras în dreptul pasarelei uşile s-au şi deschis şi i-au săltat pe sus pe Bo şi pe fată pînă să apuce ei să zică *pîs* în toată bezna aia. Şi nu au opus nici o rezistenţă, au trecut numai nişte volume negre, atîta tot, şi am auzit un zgomot surd, cam cum faci probabil cînd eşti speriat şi te trezeşti cu o mînă alta decît a ta peste gură, pe urmă portierele s-au trîntit şi maşina a pornit ca din puşcă, iar remorcherul s-a desprins şi el de mal, deşi nu trecuse nici măcar un amărît de minut. Cum nu mi-a spus nimeni să nu, am sărit la bord şi m-am agăţat de parapet, înfricoşat, bineînţeles, dar altminteri băiat capabil, aşa cum zisese şi el, băiat capabil şi capabil să înveţe şi, după cîte văd acum, capabil să adore, să divinizeze acea brutalitate a puterii cu care el se împăca mai bine ca oricine; da, da, şi ameninţarea că oricui, dacă-i ieşea în cale, îi putea suna ceasul dintr-o clipă în alta, pe asta se baza totul, de-asta eram eu acolo, de-asta mă treceau fiorii cînd mă considera băiat capabil, fiindcă se putea foarte bine să fie un maniac.

Şi pe urmă aveam automulţumirea tipică acelora foarte tineri, în cazul de faţă pur şi simplu îmi făceam iluzia că puteam s-o şterg oricînd voiam, dacă voiam, că puteam scăpa de el, că puteam scăpa de furia lui, sau de capacitatea lui de înţelegere şi de atingerea braţului lui cel lung, şi asta pentru că eram în stare

să sar cîte-un gard şi să mă strecor pe cîte-o alee, să mă caţăr pe scările de incendiu şi să dansez pe marginea acoperişului oricărei clădiri din lume dacă era vorba de aşa ceva. Eram capabil, ştiam şi eu încă înaintea lui, deşi atunci cînd mi-a spus el treaba asta a însemnat mai mult decît o confirmare — m-a făcut al lui. Oricum, pe atunci nu mă gîndeam la nimic din toate astea, era numai aşa, ceva ce aveam în mine şi la care puteam apela dacă era cazul, nici măcar o idee, ci un instinct care aştepta în creierul meu, dacă vreodată aş fi avut nevoie de el, pentru că altminteri de ce aş fi încălecat parapetul ca să stau la pîndă pe punte, cînd apa fosforescentă se făcea din ce în ce mai multă în jurul meu, cînd uscatul se îndepărta din ce în ce mai mult, cînd vîntul îmi bătea în ochi dinspre hăul negru de apă, iar insula de lumini se înălţa în faţa mea ca un pachebot uriaş care aluneca pe lîngă mine, lăsîndu-mă izolat în compania marilor gangsteri ai timpului meu.

Aveam instrucţiuni simple pentru cînd nu făceam ceva ce mi se cerea în mod explicit să fac: să fiu atent, să nu-mi scape nimic şi chiar dacă el n-ar fi explicat treaba asta în atît de multe cuvinte, să devin genul de om care în orice moment se uită şi în orice moment ascultă, indiferent în ce stare m-aş fi aflat, îndrăgostit, sau în pericol, sau umilit, sau într-o neagră deznădejde — să nu pierd nici măcar o fracţiune de secundă, nici chiar dacă era cea din urmă din viaţa mea.

Aşa încît ştiam că trebuia să fi fost ceva plănuit, deşi împănase totul cu furia lui tipică din care rămîneai cu impresia că tot ce făcea îi trecuse prin cap cu o clipă mai devreme, ca de pildă atunci cînd îl sugrumase pe inspectorul ăla de la pompieri şi pe deasupra îi mai şi zdrobise ţeasta, după care zîmbise către el apreciindu-i flerul profesional. Nu mai văzusem niciodată aşa ceva şi presupun că există metode mai abile, dar oricum ai întoarce-o este un lucru greu de făcut; tehnica lui consta în aceea că nu avea nici o tehnică, pur şi simplu năvălea spre celălalt urlînd şi cu braţele ridicate, se arunca asupra lui cu toată greutatea şi-l trîntea grămadă la pămînt, ateriza peste el cu o bufnitură de probabil că bietului nenorocit îi plesnea şira spinării, cine ştie?, pe urmă îi ţintuia braţele jos cu genunchii, îl apuca de beregată şi-i înfunda traheea cu amîndouă degetele mari, iar cînd ăluia îi

ieşea limba din gură şi i se bulbucau ochii îi izbea capul de podea de două-trei ori ca pe o nucă de cocos pe care ar fi vrut s-o despice în două.

Şi erau cu toţii în haine de seară, mi-aduc aminte de asta, dl. Schultz cu cravată neagră şi pardesiu negru cu guler de astrahan, cu eşarfă de mătase albă la gît şi cu pălăria gri-perle înfiptă pe creştetul capului, în faţă, exact ca preşedintele. Pălăria şi pardesiul lui Bo rămăseseră la garderobă la Clubul Ambasador unde se aniversau cinci ani de asociere în afacerea cu berea, deci era într-adevăr ceva plănuit dinainte, chiar şi meniul, atîta că Bo interpretase greşit ideea întîlnirii şi-şi adusese cu el şi ultima cucerire, iar mie ceva îmi spusese atunci, deşi habar n-aveam despre ce era vorba cînd i-au vîrît pe amîndoi în Packard-ul ăla mare, că fata nu făcea parte din program. Aşa că acuma era şi ea aici pe remorcher, care pe dinafară nu avea nici o lumină, probabil fiindcă trăseseră perdelele peste hublouri şi deci nu vedeam ce se întîmpla înăuntru, dar auzeam vocea d-lui Schultz şi chiar dacă nu puteam desluşi cuvintele îmi dădeam seama că nu era ceva de bine şi mi-am închipuit că ar fi preferat să nu asiste şi fata la ce aveau de gînd să-i facă bărbatului la care poate că ea ţinea. La un moment dat am auzit sau am simţit zgomot de paşi pe o scară metalică şi m-am întors cu spatele la cabină, m-am aplecat peste parapet şi am zărit pentru o clipă un ochi luminos de apă furioasă, încreţită, verde-neagră la culoare, şi pe urmă a tras cineva probabil perdeaua peste hublou, fiindcă apa a dispărut în beznă. După cîteva clipe am auzit paşii întorcîndu-se.

În aceste condiţii, nu mai eram atît de convins că procedasem bine venind la bord fără să mi se spună să vin. Trăiam şi eu, ca noi toţi de altfel, în funcţie de toanele lui, mă gîndeam tot timpul cum să-i provoc unele bune şi fiindcă oamenii din jurul lui simţeau de obicei nevoia de a-l îmblînzi, atunci cînd făceam cîte ceva din ordinul lui trăgeam tare să mă achit de sarcină cît mai bine şi în acelaşi timp răsuceam pe toate părţile în minte ce aş fi putut spune în apărarea mea dacă din cine-ştie-ce motiv ar fi fost nemulţumit. Nu că ar fi existat vreun drept de apel. Am rămas deci cîteva minute acolo, lîngă parapetul rece, nemişcat, nehotărît, pasager clandestin, uitîndu-mă la şirurile de lumini de pe podurile care se îndepărtau, cu sentimentul regretului pentru

ce lăsam în urmă. Dar deja coborîsem destul de mult pe fluviu şi ajunsesem mai spre larg, unde valurile erau mai mari, remorcherul începuse să se aplece şi să se legene, iar eu a trebuit să-mi desfac picioarele ca să-mi păstrez echilibrul. Vîntul se înteţise şi el şi prova care spărgea valurile îmi arunca stropi de spumă peste faţă, mă ţineam de parapet cu spatele lipit de peretele cabinei şi m-a cuprins la un moment dat acel soi de ameţeală asociată de obicei cu senzaţia că apa este o fiară de pe altă planetă şi pe măsură ce se scurgeau clipele se contura în imaginaţia mea portretul ei de creatură misterioasă, puternică, infinit de vastă, aflată chiar acolo, sub vasul cu care înaintam eu şi de altfel sub toate vasele de pe lumea asta care chiar dacă s-ar lega toate unul de altul tot nu ar acoperi nici un deget din pielea ei unduitoare şi încreţită.

Aşa că am crăpat uşa numai cît să mă strecor cu umărul înainte şi am intrat, după principiul că dacă tot era vorba să mor, măcar să mor undeva înăuntru.

Iată ce am văzut după ce am clipit de cîteva ori în lumina piezişă a unui lămpaş agăţat de tavanul cabinei: Bo Weinberg, elegant cum era, stătea desculţ lîngă pantofii de lac ascuţiţi la vîrf, lîngă ciorapii negri de mătase şi jartierele aferente care zăceau alături răsucite ca nişte ţipari morţi şi se uita la propriile lui picioare albe, cum arătau mult mai lungi şi mult mai late decît pantofii din care şi le scosese, se uita fix la ele probabil fiindcă picioarele sînt o parte intimă a corpului omenesc greu de asociat cu o cravată neagră. Urmărindu-i privirea a trebuit să fiu şi eu de acord cu ceea ce gîndea el mai mult ca sigur în acel moment, şi anume că deşi facem atîta caz de civilizaţie continuăm să ne deplasăm cu ajutorul acelor prelungiri despicate în partea din faţă în cinci segmente de lungimi diferite, fiecare acoperit parţial cu ceva cornos.

În faţa lui se găsea Irving, proptit într-un genunchi, eficient şi impasibil ca de obicei, şuflecîndu-i metodic lui Bo pantalonii cu vipuşcă neagră de satin. Irving mă văzuse, dar se făcuse că nu mă observă, lucru tipic pentru el care era omul de încredere al d-lui Schultz şi care făcea exact ce i se spunea să facă, lăsînd impresia că nu se gîndea la nimic altceva. Acum sufleca nişte

pantaloni. Era un tip cu pieptul scobit, cu un început de chelie, palid şi cu pielea pergamentoasă, ca de alcoolic, şi ştiam eu ce ştiam despre beţivii de pe vase, cît îi costă ca să stea treji, cum trebuie să se concentreze, starea de rău continuu în care trăiesc. Îmi plăcea să-l urmăresc pe Irving chiar dacă nu făcea, ca acum, de exemplu, ceva extraordinar. Fiecare răsucire a pantalonului era perfect egală cu cea dinainte. Irving făcea totul meticulos şi fără mişcări inutile. Era un profesionist, dar cum singura lui profesie era aceea de a face faţă neprevăzutului vieţii pe care şi-o alesese, se purta ca şi cum viaţa în sine ar fi fost o profesie, la fel cum presupun că se comportă, într-un serviciu mai convenţional, un valet.

În spatele lui Bo Weinberg şi la aceeaşi distanţă de el ca şi mine, numai că în partea cealaltă a cabinei, stătea dl. Schultz, cu pardesiul desfăcut, cu eşarfa de mătase albă aruncată neglijent pe după gît, cu pălăria lăsată pe ceafă, cu o mînă în buzunarul hainei şi cu cealaltă atîrnîndu-i moale pe lîngă picior şi ţinînd un pistol cu care ţintea în gol către podea.

Scena asta m-a impresionat atît de tare încît m-am umplut de respect, ca atunci cînd îţi dai seama că asişti la un eveniment istoric. Totul se mişca la unison în sus şi-n jos, dar cei trei din cabină parcă nici nu observau şi pînă şi vuietul vîntului se auzea înfundat şi îndepărtat aici înăuntru unde şi aerul avea un miros greu de catran şi de motorină, printre colacii de frînghie groasă stivuiţi ca nişte pneuri de maşină, printre scripeţi şi grămezi de lanţuri şi rafturi burduşite cu unelte şi lămpi cu petrol şi o mulţime de alte troace despre care habar n-aveam cum se cheamă sau la ce ar putea folosi, dar nu mă îndoiam că erau esenţiale pentru viaţa marinărească. Şi vibraţiile motorului se simţeau foarte bine aici înăuntru şi-mi dădeau un sentiment de siguranţă, parcă-mi intrau în palma cu care mă proptisem de uşă ca s-o ţin închisă.

La un moment dat ochii mei s-au întîlnit cu ai d-lui Schultz care mi-a arătat brusc două şiruri drepte şi egale de dinţi mari albi, faţa lui cu trăsături dure încreţindu-se a zîmbet de generoasă apreciere. Parc-ar fi Omul Invizibil, a zis el, iar eu am tresărit cînd l-am auzit rupînd tăcerea, cum aş fi tresărit dacă vreun personaj pictat pe peretele unei biserici ar fi început să vorbească. Pe urmă, fără să vreau, i-am răspuns la zîmbet. Su-

fletul mi s-a umplut de bucurie, sau poate de recunoştinţă faţă de bunul Dumnezeu că aveam parte măcar de acest moment în care soarta nu-mi stătea sub semnul întrebării.

— Ia uite, Irving, a venit şi puştiul cu noi, a continuat el. Ce, băiete, îţi plac bărcile?

— Nu ştiu încă, i-am răspuns eu sincer şi nu am înţeles de ce răspunsul meu cinstit l-a amuzat atît de tare, dar a început să rîdă în hohote, cu vocea lui ca de goarnă, ceea ce mi s-a părut cu totul anapoda faţă de solemnitatea momentului — expresia celor-lalţi doi parcă era mai potrivită. Şi mai era ceva în legătură cu vocea d-lui Schultz care o făcea să fie un element esenţial al puterii lui dominatoare: problema nu este că era întotdeauna foarte sonoră, ci că-i ieşea din gît cu o anumită vibraţie armonică de altfel foarte melodioasă, ca şi cum gîtul lui ar fi fost o cutie de rezonanţă şi poate că şi coşul pieptului şi oasele nasului participau la producerea acelei voci de bariton care-ţi atrăgea atenţia imediat în sensul că ai fi vrut să ai şi tu o asemenea voce ca de goarnă, atîta că atunci cînd ridica tonul furios, sau chiar cînd rîdea, ca acuma, îţi rîcîia urechile şi-ţi dădea un sentiment de neplăcere, cum îmi dădea mie în clipa asta, deşi poate că altceva nu-mi plăcea — faptul că mă băgasem şi eu s-o fac pe deşteptul cînd un om trăgea să moară.

De-a lungul peretelui cabinei era o banchetă, sau mai degrabă o poliţă îngustă, din stinghii vopsite în verde. M-am aşezat pe ea. Ce făcuse oare Bo Weinberg? Eu numai de cîteva ori îl întîlnisem, era un fel de cavaler rătăcitor, nu-l prea vedeai în biroul de pe Strada 149, niciodată în maşini, prin camioane nici atît, dar întotdeauna se ştia că operaţiunile depindeau cumva şi de el, tot aşa cum depindeau de dl. Dixie Davis, avocatul, sau de Abbadabba Berman, geniul contabil — la asemenea nivel de autoritate. Se vorbea că el era cel care întreţinea relaţiile diplomatice ale d-lui Schultz, care negocia cu alte bande şi ducea la îndeplinire crimele cerute de afaceri. Era unul dintre coloşi, iar în materie de teama pe care o inspira poate că numai dl. Schultz i-o lua înainte. Acum însă era nu numai desculţ, ci şi cu picioarele dezgolite pînă la genunchi. Irving s-a ridicat, i-a oferit braţul, iar Bo Weinberg, sprijinindu-se de braţul lui ca o prinţesă la bal, a pus încet şi delicat mai întîi un picior, apoi şi celălalt,

în ligheanul din faţa lui plin cu ciment lichid. Din clipa în care mă strecurasem pe uşă înăuntru văzusem, bineînţeles, ochiul de ciment din lighean ca un fel de machetă a mării de afară, care se legăna dintr-o parte în alta după cum remorcherul se înălţa sau cobora pe valuri.

Evenimentelor neaşteptate eram în stare să le fac faţă primind botezul lor pe nerăsuflate, dar pentru aşa ceva, sincer vorbind, nu mă simţeam pregătit, îmi dădeam seama că nu era deloc indicat să fiu martor, avînd în vedere călătoria care i se pregătea omului cu picioarele plonjate în ciment. Mă străduiam să înţeleg seara aceea ciudată şi curmarea atît de sinistră, în floarea vîrstei, a unei vieţi asemănătoare cu geamandurile pe care le auzeam din cînd în cînd cloncănindu-şi semnalele în timp ce noi ne îndreptam spre larg. Cînd Bo Weinberg a fost invitat să se aşeze pe un taburet de lemn plasat în spatele lui în lighean şi să întindă mîinile ca să-i fie legate, am înţeles că faptul de a fi fost martor era problema mea şi numai a mea. El şi-a întins mîinile punînd o încheietură peste cealaltă şi Irving a luat o frînghie nouă şi cam ţeapănă, care mai făcea încă bucle după cum stătuse colac în magazie şi i le-a legat în cruce făcînd nişte noduri perfecte între încheieturi — parcă ar fi fost o secţiune printr-o vertebră. Pe urmă i-a vîrît mîinile împreunate printre coapse şi i le-a legat de ele în formă de foarfecă, pe sus-pe jos, pe sus-pe jos, şi totul de trei-patru ori în jurul taburetului ca să nu-şi poată ridica genunchii, apoi a fixat taburetul de lighean trecînd frînghia de două ori prin mînere şi, cum ajunsese la capăt, a făcut un ultim nod de unul dintre picioarele taburetului. Se prea poate ca Bo să mai fi văzut cîndva o asemenea operă de cercetaş făcută cine-ştie-cui, pentru că o urmărea oarecum distrat dar admirativ, de parcă nici acum nu ar fi fost el însuşi cel gheboşit pe un scaun, cu picioarele plonjate într-un lighean cu ciment din ce în ce mai tare, în cabina unui vas care o tăia fără nici o lumină prin Portul New York, înspre Atlantic.

Cabina avea o formă ovală. În partea din spate, pe mijloc, era o trapă cu zăbrele care ducea undeva jos. Acolo o băgaseră pe fată. În partea din faţă era o scară de metal nituită care ducea drept în sus, printr-o altă trapă, la timonă, unde bănuiam că se

găsea căpitanul — sau dracu'-ştie-cum îi mai zicea —, şi-şi vedea de-ale lui. Nu mai fusesem niciodată pe un vas atît de mare, nu mă suisem decît în bărci cu vîsle, aşa încît ceea ce vedeam în jurul meu mă liniştea măcar dintr-un punct de vedere: că o barcă putea însemna o construcţie atît de complicată după regulile vieţii pe mare, dar şi un mijloc de a-ţi croi drumul întortocheat prin această viaţă, ceea ce dovedea clar vremuri întregi de evoluţie. Cum mişcările vasului se făceau din ce în ce mai înalte şi mai lungi şi trebuia să ne ţinem bine, dl. Schultz s-a aşezat exact vizavi de mine pe bancheta fixată de perete, iar Irving a apucat piciorul scării care ducea sus la timonă ca şi cum s-ar fi ţinut de o bară din metrou. O vreme nu a scos nimeni nici o vorbă care să tulbure huruitul motorului şi vuietul valurilor, ci am tăcut cu toţii, solemni ca nişte spectatori la un concert de orgă. Abia acum Bo Weinberg s-a trezit la realitate şi a început să se uite în jur ca să vadă ce putea vedea, cine era în jurul lui şi ce-ar fi putut face; mi-a aruncat şi mie un sfert de privire cu ochii lui negri, un segment scurt din roata pe care a dat-o cu ei, ceea ce mi-a luat o piatră uriaşă de pe inimă pentru că nu mai purtam eu — şi nici nu voiam să port — răspunderea pentru marea capricioasă care şuiera afară, pentru că în ea nu se putea respira, pentru că era rece, sau pentru că în burta ei era întuneric beznă şi te duceai la fund.

Între noi toţi care ne aflam în această cabină întunecată, la lumină verzuie a unui lămpaş, se crease o asemenea intimitate încît dacă unul făcea o singură mişcare ceilalţi observau, iar eu îmi pironisem ochii pe dl. Schultz care avea treabă: cu un gest scurt şi-a băgat pistolul în buzunarul larg al pardesiului, pe urmă a scos din buzunarul de la piept al hainei tabachera de argint în care-şi păstra ţigările de foi, a ales una, a pus tabachera la loc, a smuls vîrful ţigării cu dinţii şi l-a scuipat. Irving s-a apropiat de el cu o brichetă pe care a aprins-o cu degetul mare cu o clipă înainte de a i-o vîrî sub nas. Dl. Schultz s-a aplecat puţin înainte şi a început să-şi rotească ţigara ca s-o aprindă uniform şi cu tot vuietul mării şi huruitul motorului l-am auzit trăgînd din ea, *sip-sip*, în timp ce flacăra îi juca pe obraji şi pe frunte, ceea ce-l făcea şi mai impunător, cu atît mai mult cu cît îl vedeam în lumina cu totul specială a uneia dintre poftele lui preferate.

Pe urmă flacăra s-a stins, Irving s-a retras în colţul lui, iar dl. Schultz s-a aşezat pe banchetă rezemat de perete, lăsînd să i se vadă un punct incandescent în colţul gurii şi umplînd cabina de fum cu un miros de care cu dragă inimă te-ai fi lipsit într-o cabină de vas în largul mării.

— Dă drumul la fereastră, băiete, mi-a spus, iar eu am sărit în picioare, m-am întors cu spatele, m-am urcat în genunchi pe banchetă, am băgat mîna printre perdeluţe, am ridicat cîrligul şi am împins hubloul în afară. Cînd mi-am tras mîna înapoi îmi era udă şi parcă mi se lipise de ea noaptea de afară. Ce noapte întunecată, nu? a zis dl. Schultz şi s-a ridicat şi el, i-a dat ocol lui Bo care stătea cu faţa către pupa remorcherului şi s-a aplecat înaintea lui ca un doctor înaintea unui pacient. Ia uite, a zis, omu'-ăsta tremură tot. Auzi, Irving, cît mai are pînă se-ntăreşte? I-e frig lui Bo.

— Nu mai durează mult, a zis Irving. Puţin şi gata.

— Numai puţin, a repetat dl. Schultz ca şi cum Bo ar fi avut nevoie să i se traducă, apoi i-a zîmbit a scuză şi s-a îndreptat de spate punînd o mînă pe umărul lui, ca un fel de încurajare.

La care Bo Weinberg i-a răspuns ceva ce pe mine chiar că m-a surprins. Nu cred că vreun ageamiu sau orice altă persoană obişnuită ar fi putut zice aşa ceva în situaţia lui, cînd orice vorbă de pînă atunci a d-lui Schultz dădea de înţeles în ce lume de mare îndrăzneală se mişcau aceşti oameni, ca într-un fel de altă dimensiune. Poate că nu făcea decît să-şi recunoască disperarea, sau poate că era felul lui riscant de a încerca să-l provoace pe dl. Schultz, dar eu pentru nimic în lume n-aş fi crezut că un om în postura lui ar mai fi putut avea vreun cuvînt de spus despre cum şi cînd urma să moară.

— Sugi pula, Olandezule, iată ce i-a răspuns Bo.

Eu am încremenit, dar dl. Schultz n-a făcut altceva decît să clatine din cap oftînd:

— Întîi te rogi de mine şi-acum mă faci cum îţi vine la gură.

— Nu m-am rugat de tine — ţi-am spus să-i dai drumul fetei. Am vorbit cu tine ca şi cum ai mai avea ceva omenesc în tine. Da' tu de fapt sugi pula. Şi cînd nu găseşti nici una s-o sugi te duci şi le sugi pe-alea de la statui. Asta cred eu despre tine, Olandezule.

Cît timp Bo Weinberg nu se uita la mine era bine — puteam să mă uit eu la el. Avea curaj, nu glumă! Era un bărbat bine făcut, cu părul negru des şi lucios pieptănat pe spate, fără cărare; avea o faţă bronzată ca de indian, cu pometii obrajilor proeminenţi, cu buze groase, bine conturate, cu bărbia puternică, toate aşezate pe un gît lung de felul celor pe care stau întotdeauna bine un guler înalt şi o cravată. Chiar şi aşa cum stătea, gheboşit, ridiculizat şi neajutorat, cu cravata neagră desfăcută şi aruncată pe după gulerul cu aripioare, cu vestonul negru satinat al smochingului îngrămădit pe umeri, adică într-o postură umilă care-l împiedica să vadă altfel decît pe sub sprîncene — chiar şi aşa mie îmi sugera un gangster de zile mari, fermecător şi stilat.

Poate că am avut atunci un moment de şovăială în materie de loialitate, sau poate că în sinea mea îmi spuneam, pe post de judecător, că nu eram încă pe deplin convins de justeţea cauzei, dar mi-a părut rău că dl. Schultz nu arăta şi el măcar ceva din rafinamentul omului cu picioarele în lighean. Adevărul este că dl. Schultz chiar şi în hainele lui cele mai bune părea prost îmbrăcat, parcă totul era croit anapoda pe el, aşa cum unii au ochii slabi sau braţele rahitice, şi probabil că era conştient de asta pentru că indiferent ce făcea tot timpul îşi sălta pantalonii cu coatele, sau împungea cu bărbia înainte potrivindu-şi gulerul, sau îşi scutura scrumul de ţigară de pe vestă, sau îşi scotea pălăria şi-şi netezea creştetul capului cu dosul palmei. În mod inconştient, căuta întruna să-şi amelioreze raporturile cu propriile haine ca şi cum l-ar fi jenat pînă la disperare şi insista atît de mult încît îţi crea impresia că toate s-ar fi aşezat destul de bine pe el dacă n-ar mai fi tras de ele.

Poate că de vină era şi fizicul lui, pentru că avea gîtul scurt şi conformaţia îndesată. Personal cred că lungimea gîtului este cheia graţiei şi a eleganţei la oricine, bărbat sau femeie, fiindcă un gît lung sugerează alte cîteva lucruri: un raport potrivit între greutate şi înălţime, o statură prin ea însăşi impozantă, darul pentru contactul vizual, o anume flexibilitate a coloanei vertebrale şi lungime a pasului — în general un fel de satisfacţie fizică faţă de mişcare, de unde, poate, chemarea pentru sport sau plăcerea dansului. Pe cînd gîtul scurt prevesteşte o sumă de contorsiuni metafizice, oricare dintre ele putînd fi cauza acelei neputinţe în

faţa vieţii care generează arta, inventivitatea, marile destine, dar şi furiile ucigătoare ale unei minţi nelalocul ei. Ceea ce nu înseamnă că formulez eu aici vreo lege absolută, nici măcar vreo ipoteză care să poată fi confirmată sau infirmată; nu este vorba de ceva ştiinţific, ci mai degrabă de intuiţia unui adevăr nescris, de felul celor care păreau destul de plauzibile înainte de apariţia radioului. Şi poate că şi dl. Schultz intuia acest lucru în genialitatea involuntară a judecăţilor lui de valoare, pentru că numai eu văzusem cu ochii mei două crime comise de el personal, amîndouă în regiunea gîtului: o dată cînd îl sugrumase pe inspectorul de la pompieri şi altă dată cînd îl lichidase încă şi mai brutal şi expeditiv pe un agent de pariuri din Cartierul de Vest, atît de ghinionist încît dl. Schultz îl găsise răsturnat pe spate într-un scaun, la frizeria Hotelului Maxwell de pe Strada 47-Vest.

În schimb, chiar dacă din păcate îi lipsea eleganţa, ştia să te impresioneze în alte moduri. Între spiritul şi trupul său exista la urma urmei o legătură intimă: şi unul şi celălalt erau cioplite zdravăn dintr-o singură bucată şi aveau tendinţa de a nu remarca obstacolele care ar fi trebuit mai degrabă ocolite decît străpunse sau dărîmate. Exact despre această calitate a d-lui Schultz a început brusc să vorbească Bo Weinberg, adresîndu-se încăperii în general:

— Cînd te gîndeşti că se dă aşa, ca macaronarii, şi la cine? la Bo Weinberg, ă? să vezi şi să nu crezi. Taman la ăla care i l-a luat din drum pe Vince Coll şi care i l-a ţinut de urechi pe Jack Diamond ca să-i poată el băga pistolu-n gură. Taman la ăla care i l-a rezolvat pe Maranzano şi care i-a cumpărat de la *Unione* respect de un milion de dolari. Care i-a dat loviturile alea mari şi i-a apărat curul şi i-a găsit în Harlem legăturile pe care el era prea tîmpit să şi le găsească singur, care i-a făcut averea, care l-a făcut milionar, lua-l-ar dracu' să-l ia, care l-a făcut să arate şi a altceva decît un terchea-berchea de doi bani. Labagiu de mahala. Minte de găină. Păi la ce să m-aştept de la el cînd mă ia pe sus direct din restaurant, din faţa tipei cu care sînt logodit? Femei, copii, orice, n-are importanţă — ce-i pasă lui?! I-ai văzut pe chelnerii ăia, Irving? Ca nişte slugi, păcat că n-ai fost acolo să-i vezi cum se făceau că nu văd cum băga-n el îmbrăcat în costumul lui de mare sculă cumpărat de gata.

Eu m-am gîndit că indiferent ce urma nu mai voiam să fiu martor aşa încît am închis ochii şi m-am lipit ca din instinct de peretele rece al cabinei. Dar dl. Schultz arbora în continuare o faţă impasibilă, parcă nici nu auzea.

— Nu vorbi cu Irving, a zis el în loc de răspuns. Vorbeşte cu mine.

— Oamenii vorbesc. Dacă au ceva de-mpărţit vorbesc între ei. Dacă nu se-nţeleg măcar se ascultă unii pe alţii pînă la capăt. Asta fac oamenii. Tu nu ştiu de unde-ai apărut. Dracu' ştie din ce pizdă-mpuţită plină de sculament de maimuţoi ai ieşit. Asta eşti, un maimuţoi, Olandezule. Hai, lasă-te pe vine şi scarpină-te-n cur. Ţuşti în copac. Hu-hu, Olandezu', hu-hu.

— Bo, înţelege, te rog, că mie mi-a trecut furia. Mi-a trecut supărarea. Îţi răceşti gura degeaba, a zis dl. Schultz foarte calm şi, ca un om pe care nu-l mai interesează ce se întîmplă, s-a întors şi s-a aşezat la loc lîngă perete, vizavi de mine.

Uitîndu-mă la spatele cocoşat al lui Bo Weinberg şi la capul lui plecat m-am gîndit că probabil aşa sînt oamenii de rang înalt, li se pare firesc să sfideze, dar şi că uneori dovedesc un curaj nebun, acesta este adevărul, ca de bandit de drumul mare pentru care moartea este un fel de joacă zilnică absolut banală, ca atunci cînd îţi achiţi facturile sau îţi verifici contul în bancă, pentru care propria lui moarte nu este cu mult diferită de a oricui altcuiva, ca şi cum ar fi aparţinut cu toţii, gangsterii ăştia, unei rase avansate, pregătiţi de viaţa lor specială în cine-ştie-ce spirit războinic supranatural. Dar ceea ce auzisem eu era de fapt un cîntec de disperare: Bo ştia prea bine că drept de apel nu exista; tot ce putea spera era să aibă parte de o moarte cît mai rapidă şi fără chinuri; iar mie mi s-a uscat gîtul cînd mi-am dat seama cu certitudine că exact asta şi încercase să facă — s-o provoace, să canalizeze furia d-lui Schultz înspre trăgaciul pistolului, cu alte cuvinte să dicteze felul şi ora propriei sale morţi.

Eu din atitudinea d-lui Schultz atunci cînd i-a răspuns, controlată, cu totul atipică pentru el, am înţeles că se simţea atît de stăpîn pe situaţie încît nu-i păsa; îşi disimulase propria fire devenind autorul mut a tot ce se petrecea acolo pe remorcher, un profesionist anonim, şi asta pentru că se lăsase desfiinţat de vorbele lui Bo rămînînd calm, gînditor, obiectiv, în maniera clasică

unanim acceptată a pajului lui, Bo Weinberg, în timp ce Bo însuşi, înjurînd şi perorînd şi bătînd cîmpii, parcă-i luase locul.

Atunci mi-a trecut mie pentru prima oară prin minte faptul că o moarte rituală schimbă ordinea lucrurilor în univers, că se produc inversiuni, că tot ce vezi înaintea ochilor se desfăşoară de la coadă la cap sau pe dos, că poţi arunca un fel de privire implozivă de partea cealaltă, ba chiar să şi miroşi, ca atunci cînd atingi două fire electrice şi faci scurtcircuit.

— Oamenii vorbesc dacă sînt oameni, a continuat Bo Weinberg pe un cu totul alt ton. Aproape că nu-l mai auzeam. Dacă sînt oameni îşi cinstesc trecutul. Îşi plătesc datoriile. Tu nu ţi-ai plătit datoriile niciodată, datoriile cele mai importante, alea de onoare. De ce am făcut mai multe pentru tine, de ce ţi-am fost mai mult decît un frate, de-aia am contat mai puţin pentru tine. Trebuia să mă gîndesc eu c-aici am s-ajung cu tine, şi asta pur şi simplu pentru că eşti un tîrîie-brîu care niciodată nu m-a plătit cum meritam, care n-a plătit niciodată pe nimeni după cum merita. Te-am apărat, ţi-am salvat viaţa de zece ori, am făcut în locul tău tot ce era de făcut — şi-anume le-am făcut ca un profesionist. Trebuia să mă gîndesc eu c-aşa o să-ţi răscumperi datoria, c-aşa-şi ţine Schultz Olandezul contabilitatea, inventînd cea mai aberantă minciună numai ca să te escrocheze — un escroc de doi bani care escrochează şi el cum se pricepe.

— Tu întotdeauna le-ai avut pe-astea cu vorbitul, Bo, a zis dl. Schultz pufăind din ţigara de foi, apoi şi-a scos pălăria şi şi-a netezit freza cu dosul palmei. Te descurci mai bine cu vorbele decît mine, şi-asta pentru că ţi-ai făcut şi liceul. Pe de altă parte, eu sînt bun la cifre, aşa că ne compensăm unul pe celălalt.

După care i-a spus lui Irving s-o aducă de jos pe fată.

Şi au apărut într-adevăr de jos mai întîi un cap plin de bucle blonde, pe urmă un gît şi nişte umeri albi, ca şi cum ar fi ieşit direct din ocean. Mai devreme, în întunericul din maşină, nu reuşisem să mă uit prea bine la ea. Rochia de seară albă ca frişca, prinsă în două breteluţe, o făcea să pară foarte subţire, iar aici, în cabina întunecată, printre atîtea obiecte unsuroase unul mai dubios decît altul, era albă şi de frică şi se uita de jur-împrejur cu un asemenea aer de zăpăceală speriată încît pe mine m-au cu-

prins bănuieli sumbre că i se pregătea o despuiere îngrozitoare legată nu numai de sex, ci şi de demnitate. Bo Weinberg a scos un icnet de undeva din fundul gîtului ca o confirmare a presentimentului meu şi după ce că îi aruncase în faţă d-lui Schultz un val de măscări, a început acum să tragă de frînghii şi să-şi zgîlţîie scaunul dintr-o parte într-alta pînă cînd dl. Schultz a băgat mîna în buzunar, a scos pistolul şi l-a izbit scurt cu mînerul în umăr. Fata a căscat ochii mari — nişte ochi verzi — cînd Bo a urlat şi şi-a dat capul pe spate de durere şi cu faţa contorsionată i-a spus să nu se mai uite — să-şi întoarcă privirile în altă parte şi să nu se mai uite la el.

Irving, care suia scara în urma ei, a prins-o exact în momentul cînd s-a îndoit din mijloc să vomite şi a aşezat-o într-un colţ, pe un teanc de prelate împăturite, rezemată de nişte colaci de frînghie. Fata s-a ghemuit acolo cu genunchii la piept şi cu capul într-o parte, frumoasă fată, abia acum o vedeam bine, avea un profil elegant, aşa cum îmi închipuiam eu că trebuie să arate o aristocrată, cu un nas subţire de sub care pornea buza de sus arcuită fermecător în afară, ca o lună nouă, cu o gură care din locul unde stăteam eu se vedea cărnoasă la mijloc şi ca o linie subţire la colţuri, cu o bărbie puternică şi un gît graţios ca de lebădă, iar apoi — am îndrăznit să-mi cobor ochii — cu un piept delicat şi cu sînii mici neîncorsetaţi de nici o lenjerie, atîta cît mi-am putut da seama, dar în acelaşi timp vizibili pe sub decolteul lucios de satin alb. Irving îi adusese şi capa de blană şi i-a pus-o peste umeri. Cu atîţia oameni în cabină parcă şi aerul se făcuse brusc mai greu de respirat. Pe poala rochiei avea o pată, cu ceva lipit de material.

— A borît peste tot acolo jos, a zis Irving.

— Vai, vai, Miss Lola, îmi pare atît de rău, a zis dl. Schultz. Cînd eşti pe un vas parcă nu ai niciodată destul aer. Irving, poate că o gură de..., şi a scos din buzunarul pardesiului o sticlă îmbrăcată în piele. Dă-i să bea o gură din asta.

Irving s-a proptit mai bine, cu picioarele crăcănate, ca să reziste la legănatul remorcherului, a desfăcut capacul de metal şi a turnat cu precizie în el o înghiţitură, după care i l-a întins fetei.

— Ia, fetiţo, a îndemnat-o dl. Schultz. E bun, e whisky de malţ. Îţi face bine la stomac.

Eu nu înţelegeam cum de nu vedeau că leşinase, dar se pare că ei ştiau ceva mai multe decît mine, pentru că fata şi-a mişcat capul, a deschis ochii şi chinuindu-se să şi-i fixeze undeva mi-a înşelat aşteptările romantice de adolescent: a întins o mînă după băutură, a luat-o, a studiat-o, a mirosit-o şi a dat-o peste cap.

— Bravo, frumoaso! a exclamat dl. Schultz. Te pricepi, nu?! Pun pariu că ştii să te descurci în orice situaţie. Ce? Ai zis ceva, Bo?

— Pentru Dumnezeu, Olandezule! a şoptit Bo. S-a terminat, gata!

— Nu, stai liniştit, Bo, domnişoara n-o să păţească nimic rău. Pe cuvîntul meu. Aşa, deci, Miss Lola, a continuat dl. Schultz, vezi în ce necaz s-a băgat Bo. De cît timp sînteţi împreună?

Fata însă nu a întors ochii către el şi nu a scos nici o vorbă. A lăsat mîna să-i cadă moale în poală. Capacul de metal de la sticlă i s-a rostogolit pe genunchi şi a nimerit exact într-o crăpătură din podea. Irving s-a aplecat imediat şi l-a luat.

— Pînă astă-seară, a zis dl. Schultz, n-am avut plăcerea să te cunosc. Bo nu te-a adus niciodată cu el, deşi era clar că se amorezase, dragul de el, Bo-celibatarul, Bo-spaima femeilor, era clar că picase-n limbă. Da' acuma-l înţeleg, zău că-l înţeleg. Atîta că-ţi spune Lola şi sînt convins că nu te cheamă aşa. Le ştiu pe toate fetele pe care le cheamă Lola.

Irving a făcut cîţiva paşi, i-a întins d-lui Schultz sticla şi a dat să treacă la locul lui, dar în clipa aceea remorcherul s-a înălţat pe un val cu prova în sus, aşa că a trebuit să se întindă după scara metalică din faţă, a apucat-o cu o mînă şi s-a întors într-o poziţie de aşteptare, ca noi toţi ceilalţi, uitîndu-se la fată care nu a scos nici o vorbă nici atunci cînd remorcherul s-a prăbuşit în jos sub picioarele noastre, ci stătea nemişcată, cu două fire de lacrimi prelingîndu-i-se pe obraji şi peste tot era numai apă, şi înăuntru şi afară, iar ea nu scotea o vorbă.

— Mă rog, a continuat dl. Schultz, indiferent cum te cheamă, vezi bine în ce s-a băgat Bo ăsta al tău. Este, Bo?! Ia arată-i tu, Bo, cum nu mai poţi face unele lucruri pe lumea asta. Arată-i cum cele mai simple lucruri — să stai picior peste picior, să te scobeşti în nas — nu mai eşti în stare să le faci. Da, bine, sigur că da, poate să ţipe, să urle. Da' nu-şi mai poate ridica piciorul, nu

se mai poate descheia la şliţ, nu-şi mai poate scoate cureaua — nu prea mai poate face nimic, Miss Lola. Puţin cîte puţin îşi ia la revedere de la viaţa asta. Aşa că spune-mi, frumoaso, că sînt curios: unde v-aţi cunoscut? de cînd sînteţi voi ca doi porumbei?

— Nu-i răspunde! a strigat Bo. N-are nimic de-a face cu ea! Ascultă, Olandezule, vrei motive? Îţi dau eu motive cu nemiluita, da' concluzia pînă la urmă e-aceeaşi: eşti un căcat!

— Aaaa, ce urît vorbeşti! l-a certat dl. Schultz. În faţa doamnei. Şi-a băiatului ăstuia. Sînt femei şi copii aici, Bo.

— Ştiţi cum i se zice?! Tigăiţă. Tigăiţă Schultz, a zis Bo, chicotind a rîs. Fiecare are cîte-un nume şi-al lui ăsta e — Tigăiţă. Face afaceri cu pişatu'-ăla fermentat care cică-i bere şi nici măcar n-o plăteşte. Se face că uită zilele de plată, are atîţia bani că nu ştie ce să facă cu ei, în schimb asociaţilor lui le dă, acolo, trei lulele-trei surcele. O firmă de talia asta, cu berea, cu sindicatele, cu politica — şi el o conduce ca pe-o băcănie de căcat. Am dreptate, Tigăiţă, sau n-am?!

— Bine, bine, Bo, a zis dl. Schultz dînd din cap gînditor, da' vezi tu, eu stau aici în picioare, iar tu stai pe scaun în lighean şi s-a zis cu tine şi care dintre noi doi stă mai bine-n clipa asta, ă? domnu' patru-ace Bo Weinberg?! Auzi, să se dea la ăla pentru care lucrează! Păi eleganţă se cheamă asta?!

— S-o prinzi pe mă-ta din zbor şi s-o fuţi în cur! a strigat Bo. Şi tac-tu să lingă balega de cal din drum! Şi cînd oi avea un copil, să ţi-l servească rasol pe platou, c-un măr în gură!

— Aoleu, Bo! a exclamat dl. Schultz, înălţîndu-şi ochii spre tavan şi desfăcîndu-şi braţele cu palmele în sus ca o chemare mută către ceruri. Pe urmă s-a întors cu ochii înspre Bo şi şi-a lăsat braţele să-i cadă plesnindu-se peste coapse. Renunţ, a zis el în şoaptă. N-am ce face. Irving, mai e vreo cabină liberă jos?

— Cea de la pupa, i-a răspuns Irving, apoi a simţit nevoia să specifice: Adică aia din spate.

— Mulţumesc. Bun, deci: Miss Lola, eşti drăguţă? a invitat-o dl. Schultz întinzîndu-i o mînă de parcă ar fi fost la dans. Ea a tras aer în piept şi s-a ferit de mîna lui strîngîndu-şi genunchii la piept pe sub rochie şi trăgîndu-se cît putea mai departe de el. Pentru o clipă dl. Schultz a rămas uitîndu-se mirat la propria lui mînă, ca şi cum s-ar fi întrebat ce i se părea fetei atît de

scîrbos la ea. Cu toţii ne-am uitat la mîna lui, Bo pe sub sprîncene din poziţia lui gheboşită, opintindu-se şi scoţînd nişte icnete ciudate în acelaşi timp, cu urechile şi gîtul congestionate de efortul de a rupe legăturile lui Irving. Dl. Schultz avea degetele boante, cu o perniţă de carne la încheietura dintre degetul mare şi arătător, cu unghiile netăiate de mult şi cu smocuri de păr negru la articulaţiile degetelor. A apucat-o pe fată de încheietură şi a smucit-o în picioare cu tot ţipătul ei, apoi s-a întors către Bo:

— Vezi tu, piţi, a zis el deşi stătea cu spatele la fată, dacă el nu vrea să-şi uşureze soarta, trebuie să-l ajutăm noi. Ca să nu-i mai pese, cînd o fi să fie. Ba chiar să-i pară bine.

Şi dîndu-i fetei un brînci înainte dl. Schultz a coborît către puntea de dedesubt pe scara metalică. Fata a alunecat pe trepte şi a ţipat, el i-a spus să tacă, am auzit o bocealâ prelungă înfundată, o uşă trîntită şi pe urmă numai vîntul şi plesnetul apei.

Nu ştiam ce să fac. Stăteam pe bancheta fixată de perete, aplecat înainte şi proptit cu amîndouă mîinile de prima stinghie. Parcă simţeam motorul vibrîndu-mi în oase. Irving a tuşit şi a luat-o pe scară în sus către timonă, lăsîndu-mă acolo singur cu Bo Weinberg care-şi lăsase capul să-i atîrne în faţă şi-şi trăia chinul în sinea lui, dar cum nu voiam să rămîn singur cu el i-am luat locul lui Irving la piciorul scării, m-am postat cu spatele la ea şi am început s-o urc încet, treaptă cu treaptă, pe călcîie. Cînd am ajuns la jumătate m-am oprit şi m-am răsucit cu faţa pentru că Irving intrase în vorbă cu pilotul remorcherului. Am tras cu ochiul, dar era întuneric, nu se zărea decît lumina de la busolă sau de la cine-ştie-ce alt cadran de pe pupitrul de comandă, aşa că m-am mulţumit să mi-i imaginez numai uitîndu-se peste provă de acolo de sus, stînd de vorbă şi căscînd gura la mare în direcţia nelămurită către care ne ducea vasul.

— Ştii, zicea Irving cu vocea lui seacă, hîrîită, eu pe mare am început. Eram pilot de şalupe la Bill Barosanu'.

— Serios?!

— Pe bune. Cîţi sînt — zece ani? Avea bărci bune, cu motoare Liberty, ajungeau la treizeş'-cinci de noduri încărcate.

— Da, da, a zis pilotul, am văzut şi eu bărcile-alea. Mi-aduc aminte de *Mary B.* Mi-aduc aminte de *Bettina.*

— Exact, a încuviinţat Irving. Şi *Pescăruşul.* Şi *Galway.*

— Irving, a zis Bo Weinberg din lighean.

— Ieşeai pîn-aici în radă, a continuat Irving, încărcai lăzile şi-n doi timpi şi trei mişcări erai înapoi în dreptul Brooklyn-ului sau la capătul Străzii Canalului.

— Da, da, a fost de acord pilotul. Aveam nume şi numere. Ştiam care bărci erau ale lui Bill şi după care ne puteam lua.

— Cum adică?! a exclamat Irving şi mi-am închipuit că exclamaţia era însoţită prin beznă şi de ceva ce aducea a zîmbet.

— Păi da, a zis pilotul. Pe vremea aia eram şi eu pe-o şalupă. C.G.* doi-opt-doi.

— Să fiu al dracului! a exclamat din nou Irving.

— Te-am văzut trecînd. Ce dracu' să fac?! Un locotenent-major avea o sută şi ceva pe lună.

— Irving! a strigat Bo. Pentru Dumnezeu!

— Era pregătit pentru orişice, a zis Irving. Asta-mi plăcea la Bill. Nimeni şi nimic lăsat la voia-ntîmplării. După primul an nici nu mai trebuia să luăm cu noi bani lichizi. Totul pe credit, ca nişte domni. Da, Bo? a întrebat el în cele din urmă din capul scării.

— Irving, lichidează-mă, te implor, pune-mi pistolu-n ceafă.

— Bo, ştii foarte bine că nu pot să fac aşa ceva, i-a răspuns Irving.

— E nebun, e-un maniac. Mă torturează.

— Îmi pare rău, a zis Irving pe tonul lui calm.

— Irlandezul s-a purtat mai rău cu el. I l-am luat pe Irlandez de pe cap. Cum crezi c-am făcut, crezi că l-am spînzurat de degetele mari cum îmi face el mie?! Crezi că l-am ţinut aşa, ca la expoziţie?! Am tras, *bang*, şi gata. Am tras cu milă, a repetat Bo Weinberg. Am tras *cu mi-lă*, a insistat el, dar la ultimul cuvînt l-a podidit plînsul.

— Poate să-ţi dau să bei ceva, Bo, i-a propus Irving de acolo de sus. Vrei să bei ceva?

Dar Bo, căruia îi dăduseră lacrimile, s-a făcut că nu-l aude, iar Irving s-a îndepărtat de lîngă trapă.

Pilotul dăduse drumul la staţia radio între timp, căutînd cu butonul pînă cînd s-au auzit nişte voci, dar le-a lăsat încet, ca

---

* C.G.: *Coast Guard*, paza de coastă (n.tr.).

muzica. Unii vorbeau, alţii le răspundeau. Îşi anunţau poziţiile. Nici unii nu se găseau pe acest remorcher.

— Treabă curată, i-a spus Irving pilotului. Treabă serioasă. De vreme nu mi-a păsat niciodată, îmi plăcea oricum. Îmi plăcea să cobor pe mal cînd şi unde mi se năzărea.

— Ăhă, a încuviinţat pilotul.

— Eu m-am născut lîngă un şantier naval şi-am crescut pe City Island, a explicat Irving. Dacă nu m-apucam de ce m-am apucat, aş fi intrat în Marină.

Bo Weinberg se jeluia repetînd cuvîntul *mamă*. Întruna, întruna, un singur cuvînt: *mamă, mamă*.

— Îmi plăcea la sfîrşitul unei nopţi de lucru, a continuat Irving. Bărcile le ţineam într-un doc de pe Strada 132.

— Ăhă, a comentat pilotul.

— Urcai pe East River înainte de zori. Tot oraşul dormea tun. Soarele-l vedeai mai întîi pe corpurile pescăruşilor, pentru că se făceau albi. Abia pe urmă se făcea aurie acolo sus, în vîrf, Poarta Infernului.

DOI

DIN CAUZA JONGLATULUI ajunsesem acolo. Ne făceam veacul pe lîngă depozitul de pe Bulevardul Parcului, dar nu pe acel Bulevard al Parcului de opulenţă şi legendă, ci pe cel din Bronx, o stradă sumbră, anodină, cu garaje, cu hale unde se vindeau tot felul de maşinării, cu cîte o curte interioară unde lucra un gater şi din loc în loc cu cîte o clădire din panouri prefabricate acoperite cu căptuşeală de asfalt care cică imita cărămida, un bulevard de construcţii ca nişte cutii inegale, tăiat în două la mijloc de un canion lat care despărţea centrul de periferie şi pe fundul căruia, la cel puţin zece metri sub nivelul străzii, treceau în plină viteză trenurile către Gara Centrală New York, făcînd un vacarm atît de strident — şi uneori iscînd un curent de aer care zguduia gardul de fier înclinat şi îndoit de pe margine — încît ne opream din conversaţie şi o reluam de la mijlocul propoziţiei după ce zgomotul se stingea. Cît timp ne făceam veacul pe-acolo ca să vedem măcar pentru o clipă camioanele cu bere, băieţii ceilalţi aruncau cu bănuţi în pereţi, sau jucau tigăiţe pe trotuar cu dopuri de bere, sau fumau ţigări cumpărate cîte trei la cent de la cofetăria de pe Bulevardul Washington, iar restul timpului şi-l pierdeau cu speculaţii de genul: ce-ar fi făcut ei dacă dl. Schultz i-ar fi remarcat, cum i-ar fi demonstrat că şi ei făceau parte din bandă, cum ar fi prins din zbor bancnotele noi de o sută de dolari şi le-ar fi trîntit după aceea acasă pe mesele din bucătărie, în faţa mamelor care ţipaseră la ei şi taţilor care-i bătuseră la cur. În tot acest timp, eu mă antrenam la jonglat. Jonglam cu orişice: cu pietre, cu portocale, cu sticle goale de Coca-Cola, cu chifle pe care le furam fierbinţi din coşurile Brutăriei Pechter şi cum jonglam încontinuu nimeni nu mă mai băga în seamă, numai uneori, ca să mă întrerupă, şi-atunci îmi dădeau cîte-un brînci, sau îmi prindeau cîte-o portocală din zbor şi fugeau cu ea — asta

fiindcă făceam ceva ce nimeni altcineva nu putea face, ceva ce se ştia că numai eu eram în stare să fac, înrudit poate cu ticurile nervoase, ceva ce mă scotea în evidenţă, deşi la urma urmelor nu era vina mea. Iar cînd nu jonglam mă dedam la scamatorii încercînd să fac monedele să dispară şi să reapară în urechile lor pline de ceară, sau măsluind cărţile de joc din amestecare sau cu aşi ascunşi în mînecă, aşa încît îmi spuneau Mandrake, după numele acelui magician din benzile desenate ale lui Hearst din *New York American*, un tip cu mustaţă îmbrăcat în smoching şi cu joben pe cap care mă interesa tot atît de mult ca şi magia în sine — adică deloc —, pentru că nu magia conta la mine, niciodată nu contase; la mine conta dexteritatea, adică acea capacitate de a merge ca un echilibrist pe sîrmă pe vîrfurile suliţelor din gardul de fier, pe deasupra trenurilor care se năpusteau pe sub mine iscînd trombe de aer, de a face podul, sau roaba, sau stînduri în mîini, sau orice altceva i se năzărea minţii mele deprinse cu opţiunile agere. Aveam articulaţii mobile, fugeam de mîncam pămîntul, vedeam la distanţă, auzeam tăcerea şi-l miroseam dinainte să dea colţul pe inspectorul şcolar care umbla după chiulangii, aşa încît Fantoma ar fi trebuit să-mi spună, după numele celuilalt erou din benzile desenate ale lui Hearst din *New York American*, care purta o cagulă dintr-o singură bucată pe cap şi un costum cauciucat purpuriu mulat pe corp şi avea drept unic prieten un lup. Dar cei mai mulţi dintre ei erau nişte puştani proşti cărora nu le-a trecut prin minte să-mi spună Fantoma nici măcar după ce am trecut pragul Tărîmului, singurul dintre ei care visase într-adevăr la aşa ceva.

Depozitul de pe Bulevardul Parcului era unul dintre multele în care banda d-lui Schultz stoca berea verde adusă cu camioanele din New Jersey şi din alte cîteva locuri de la vest de metropolă. Cînd sosea de acolo cîte un camion nici nu mai trebuia să claxoneze, că porţile depozitului se şi deschideau ca o armonică şi-l primeau, de parcă ar fi ştiut să gîndească singure. Camioanele erau din Războiul cel Mare, vopsite încă în kakiul iniţial al armatei, cu capote înclinate şi roţi duble la spate, cu tracţiune cu lanţ care făcea un zgomot ca de oase tocate, cu stîlpi montaţi de jur împrejurul platformei, de care erau fixate şipci fasonate grosolan ca să susţină prelata aruncată cu o discreţie voită, ba chiar

cu eleganţă, peste încărcătură, ca şi cum nimeni nu şi-ar mai fi putut da seama ce se afla sub ea. Dar cînd dădea colţul cîte un camion toată strada puţea a bere, îşi tîrau putoarea după ele ca elefanţii de la grădina zoologică din Bronx. Iar cei care coborau din ele nu erau şoferi de camion obişnuiţi, cu şepci pe cap şi pleduri pe după umeri, ci nişte bărbaţi care purtau trenciuri şi pălării de pîslă şi aveau un fel al lor de a-şi aprinde ţigara între palmele strînse căuş, în timp ce echipele de serviciu dinăuntru vîrau camioanele în străfundurile întunecate în care noi muream să zărim ceva, de parcă ar fi fost ofiţeri întorşi din patrulare din ţara-nimănui. Impresia asta căutată, de forţă mai presus de lege şi de suficienţă armată, era cea care impresiona atît de tare nişte băieţi ca noi încît ne fîţîiam pe-acolo ca un stol de porumbei călători jegoşi, bleotocărind şi cîrîind şi zburătăcindu-ne de pe trotuar în clipa cînd auzeam huruitul lanţurilor de la camioane, sau cînd zăream cîte-o capotă înclinată scoţînd nasul de după colţ.

Bineînţeles, aici era numai unul dintre punctele de tranzit ale d-lui Schultz în afacerea cu berea, cîte avea în total nu ştiam, dar bănuiam că destule, şi adevărul este că nici unul dintre noi nu-l văzuse în carne şi oase, ceea ce nu însemna că ne pierdeam speranţa; pînă atunci ne simţeam onoraţi că dl. Schultz găsise cartierul nostru potrivit pentru unul dintre punctele lui de tranzit, ne mîndream cu încrederea pe care ne-o arătase, iar în rarele noastre momente sentimentale, cînd nu ne mai porcăiam unul pe altul pentru ifose, ni se părea că luam şi noi parte la ceva nobil şi că eram de departe superiori altor copii din cartiere banale care nu se puteau bate cu pumnii în piept pentru un depozit de bere sau pentru cultura bogată răspîndită în jurul lui, cu bărbaţi neraşi care priveau ameninţător şi cu o secţie de poliţie care îşi făcea un titlu de glorie din a nu respira niciodată aerul de afară, dacă putea aranja în aşa fel.

Pe mine mă atrăgea mai ales faptul că deşi Prohibiţia* fu-

* Interdicţie de producere, comercializare şi transport al băuturilor alcoolice pe întreg teritoriul Statelor Unite, instituită în 1919 împotriva consumului excesiv de alcool, cauza principală a crimei şi sărăciei. La această explicaţie se adăuga necesitatea ivită după primul război mondial, de a îndrepta spre producţia alimentară cerealele ce urmau a fi utilizate în distilerii. Practic, măsura s-a dovedit imposibil de aplicat pe scară largă, datorită exploziei comerţului ilicit cu alcool. A fost abolită în 1933 (n.tr.).

sese abolită dl. Schultz păstra în jurul afacerii lui toate hachiţele de pe vremea respectivă. După mintea mea, asta însemna că berea, ca şi aurul, era o marfă a cărei manevrare comporta riscuri oricît de legală ar fi devenit, sau că lumea ar fi cumpărat o bere mai bună decît a lui dacă el nu i-ar fi înfricoşat pe toţi în continuare, cu alte cuvinte că pentru dl. Schultz firma lui era un fel de regat independent, cu legi dictate de el şi nu de societate şi că lui puţin îi păsa de ce era sau nu legal pentru că el oricum îşi aranja apele aşa cum credea el că trebuiau aranjate şi ducă-se-n pizda mă-sii oricine îi stătea în cale.

Aşa încît, vedeţi, asta era în inima şi sufletul nostru, ale celor care trăiam în Bronx în acel moment istoric şi dacă te luai după nişte băieţi slăbănogi şi murdari, cu nasurile pline de muci şi dinţii acoperiţi de piatră verzuie, nu ţi-ai fi putut imagina că mai existau şi cărţi, şi şcoli, şi o întreagă civilizaţie de adulţi angajaţi în ele, a căror specie aproape că dispăruse sub reflectorul orbitor al Depresiunii*.

Cu atît mai puţin dacă te uitai la mine. Şi într-o zi, mi-aduc aminte că era o zăpuşeală mai rea ca niciodată, într-un iulie atît de înăbuşitor încît buruienile care creşteau de-a lungul gardului de fier se pleoştiseră pînă la pămînt şi din pietrele pavajului se înălţau valuri deja vizibile de căldură, în timp ce băieţii stăteau cu toţii proptiţi de peretele depozitului care cum nimerise, eu rămăsesem pe partea cealaltă a străzii, printre ierburile şi pietrele de la marginea canionului cu şine de tren, demonstrîndu-mi cea mai recentă realizare, jonglatul cu un set de obiecte de greutate diferită, două mingi de cauciuc, o portocală, un ou şi o piatră, arta constînd în a crea o mişcare galileană, un flux mai mult sau mai puţin continuu al cărui apogeu se menţine rupînd ritmul prin aruncări compensatoare — un număr care presupune o precizie atît de strictă încît de ce este mai bine realizat de aceea li se pare

---

* Perioadă de colaps economic mondial de la începutul anilor '30, declanşată de scăderea vertiginoasă a preţurilor la Bursa din New York în 1929 şi care a provocat, în cascadă, o evoluţie dezastruoasă: mii de firme au dat faliment, producţia industrială s-a redus, producătorii agricoli au sărăcit, şomajul a căpătat proporţii de masă, comerţul internaţional s-a blocat aproape complet. Programul *New Deal* din 1934 al preşedintelui F. D. Roosevelt a generat o redresare economică treptată. În Germania, unul dintre efectele depresiunii economice a fost ascensiunea la putere a lui Adolf Hitler (n.tr.).

mai simplu şi mai banal profanilor. Aşa se face deci că eram nu numai jonglerul ci şi singurul în stare să apreciez performanţa mea ca jongler şi după o vreme am şi uitat de ceilalţi băieţi şi am rămas cu ochii pironiţi pe cerul care de căldură căpătase o culoare cenuşie, urmărind cele cîteva obiecte inegale între ele care îmi intersectau cîmpul vizual cînd în sus, cînd în jos, ca un sistem de planete urmîndu-şi fiecare orbita ei. Jonglam într-un fel şi cu mine însumi, trăiam din plin o aventură spirituală, actor şi spectator în acelaşi timp, parcă eram în transă şi nu mai băgam în seamă nimic din restul lumii, ca de pildă La Salle-ul coupé care a dat colţul de pe Strada 177 pe Bulevardul Parcului şi s-a oprit imediat după curbă, în faţa unei guri de apă, cu motorul în funcţiune, nici Buick-ul Roadmaster care venea în urma lui şi care a trecut de porţile depozitului şi s-a oprit la colţul următor, cu Strada 178, şi nici măcar Packard-ul cel mare care a dat colţul şi s-a oprit exact în faţa depozitului ascunzîndu-i privirilor mele, presupunînd că m-aş fi uitat, pe ceilalţi băieţi care s-au ridicat încet de pe zid netezindu-şi turul pantalonilor, în timp ce un bărbat a coborît din faţă de lîngă şofer şi a deschis uşa din spate făcînd loc să coboare unui personaj îmbrăcat într-un costum alb de pînză cu două rînduri de nasturi, destul de şifonat, cu haina încheiată prost, cu cravata trasă în jos de la gulerul cămăşii şi cu o batistă mare în mînă cu care-şi tampona faţa — fostul puştan cunoscut în cartier sub numele de Arthur Flegenheimer, iar acum cunoscut lumii întregi sub cel de Schultz Olandezul.

Bineînţeles că exagerez atunci cînd spun că nu am văzut toate astea, de fapt am văzut tot ce era de văzut, pentru că am o vedere periferică extraordinară, dar m-am prefăcut că nu eram atent la el, cum stătea proptit cu coatele de capota maşinii şi se uita zîmbind la băiatul care jongla ţinînd gura întredeschisă şi ochii înălţaţi către cer, ca un înger transfigurat care-şi adora Domnul. Şi atunci am făcut ceva cu adevărat genial: mi-am coborît privirile de pe orbită pe strada încinsă şi am lăsat să mi se citească pe faţă o sinceră mirare omenească, în sensul că „aoleu, Doamne, uite-L acolo, în carne şi oase, uitîndu-Se *la mine*", în timp ce mîinile îmi mergeau înainte ca nişte pistoane, iar planetele mele în miniatură, cele două mingi, portocala, oul şi piatra, au ţîşnit în spaţiu, după o ultimă orbită de adio, şi au revenit în

picaj la intervale egale, dispărînd una cîte una în canionul din spatele meu pe unde treceau căile ferate către Gára Centrală. Şi am rămas aşa, cu ochii pironiţi şi palmele goale întoarse în sus, într-o poză teatrală de uimire, sentiment care în bună măsură mă şi cuprinsese, ca să fiu cinstit, uitîndu-mă la marele om care rîdea şi aplauda şi care şi-a întors capul către gorila lui de alături ca să-i împărtăşească aprecierea, ceea ce ăla a şi făcut urgent. Pe urmă, dl. Schultz mi-a făcut semn cu degetul şi eu am traversat strada val-vîrtej, am ocolit maşina şi m-am pomenit într-o sală de tribunal improvizată care avea pe o latură haita mea de băieţi cu gurile căscate, pe altă latură portiera larg deschisă a Packard-ului, iar pe a treia bezna din adîncurile depozitului şi acolo m-am oprit, înaintea regelui meu care a scos din buzunar un teanc de bancnote noi, gros cam cît o jumătate de pîine de secară, a smuls din el una de zece şi mi-a plesnit-o peste palmă. În timp ce mă uitam la figura senină a lui Alexander Hamilton care se uita la mine din ovalul lui de secol optsprezece cu armătură de oţel în partea de sus, am auzit pentru prima oară gîjîitul sonor al vocii d-lui Schultz şi într-o clipă de buimăceală mi s-a părut că dl. Hamilton era de fapt cel care vorbea, parcă prinsese viaţă dintr-o revistă cu benzi desenate, pînă cînd simţurile mi-au revenit pe pămînt şi am realizat că vorbea marele gangster din visele mele. Capabil băiat, a zis el ca o concluzie către asociaţii lui, sau către mine, sau către el însuşi, sau poate chiar către toţi în acelaşi timp şi şi-a coborît mîna butucănoasă de ucigaş asupra mea, ca un sceptru, mi-a pus-o cu drăgălăşenie pe obraz, pe falcă şi pe gît, apoi şi-a luat-o, s-a întors cu spatele şi a dispărut în hăurile întunecoase ale depozitului de bere, iar porţile s-au îndreptat scrîşnind şi l-au înghiţit cu un zdroncănit metalic de zăvor.

Ceea ce a urmat mi-a dovedit cu prisosinţă riscurile unui destin revoluţionar: imediat m-au înconjurat ceilalţi băieţi holbîndu-se ca şi mine la bancnota de zece dolari care mi se odihnea în palmă, abia ieşită de la monetărie. Am înţeles că aveam cel mult o jumătate de minut pînă să fiu sacrificat pe altarul tribului. Precis că se găsea unul care să zică o vorbă, altul care să mă izbească în umăr cu podul palmei şi uite-aşa izbucneau resentimentele şi ura şi se năştea o întreagă teorie de masă despre

cum trebuia împărţită averea colectivă şi să mi se aplice mie o pedeapsă exemplară, probabil pe motiv că eram un mucos şi-un căcănar căruia trebuia să i se crape capul fiindcă se credea mai cu moţ decît toţi ceilalţi. Ia uitaţi-aici, am zis eu arătîndu-le bancnota, de fapt întinzînd braţele ca să nu se mai strîngă cercul — pentru că înaintea atacului întotdeauna eşti îngrămădit, ţi se violează drepturile teritoriale fireşti — şi am îndoit bancnota foşnitoare ţinînd-o cu vîrfurile degetelor, o dată pe lung, şi încă o dată, apoi de două ori pe lat, pînă am adus-o la dimensiunile unui timbru poştal, apoi mi-am trecut palmele una peste cealaltă făcînd hocus-pocus, am pocnit din degete şi bancnota de zece dolari a dispărut. Păi, futu-v-aş eu să vă fut de loaze amărîte, că mi-a trebuit să-mi amestec persoana orfană printre nişte nenorociţi, nişte hoţi de două parale care vă spionaţi şi vă jefuiţi fraţii şi surorile mai mici, nişte capete pătrate, păi voi să aspiraţi la o viaţă de geniu al crimei — voi, cu ochii voştri tîmpi, cu gurile voastre căscate, cu spinările voastre încovoiate, ca de maimuţoi, fire-aţi voi ai dracului în vecii vecilor, vă menesc s-aveţi parte numai de locuinţe în case de raport, de copii care zbiară, de neveste îngălate, de o moarte lentă, din sentimentul insuportabil al sclaviei, vă condamn la găinării, la cîştiguri meschine şi la panorama luminatorului de la celulă, cîte zile oţi avea. Ia uite! am strigat, arătînd în sus şi toţi şi-au îndreptat privirile încotro le arătam aşteptîndu-se probabil să mă vadă culegînd bancnota din aer aşa cum făcusem de atîtea ori cu monedele lor, cu tigăiţele, cu lăbuţele de iepure, dar eu i-am lăsat în credulitatea lor de moment uitîndu-se în sus în gol, m-am strecurat pe sub cerc şi am şters-o ca din puşcă.

O dată ce o luam la fugă nimeni nu mă mai prindea, deşi ei au încercat; am tăiat-o pe Strada 177 în jos, către Bulevardul Washington, pe urmă am cotit la dreapta, înspre sud, cu cîţiva dintre ei chiar pe urmele mele, în timp ce alţii mă escortau în paralel pe celălalt trotuar, iar cîţiva se desfăşuraseră pe străzile lăturalnice rămase în urmă ca să mă prindă în cazul în care i-aş fi fentat şi m-aş fi întors. Dar eu alergam în linie dreaptă, efectiv o ştergeam, aşa încît au renunţat unul cîte unul gîfîind şi am mai schimbat direcţia o dată ca să fiu sigur şi într-adevăr n-am mai văzut pe nimeni în spate. Ajunsesem în valea pe unde trece

trenul suspendat pe deasupra Bulevardului Trei. M-am oprit în uşa unei case de amanet, mi-am desfăcut şiretul de la gheata de sport, am presat bancnota şi am îndesat-o înăuntru cît am putut mai adînc, pe urmă mi-am legat şiretul la loc şi am luat-o din nou la fugă. Alergam de plăcere de data asta, apărînd şi dispărînd ca pe o peliculă de film pe dungile de soare şi de umbră de sub şinele înălţate şi fiecare dungă de soare mă orbea pentru o clipă şi o simţeam caldă pe obraz ca mîna d-lui Schultz.

Zile în şir după aceea am fost ca niciodată, liniştit şi cooperant cu autorităţile. M-am dus chiar şi la şcoală. Într-o seară am încercat să-mi fac lecţiile, dar mama a ridicat ochii de pe masa ei cu boluri de sticlă care conţineau nu apă, ci foc — de unde şi condiţia doliului ca elementele vitale să se transforme în aşa fel încît de pildă să torni apă într-un pahar şi abracadabra să ai o lumînare aprinsă — şi a zis: Billy, nu e-n regulă, ce-ai făcut? Era un moment interesant, îmi spusese pe nume, Billy, şi m-am întrebat cît putea dura, dar a rămas un moment şi-atît şi pe urmă mama şi-a îndreptat din nou atenţia spre lumînări şi s-a întors cu faţa la loc înspre masa ei smălţuită de bucătărie, plină de lumini. Se uita fix la ele de parcă le-ar fi citit, de parcă dansul fiecărei flăcări desena mereu cîte o literă fugară în alfabetul religiei ei personale. Zi şi noapte, iarnă sau vară, stătea şi-şi citea luminile şi avea o masă întreagă deşi nevoie nu era decît de una o dată pe an, dar ea păstra toată pomenirea de care era în stare, căutîndu-şi iluminarea.

M-am dus şi m-am aşezat pe fereastra de la bucătărie aşteptînd briza de seară şi continuînd să răsucesc în minte gînduri atipice. Nu făcusem înadins cînd jonglasem în faţa depozitului de bere. Aspiraţia mea nu diferea cu nimic de a celorlalţi, era ceva legat de cartier; dacă aş fi locuit pe lîngă Stadionul Yankee probabil că aş fi ştiut pe care dintre uşile laterale intrau jucătorii, sau dacă aş fi locuit în Riverdale poate că primarul ar fi trecut în fiecare seară în drum spre casă şi ne-ar fi făcut cu mîna din maşina lui de poliţie, era vorba de cultura locului unde trăiai şi nici unul dintre noi nu se gîndea niciodată la mai mult de-atît, ba de multe ori chiar la mai puţin, aşa cum ar fi fost, de pildă, dacă într-o seară, cu cîţiva ani buni înainte să ne fi născut noi,

Gene Autry ar fi venit să cînte alături de formaţia lui *western* la Cinematograful Fox de pe Bulevardul Tremont, printre secvenţe din filmul cu el însuşi — era ceva al tău, ceva ce aveai tu şi nu conta despre ce era vorba atîta timp cît era al tău, ceva ce răspundea nevoii tale de faimă, adică pur şi simplu comunica lumii că erai şi tu cunoscut, sau că vedeai şi tu ceea ce văzuseră cei mari sau aproape mari. Că strada ta era şi ea cunoscută. Atîta tot, cel puţin eu aşa gîndisem atunci, doar n-aş fi putut plănui să jonglez încontinuu, zi după zi din viaţa mea de trîndăvie, pîndindu-l pe dl. Schultz. Se întîmplase şi gata. Iar acum, că se întîmplase, mi se părea a fi mîna destinului. Lumea funcţionează prin hazard, dar orice manifestare a hazardului are un ce profetic în ea. Stăteam cu fundul pe pervazul ferestrei şi cu picioarele pe barele de fier ruginite ale scării de incendiu şi-mi tot despăturеam bancnota de zece dolari către ghivecele cu flori uscate şi pe urmă iar o împăturеam şi o făceam să dispară, dar ea apărea la loc, ca să am motiv s-o despăturesc din nou.

Exact vizavi, peste drum, era Casa de Copii Max şi Dora Diamond pe care toată lumea o ştia de orfelinat, o clădire din cărămidă roşie cu margini de granit în jurul ferestrelor şi la baza acoperişului şi cu o scară dublă impozantă în faţă, mai lată în partea de jos decît în cea de sus, ale cărei jumătăţi în formă de semilună se întîlneau la uşile de intrare, la nivelul etajului întîi. Stoluri întregi de copii şedeau pe trepte sau se tîrau în sus şi-n jos cînd pe o scară, cînd pe cealaltă, ciripind întruna ca păsările şi fîţîindu-se de colo-colo într-o continuă fluctuaţie de grupuleţe în sus şi-n jos pe scări, unii dintre ei şi pe balustrade, exact ca păsările — păsări de oraş, porumbei sau vrăbii. Stăteau ciorchini-ciorchini pe treptele de piatră sau cocoţaţi pe balustrade ca şi cum clădirea însăşi ar fi fost Max şi Dora ieşiţi la plimbare seara cu propriii lor copii, să ia aer. Nu ştiu unde îi culcau pe toţi. Clădirea era prea mică pentru o şcoală şi nu destul de înaltă ca să fie transformată în bloc de locuinţe şi ceva din arhitectura ei sugera că avea în jur terenul necesar ca s-o individualizeze, ceea ce nu prea găseai în Bronx nici dacă erai familia de binefăcători Diamond; adevărul este că avea un fel de volum ascuns al ei şi o măreţie dărăpănată cu totul specială şi în orice caz aici îmi făcusem cei mai mulţi prieteni din copilărie şi avusesem parte de

cîteva experienţe sexuale instructive. La un moment dat l-am văzut venind pe stradă pe unul dintre orfanii incorigibili, prietenul meu dintotdeauna Arnold Gunoi, care-şi împingea căruciorul de copil burduşit cu comorile lui ciudate din ziua respectivă. Muncea zi-lumină Gunoi. L-am urmărit cum se chinuia să coboare căruciorul pe scări în jos către subsol, pe sub scările cele mari în formă de semilună. Pe urmă a deschis o uşă ignorîndu-i pe copiii mai mici şi a dispărut în beznă.

Mai demult, cînd eram mai mic, îmi petreceam aproape tot timpul la orfelinat. Stăteam atît de mult acolo încît ajunsesem să mă mişc prin curtea lor ca şi cum aş fi fost unul dintre ei, cu tezaurul de vînătăi pe care-l are orice orfan. Şi niciodată nu mă uitam pe fereastră să-mi văd casa. Foarte curios cum ajunsesem să mă simt unul dintre ei, pentru că pe vremea respectivă mama încă mai intra şi mai ieşea din casă ca orice altă mamă şi de fapt aveam parte de ceva ce aducea a viaţă de familie, din care nu lipseau uşile trîntite de proprietar şi plînsetele pînă la ziuă.

Acum, în schimb, cînd am întors capul şi m-am uitat la bucătăria noastră nu am văzut decît lumînările de aducere-aminte ale mamei care luminau încăperea ca pe o scenă de operă în penumbra din ce în ce mai profundă din restul apartamentului şi de pe stradă, unde se întunecase, aşa încît m-am întrebat în sinea mea dacă nu cumva marea mea şansă avea un viitor cu mult mai lung decît îmi închipuisem eu, acolo, în preajma acelui orfelinat cu puterile lui stranii, de parcă un fel de lavă a dezastrului şi-ar fi croit drum pe stradă, înălţîndu-se încet-încet, an după an, pînă cînd topise casa noastră şi o transformase într-o nouă casă de binefacere Max şi Dora Diamond.

Sigur că de multă vreme nu mă mai jucam acolo, pentru că mă tenta mai mult să migrez către celălalt capăt al Bulevardului Webster, unde se învîrteau bande de băieţi mai aproape de vîrsta mea şi pentru că orfelinatul mi se părea deja un loc pentru copii, ceea ce şi era. Dar rămăsesem în relaţii bune cu una-două dintre fetele incorigibile şi-mi plăcea în continuare să-l vizitez pe Arnold Gunoi. Habar n-am cum îl chema de fapt, dar ce importanţă avea? Îşi petrecea viaţa cutreierînd zi de zi prin Bronx şi ridicînd capacele lăzilor de gunoi unde găsea tot soiul de lucruri, sau vîrîndu-şi nasul pe străzile lăturalnice, prin fundături,

în ghenele de sub scări, pe terenurile virane, prin curţile din dos, în spatele magazinelor sau prin beciuri. Nu era o muncă uşoară pentru că pe vremea respectivă gunoiul era o marfă care năştea competiţie. După el patrulau negustorii de vechituri cu cotigile lor cu două roţi, şi vagabonzii cu saci în spate, şi flaşnetarii, şi derbedeii, şi beţivii, dar şi oameni care nu căutau cu tot dinadinsul lucruri aruncate de alţii, ci numai dădeau peste ele. Gunoi era însă un geniu: el descoperea lucruri pe care alţi negustori de vechituri le trecuseră cu vederea, el recunoştea valoarea în obiecte de care nu s-ar fi atins nici ultima dintre cele mai jalnice şi mai disperate haimanale de pe stradă. Avea un fel de simţ înnăscut de a-şi alege itinerariile, fiecare zi a lunii îl atrăgea către anumite zone ale cartierului şi cred că simpla lui prezenţă pe o stradă îi determina pe oameni să înceapă să-şi arunce boarfele pe scări în jos sau pe fereastră. Şi cum de ani de zile tot aduna troace, lumea se obişnuise cu el şi ajunsese să-l respecte pentru asta, la şcoală nu mergea niciodată, nu-şi făcea niciodată curăţenie, trăia ca şi cum n-ar fi fost decît el pe lume şi parcă toate-i mergeau de minune acestui grăsan inteligent şi aproape mut care îşi găsise un mod de viaţă atît de ciudat, de obstinat, de nelalocul lui ca scop, încît părea firesc şi logic, de ajungeai să te întrebi de ce nu trăiai şi tu la fel. Să-ţi placă tot ce era spart, rupt, sfîşiat, tot ce nu mergea, tot ce era îndoit şi crăpat şi cu bucăţi lipsă, tot ce puţea, tot ce nimeni altcineva n-ar fi curăţat de jeg ca să vadă cum a fost la început, tot ce-ţi cădea în mînă despre care nu puteai să stabileşti ce era, să descifrezi cum era făcut, sau să determini la ce era bun — să-ţi placă şi să păstrezi. Şi cum eram într-un moment de gîndire atipică m-am hotărît brusc, am lăsat-o pe mama cu lumînările ei, am ieşit pe fereastra de la bucătărie, m-am săltat peste balustradă şi am luat-o în jos pe scara de incendiu, prin faţa ferestrelor deschise cu oameni în chiloţi, ca de obicei vara, şi cînd am ajuns la ultima treaptă am rămas o clipă atîrnat de ea cu amîndouă mîinile, pendulînd deasupra trotuarului, apoi mi-am dat drumul şi am început să alerg pînă să ajung jos. Am traversat strada printre maşini şi, aplecîndu-mă ca să nu dau cu capul de scările impozante de granit ale Casei de Copii Max şi Dora Diamond, am coborît la subsol unde-şi avea sediul Arnold Gunoi. La el înăuntru mirosea a cenuşă şi indiferent de anotimp era

un aer cald ca de vatră şi îngrozitor de uscat prin care pluteau praful de cărbune şi emanaţiile de cartofi şi ceapă putrezite pe care fără discuţie le preferam izului umed de deasupra, din sălile şi de pe coridoarele pe unde trecuseră generaţii după generaţii de copii care făceau pe ei. L-am găsit pe Gunoi ocupat să adauge ultimele achiziţii la marele inventar al vieţii lui. I-am spus că voiam un pistol. Nici nu-mi trecea prin minte că nu mi l-ar fi putut oferi.

Aşa cum mi-a explicat dl. Schultz mai tîrziu, într-un moment de introspecţie, prima dată ţi se taie respiraţia, cînd apuci obiectul ăla greu în mînă şi te gîndeşti şi răsuceşti pe toate părţile în minte: dă, Doamne, să mă creadă că sînt în stare să trag cu ăsta, fiindcă eşti tot tu cel dintotdeauna, înţelegi, eşti tot un căcănar care gîndeşte ca un căcănar, te bazezi pe ei să te-ajute, să te-nveţe cum să faci, la început e cel mai greu, al dracului de greu şi poate că ţi se citeşte-n ochi sau în mîna care-ţi tremură şi-uite aşa ţi se-nfăţişează momentul ăsta, parc-ar fi un premiu proţăpit acolo sus ca un buchet de mireasă pe care-l poţi înhăţa tu sau oricine altcineva. Pentru că un pistol nu-nseamnă nimic pînă nu ţi-l faci al tău. Şi pe-urmă ce se-ntîmplă? — îţi dai seama că dacă nu ţi-l faci al tău eşti un om mort, pentru că ai creat o situaţie, dar de ea se leagă o ură de-sine-stătătoare accesibilă oricui, şi pe-asta trebuie să pui tu mîna primul, pe sentimentul furiei că uite ce-ţi fac indivizii ăştia care belesc ochii la pistolul tău, care se fac vinovaţi de crima intolerabilă de a fi cei pe care-i ameninţi tu cu pistolul ăsta. În clipa aia încetezi de a mai fi un căcănar, cînd îţi dai seama de furia pe care de fapt ai avut-o în tine tot timpul, atunci te transformi, nu te mai prefaci, eşti mai furios ca niciodată de cînd te ştii şi valul ăsta mare de ură ţi se ridică-n gît şi-ţi umple pieptul — în clipa aia nu mai eşti căcănar şi pistolul e-al tău şi furia o ai în tine, la locul ei şi nenorociţii ăia ştiu că sînt morţi dacă nu-ţi dau ce le ceri, adică ajungi la un moment dat să te răsteşti la ei ca un nebun de legat, să nu mai ştii de tine, şi de ce-ai mai şti din moment ce eşti altcineva, un anume Schultz Olandezul — cine-o mai fi şi-ăla. După asta totul merge ca uns, te miri şi tu ce uşor îţi vine, asta a fost partea cea mai grea, ca atunci, în prima clipă după ce se naşte cîte-un

răhăţel d-ăla mic care iese la lumină şi mai întîi îşi ia avînt şi abia după aia-şi strigă numele şi trage pentru prima oară-n piept aerul dulce şi curat al vieţii pe lumea asta.

Sigur că în momentul respectiv nu percepeam lucrurile în toate aceste detalii, dar greutatea pe care o simţeam în palmă îmi dădea sentimentul celui ce puteam deveni, faptul însuşi de a ţine un asemenea obiect în mînă îmi conferea o nouă maturitate; nu aveam nici un plan imediat cu el, pur şi simplu mă gîndeam că poate dl. Schultz avea să apeleze la mine şi voiam să fiu pregătit cu ceea ce îmi închipuiam că ar fi căutat, dar era totuşi un fel de investitură chiar dacă pistolul nu avea cartuşe şi trebuia curăţat şi uns zdravăn de tot, pentru că puteam să-l ţin cu braţul întins, să-i scot încărcătorul şi să-l vîr înapoi înăuntrul mînerului cu un pocnet reconfortant şi pentru că eram convins că seria fusese răzuită, cu alte cuvinte că era o armă de-a Mafiei, ceea ce Gunoi mi-a confirmat spunîndu-mi unde o găsise, în mocirlele din jurul Golfului Pelham, la marginea marginii Bronx-ului de Nord, în timpul refluxului, înfipt în mîl ca un briceag de buzunar.

Iar denumirea era şi mai grozavă: Automatic, o armă foarte modernă, grea dar compactă şi Gunoi mi-a spus că după părerea lui funcţiona dacă-i făceam rost de gloanţe, el însuşi neavînd însă nici unul şi a acceptat fără probleme şi fără tocmeală preţul de trei dolari propus de mine, s-a dus cu bancnota mea de zece la unul dintre dulapurile lui suprapuse, s-a băgat cu totul în adîncurile lui şi a scos de acolo cutia de ţigări El Corona în care îşi ţinea ascunşi toţi banii şi mi-a adus înapoi şapte bancnote de cîte un dolar foarte şifonate şi uzate primite de la cei de prin cartier şi-aşa am făcut afacerea.

Tot restul serii am fost într-o stare de spirit minunată, generoasă şi expansivă, simţind greutatea ambiţiei mele secrete în buzunarul drept al bermudelor în care descoperisem, ca o confirmare a justeţii intuiţiei mele, o gaură tocmai bună pentru a-mi strecura discret pistolul, cu ţeava scurtă lipită de coapsă, cu mînerul de-a curmezişul în buzunar, totul perfect şi potrivit, parcă ar fi fost făcute una pentru cealaltă. M-am întors acasă şi i-am dat mamei cinci din cei şapte dolari, adică aproape jumătate din cît primea ea pe săptămînă de la spălătoria industrială de pe Bulevardul Webster. De unde-i ai, banii ăştia? m-a întrebat ea

strîngînd bancnotele ghemotoc în pumn şi aruncîndu-mi zîmbetul ei distrat, apoi s-a întors la capitolul la care rămăsese, pe masa cu lumini. Iar eu mi-am pus bine pistolul şi am ieşit din nou pe stradă unde trotuarul era acum pentru adulţi în locul copiilor care intraseră în case, pentru că în viaţa asta colcăitoare de bloc exista o anumită ordine, un anumit principiu de responsabilitate al mamelor şi taţilor, aşa încît acuma se jucau cărţi pe verande şi fumul de ţigară începuse deja să se răspîndească prin aerul serii de vară, femeile în capoate stăteau pe treptele de piatră ca fetele, cu genunchii împungînd în sus, perechi-perechi se plimbau apărînd şi dispărînd din cercurile de lumină ale felinarelor, iar pe mine mă mişca profund toată această proastă-dispoziţie idilică din care răzbătea traiul sărăcăcios. Şi totuşi, cînd m-am uitat în sus cerul era senin şi printre acoperişuri clipeau incredibil de multe stele. Foarte romantic totul, ceea ce m-a dus cu gîndul la prietena mea Rebecca.

Rebecca era o fătuţă vioaie, brunetă, cu ochi mari negri şi un puf negru foarte fin deasupra buzei de sus foarte pronunţate. Orfanii erau de-acuma înăuntru, îi vedeam prin ferestrele puternic luminate şi curate ca nişte adevărate ochiuri de diamant, de aici de afară auzeam şi ce scandal făceau, mai tare în aripa băieţilor, şi la un moment dat s-a auzit o sonerie şi am luat-o pe alee către curticica din spate unde m-am pus pe aşteptat într-un colţ, pe aşa-zisul teren de bătut mingea, cu spatele la gardul de plasă. După vreo oră cele mai multe din luminile de la etajul de sus se stinseseră, aşa încît m-am ridicat, m-am dus la scara de incendiu, am sărit şi m-am agăţat de ultima treaptă, m-am săltat în sus şi am început să urc pe scara neagră de fier a iubirii mele, treaptă cu treaptă, punînd mînă după mînă şi picior după picior, iar sus, deşi nu aveam plasă dedesubt, mi-am făcut vînt către pervazul unei ferestre deschise şi am aterizat pe coridorul ultimului etaj, unde dormeau fetele mai mari — unsprezece la paisprezece ani. Micuţa mea vrăjitoare era în patul ei, cu ochii negri larg deschişi şi cînd m-am aplecat deasupra ei nu s-a mirat cîtuşi de puţin să mă vadă. Nici colegelor ei de dormitor nu li s-a părut nimic grozav de comentat. Am luat-o de mînă şi am condus-o printre perechile lor de ochi pînă la uşă, am urcat o jumătate de etaj şi am ieşit pe acoperiş unde era un fel de loc de joacă pentru

fete, cu linii de şotron vopsite cu alb care se zăreau vag în bezna nopţii de vară, am înghesuit-o în colţul dintre grilajul de siguranţă al acoperişului şi ghereta uşii de acces şi am început s-o sărut pătimaş, mi-am băgat mîna sub cămaşa ei de noapte, pe la gît, ca să-i frec cu dosul degetelor sfîrcurile sînilor abia mijiţi, pe urmă am apucat-o cu amîndouă mîinile de fundul mic şi tare pe care-l simţeam conturîndu-mi-se în palme prin pînza albă de bumbac şi, pînă s-o iau razna chiar de tot, deşi ştiam că ea era în postura cea mai nimerită pentru negocieri, am reuşit să tratez un preţ convenabil şi i-am dat o bancnotă de un dolar din teancul meu împăturit cu grijă, pe care ea a luat-o şi a strîns-o ghemotoc în pumn, pe urmă s-a lăsat pe vine şi s-a aşezat direct pe jos, fără nici un fel de ceremonie, aşteptînd şi uitîndu-se la mine cum mă mutam de pe un picior pe celălalt ca să-mi scot ghetele şi ce mai aveam pînă la brîu, destul de stîngaci şi de ezitant pentru un seducător care mă gîndeam în acelaşi timp că uite, noi bărbaţii, ca dl. Schultz de pildă, şi ca mine, ne împăturearn banii cu grijă, indiferent dacă teancul era subţire sau gros, în schimb femeile, ca mama mea de pildă, sau ca Rebecca, îi strîngeau ghemotoc în pumn şi nu le mai dădeau drumul, indiferent dacă îşi boceau nefericirea cu capul învelit într-un şal în faţa unei mese pline cu lumînări, sau dacă se întindeau pe jos şi se lăsau futute de două ori pentru un dolar.

TREI

CÎND REMORCHERUL A REVENIT LA DOC ne aşteptau în ploaie două maşini cu motoarele pornite. Aş fi vrut să mi se dea ceva instrucţiuni, dar dl. Schultz a îmbrîncit-o pe fata pe care n-o chema Lola pe bancheta din spate a primei maşini, s-a urcat lîngă ea şi a trîntit portiera, iar eu neştiind ce să fac m-am luat şi eu după Irving şi m-am urcat într-a doua maşină o dată cu el. Norocul meu că avea o strapontină. În schimb m-am trezit mergînd cu spatele, faţă în faţă cu trei dintre membrii bandei printre care şi Irving îmbrăcat acum şi el cu trenci şi pălărie de pîslă ca şi ceilalţi care stăteau umăr lîngă umăr voinici cum erau şi se uitau înainte la maşina din faţă peste umărul şoferului şi al celui de lîngă el. Nu era deloc un sentiment reconfortant să mergi aşa făcut plăcintă între atîţia inşi încruntaţi, hotărîţi şi înarmaţi. Îmi doream din tot sufletul să fiu acuma ori sub ochii d-lui Schultz, ori singur, de pildă în trenul suspendat care trece peste Bulevardul Trei, citind reclamele la lumina pîlpîitoare a becurilor în vagonul care se îndrepta către marginea Bronx-ului legănîndu-se pe deasupra străzilor. Dl. Schultz acţiona repezit şi imprudent uneori şi mă temeam rău de tot că şi în cazul meu făcuse la fel. Mai repede mă acceptaseră şefii organizaţiei decît membrii de rînd. Eu personal mă consideram un fel de membru asociat al bandei şi dacă era într-adevăr aşa atunci eram singurul, poate fiindcă postul fusese creat special pentru mine, ceea ce ar fi trebuit să le spună ceva acestor capete pătrate, dar din păcate nu le spunea. M-am gîndit că poate era din cauza vîrstei. Dl. Schultz avea treizeci şi ceva de ani, dl. Berman şi mai mult de-atît, dar restul, cu excepţia lui Irving, aveau douăzeci şi ceva şi cînd prindeai o slujbă bună cu posibilităţi de avansare la numai douăzeci şi unu de ani, să zicem, un contracandidat de cincisprezece era un mucos a cărui prezenţă într-o situaţie care ţinea de afaceri era

cel puţin nelalocul ei, dacă nu pur şi simplu nepermisă — în orice caz un afront la demnitatea fiecăruia. Unul dintre zdrahonii de la Clubul Ambasador, Jimmy Joio, care stătea pe Bulevardul Weeks imediat după colţ de casa mea şi al cărui frate mai mic era în clasa a cincea cu mine, chiar dacă de fapt o făcea a treia oară iar eu îl ajunsesem din urmă, s-a uitat prin mine de cele cîteva ori cînd am dat ochii cu el, deşi nu se poate să nu mă fi recunoscut. Printre toţi acei pistolari ajungeam să mă simt de la o clipă la alta un fel de căcăţiş pocit, nici măcar un băiat acolo, ci un pigmeu, o mogîldeaţă de bufon diform care barem atît de prompt ştia să fie cît să se dea la o parte din calea dulăilor cei mari ai regelui. Tot ce-i plăcea d-lui Schultz trăia sub protecţia lui, dar îmi dădeam seama că trebuia să-mi îmbunătăţesc relaţiile cu toţi ceilalţi deşi habar n-aveam cînd sau cum aş fi reuşit treaba asta. În orice caz nu stînd pe o strapontină şi încercînd să-mi ţin genunchii să nu se buşească de-ai lor — nu ocazia asta o aşteptam. Nici unul nu scotea o vorbă, dar ştiam deja din experienţa practică a unor asemenea lucruri că asistasem la încă una dintre crimele d-lui Schultz, şi anume la cea mai confidenţială, în orice caz la cea mai atent plănuită şi indiferent dacă asta îmi consolida în faţa lor statutul de asociat demn de încredere sau îmi punea viaţa rău de tot în pericol, mă gîndeam acum, stînd în maşină şi mergînd cu spatele la ora două noaptea pe Bulevardul Unu, că nu-mi plăcea deloc toată treaba, că mi-ar fi fost foarte bine şi fără şi că fusesem un dobitoc patentat să mă expun la aşa ceva. Mă găsisem eu să mă iau după toanele d-lui Schultz. Doamne, Dumnezeule! Mi s-au înmuiat picioarele, îmi era greaţă, parcă aş fi fost în continuare pe vas. M-am gîndit la Bo care poate că şi în clipa asta tot se mai ducea la fund, cu ochii larg deschişi şi braţele ridicate deasupra capului. În măsura în care mai puteam gîndi raţional eram curios să ştiu ce urma să se întîmple cu Miss Lola, pentru că şi ea fusese martoră şi criminalilor teoretic nu le place să mai fie şi altcineva de faţă, iar poziţia ei în toată povestea asta mă interesa în mod deosebit, aşa încît trebuia să aflu despre soarta ei. Pe de altă parte nu trebuia să intru în panică: doar mai era încă în viaţă, nu?

Cum starea în care ajunsesem nu-mi plăcea, mi-am pironit privirile pe fereastra maşinii ca să sorb din ochi structurile ora-

şului, soliditatea clădirilor întunecate, culorile stopurilor reflectate în luciul asfaltului negru. Întotdeauna metropola mi-a insuflat un sentiment de siguranţă atunci cînd am avut nevoie de el. Mi-am reformulat în minte intenţiile dominatoare cu care pornisem. Dacă nu mă puteam lăsa ghidat de propriile mele instincte, atunci nu aveam clasa d-lui Schultz. Dacă el acţiona fără să se gîndească prea mult, aşa trebuia să procedez şi eu. Şi unul şi celălalt eram fiinţe alese şi în măsura în care aveam încredere în mine însumi trebuia să am încredere şi în el. Ajunsesem însă într-o stare de pericol tridimensional care-mi dădea fiori: mă ameninţam eu însumi, mă ameninţa mentorul meu şi mă ameninţa ceea ce-l ameninţa pe el, adică o viaţă de afaceri puse sub semnul crimei. Şi pe lîngă toate astea mai erau şi poliţiştii. Deci patru dimensiuni. Am deschis foarte puţin geamul, cît să respir o gură de aer rece de noapte, şi m-am mai liniştit.

Maşinile se îndreptau către zona rezidenţială a oraşului, pe Bulevardul Patru, pe urmă am luat-o printr-un tunel care ne-a scos pe viaductul din jurul Gării Centrale, am intrat pe Bulevardul Parcului — de data asta pe cel adevărat —, am trecut de noul turn Waldorf-Astoria, cu celebra Alee a Păunului şi cu şi mai celebrul maestru de ceremonii, irezistibilul Oscar, după cum citisem eu în *Mirror*, sursa mea infailibilă de informaţii, am cotit la stînga pe Strada 59, dar acolo ne-am împotmolit în spatele unui tramvai cu un clopot care mie mi-a răsunat în urechi precum gongul de la un meci de box şi pînă la urmă am cotit din nou şi ne-am oprit la colţul Parcului Central, la picioarele generalului Sherman* care stătea proţăpit pe cal şi se lupta cu ploaia, aceeaşi ploaie care se revărsa din bazinele supraetajate de pe partea cealaltă a pieţei peste ochiul subţire de apă pe unde ar fi fost obligat să-şi mîne calul dacă voia să pună mîna pe femeia cu coşul de fructe din vîrful întregului eşafodaj, presupunînd că pornise după fructe. Niciodată nu mi-au plăcut monumentele publice, sînt nişte lucruri străine, nelalocul lor în centrul New York-ului, absolut ca nuca în perete, dacă nu chiar nişte minciuni ordinare, şi despre Bronx se pot spune multe, dar nu vei găsi niciodată gene-

---

* *William Tecumseh Sherman* (1820–1891), general nordist în Războiul de Secesiune (1861–1865). A cucerit în 1864 capitala Georgiei, Atlanta, apoi a executat un marş forţat pînă la ţărmul oceanului, tăind în două Confederaţia, campanie care a contribuit decisiv la înfrîngerea acesteia (n.tr.).

rali călare pe cai ridicaţi în două picioare, nici cucoane încărcate cu coşuri de fructe, nici soldaţi cocoţaţi elegant pe cîte o movilă de camarazi morţi, cu braţele şi puştile înălţate către ceruri. Spre uimirea mea, portiera s-a deschis brusc şi l-am văzut în cadrul ei pe dl. Schultz. Haide, băiete, a zis el întinzînd mîna către mine, m-a apucat de braţ şi m-a smucit afară din maşină. M-am trezit deodată în ploaie, în Piaţa Marii Armate, gîndindu-mă că în universul ăsta plin de apă atîta îi fusese dat genialului jongler fantomatic din lumea interlopă, că o să fiu găsit sub un tufiş oarecare din Parcul Central cu faţa în jos într-o băltoacă de noroi şi că dacă adîncimea la care te îneci este cumva o măsură a reuşitei, atunci nu valoram cu nimic mai mult decît ceea ce ar fi căutat cîinele care avea să mă urnească din cele două degete de apă cu botul şi să-mi lingă noroiul de pe ochii căscaţi. Dar dl. Schultz m-a dus în grabă către maşina din faţă spunîndu-mi:

— O conduci pe fată acasă. N-o laşi să dea nici un telefon nimănui, deşi nu cred să-ncerce. O să-şi pună nişte boarfe-ntr-o valiză. Stai cu ea pînă mă-ntorc eu. Nu durează mult. Atîta, stai cu ea şi-o să te sunăm noi pe interior s-o aduci jos. Ai înţeles?

Am dat din cap că da. Am ajuns lîngă maşina cealaltă şi deşi îi picura apă de pe borul pălăriei abia acum s-a aplecat înăuntru şi a luat de pe bancheta din spate o umbrelă neagră, a deschis-o, s-a aplecat din nou în maşină, a tras-o afară pe fată şi mi-a dat-o mie împreună cu umbrela. Minunată clipă, noi trei sub aceeaşi umbrelă, fata uitîndu-se la el cu un zîmbet uşor şi enigmatic, iar el mîngîind-o pe obraz şi zîmbindu-i la rîndul lui. Pe urmă el s-a vîrît repede înapoi în maşină care a ţîşnit de lîngă trotuar cu un scrîşnet de roţi pînă să apuce portiera să se închidă ca lumea, urmată îndeaproape de cealaltă maşină.

Am rămas unul lîngă altul în mijlocul unei furtuni cumplite. Mi-am dat seama că habar n-aveam unde locuia Miss Lola şi nu ştiu de ce, dar eram convins că totul depindea de mine, că ea trebuia să fie complet lipsită de orice voinţă şi că aştepta să fie dusă. Dar ea m-a apucat de braţ cu amîndouă mîinile strîngîndu-se lîngă mine sub ditamai umbrela neagră pe care ploaia răpăia ca pe tobă şi a început să mă tragă ea pe mine cînd la pas, cînd în fugă peste Bulevardul Cinci care lucea atît de tare de apă încît ploaia ne împroşca şi de jos în sus după ce ajungea la pămînt.

Parcă ne îndreptam către hotelul Savoy-Plaza. Într-adevăr, din spatele uşilor pivotante a apărut un portar cu propria lui umbrelă şi ne-a ieşit înainte alergînd şi dovedindu-se săritor, dar inutil, pentru că în clipa următoare am dat buzna în holul acoperit cu mochetă şi puternic iluminat, dar totuşi intim, unde un individ îmbrăcat în veston cu cozi la spate şi pantaloni cu vipuşcă ne-a scăpat de umbrela noastră. Miss Lola, fermecătoare şi îmbujorată la faţă de toată aventura, a început să rîdă uitîndu-se în jos la rochia distrusă de ploaie, şi-a trecut mîinile ca un pieptene prin părul ud şi pe urmă şi le-a scuturat pe amîndouă pe mochetă răspunzînd la salutul recepţionerului — bună seara, Miss Drew, bună seara, Charles — ca şi cum era de la sine înţeles, şi la salutul curtenitor al poliţistului care stătea de vorbă în căldura holului primitor al hotelului cu prietenii lui din personal, ca de obicei cînd era de serviciu noaptea pe o vreme duşmănoasă; în schimb mie, care nu îndrăzneam să mă uit la el, mi s-a uscat gîtul aşteptînd să văd cum îi explică prezenţa mea, derbedeu tipic în ochii unui poliţist, şi mi-a venit foarte greu să nu întorc capul spre uşile pivotante pe unde oricum n-aveam nici o şansă de scăpare, mai degrabă o luam pe scara curbă din spatele lifturilor, chiar dacă ducea în sus, pentru că aş fi găsit eu pe unde să cobor. M-am rugat ca dl. Schultz să nu fi făcut o prostie, m-am rugat ca Miss Lola Miss Drew să se dovedească măcar convingătoare, dacă nu plină de resurse, indiferent cum o chema de fapt şi prin ce trecuse în această noapte a morţii bărbatului la care ţinuse probabil destul de mult ca să meargă împreună la restaurant şi să se culce cu el. Dar ea nu a dat nici un fel de explicaţie, ca şi cum în fiecare noapte venea aşa, însoţită de băieţi ciudaţi îmbrăcaţi în haine ieftine şi ponosite din imitaţie de piele şi pantaloni de lucru de culoare cazonă, cu freze pompadureşti tipice pentru Bronx, ca şi cum eram partenerul ei normal de pat, ci şi-a luat cheia pur şi simplu, m-a luat pe mine de braţ şi m-a condus către lift, uşile s-au închis în urma noastră şi am început să urcăm fără ca liftierul să ne întrebe la ce etaj, iar în mintea mea s-au conturat în acelaşi timp adevărul că explicaţii li se cer tuturor, mai puţin celor de la vîrf şi revelaţia înspăimîntătoare că această Miss Drew care se uita acum la mine cu ochii ei verzi şi cruzi tocmai avusese parte de o călătorie a dracului de incitantă cu un remorcher.

Hotelul ăsta era cam aşa: cînd s-au deschis uşile am coborît din lift direct în apartament. Parchetul gol era foarte strălucitor lăcuit şi pe peretele din faţă era atîrnată o carpetă, sau o tapiserie, ceva care nu se mai termina, cu şiruri de cavaleri în armuri, cu lănci, pe cai ridicaţi în două picioare, fiecare stînd pe picioarele dinapoi exact în acelaşi unghi ca şi ceilalţi, cum stau majoretele, şi în încăperea asta nu era nici o mobilă pentru că pur şi simplu era foaierul de intrare, doar dacă nu voiai să te cufunzi într-una dintre cele două urne înalte pînă la brîu din colţuri şi să stai acolo în mijlocul unui cerc de filozofi greci care se plimbau de jur împrejurul tău învelişi în cearşafuri, sau în giulgiuri, după starea de spirit în care te găseai. Eu am preferat să rămîn în compania noii Miss Drew care a deschis cu un gest larg uşa dublă de pe mîna stîngă, înaltă pînă la tavan, şi şi-a continuat drumul pe un hol nu prea lung, decorat cu picturi în ulei mai degrabă cafenii, toate cu crăpături foarte fine. Tot pe mîna stîngă era o uşă deschisă de unde o voce de bărbat a strigat-o cînd a trecut:

— Drew?

— Fac pipi pe mine, Harvey, a strigat ea din mers pe un ton foarte normal, apoi a dat colţul şi am auzit-o deschizînd şi închizînd o altă uşă. Am rămas acolo în picioare, în pragul unei camere unde se găseau biblioteci ca nişte vitrine, cu uşi de sticlă şi cu o scară înaltă proptită de ele care se mişca de-a lungul lor pe o şină, iar într-un colţ era un glob pămîntesc cu o carcasă de lemn lăcuit. Toată lumina o dădeau două veioze de alamă cu abajururi verzi aşezate de-o parte şi de alta a unei canapele înfoiate pe care stăteau alături doi bărbaţi, unul mai bătrîn, celălalt mai tînăr. Un lucru mi s-a părut demn de reţinut: cel mai bătrîn ţinea în mînă sula sculată a celui mai tînăr.

Trebuie să recunosc că m-am holbat la ei.

— Credeam că nu mai vii în seara asta, a strigat bărbatul mai bătrîn uitîndu-se fix la mine, dar atent în altă parte. Apoi a dat drumul la ce ţinea în mînă şi s-a ridicat de pe canapea îndreptîndu-şi cravata. Era un tip înalt şi bine făcut acest Harvey şi purta un costum de tweed cu vestă care cădea impecabil pe el şi apropiindu-se de mine şi-a băgat mîna în buzunarul vestei ca şi cum l-ar fi durut ceva pe dedesubt deşi nu părea să fi suferit de ceva, ba chiar arăta perfect sănătos, ca un om care se îngrijea.

Şi pe lîngă asta îţi inspira şi respect — instinctiv m-am dat la o parte din calea lui. Trecînd pe lîngă mine m-a întrebat tare la ureche: Toate bune? şi mi-a întors spatele, iar eu am remarcat urmele de pieptene în şuviţele care-i coborau de la tîmple spre ceafă, numitului Harvey.

Totul era atît de simplu cînd trăiai pe o planetă unde nu se cereau explicaţii. Parcă şi aerul era ceva mai rarefiat, mai subţire decît cel cu care eram eu obişnuit, dar în acelaşi timp parcă nici de prea mult efort nu era nevoie. Bărbatul de pe canapea a apucat cu două degete apărătoarea de pe braţul de lîngă el şi s-a acoperit cu ea. Ridicînd ochii către mine a început să rîdă într-un mod care ne făcea complici şi atunci mi-am dat eu seama că era ca şi mine, clasă muncitoare. La prima vedere nu-mi picase fisa asta pentru că nu-i văzusem decît rimelul de pe ochii negri realmente pătrunzători şi părul negru pieptănat lins fără cărare. Peste umerii largi şi osoşi purta un pulover ca de student cu mînecile strîmte la încheieturi şi cu un model de carouri în maro deschis şi gri.

D-lui Schultz trebuia să-i mulţumesc pentru toată experienţa asta uluitoare, aşa că m-am gîndit să fac bine şi să mă ocup şi de treburile lui. Am luat-o pe holul respectiv, am dat cîteva colţuri şi l-am găsit pe Harvey într-un dormitor cu pereţii capitonaţi în gri şi alb, mai mare decît trei dormitoare din Bronx puse unul lîngă altul, stînd picior peste picior şi cu o ţigară în mînă pe marginea unui pat dublu enorm, în faţa uşii unei băi cu oglinzi pe pereţi şi cu podeaua tapetată cu faianţă albă, unde Miss Drew dăduse drumul la apă în cadă, ceea ce-l obliga să vorbească tare ca să încerce să acopere zgomotul apei.

— Iubito? a strigat el. Spune-mi unde-ai fost şi ce-ai făcut. Doar nu l-ai lăsat baltă.

— Nu l-am lăsat, iubire. Dar a dispărut din viaţa mea.

— Da' ce ţi-a făcut?! Că doar căzuseşi în limbă după el, a zis Harvey zîmbindu-şi acru şi sarcastic în bărbie.

— Mă rog, dacă vrei să ştii, a murit.

Harvey s-a îndreptat de spate şi şi-a înălţat capul întrebîndu-se probabil dacă auzise bine, dar nu a scos nici o vorbă ci s-a întors şi s-a uitat către mine care mă aşezasem în colţul celălalt al camerei pe un scaun tapiţat cu pluş gri, un băiat la fel de ne-

lalocul lui aici ca şi în uşa bibliotecii, numai că acum, în lumina noilor veşti aflate, mă şi observa, aşa încît de dragul lui m-am îndreptat şi eu de spate şi i-am întors privirea la fel de direct.

Apoi s-a ridicat brusc, a intrat în baie şi a tras uşa după el. Eu am luat de pe noptieră telefonul, am dus receptorul la ureche şi am aşteptat, dar cînd centralista mi-a răspuns: Da, vă rog, am închis. Era un telefon alb. Nu mai văzusem niciodată telefoane albe. Pînă şi firul era îmbrăcat într-un material alb. Patul uriaş avea o spetează mare albă, tapiţată, şi era împroşcat cu perne mari pufoase cu fustiţe de dantelă, vreo şase în total, şi toată mobila era gri, şi covorul gros era şi el gri, iar luminile se vedeau de sub un fel de cornişă care mărginea tavanul de jur împrejurul peretelui. Două persoane locuiau în acest dormitor pentru că pe amîndouă noptierele erau cărţi şi reviste şi erau două hărăbăi de dulapuri cu uşi albe şi picioare albe curbate care înăuntru aveau haine, ale lui şi ale ei, şi două comode pereche, una cu cămăşile lui, alta cu lenjeria ei, şi pînă acum tot ce ştiam eu despre bogăţie era ce citisem în revistele ilustrate şi ce-mi imaginasem că-mi puteam imagina, dar bogăţia de lucruri din camera asta era uluitoare, nici nu-ţi venea să crezi cîte le trebuie oamenilor cînd sînt bogaţi, de pildă nişte beţe lungi cu limbă de pantofi în vîrf, şi pulovere de toate culorile curcubeului, şi zeci de pantofi de toate soiurile pentru toate ocaziile, şi seturi întregi de piepteni şi perii, şi cutii sculptate în care erau grămezi de inele şi brăţări, şi ceasuri deşteptătoare cu bile suspendate care se învîrt mai întîi într-o direcţie, se opresc, apoi se învîrt în direcţia cealaltă.

La un moment dat s-a deschis uşa de la baie şi a ieşit Harvey ţinînd cu amîndouă mîinile întinse o grămăjoară de boarfe pe care le avusese pe ea Miss Drew — rochia, chiloţii, ciorapii şi pantofii — şi le-a aruncat pe toate într-un coş, apoi şi-a scuturat palmele una de alta vizibil nemulţumit, s-a dus într-un colţ al camerei, a deschis o uşă, a intrat închizînd-o după el, am văzut aprinzîndu-se o lumină — era o debara de unde a ieşit cu o valiză pe care a azvîrlit-o pe pat şi s-a aşezat lîngă ea picior peste picior şi cu braţele încrucişate pe genunchi, aşteptînd. Am aşteptat şi eu pe scaunul meu. Într-un tîrziu doamna a ieşit din baie învelită într-un prosop uriaş cu colţul îndesat înăuntru sub claviculă şi cu un alt prosop strîns pe cap ca un turban.

Discuţia se învîrtea în jurul comportamentului ei. Dezordonat şi neparolist, după părerea lui. Nu insistase chiar ea să accepte invitaţia aia la cină mîine seară? Ca să nu mai vorbim de regata din weekend. Ce voia, să-şi piardă toţi prietenii pe care-i aveau?! Argumentele lui păreau perfect rezonabile, dar eu nu-l mai puteam urmări pentru că Miss Lola Miss Drew şi le susţinea pe ale ei în timp ce se îmbrăca. Se dusese la dulap şi lăsase să-i cadă prosopul cel mare şi era poate mai înaltă şi cu talia mai lungă şi poate că avea curul ceva mai plat şi mai moale, dar în linii mari avea aceeaşi şiră a spinării proeminentă cu oase subţiri de fată ca şi moaca aia mică a mea de Rebecca şi toate componentele erau la fel ca la Rebecca şi suma lor dădea corpul de femeie pe care-l ştiam, dracu' ştie ce mă aşteptasem să văd. Atîta că era o fiinţă muritoare cu pielea înroşită de apa fierbinte care şi-a pus centura de jartiere şi şi-a ridicat pe rînd, încet dar eficient, cîte un picior subţire, l-a vîrît în ciorapul fin pe care l-a tras în sus netezindu-l încontinuu şi străduindu-se să păstreze dreaptă cusătura, apoi şi l-a lăsat jos răsfirîndu-şi degetele, şi-a înălţat şoldurile ca să prindă ciorapii de clenciurile de metal ale centurii, pe urmă şi-a ridicat din nou pe rînd picioarele ca să-şi pună jupa de satin alb pe care a tras-o în sus şi a strîns-o pe talie — totul cu acea eficienţă îndelung exersată a femeilor ca specie cînd se îmbracă, ferm convinse întotdeauna că breteaua de la sutien este armura lor pe lumea asta şi le apără de războaie, de năvăliri, de foamete, de potop, de secetă, de flăcările nopţii arctice. Tot stînd cu ochii după ea, se îmbrăca din ce în ce mai mult, şi-a tras şi o fustă peste cap, a lăsat-o să-i cadă pe talie şi i-a smucit fermoarul în sus pe un şold, şi-a strecurat picioarele într-o pereche de pantofi cu tocuri înalte şi aşa, îmbrăcată doar de la mijloc în jos şi cu turbanul încă pe cap a început să-şi facă bagajul fîţîindu-se între comodă, dulap şi valiză, hotărîndu-se repede ce să-şi ia şi manevrîndu-le pe toate cu mişcări energice. În acelaşi timp îi explica lui Harvey că i se rupea de ce credeau prietenii, ce-avea sula cu prefectura, era sau nu liberă să se vadă cu cine-i trăsnea ei prin cap, ă? doar ştia şi el foarte bine treaba asta, aşa că ce rost avea tot tărăboiul ăsta, toată jeluiala asta a lui care de altfel începea s-o calce pe nervi. În cele din urmă a trîntit capacul valizei şi a închis-o plesnind cele două închizători de alamă. Şi eu

care credeam că auzisem cam tot ce aveam de auzit din ce se petrecuse pe remorcher între Miss Lola şi dl. Schultz, dar dovadă că nu — încheiaseră un fel de pact pe care ea era hotărîtă să-l onoreze.

— Eu vorbesc despre ordine, despre nevoia de puţină ordine, a zis numitul Harvey, deşi îi era limpede şi lui că nu avea nici o şansă, apoi a bombănit: O să ne distrugi pe toţi. Asta-ţi trebuie acuma, scandal? Am înţeles că eşti o fetişcană foarte deşteaptă şi foarte neastîmpărată, dar există limite, draga mea, realmente există limite. Ai să intri în rahat pînă peste cap şi-atunci ce-ai să faci? Dai fuga la mine să te scap?

— Ei nu, că mă faci să rîd.

Şi s-a aşezat goală pînă la brîu în faţa oglinzii de toaletă, şi-a desfăcut turbanul de pe cap, şi-a trecut un pieptene de cîteva ori prin părul scurt, s-a rujat, pe urmă s-a ridicat, s-a dus la dulap, şi-a tras peste sîni o cămăşuţă brodată, o bluză pe deasupra, şi le-a îndesat pe amîndouă sub fustă, peste ele şi-a pus o jachetă, cîteva brăţări pe mîini şi un colier la gît, apoi s-a întors şi s-a uitat la mine pentru prima oară — altă femeie, altă Miss Lola Miss Drew, cu o privire atît de hotărîtă că te înmuia, şi apoi cînd mai văzusem eu o femeie îmbrăcîndu-se aşa, toată în alb şi numai ape, ca să fugă de-acasă cu ucigaşul viselor ei?

Şi uite-aşa, la ora trei dimineaţa ieşeam din oraş gonind pe Şoseaua 22 către munţii din depărtare unde nu mai fusesem niciodată. Eu stăteam în faţă lîngă Mickey şoferul iar dl. Schultz stătea în spate lîngă doamna, amîndoi cu pahare de şampanie în mînă, el povestindu-şi viaţa. La o sută de metri în spate veneau cu o a doua maşină Irving, Lulu Rosenkrantz şi dl. Abbadabba Berman. Lungă noapte în ucenicia mea şi nici măcar nu se terminase, acuma mergeam la munte, dl. Schultz îmi arăta lumea, parcă m-ar fi abonat la *National Geographic*, atîta că singurele ţîţe pe care le văzusem erau albe, şi văzusem şi patul ăla cît un ocean, şi pe Miss Drew care avea silueta tot albă, iar acuma vedeam siluetele negre ale munţilor. Pentru prima dată înţelegeam locul oraşului pe lume — probabil că era evident, dar eu nu-mi dădusem seama pînă acum pentru că nu ieşisem niciodată din el, nu-l văzusem niciodată în perspectivă: este un fel de staţie în

călătoria noastră acvatică, este locul unde ieşim din apă înnămoliţi, unde ne uscăm la soare, unde găsim de mîncare, unde ne marcăm trecerea, ne facem dansurile, ne lăsăm fecalele, pentru ca apoi să ne continuăm călătoria către munţii cei negri cu vînturi tăioase unde nu plouă niciodată. Şi tot ce mai auzeam cînd au început să mi se lipească ochii de somn era şuieratul uşor al vîntului prin fereastra pe care o deschisesem numai un deget, răsucind butonul o dată, nu propriu-zis un şuierat, ci mai degrabă un semi-şuierat, aşa cum faci cînd îţi fluieri de unul singur, şi huruitul de bas al motorului de opt cilindri, şi gîjîitul sonor al vocii d-lui Schultz care povestea cum trişa el la jocurile pe bani cînd era tînăr, şi hîrşîitul cauciucurilor pe asfaltul umed — toate se luptau cu circuitele din capul meu, aşa încît mi-am încrucişat braţele pe piept şi mi-am lăsat bărbia în jos, cineva a rîs, dar eu am renunţat la luptă pentru că era ora trei dimineaţa în *cea mai* dimineaţă a vieţii mele şi nu apucasem încă să închid un ochi.

PATRU

DL. SCHULTZ SE DĂDUSE LA FUND, zicea Walter Winchell în rubrica lui, iar guvernul federal îl acuza de evaziune fiscală: nu plătise destule impozite pentru banii pe care-i cîştiga. Într-o zi, poliţia îi făcuse o descindere cu topoarele la sediul de pe Strada 149-Est şi găsise acolo dovezi incriminatoare legate de afacerea lui cu berea. Eu însă îl văzusem cu ochii mei, îmi pusese mîna pe obraz şi oricum este grozav să vezi în carne şi oase pe cineva pe care-l cunoşti numai din ziare, dar să mai vezi şi pe cineva despre care ziarele spun că s-a dat la fund, asta chiar că ţi se pare o minune. Dacă ziarele spuneau că dl. Schultz s-a dat la fund înseamnă că aşa era, dar ideea de „dat la fund" sugerează de cele mai multe ori pe cineva care fuge noaptea şi ziua stă ascuns, cînd de fapt se referă la ştiinţa de a fi invizibil: dacă nici nu fugi, nici nu te ascunzi, dar te-ai dat la fund înseamnă că eşti tot timpul foarte prezent, atîta că pur şi simplu controlezi capacitatea oamenilor de a te vedea, ceea ce într-adevăr ţine de magie. Sigur că treaba asta se realizează fluturînd dolari prin aer, fluturi un dolar şi eşti invizibil, deşi rămîne un număr destul de dificil şi periculos pentru că nu întotdeauna îţi reuşeşte atunci cînd vrei tu. De pildă în Manhattan am hotărît eu în sinea mea că n-ar fi ţinut pentru că acolo erau procurorii federali care căutau să-l aducă pe dl. Schultz în faţa justiţiei pentru evaziune fiscală. Mai degrabă ar fi ţinut în Bronx, de pildă într-o anumită zonă a Bronx-ului în care se găsea un depozit de bere. Dar cel mai bine ar fi ţinut, eram convins de asta, chiar în sediul respectiv al bandei în care poliţia făcuse descindere şi curăţenie la insistenţele procurorilor federali.

Aşa se face că într-o zi de vară un băiat pe nume Billy s-a căţărat în spatele unui tramvai care se legăna zbîrnîind pe Bulevardul Webster înspre sud, către Strada 149. Nu era deloc uşor

să călătoreşti în poziţia respectivă pentru că nu te puteai ţine decît cu vîrfurile degetelor de muchia dinafară a parbrizului din spate care era bineînţeles parbrizul din faţă cînd tramvaiul circula în sens invers, cu alte cuvinte era ditamai geamul şi trebuia să stai pe vine ca să nu ţi se vadă capul prin el pentru că dacă vatmanul te zărea în retrovizor era în stare să-şi accelereze vagonul brusc, sau să-i pună o frînă electrică din aia care-l face să zvîcnească, iar tu trebuia să sari jos indiferent dacă venea ceva din spate sau nu, adică era porcăria dracului. Şi nu numai atît, dar pentru sprijin nu aveai decît un grătar subţire pe care îţi puteai pune cel mult vîrfurile picioarelor, aşa încît în mers te ţineai mai degrabă lipindu-te cu tot corpul de vagon. Iar cînd tramvaiul se oprea în staţie, procedeul recomandat era de-a te da jos pînă pornea din nou, în primul rînd pentru că dacă rămîneai agăţat de el erai mult prea expus şi orice poliţist care ar fi trecut pe-acolo îţi putea arde un bulan peste cur, iar în al doilea rînd trebuia să-ţi economiseşti forţele ca să te mai poţi ţine pînă la staţia următoare, să nu cazi cînd fierătania băga viteză, mai ales pe Webster care este o arteră industrială cu magazii, cu garaje, cu hale, cu depozite de cherestea, adică o stradă cu clădiri lungi pe care un tramvai iute şi grăbit să parcurgă mai repede distanţele prea mari dintre staţii o ia bine de tot din loc legănîndu-se pe roţi dintr-o parte în cealaltă, făcîndu-le să scrîşnească pe şine ca dracu' şi aruncînd scîntei de sus cînd troleul roade prea tare curentul din cablu. Adevărul este că nu puţini băieţi au murit căţărîndu-se în spatele tramvaielor. Dar eu preferam să călătoresc aşa chiar şi acum cînd aveam în buzunar doi dolari şi mi-aş fi putut permite fără să clipesc biletul de cinci cenţi.

Am luat deci în braţe hardughia şi cînd am ajuns acolo am sărit din mers în fugă la cîţiva paşi de staţie. Dar adresa sediului de pe Strada 149 n-o aveam, aşa că timp de cîteva ore insuportabile mi-am tîrît picioarele în sus şi-n jos peste dealuri şi văi, am mers spre vest pînă la Şoseaua Mare şi de-acolo înapoi spre est pe trotuarul celălalt, prin căldura înăbuşitoare, fără să ştiu ce căutam de fapt pînă cînd norocul mi-a surîs şi am văzut două maşini, un La Salle coupé şi o limuzină Buick, parcate una lîngă alta în curtea unui fost bar cu hamburgeri, acum desfiinţat, Castelul Alb, situat nu departe de intersecţia cu Bulevardul Sudului.

Maşinile, fiecare în parte, nu mi-ar fi atras atenţia, dar împreună mi s-au părut cunoscute. Alături de Castelul Alb era o clădire de birouri îngustă, cu patru etaje, vopsită într-o culoare incertă, cu ferestre mari prin care nu se vedea nimic de stratul de murdărie. Am băgat capul înăuntru: mirosea a pişat şi a lemn putred. Presupunînd că pe perete ar fi fost vreun avizier care să te îndrume, nu l-ai fi zărit. Mă simţeam în al nouălea cer. M-am retras, am traversat strada şi m-am aşezat pe bordura de vizavi, între două camioane parcate, aşteptînd să văd ce se întîmplă.

Şi a fost chiar foarte interesant. Se făcuse cam ora prînzului după mine, soarele se răsfrîngea parcă şi din cablurile electrice, gazele de eşapament de la camioane se înălţau ca nişte buchete de flori albicioase, valurile de căldură pluteau pe deasupra asfaltului, iar călcîiul ghetei mele de sport se înfundase în suprafaţa străzii lăsînd o scobitură în formă de semilună din care un detectiv bun ar fi putut trage concluzia: Uite, aici a stat, exact aici, uite cum a dat cu călcîiul în pămînt, şi după adîncimea scobiturii probabil că era pe la ora prînzului. Şi la anumite intervale venea cîte un tip, de obicei în cămaşă, şi dispărea înăuntrul clădirii de vizavi de mine. Unul a coborît din autobuz la colţul străzii, altul dintr-o maşină care a rămas lîngă trotuar cu motorul în mers, altul a venit cu un taxi galben, dar toţi se grăbeau, toţi aveau treburi urgente şi o expresie neliniştită pe faţă, indiferent dacă erau albi sau negri, unii mergeau la pas, alţii aproape în pas alergător, unul chiar şchiopăta de-un picior, şi totuşi un lucru îi unea: toţi intrau cu cîte o pungă de hîrtie în mînă şi ieşeau de acolo cu mîinile goale.

Acuma veţi crede poate că nu era un cap de ţară să găseşti o pungă de hîrtie aruncată pe trotuar, sau în vreo curte interioară, sau într-o ladă de gunoi, dar pe Strada 149, nu ştiu de ce, n-am găsit nici una, aşa încît a trebuit să caut o băcănie şi să-mi cheltuiesc banii cumpărînd ceva de-acolo ca să fac rost de o pungă. Am îndoit-o la gură cum văzusem la indivizii respectivi, am răsucit-o de mai multe ori ca să pară şifonată, pe urmă am tras aer adînc în piept şi am pornit şi eu la trap ca toţi ceilalţi, deşi eram la numai o stradă depărtare, ca să intru în atmosferă şi să transpir în mod corespunzător, am deschis uşile clădirii fără să ezit şi am pătruns într-un hol întunecat unde probabil că toţi se pişau,

am luat-o în sus pe niște scări de lemn pe care ai fi auzit și gîndacii plimbîndu-se, știind că dacă era cineva acolo era la ultimul etaj, așa era logic să fie, și de ce urcam de aceea se lumina pentru că tavanul etajului de sus era de fapt un luminator acoperit cu un grătar de fier ruginit, iar la capătul palierului era o ușă de fier masiv care avea o serie de crestături și ciobituri în ea și clanța retezată, așa încît am împins-o pur și simplu cu mîna, s-a deschis și am intrat.

Nu știu ce m-așteptam să găsesc, dar în fața mea era un coridor scurt și gol, cu podeaua de lemn și cu o altă ușă de fier la capătul celălalt, de data asta nou-nouță, nevopsită, cu un vizor foarte discret, care nu s-a mai deschis cînd am împins-o, așa că am bătut, m-am dat înapoi cu un pas ca să mi se vadă punga și am așteptat. Oare nu mi se auzea inima bubuind în piept mai tare decît un baros, mai tare decît un topor izbind în oțel, mai tare decît zece polițiști urcînd în goană patru etaje pe niște scări de lemn?

La un moment dat am auzit un *clic* și ușa s-a deschis singură de vreo două-trei degete, așa că am intrat, de-acuma ce-o fi o fi, și m-am trezit într-o încăpere mare și primitoare în care se găseau mai multe birouri vechi hodorogite și la fiecare dintre ele stătea cîte un individ care număra ori niște foi de hîrtie, ori teancuri de bancnote, treabă la care se dă mereu cu degetul pe limbă. Pe unul dintre birouri suna un telefon. M-am postat la o tejghea care îmi ajungea pînă la piept, urmărind toată activitatea asta cu punga ținută cît mai la vedere și încercînd să fac abstracție de namila de aproape doi metri care îmi deschisese ușa și care acum stătea în spatele meu și respira sonor — precis era genul care sforăie în somn — mirosind a usturoi, abia mai tîrziu aveam să aflu că-l chema Lulu Rosenkrantz, deocamdată nu i-am văzut decît capul prea mare, cu părul negru vîlvoi netuns de mult, cu ochi mici practic ascunși sub sprîncenele zburlite, cu nasul tumefiat și înroșit și cu obrajii vinețiii înecați în ciupituri de vărsat și la fiecare dampf de usturoi pe care-l răspîndea eu îmi imaginam că îi ieșeau flăcări pe gură. Pe dl. Schultz nu l-am văzut pe nicăieri, cel care s-a apropiat de tejghea, un individ chel, cu mînecile cămășii strangulate deasupra cotului de banderole de cauciuc, s-a uitat întîi lung la mine, pe urmă mi-a luat punga și a golit-o.

Mi-aduc aminte şi acum ce mutră a făcut cînd i s-au împrăştiat pe tejghea cele vreo douăşpe pachete de brioşe Dugan, — două la pachet, învelite în celofan — a căscat ochii mari, a pălit brusc, i s-a lungit faţa a neînţelegere, toate într-o singură secundă, apoi a întors punga cu fundul în sus şi a scuturat-o ca să vadă dacă nu mai cade ceva din ea şi pentru mai multă siguranţă şi-a băgat nasul înăuntru căutînd probabil capcana ascunsă.

— Ce dracu'-s astea?! a izbucnit el într-un tîrziu. Ce pizda mă-tii mi-ai adus aici?!

Toţi ceilalţi s-au oprit din lucru şi din vorbă, cîţiva chiar s-au ridicat de pe scaun şi au venit să se uite, Lulu Rosenkrantz s-a apropiat şi el pe la spatele meu şi am rămas cu toţii în linişte uitîndu-ne la brioşele mele. Nu făcusem intenţionat: dacă aş fi găsit o pungă pe stradă nu le-aş mai fi cumpărat, aş fi umflat-o pur şi simplu cu aer, ca să pară că duceam ceva în ea şi cînd faci treaba asta cu o pungă de hîrtie ştii că poţi oricînd s-o pocneşti, ca ăia care cîntă din talgere, o ţii strîns de gît cu o mînă şi-i dai un pumn peste fund cu cealaltă, numai că presupunînd că aş fi făcut aşa ceva în faţa tipului ăstuia — că numai Dumnezeu ştie ce e în stare să facă un băiat zălud ca mine — ar fi fost şi ultimul meu gest de pe lumea asta, pentru că toţi cei din cameră s-ar fi aruncat la podea şi Lulu Rosenkrantz m-ar fi izbit cu pumnul în creştetul capului, iar după aceea, pînă să mă ridic de jos, mi-ar fi pus un picior pe spinare ca să mă ţintuiască la pămînt şi mi-ar fi tras un glonţ la baza craniului, de-acuma ştiu procedeul — nici prin minte să nu-ţi treacă să faci zgomote bruşte de faţă cu asemenea oameni. Dar cum trebuia să cumpăr ceva ca să fac rost de pungă, luasem brioşe, cu ciocolată şi glazură de vanilie pentru că mie astea îmi plăceau, închipuindu-mi probabil că la pipăit ar fi putut trece drept pachete de cupoane sau teancuri de bancnote prinse cu zgîrci de cauciuc, de fapt le trăsesem uite-aşa cu braţul de pe raft şi i le răsturnasem băcanului pe tejghea fără să mă mai gîndesc la ce urma, îi plătisem şi o pornisem încoace pe stradă, urcasem scările şi introdusesem brioşe pe o uşă de fier, pe sub nasul celui mai periculos pistolar din New York, chiar în inima dispeceratului de jocuri al d-lui Schultz. Şi lucrasem fără greşeală, exact ca atunci cu jonglatul, cînd azvîrlisem cu mînă de maestru portocala, piatra, cele două mingi de cauciuc şi oul

sub forma unei arteziene intermitente peste gardul de fier din spatele meu în canionul cu şine care treceau către Gara Centrală, pe vremea respectivă tot ce făceam îmi reuşea, nu exista să dau greş, încît realmente mă miram şi eu fiindcă ştiam fără să-mi fi spus nimeni că indiferent ce-mi rezerva viaţa pe lumea asta era ceva legat cumva de dl. Schultz, iar acuma chiar că începeam să bănuiesc, mi se înfiripa o presimţire că eram la un pas de confirmare. Uneori te cuprinde aşa un sentiment că viaţa îţi stă sub un fel de semn, ceea ce vrea să spună printre altele şi că nu mai eşti întru totul stăpîn pe ea.

Exact în acel moment, în timp ce tolomacii stăteau şi contemplau Ideea de Brioşă, dl. Schultz a ieşit de undeva din spate, dintr-un birou, precedat de propria lui voce şi de un bărbat îmbrăcat într-un costum gri cu dungi foarte subţiri care mergea cu spatele încercînd să îndese nişte hîrtii într-o servietă.

— Ce dracu', maestre, de ce te mai plătesc? striga dl. Schultz. Atîta te-am rugat, să faci tranzacţia asta, e simplă ca bună ziua, o afacere foarte clară, şi tu-mi vii cu toate căcaturile-astea juridice. De ce nu poţi şi tu să faci o dată ce ţi se cere şi să nu-mi mai bagi atîta sula-n coaste, că uite, în loc să stau aici să mor cu zile, mai bine mă duc şi fac eu şcoala de avocaţi şi intru-n barou în toate statele uniunii — poate pînă atunci îţi mişti şi tu curu'.

Dl. Schultz era numai în cămaşă, cu bretele şi fără cravată şi într-o mînă ţinea ghemotoc o batistă cu care-şi tampona ceafa şi urechile în timp ce înainta către avocat, parcă ar fi vrut să-l calce în picioare. Pentru prima oară îl vedeam bine, fără să-mi bată soarele în ochi: părul negru şi cam rar, pieptănat lins peste cap, fruntea înaltă, pleoapele grele cu marginile rozulii, nasul înroşit ca de răceală sau de cine-ştie-ce alergie, maxilarul proeminent şi o gură mult prea lată şi frumos conturată pentru o voce cu timbru de goarnă ca a lui.

— Lasă-le dracu' de hîrtii şi uită-te la mine o clipă, a zis el şi a făcut un salt brusc înainte şi cu un dos de palmă i-a aruncat servieta cît colo. Vezi ce-am aici? Douăj' de birouri. Şi vezi cîţi oameni stau la ele? Zece. Ţie ce-ţi spun birourile goale? Mă rod bucăţică cu bucăţică, futu-te-n cur să te fut de avocat cretin, în fiecare săptămînă de stat pe tuşă ratez pariuri, îmi pierd băncile, mă lasă oamenii şi se duc la pulăii ăia de macaronari împuţiţi.

De opşpe luni tot aşa merge, fire-ai tu al dracului de sulă şcolită care-ţi bei ceaiul de după-masă cu Procuratura în timp ce eu rămîn în curu' gol.

Avocatul se enervase, era aprins la faţă, genul de persoană cu pielea albă care se înroşeşte atunci cînd este atins în amorul propriu, el mai ales din cauza servietei, pentru că s-a întors către ea şi către hîrtii, s-a aplecat şi le-a tras pe toate înapoi înăuntru. M-am uitat la pantofii lui: negri, lăcuiţi, cu botul în formă de liră şi cu şiruri de găuri foarte fine.

— Olandezule, a zis el, am impresia că tu nu înţelegi că în situaţia dată nu ai tu cărţile în mînă. M-am întîlnit cu prietenul nostru senatorul şi-ai văzut ce-a reuşit să facă. Am apelat la trei dintre cei mai buni avocaţi din Washington, am angajat pe cineva de primă mînă care să se ocupe de treaba asta, un pledoarist recunoscut şi respectat care cunoaşte pe toată lumea, şi chiar şi el ridică din umeri. E groasă treaba, ăştia sînt federali şi la ei nu ai cum s-ajungi, din păcate o să dureze şi-o să trebuiască să te împaci cu gîndul ăsta.

— Să mă-mpac! a răcnit dl. Schultz. Să mă-mpac?! Eram convins că dacă avea de gînd să-l omoare acuma îl omora. Dar el s-a lansat într-o serie de înjurături care în gura lui sunau ca un fel de litanie şi a început să meargă înainte şi înapoi perorînd şi bătînd cîmpii. Era pentru prima oară că îl vedeam dezlănţuit şi înlemnisem, mă uitam la venele care îi ieşiseră la iveală pe gît şi mă întrebam de ce avocatul nu se ferea din calea lui, nu ştiam cu ce să compar accesul de furie la care asistam, mi se părea că mai violent nu se poate, n-aveam de unde să ştiu, cum ştiau ceilalţi, că furia lui nu era proaspătă, ci oarecum atenuată prin repetiţie, ca un fel de ceartă în familie care, devenind obişnuită, are inevitabil şi un anumit aspect de ceremonial. Aşa încît am rămas interzis cînd dl. Schultz s-a apropiat de tejgheaua din faţa mea, a observat grămada de brioşe şi în toiul diatribei a luat un pachet, l-a desfăcut, a cojit hîrtia cerată în care se coc şi şi-a continuat efluviul verbal muşcînd în acelaşi timp dintr-o brioşă cu ciocolată şi glazură de vanilie, dar fără să-şi dea seama prea bine de ce face, ca şi cum mîncatul ar fi fost o altă furie, secundară, şi una şi cealaltă manifestări ale unui apetit generic fără nume. Pentru individul care rămăsese cu punga de hîrtie goală în mînă

era suficient, Enigma Sfinxului fusese descifrată, aşa că s-a dus înapoi la locul lui şi toţi ceilalţi s-au întors şi s-au aşezat la birouri şi Lulu Rosenkrantz s-a întors şi el la locul lui de lîngă uşă, s-a aşezat pe scaunul de răchită şi s-a dat pe spate cu scaun cu tot rezemîndu-se de perete şi aprinzîndu-şi o ţigară Old Gold din pachetul şifonat.

Numai eu am rămas unde eram, încă în viaţă, fără să-şi mai pună cineva problema că nu aveam ce căuta acolo, cel puţin în acel moment. Dl. Schultz nici măcar nu mă văzuse. În schimb, nişte ochi inteligenţi şi amuzaţi văzuseră şi pricepuseră totul, inclusiv geniul înfocat al ambiţiei mele, probabil, iar acum mă fixau insistent şi fără să clipească. Aşa mi-am dat seama că lîngă fereastra din capătul celălalt al încăperii stătea cineva la un birou şi vorbea la telefon uitîndu-se la mine în toiul unei discuţii calme şi confidenţiale care nu părea deloc incomodată de ţipetele şi zbieretele d-lui Schultz. Am fost convins din prima clipă că acela era însuşi marele Abbadabba Berman, creierul financiar al d-lui Schultz, poate pentru că-mi zîmbea uşor indiferent la tot vacarmul şi peste capetele tuturor continuîndu-şi în acelaşi timp convorbirea la telefon, ceea ce denota capacitatea de concentrare multiplă a unei minţi superioare mediului în care se găsea. Apoi s-a întors pe jumătate într-o parte, a înălţat un braţ şi a desenat prin aer o cifră şi un individ care stătea lîngă peretele din dreapta al camerei s-a ridicat imediat de pe scaun şi a scris un 6 pe o tablă neagră. La care toţi cei de la birouri au început la unison să parcurgă teancurile de cupoane din faţa lor, extrăgînd şi aruncînd pe jos o mulţime din ele, ca şi cum s-ar fi pregătit pentru o paradă abstractă dedicată lui Lindbergh*.

Mai tîrziu mi-a explicat dl. Berman că 6 era ultima cifră înainte de virgulă a totalului probabilităţilor de cîştig la primele trei curse ale zilei, stabilite de maşinile de pariuri de la Parcul Tropical din Miami, Florida. Şi mai era şi prima cifră a numărului cîştigător din ziua respectivă. A doua cifră urma să fie dată în acelaşi mod de seria următoare de două curse. Iar a treia cifră rezulta de cele mai multe ori din ultimele două curse ale zilei.

---

* *Charles Augustus Lindbergh* (1902–1974), aviator american care în 1927 a traversat cel dintîi Oceanul Atlantic într-un zbor nonstop pe ruta New York–Paris. La revenirea în Statele Unite i s-a făcut o primire triumfală (n.tr.).

De cele mai multe ori, pentru că dacă numărul cîştigător se dovedea jucat de prea multă lume, de pildă dacă fusese inspirat de manualele de astrologie predilecte printre pariori, dl. Berman dădea un telefon în ultima clipă unuia dintre asociaţi care era şi arbitru pe pista de alergare şi introducea şi el un pariu făcînd astfel o măruntă schimbare în totalul probabilităţilor de cîştig stabilite de maşinile de pariuri, ceea ce modifica ultima cifră a numărului cîştigător în aşa fel încît să iasă un număr mai puţin jucat şi proteja profitul general al d-lui Schultz pe ziua respectivă sporind în acelaşi timp prestigiul jocurilor. Scamatoria asta fusese inventată de dl. Berman însuşi şi se înscria în categoria motivelor pentru care i se spunea Abbadabba.

Eu l-am investit imediat cu toate onorurile propriului său renume pentru modul în care scria un număr prin aer şi numărul străbătea tot vacarmul şi toate urletele şi căpăta formă scrisă pe tabla neagră. Cînd a terminat de vorbit la telefon s-a ridicat de la birou şi a venit spre mine: mergea legănîndu-se poticnit dintr-o parte în cealaltă, avea un costum galben de vară încheiat la două rînduri de nasturi şi o pălărie de pîslă dată pe spate spre ceafă, iar haina desfăcută îi atîrna într-un asemenea unghi încît te gîndeai că poate avea cocoaşă; cămaşa era din mătase de un galben mai închis şi la gît purta o cravată de mătase bleu pal, prinsă de ea cu un ac de argint. Mi s-a părut curios ca o persoană care fizic arăta atît de nefericit să caute să se îmbrace elegant. Bretelele îi trăgeau pantalonii atît de sus de parcă nu avea piept deloc. Cînd s-a apropiat de tejghea nu se vedea, de pe partea lui, mai mult decît mă vedeam eu de pe partea mea. Ochii lui căprui încercuiţi de ramele de metal ale ochelarilor m-au fixat într-un mod care nu mi s-a părut deloc ameninţător, ci mai degrabă provenind de pe un tărîm de pură abstracţiune. Pupilele căprui aveau de jur împrejur o muchie de un albastru lăptos. Nasul îi era ascuţit, cu smocuri de păr izvorîndu-i din fiecare nară, cu bărbia putea foarte bine împunge, iar în colţul gurii subţiri în formă de V avea un chiştoc de ţigară pe care-l mişca în sus şi-n jos cînd vorbea. Şi-a pus o mînă ca o gheară peste un pachet de brioşe, s-a uitat la mine prin fum mijindu-şi ochii şi m-a întrebat:

— Bine, băiete, şi cafelele?

CINCI

DUPĂ CÎTEVA MINUTE coboram scările cîte trei repetînd în minte: atîtea simple, atîtea simple cu zahăr, atîtea cu frişcă, atîtea cu frişcă şi zahăr, o luam la fugă pe Strada 149 în jos către Restaurantul Bulevard, alergam mai repede decît maşinile, iar claxoanele autobuzelor şi camioanelor, scrîşnetele frînelor, tropotul copitelor şi zdroncănitul pe caldarîm al căruţelor trase de cai, tot vacarmul acesta al circulaţiei care se scremea să înainteze la ora cea mai de vîrf a unei zile de lucru mie îmi suna în urechi mai ceva decît corul bisericii. Am făcut o roată mare pe trotuar şi două tumbe prin aer neştiind pe moment cum altfel să-i mulţumesc lui Dumnezeu că-mi făcuse parte de prima misiune din viaţa mea pentru banda lui Schultz Olandezul.

Bineînţeles că vindeam pielea ursului din pădure, ca de obicei. Zile în şir după asta am călcat pe bătăturile răbdării tuturor şi am fost pus să stau de pază aproape de dimineaţa pînă seara pe aceeaşi bordură de peste drum unde stătusem prima dată. La început dl. Schultz nici măcar nu m-a observat şi cînd în sfîrşit s-a uitat la mine cum măturam cupoanele de pe jos nu şi-a mai adus aminte de jongler, l-a întrebat doar pe Abbadabba Berman cine pizda mă-sii mai eram şi eu şi ce căutam acolo.

— E-un puşti şi el, i-a răspuns dl. Berman, un puşti care ne poartă noroc.

Nu ştiu de ce, dar explicaţia i-a plăcut d-lui Schultz, pentru că a bombănit ceva gen: păi, ar cam fi cazul, apoi a dispărut în biroul lui.

Şi deci în fiecare dimineaţă luam tramvaiul către Bulevardul Webster ca oricine altcineva care se ducea la serviciu şi dacă mi se dădea ceva de făcut, să mă duc după cafele sau să mătur pe jos, treceam ziua respectivă la capitolul reuşite. Dl. Schultz mai mult lipsea — hăţurile părea a le ţine dl. Berman. Tot urmă-

rîndu-l am ajuns să-mi dau seama că el fusese cel cu decizia în privinţa mea. Dl. Schultz îşi dăduse acordul, da, dar de angajat Abbadabba Berman mă angajase. Iar mai apoi, în ziua cînd s-a hotărît să-mi divulge amănuntele jocului cu numere, mi-a trecut pentru prima oară prin minte noţiunea de discipol şi mi-am descoperit o anumită demnitate personală de sub-executant care stătea pe bordură, ceea ce m-a mai liniştit şi m-a ajutat să mai am răbdare.

Cînd lipsea dl. Schultz timpul trecea greu. Dimineaţa veneau curierii cu pungile de hîrtie şi pînă la ora prînzului livrau toţi ce aveau de livrat. Startul în prima cursă din programul zilei se dădea la ora unu şi cifrele se scriau pe tablă la fiecare oră şi jumătate, pînă la cinci se completa numărul magic, iar la şase cel tîrziu nu mai era nimeni şi se închidea şandramaua. Cînd crima organizată lucra aşa cum trebuia era foarte plicticoasă — foarte eficientă şi foarte plicticoasă. Dl. Berman pleca ultimul de obicei, cu o servietă de piele în care presupun că se aflau încasările din ziua respectivă şi în clipa în care el ieşea grăbit pe poarta clădirii apărea o limuzină, oprea în faţa lui, el se suia în spate şi de fiecare dată, cînd maşina demara, se uita pe fereastră către mine care stăteam la locul meu peste drum şi-mi făcea un semn din cap, iar eu pînă nu-mi făcea semn din cap nu-mi socoteam ziua încheiată, pentru că mă străduiam să aflu cîte ceva din fiecare gest sau aluzie cît de mică, aşa încît figura lui prin triunghiul de geam din spate, chiar dacă uneori abia o vedeam din cauza fumului de ţigară, o luam ca pe o instrucţiune pentru noaptea care urma. Dl. Berman parcă era reversul d-lui Schultz, parcă erau cei doi poli ai lumii mele, unul furios şi dominator, celălalt calm şi stăpîn pe numere — ca persoane cu greu ar fi putut fi mai diferiţi, de pildă dl. Berman nu ridica niciodată vocea, vorbea din colţul gurii, din cel în care nu-şi ţinea eternul chiştoc de ţigară şi fumul parcă îi afuma vocea şi i-o răguşea, i-o fragmenta, ca un fel de linie punctată, aşa că m-am trezit la un moment dat că trebuia să ascult foarte atent ce spunea pentru că nu numai că nu striga niciodată dar nici nu repeta. Şi avea, aşa, un fel de aură de uşoară infirmitate, din cauza cocoaşei şi a mersului ţeapăn din genunchi, care îţi sugera fragilitate şi-i dădea un aspect fizic cenuşiu, dar el şi-l înviora îmbrăcîndu-se elegant şi potrivind

între ele culorile, în timp ce dl. Schultz, deşi dădea pe dinafară de sănătate frustă, crea în jurul lui o atmosferă de stări de spirit dezordonate şi sentimente excesive pe care orice altceva le-ar fi putut confirma sau încuraja, dar nu hainele.

Într-o zi am găsit pe jos, lîngă biroul d-lui Berman, cîteva cupoane care arătau altfel decît celelalte şi cînd am fost sigur că nu mă vedea nimeni, m-am aplecat, le-am luat de pe jos şi le-am băgat în buzunar. Seara, acasă, m-am uitat la ele cu atenţie: erau trei bucăţele de hîrtie şi pe fiecare era desenat cîte un pătrat împărţit în şaisprezece căsuţe şi toate cele şaisprezece căsuţe ale fiecărui pătrat aveau scris cîte un număr diferit şi după ce le-am studiat o vreme mi-am dat seama că numerele dădeau aceeaşi sumă indiferent dacă le adunai pe orizontală, pe verticală sau pe diagonală. Şi fiecare pătrat era complet diferit de celelalte — reuşise să grupeze numerele în aşa fel încît să iasă la socoteală de fiecare dată fără să se repete. A doua zi, cînd am avut ocazia, am stat să-l urmăresc şi am observat că numai lăsa impresia că munceşte, de fapt nu făcea mai nimic, stătea cît era ziua de lungă la biroul lui şi zmîngălea socoteli, lăsa impresia că făcea ceva legat de afaceri, dar de fapt afacerile nu-l solicitau cine-ştie-ce şi nu-l atrăgeau, numerele care-l interesau erau cele care se potriveau într-un anumit fel. Pe dl. Schultz nu l-am văzut niciodată stînd, el n-ar fi putut să se gîndească atît de intens la nimic altceva decît la afaceri, dar Abbadabba Berman, din cîte mi-am dat seama, trăia numerele, le visa, nu se putea stăpîni, era la fel de subjugat de numerele lui şi de cum le putea combina între ele cum era şi dl. Schultz de ambiţiile lui.

În acea primă săptămînă în care m-am aţinut şi eu pe lîngă ei, dl. Berman nu m-a întrebat nici măcar o singură dată cum mă cheamă, sau unde locuiesc, sau cîţi ani am, nimic de genul ăsta. Oricum aveam de gînd să mint, dar nu s-a ivit ocazia. Dacă mi se adresa, îmi spunea *băiete*. Într-o după-amiază m-a întrebat:

— Auzi, băiete, cîte luni are anul?

— Douăsprezece, i-am răspuns eu.

— Aşa, acuma să presupunem că dai fiecărei luni numărul ei, adică ianuarie e luna-ntîi, şi-aşa mai departe, înţelegi? I-am răspuns că da. Bun, acuma tu, fără să-mi spui cînd e ziua ta, iei numărul lunii respective şi-l aduni cu numărul lunii următoare,

ţi-e clar? Îmi era foarte clar şi eram tot numai emoţie că vorbea cu mine. Bun, acuma-nmulţeşti suma asta cu cinci, da? M-am gîndit o clipă şi i-am spus că da. Aşa, acuma-nmulţeşti cu zece şi ce-ţi dă aduni cu numărul zilei tale de naştere, înţelegi? Foarte bine, da, înţelesesem. Acuma spune-mi la ce număr ai ajuns.

— Nouă sute cincizeci şi nouă, i-am răspuns eu.

— Îţi foarte mulţumesc că mi-ai spus cînd este ziua ta de naştere, a zis el. Nouă septembrie.

Bineînţeles că o nimerise corect şi i-am zîmbit a apreciere. El însă a continuat:

— Uite, o să-ţi spun cîţi bani ai în buzunar. Dacă fac treaba asta şi ghicesc, cîştig eu şi mi-i dai mie. Dacă nu ghicesc, cîştigi tu şi-ţi dau eu ţie încă o dată pe-atît şi-ai să ai de două ori mai mulţi, bine? Întoarce-te cu spatele şi numără-i, dar fără să văd eu. I-am spus că n-aveam nevoie să-i număr pentru că ştiam cîţi erau. Foarte bine, atunci înmulţeşte suma cu doi în minte, da? Aveam douăzeci şi şapte de cenţi şi i-am înmulţit cu doi: cincizeci şi patru. Bun, acuma adună cu trei. Cincizeci şi şapte. Aşa, acuma înmulţeşte cu cinci, te rog. Doi optzeci şi cinci. Acuma scade şase şi spune-mi cît ţi-a dat.

I-am spus:

— Două sute şaptezeci şi nouă.

— Uite, vezi, aşa ai pierdut douăzeci şi şapte de cenţi — am dreptate sau n-am?

Avea.

Am clătinat din cap în semn de admiraţie şi i-am zîmbit, deşi încercam să salvez aparenţele şi probabil că zîmbetul îmi arăta destul de fals. I-am predat în palmă cei douăzeci şi şapte de cenţi sperînd poate undeva în sinea mea să mi-i dea înapoi, dar el i-a băgat în buzunar şi s-a întors la biroul lui lăsîndu-mă să-mi văd de mătură. Stăteam după aceea şi mă gîndeam că la mintea lui, dacă îl interesa să ştie ziua mea de naştere sau ce bani aveam în buzunar, înseamnă că la fel proceda şi în alte situaţii. Dacă de pildă ar fi vrut să afle adresa unde locuiam? Sau numărul şcolii la care mergeam? Orice se poate traduce în cifre, chiar şi numele oamenilor, dacă atribui fiecărei litere cîte un număr, ca la coduri. În timp ce mie mi se păruse că stătea şi nu făcea nimic, el de fapt exersa un sistem de înţelegere a lucrurilor care îmi

crea o stare de neliniște. Și el și dl. Schultz se pricepeau să obțină ce voiau. Pînă și un străin care nu știa nimic despre dl. Schultz, nici cum îl cheamă, nici ce reputație are, își dădea seama dintr-o ochire că ar fi fost dispus în orice moment să calce în picioare sau să omoare pe oricine îi stătea în cale. Abbadabba Berman în schimb calcula totul, deducea șansele de cîștig la pariuri, nu umbla el prea drept dar era iute ca fulgerul la minte, transformînd în valori numerice toate întîmplările și efectele lor, toate dorințele și toate modalitățile de a le satisface, cu alte cuvinte nu făcea niciodată nimic înainte de a ști ce și cum iese. Mi-ar fi plăcut să știu de care dintre ei trebuia să se ferească mai mult un băiat simplu dornic să realizeze ceva în viață și să ajungă cineva. Și unul și celălalt aveau o voință adultă implacabilă.

— Apropo, mi-a spus dl. Berman dînd la o parte cu mîna fumul de țigară, vezi dacă nu poți să faci și tu un pătrat d-ăla cu numere, că nu-i chiar așa de greu după ce pricepi care-i ideea.

La o săptămînă sau două după aceea s-a ivit un fel de urgență. Dl. Berman i-a răspîndit pe toți cei din birou și pe alții cu care a vorbit la telefon și probabil că la un moment dat n-a mai avut pe nimeni la îndemînă pentru că mi-a făcut și mie semn să vin și mi-a întins un colț de hîrtie pe care scrisese o adresă, undeva pe Strada 125, și un nume, George. Am înțeles imediat că asta era șansa mea. Nu l-am întrebat absolut nimic, nici măcar cum se ajungea acolo deși nu mai fusesem niciodată în Harlem, gîndindu-mă că o să mă sui într-un taxi și-o să-l las pe șofer să se descurce cu drumul, pentru că pusesem deoparte un mic fond de patru dolari din ciubucuri de la măturat și de la comisioane și mi-am făcut socoteala că un drum cu taxiul nu era o investiție proastă, printre altele și fiindcă puteam arăta cît de iute și demn de încredere eram. Cum nu mai fluierasem niciodată după un taxi, m-am mirat și eu cînd am văzut că oprește unul în fața mea. I-am dat adresa de parcă toată viața numai asta făcusem, să merg cu taxiul, am sărit înăuntru și am trîntit portiera, știam din filme cum trebuie să te comporți cînd ai de-a face cu taxiurile, așa că n-am lăsat să mi se citească pe față cît eram de surescitat și nici nu ajunsesem bine la intersecția următoare că am și hotărît în sinea mea, stînd acolo în spate pe mijlocul banchetei de piele roșie

crăpată, cu tot spaţiul din lume în jurul meu, că de-acum înainte aşa îmi plăcea să călătoresc.

Am luat-o deci pe Şoseaua Mare şi am trecut peste podul de pe Strada 138. Adresa mea era o cofetărie aproape de intersecţia Străzii 125 cu Bulevardul Lenox. I-am spus şoferului să mă aştepte, aşa cum fac ăia prin filme, dar individul mi-a spus că mă aşteaptă numai dacă-i plătesc suma înscrisă pe aparat. Ceea ce a trebuit să fac. Cînd am intrat în prăvălie l-am dibuit din prima clipă pe George: stătea în picioare în spatele tejghelei, cu un ochi mare umflat şi o vînătaie roşie pe unul dintre obraji şi-şi ţinea o bucată de gheaţă sub ochi şi gheaţa i se topea printre degete de parcă ar fi plîns, era un negru nu foarte negru la faţă, cărunt şi cu mustăcioară căruntă şi era palid rău de tot, sau mai bine zis pămîntiu, iar cei doi sau trei, negri ca şi el, care stăteau pe scaune la tejghea şi păreau mai degrabă prieteni de-ai lui decît clienţi, toţi ieşiţi de la lucru, cu şepcile de lînă pe cap deşi eram în toiul verii, n-au părut deloc bucuroşi să mă vadă. Eu însă am rămas calm şi am încercat să mă comport ca un adevărat împuternicit în relaţii de afaceri. M-am uitat prin vitrină la trecătorii negri de pe stradă care întorceau capetele să se zgîiască înăuntru şi se uitau la mine în timp ce treceau şi-atunci mi-am dat seama că geamul vitrinei era de fapt crăpat în două pe diagonală şi cioburile de sticlă se prăvăliseră peste linoleul şi-aşa uzat acoperit cu ziare şi taxiul de la colţ parcă nu era îmbinat cum trebuie, nimic nu era îmbinat, nimic nu funcţiona în această cofetărie amărîtă şi întunecată care o rupsese cu dl. Schultz ca o bucată de continent prăvălită în ocean. George s-a aplecat, a băgat mîna într-unul dintre containerele de îngheţată de sub robinetul de apă potabilă, a scos de acolo o pungă de hîrtie rulată strîns la gură, cum aduceau toţi, şi a trîntit-o pe tejgheaua de melamină.

— N-am ce-i face şi gata, asta ie, d-acuma lucrez cu-ăilanţi, a zis el ţinîndu-şi bucata de gheaţă lipită de obraz. Aşa să-i spui, auzi? Ete ce să-ntîmplă cîn' încer' şi io să fa' cum trebuie. Să-i spui. Dracu' să vă ia pă toţi, că mie nu-m' pasă, ş-asta să-i spui. Pă toţi albii ăştia.

Şi-am luat-o înapoi către Bronx ţinînd punga de hîrtie strîns cu amîndouă mîinile şi nici măcar nu m-am uitat înăuntru, erau cîteva sute de dolari, ştiam foarte bine, dar n-aveam nevoie să-i

văd, îmi ajungea faptul că avusesem statutul oficial de curier, pentru o clipă m-am întrebat ce păţise oare omul lui George, dar de fapt nu prea mă mai interesa, mă simţeam mult prea bine că mă descurcasem fără nici o poticneală şi fără să-mi fie frică şi că respectivul George nu-mi pusese la îndoială mandatul, nici nu făcuse vreo remarcă personală despre mine, chiar şi aşa supărat cum era, ci pur şi simplu mă tratase ca pe unul dintre oamenii d-lui Schultz, un profesionist a cărui faţă rămăsese impasibilă în faţa durerii şi a deznădejdii, care venise să ia nişte bani şi plecase cu ei, punct, şi care acum, cu inima săltîndu-i de fericire şi de recunoştinţă că avea parte de o existenţă atît de minunat colorată, se hurduca într-o dimineaţă de iulie pe podul peste rîul Harlem care ducea la vale deşeurile industriale prin faţa atelierelor de reparaţii de pe mal cu flăcările lor de sudură ca nişte artificii.

ŞASE

ESTE LA FEL DE ADEVĂRAT că oricît de fericit aş fi fost eu că veneam tare din urmă, lucrurile mergeau destul de prost pentru banda lui Schultz Olandezul şi nu aveau şanse de îndreptare pînă cînd Dixie Davis, avocatul la care dl. Schultz zbiera tot timpul, nu punea la punct un plan după care clientul lui să se poată preda la Biroul Procurorului Federal. Cine nu cunoştea meandrele acestor treburi nu pricepea de ce era dl. Schultz atît de nerăbdător să se dea pe mîna celor care-l acuzau şi de ce se învîrtea de colo-colo gîndindu-se numai la asta — o dată a fost cît pe-aci să-şi smulgă părul din cap de furie şi de frustrare că nu se putea preda încă —, dar adevărul este că pînă nu-l arestau şi nu-i dădeau drumul pe cauţiune nu-şi putea vedea de afaceri. Şi totuşi nu se putea preda pînă nu căpăta anumite garanţii legale care să-i sporească şansele în caz de proces, de pildă că urma să se ţină altundeva decît la New York, pentru că aici, din cauza unei publicităţi neobosite legată de activităţile lui, publicul avea tendinţa de a nu-l privi într-o lumină prea bună — publicul din care ar fi fost aleşi juraţii. Aceasta era tema interminabilelor negocieri dintre avocatul lui şi procuratură, faptul că voia anumite garanţii înainte de a se preda şi pînă nu le căpăta nu se putea lăsa arestat şi deci se afla în libertate.

Într-o zi mi-a explicat că afacerile criminale, ca oricare altele, aveau şi ele nevoie de atenţia constantă a patronului ca să poată merge înainte, pentru că pe patron îl interesează propriile lui afaceri mai mult decît pe oricine altcineva şi de el depinde să curgă în continuare robinetul cu profituri, să le-asigure tuturor obiectul muncii şi mai ales să-şi lărgească afacerile încontinuu pentru că, mi-a explicat, o întreprindere nu poate rămîne în picioare făcînd astăzi exact acelaşi lucru ca şi ieri, dacă nu creşte se usucă, la fel ca oricare altă fiinţă vie: cînd încetează de a mai

creşte începe să moară, ca să nu mai vorbim de natura cu totul specială a afacerilor lui, foarte complexe, unde nu era vorba doar de cerere şi ofertă ci şi de o serie întreagă de detalii de execuţie şi chiţibuşuri diplomatice, unde numai plăţile impuneau un serviciu special de controlori, iar oamenii pe care tu credeai că te bazezi erau nişte vampiri, sugeau bani în loc de sînge şi dacă nu erai pe fază să li-i dai se întorceau împotriva ta, dispăreau, se topeau în ceaţă, într-o întreprindere criminală trebuia să fii tot timpul prezent ca să nu-ţi scape din mînă, orice realizai ţi se putea lua, de fapt cu cît erai mai bun, cu cît realizai mai mult, cu atîta futangiii încercau mai abitir să-ţi ia totul, şi nu numai ăia cu legea — competiţia mai ales, pentru că într-un domeniu atît de competitiv nu înfloresc manierele elegante, ăia dacă-ţi găsesc un punct vulnerabil în apărare pe-acolo te atacă, de pildă o singură santinelă căcăcioasă dacă ai care să-ţi doarmă-n post, sau cine-ştie-ce soldat de-ăsta de la trupă care se lasă ispitit să-şi lase baltă misiunea, ca să nu mai vorbim dacă tu însuţi lipseşti de la comandă — de-asta nici nu mai vorbim — c-atunci ăla erai, dădeau buzna cu tancurile pe-acolo prin breşa aia oricît de mică şi erai terminat pentru că nu se mai temeau de tine şi cînd ajungeau să nu se mai teamă de tine erai un om mort în ţara nimănui, n-ar mai fi rămas din tine nici cît să se pună într-un coşciug.

Grijile astea mi se păreau a fi şi ale mele, şi cum altfel, cînd stăteam cu fundul pe pervazul verandei închise din spatele casei cu parter şi etaj de pe City Island şi marele om îşi destăinuia gîndurile, temerile, către Billy orfanul, purtătorul de noroc, beneficiarul uimit al acestei intimităţi bruşte şi imprevizibile. Mai întîi nu mă recunoscuse iar acum îşi amintea şi cînd mă văzuse prima oară jonglînd, capabil băiat, pe trotuarul celălalt, aşa încît cum să nu împărtăşesc necazurile sumbre din sufletul lui şi să nu le simt şi înăuntrul meu ca pe ceva străin care nu se duce, frica apăsătoare de a pierde, revolta interioară seacă faţă de împrejurările nedrepte dar şi satisfacţia cu iz eroic a rezistenţei, a ducerii lucrurilor pînă la capăt? Aici era deci locul secret unde stătea în restul timpului, cînd nu era prezent în sediul lui atît de baricadat, această vilă de cărămidă roşie cu acoperişul plan, exact la fel cu toate celelalte case particulare de prin cartier, atîta doar că în partea asta era singura cu etaj de pe o străduţă de case numai

parter de pe această insulă care supravieţuise în Bronx şi uite că acuma mă număram şi eu printre puţinii care ştiau. Mai ştia şi Irving, bineînţeles, din moment ce era casa mamei lui, şi ştia şi bătrîna, maică-sa, o femeie care se învîrtea de colo-colo cu mîinile întotdeauna ude pentru că ea gătea în casă şi făcea toate treburile normale pe o străduţă lăturalnică liniştită pe care creşteau cîteva magnolii temerare ca prin toate parcurile oraşului, şi ştia şi dl. Berman pentru că el m-a luat şi pe mine într-o zi cu maşina ca să văd unde venea el în fiecare după-amiază să-i aducă d-lui Schultz recipisele şi să parcurgă împreună cifrele. În timp ce ei făceau treaba asta eu stăteam în curtea din spate înconjurată de un gard de metal şi mă gîndeam că trebuie să fi ştiut şi toţi vecinii de pe stradă, şi poate şi cei de pe străzile din jur, pentru că nu se poate să nu ştii că ai un vizitator celebru pe strada ta cînd la colţ stă zi şi noapte o maşină neagră cu doi inşi în ea. Doar era un orăşel mic, de fapt un cartier pe malul apei, chiar dacă în stil new-yorkez, care nu avea mare lucru în comun cu blocurile, cu magazinele, cu trenurile suspendate, cu tramvaiele şi cărucioarele negustorilor ambulanţi de pe nesfîrşitele dealuri şi văi pavate ale Bronx-ului, era o insulă pe care ajungea lumina soarelui, iar oamenii de aici precis că se simţeau într-un fel anume diferiţi de toţi ceilalţi, aşa cum mă simţeam eu acum savurînd o mostră de viaţă comodă pe spaţii largi, cu vedere spre Sound, braţul rîului, care mi se părea un adevărat ocean, un orizont infinit de apă cenuşie care se legăna de colo-colo nepăsătoare, cum s-ar legăna şi dalele şi pietrele dacă nu ar fi fixate de pămînt, cu măreţia unui animal impunător, mult prea masiv pentru a avea duşmani. Exact alături, peste gardul de fier, era un debarcader cu tot felul de bărci cu pînze şi cu motor urcate pe butuci sau proptite în nisip, în timp ce alte cîteva bărci cu pînze pluteau ancorate în faţa cheiurilor. Dar cea la care mă uitam eu era legată la chei gata de plecare, o şalupă lungă şi subţire din lemn de mahon lustruit, cu scaune încastrate şi îmbrăcate în piele crestată cafenie, cu parbrizul înrămat în alamă bine frecată, cu o timonă care aducea a volan de maşină şi un steag american fluturînd la pupa. Iar în gardul de fier care despărţea casa de debarcader, chiar la malul apei, era o breşă de unde pornea o cărare către cheiul cu şalupa respectivă şi mi-am dat seama că probabil acela era ve-

hiculul cu care dl. Schultz ar fi şters-o dacă se ajungea vreodată la aşa ceva. Cît de mult admiram viaţa asta plină de ascunzişuri, de fofilări pe lîngă nişte autorităţi care nu te plăceau şi nu te voiau, în schimb voiau să te distrugă, de erai obligat să-ţi construieşti propriile adăposturi cu bani şi cu oameni, desfăşurînd armament, cumpărînd alianţe, patrulînd de-a lungul frontierelor ca în stare de secesiune, ducîndu-ţi viaţa mai departe prin voinţa, prin isteţimea şi prin spiritul tău războinic sub nasul monstrului — chiar sub nasul lui.

Dar mai mult decît atît, să-ţi duci viaţa în funcţie de primejdiile care o ameninţă, să ţi-o organizezi avînd tot timpul înaintea ochilor spectrul morţii, asta pe mine realmente mă fascina — iată de ce oamenii de pe insulă n-ar fi turnat niciodată, prezenţa lui îi onora pentru că le dădea ocazia să trăiască, fiind conştienţi de el, ca într-o aură luminoasă a vieţii şi a morţii, cu acele momente de superioară luciditate, sau iluminare, pe care aceia mai buni dintre ei le-ar mai fi trăit poate la biserică sau la începutul unei iubiri romantice.

— Doamne, Iisuse Cristoase, tot ce am acuma a trebuit să adun, nimeni nu mi-a dat nimic, am început de la zero şi tot ce am realizat am realizat eu singur, a zis dl. Schultz şi s-a oprit să mediteze asupra acestui adevăr trăgînd din ţigara de foi. Sigur c-am mai şi greşit, numai aşa se-nvaţă, şi singura dată cînd am stat la bulău a fost la şapteşpe ani, m-au trimis pe insula Blackwell pentru jaf şi n-am avut avocat aşa că mi-au dat un termen condiţionat, adică ieşeam de-acolo în funcţie de cum mă purtam, lucru destul de cinstit. Îţi spun eu că dac-aveam atunci numai cîţiva dintre-avocaţii ăştia plini de ei pe care-i am astăzi probabil că-mi dădeau pe viaţă. Ei, Otto...!, a zis el rîzînd, numai că dl. Berman adormise pe scaun cu pălăria lăsată peste ochi, probabil că-l mai auzise de cîteva ori pe dl. Schultz plîngîndu-se de cît de grea era viaţa lui. Oricum, al dracu' să fiu dac-aş fi pupat pe careva-n cur numai ca să-mi dea drumul de-acolo mai repede, în schimb am făcut un tărăboi şi-am fost atît de-al dracului că nu m-au putut suporta şi m-au trimis la o şcoală de corecţie undeva mai înspre nord, la o fermă cu vaci — căcaturi de-astea. Ai fost vreodată la şcoala de corecţie?

— Nu, domnule.

— Ei bine, ascultă-mă pe mine că nu era ca la picnic. Nu c-aş fi fost eu cine-ştie-ce solid, cam ca tine, aşa, un puştan slăbănog şi era acolo o gaşcă-ntreagă de băieţi răi de tot, da' ştiam că trebuie să-ţi creezi o reputaţie de la bun început acolo unde contează şi de unde se-mprăştie vorba, aşa c-am fost ticălos cît zece. N-am stat să-nghit căcaturi. Am căutat bătăile şi m-am luat de tipii cei mai voinici pe care i-am găsit. Dumnezeu să-l ierte pe pulău' care-mi stătea-n cale, cum au făcut unul sau doi, spre regretul lor. Am şi evadat de-acolo, nu era greu, m-am săltat peste sîrmă şi dus am fost în tufişuri, am stat acolo o zi şi o noapte pînă m-au prins şi mi-au mai dat cîteva luni pentru asta, dar mă umplusem tot de bube de la toxicodendron, aşa că toată perioada asta m-am fîţîit de colo-colo uns cu calamină, parcă eram o dihanie aiurită. Cînd am plecat de-acolo, într-un tîrziu, mă crezi c-au fost fericiţi să scape de mine? Tu-n ce bandă eşti?

— Nu sînt în nici una, domnule.

— Păi, şi-atunci cum vrei să faci ceva pe lumea asta? Cum vrei să-nveţi ceva? Eu din bande-mi aleg oamenii. Ăla-i terenul de-ncercare. Ai auzit vreodată de Scorbura Broaştei?

— Nu, domnule.

— Doamne, Dumnezeule, ce se-ntîmplă cu generaţia tînără? Aia era pe vremuri banda cea mai celebră din Bronx, banda primului Schultz Olandezul, nu ştiai?! Cel mai dur bătăuş care-a călcat vreodată pe străzile-astea. Ăla-ţi rupea nasul cu dinţii, îţi smulgea coaiele din rădăcină. Pe mine m-au botezat aşa, după el, ăia din banda mea, cînd m-am întors de la corecţie. Chestie onorifică. Adică-mi făcusem şi eu porţia mea, ca toată lumea, şi trecusem cu bine prin ea şi-uite, acuma ieşisem de la instrucţie al dracu' pînă-n măduva oaselor. Aşa că de-aia-mi spun cu toţii de-atuncea Olandezul.

Eu am tuşit ca să-mi dreg glasul şi m-am uitat afară, la tufişurile de lemn-cîinesc şi dincolo de ele, unde se legăna o bărcuţă cu pînză albă triunghiulară plutind parcă peste spuzeala de lumini care pîlpîiau reflectate în apă.

— Sînt şi-acuma cîteva bande, am zis, dar cei mai mulţi sînt nişte puştani idioţi, nişte pulică. Eu nu vreau s-ajung să plătesc pentru oalele sparte de altcineva decît de mine. Cred că astăzi, dacă vrei să te instruieşti, trebuie să ţinteşti tocmai în vîrf.

M-am oprit, ţinîndu-mi pînă şi respiraţia. Nu îndrăzneam să mă uit la el, mă uitam la picioarele mele. Simţeam cum îşi plimbă ochii peste mine. Îi simţeam mirosul trabucului.

— Ei, Otto, a zis el, scoală dracului, că pierzi ceva tare aici.

— Zău?! Aşa crezi tu, i-a răspuns dl. Berman de sub pălărie.

Treaba asta nu a avut loc toată o dată dar avea loc şi noaptea şi ziua, nu părea a depinde de vreun timp anume sau de vreun plan, afară poate de momentul oportun şi indiferent despre ce era vorba mergeam într-acolo cu maşina, iar cînd te uiţi pe fereastra maşinii la viaţa prin care treci pentru a ajunge la momentul cu pricina ţi se pare că e prost ales, adică dacă e soare străluceşte prea tare iar dacă e noapte e prea beznă, toată organizarea lumii parcă ar complota ca să-ţi distragă ţie atenţia şi orice se petrece fireşte în jurul tău devine nefiresc datorită cerinţei morale cu totul excepţionale a ceea ce faci. Exact asta îmi dorisem — mă instruiam la vîrf. Mi-aduc aminte de pildă că odată am fost lăsat la intersecţia dintre Broadway şi Strada 49 cu instrucţiuni să stau pe-acolo şi să fac bine să ţin ochii deschişi. Atîta mi s-a spus, şi anume brusc. Una dintre maşini a luat viteză şi a dispărut, cealaltă, în care se găsea dl. Berman, tot dădea colţul la fiecare cîteva minute, un Chevrolet negru pătrăţos care se pierdea printre atîtea maşini negre şi taxiuri galbene cu tabla de şah vopsită pe ele care-şi vînau clienţii, printre autobuzele cu imperială şi tramvaiele mai degrabă goale şi nici Mickey şoferul nici dl. Berman nu se uitau la mine cînd treceau, de unde am dedus să nu mă uit nici eu prea insistent după ei. Stăteam în uşa restaurantului lui Jack Dempsey*, care nu deschisese încă, era cam nouă-nouă şi jumătate dimineaţa şi Broadway-ul arăta destul de proaspăt, deschiseseră chioşcurile de ziare şi tarabele cu lapte de cocos şi cremvurşti şi cîteva prăvălioare care vindeau Statuete ale Libertăţii din plumb, dar cam atît. Vizavi, pe Strada 49, la un mezanin, era o sală de dans cu fereastra larg deschisă de unde se auzea cineva cîntînd la pian. Există un Broadway local, o comunitate care trăieşte pe Broadway şi pe care o vezi dimineaţa, înainte să înceapă

* *William Harrison Dempsey* (1895-1983), boxer american, campion mondial al categoriei grele între 1919 şi 1926, celebru pentru loviturile sale necruţătoare care i-au asigurat săli pline şi mari succese de casă (n.tr.).

o nouă zi galeriile de chilipiruri şi barurile, oameni care locuiesc în apartamentele de deasupra marchizelor de la cinematografe, care-şi scot cîinii la plimbare în lesă, care coboară să cumpere *Racing Form* şi *Mirror* sau cîte o sticlă de lapte. Mai sînt şi ăia cu maşinile de pîine care trag în faţa băcăniilor şi descarcă pe trotuar coşurile cu pîini şi sacii cu chifle, sau camioanele măcelarilor din care coboară alţii cu hălci de carne de vită pe umăr şi le dau drumul în jos pe toboganele care duc în pivniţele de sub restaurante. Stăteam şi mă uitam la măturătorul de stradă îmbrăcat de vară, în alb, cu o panglică oranj şi kaki la pălărie, cum aduna cu măturoiul balegile cailor şi hîrtiile şi resturile şi toate gunoaiele unei nopţi pe Broadway, cum le suia pe lopata lui lată şi le răsturna într-un tomberon mare pe două roţi ca şi cum ar fi fost o gospodină care-şi făcea ordine în bucătărie. Pe urmă a trecut cisterna cu apă şi a stropit strada lăsînd-o lucioasă şi curată şi aproape în acelaşi timp am văzut cum s-au aprins ghirlandele de lumini electrice din jurul Marelui Teatru Loew aşezat cîteva blocuri mai jos, unde Broadway-ul dădea în Bulevardul Şapte. Din cauza soarelui nu puteam să citesc titlurile luminoase care defilau de jur-împrejurul clădirii ziarului *Times* din Piaţa Times. Chevrolet-ul negru a dat colţul din nou şi dl. Berman mi-a aruncat de data asta o privire care m-a cam neliniştit, îmi doream să văd ceea ce aştepta de la mine să văd, dar circulaţia era obişnuită, nu cine-ştie-ce aglomerată, oamenii de pe trotuare îşi vedeau de treburile lor fără să se grăbească, un bărbat îmbrăcat cu costum şi cravată a venit cu un coş de mere pe umăr şi l-a aşezat la colţul străzii, cu o pancartă pe care scria *MERE 5c.*, dimineaţa înainta şi m-am întrebat dacă nu cumva ceea ce căutam se găsea în vitrina din spatele meu unde era o fotografie mult mărită a lui Jack Dempsey în faţa unui public de mii de inşi pe ringul de la Manila şi alte cîteva poze de-ale marelui bărbat dînd mîna cu celebrităţi, cu vedete ca Jimmy Durante şi Fanny Brice şi Rudy Vallee şi deodată am văzut reflectată în vitrina restaurantului faţada clădirii de birouri de vizavi şi m-am întors să mă uit: sus, la etajul cinci sau şase, un tip ieşise pe pervazul ferestrei, în afară, cu o găleată şi un burete, îşi prinsese centura de siguranţă de cîrligele fixate în zid şi acum se lăsa pe spate, proptit în centură, şi desena arcuri mari pe geam cu buretele plin de spumă, iar la

etajul de deasupra era un altul care tot aşa ieşea pe pervazul ferestrei ca să facă acelaşi lucru. Tot stînd şi uitîndu-mă la oamenii ăia cum spălau geamurile, mi-am dat seama la un moment dat, nu ştiu de ce, că era exact ceea ce se aştepta de la mine să văd — spălătorii ăia de geamuri care-şi făceau treaba de fiecare dimineaţă undeva sus deasupra străzii. Pe trotuarul de sub ei era o pancartă în formă de *A* care avertiza trecătorii că sus se lucra şi-i îndemna să ocolească, pancartă cu însemnul spălătorilor de geamuri aşezată acolo în numele sindicatului lor. Ca să-i pot urmări mai bine, am traversat Broadway-ul şi m-am postat la intersecţia Străzii 49 cu Bulevardul Şapte, înspre sud-vest, de unde îi vedeam perfect cum lucrau acolo sus. Doi dintre ei se căţăraseră pe o podişcă atîrnată de parapetul acoperişului la vreo cincisprezece etaje deasupra străzii, singura soluţie pentru ferestrele foarte mari din partea de sus a clădirii, mult prea late pentru centura de siguranţă. Podişca asta pe care se găseau cei doi inşi cu bureţii, cu găleţile şi cîrpele lor s-a surpat brusc, frînghia care o susţinea la unul din capete a plesnit şfichiuind aerul ca un bici şi oamenii au început să dea din braţe şi s-au prăvălit de pe ea. Unul dintre ei a căzut rostogolindu-se pe lîngă zidul clădirii. Nu mai ştiu dacă eu am strigat sau dacă şi altcineva a mai văzut sau poate a auzit ce se întîmpla, dar omul încă mai avea cîteva etaje, cîteva secunde pînă la moarte, şi toată strada ştia. Circulaţia a înlemnit ca şi cum fiecare vehicul ar fi fost manevrat de una şi aceeaşi sfoară. S-a auzit un singur ţipăt strident din toate părţile, ca un fel de conştiinţă absolută a nenorocirii din partea fiecărui trecător pe o rază de cîteva blocuri, de parcă toţi am fi fost la curent cu ce se petrecea sus pe cer, deasupra capetelor noastre, în aşa fel încît odată compoziţia tulburată fiecare dintre noi ar fi ştiut instantaneu. Pe urmă corpul a ajuns jos exact orizontal şi a aterizat pe capota unei maşini parcate în faţa clădirii făcînd un zgomot ca de tun, o explozie cumplită de carne şi oase şi mie chiar că mi s-a pus un nod în gît cînd am văzut că mai mişca — nenorocitul a mai mişcat în groapa de metal pe care o făcuse, o amestecătură de oase zdrobite care se tîra ca un fel de vierme, care s-a mai arcuit cîteva momente deasupra metalului încins, pînă cînd şi acel strop de viaţă incredibilă s-a scurs prin vîrfurile degetelor chircite.

Un poliţist călare a venit în galop pe lîngă mine pe Strada 49. Celălalt spălător de geamuri, care rămăsese acolo sus agăţat de capătul liber al podiştii de-acum verticale, scutura din picioare sperînd să găsească un punct de sprijin deşi nu era nici unul şi ţipa disperat ori de cîte ori scîndura se bălăbănea dintr-o parte în alta, într-o poziţie în care supravieţuirea lui nu intra nicicum în calcul. Ce poate face omul numai cu propriile lui braţe la opt, la zece etaje deasupra pămîntului, ce poate face cu degetele lui, cu muşchii din buricele degetelor lui, de ce să se agaţe în lumea asta ca un hău sinistru care ne arată ce posibilităţi fără fund are în materie de aer, de apă şi de pavaj, care se cască sub noi pîrîind ca furtuna cea mai aprigă? Maşini de poliţie vopsite în verde cu alb convergeau din toate direcţiile. Mai încolo, de pe Strada 57, intrase pe Broadway o maşină de pompieri cu scară şi macara. Mie fascinaţia dezastrului îmi luase piuitul.

— Ei, băiete!

În spatele meu, pe Broadway, am văzut oprit lîngă trotuar Chevrolet-ul d-lui Berman. Portiera s-a deschis. Am alergat cei cîţiva metri, m-am urcat, am trîntit-o după mine şi Mickey şoferul a pornit din loc.

— Nu căsca gura, băiete, c-asta-i pentru ăia de la ţară, a zis dl. Berman luîndu-mă din scurt. Nu lucrezi în turism. Cînd ţi se spune să stai într-un loc, stai acolo.

Auzind asta, am renunţat să mai întorc capul şi să mă uit pe fereastra din spate a maşinii, ceea ce altminteri aş fi făcut deşi ştiam că ne îndepărtasem deja pe Broadway în jos şi că n-aş mai fi văzut nimic. Aşa, însă, mi-am impus să stau liniştit, să mă las pe spate şi să privesc înainte fără să scot o vorbă.

Mickey şoferul ţinea amîndouă mîinile pe volan cît timp nu ducea una dintre ele în jos ca să schimbe viteza. Dacă volanul ar fi fost ceas, el îşi ţinea mîinile la zece şi zece. Conducea rezervat dar nu încet, nu stătea să fie dus de coloană ci se folosea de ea fără să accelereze brusc sau să taie calea cuiva. Nu încerca să prindă stopurile care trebuiau să se schimbe, iar dacă i se punea verde cînd ajungea la ele nu profita ca să bage viteză. Mickey era şoferul şi nimic altceva, dar asta spunea totul: cînd te uitai la el cum conducea sau cînd simţeai mişcările maşinii sub tine îţi dădeai seama că este o diferenţă între a şofa o maşină şi a o con-

duce cu siguranţa unui profesionist. Eu unul nu ştiam să şofez — de unde să fi ştiut? — dar eram convins că Mickey ar fi condus maşina la fel de calm şi de sigur şi la treizeci de mile pe oră şi la o sută, că orice ar fi aşteptat de la maşină ar fi obţinut, aşa încît acum, avîndu-l încă înaintea ochilor pe nenorocitul de spălător de geamuri care zbura neajutorat spre moarte, competenţa lui Mickey mi s-a părut un fel de reproş tăcut, de confirmare a ceea ce-mi spusese dl. Berman.

Nu cred să fi schimbat vreo vorbă cu Mickey cît timp l-am mai prins în viaţă. Probabil că-i era ruşine de cum vorbea. Inteligenţa lui stătea toată în mîinile butucănoase şi în ochii care uneori i se întîlneau cu ai tăi timp de o clipă, cît de-o privire de profesionist în oglinda retrovizoare. Avea ochi de culoare albastru-deschis. Era complet chel, cu şanţuri adînci la ceafa pe care pînă la urmă am ajuns să i-o cunosc bine, şi cu urechi clăpăuge. Fusese boxer la viaţa lui şi nu depăşise preliminariile meciurilor de cluburi, principala lui performanţă fiind un knock-out tehnic asupra lui Kid Chocolate, într-o seară, la Arena Jerome, peste drum de Stadionul Yankee, într-unul din primele meciuri ale lui Kid, pe vremea cînd abia se lansa. Cel puţin mie aşa mi s-a spus. Nu ştiu de ce, dar îmi venea să plîng pentru toată lumea. Mickey ne-a dus undeva în Cartierul de Vest, pînă la un garaj oarecare unde dl. Berman şi cu mine am coborît şi am traversat strada ca să bem o cafea la bufetul de vizavi în timp ce Chevrolet-ul era înlocuit cu altă maşină. După vreo douăzeci de minute Mickey a reapărut la volanul unui Nash cu numere de înmatriculare cu totul diferite, oranj cu negru.

— Nimeni nu moare fără să fi păcătuit cumva, a zis dl. Berman cînd am intrat în bufet. Şi asta-i valabil pentru toată lumea, aşa c-avem în ce să sperăm cu toţii.

Pe urmă a scos din buzunar pe masă un joc din cele cu numere, ca să am şi eu o ocupaţie: cel cu şaisprezece pătrăţele şi cincisprezece plăcuţe însemnate cu numere, pe care trebuie să le aşezi în ordine fîţîindu-le între ele pînă formezi şirul. Problema este că nu ai la dispoziţie decît un singur pătrăţel cu care să încerci să aduci fiecare număr la locul lui — un singur spaţiu, de obicei unde nu-ţi trebuie, cu ajutorul căruia să aşezi lucrurile în ordinea lor firească.

Cum zic, deci, era un fel de înregimentare — intrasem şi mă înrolasem. Şi primul lucru pe care-l înveţi este că nu există reguli normale pentru zi şi pentru noapte, sînt diferite feluri de lumină şi-atît, frînturi de nuanţe, aşa încît nu ai nici un motiv să ai mai multe sau mai puţine de făcut într-una sau alta dintre ele. Ora cea mai liniştită şi mai întunecată nu însemna decît un anumit fel de lumină.

Nimeni nu-şi bătea capul să ofere explicaţii la întrebarea de ce se făcea cutare sau cutare lucru şi nimeni nu căuta să justifice nimic. Iar eu am înţeles că nu era cazul să vin cu întrebări. Ceea ce am observat este că predomina o etică profundă, că odată acceptată premisa iniţială sută la sută răsturnată funcţionau toate susceptibilităţile şi resentimentele obişnuite, toate sensibilităţile exacerbate în legătură cu noţiunea de dreptate, toate convingerile despre bine şi rău. Dar pe mine premisa mă interesa în primul rînd. Cel mai uşor mi se părea să mă concentrez asupra ei atunci cînd dl. Schultz vorbea cu mine. În momentele respective, timp de cîteva clipe totul mi se părea clar. Mi-am spus în sinea mea că prinsesem ideea în general, dar nu şi spiritul ei şi că spiritul era acela care dădea geniu ideii, ceea ce oricine ar fi putut constata pur şi simplu stînd alături de dl. Schultz.

Între timp mi-am dat seama că se făceau anumite lucruri a căror frecvenţă fusese stabilită poate în după-amiezele liniştite petrecute în veranda din spatele casei de pe City Island. Să spun aici cîteva cuvinte despre Clubul Ambasador al d-lui Schultz. Era un local de-al său, una dintre proprietăţi, perfect vizibil pentru orişicine, cu un baldachin ornamentat la intrare pe care era scris numele cu litere ca de mînă, aşezat pe Strada 56-Est, între bulevardele Parcului şi Lexington. Ştiam totul despre cluburile de noapte din revistele de cancanuri, şi ce clienţi cultivau, şi ce nume aiurite aveau unii dintre ei, tipi din lumea bună, şi cum se cunoşteau parcă toţi cu toţi, vedete de cinema, actori, actriţe care intrau acolo după spectacol, sportivi, scriitori, senatori, ştiam că uneori se dădea şi cîte-un show cu orchestră şi cor de fete sau cu negrese care cîntau blues-uri, ştiam că fiecare club avea zdrahonii lui pentru scandalagii şi fete care vindeau ţigări de pe tavă umblînd de colo-colo în ciorapi de mătase şi cu pălărioare nostime pe cap — ştiam toate astea deşi nu le văzusem niciodată.

Aşa că mi s-a părut grozav cînd am primit o slujbă acolo pe post de picolo. Auzi, eu, un puştan de cartier, să lucrez în centru într-un club de noapte! Dar în săptămîna cît am lucrat acolo nu s-a întîmplat nimic din ce m-aşteptam eu. În primul rînd, n-am văzut nici măcar o singură celebritate. Oameni care veneau, mîncau, beau, ascultau orchestra, dansau, dar nu erau persoane importante. Mi-am dat seama de asta după felul cum se tot uitau de jur împrejur după persoanele importante pe care veniseră să le vadă. În mai toate serile localul era aproape gol pînă pe la ora unsprezece cînd începea programul. Sala era luminată cu o lumină albastră şi avea banchete pe lîngă pereţi şi mese acoperite cu feţe de masă albastre şi un ring de dans în mijloc şi un fel de scenă mică fără cortină unde cînta orchestra, nu cine-ştie-ce orchestră, două saxofoane, o trompetă, un pian, o chitară şi tobe şi era o fată la garderobă, dar fete cu ţigări nu erau, nici reporteri care să vină la miezul nopţii ca să pescuiască bîrfe despre celebrităţi, nu tu Walter Winchell sau Damon Runyon — era un local mort şi era mort pentru că dl. Schultz nu se putea arăta pe-acolo. El ar fi fost o atracţie. Oamenilor le plăcea să fie acolo unde se întîmpla cîte ceva, sau unde s-ar fi putut întîmpla. Le plăcea puterea. Barmanul stătea în spatele tejghelei cu braţele încrucişate şi căsca. În fiecare seară veneau doi tipi de la Biroul Procurorului Federal şi se aşezau la masa cea mai proastă cu putinţă, lîngă uşă, unde trăgea curentul, cu cîte o limonadă în faţă de care nu se atingeau, în schimb umpleau scrumierele pe care eu le goleam conştiincios. La mine nu se uitau. Nimeni nu se uita la mine care arătam probabil atît de banal în jacheta mea scurtă cafenie şi cu papionul la gît încît treceam drept autentic. Mă descurcam în lumea cluburilor de noapte şi simţeam un fel de mîndrie reconfortantă la gîndul că eram atît de bun ca picolo încît nici chelnerii bătrîni nu mă băgau în seamă. Ceea ce mă făcea foarte valoros pentru că dl. Berman mă plasase acolo spunîndu-mi, ca de obicei, să ţin ochii deschişi. Tot ţinînd ochii deschişi mă uitam cît de caraghioşi erau oamenii care veneau la cluburile de noapte, cum săreau în sus de bucurie dacă o sticlă de şampanie îi costa douăzeci şi cinci de dolari, cum îi vîrau în palmă şefului de sală cîte o bancnotă de douăzeci de dolari ca să le dea o masă cînd erau atîtea mese goale şi el i-ar fi condus şi pe gratis la orice masă

voiau. Toată sala era foarte mică, semăna cu o scenă goală, şi între două reprize de muzică instrumentiştii coborau printre mese şi-o făceau pe grozavii, chiar şi solista care într-a treia sau a patra mea seară acolo mi-a întins o ţigară cu marijuana ascunsă sub palmă şi eu am luat-o şi am tras din ea cum îi văzusem pe ei făcînd şi am înghiţit fumul ierbii ăleia dure şi amare, parcă mi se rostogolea jăratic pe gît în jos, şi bineînţeles că am tuşit şi ei au rîs de mine, dar au rîs a înţelegere. Afară de solistă, toţi instrumentiştii erau albi şi nu cu mult mai în vîrstă decît mine şi nu ştiu ce credeau despre mine, poate îşi închipuiau că sînt un elev de liceu care lucrează ca să aibă din ce trăi, dar în orice caz i-am lăsat să creadă ce vor — dacă aş fi avut şi o pereche de ochelari Harold Lloyd cu ramă de baga rolul ar fi fost perfect. La bucătărie, în schimb, nu mai era aşa de simplu, acolo bucătar-şef era un negru care fuma întruna şi lăsa să-i cadă scrumul de la ţigară peste fripturi şi care ameninţa cu un satîr pe chelnerii şi picolii care-l enervau. Şi cum era tot timpul nervos, din cînd în cînd izbucnea în cîte o criză de furie, ca flăcările care ţîşneau în sus cînd cădeau stropi de grăsime peste ele. Singurul care nu se temea de bucătar era spălătorul de vase, un negru bătrîn şi cărunt, şchiop de un picior, care era în stare să-şi bage mîinile pînă la coate în chiuvetele pline cu apă de vase opărită fără să simtă nimic. De el m-am apropiat pentru că lui îi aduceam farfuriile. Îi plăcea cum le goleam înainte. Şi unul şi celălalt eram profesionişti. Înăuntru în bucătărie trebuia să umbli atent pentru că pe jos era la fel de plin de ulei ca într-un garaj. Gîndacii îşi făceau veacul nestingheriţi pe pereţi, parcă ar fi fost lipiţi de ei, şi hîrtia de muşte agăţată de firele becurilor era neagră şi uneori vedeai chiar pe mese cîte un şoarece sau doi care treceau în goana mare de la o ladă de resturi la alta. Dar toate astea rămîneau în spatele uşilor batante, capitonate şi cu ferestre ovale, ale Clubului Ambasador inundat de lumina lui albastră.

Cînd aveam cîte o clipă de răgaz stăteam s-o ascult pe solistă. Avea o voce subţire şi prietenoasă şi cînd cînta privea mereu undeva departe. De fiecare dată cînd cînta ea lumea se ridica de la mese şi dansa pentru că femeilor le plăceau cîntecele ei despre rătăcire şi singurătate şi despre dragostea lor pentru bărbaţi îndrăgostiţi, dar nu de ele. *Iubesc un bărbat care nu este al meu.*

El îşi cîntă iubirea pentru altcineva. Stătea în faţa microfonului şi cînta fără prea multe gesturi, poate pentru că fumase prea multă iarbă din aia şi din cînd în cînd, exact hodoronc-tronc faţă de ce spuneau versurile, îşi sălta în sus rochia satinată fără bretele, ca şi cum i-ar fi fost frică să nu facă vreo mişcare greşită şi să-i scape de pe sîni.

Iar la ora patru-patru şi jumătate, în fiecare dimineaţă, sosea dl. Berman, proaspăt ca zorii zilei, îmbrăcat în cîte o combinaţie sofisticată de culori pastelate. La ora aia chiar că nu mai era nimeni, plecaseră şi tipii de la procuratură, şi chelnerii, şi orchestra, localul era deschis doar aşa, de formă, cel mult poliţistul de rond dacă stătea la bar cu cascheta lîngă el pe tejghea şi bea una mică pe seama casei. Treaba mea era atunci să strîng toate feţele de masă şi să clădesc toate scaunele pe mese ca să le fac loc celor două femei de serviciu care veneau dimineaţa să dea cu aspiratorul pe mochetă, să şteargă şi să lustruiască ringul de dans. Pe urmă trebuia să mă prezint la subsol unde era amenajat un mic birou cu pereţi de placaj, la capătul unui culoar în care se intra printr-o uşă de incendiu şi care dădea într-un fel de galerie de unde o luai în sus pe o scară metalică şi ieşeai pe aleea din dos. În biroul respectiv îl găseam pe dl. Berman parcurgînd notele de plată de peste noapte şi trebuia să-i spun ce văzusem. Evident că nu prea aveam ce să-i spun că văzusem, afară de noua mea descoperire, viaţa de noapte din Manhattan care în mai puţin de o săptămînă îmi întorsese toată viaţa cu fundul în sus de vreme ce-mi terminam lucrul în zori şi mă culcam în toiul zilei. Tot ce văzusem era cum trăia lumea bună şi o parte din circuitul banilor, nu cum se cîştigau şi cum se strîngeau, ca pe Strada 149, ci cum se cheltuiau şi cum se dădeau pe lumină albastră, pe haine după ultima modă, pe cîntece de dragoste debitate cu indiferenţă. Observasem că fata de la garderobă îi plătea d-lui Berman pentru slujba ei în loc să fie invers, dar se pare că îi convenea din moment ce în fiecare noapte cînd ieşea din tură o aştepta un alt bărbat sub baldachinul de la intrare. Dar dl. Berman nu la asta se referea cînd mă întreba ce văzusem. O văzusem în gînd şi pe pramatia aia mică a mea de Rebecca, într-o rochie dintr-un fel de dantelă neagră şi cu pantofi cu tocuri înalte şi dansam împreună după cîntecele solistei. Cred chiar că aş fi impresionat-o cu ja-

cheta mea scurtă de picolo. După ce pleca dl. Berman mă culcam tot acolo în birou şi visam că făceam amor cu Rebecca şi că nu mai trebuia s-o plătesc. În vis eram deja gangster şi Rebecca era îndrăgostită de mine şi-i plăcea ce-i făceam. Dar evident că nici la asta nu se gîndea dl. Berman. Aproape de fiecare dată mă trezeam dimineaţa cleioşit tot din timpul somnului, ceea ce-mi crea probleme cu lenjeria, dar şi acestora le-am găsit soluţia, ca un locuitor de pe Broadway ce eram: am descoperit o spălătorie chinezească pe Bulevardul Lexington şi, pe lîngă asta, mi-am cumpărat ciorapi, chiloţi, cămăşi şi pantaloni de pe Bulevardul Trei, de sub liniile de tren suspendate. Parcă era al meu, Bulevardul Trei. Nu mi-a displăcut deloc săptămîna aia. Realmente mă simţeam la mine acasă în centru, era la fel ca Bronx-ul, de fapt era ceea ce-şi dorea şi Bronx-ul să fie, nişte străzi pe care le puteam învăţa şi acum aveam şi o slujbă şi cîştigam doisprezece dolari pe săptămînă pe care dl. Berman mi-i dădea din buzunar numai ca să fiţîi vasele de colo-colo şi să ţin ochii deschişi chiar dacă nu ştiam după ce anume. Iar după trei-patru zile din astea aproape că-l uitasem pe spălătorul de geamuri care căzuse rotindu-se în soare ca o roată de căruţă de-a lungul faţadei clădirii de birouri de pe Bulevardul Şapte. Ca şi cum aici, în Cartierul de Est, pînă şi gangsterii s-ar fi comportat altfel. Dormeam acolo, în biroul de la subsol, pe un pat pliant şi pe la prînz urcam scara de fier şi ieşeam pe aleea din dos, dădeam colţul, mergeam la cîteva străzi mai jos, pe Bulevardul Lexington, la un bufet unde şoferii de taxiuri mîncau de prînz, iar eu de dimineaţă. Îmi comandam nişte mic-dejunuri sănătoase. Cumpăram chifle şi brioşe pentru vagabonzii bătrîni pe care patronul bufetului îi tot dădea afară pe uşa turnantă. Stînd acolo mă gîndeam dacă eram pregătit pentru viaţă şi nu găseam nimic să-mi reproşez, poate doar că nu mai trecusem pe-acasă s-o văd pe mama. O dată am sunat-o la telefonul de la magazinul de dulciuri din colţul străzii noastre şi i-am spus că aveam să lipsesc o vreme, dar nu sînt sigur că a reţinut. Un sfert de oră am aşteptat pe fir pînă cînd cineva a găsit-o şi a chemat-o la telefon.

Menţionez toate lucrurile astea ca pe un răgaz de pace şi reflecţie.

Pînă într-o noapte cînd am avut ce-i povesti d-lui Berman, şi anume că Bo Weinberg venise cu un grup mai mare şi mîncaseră şi plătiseră orchestra să cînte pentru ei cîteva melodii. Nu că l-aş fi recunoscut eu, dar chelnerii parcă se treziseră brusc. Dl. Berman nu a părut surprins.

— O să mai vină el, Bo, mi-a spus. Nu contează cine stă cu el la masă. Uită-te cine stă la bar, lîngă uşă. Ceea ce am şi făcut cîteva nopţi mai tîrziu, cînd Bo şi-a făcut apariţia din nou cu o blondă drăguţă şi cu încă o pereche care arăta tot aşa, foarte bine, un bărbat elegant, blond, cu părul ondulat cu fierul şi o brunetă. S-au aşezat la masa cea mai bună, lîngă orchestră. Şi toţi ceilalţi clienţi care veniseră în seara respectivă în căutare de senzaţii tari păreau convinşi că dăduse norocul peste ei. Nu numai fiindcă Bo arăta bine deşi nu încape îndoială că arăta foarte bine, un bărbat înalt, solid, cu pielea închisă la culoare, pieptănat impecabil şi cu nişte dinţi care străluceau, dar parcă absorbea toată lumina din sală, lumina aceea albastră care devenea roşie şi toţi ceilalţi păreau şterşi şi mărunţi prin comparaţie cu el. Şi el şi cei care-l însoţeau erau îmbrăcaţi elegant, veneau probabil de la vreo ocazie simandicoasă, de pildă de la operă sau de la cine-ştie-ce spectacol de pe Broadway. Bo saluta în stînga şi în dreapta ca şi cum ar fi fost patronul localului. Instrumentiştii au ieşit la rampă mai devreme decît de obicei şi a început programul de dans. Repede după aceea Clubul Ambasador a început să arate aşa cum îmi închipuiam eu că trebuie să fie un club de noapte. De la un minut la altul sala se umplea — ai fi zis că tot New York-ul dădea fuga acolo. Oamenii se apropiau de masa lui Bo şi i se prezentau. Bărbatul care stătea lîngă el era un jucător de golf celebru dar numele nu i l-am reţinut pentru că golful nu este pasiunea mea în materie de sport. Cele două femei rîdeau şi pufăiau o dată sau de două ori din cîte o ţigară, pe urmă o stingeau în scrumiere, iar eu imediat săream să le schimb scrumierele. Curios lucru, dar cu cît era mai multă lume înăuntru, cu cît se auzeau mai tare muzica şi rîsetele, cu atîta Clubul Ambasador părea mai mare şi-ţi dădea impresia că dincolo de uşile lui nu mai exista nimic, afară adică, nici străzile, nici oraşul, nici ţara. Mie îmi vîjîiau urechile, eram un simplu picolo dar am luat-o ca pe un triumf al meu personal cînd l-am văzut apărînd pe Walter Winchell în persoană

şi aşezîndu-se pentru cîteva minute la masa lui Bo, deşi prea bine nu m-am putut uita la el pentru că aveam de lucru de-mi sfîrîia curul. La un moment dat Bo Weinberg mi s-a adresat de-adevăratelea spunîndu-mi să-i spun eu chelnerului să le împrospăteze băuturile celor doi tipi de la procuratura federală care stăteau în curent la masa de lîngă intrare. Gluma asta a iscat mare veselie. Trecuse bine de miezul nopţii cînd s-au hotărît să şi mănînce, aşa încît m-am apropiat de masa lor ca să le pun chifle rotunde pe farfurioare cu cleştele de argint, ceea ce învăţasem deja să fac cu mult aplomb şi a trebuit să mă ţin tare ca să nu iau trei-patru chifle şi să încep să jonglez cu ele pe ritmul muzicii. În momentul respectiv orchestra cînta, apăsat şi marţial, „Blues-ul minei de sare": *La mina de sare, între-atîţia dulăi, mergi pe-acelaşi drum ca toţi prietenii tăi.*

Cu toate astea, nu am uitat nici o clipă instrucţiunile pe care mi le dăduse dl. Berman. Individul care intrase exact înaintea lui Bo Weinberg şi se aşezase la capătul barului nu era nici Lulu Rosenkrantz cu fruntea plină de creţuri, nici Mickey cu urechile lui clăpăuge, nu era nici unul dintre cei pe care-i văzusem coborînd din camioane sau îi zărisem în biroul de pe Strada 149, de fapt nu-l recunoscusem deloc ca făcînd parte din bandă. Era un tip scund şi lăbărţat, îmbrăcat într-un costum gri-perle cu două rînduri de nasturi şi revere largi, cu o cravată neagră satinată şi o cămaşă albă-albă şi nu stătuse cine-ştie-ce, atîta cît să fumeze una-două ţigări şi să bea nişte apă minerală. Îţi dădea impresia că savura muzica în linişte, în sinea lui. Nu schimbase o vorbă cu nimeni şi-şi văzuse de-ale lui, cu pălăria cu calotă albă pusă pe tejghea lîngă el.

Mai tîrziu, cînd se luminase de dimineaţă în biroul de la subsol care dădea pe aleea din dos, dl. Berman şi-a ridicat ochii căprui cu irizări albastre de pe teancul de note de plată şi a întrebat uitîndu-se la mine prin ochelari:

— Deci?

Eu, însă, care observasem că tipul venise cu chibriturile lui şi lăsase plicul în scrumieră, de unde îl culesesem atunci cînd golisem scrumiera în spatele barului, am simţit că nu era momentul să vin cu dovezi. Tot ce trebuia era să mă arăt competent.

— Nu era de-aici din oraş, am zis. Un ăla din Cleveland.

În dimineaţa aia n-am mai avut parte de somn. Dl. Berman m-a trimis la o cabină telefonică unde am format un număr pe care mi-l scrisese el, am lăsat să sune de trei ori şi am închis. La întoarcere am cumpărat cafea şi chifle. Femeile de serviciu făcuseră deja curat în club. Arăta frumos şi paşnic înăuntru cu toate luminile stinse, afară de una singură deasupra barului şi cu ce lumină de zi reuşea să se strecoare pe lîngă perdelele de la intrare. Ceea ce învăţam eu acolo, printre altele, era cum să fiu la îndemînă şi vizibil sau, din contră, la îndemînă şi invizibil. Pe moment am preferat varianta a doua fără să ştiu nici eu prea bine de ce, fie şi numai pentru că dl. Berman nu părea deloc dispus să stea de vorbă cu mine. Am rămas deci sus la bar, singur cuc în penumbra dimineţii, mort de oboseală şi totuşi mîndru de mine că reuşisem o identificare mai mult decît utilă. Dar la un moment dat a apărut brusc Irving, ceea ce însemna că dl. Schultz era şi el prin apropiere. Irving s-a dus în spatele barului, a pus cîteva cuburi de gheaţă într-un pahar, a tăiat o lămîie în patru, a stors-o bucată cu bucată în pahar şi pe urmă a umplut paharul cu sifon. După ce a terminat de făcut toate astea meticulos ca întotdeauna, fără să lase nici măcar o urmă pe tejghea, şi-a băut citronada dintr-o singură înghiţitură. Apoi a spălat paharul, l-a şters cu o cîrpă şi l-a pus înapoi sub tejghea. În momentul acela mi-am dat seama că era stupid să fiu atît de satisfăcut de mine însumi. Să trăiesc cu impresia că aş fi subiectul propriei mele experienţe. Pentru că atunci cînd Irving s-a dus la uşa de la intrare, unde de cîteva minute bune bătea cineva în geam, şi l-a lăsat să intre pe imprudentul de inspector de la pompieri care se găsise să vină tocmai atunci, nu ştiu de ce, poate pur şi simplu pentru că într-un oraş cu atît de multă piatră toate vorbele rostite plutesc prin aerul radios al dimineţii şoptind despre cutare trăgător de sfori că a murit şi despre celălalt că o să moară, ca şi cum am vedea renăscînd în orice floricică deşertul propovăduit de triburile străvechi, atunci am înţeles, deşi nu se întîmplase încă nimic, la ce putea duce o eroare de gîndire, cît de primejdioasă era îngîmfarea, că persistenţa în nereceptivitate putea fi fatală, că individul cu pricina uitase ce este un inspector de la pompieri, care îi era locul în ierarhia inspecţiilor, de ce nu trebuia să se bage în jocul cu focul. Irving a scos imediat din buzunar nişte bani şi ar fi scăpat de el

în mai puţin de un minut, dar s-a întîmplat ca dl. Schultz să apară de jos din birou chiar în clipa aceea, cu ziarul de dimineaţă în mînă. Poate că în alt moment dl. Schultz ar fi admirat sincer tupeul tipului şi ar fi scos cîţiva dolari să-i dea. Sau poate că i-ar fi spus ia du-te bă-n pizda mă-tii şi nu-mi veni mie cu căcaturi de-astea aici. Sau i-ar fi spus dacă ai vreo obiecţie fă un referat la şefii tăi. Sau i-ar fi spus vezi ca pun mîna pe telefon şi te ia mama dracului de dobitoc. Dar aşa s-a nimerit, că în loc de toate astea l-a apucat un acces de furie, s-a repezit la nenorocitul ăla, l-a trîntit la pămînt, i-a înfundat beregata şi i-a crăpat capul de ringul de dans parcă ar fi spart un ou. Un tînăr cu o claie de păr ondulat, atîta am văzut în lumina palidă cît încă mai era în viaţă, să fi avut cîţiva ani mai mult ca mine şi — cine ştie? — poate că şi vreo nevastă şi vreun copil în Queens şi poate şi ceva ambiţii în viaţă, ca şi mine. Nu mai văzusem niciodată pe cineva omorît la doi paşi în faţa mea. Nici acum n-aş putea spune cît a durat. Mi s-a părut că destul de mult. Dar cele mai nefireşti au fost gemetele. Nişte gemete care sugerau emoţia supremă, aşa cum par uneori gemetele sexuale, cu singura diferenţă că sunau atît de ruşinos şi de degradant faţă de ideea însăşi de viaţă care era atît de umilită, umilită pentru totdeauna. Dl. Schultz s-a ridicat de pe jos şi şi-a îndreptat genunchii pantalonilor pe care sîngele nu-i stropise deloc deşi mustea în jurul capului de pe ring, şi-a săltat pantalonii, şi-a netezit părul cu mîinile şi şi-a îndreptat cravata. Trăgea aerul în piept gîfîind, ai fi zis că stătea să plîngă.

— Luaţi de-aici grămada asta de căcat, a zis el incluzîndu-mă şi pe mine în instrucţiune şi a coborît înapoi la subsol.

Mai întîi am crezut că nu mă mai pot mişca. Irving m-a trimis să aduc o pubelă goală de la bucătărie. Cînd m-am întors cu ea, îndoise cadavrul şi-i legase capul de glezne cu propriul veston. Dacă stau şi mă gîndesc, probabil că-i rupsese şira spinării ca să-l poată face în două atît de strîns. Capul îi era acoperit cu vestonul, ceea ce pentru mine a fost o mare uşurare. Spinarea încă mai era caldă. Am ridicat împreună cadavrul şi l-am vîrît cu fundul înainte în pubela de tablă galvanizată, aşa rupt în două, iar în jurul lui am îndesat paie cum se pun ca să protejeze sticlele de vin franţuzesc în lăzi, am pus capacul bătîndu-l cu pumnii ca să stea şi am scos pubela alături de celelalte pline cu gunoiul

adunat în timpul nopţii exact cînd maşina de gunoi dădea colţul pe Strada 56. Irving a schimbat două vorbe cu şoferul camionului. Resturile din sectorul comercial le adunau cîteva societăţi particulare, primăria se ocupa doar de gunoiul cetăţenilor. Doi inşi stau pe trotuar şi saltă pubela unui al treilea care stă în camion, pe grămada de gunoi. Ăla răstoarnă conţinutul şi azvîrle pubela goală celor doi de pe trotuar. Toate pubelele s-au întors la locul lor, mai puţin una, şi chiar dacă ar fi fost cineva care să privească toată operaţia, deşi nu era nimeni pentru că cine Dumnezeu ar sta dis-de-dimineaţă să urmărească strînsul lăturilor de aseară, să asculte cum huruie motorul camionului şi cum sînt trîntite pubelele de trotuar cu nepăsarea sonoră tipică profesiei, tot n-ar fi observat că maşina a plecat cu una dintre pubele ascunsă în tot ghiveciul ăla împuţit care rămăsese după o noapte de petrecere şi nici n-ar fi visat măcar că într-o oră, cel mult două, pubela avea să fie îngropată adînc de tractor undeva unde nu mai ajungeau nici ţipetele angoasate ale cîrdurilor de pescăruşi care se roteau pe deasupra gropii de gunoi de la Flushing Meadows.

Irving era supărat şi Abbadabba Berman era supărat şi el fiindcă treaba asta nu făcea parte din plan. Li se citea pe faţă la amîndoi. Nu era vorba de teama că s-ar fi putut ivi complicaţii neprevăzute, nu din punct de vedere profesional erau ei îngrijoraţi. Pur şi simplu nu era nevoie să omori amărîţi de-ăştia cărora le vin din te-miri-ce idei mari şi tari şi care de fapt habar n-au ce înseamnă să fii mare şi tare. Tipul respectiv nu avea nici o legătură cu afacerile, atîta tot. După cîtva timp şi d-lui Schultz parcă îi părea rău. Nu trecuse încă dimineaţa cînd s-a aşezat la bar şi i-a cerut lui Irving să-i dea două plăcinte cu cireşe. Arăta posomorît, ca şi cum şi-ar fi dat seama că începea să fie o cruce pe care noi toţi, inclusiv el însuşi, o aveam de purtat. Interesant este că se dedubla de propriul lui temperament.

— Simt că nu mai suport cînd văd că toată strada sare pe noi, a zis el. Irving, ţi-aduci aminte de Norma Floy, găurica aia care m-a tapat de treizeş'-cinci de mii de dolari?! Şi care după aia a şters-o cu futangiu' ăla de instructor de călărie? Şi eu — ce-am făcut? Ă, ce-am făcut?! Am rîs. Avantaj ea. Sigur că dacă dau vreodată peste scăfîrlia ei blondă, îi smulg toţi dinţii. Da' poate

că n–o să dau. Vezi, aici e chestia. Că ăştia asmut strada pe noi. Adică, ce pizda mă–sii, acuma şi pompierii?! Şi mai ce, ă? Poate şi poştaşii!

— Mai avem destul timp, a zis dl. Berman.

— Da, bine, bine. Dar prefer orice altceva. Chestia asta n–o mai pot suporta. Mi–a ajuns, gata. Prea m–am luat după toţi avocaţii. Ştii foarte bine, Otto, că Fiscul n–o să mă lase să plătesc ce impozite am de plătit.

— Asta aşa e.

— Vreau să mai vorbesc o dată cu Dixie. Vreau să–i explic lui Hines clar şi răspicat cum stă treaba. Pe urmă, ce–o fi o fi.

— N–am rămas noi fără mijloace, a zis dl. Berman.

— Exact. O să facem cele două–trei lucruri esenţiale pe care se pare că trebuie să le facem. Şi pe urmă o ştergem în Grădina Raiului. Şi–o să le–arăt eu lor, futu–le muma–n cur la toţi, cine e Olandezul.

Dl. Berman m–a luat afară, m–a dus lîngă pubelele de gunoi lăsate goale la marginea trotuarului şi mi–a spus aşa:

— Uite, să presupunem că ai toate numerele pînă la o sută, cît valorează fiecare număr? Eşti de acord că un număr poate valora unu şi alt număr poate valora nouăzeci şi nouă, adică de nouăzeci şi nouă de ori cîte unu, dar fiecare dintre ele în şirul de o sută de numere valorează numai a suta parte dintr–o sută, pricepi cum vine asta? I–am spus că da, pricepeam. Bun, a continuat el, acuma dacă dai la o parte nouăzeci din numerele astea, cîte–ţi mai rămîn din ele? — zece, nu contează care zece, de pildă primele cinci şi ultimele cinci, şi–atunci cît valorează fiecare număr? N–are importanţă ce numere sînt, e vorba de cît reprezintă ele din total, pricepi? Am răspuns că da. Deci, cu cît sînt mai puţine numere cu atît mai mult valorează fiecare dintre ele, este? Şi nu contează ce număr este fiecare, chestia e că valorează propria lui greutate în aur, atîta valorează faţă de cît valora cînd avea–mprejurul lui toate celelalte numere. Pricepi care–i poanta? Am zis că da. Bun, foarte bine, să te gîndeşti bine la toate treburile–astea. Cum poate un număr să arate ceva dar să însemne altceva. Cum poate un număr să arate ceva dar să valoreze cît un altul. Că vorba aia, ai fi zis că un număr e–un număr şi cu asta

basta. Dar uite că se poate foarte bine să nu fie chiar aşa. Hai să facem cîţiva paşi. Arăţi mizerabil. Eşti verde la faţă. Ai nevoie de nişte aer curat.

Am luat-o spre răsărit, pînă la intersecţia cu Lexington, am traversat şi ne-am îndreptat spre Bulevardul Trei. Mergeam încet, cu dl. Berman nu se putea altfel pentru că el mergea cumva întors într-o parte.

— Uite, a zis, o să-ţi spun care este numărul meu preferat, dar aş vrea să-l ghiceşti tu mai întîi.

— N-am de unde şti, domnule Berman, am zis eu, cum să ghicesc? Poate că e numărul cu care se pot construi toate celelalte numere.

— Nu e rău, a zis el, numai că treaba asta poţi s-o faci cu orice număr, Nu, numărul meu preferat este zece — şi ştii de ce? Pentru că are-n el tot atîtea numere pare cîte impare. Pentru că are-n el unitatea şi absenţa unităţii care este greşit numită zero. Are primul număr impar şi primul număr par şi primul pătrat. Şi conţine primele patru numere, fiind chiar suma lor. Zece este numărul meu norocos. Tu ai un număr norocos? Am dat din cap că nu. Ai putea să ţi-l alegi şi tu pe zece. Şi-acuma, vreau să te duci acasă, a zis dl. Berman scoţînd din buzunar un teanc de bancnote. Uite, ăsta-i salariul tău pentru cît ai lucrat ca picolo, doisprezece dolari, plus încă opt dolari primă de despărţire. Eşti concediat. Pînă să pot eu reacţiona cumva, a zis tot el: Şi uite încă douăzeci de dolari, de-amorul artei, aşa, fiindcă eşti în stare să citeşti numele restaurantelor italieneşti de pe plicurile de chibrituri. Ăştia-s banii tăi.

Am luat banii, i-am împăturit şi i-am băgat în buzunar.

— Mulţumesc.

— Şi-acuma, a continuat dl. Berman, uite, îţi mai dau cincizeci de dolari, cinci de cîte zece, dar ăştia-s banii mei. Pricepi cum vine asta că ţi-i dau ţie dar sînt tot ai mei?

— Vreţi să vă cumpăr ceva din ei?

— Exact. Uite ce vreau să-mi cumperi din ei: vreau să-mi cumperi pentru tine o pereche nouă de pantaloni, sau chiar două, o haină frumoasă, şi cămaşă, şi cravată, şi-o pereche de pantofi cu şireturi. Uită-te şi tu la ghetele pe care le porţi. M-am simţit eu prost în sinea mea să vin dimineaţa şi să văd că un picolo la

un club aşa elegant cum e Ambasadorul umbla toată noaptea încălţat cu ghete de baschet Nat Holman cu şireturile ferfeniţite, cu limba atîrnînd într-o parte şi cu gaură la degetul mare, ca să le pui capac la toate. Ai noroc că lumea nu prea se uită la picioare. Eu de obicei observ lucrurile de genul ăsta. Vreau să le pui pe foc, ghetele-astea. Vreau să te tunzi, ca să nu mai arăţi ca o curcă plouată. Vreau să-ţi cumperi o valiză şi în valiza aia să pui nişte lenjerie nouă ca lumea şi nişte ciorapi noi şi o carte de citit. Vreau să-ţi cumperi o carte adevărată de la librărie, nu o revistă şi nu benzi desenate, o carte adevărată — şi s-o pui şi pe ea în valiza aia. Vreau să-ţi cumperi o pereche de ochelari cu care să citeşti cartea dacă e cazul. Uite, vezi? Ochelari de-ăştia, cum port eu.

— Da' eu n-am nevoie de ochelari, am protestat. Văd foarte bine.

— Intră la o casă de amanet şi-o să vezi că sînt acolo ochelari cu lentile de sticlă obişnuită. Fă cum îţi spun eu, ai înţeles? Aşa să faci. Ia-ţi cîteva zile libere. Ia-o-ncet, încearcă să te distrezi. Ai tot timpul. Cînd o s-avem nevoie de tine, te găsim noi.

Ajunsesem la picioarele scării care suia pînă la trenul suspendat de deasupra Bulevardului Trei. Se-anunţa deja încă o zi caniculară de vară. Îmi tot număram în gînd banii din buzunar, nouăzeci de dolari. În momentul acela, dl. Berman a mai scos încă o bancnotă de zece şi mi-a spus:

— Şi mai cumpără ceva frumos pentru maică-ta.

Replica asta mi-a răsunat în minte pe tot drumul spre casă cu trenul.

ŞAPTE

TRENUL CARE MĂ DUCEA CĂTRE BRONX era gol la ora aia a dimineţii, stăteam singur în vagon şi mă uitam pe ferestrele oamenilor în timp ce treceam prin dreptul lor. Îmi defilau prin faţa ochilor imagini de prin case, ca nişte instantanee: un pat alb de fier lipit de perete, o masă rotundă de stejar cu o sticlă de lapte începută şi-o farfurie, o veioză cu abajurul plisat învelit în celofan rămasă aprinsă de-aseară pe un scaun tapiţat cu verde. Oamenii se sprijineau cu coatele pe pervazurile ferestrelor uitîndu-se cum trecea trenul de parcă nu l-ar fi văzut trecînd la fiecare cinci sau zece minute. Oare cum o fi fost să-ţi cutreiere zgomotul ăla prin casă şi să-ţi crape zugrăveala din cauza trepidaţiilor? Femeile alea nebune îşi agăţau rufele pe frînghii întinse de la o fereastră la alta şi cînd trecea trenul le fluturau cearşafurile. Abia acuma îmi dădeam seama că la New York totul era etajat, fiecare lucru deasupra altuia, chiar şi căile ferate fuseseră aşezate deasupra străzilor, ca apartamentele peste alte apartamente, şi chiar şi pe sub străzi erau linii de tren. Totul era stratificat la New York, un oraş clădit pe stîncă, şi cu stînca poţi face orice, poţi construi zgîrie-nori pe ea, o poţi scobi ca să faci tunele subterane, poţi înfige stîlpi de oţel în ea şi să cocoţi căile ferate în aer, ca să treacă trenurile prin casele oamenilor.

Îmi ţineam mîinile în buzunarele pantalonilor. Banii mi-i împărţisem, jumate-jumate, şi-i ţineam bine cu amîndouă mîinile. Nu ştiu de ce, dar mi se părea lung drumul de întoarcere în Bronx. De cît timp lipseam? Nu mai ştiam nici eu, parcă aş fi venit în permisie, ca un pifan trimis în Franţa pentru un an de zile. Toate mi se păreau străine. Am coborît cu o staţie mai devreme şi am luat-o pe jos înspre vest cîteva străzi, pînă la Bulevardul Bathgate. Asta era strada comercială, unde toată lumea îşi făcea cumpărăturile. Treceam pe trotuarele aglomerate, printre căru-

cioarele proptite la colţurile străzilor şi tarabele deschise la parterul caselor, fiecare negustor etalînd aceleaşi portocale şi mere şi mandarine şi piersici şi prune, la aceleaşi preţuri — opt cenţi livra, zece cenţi livra, cinci bucata, trei la zece cenţi. Toţi aveau preţurile scrise pe pungi de hîrtie pe care le proţăpeau ca pe nişte fanioane de şipca de sus a fiecărei lăzi de fructe sau legume. Dar asta nu era totul. Îşi zbierau preţurile în gura mare. Strigau uite-aici, cocoană, cele mai bune, hai, pune mîna pă grefa asta, piersici proaspete din Georgia, uite-acu' le-am primit. Vorbeau, te ademeneau şi femeile care-şi făceau cumpărăturile se opreau să le răspundă. Mă simţeam ceva mai liniştit acum, în mijlocul vieţii acesteia nevinovate, de nevoi simple şi pungăşii mărunte. Toată lumea vorbea şi pe stradă treceau camioane claxonînd şi copiii ţîşneau de pe un trotuar pe celălalt, iar deasupra capetelor, sus, pe scările de incendiu, bărbaţii care nu erau la lucru stăteau îmbrăcaţi în pantaloni şi cu maieuri ponosite şi-şi citeau ziarele. Aristocraţia comercială avea magazine serioase unde intrai şi-ţi cumpărai pui vii, sau peşte proaspăt, sau cotlete, sau lapte, unt şi brînză, sau batog şi somon afumat şi murături. Magazinele de haine gata confecţionate îţi ofereau costume bărbăteşti pe umeraşe agăţate de barele tendei, sau rochii agăţate pe stativele pe roţi scoase pe trotuar, aici pe Bathgate şi hainele erau chilipiruri, cu cinci dolari, sau şapte dolari, sau doisprezece dolari puteai să-ţi cumperi doi pantaloni şi o haină. Eu aveam cincisprezece ani şi o sută de dolari în buzunar. Nici nu încăpea îndoială că în momentul respectiv, din tot furnicarul ăla zilnic de viaţă în căutare de hrană, persoana cea mai înstărită de pe Bulevardul Bathgate eu eram.

La colţul următor era o florărie şi am intrat acolo şi i-am cumpărat mamei un ghiveci cu o muşcată pentru că era singura floare despre care ştiam cum se cheamă. Nu mirosea ea grozav, mai degrabă mirosea a pămînt sau a legumă decît a floare, dar era genul de floare pe care ea însăşi şi-o cumpăra şi pe urmă uita s-o ude, pînă cînd se veştejea pe palierul scării de incendiu, în faţa geamului de la bucătărie. Avea frunzele cărnoase şi verzi şi boboci mici roşii care nu se deschiseseră încă. Ştiam şi eu că o muşcată nu era un cadou potrivit, dar în schimb era de la mine, din tot sufletul, şi nu de la Abbadabba Berman, din partea ban-

dei lui Schultz Olandezul. Acum că mă apropiam de strada mea şi de casă parcă tremuram. Dar cînd am dat colţul pe după magazinul de dulciuri mi-au căzut ochii pe copiii de la Max şi Dora Diamond alergînd de colo-colo în chiloţi sub stropitoarea instalată la un hidrant de apă. Strada era închisă deşi se făcuse aproape ora zece dimineaţa şi toţi alergau de colo-colo cu chiloţii uzi, ăia micii vreau să zic, ţipînd ascuţit, nişte corpuşoare lucioase, minuni de sănătate şi vioiciune. Sigur că erau şi cîţiva copii mai mari care purtau costume de baie tricotate, cu slipul albastru-închis şi pieptare agăţate de umeri cu bretele, la fel şi pentru băieţi şi pentru fete, uniforma obişnuită din lînă albastru-orfan, şi nu puţine din ele aveau găuri prin care se vedea pielea. Şi mai erau şi copii obişnuiţi de prin blocurile din jur, fiecare cu culorile lui, păziţi de mamele care şi cu ochii s-ar fi băgat şi ele sub jetul de apă dacă n-ar fi fost o problemă de demnitate. Apa făcea o umbrelă în toate culorile curcubeului pe deasupra asfaltului negru şi lucios al străzii. M-am uitat după pramatia de Rebecca, prietena mea, deşi ştiam că nici moartă nu s-ar fi băgat sub stropitoare, după cum nici unul dintre ceilalţi incorigibili nu s-ar fi băgat — nu-şi puteau permite să facă aşa ceva indiferent cît era de cald, tot de demnitate ţinea şi la ei ca şi la părinţi să facă anumite distincţii şi de fapt de asta ţine la toată lumea, inclusiv la mine care poate că eram şi mai rigid decît alţii şi care am luat-o prin curtea interioară întunecată a blocului ascunzîndu-mă de lumina zilei şi urcînd prin beznă pe culoarele placate cu faianţă octogonală ciobită, ca să pot ajunge la apartamentul unde mă născusem şi crescusem.

Mama era plecată la lucru, unde ştiam că trebuia să fie. Puteam eu să fi intrat în toate camerele de pe lumea asta, nici o casă nu se compara cu casa mea. În bucătărie fusese un foc, fiindcă masa avea în mijloc o arsură ca un ou mare cu vopseaua băşicată pe margini, dar cu toate astea lumînările erau aprinse şi aliniate în bolurile lor de sticlă. Uneori, cînd era frig, cînd ne pătrundea vîntul prin crăpăturile ferestrelor şi pe sub uşă şi de jos în sus prin puţul liftului de alimente, flăcările se înclinau dintr-o parte în alta, se legănau şi se răsuceau fiecare în legea ei, ca într-un fel de dans. Acum însă ardeau drepte, parcă şi mai multe decît le lăsasem eu, şi aveau asupra mea un efect curios, aveam impresia

că mă uit la un candelabru şi deşi stăteam în picioare aş fi putut la fel de bine să fiu culcat pe spate pe jos uitîndu-mă în sus la măreţia imperială a firmamentului. Mama mea avea ceva maiestuos în ea. Era o femeie înaltă, mai înaltă decît mine şi fusese mai înaltă şi decît tata, aşa cum îmi aduceam aminte din poza de la nunta lor la care mă uitam cînd o ţinea pe şifonierul din salon, devenit dormitorul ei cînd îşi instalase acolo dormeza. Cu ani de zile în urmă luase un cărbune şi făcuse un *X* mare pe sticlă peste figura tatii. Asta se întîmpla după ce îi jupuise faţa de pe fotografie. Mama făcea lucruri din astea. Eu, cînd eram mic, eram convins că toate preşurile sînt în formă de costume şi pantaloni bărbăteşti pentru că ea îi bătuse costumul în cuie de podea ca şi cum ar fi fost cine-ştie-ce blană de fiară vînată, vreo piele de urs sau de tigru. Casa noastră mirosea de cînd o ştiam eu a ceară încinsă, a lumînări pe sfîrşite, a fum de fitil ars.

Lîngă bucătărie era un oficiu, o boxă întunecată în care se găsea doar un closet în timp ce cada de baie era chiar în bucătărie, acoperită cu un capac greu de lemn fixat cu balamale. Am aşezat muşcata pe el ca s-o vadă.

În cămăruţa unde dormeam eu am descoperit ceva nou, un landou rablagit din răchită împletită cafenie care fusese odată elegant. Parcă ocupa toată camera. Am încercat să-l împing înainte şi înapoi dar, cum genţile roţilor erau descentrate, se bălăbănea. Cauciucurile se albiseră de cît fuseseră frecate. Avea partea de sus ridicată, partea aia cu balamale pe care o poţi înălţa ca să apere copilul de vînt şi care se fixează de-o parte şi de alta cu stinghii împodobite. În copertina asta făcuse cineva un rînd de găuri, oblic de sus pînă jos, prin care pătrundea lumina de la fereastra camerei. În cărucior era culcată o păpuşă veche de cîrpă. Poate că le găsise pe stradă, sau poate că le cumpărase de la Arnold Gunoi separat şi le reunise ea însăşi, căruciorul şi păpuşa, le cărase în sus pe scări, le adusese în casă şi le aşezase în camera mea ca să le găsesc la întoarcere.

Prea multe întrebări nu mi-a pus şi a părut destul de fericită să mă vadă. Sosirea mea îi împărţea atenţia în două ca şi cum luminile ei ar fi fost un telefon şi ar fi fost obligată să susţină două convorbiri în acelaşi timp, pe jumătate ascultîndu-mă

pe mine, jumătate întoarsă către lumini. Am mîncat de seară ca întotdeauna, aşezaţi în faţa capacului de lemn al căzii în mijlocul căruia trona floarea adusă de mine, cel mai bun semn pentru mama că-mi găsisem o slujbă. I-am spus că lucram ca picolo şi că din cînd în cînd mai aveam şi îndatoriri de paznic de noapte. I-am explicat ce slujbă bună era, pentru că primeam o mulţime de bacşişuri. Asta i-am spus şi asta a şi părut a crede.

— Dar numai peste vară, bineînţeles, pentru că-n septembrie trebuie să mergi din nou la şcoală, a comentat ea ridicîndu-se să îndrepte una dintre lumînări.

Am fost de acord cu ea dar i-am spus că trebuia să mă îmbrac ca lumea ca să-mi pot păstra slujba asta, aşa încît sîmbătă după-amiază, după ce s-a întors ea de la lucru, ne-am suit împreună în tramvaiul de pe Bulevardul Webster şi am mers pînă la Şoseaua Fordham ca să-mi cumpăr un costum de la I. Cohen pe care ea îl alesese pentru că acolo, mi-a explicat, acolo găsise tata lucruri de calitate pe vremuri. Dintr-o dată devenise o mamă eficientă şi capabilă să se descurce în lumea largă, avea gusturi bune, ceea ce pentru mine a fost o uşurare din mai multe motive, fie şi numai pentru faptul că eu nu mă pricepeam să-mi cumpăr singur haine. Şi arăta şi destul de decent, îşi pusese rochia cea mai bună cu flori mari violete pe fond alb şi-şi pieptănase părul în sus ascunzîndu-l sub pălărie ca să nu se vadă cît de lung era. Ăsta era unul dintre lucrurile care mă enerva la maică-mea, că niciodată nu se tundea. Părul se purta scurt iar al ei era lung, şi dimineaţa, cînd se pregătea de plecare la slujba aia a ei de la spălătoria industrială, şi-l împletea într-o singură coadă lungă pe care şi-o înfăşura în spirală pe vîrful capului şi pe urmă înfigea în ea o mulţime de ace lungi. Avea pe dulap un borcan fost de smîntînă plin cu ace de-astea lungi cu măciulia colorată. Dar după ce făcea baie în bucătărie seara şi se pregătea de culcare, uneori nu puteam să nu observ tot părul ăla lung, drept şi cărunt răsfirat pe pernă, o parte din el atîrnînd peste marginea dormezei pînă la podea, o altă parte prins între paginile Bibliei. Tot aşa, nu-mi plăceau la ea pantofii, avea picioarele umflate de la statul mereu în picioare la slujbă şi atunci soluţia ei era să poarte pantofi bărbăteşti albi pe care-i dădea cu cremă albă în fiecare seară indiferent ce era, vară sau iarnă, şi dacă mă prindea într-o

stare de spirit destul de proastă încît să-i pomenesc despre asta zicea că sînt pantofi de infirmieră. Cînd ne certam pe tema asta reproşurile mele o făceau să zîmbească şi se retrăgea şi mai mult în sine. Ea nu-mi făcea mie reproşuri, e-adevărat, fiind cu gîndurile mult prea departe, numai din cînd în cînd îmi punea cîte o întrebare şi tot ea mă scăpa de stinghereala răspunsului lăsîndu-şi propria atenţie să alunece în derivă, uneori chiar înainte de a-şi termina propoziţia. Dar astăzi, cînd pornisem spre Şoseaua Fordham, arăta foarte bine şi se comporta aproape tot timpul de parcă ar fi fost pe aceeaşi lungime de undă cu mine. Mi-a ales un costum de vară gri deschis la un singur rînd de nasturi, cu două perechi de pantaloni şi o cămaşă Arrow cu balene cusute în vîrfurile gulerelor ca să nu se întoarcă în sus şi o cravată roşie tricotată cu capătul pătrăţos. Am stat mult timp la I. Cohen şi bătrînelul care s-a ocupat de noi s-a făcut că nu vede cît de săraci eram, nici în ce hal erau ghetele mele, nici pantofii albi bărbăteşti ai mamii, ne-a luat pe încrederea lui, poate că ştia el ce ştia, bătrînelul acela bondoc cu metrul de croitorie atîrnîndu-i pe după gît ca un fular, despre mîndria oamenilor sărmani. Iar cînd mama şi-a deschis poşeta şi i-a arătat banii pe care i-i dădusem eu parcă mi s-a părut că descifrez pe faţa lui o expresie de uşurare, sau poate de curiozitate faţă de femeia aceea înaltă şi bine făcută care venise cu un puşti zdrenţăros şi-i cumpăra un costum de optsprezece dolari cu accesorii aşa, ca şi cum n-ar fi însemnat nimic. O fi luat-o poate drept vreo excentrică bogată care mă culesese de pe stradă ca să facă un gest caritabil. Eram convins că seara, acasă, avea să-i povestească nevesti-sii cum îl transforma slujba într-un filozof, pentru că în fiecare zi avea ocazia să vadă cît de plină de surprize era firea omului şi cît de greu de înţeles putea fi viaţa.

La I. Cohen se făceau şi retuşuri şi ţi se şi tiveau pantalonii dacă aşteptai, dar noi am anunţat că plecăm şi ne întoarcem şi am luat-o împreună în sus, înspre Şoseaua Mare, intrînd într-un magazin de pantofi Adler de unde mi-am cumpărat eu o pereche de ghete negre noi cu tălpi bune şi solide şi pe urmă mi-am ales o pereche de pantofi negri în formă de liră, cu tocurile înălţate, cum îl văzusem purtînd pe Dixie Davis, avocatul d-lui Schultz. Toate astea ne-au mai scăpat de încă nouă dolari. Am luat pan-

tofii într-o cutie iar ghetele noi mi le-am pus în picioare şi am ţinut-o tot în sus pe Fordham pînă am găsit un bar Schrafft. Am intrat acolo să ne bem şi noi ceaiul de după-masă cu lumea bună din Bronx. Am comandat sendvişuleţe cu salată de pui, cu coaja de la pîine tăiată, ceai original pentru mama şi o spumă de ciocolată pentru mine, toate servite pe nişte ovale mari de hîrtie cu marginile dantelate, de nişte chelneriţe în uniforme negre cu şorţuleţe albe de dantelă al căror model se potrivea cu cel al ovalelor de hîrtie. Îmi părea foarte bine că puteam să fac şi eu aşa ceva împreună cu mama. Aş fi dat orice să se simtă bine. Îmi plăceau zgomotul din restaurant, de farfurii ciocnite unele de altele, chelneriţele preţioase şi aferate care-şi legănau tăvile, soarele moale de după-amiază care pătrundea pe vitrina de la stradă şi inunda în lumină mocheta roşie. Îmi plăceau ventilatoarele alea cu aripi mari, suspendate de plafon, care se roteau încet, în ton cu seriozitatea clienţilor. I-am spus mamei că aveam în buzunar destui bani cît să-şi cumpere şi ea nişte haine noi, cîte voia ea, şi nişte pantofi noi care să-i stea mai comozi pe picioare, şi că puteam merge chiar atunci, dacă voia, la magazinul universal Alexander, la două minute de acolo, mai sus, exact unde Şoseaua Fordham dădea în Şoseaua Mare, la intersecţia principală din Bronx. Dar mama contempla deja absorbită dantela de hîrtie din faţa ei, urmărea modelul cu vîrful unghiei şi pe urmă îşi închidea ochii ca şi cum ar fi fost oarbă şi ar fi citit în Braille*. Şi la un moment dat a zis ceva ce n-am auzit eu bine probabil, dar în orice caz mi-a fost frică s-o rog să repete. Sper că ştie el ce face — exact aşa a zis. Parcă era altcineva în locul ei la masă, parcă vocea nu semăna cu cea pe care i-o ştiam eu. Şi nu-mi dădeam seama dacă ea singură îşi formulase gîndul ăsta în minte sau îl descifrase din meandrele dantelei de hîrtie.

În orice caz, în seara respectivă i-am pus în portofel patruzeci de dolari rămînînd cu douăzeci şi cinci şi ceva. Mi se părea deja normal să umblu cu sume din astea mari, mînuind bancnotele de parcă toată viaţa nu făcusem nimic altceva. Este adevărat că te obişnuieşti repede cu banii şi că toată aura de magie din jurul lor se împrăştie repede şi devin banali. Leafa mamei,

* Sistem de scriere destinat nevăzătorilor, cu puncte în relief, inventat de francezul Louis Braille (1809-1852) care şi-a pierdut vederea la trei ani (n.tr.).

în schimb, cei doisprezece dolari pe săptămînă pe care-i primea de la spălătorie, îşi păstra aura de magie, aşa mi se părea mie cel puţin, adică mi se părea că au aceeaşi valoare ca pe vremuri, spre deosebire de propriile mele cîştiguri, cu toată abundenţa lor. Era o idee cam în stilul lui Abbadabba Berman. În sinea mea speram ca dolarii pe care i-i pusesem eu în poşetă să capete aceeaşi calitate cu dolarii din plicul ei săptămînal. Prin cartier deja nu mai era un secret pentru nimeni faptul că eu aveam bani. Cumpăram ţigări Wings cu cartuşul şi nu numai că le fumam ţigară după ţigară, dar o mai făceam şi pe generosul cu ele. În magazinul de amanet de pe Bulevardul Trei, unde m-am dus să-mi caut ochelari, am găsit o geacă satinată, cu două feţe, de la o echipă oarecare. Pe o parte era neagră dar puteai s-o întorci cu totul pe dos şi hocus-pocus aveai o geacă albă şi mi-am cumpărat-o ca să mă fîţîi seara îmbrăcat cu ea. Echipa se chema *Stafiile*, nu auzisem niciodată de ea dar în orice caz numele ăsta era brodat cu litere elegante — cu alb pe faţa neagră şi cu negru pe faţa albă. Aşa încît, din cauza gecii pe care o purtam şi ţigărilor pe care le fumam, din cauza ghetelor mele noi şi probabil că din cauza întregii mele atitudini de care eu poate că nu reuşeam să fiu conştient la mine însumi, în schimb ceilalţi mai mult ca sigur că-şi dădeau foarte bine seama, ţineam deja de-o altă ecuaţie în ochii celor de pe strada mea, şi nu numai în ochii copiilor ci şi într-ai adulţilor, lucru destul de încurcat pentru că voiam să ştie toată lumea că un tîrîie-brîu ca mine numai într-un singur fel putea face rost uşor de bani, şi în acelaşi timp aş fi vrut să nu se ştie, să nu se creadă că eram altceva decît eram de fapt, adică un băiat care trăia în marea de gînduri confuze a copilăriei, progenitura nestăpînită a unei femei ştiută ca fiind nebună, dar că exista totuşi ceva în mine care ar fi putut să dea roade, să crească în limite considerate onorabile, în aşa fel încît cine-ştie-ce profesor cu discernămînt, sau vreun act oarecare de voinţă divină ar fi reuşit poate să scapere în acest creier anume flacăra unei vieţi viitoare cu care oricine din Bronx s-ar fi putut mîndri. Adică speram ca un adult cu ceva mai mult discernămînt, sau cineva de care eu habar n-aveam şi nu ştiam nici măcar că mă observase, care poate că stătea în acelaşi bloc cu mine sau mă zărise la magazinul de dulciuri sau în curtea şcolii, speram ca acel cineva să fi văzut

în mine o posibilitate de mîntuire, să fi dedus un strop de minte din felul cum mă mişcam, un semn de inteligenţă superioară dintr-un gest inconştient făcut în glumă, ceva ce să-i fi creat pentru o clipă acel sentimentul obiectiv al speranţei complet rupt de orice loialitate a lui proprie, sentimentul că întotdeauna mai există o şansă, că oricît de rău ar fi stat lucrurile America rămînea un splendid număr de jonglerie în care cu toţii ne puteam menţine în aer cumva, sărind nu dintr-o mînă în cealaltă ci de la lumină la întuneric, de la zi la noapte, că doar la urma urmei universul era al lui Dumnezeu.

Oricum, indiferent de ce-mi doream eu era o schimbare palpabilă, ajungeai să te simţi mai special şi există multe feluri discrete în care ţi se acordă recunoaştere pe stradă, ca şi cum ai fi intrat la vreun seminar sau ceva asemănător, mici confirmări pe care le citeşti în ochii oamenilor, unii se uită la tine şi se hotărăsc că nu vor să aibă nimic de-a face cu tine iar alţii se uită la tine şi-şi concentrează atenţia o clipă asupra ta, în funcţie de ce idee îşi face fiecare despre viaţa religioasă, sau poate chiar politică, dar în orice caz se uită la tine şi se întreabă ce rău le-ai putea face sau cum le-ai putea fi de folos şi de-atunci înainte nu mai eşti pentru ei decît un simplu nume într-un sistem.

În acelaşi timp nimeni nu ştia nimic, vă daţi seama, nici cu cine mergeam eu, nici unde lucram, amănuntele astea rămîneau pe locul doi în faţa schimbării mitologice a ţinutei mele, nimeni afară de cei din branşă, bineînţeles, care de felul lor şi din principiu nu arătau nici un interes, în primul rînd fiindcă asemenea lucruri ies la iveală cînd le vine vremea şi în al doilea rînd fiindcă în ochii lor de profesionişti eram, evident, în continuare un tîrîie-brîu. Aşa încît pe strada mea avea loc o foarte subtilă mutaţie spirituală care nu s-ar fi răspîndit prea mult dacă n-ar fi existat viaţa publică de vară, vreau să zic că oricît de conştient eram eu de propria mea întoarcere acasă nici o clipă nu mi-am făcut iluzii că ar fi bănuit măcar cineva ce lucru nemaipomenit mi se întîmplase, cum pătrunsesem în arena însăşi a gazetelor de scandal, amestecat cu cerneala tipografică şi ascuns ca vulpea printre frunzele copacului din desenul-surpriză, cu diferenţa că eu chiar mă aflasem în centrul centrului ştirilor importante ale momentului.

Dar într-o seară stăteam pe veranda de la orfani, cu geaca de la Stafii întoarsă pe partea albă, şi vorbeam cu prietenii mei Rebecca-vrăjitoarea şi Arnold Gunoi şi acum ne rămăsese nouă toată veranda pentru că puştimea fusese mînată înăuntru ca să se pregătească de ora stingerii. Era ora la care în serile de vară cerul încă mai este albastru-deschis în timp ce jos, în stradă, se aprind felinarele, era un vacarm general de geamuri trîntite, de radiouri care cîntau, de certuri în toi, cînd a dat colţul maşina verde-cu-alb a patrulei de la secţia de poliţie care a ajuns pînă în dreptul nostru şi s-a oprit cu motorul lăsat în surdină şi eu m-am uitat fix la poliţistul din maşină iar el a ridicat ochii către mine în sus pe scări, m-a evaluat atent, m-a cîntărit, şi mie mi s-a părut că se lăsase brusc o linişte de mormînt deşi bineînţeles că nu era adevărat, mi s-a părut că albul gecii mele răsfrîngea lumina ultimelor raze de soare coborîte din cer, parcă pluteam în lumina aceea şi parcă şi maşina de poliţie îşi pierdea consistenţa, de la partea de jos vopsită în verde-închis pînă la vîrful alb al capotei parcă suspendată deasupra roţilor, pînă cînd chipul de la fereastra ei s-a întors către poliţistul de alături, şoferul, căruia nu-i vedeam faţa şi i-a spus ceva şi amîndoi au izbucnit în rîs şi pe urmă luminile farurilor au spintecat întunericul străzii şi maşina s-a îndepărtat.

În momentul acela, acolo, în lumina aceea bizară, am fost conştient deodată de furia de care-mi vorbise dl. Schultz, furia care te cuprinde ca o binefacere, ca o iniţiere. Resimţeam şi eu furia definitorie a criminalului, o recunoşteam, atîta că pe mine mă cuprinsese în timp ce stăteam şi mă complăceam printre alţi semi-copii la fel de ciudaţi ca şi mine, pe scările Căminului Max şi Dora Diamond. Limpede ca lumina zilei, ceea ce-mi dorisem şi în acelaşi timp n-aş fi vrut, şi anume acea notorietate specială din visurile oricărui copil, devenise acum oficială iar eu nici nu încăpea îndoială că intrasem în altă categorie de cetăţeni. Eram furios pentru că încă mai aveam pretenţia să fiu eu acela care decideam ce anume eram şi nu nişte pulăi de poliţişti. Eram furios pentru că nimic nu era provizoriu pe lumea asta. Eram furios pe dl. Berman că mă trimisese acasă cu bani în buzunar numai şi numai ca să mă înveţe ce înseamnă banii, iar eu nu-mi dădusem seama.

Acum îmi aduceam aminte de ce-mi spusese, s-o iau încet, că ştiau ei unde să mă caute în momentul în care ar fi avut nevoie de mine. Eram la picioarele scării metalice care urca la trenul suspendat. De fapt nici nu auzisem ce-mi spunea — oare de ce nu ascultăm niciodată ce ni se spune? După încă un minut suiam treptele cîte două şi dădeam drumul la o monedă de cinci cenţi în uşa metalică de acces a cărei oglindă bombată, groasă, luminată din spate, îţi arăta limpede ca lumina zilei cît de mare este bivolul american.

Aşa că în seara cu pricina am făcut ceva ce nu mai făcusem niciodată: am dat o petrecere. Mi s-a părut o sfidare potrivită. Ştiam eu un bar pe Bulevardul Trei unde se vindea bere minorilor la un preţ corespunzător şi de-acolo am cumpărat un butoiaş şi am închiriat instalaţia de robinet care trebuia fixată la el şi Gunoi le-a cărat pe amîndouă acoperite cu o treanţă într-unul dintre cărucioarele cu care umbla de obicei, pînă în faţa pivniţei lui unde le-am hurducat bine pe scări în jos. Acolo mi-am dat petrecerea. Dificultatea cea mai mare s-a ivit atunci cînd a fost vorba să eliberăm suficient spaţiu în magazia lui de căcaturi încît să avem un fel de canapea desfundată pe care să stăm, sau poate chiar două, şi nişte loc de dansat. Este adevărat însă că Gunoi a oferit paharele înalte şi prăfuite din care ne-am băut berea şi maşinăria străveche cu cornetul acustic în formă de scoică de mare şi pachetul de ace de oţel şi cutia cu discuri de patefon care dacă n-ar fi fost n-am fi avut muzică. I-am spus că-i plăteam chirie pentru tot ce punea el la bătaie. În seara aceea eram hotărît să plătesc oricui orice, chiar şi bunului Dumnezeu pentru aerul pe care-l respiram. Petrecerea am dat-o pentru incorigibilii de la Căminul Max şi Dora Diamond după ce tot restul lumii se culcase, chiar şi supraveghetorii de palier şi educatoarea de serviciu. Pînă la urmă au venit vreo zece-doisprezece copii cu totul, inclusiv prietena mea Rebecca, îmbrăcată şi ea, ca şi alte cîteva fete, în cămaşa de noapte la care îşi pusese şi cercei şi-şi dăduse cu ruj pe buze. Toate fetele îşi dăduseră cu ruj pe buze, toate cu aceeaşi culoare, toate evident din acelaşi ruj. Şi-am început să facem mare caz de berea pe care o beam şi care precis provenea din fabrica d-lui Schultz fiindcă avea, într-adevăr, gust de pişat,

atîta că fiind bere ne dădea senzaţia atît de rîvnită că eram nişte adulţi stricaţi. Cineva a făcut o descindere în bucătăria Căminului de unde s-a întors cu trei salamuri şi cîteva pîini albe învelite în hîrtie cerată, iar Gunoi a scotocit printr-una dintre pubelele lui pînă a găsit un cuţit de bucătărie şi o măsuţă de cafea şchioapă de-un picior şi am făcut sendvişuri pe ea, pe urmă am turnat din nou bere şi eu am oferit ţigări cui a vrut şi acolo, în aerul ăla uscat şi înecăcios, unde suspensiile de praf de cărbune se filtrau la lumina gălbejită a unei veioze vechi, am fumat Wings şi ne-am băut berea fără spumă şi-am mîncat şi-am dansat pe muzica unor voci negre din anii '20 care cîntau cîntece lente pe versuri lungi, despre dragoste, despre hotărîri irevocabile, despre picioare de porc şi chifle cu jeleu şi plimbări cu cabrioleta, despre tătici care călcaseră pe-alături şi mămici care greşiseră, despre oameni care încă mai aşteptau trenuri care apucaseră să plece şi deşi nici unul dintre noi nu ştia să danseze altceva decît dansurile populare învăţate cu un etaj mai sus, ne lăsam duşi de muzică. Gunoi stătea lîngă patefon şi învîrtea manivela, scotea cîte un disc din apărătoarea de hîrtie şi-l punea pe placă să cînte şi făcea treaba asta stînd pe o masă cu picioarele încrucişate sub el şi cu o pernă sub fund. El personal nu dansa şi de altfel nici nu vorbea cu nimeni, stătea pur şi simplu şi-şi dădea acordul la tot ce se petrecea la el în subsol, ceea ce din partea lui însemna măsura cea mai bună a ospitalităţii pasive de care era în stare, nu bea bere şi nu fuma, tot ce făcea era să mănînce şi să se pătrundă de muzica aia scrîşnită care parcă nu se mai termina, orchestre întregi de cornete, de clarinete, de tromboane, de piane, de tobe, toate redînd aceleaşi melancolii pasionale pe ritmul cărora fetele au început prin a dansa între ele dar pînă la urmă i-au ademenit şi pe băieţi. Foarte solemnă petrecere era, cu atîţia copii albi din Bronx care ne încleştam unii de alţii pe ritmul acelei muzici negre dulcege, plini de dorinţa de a ne trăi viaţa aşa cum ar fi trebuit trăită chiar şi acolo, în căminul de orfani. Încetul cu încetul petrecerea a intrat în derivă, cîteva dintre fete descoperind garderobe întregi de haine stivuite în cutii mari de carton în străfundul cotloanelor lui Arnold Gunoi care nu părea să le bage în seamă, aşa încît s-au apucat să-şi pună una şi-alta direct peste cămăşile de noapte, probînd şi alegîndu-şi tot felul de pălării şi rochii şi pantofi cu

tocuri înalte din vremuri imemoriale, pînă cînd fiecare a găsit cîte ceva să-i placă, de pildă pramatia aia mică de Rebecca şi-a pus un fel de chestie spanioleasca din dantelă neagră care-i venea pînă la glezne şi un şal subţire roz cu un model de lacrimi mari rostogolite, în schimb dansa mai departe cu mine desculţă, iar dintre băieţi unii găsiseră nişte costume la care hainele le veneau pe umeri ca pernele de pe umerii fotbaliştilor, şi pantofi de lac cu botul ascuţit, şi ditamai cravatele late pe care şi le înfăşuraseră în jurul gîturilor goale şi uite-aşa, încetul cu încetul, învăluiţi de fum şi de jazz, devenisem fiecare exact cum ne doream să fim, dansam în praful Clubului Ambasador de la o vîrstă viitoare, costumaţi ca să ne mascăm iubirea timidă de copii şi învăţînd, aşa cum numai celor norocoşi le este dat, că Dumnezeu nu însemna numai educarea minţii ci şi educarea şoldurilor care-şi găsiseră ritmurile unduitoare.

Mult mai tîrziu, ne-am aşezat, Rebecca şi cu mine, pe una dintre canapele, ea picior peste picior, bălăbănindu-şi un picior murdar prin aer şi lăsînd să i se vadă marginea de la cămaşa de noapte de sub rochia de dantelă neagră. Rămăsese ultima la petrecere. La un moment dat şi-a ridicat braţele şi şi-a adunat tot părul negru la spate, apoi a făcut cîteva mişcări precise, cum fac fetele de obicei cînd îşi potrivesc părul şi-l fac să stea cum vor ele deşi n-are nici un motiv să stea şi sfidează legile gravitaţiei. Oi fi fost eu deja cam băut, dar şi ea era. Iar dansul ne încălzise şi ne apropiase. Eu îmi aprinsesem o ţigară şi Becky mi-a luat-o dintre degete şi a tras din ea o dată, un singur fum pe care l-a dat afară direct, fără să-l inhaleze, şi pe urmă mi-a pus ţigara înapoi între degete. Avea rimel pe gene şi pe pleoape şi ruj pe buze din cel folosit în comun, deşi îi cam pălise de cînd îşi dăduse cu el, şi se uita la mine dintr-o parte legănîndu-şi piciorul, şi ochii ăia ca nişte boabe negre de strugure, şi gîtul ăla alb înfăşurat în şalul ponosit de culoare roz şters — nici nu mi-am dat seama cînd, nu m-a prevenit nimeni, dar într-o clipă m-am trezit scufundat într-un ocean de intimitate, ca şi cum atunci o cunoscusem, sau poate ca şi cum atunci o pierdusem, dar în mod cert ca şi cum niciodată n-aş fi futut-o pe acoperiş. Mi s-a uscat gîtul cînd am realizat cît de incredibil de frumoasă şi de inocentă era. Pînă în

momentul respectiv fusesem gazda petrecerii, amfitrionul serii, care-şi distribuia generozitatea şi-şi acorda favorurile. Toate dansurile alea — a, bine, ştiu că toată lumea ştia că incursiunile mele scandaloase pe scara de incendiu în sus erau ca să i-o trag, dar aia era gimnastică, doar o plăteam, ce mama dracului, probabil că mă uitam prea fix la ea pentru că a întors capul şi şi-a lăsat ochii în jos, dînd nervoasă din picior — toate dansurile alea pe care le dansasem cu ea şi numai cu ea făceau parte din ceremonialul obligatoriu al posesiunii. Şi vrăjitoarea asta mică din vremuri străvechi înţelesese înaintea mea că de-acuma totul se suise la inimă, ca şi cum ascensiunea mea în lume ne proiectase la un nivel la care lucrurile contau infinit mai mult şi ni se permitea chiar să vedem ceva ce aducea a distanţă aflată înaintea noastră, ceva ca un fel de orizont. Cu toţii trebuie să fi înţeles, toţi căcăcioşii ăia de copii care veniseră la petrecere, pe cînd eu avusesem sentimentul bleg şi dulceag că mă simţeam bine.

Aşa încît, după ce au plecat toţi ne-am întins pentru prima oară alături goi pe aceeaşi canapea, şi nu mai era nimeni treaz, pînă şi Gunoi dormea undeva într-un colţ al universului său personal. Acolo, în celula aia întunecată de atîta praf şi cenuşă, eu m-am culcat pe spate, pasiv, în schimb Rebecca m-a încălecat şi mi s-a înfipt, apoi s-a lăsat uşor în jos, trăgînd aerul profund în piept ca pe un curent rece care trecea peste gîtul meu şi încetul cu încetul, ezitînd la început, şi-a găsit singură ritmul pe care eu, răbdător, am lăsat-o să şi-l caute. Mi-am coborît mîinile de pe spatele ei pe fese urmînd cu degetele linia delicată pe care o bănuiam ca fiind la fel de neagră ca şi părul ei şi care aluneca de la capătul şirei spinării către cur şi i-am atins cu vîrful degetului ineluşul de la gaura curului şi cînd şi-a ridicat şoldurile i l-am pipăit iar cînd şi-a coborît şoldurile mi-a scăpat în strînsoarea feselor ei pietroase. Cînd se ridica îi venea tot părul în faţă şi-mi mătura obrajii, cînd se cobora îmi mătura urechile, cînd s-a oprit să se odihnească am sărutat-o pe obraji şi m-am concentrat s-o simt, buzele pe gîtul meu, sfîrculeţele tari pe pieptul meu, pulpele jilave pe pulpele mele şi nu mai ştiu cum a început dar făcea mici descoperiri pe care mi le puncta la ureche cu cîte un scîncet neînsemnat, aproape surd, şi pe urmă a intrat într-un fel de panică sacadată şi s-a încordat brusc iar eu am simţit cum

îmi strîngea sula pe dinăuntru şi cu un deget i-am pipăit gaura curului care s-a strîns în jurul degetului meu şi s-a relaxat şi iar s-a strîns şi iar s-a relaxat, în acelaşi ritm în care fiinţa ei dinăuntru mă strîngea de sulă şi-i dădea drumul şi n-am mai putut suporta, m-am arcuit ca să intru mai adînc în ea, şi m-am tras înapoi, m-am ridicat şi m-am lăsat înapoi jos cu ea cu tot, atît de energic de parcă eu aş fi stat deasupra, şi la un moment dat făceam mişcarea asta atît de repede încît ni se ciocneau pieptu-rile şi pulpele între ele, iar ea gemea încet, pînă cînd mi-a găsit ritmul şi a intrat în joc, la început cu poticneli şi stîngace dar apoi din ce în ce mai bine, preluîndu-mi ritmul, ieşindu-mi în întîmpinare cînd veneam la întîlnire, lăsîndu-mă să plec cînd mă îndepărtam, ceea ce era atît de insuportabil de excitant încît am explodat înăuntrul ei şi am strîns-o cu amîndouă mîinile, am li-pit-o de mine în timp ce ţîşneam în sus cît mai adînc cu putinţă în interiorul unei fiinţe atît de seducătoare. Iar ea m-a cuprins cu amîndouă braţele ca să mă ajute să trec prin asta şi aşa s-a insta-lat pacea între noi şi ne-am culcat amîndoi exact cum eram, cu acel gen de încredere unul în celălalt care nu mai are nevoie de vorbe sau sărutări ci se mulţumeşte cu cea mai delicată, mai lină şi mai sincronizată alunecare înspre somn.

OPT

M-AM TREZIT DE AERUL RECE şi stătut pe care-l simţeam direct pe piele şi a luminii filtrate parcă prin cenuşă care însemna dimineaţă în subsolul Casei Max şi Dora Diamond. Pe jos, lîngă canapea, zăcea o grămăjoară de dantele negre şi roz, semn că vrăjitoarea mi se dezintegrase: iubirea mea se întorsese la copilăria ei de la etaj. Pensionarii orfelinatelor au mereu un al şaselea simţ care îi ajută să nu fie prinşi, ceea ce mi-am dat seama că nu era chiar atît de rău ca pregătire pentru femeia unui gangster. Oare cîţi ani trebuia să ai ca să te poţi căsători? Stînd aşa culcat, mă gîndeam că viaţa mea se schimba atît de repede şi în atît de multe privinţe încît nu prea mai puteam ţine pasul cu ea. Sau poate că de fapt era vorba despre un tot unitar şi fiecare lucru contribuia la el în aceeaşi măsură, adică pe mine mă remodela contactul cu dl. Schultz iar pe Becky contactul cu mine, ca un suflu care se răspîndeşte la infinit şi uniformizează totul în calea lui. Ei nu-i mai venise niciodată, cu mine în orice caz nu şi sînt aproape convins că nici cu altcineva. Abia-i răsărise părul în jurul pizdei. Creştea şi ea străduindu-se să ţină pasul cu mine.

Ah, Doamne, şi ce dor mi s-a făcut brusc de fetiţa asta ciudată fără tată şi fără mamă, după drăcuşoara asta cu pielea ei de-un măsliniu mediteranean, cu sfîrcurile ascuţite, cu şira spinării arcuită, cu bucile tari la pipăit, care-şi trăia extazurile pe muteşte — atîta cît poate o muiere. Mă plăcea! Aş fi vrut s-o provoc la o alergare, ştiam că era în stare să alerge, şi i-aş fi dat un avans pentru că eu eram mai mare, dar pun pariu că ar fi făcut o cursă bună. O văzusem cum sărea coarda, interminabil, cu o droaie de figuri, pe un singur picior, sau cu cîte un un-doi foarte rapid, sau evitînd buclele care-i ţinteau picioarele, sau ţopăind printre ochiurile a două corzi deodată, una venindu-i din

stînga şi cealaltă din dreapta, şi toate astea le făcea din ce în ce mai repede şi rezista fără să se împiedice mai mult decît oricine altcineva. Ştia să meargă şi-n mîini fără să-i pese că fusta i-o lua în direcţie inversă şi că-şi arăta chiloţeii albi la toţi băieţii, fluturîndu-şi picioarele negricioase prin aer în timp ce defila de colo-colo pe stradă. Era şi atletă şi gimnastă iar eu aş fi învăţat-o să jongleze, aş fi învăţat-o pe ea şi aş fi deprins şi eu în acelaşi timp cu ea jonglatul în doi, pînă am fi ajuns să menţinem în aer şase popice de la unul la altul.

Dar mai întîi aş fi vrut să-i cumpăr ceva şi mă tot gîndeam ce anume. Am ascultat atent: cunoşteam căminul de orfani la fel de bine ca pe propria mea casă şi chiar dacă zăceam acolo pe canapea, sau dacă aş fi plutit, cu toate simţurile tocite de la aerul ăla stătut care puţea a bere trezită, şi tot mi-aş fi dat seama ce moment al zilei era, după vibraţia clădirii. Acuma de pildă abia începuse ceva mişcare prin bucătărie. Eram în zori, deci. M-am ridicat, mi-am luat boarfele şi m-am furişat pe o scară de serviciu pînă la *Duşuri-Băieţi*. După alte zece minute am ieşit în dimineaţa cea nouă de afară cu părul meu proaspăt tuns ud şi strălucitor, cu geaca de la Stafii întoarsă cu partea albă în afară şi cu micul dejun în braţe, adică un covrig cald şterpelit din sacul mare cu pîine lăsat încă de cu noapte în faţa uşii de la magazie de camionul Brutăriei Pechter.

Era atît de devreme că nimeni nu se trezise încă, nici măcar mama. Străzile erau pustii, cu becurile felinarelor aprinse chiar dacă uite, cerul se luminase. Mergînd spre Bulevardul Trei mi-a venit ideea să mă uit prin vitrinele magazinelor de amanet după ceva şi să aştept acolo în faţă pînă se deschidea ca să cumpăr ce voiam. Voiam să cumpăr o bijuterie pentru Becky, poate chiar un inel.

La ora asta nu se deschisese nici măcar standul de ziare de la baza scării care ducea la staţia trenului suspendat. Ziarele de dimineaţă zăceau baloturi-baloturi, claie peste grămadă, cum fuseseră azvîrlite din camioane. Titlul de pe prima pagină din *Mirror* am ştiut că era pentru mine încă dinainte de a-mi cădea ochii pe el, de parcă aş fi simţit atracţia cuvintelor pînă să apuc să le citesc propriu-zis: *BANDĂ UCIDE BESTIAL*. Sub titlu era o poză întunecată cu un individ mort răsturnat într-un scaun de

frizerie, care am crezut mai întîi că nu avea cap, pînă am citit explicaţia din legendă, că avea capul înfăşurat în prosoapele fierbinţi ale frizeriei, năclăite de sînge. Un agent oarecare de pariuri din Cartierul de Vest. Titlul ăsta m-a întors pe dos atît de tare încît fără să mă gîndesc am scos trei cenţi şi i-am pus pe trotuar lîngă teancul de ziare ca să pot trage unul din teanc să citesc tot articolul.

Citeam cu interesul celui direct implicat, m-am retras mai întîi în umbra trenului suspendat pentru ca apoi, nefiind sigur dacă nu-mi scăpase ceva, să mă aşez în dreptul dungii de lumină care se strecura printre şinele de deasupra capului meu. Am deschis larg ziarul ţinînd braţele desfăcute şi am recitit versiunea din *Mirror* despre crima zilei. În jurul meu dimineaţa se făcea din ce în ce mai strălucitoare şi mai paşnică deşi încă nu se mişca nimic, adică nici un tren şi nici un tramvai ci numai modelul cu dungi întunecate şi luminoase care se fîţîia pe caldarîm în sus şi-n jos, ca un gardian de închisoare care-şi plimbă bulanul peste barele celulelor, şi-mi dădea mie dureri de cap prin ochi pentru că dungile de întuneric şi lumină care se alungau una pe alta peste scrisul negru şi peste foaia albă de hîrtie îmi sugerau un mesaj personal transmis mie pe calea acelei ştiri.

Pentru că eu ştiam, bineînţeles, a cui operă era. Articolul propriu-zis nu mi-a spus cu mult mai mult decît spuneau titlul şi fotografia, dar l-am citit cu maximă concentrare, ca unul care nu numai că eram de meserie ci chiar lucram în aceeaşi branşă, doar citeam despre mentorul meu şi dovadă că nu mai aveam nevoie de dovezi, ştiam atît de bine totul încît m-am trezit căutînd numele d-lui Schultz prin articol şi mirîndu-mă de ce nu-l găseam, mă cam blegisem şi nu prea mai gîndeam ca lumea după prima noapte de amor din viaţa mea, ca şi cum toată lumea trebuia să ştie cutare lucru numai fiindcă-l ştiam eu, sau ca şi cum eu n-aş fi avut cum şti ceea ce nu ştia nimeni altcineva, mai cu seamă ziarele. M-am întors la teancurile de ziare şi am scos un *News* care avea o poză aproape identică şi nimic în plus ca informaţii şi pe urmă am luat un *Herald Tribune*, una dintre fiţuicile alea de doi bani care-ţi spun cam tot atîta cît şi alţii, în schimb în mai multe cuvinte. Nimeni nu ştia nimic. În fiecare zi a săptămînii erau omorîţi gangsteri, dar din ce motiv şi de către

cine anume, asta nimeni n-ar fi putut spune. Existau linii de forţă care se întretăiau în secret, aliaţii deveneau duşmani, asocierile se destrămau, oricine putea fi omorît de către oricine altcineva din branşă indiferent de zi, pe cînd presa şi poliţia aveau nevoie de martori oculari, de declaraţii, de documentare ca să adune informaţii şi să-şi facă o idee despre cum stăteau lucrurile. Poate că aveau şi ei teoriile lor, dar ca să formuleze o versiune oficială aveau nevoie de timp, aşa cum au toţi istoricii care scotocesc ruinele după ce s-a lăsat tăcerea. Eu în schimb am ştiut din prima clipă, ca şi cum aş fi fost de faţă. Se folosise de ce găsise la îndemînă, improvizase ceva sub imboldul propriei lui furii, doar nu-l aşezi pe om pe scaunul frizerului ca să-l omori, vreau să zic — îl găseşti acolo şi pui mîna pe brici. Probabil că-şi ieşise cu totul din minţi, aşa cum făcuse şi cu inspectorul de la pompieri — mă găsisem şi eu să mă lipesc de marele Schultz Olandezul cînd lui i se clătina imperiul, cînd începuse să scape frîiele, uite, asta citeam acolo pe prima pagină, semnătura unui maniac sîngeros, aşa încît mie, la urma urmei, ce pizda mă-sii îmi rămînea de făcut? Mă simţeam oarecum implicat în treaba asta, şi anume într-un mod incorect faţă de mine, ca şi cum ar fi fost încălcat un pact dintre mine şi el şi n-aş mai fi avut nimic de învăţat de la el decît autodistrugerea.

M-a năpădit o sudoare cleioasă şi apoi am simţit cum mi se urcă în gît senzaţia aceea atît de oribilă şi de nesuportat care este greaţa. În asemenea momente singurul lucru pe care l-ai face ar fi să te arunci la pămînt şi să-l strîngi în braţe, de altceva nu te simţi în stare. M-am uitat de jur împrejur şi am aruncat ziarele într-un coş de gunoi ca să nu fiu arestat pentru că le ţineam în mînă, să nu fie interpretate ca o dovadă a complicităţii mele.

M-am aşezat pe pragul unei uşi şi mi-am prins capul între genunchi aşteptînd să-mi treacă senzaţia de greaţă. După cîteva minute mă simţeam deja mai bine, aşa se întîmplă, năduşeala se transformă în frison şi-ţi trece, poţi din nou să respiri. Poate că atunci, în momentul acela, mi-a încolţit mie în cap convingerea secretă că aş fi putut oricînd s-o şterg, că puteau ei să vină după mine, nu m-ar mai fi găsit niciodată pentru că ştiam mai multe feluri de a scăpa decît le-ar fi putut trece lor prin minte. Pe faţă însă mă gîndeam la un singur lucru, şi anume că dl. Schultz re-

prezenta o primejdie mai mare pentru mine atunci cînd nu eram lîngă el decît atunci cînd eram. Mai făcea cine-ştie-ce chestie de-asta pe care nu trebuia s-o ştiu eu şi mă trezeam săltat. Cu oamenii ăştia, inclusiv cu dl. Berman, era la fel, de ce îi vedeam mai rar de aceea eram mai vulnerabil în faţa lor. Ca formulare, evident că era profund contradictorie, dar ca sentiment nu încăpea discuţie. Dacă nu mă găseam undeva de unde să-l pot vedea cum aş fi putut scăpa neştiind cînd s-o iau la fugă? Atunci şi acolo mi-am dat seama că trebuia să mă întorc în bandă ca să mă simt sigur şi protejat. Stînd aşa acolo, sub şinele trenului suspendat, îmi spuneam că nu-mi pot permite luxul de a mă lipsi de compania lor. Nu eram în siguranţă atîta timp cît nu mă aflam în preajma lor.

Pe urmă tot eu mi-am spus că nu gîndeam logic şi ca să mă liniştesc am început să merg. Şi-am mers, şi-am mers, şi încetul cu încetul, ca şi cum ar fi vrut să mă asigure că lumea îşi poartă de grijă indiferentă la ce se întîmplă, m-a ajuns din urmă trenul suspendat huruindu-mi pe deasupra capului, străzile s-au umplut de maşini şi camioane, oamenii care aveau slujbe au început să se îndrepte către ele, tramvaiele au început să-şi agite clopotele, negustorii şi-au deschis obloanele, iar eu am găsit un bufet unde am intrat şi m-am aşezat la tejghea umăr lîngă umăr cu contemporanii mei şi am băut suc de roşii cu cafea şi cum îmi era ceva mai bine am comandat două ochiuri cu şuncă şi pîine prăjită şi o gogoaşă şi iarăşi cafea, încheind totul cu o ţigară meditativă, moment în care lucrurile nu mi se mai păreau chiar atît de negre. Îi spusese d-lui Berman de faţă cu mine: *Sînt unul sau două lucruri esenţiale pe care se pare că trebuie să le facem.* Primul fusese episodul cu spălătorii de geamuri care căzuseră de la etajul doisprezece pe dinafara unei clădiri, iar ăsta era al doilea. Un asasinat de afaceri bine plănuit, scurt şi precis ca o telegramă de la căile ferate Western Union. La urma urmei victima era din branşă, reprezenta concurenţa. Asasinarea individului respectiv căpăta deci o semnificaţie simbolică în ochii celor cîţiva inşi cu care dl. Schultz voia să comunice. Pe de altă parte, faptul că arma crimei fusese un brici era probabil de natură să creeze impresia la Biroul Procurorului Federal şi precis în mintea fiecărui reporter care scria despre crime, a poliţiştilor avizaţi,

a marilor şmenari, de fapt în mintea tuturor celor din ramură, cu excepţia concurenţei propriu-zise, că altcineva făcuse omorul, pentru că nu părea semnat de Olandez, stilul de a ucide trimitea mai degrabă la un negru, sau chiar la un sicilian, după setea de răzbunare. În tot cazul avea cîte puţin din toate, atîta cît să poată fi opera oricui.

Bine, foarte liniştitoare toate astea, numai că acuma îmi părea rău că mie îmi făcuseră vînt exact înainte de-a hotărî mutări atît de importante. Mă temeam că poziţia mea în bandă se modificase fără ca eu să ştiu sau, şi mai rău, că mi-o supraestimasem eu de la bun început. Aşa încît am luat-o înapoi pe Bulevardul Trei cu acelaşi sentiment de nelinişte de mai devreme şi cu aceeaşi dorinţă de a mă afla în preajma d-lui Schultz. Aveam nişte reacţii foarte ciudate. După crima la care asistasem cu cîteva dimineţi în urmă la Clubul Ambasador, mă înverzisem. Poate se gîndiseră că nu aveam snaga necesară. Încetul cu încetul am început să alerg. Alergam spre casă printre lumini şi umbre. Am urcat scările în fugă, două cîte două, în caz că sosise vreun mesaj pentru mine cît timp lipsisem de-acasă.

Dar nu, nu primisem nici un mesaj. Mama îşi răsucea părul. Mi-a aruncat o privire curioasă, cu braţele ridicate în sus şi cu palmele la ceafă, ţinînd între dinţi două ace din alea lungi, cu bumbi de sticlă colorată în vîrf. Abia aşteptam să plece la serviciu. Încetineala cu care făcea orice mişcare mă scotea din sărite, parcă minutele ei erau mai lungi decît ale oricui altcuiva, ca şi cum s-ar fi mişcat într-un fel de timp greoi de pe o altă lume inventată de ea însăşi. Într-un tîrziu am închis uşa după ea. Mi-am scos din fundul debaralei geamantanul cel nou cumpărat la mîna a doua, o chestie de piele care se îndoia în partea de sus ca o geantă mare de doctor şi mi-am băgat în el costumul de la I. Cohen, pantofii în formă de liră, cămaşa, cravata, ochelarii cu ramă metalică şi lentile de sticlă obişnuită care semănau cu ai d-lui Berman şi nişte chiloţi şi ciorapi. Mi-am împachetat şi periuţa de dinţi şi peria de păr. O carte de la librărie încă nu-mi cumpărasem dar aveam tot timpul pentru asta cînd ajungeam în centru. A trebuit să dau la o parte căruciorul ăla oribil de copil care concentra afecţiunea mamei, ca să pot băga mîna sub pat, unde-mi ascunsesem Automaticul. L-am băgat şi pe el la fundul

geamantanului, sub toate celelalte lucruri, am trîntit încuietorile, am strîns curelele şi am aşezat geamantanul în faţa uşii de la intrare, iar eu m-am postat de gardă la fereastra scării de incendiu. Eram convins că aveau să trimită după mine chiar în dimineaţa aia. De-acuma mi se părea lucrul cel mai urgent de pe lume. Nu se putea să nu trimită. De ce-ar fi insistat dl. Berman să-mi fac rost de haine noi, dacă aveau de gînd să mă lase baltă? Şi pe urmă, ştiam deja prea multe. Şi eram şi deştept, îmi dădeam seama ce se petrece. Ştiam chiar mai mult decît ce se întîmpla, ştiam chiar şi ce urma să se întîmple.

Singurul lucru pe care nu-l ştiam şi nici n-aveam cum să-l prevăd era în ce mod ar fi putut trimite după mine de vreme ce nu ştiau de unde să mă ia. În momentul acela a apărut maşina secţiei de poliţie care venea încet pe stradă şi s-a oprit exact în faţa casei mele. Asta e, mi-am spus în gînd, prea tîrziu, s-a terminat, adună pe toată lumea, ne-a făcut-o, ne-a nenorocit pe toţi. Şi cînd l-am văzut coborînd din maşină pe-acelaşi ciumec de poliţist care se uitase lung la mine cu cîteva seri mai înainte am înţeles ce înseamnă legea, cîtă forţă îţi dă o uniformă, şi m-a cuprins şi pe mine sentimentul acela disperat de a te vedea exclus din viitor. Oricît de priceput, de tenace şi de iute ai fi, dacă la un moment dat înlemneşti de groază devii tot atît de neajutorat, de siderat de viziunea dezastrului, cum este un animal prins în luminile farurilor. Nu ştiam ce să fac. Individul a dispărut în clădire undeva sub mine şi a apucat-o în sus pe scara întunecată, îi auzeam deja paşii, iar cînd m-am uitat pe stradă am văzut că al doilea poliţist coborîse şi el din maşină şi stătea rezemat de uşa de la şofer cu braţele încrucişate, chiar sub scara mea de incendiu. Mă prinseseră! M-am oprit în faţa uşii de la intrare ascultînd paşii. Pe urmă i-am auzit respiraţia. Aoleu, Doamne! Pe urmă a bătut în uşă cu pumnul, futu-l în cur. Cînd am deschis mi-a umplut cadrul uşii ieşind din beznă, un grăsan de poliţist care-şi tampona părul grizonat cu o batistă şi tot cu ea îşi ştergea şi bordura de la caschetă.

— Ascultă, bă, ţîcă, a zis el, albastru şi butucănos cum sînt poliţiştii de la toate alea pe care şi le atîrnă pe sub veston — armă, bulan, carnet de amenzi, cartuşe — să nu mă-ntrebi de ce, da' te vor unii. Haide, umblă.

În continuare am să rezum ce mi-a spus dl. Schultz despre această crimă pentru că nici nu poate fi vorba să redau totul cuvînt cu cuvînt — încercaţi să vă imaginaţi cum era să ai parte şi de persoana şi de încrederea lui atunci cînd vorbea despre asemenea lucruri atît de delicate, te simţeai şi exaltat şi îngrozit, erau momente cînd nu auzeai detaliile ci pur şi simplu te uitai fix la faţa care-ţi vorbea, te mirai cum de îndrăzneşeşi să te aşezi în calea privirilor lui, sperai să nu-şi dea seama că dorinţa ta cea mai fierbinte era aceea de a pune mintea ta pe aceeaşi lungime de undă cu a lui, de a vorbi în propria ta minte cu cuvintele lui, ceea ce, se înţelege, nu ştiai cum să faci. Dar ascultîndu-i confidenţele sufocat de mîndria că aveam parte de ele şi aducîndu-mi aminte de sentimentul de panică pe care-l încercasem chiar în dimineaţa aceea, mi s-a părut o prostie din partea mea şi oarecum neloial să mă fi îndoit fie şi o clipă de el şi de grija lui faţă de mine, pentru că, zicea, lăsînd la o parte natura efectiv improvizată a ocaziei ivite la frizerie, toată treaba părea aşa, făcută cum trebuie, atît de cum trebuie că parcă fusese plănuită, numai că lucrurile plănuite dinainte de multe ori nu reuşesc aşa încît fusese mai bine decît plănuită iar el îşi dăduse pe loc seama că era o lovitură de geniu pentru că împuşca atît de mulţi iepuri în acelaşi timp, toţi legaţi unul de altul. Cu alte cuvinte, ca orice afacere bună, fusese o combinaţie de noroc şi inspiraţie şi în orice caz o lucrătură de maestru, şi corectă din punctul de vedere al afacerilor, şi eficientă la modul simbolic, pe lîngă faptul de a fi fost, bineînţeles, adînc înfiptă în singura motivaţie solidă care este, simplu şi cinstit vorbind, răsplata. Era foarte mîndru de ce făcuse. Cred că-l ajuta să nu se mai simtă atît de jenat că scăpase telegarii atunci, cu inspectorul de la pompieri. Şi nu era vorba de tristeţe aici, a zis el, nici de durere latentă, nici de amărăciune ca în cazul lui Bo, nimic personal de felul ăsta, pur şi simplu Irving îl ochise pe individ în timp ce dl. Schultz se bucura de plăcerile oferite de o casă cu fete, la nici două minute de Hotelul Maxwell. Îşi sărbătorea acolo întoarcerea de la Syracuse, unde se predase oamenilor legii, îşi plătise cauţiunea şi ieşise din sala de judecată spălat de toate păcatele, sărbătorea partea întîi a noului său plan bînd aşa, înainte, un pahar de vin cu fetele vesele şi uite, să-i spun eu lui, ce putea fi mai grozav în viaţă

decît asta? — de parcă eu aveam de unde şti — adică să ieşi din nou la suprafaţă şi să-ţi reiei vechiul stil de viaţă, să redevii Olandezul dintotdeauna, de la pantofii nelustruiţi pînă la pălăria gri-perle oarecum murdară şi deci ăsta da noroc, semn bun, avusese tot timpul să meargă acolo şi să-şi facă un plan înainte ca frizerul să termine de aranjat părul curistului. Cînd i-a dat scaunul pe spate pentru bărbierit el era deja pregătit. Agentul de pariuri îşi ţinea arma în poală, sub cearşaful frizerului, aşa cum fac o mulţime de inşi, iar două dintre gorilele lui stăteau pe fotolii afară, în holul hotelului, şi-şi citeau ziarele lîngă cele două ghivece mari cu palmieri care flancau intrarea în frizerie. Astea erau datele problemei. Una dintre gorile a ridicat ochii peste marginea ziarului la un moment dat şi văzîndu-l pe Lulu Rosenkrantz care stătea în faţa lui şi-i zîmbea arătîndu-şi dinţii stricaţi de sub sprîncenele protuberante şi stufoase şi lîngă el pe Irving care-şi ţinea degetul arătător în dreptul buzelor, şi-a dres uşor glasul pentru a atrage atenţia colegului lui şi amîndoi s-au înţeles dintr-o singură privire, şi-au împăturit ziarele şi s-au ridicat sperînd ca hotărîrea lor bruscă şi unanimă de-a o da-n pizda mă-sii de loialitate să găsească trecere în faţa celor două binecunoscute şi înfricoşătoare personaje. Ceea ce s-a şi întîmplat, li s-a permis fără nici o supărare s-o şteargă pe uşa pivotantă a hotelului, dar numai după ce au predat cele două ziare pe care Irving şi Lulu s-au aşezat să le citească pe locurile lăsate libere de lîngă aceleaşi ghivece cu palmieri deşi, a precizat dl. Schultz, la drept vorbind, Lulu nu ştia să citească. Între timp, frizerul dinăuntru, care nu lua decît clienţi foarte speciali după orele de program şi tocmai aplica prosopul fierbinte pe faţa bărbatului de pe scaun, înfăşurîndu-l cum se pun astea, ca un vîrtej de frişcă din care mai rămîne la vedere doar vîrful nasului, văzuse şi înţelesese ce avea de înţeles din ceremonia de afară şi şi-a părăsit pentru totdeauna şi fără nici o vorbă profesiunea pe o uşă laterală tapetată cu oglinzi care dădea într-o magazie şi de acolo într-un coridor care ducea în stradă, iar acolo s-a intersectat, bolborosind nişte scuze, cu un alt frizer care, ştii, tocmai intra, îmbrăcat cu o bluză albă cu mîneci scurte, dl. Schultz însuşi cu braţele lui groase dar nu foarte musculoase, acoperite de păr negru, cu gîtul scurt şi gros şi obrajii de o nuanţă neagră-albastră pe care şi-i chinuia

bărbierindu-se singur de două ori pe zi. Olandezul s-a apropiat de clientul răsturnat pe spate şi i-a mai adăugat cîteva prosoape fierbinţi maimuţărind îngrijirile atente ale unui frizer şi picurînd peste ele, în jurul nărilor, un lichid dintr-o sticluţă fără etichetă pe care fusese destul de prevăzător s-o împrumute de la madama fetelor vesele deşi în momentul respectiv nu ştia exact pentru ce anume. Şi s-a aplecat deasupra scaunului scoţînd mici exclamaţii profesionale pînă s-a asigurat că totul era în regulă, a băgat mîna sub cearşaf, a luat arma dintre degetele inerte şi a pus-o delicat deoparte, a ridicat prosoapele care cădeau peste bărbie, le-a îndepărtat cu grijă de pe gît, a ales un brici gata desfăcut de pe poliţa de sub oglindă şi, verificînd că într-adevăr fusese ascuţit impecabil, a tras brusc o linie cu el, fără nici o ezitare, peste beregata expusă, chiar la rădăcina maxilarului. Firul de sînge, la început subţire ca o aţă, a început să se lăţească într-un zîmbet şi victima a făcut o mişcare în scaun ca un fel de semn de întrebare, a ridicat scurt din umeri şi a zvîcnit din genunchi, mai degrabă curios decît acuzator, dar dl. Schultz l-a placat înapoi în scaun proptindu-se cu cotul peste gura mumificată a individului şi înfăşurîndu-l peste piept şi peste gît cu toate prosoapele fierbinţi cîte erau la îndemînă în etuva cromată din spatele scaunului, unul după altul, pînă cînd numai o nuanţă rozacee a mai pătruns prin întregul blindaj, o culoare care aducea cu un apus de soare lent şi timid, ceea ce lui i-a permis să şteargă de sînge, tacticos pînă la insolenţă, lama briciului lung de un cot, să-l îndoaie şi să şi-l pună în buzunarul de la piept alături de pieptene. Apoi, aruncînd o privire răzbunătoare către holul hotelului ca şi cum de acolo l-ar fi admirat un întreg public de bancheri, controlori, colectori şi mesageri din industria pariurilor, a luat pistolul, un Smith & Wesson, i-a şters bine mînerul cu cearşaful care acoperea cadavrul, l-a aşezat înapoi în mîna victimei şi mîna la loc în poală, a netezit cearşaful şi s-a retras şi el pe uşa cu oglinzi care s-a închis peste toată scena lăsînd în spatele ei două scaune de frizerie, două cadavre şi două pîrîiaşe de sînge care şerpuiau pe gresia de pe jos.

— N-a fost nimic bestial în treaba asta, a mai spus ca o concluzie dl. Schultz referindu-se tocmai la titlul care-mi atrăsese mie atenţia. Căcaturi de gazetari. Nici o clipă nu te slăbesc ăştia.

Mai elegant şi mai profesional de-atîta nu se putea. Şi oricum, probabil că de picăturile alea de somnifer a murit, fir-ar el al dracului de nenorocit. E-adevărat că s-a mişcat, dar la fel face şi găina după ce-i tai gîtul. Găinile şi după ce-au murit tot mai aleargă, ştiai chestia asta, puştiule? Am văzut eu la ţară cu ochii mei.

PARTEA A DOUA

NOUĂ

STĂTEAM PE TREPTELE TRIBUNALULUI, în prima dimineaţă, şi vedeam în depărtare, dincolo de oraş, peste un pîrîu de munte încălecat de un pod, cîmpurile, pajiştile şi dealurile care ne înconjurau, pantele dealurilor verzi şi liliachii, recoltele de pe cîmpuri, de un verde ceva mai închis, şi soarele strălucea pe cerul profund albastru şi undeva departe mugea o vacă răsunînd în urechile mele precum cîntecul marii bucurii inconştiente a naturii, în schimb Lulu Rosenkrantz bombănea:

— Nu le am eu pe-astea, ce faci cînd vrei să te plimbi?

Nu mai fusesem niciodată la ţară dacă nu pun la socoteală Parcul Van Cortlandt, dar îmi plăcea cum mirosea, îmi plăcea lumina şi sentimentul de pace pe care ţi-l dădea tot cerul ăla. În plus, învăţasem despre finalitatea aşezării omeneşti. De jur împrejur, cît vedeai cu ochii, se cultiva tot ce era nevoie, se făcea agricultură, se creşteau vite de lapte, iar Onondaga, orăşelul ăsta, capitala districtului, era piaţa unde se adunau toţi şi toate. Era construit pe dealurile care dominau culturile şi pîrîul cobora din munte exact prin mijlocul lui. Cum nimeni nu mi-a spus să nu, am făcut o mică excursie pînă la podul vechi de lemn pe care-ţi zdroncăneau scîndurile sub picioare şi m-am uitat cum se rostogolea apa peste stînci, nu foarte adîncă. Cînd stăteai deasupra ei era mai lată, ca un rîu mai degrabă decît un pîrîu. La cîteva case mai încolo, în josul rîului, am dat peste o fabrică de cherestea părăsită, cu magaziile aplecate într-o rînă, de parcă o furtună ar fi vrut să le culce la pămînt. De mult nu mai călcase nimeni pe acolo, dar se vedea limpede ambiţia trecută a cine-ştie-cui şi acel spirit întreprinzător în materie de resurse naturale despre care citisem prin manualele de geografie dar pe care nu-l apreciasem niciodată la justa lui valoare. Vreau să spun că nu puteai avea noţiunea exactă a termenului de *resurse naturale* dacă nu

vedeai copacii de pe munţi, şi rîul, şi curtea fabricii de cherestea de pe malul apei, abia atunci îţi faci o idee şi-ţi dai seama cum se leagă toate între ele. Ceea ce nu înseamnă că mi-aş fi dorit o asemenea viaţă.

O mulţime de oameni trăiseră şi muriseră la Onondaga şi în urma lor rămăseseră casele — se vedea de la o poştă că erau de mult acolo casele alea construite din lemn, pentru că la ţară oamenii locuiau în case de lemn, una lîngă alta, un fel de cutii mari spoite cu maro-închis sau de pe care se cojea vopseaua cenuşie, cu acoperişuri ascuţite şi frontoane şi verande burduşite cu lemn de foc şi printre ele răsărea şi cîte una mai ciudată, cu cîte un foişor într-o parte pe care stătea proţăpit acoperişul în formă de tichie de măgar, cu ferestrele rotunjite, cu şindrilele aşezate după alt model şi cu grilaj de fier forjat de jur împrejurul marginii, ca şi cum ar fi avut contract cu porumbeii. Oricum, tot America era şi asta, i-am spus lui Lulu Rosenkrantz care nu părea convins. Cel puţin clădirile publice erau din piatră — tribunalul era construit din blocuri mari de piatră roşie cu dungi de granit între ele care-mi aminteau de Căminul Max şi Dora Diamond, atîta că era mai mare şi avea ferestrele şi uşile în formă de arcadă şi colţurile rotunjite aşa cum este şi justiţia uneori, şi Şcoala Districtuală Onondaga, patru etaje de aceeaşi piatră urîtă roşie ca şi tribunalul, şi Biblioteca Publică Onondaga, o coşmelie amărîtă cu o singură încăpere, făţuită din blocuri de piatră ca să lase impresia că oamenii puneau mult mai mult preţ pe citit decît puneau de fapt. Pe urmă, era şi biserica gotică din piatră cenuşie, botezată modest Biserica Sfîntului Duh, singurul lucru din oraş, din cîte descoperisem eu pînă atunci, care nu purta numele acestui Onondaga, indianul ăsta care făcuse carieră, se pare, nu glumă. Avea şi o statuie pe pajiştea din faţa tribunalului, cu palma pusă streaşină la ochi şi privind înspre vest. Cînd a ieşit pentru prima dată şi a văzut statuia asta, Miss Lola Miss Drew a părut foarte impresionată şi a rămas uitîndu-se fix la ea pînă cînd dl. Schultz s-a enervat şi a smucit-o de-acolo.

Construcţia cea mai impozantă din oraş era hotelul, Onondaga, bineînţeles, şase etaje de cărămidă roşie plantate exact în mijlocul zonei comerciale, dacă se putea numi aşa, cînd majoritatea magazinelor erau închise şi aveau în ferestre pancarte pe

care scria *DE ÎNCHIRIAT*, iar cele cîteva maşini parcate cu faţa înspre stradă erau nişte Forduri negre rablagite, modele vechi, sau camionete cu tracţiune cu lanţ şi fără portiere — nu prea se învîrtea mare lucru prin Onondaga şi, de fapt, o dată cu sosirea noastră noi eram cei care ne învîrteam, ceea ce am înţeles atunci cînd bătrînul negru care o făcea pe bagajistul la hotel mi-a cărat bagajul cu o bucurie evidentă pînă în camera mea proprie şi personală de la etajul de sus şi nici măcar nu a aşteptat bacşişul pe care aveam intenţia să i-l dau. Acolo urma să stăm cu toţii, la etajul şase pe care dl. Schultz îl închiriase în întregime. Fiecare aveam cel puţin cîte o cameră, altfel n-ar fi arătat bine, zisese dl. Schultz uitîndu-se la Miss Lola Miss Drew, aşa încît ea avea apartamentul ei şi el avea apartamentul lui iar noi ceilalţi aveam fiecare cîte o cameră, afară de dl. Berman care mai avea încă o cameră şi acolo ceruse să i se instaleze o linie telefonică directă care să nu treacă prin centrala hotelului.

În dimineaţa sosirii plonjasem în pat. Deschisesem o uşă şi *uau!* — o baie adevărată, cu o cadă imensă şi mai multe prosoape albe subţiri atîrnate pe o bară, iar spatele uşii era tot numai oglindă. Era mai mare decît bucătăria noastră de-acasă. Pe jos avea plăcuţe octogonale de gresie albă, exact ca în holurile din Bronx, numai că mult mai curate. Patul era moale şi lat şi avea la cap o tăblie în forma unei jumătăţi de roată cu spiţe mari din lemn de arţar. Lîngă pat era un fotoliu de citit şi alături de el o masă din care ieşea o veioză, pe urmă un şifonier cu oglindă şi sertare la care sertarul de sus avea despărţituri de ţinut banii şi alte mărunţişuri, ca să nu ţi se răvăşească. În spatele perdelelor albe subţiri care se trăgeau cu o sfoară erau storuri negre, la fel ca la mine la şcoală, pe care le trăgeai în jos cu un scripete fixat de cercevea, ca să poţi proiecta diapozitive sau filme. Pe partea cealaltă a patului era un radio de masă care scotea nişte păcănituri dar nu dădea semne că ar fi prins vreun post.

Îmi plăcea tot luxul ăsta. Stăteam pe pat întins pe spate între cele două perne, pe cuvertura albă cu un model de smoculeţe de bumbac ca nişte rînduri de sfîrcuri pe care le pipăiam unul cîte unul gîndindu-mă la Becky. Stînd cu palmele sub cap mi-am săltat bazinul de cîteva ori în sus şi mi-am închipuit-o acolo călare peste mine. Camerele de hotel pentru o singură persoană

erau nişte locuri foarte sexy. Observasem jos în hol o măsuţă de scris cu hîrtie cu antetul hotelului din care puteai lua pe gratis, aşa că mi-am făcut socoteala că într-o zi sau două i-aş fi putut scrie o scrisoare. Începusem să mă gîndesc ce să-i fi scris, dacă să-mi cer scuze sau nu că plecasem fără să-i spun la revedere şi-aşa mai departe, cînd la un moment dat mi-a atras atenţia liniştea. M-am ridicat în capul oaselor. Totul era foarte tăcut, nefiresc de liniştit, şi dacă la început mi se păruse că ţinea cumva de luxul camerei, acum aveam senzaţia unei alte prezenţe care îmi dădea de ştire. Nu vreau să spun că m-aş fi simţit urmărit, nici vorbă de aşa ceva, mai degrabă erau anumite detalii ale micului meu univers care încercau să mi se pună la dispoziţie, de pildă modelul tapetului, cu şiruri interminabile de bucheţele de flori, sau mobilele din lemn de arţar care mă înconjurau atît de tăcute de-ai fi zis că făceau parte din cine-ştie-ce ritual misterios pe care mă aşteptau să-l îndeplinesc aşa cum scrie la carte. M-am ridicat din pat. În sertarul noptierei am găsit o Biblie şi am crezut în prima clipă că o uitase cineva acolo din greşeală. Pe urmă mi-am dat seama că într-o cameră atît de precis aranjată şi ordonată trebuie să fi făcut parte din dotare. M-am uitat pe fereastră: camera mea dădea în spate şi-mi oferea o privelişte minunată, acoperişurile plane ale magaziilor şi depozitelor. Nimic nu mişca în Onondaga. În spatele hotelului se înălţa un deal acoperit de pini care reuşea să astupe orizontul.

Înţelegeam cum trebuia să se simtă Lulu Rosenkrantz fără viaţa pe care o cunoşteam noi, dură, zgomotoasă, mecanizată, cu claxoane şi clopote, cu huruieli de motoare şi scrîşnete de frîne, toată amestecătura aia brutală care însemna prea mulţi oameni într-un spaţiu prea mic, unde puteai într-adevăr să fii egoist şi să te simţi liber. Măcar Lulu îi avea pe Irving şi pe Mickey şi ani de zile în spate de loialitate faţă de bandă cu care să se consoleze, în timp ce pe mine nici unul dintre ei nu mă avea prea tare la suflet. Pînă atunci nu-mi spusese nimeni ce căutam eu la Onondaga. Mă gîndeam că trecusem de faza cu adusul cafelelor dar n-aveam cum fi sigur. Ştiam lucruri pentru care puteam să mor dacă-şi pierdeau încrederea în mine. M-am trezit din nou, şi nu era prima oară, punînd în balanţă motivele mele de încredere şi pericolul palpabil în care mă găseam. Devenea un obicei

treaba asta — ori de cîte ori mă simţeam mulţumit de cum mergeau lucrurile sau de cît de ireproşabil îmi duceam viaţa la care visasem trebuia să-mi aduc aminte imediat că orice greşeală, fie şi cea mai mică, îmi putea schimba norocul, poate chiar fără să ştiu. Devenisem complice obişnuit la crimă. Puteam fi arestat, judecat şi condamnat la moarte. Dar asta nu ajungea ca să am un loc asigurat printre ei. Parcă-l vedeam înaintea ochilor pe Bo Weinberg. Am deschis uşa care dădea spre coridorul larg, discret luminat şi acoperit cu un covor lung-lung de tot, şi m-am uitat în sus şi-n jos după vreun semn de viaţă. Toate uşile erau închise. Am intrat înapoi în cameră şi mi-am închis şi eu uşa ca să nu tulbur liniştea, ceea ce mi-a creat un sentiment atît de apăsător încît m-am hotărît să fac ceva, şi anume am despachetat costumul cel nou cu două perechi de pantaloni cumpărat de la I. Cohen, l-am agăţat în dulapul mare şi plin de praf, pe urmă mi-am pus cămăşile şi lucrurile şi pistolul în sertarul comodei, am băgat şi geamantanul gol în dulap şi în cele din urmă m-am aşezat pe marginea patului simţindu-mă ca dracu'. În parte, probabil, fiindcă atunci cînd pleci undeva întotdeauna ţi se pare un mister întreg pînă ajungi acolo. Sau poate nu mă pricepeam eu să trăiesc singur, mi-am spus în sinea mea, numai de cinci sau zece minute trăiam şi eu singur şi încă nu mă obişnuisem. În tot cazul, nu mai rămăsese nici urmă din optimismul care mă însufleţise în prima parte a zilei. Un singur lucru m-a mai remontat — un gîndac mare care se plimba pe perete printre rîndurile de bucheţele, pentru că atunci mi-am dat seama că Hotelul Onondaga nu merita nici pe departe să se bată atîta cu pumnii în piept.

În primele cîteva zile am fost aproape numai de capul meu. Dl. Berman îmi dăduse cincizeci de dolari pe care trebuia să-i cheltui în cît mai multe locuri cu putinţă. Treaba asta era mai uşor de spus decît de făcut fiindcă Onondaga nu era aşa bogată în fructele pămîntului ca Bulevardul Bathgate. Magazinele erau nişte hrube întunecate, nefiresc de tăcute, cu rafturile aproape goale, despărţite unele de altele de uşi închise şi baricadate cu scînduri. Am intrat la numitul Ben Franklin care ţinea pasămite un cinci-şi-zece*, şi mi s-a făcut milă.

---

* *five-and-ten* (sau *five-and-dime*) *store* = magazin general în care toate mărfurile se vînd la preţurile de cinci sau zece cenţi (n.tr.).

Păi eu ştiam de la cele mai bune magazine cinci-şi-zece din New York şi ştiam cum ar fi trebuit să arate, dar văgăuna asta era atît de mică şi de amărîtă încît proprietarul ţinea un singur bec aprins deasupra tejghelei iar copiii din oraş care intrau desculţi se alegeau cu aşchii în tălpi din podeaua putredă. N-avea mai nimic. Am cumpărat cîteva maşinuţe de metal şi motociclete cu poliţiştii sudaţi de ele şi le-am împărţit. Mai tîrziu am găsit un magazin cu haine pentru femei de unde i-am cumpărat mamei o pălărie de pai cu borul lat, aşezată într-o cutie, am luat cutia în braţe, m-am dus la poştă şi am cerut să mi-o expedieze la tariful cel mai scump. De la un magazin de bijuterii mi-am cumpărat un ceas de buzunar de un dolar.

La cofetărie, m-am uitat înăuntru şi i-am văzut prin vitrină pe Lulu şi pe Mickey şoferul stînd lîngă un fel de fîntînă arteziană şi sorbind cu paiul din nişte pahare de lapte bătut. Trăgeau cîte o înghiţitură şi pe urmă se uitau la pahare să vadă cît mai aveau de sorbit ca să scape de corvoada asta. Mi-a părut foarte bine că şi ei primiseră de la dl. Berman acelaşi fel de misiune ca şi mine. Cînd au ieşit m-am luat după ei ca să văd cum procedau. S-au oprit nehotărîţi în faţa unei vitrine unde era expus un tractor. Au intrat într-o tutungerie, dar le-aş fi putut spune eu dinainte că nu găseau ziare de la New York. Au ieşit şi de-acolo încercînd să fumeze nişte ţigări de foi atît de uscate încît s-au aprins ca nişte torţe. Lulu era scîrbit. Mickey trebuia să-l potolească. Au cumpărat un sac întreg de ceapă de douăzeci de kilograme pe care l-au pus direct în pubelă. Au intrat în magazinul de utilitare şi i-am văzut prin vitrină cum îşi alegeau cămăşi şi pălării şi cum probau cizme de lucru cu şireturi pînă sus, pe care ştiam foarte bine că nu le-ar fi purtat în vecii vecilor.

Pe la jumătatea celei de-a doua zile de aruncat aşa cu banii în dreapta şi-n stînga, imaginaţia mea era stoarsă. Atunci mi-a trecut prin minte că puteam realiza cam acelaşi scop făcîndu-mi prieteni, aşa încît am cumpărat cornete cu îngheţată pentru toată liota de copii care se ţineau după mine şi ne-am retras cu toţii într-un părculeţ vizavi de tribunal unde le-am arătat nişte jonglerii cu trei mingi de cauciuc roz. Onondaga era plină de copii, singurele fiinţe umane pe care le vedeam după-amiaza, singurii care stăteau în soare fără nici o treabă, purtînd salopete fără că-

măşi pe dedesubt şi mijindu-şi ochii pistruiaţi, iar mie îmi aduceau aminte de strada mea şi de căsoiul plin cu orfani de-alături, atîta că ăştia nu erau atît de veseli, nu zîmbeau întruna şi nu ţopăiau de colo-colo, îşi trăiau bucuriile apatici, urmăreau jongleriile mele cu cea mai mare atenţie, dar cînd mă ofeream să-i învăţ şi pe ei se trăgeau înapoi.

Între timp, din categoria persoanelor pe care nu le vedea nimeni pe nicăieri, cei mai importanţi erau dl. Schultz şi Miss Lola Miss Drew, pentru că zi şi noapte era un du-te-vino de serviciu în cameră la apartamentul lui. Mă întrebam cum făcea ea ca să pară şi apartamentul ei locuit. Pe urmă tot eu m-am întrebat dacă de fapt îi păsa. Încercam să nu mă gîndesc la ea dar îmi venea greu, mai ales noaptea, în camera mea, cînd stăteam culcat în pat fumînd Wings şi ascultînd o părere de muzică de dans de la radioul care păcănea. Îmi părea rău c-o văzusem goală, prea de-a dreptul o văzusem ca să mai fi stat acuma s-o idealizez în minte, de fapt cînd mă gîndeam la ea mi se făcea silă. Mă înfuriam de unul singur. Bineînţeles, de la ea învăţasem cît de multe mai aveam de învăţat despre femei, la început văzusem în ea o biată victimă nobilă şi inocentă a unei îngrozitoare confruntări între gangsteri ca după aia, cînd am urcat împreună în apartamentul ăla al ei de la Savoy-Plaza, să-mi dau seama că-şi pusese curul la bătaie cu cei mai tari dintre ei, nu cum crezusem eu că numai femeile de condiţie proastă ajungeau ştoarfe, uite că mai erau şi ştoarfe bogate, ca asta, care avea şi-un fel de mariaj, atît de sofisticat în libertinismul lui că ajunseşe degenerat — o zăpăcită şi jumătate căreia-i plăcea un fel de aventură barbară, adică să stai aşa în zorii zilei într-un Packard care te duce dracu'-ştie-unde şi să bei şampanie cu tipul care tocmai ţi-a omorît prietenul de aseară, cred că mulţi ar vedea aici o situaţie sordidă, dublată de un anume risc, dar eu nu i-am citit nimic de felul ăsta în ochi în intimitatea dormitorului ei unde se ştie clar că orice femeie care se pregăteşte să plece la o întîlnire şi-şi pregăteşte cu atenţie capitalul este ea însăşi, n-are nevoie să stea jos cu genunchii lipiţi şi nici să-şi ducă un picior puţin mai în faţă decît celălalt şi cu vîrful uşor în afară cînd stă în picioare.

Două zile întregi stătuseră acolo împreună fără să iasă nici măcar să respire. În a treia zi spre prînz i-am văzut întîmplător

ieşind din holul hotelului. Se ţineau de mînă. M-am speriat că dl. Schultz mă văzuse stînd pe trotuar şi jonglînd pentru un cîrd de copii ai ţăranilor de prin jur. Dar el parcă numai pentru ea mai avea ochi, a condus-o de mînă pînă în faţa lui Mickey care ţinea deschisă portiera Packard-ului, apoi s-a aplecat şi s-a urcat şi el. Avea o expresie pe faţă care-ţi sugera că după două zile şi două nopţi petrecute împreună în pat Miss Drew crescuse simţitor în ochii lui. După ce au plecat m-am gîndit că, la urma urmei, dacă era vorba ca ea să supravieţuiască faptului că asistase la acea călătorie cu barca, asta era singura modalitate în care ar fi reuşit — rahat, tot eu mi-am spus, pentru că era evident atît de aiurită încît supravieţuirea venea la coada cozii pe lista preocupărilor ei.

La sfîrşitul celei de-a doua zile m-am mai înveselit cînd am fost invitat la o masă mare rotundă aşezată în sala de mese a hotelului, la care lua parte toată lumea, dl. Schultz cu Miss Lola Miss Drew în dreapta, cu Abbadabba Berman în stînga şi noi toţi ceilalţi, Lulu, Mickey şoferul, Irving şi cu mine răsfiraţi în semicerc în faţa lor. Dl. Schultz era într-o dispoziţie excelentă şi mi s-a părut că toţi se bucurau de adunarea asta, adică poate că nu numai mie îmi era niţel dor de casă.

La alte două sau trei mese erau perechi mai în vîrstă care ne aruncau cîte o privire şi pe urmă se aplecau unii spre ceilalţi şi şopoteau, la ferestrele sălii de mese care dădea spre stradă se perindau chipuri-chipuri de trecători şi din două în două minute apăreau în cadrul uşii recepţionerul sau bătrînul bagajist negru care ne zîmbeau şi se uitau la noi ca şi cum ar fi vrut să verifice că eram tot acolo. Dl. Schultz, încîntat, a chemat-o pe chelneriţă:

— Ia spune-mi, frumoaso, cum staţi cu pivniţa?

Eu pretenţia asta n-am prea înţeles-o pînă cînd ea nu i-a răspuns că n-aveau decît Taylor de New York în sticle cu dop de tablă, la care el a început să rîdă ca şi cum ar fi bănuit de la bun început. Frumoasa era o fătuţă durdulică plină de bube pe obraz, cu o uniformă cum văzusem la chelneriţele de la Schrafft, pe Şoseaua Fordham, neagră cu margini albe şi cu o şepcuţă apretată pe frunte, dar dincolo de toate astea era atît de timorată încît îi tot scăpau lucrurile din mînă şi ne turna apa pînă la buza paharului, chestii din astea, aşa că mi se părea că în orice mo-

ment putea s-o şteargă afară din cameră plîngînd. Dl. Schultz nu s-a supărat, ba chiar a comandat două sticle de Taylor roşu de New York. Aş fi putut să jur că Lulu şi Mickey şoferul ar fi preferat o bere dacă nu era cazul de vreo tărie, dar nu au scos nici o vorbă. Nici cravatele de la gît nu le priau.

— Pentru dreptate, a zis dl. Schultz înălţîndu-şi paharul şi ciocnindu-l uşor de cel din faţa lui Miss Lola Miss Drew care s-a uitat la el şi a izbucnit într-un rîs zglobiu şi rostogolit, pe tonul auzi, ce glumă, apoi am ciocnit cu toţii, chiar şi eu cu paharul meu de lapte.

Masa era aşezată în mijlocul încăperii, exact sub un candelabru cu becuri clare în a căror lumină lucrurile păreau şi vagi şi strălucitoare în acelaşi timp, cu alte cuvinte era greu de spus cum arăta fiecare. Eram curios să văd cum arătau doi oameni care se regulaseră în tîmpenie patruzeci şi opt de ore, voiam o dovadă oarecare, ceva concret cu care să-mi fi hrănit imaginaţia plină de gelozii abstracte, dar n-aveam nici o şansă, cel puţin nu la lumina asta, pentru că lui Miss Lola Miss Drew cu mare greutate i-aş fi putut zări faţa, atît de orbitor de frumoasă era, încadrată de părul blond tuns scurt, cu ochii ei atît de verzi şi cu pielea atît de albă de parcă aş fi încercat să mă uit la soare, n-o puteam vedea de strălucire şi mă dureau ochii dacă mă uitam mai mult de o clipă. Dl. Schultz îi monopolizase toată atenţia, se uita fix la el ori de cîte ori deschidea gura, ai fi zis că era surdă şi trebuia să descifreze pe buze.

De mîncare ne-au dat o halcă de carne cu fasole păstăi şi piure de cartofi, iar în mijlocul mesei trona un coş cu o franzelă albă în ambalajul ei, un calup de unt şi o sticlă de sos de roşii. Mîncarea era bună, caldă, mie îmi era foame, aşa că am înghiţit repede, ca toţi ceilalţi de altfel, ne-am aruncat pe ea cu dorinţă de răzbunare, iar dl. Schultz i-a spus fetei să mai aducă un platou cu carne. Abia după ce-am reuşit să cuceresc prima redută a foamei am observat că Miss Lola Miss Drew nici nu se atinsese de farfuria ei ci stătea cu coatele sprijinite de masă şi se uita insistent la noi toţi ceilalţi, haită de lupi, cum ne ţineam furculiţele strînse în pumn, cum hălpăneam cu gura deschisă, cum ne înfigeam în feliile de pîine. Părea absolut fascinată. Cînd m-am uitat din nou îşi luase şi ea furculiţa şi-şi răsucise mîna pînă i se

făcuse ca un fel de pumn în jurul mînerului. Acum împungea cu ea într-o parte şi în alta ca să vadă cum venea şi la un moment dat a înfipt-o în felia de carne din farfurie pe care a ridicat-o încet în aer pînă la înălţimea ochilor. Toată lumea a tăcut, reuşise să capteze atenţia întregii mese deşi nu dădea semne că ne-ar mai fi văzut. La fel de încet a lăsat furculiţa în jos şi a aşezat-o în picioare în farfurie, înfiptă în felia de carne, parcă ar fi fost singură-cuc şi gîndurile i-ar fi rătăcit undeva departe, apoi a luat şervetul din faţa ei, l-a desfăcut şi şi l-a întins în poală, s-a uitat la dl. Schultz cu un zîmbet uşor distrat şi pe urmă în jos către pahar pe care el i l-a umplut imediat. Cînd în sfîrşit s-a apucat să mănînce a luat furculiţa în mîna stîngă şi cuţitul în dreapta, a tăiat, dar numai după ce a pus cuţitul jos şi şi-a trecut furculiţa în mîna dreaptă a început să bage în gură apucînd cu buzele de pe vîrful dinţilor furculiţei cîte o bucăţică de carne şi un boţ de piure de cartofi. Era un exerciţiu de maniere elegante pe care-l desfăşura cu o încetineală rituală, aşa cum fac profesorii în şcoli cînd scriu cuvintele pe tablă şi în acelaşi timp le pronunţă silabă cu silabă. Ne uitam cu toţii la ea cum şi-a dus paharul de vin la buze şi a băut o înghiţitură din el fără să facă nici cel mai mic zgomot deşi am ascultat foarte atent, nu tu acolo un sorbit, un plescăit, un leorbăit, un gîlgîit, nimic, încît eu chiar m-am întrebat, cînd a pus paharul la loc pe masă, dacă într-adevăr ajunsese vreun strop de vin în gîtul ei. A trebuit să recunosc, n-aveam ce face, că o paradă de rafinament atît de deprimantă nu mai văzusem niciodată, o fi fost ea frumoasă dar după mine nu făcuse altceva decît să-şi irosească puterea de seducţie. Lulu Rosenkrantz s-a încruntat de-ar fi băgat în sperieţi şi pe-un ucigaş plătit şi şi-a întors privirile către Mickey şoferul, Abbadabba se uita fix la faţa de masă cu o expresie de tristeţe în ochi, pînă şi Irving, atît de impasibil de obicei, a lăsat capul în jos, numai dl. Schultz încuviinţa din cap, cu buzele ţuguiate, în sensul că da, se pusese punctul pe *i*. Apoi s-a aplecat înainte, şi-a rotit privirile de jur împrejurul mesei şi a zis cu o voce care i se părea lui probabil melodioasă:

— Mulţumim, Miss Drew, pentru aceste comentarii binevoitoare de care ne faceţi parte, cred eu, în propriul nostru interes, ca să avem grijă să nu ne frigem cururile.

Mi-am dat seama din prima clipă că se petrecuse ceva memorabil dar n-am îndrăznit atunci să stau să mă gîndesc ce anume ci doar mai tîrziu, în camera mea, cînd eram din nou singur, întins în pat, cu luminile stinse, şi ascultam cum cîrîiau greierii pe cîmpurile din jurul Onondagăi, ca un fel de puls sonor al nopţii, ai fi zis că noaptea era un trup enorm, ca marea, în care toate fiinţele trăiau, se împreunau şi mureau. Miss Lola Miss Drew nu dădea doi bani pe amintiri. Tehnic vorbind, ea era prizonieră şi viaţa îi era ameninţată. Dar ea nici nu se gîndea să se poarte ca o prizonieră. Avea cu ce să negocieze. Bineînţeles, ceea ce zisese dl. Schultz era adevărat, în sensul că trebuia să ne păzim cururile odată ajunşi aici, ca nişte călători într-o ţară străină condusă de un dictator. Dar nu asta îi uimise pe toţi cei de la masă ci faptul că el îi luase partea după toată pantomima aia zăpăcită pe care o făcuse pornind de la premisa că ea avea privilegiul de a-i instrui pe aceia mai defavorizaţi de soartă decît ea însăşi, adică în loc să-i cîrpească una peste ochi, cum ar fi făcut probabil oricine altcineva, el îi acceptase jocul şi-i mai găsea şi merite. Simţisem cu toţii în cuvintele lui un fel de anunţ că îi găsise şi ei un loc anume şi că lucrurile aşa aveau să rămînă.

Sigur că n-aveam de unde să ştiu dacă o nimerisem sau nu, dacă într-adevăr aşa gîndiseră ceilalţi de la masă, dar din propria mea experienţă cu dl. Schultz ştiam că îi plăcea să se ţină lumea după el, că era vulnerabil în faţa celor care se simţeau atraşi de el, adepţi, admiratori, acoliţi, sau care depindeau de el în vreun fel oarecare, fie că erau puştani care se dădeau mari, fie că erau femei pe ai căror bărbaţi îi omorîse. La urma urmei fata era o pradă de război iar faptul că Bo Weinberg o iubise o făcea cu atît mai apetisantă. M-am întrebat dacă atunci cînd o lua cu el în pat şi i se scula dl. Schultz se bucura într-adevăr de triumf făcînd amor cu ea, dar dedicîndu-se răposatului Bo.

A doua zi dis-de-dimineaţă dl. Berman a bătut la uşa mea şi mi-a spus să mă îmbrac în costumul cel nou, să-mi pun ochelarii şi să-l aştept pe dl. Schultz în hol, şi asta în cincisprezece minute. Eu am ajuns jos în zece, cu alte cuvinte am avut destul timp şi să dau o fugă alături după o gogoaşă şi-o cafea. M-am întors exact cînd toată lumea ieşea în stradă. Mickey adusese

Packard-ul la scară, Lulu Rosenkrantz se urca în faţă, dl. Schultz şi Miss Drew stăteau deja în spate. Am făcut şi eu ţuşti înăuntru.

Plimbarea a fost scurtă, numai pînă după colţ, la Banca Naţională Onondaga, o clădire îngustă din blocuri de calcar, cu două ferestre lungi şi anemice zăbrelite şi cu un fronton triunghiular de piatră susţinut deasupra uşilor de la intrare de cîteva coloane. Mickey a tras pe partea opusă a străzii şi a lăsat motorul să meargă în timp ce noi toţi ceilalţi ne uitam la clădirea băncii.

— L-am cunoscut eu odată pe unu' Alvin Pincus, c-aşa s-a brodit atunci, care lucra cu Floyd Făt-Frumos, a zis Lulu. Mai rar spărgător de seifuri ca ăla.

— Mda, a comentat dl. Schultz, şi pe unde-o fi acuma...

— Ei, da, da' o vreme s-au descurcat.

— Lulu, gîndeşte-te şi tu, a zis dl. Schultz, să te dai la mălai taman acolo unde-i închis bine şi zăvorît. Trebuie să fii nărod. Căcaturi de-astea de bandiţi. Acuma-i altu' curentul economic. Apoi, mîngîindu-şi servieta de pe genunchi, a preluat iniţiativa: Să mergem, doamnelor şi domnilor, şi a coborît din maşină ţinînd portiera pentru Miss Drew şi pentru mine.

Nu ştiam ce aşteptau de la mine. Cînd m-am dat jos din maşină, Miss Drew m-a oprit: Stai o clipă, şi mi-a îndreptat cravata cu elastic. Prima mea reacţie a fost să mă trag înapoi.

— Fii băiat drăguţ, a zis dl. Schultz. Ştiu că e greu.

Deja simţeam că pantofii mei noi în formă de liră mă bătuseră la călcîie şi braţele ochelarilor cu lentile de sticlă simplă şi cu rame metalice mă zgîriau după urechi. Bineînţeles că uitasem să cumpăr o carte după cum mă instruise dl. Berman, şi ca ultimă soluţie luasem cu mine şi ţineam în mîna stîngă Biblia din camera de hotel. Mîna dreaptă mi-o ţinea Miss Drew care mi-a strîns-o în timp ce traversam strada în urma d-lui Schultz.

— Arăţi frumos, mi-a spus. Mie mi-era ciudă că deşi purtam pantofi cu toc, tot ea era mai înaltă. Ăsta a fost un compliment, a continuat ea, nu-i nevoie să te-ncrunţi. Era foarte veselă.

Am fost conduşi prin faţa ghişeelor zăbrelite ale casierilor în spate, la preşedinte, care s-a ridicat de la birou şi a venit să-i strîngă mîna vîrtos d-lui Schultz, deşi din ochi ne cîntărea la rece pe fiecare în parte. Era un individ lăbărţat, cu o guşă flască în formă de tub care-i semăna cu o pompă hidraulică aşezată sub

falcă atunci cînd îşi mişca gura. În spatele lui era o uşă deschisă, cu grilaj de oţel, iar în spatele uşii se vedea o încăpere interioară care era de fapt un seif mare cu uşa groasă deschisă şi cu o mulţime de sertare înăuntru ca nişte căsuţe poştale la un oficiu de poştă.

— Da, da, da, a zis el după ce ne-am recomandat, dl. Schultz prezentîndu-mă pe mine drept un copil-minune de-al lui iar pe Miss Drew drept guvernanta mea, vă rog, staţi jos cu toţii, nu ni se întîmplă prea des să vină aici în oraşelul nostru celebrităţi ca dumneavoastră. Sper că vă simţiţi bine la noi.

— A, da, a zis dl. Schultz deschizînd cataramele servietei. Am venit să ne petrecem vara la ţară.

— Aşa, aşa, asta vă şi oferim, ţară. Iazuri de înotat, pîraie cu păstrăvi, pădure virgină — la care ochii i-au deviat pentru o clipă către Miss Drew care stătea picior peste picior —, cîteva panorame frumoase de tot de-acolo sus, de pe dealuri, dacă vă plac drumeţiile. Aer bun şi curat cît puteţi respira, a adăugat el rîzînd ca de-o glumă bună şi a tot ţinut-o aşa cu bleotocăreala asta stupidă revenind întruna cu privirile la servieta pe care dl. Schultz s-a aplecat şi i-a aşezat-o pe birou, cu capacul nedeschis, în aşa fel încît dîndu-i un impuls înainte şi trăgînd-o brusc înapoi tean-curi întregi de verzituri s-au răspîndit peste mapa mare de suga-tivă tot verde. La care cuvintele au încetat brusc să mai iasă din gura bancherului deşi pompa hidraulică numai după cîteva mo-mente bune i-a închis-o.

Erau o mulţime de bani acolo, mai mulţi decît văzusem eu vreodată la un loc în viaţa mea, dar eu am dovedit mai multă reţinere decît bancherul, nelăsînd să se înţeleagă prin nimic că aş fi asistat la ceva neobişnuit. Dl. Schultz a zis că voia să deschidă un cont de cinci mii iar restul să-i păstreze într-o cutie de valori în seif. În clipa următoare a apărut şi secretara preşedintelui, o doamnă mai în vîrstă care împreună cu şeful ei, într-un torent de amabilităţi, au plecat să numere comoara în timp ce dl. Schultz, lăsîndu-se pe spate, şi-a aprins un trabuc parfumat din umidificatorul de pe biroul bancherului.

— Băiete, m-a întrebat el, ai observat cîte ghişee erau deschise în orele de program?

— Unul singur?

— Mda. Un singur casier cărunt care stă acolo şi-şi citeşte ziarul. Dacă intră Lulu cu băieţii lui n-or să găsească nici măcar pe tipu' cu paza băncii. Tu ce zici, cam ce lichidităţi o fi avînd ăsta aici? Care ţine evidenţa ipotecilor la o droaie de fermuliţe. Ăsta-şi petrece zilele urmărind titlurile executorii şi scoţînd la vînzare districtul Onondaga pe zece cenţi la dolar, ascultă-mă pe mine. N-o să mai doarmă noaptea gîndindu-se la tot bănetul ăla din cutia mea de valori din seif. La ce reprezintă. Îi dau o săptămînă, zece zile cel mult. Mă caută el.

— Şi-o să accepţi ce-o avea el să-ţi ofere, a zis Miss Drew.

— Al dracu' să fiu dacă nu. Aveţi în faţa voastră pe patronul binefăcător al coclaurilor. Încheindu-şi nasturii la haina de la costumul cenuşiu şi-a scuturat şi eventualele fire de praf de pe mîneci, apoi a băgat trabucul în gură, s-a aplecat şi şi-a tras ciorapii în sus. După ce rezolv cu-ăştia de-aici pot să şi candidez pentru Congres.

— Aş vrea să spun şi eu ceva despre cu totul alt subiect, a zis Miss Drew, dar dacă ai de gînd să stai iarăşi îmbufnat şi bosumflat mai bine renunţ.

— Ce? A, nu. Iar am zis ceva?

— Copil de suflet. Adică protejat.

— Şi eu ce-am zis?

— Ai zis copil-minune. Asta-i altceva — înseamnă un mic geniu.

În acel moment bancherul s-a întors, fericit nevoie mare, frecîndu-şi mîinile, şi i-a prezentat d-lui Schultz nişte formulare la semnat, a scos capacul de la stilou, a încercat peniţa şi i l-a întins peste birou în timp ce făcea conversaţie. Dar cînd a fost vorba de scrijelit semnăturile a tăcut, aşa încît documentele au fost întocmite în linişte, parcă ar fi intrat în vigoare cine-ştie-ce tratat. Pe urmă a venit secretara cea căruntă cu extrasele de cont şi chitanţele şi cu un carnet nou de cecuri şi iarăşi s-au schimbat exclamaţii şi amabilităţi şi după cîteva clipe ne-am ridicat să ne luăm rămas-bun, să mulţumim şi să primim asigurări că oricînd eram bineveniţi — adevărul este că banii îi înveselesc pe oameni, le provoacă istericale de bună dispoziţie, brusc devin interesaţi ce mai faci şi-ţi doresc tot binele. Bancherul, care aproape că ignorase pe oricine altcineva afară de dl. Schultz, s-a trezit acum

să întrebe: Ei bine, tinere domn, ce mai citeşte generaţia tînără în ziua de azi? — ca şi cum realmente n-ar mai fi putut trăi fără să afle —, mi-a luat cartea din mînă şi a întors-o pe faţă ca să vadă titlul şi nu ştiu la ce se aşteptase, poate la vreun roman franţuzesc, pentru că a rămas vizibil surprins. Bravo, fiule, mă bucur pentru dumneata, mi-a spus, apoi m-a luat pe după umeri şi s-a întors către guvernanta mea: Omagiile mele, Miss Drew. Eu sînt instructor de cercetaşi şi cred că nu trebuie să ne mai facem griji pentru viitorul acestei ţări cînd avem asemenea tineri, nu-i aşa?

Ne-a condus pînă la ieşire, o procesiune întreagă de tocuri răsunînd pe pardoseala de marmură, prin faţa unicului casier care s-a ridicat în picioare la ghişeul lui cînd am trecut.

— La revedere, Domnul să vă aibă-n pază, a mai zis bancherul făcîndu-ne semn cu mîna de pe trepte.

Lulu ne-a deschis portiera maşinii şi ne-am instalat cu toţii în spate iar el şi-a reluat locul în faţă. Mickey a pornit motorul, a ambalat şi am luat-o din loc.

— Ce pizda mă-sii a vrut să spună?! a exclamat abia atunci dl. Schultz, s-a întins peste Miss Drew şi mi-a smuls din mînă Sfînta Biblie a Hotelului Onondaga.

În maşină s-a lăsat o linişte absolută în care nu se mai auzea decît fîşîitul paginilor. Mergeam la pas în jos pe strada principală aproape pustie la ora respectivă. Uite, aici la ţară existau prăvălii de furaje. Uite-mă şi pe mine, îmbrăcat cu un costum nou cu pantaloni lungi, încălţat cu pantofi cu toc, stăteam şi-mi frecam pulpele de Miss Drew care era atît de frumoasă, şi-anume pe bancheta din spate a limuzinei personale a omului care pînă cu cîteva săptămîni în urmă nu fusese pentru mine altceva decît un vis care mă băga în sperieţi şi eram cum nu se poate mai nefericit. Am deschis fereastra pînă jos ca să iasă fumul de trabuc. Eram absolut convins în sinea mea că avea să se întîmple ceva ce nici nu îndrăzneam să-mi imaginez.

— Auzi, Mickey, a zis dl. Schultz şi ochii albaştri spălăciţi ai lui Mickey şoferul au apărut în oglinda retrovizoare. Opreşte la biserica aia din vîrful dealului, unde se vede clopotniţa, a continuat el chicotind. Singurul lucru la care nu ne-am gîndit. Şi-a pus mîna pe genunchiul lui Miss Drew. Pot să adaug şi omagiile mele la ale tipului ăluia?

— Nu te uita la mine, şefu', a zis ea. N-a fost ideea mea.

Dl. Schultz s-a aplecat înainte ca să se uite la mine pe după Miss Drew. Zîmbea cu toată gura, arătîndu-şi dinţii enormi, o gură întreagă de dinţi.

— Zău?! A ta a fost ideea?! Dar n-am avut timp să-i explic pentru că a continuat tot el către Miss Drew: Vezi, ştiu eu foarte bine ce vorbesc cînd îmi aleg cuvintele. Puştiul ăsta-i chiar copilul meu minune, ce pizda mă-sii!

Şi uite-aşa am ajuns eu să mă înscriu la Şcoala Duminicală de Studiu Biblic de la Biserica Sfîntului Duh din Onondaga, New York, în vara interminabilă a anului 1935. Unde ascultam predici pe tema bandelor din deşert certate cu legea, despre loviturile date de fiecare şi cum se fofilau, despre cum se călcau în picioare unele pe altele şi ce enormităţi pretindeau — asta a fost soarta hărăzită mie la subsolul bisericii unde picura condensul de pe pereţii de piatră iar din nasurile colegilor mei întru studiu picurau mucii din cauza răcelilor de vară, băieţii îmbrăcaţi în salopete şi fetele în rochii înflorate decolorate, şi salopetele şi rochiile mai mari cu cel puţin un număr, şi ei şi ele bălăbănindu-şi picioarele încălţate sau desculţe pe sub bănci, şi asta în fiecare nenorocită de duminică. Pentru cît realizasem şi unde ajunsesem, mai bine m-aş fi întors înapoi la căminul de orfani.

Dar duminica era doar ziua cea mai rea dintre toate — în restul săptămînii era la fel, nu aveam nimic de făcut, numai fapte bune. Am făcut vizite la spital şi am împărţit reviste şi dulciuri prin saloane. Oriunde era vreun magazin deschis unde se vindea cîte ceva, dacă nu erau piese de schimb pentru tractoare, intram şi cumpăram orice era de vînzare. La o milă în afara oraşului era un teren de minigolf în paragină şi acolo am mers de cîteva ori cu maşina cu Mickey şi cu Lulu şi ne chinuiam toţi trei să vîrîm mingea pe nişte tobogane mici de lemn, prin butoiaşe şi ţevi, iar eu mi-am făcut o mînă destul de bună la treaba asta şi le-am luat cîţiva dolari, pînă cînd într-o zi am hotărît să nu mai mergem pentru că Lulu a avut un acces de nesportivitate şi şi-a frînt crosa pe genunchi. În oraş se constituise un cîrd de copii ai ţăranilor de prin jur, care se adunau ori de cîte ori mă vedeau scoţînd nasul din hotel şi se ţineau după mine pe stradă iar eu le cumpăram bomboane, morişti şi îngheţate în timp ce dl. Schultz ţinea în-

truniri cu taţii şi mamele lor sub auspiciile Legiunii Americane* sau prelua iniţiativa la viaţa socială de la biserică şi cumpăra tot ce însemna prăjiturele de casă şi pe urmă dădea o petrecere unde invita pe toată lumea la prăjiturele şi cafea. Dintre noi toţi el era singurul care părea că se bucură de aceste zile lungi şi plicticoase. Miss Drew descoperise un grajd unde se închiriau cai şi în fiecare dimineaţă îl scotea pe dl. Schultz la călărie, iar eu îi vedeam de la etajul şase, pe geamul de la capătul coridorului, plecau la trap pe potecile care duceau spre nişte cîmpuri lăsate pîrloagă unde îi dădea lecţii. La poştă am primit lucruri comandate de ea prin telefon de la un magazin de lux din Boston, costume de călărie pentru ei amîndoi, vestoane de tweed cu cotiere de piele, şi eşarfe de mătase pentru legat la gît, şi pălării de fetru verde-închis cu pene mici înfipte în panglici, şi cizme înalte de piele fină, şi pantaloni din ăia speciali de culoarea levănţichii bufanţi pe şolduri care în cazul ei erau minunaţi fiindcă lungă şi slabă cum era părea oarecum plată în zona respectivă, dar nu se potriveau deloc cu constituţia îndesată a d-lui Schultz care părea şi mai puţin atletic în ei, ca să nu fiu prea răutăcios, deşi nimeni dintre noi, nici măcar dl. Berman, nu ţinea neapărat să-i atragă atenţia asupra acestui aspect.

Singurul moment care-mi plăcea şi mie era dimineaţa foarte devreme. Întotdeauna mă trezeam primul şi mi-am făcut un obicei să cumpăr *Semnalul din Onondaga* de la vînzătorul de ziare, ca să-l citesc în timp ce-mi luam micul dejun la un fel de ceainărie-bufeţel pe care o descoperisem pe o stradă laterală. Femeia care ţinea prăvălia asta îşi cocea singură pîinea şi pregătea nişte mic-dejunuri excelente, dar pontul ăsta l-am păstrat pentru mine. Cred că eram singurul din grupul nostru care citea *Semnalul*, evident foarte plicticos şi plin de ştiri despre agricultură şi înţelepciuni de almanah şi sfaturi despre cum să-ţi prepari conservele în casă şi-aşa mai departe, dar reproducea şi benzile desenate cu *Fantoma* şi cu *Abbie şi Slats*, ceea ce-mi crea sentimentul că nu mi tăiaseră chiar toate legăturile cu viaţa normală. Într-o dimineaţă am citit pe prima pagină că dl. Schultz cumpăra de la bancă una dintre fermele din localitate şi o restituia familiei care o pierduse. Cînd m-am întors la hotel mi s-a părut că

* Asociaţie a veteranilor din războaiele purtate de Statele Unite (n.tr.).

erau mai multe rable parcate cu spatele decît de obicei, iar în hol stăteau pe scaune sau pe vine bărbaţi în salopete şi femei în rochii de casă. De atunci încolo supravegherea hotelului a devenit neîntreruptă — înăuntru sau afară stăteau întruna cîte unul-doi fermieri sau nevestele lor, uncori chiar şi cîte zece, în funcţie de momentul zilei. Am observat un lucru la oamenii ăştia, şi anume că dacă erau slabi erau exagerat de slabi şi dacă erau graşi erau exagerat de graşi. Dl. Schultz se purta întotdeauna foarte curtenitor cînd apărea, lua cîte o pereche cu el la o masă din colţ, ca şi cum acolo îşi avea biroul, îi asculta cîteva minute şi le punea cîteva întrebări. Nu ştiu cîte ipoteci aflate în fază de execuţie a răscumpărat, probabil că nici una, mai curînd le dădea bani să-şi plătească ratele în luna respectivă — cîţiva dolari cu care să ţină lupii la distanţă, cum se exprima el. Şi asta se întîmpla cam aşa: de dragul orgoliului lor păstra aparenţele unei afaceri, le nota numele şi le spunea să revină a doua zi, cînd dl. Berman distribuia efectiv banii, în plicuri maro, din biroul lui de la etajul şase. Dl. Schultz nu voia s-o facă pe lordul şi în privinţa asta dovedea mult tact.

Ceea ce mă mira pe mine era cum putea o regiune să fie atît de frumoasă şi totuşi pe dedesubt atît de înglodată în datorii. Din cînd în cînd o luam uşor la pas de-a lungul rîului, traversam podul şi băteam şoselele din jur, de fiecare dată mai departe, pe măsură ce le învăţam şi-mi dădeam seama că n-aveam de ce mă teme de cerul liber, de dealurile îmbrăcate în flori, de casele sau şoproanele care se iveau ici şi colo, retrase de la drum, cu cîte un animal-două pe lîngă ele. Aici în zona rurală a statului New York înţelegeai faptul că din orice oraş se iese la un moment dat şi că de acolo începe un drum pustiu pe care-ţi trebuie încredere în tine ca să porneşti. Ceea ce mă mai încuraja erau distanţele egale dintre stîlpii de telegraf, cu cablurile electrice care făceau cîte o burtă între un stîlp şi celălalt şi mă bucuram văzînd linia vopsită cu alb care ţinea cu tenacitate mijlocul drumului peste orice dîmb şi prin orice adîncitură a terenului. M-am obişnuit şi cu mirosul de paie al cîmpurilor şi cu dampfurile inexplicabile de bălegar care mă izbeau din cînd în cînd pe la soare, pe marginea drumului, iar ceea ce luasem eu la început drept tăcere era de fapt un aer mustind de zgomote ale naturii, de vînturi, de brize,

de zbîrnîituri speriate care alunecau prin ierburi, de hămăituri ascuţite, de bîzîituri, de tropăieli, de grohăieli, de croncănituri, fără să-i poţi descoperi sursa vreunuia dintre ele. Aşa că, tot făcînd eu excursii de-astea, m-am gîndit că lumea mai întîi o auzi şi o miroşi şi abia după aceea o şi vezi, ca şi cum văzul ar fi simţul cel mai nesigur din natură. Peisajul care ţi se înfăţişa dinainte misterios îţi putea spune o mulţime de lucruri fără să-ţi ofere nici un refugiu intermediar între pămîntul reavăn şi un cer imens atotcuprinzător, aşa încît la orice m-aş fi putut aştepta, dar nu să-l văd suportînd aceleaşi binecunoscute umilinţe de şobolani de prin cartierele de blocuri şi mahalale. Dar de la o vreme începusem să părăsesc drumul pietruit şi să mă aventurez pe cutare sau cutare drum de ţară şi într-o zi, flendurindu-mă pe un drumeag plin de pietre, am auzit la un moment dat un sunet care nu avea ce căuta acolo la ţară, alarmant de viguros, pe care după alţi cîţiva paşi l-am identificat ca fiind un fel de huruit neîntrerupt, ca de armată motorizată, iar după ce am trecut de coama unui deal am zărit un nor de praf ridicîndu-se de pe cîmpurile îndepărtate şi-abia atunci am văzut înaintea mea, parcate pe marginea drumului, maşinile negre şi camioanele sărăcimii de la ţară, şi probabil majoritatea populaţiei din Onondaga mergînd peste cîmp cu nasul în norul de praf ridicat de o baterie de tractoare şi de maşini de recoltat cartofi pe lîngă care mergeau camioanele încărcînd acri peste acri de cartofi, maşinile de recoltat răsturnau cartofii cu benzile lor rulante în benele camioanelor, iar oamenii veneau în urma lor şi se aplecau să culeagă din cuiburi cartofii scăpaţi de maşini pe care-i puneau în sacii de pînză pregătiţi în mod special pentru asta, unii chiar agitîndu-se în patru labe printre brazde mînaţi de sărăcie, bărbaţi, femei şi copii dintre care pe unul sau doi i-am recunoscut de la Şcoala de Duminică de la Biserica Sfîntului Duh.

În cele din urmă am înţeles strategia d-lui Schultz. Mă întrebasem cum de se lăsa cineva păcălit cînd era atît de evident ce făcea el, dar el, de fapt, nu încerca să păcălească pe nimeni, nici nu trebuia, fiindcă oamenilor ăstora puţin le păsa că aveau printre ei un gangster new-yorkez de zile mari, pe-aici lumea oricum nu iubea nimic ce venea de la New York şi treaba lui ce făcea el acolo dacă aici îşi dovedea buna credinţă, nu conta nici

măcar faptul că ei ştiau de ce făcea el ce făcea atîta timp cît o făcea la scara propriei lui reputaţii. Sigur că se comporta prea evident, dar aşa şi trebuia să se comporte cînd problema lui erau masele, totul trebuia făcut mare, ca scrisul pe cer, ca să se vadă de pe o rază de cîteva mile.

— Ştii, Otto, a zis el într-o seară la masă, la hotel, preşedintelui consiliului îi plăteam într-o singură săptămînă tot atîta cît costă toată chestia asta. Aicea nu există intermediar care să-ţi umfle preţurile. Jubila tot la gîndul ăsta. Este, Otto?! Negociem direct, ouă proaspete direct de la fermă. Şi a început să rîdă pentru că totul părea a merge perfect la Onondaga, exact aşa cum sperase el.

După mine, însă, dl. Berman nu era chiar atît de optimist. „Preşedintele consiliului" era numele codificat al d-lui Hines, omul cu traficul de influenţă. Pînă nu şi-au băgat nasul federalii, dl. Hines aranjase transferul în Staten Island* al unor poliţişti prea isteţi ca să-şi poată purta singuri de grijă, obţinuse pensionarea unor magistraţi care nu-şi înţelegeau misiunea şi, ca o glazură pe tortul lui, cumpărase alegerea celui mai amabil şi paşnic procuror districtual din istoria oraşului New York. Aia da modalitate de a-ţi conduce afacerile. Aici, adevărul era că încercau să scape dintr-o situaţie gravă. În plus, banda ieşise din elementul ei, oamenii ăştia nu se pricepeau să fie în legalitate şi nu le puteai pretinde să se poarte întotdeauna aşa cum se cuvenea. Pe de altă parte, mai era şi Miss Drew. Dl. Berman nu fusese deloc consultat în materie de Miss Drew. Nimeni n-ar fi putut spune că ea nu adăuga clasă la numărul pe care-l jucam toţi ceilalţi şi că nu contribuia şi ea cu anumite lucruri care făceau parte din educaţia ei, de pildă cum era cu operele de caritate, sub ce formă să le faci, ce se face şi ce nu în domeniul ăsta. Da, şi se şi pricepea să-l mai stileze puţin pe Olandez, încît oamenilor de aici le venea greu să vadă în el fără nici o umbră de îndoială un om din lumea interlopă. Altminteri, însă, Miss Drew era un *X*. În matematică, îmi explicase dl. Berman, cînd nu ştii ce valoare are o mărime, nici măcar dacă e cu plus sau cu minus, îi spui *X*. În loc de un număr îi atribui o literă. Dl. Berman nu punea mare

* Insulă pe care se întinde o parte a unuia dintre cele cinci cartiere ale New York-ului, Richmond, în cea mai mare parte rezidenţial (n.tr.).

preţ pe litere. Acum se uita lung la ea, în timp ce Miss Drew, arborînd o faţă impasibilă, şi-a băgat furculiţa în salată cu mîna dreaptă iar cu stînga, ascunsă vederii celorlalţi, pe sub masă, l-a apucat pe dl. Schultz de organe, ceea ce n-ar fi putut fi mai evident, de vreme ce dl. Schultz a sărit în sus de pe scaun răsturnîndu-şi paharul cu vin, a tuşit în şervet s-a întors către ea roşu la faţă şi i-a spus rîzînd că fir-ar a dracului de muiere nebună.

Irving, Lulu şi Mickey şoferul stăteau la o masă separată, într-un colţ, la capătul celălalt al sălii. Nu arătau a oameni fericiţi. În momentul în care dl. Schultz a ţipat Lulu era cu ochii în altă parte şi s-a speriat atît de tare încît s-a ridicat în picioare şi a băgat mîna în haină uitîndu-se în toate părţile. Irving a trebuit să-l liniştească apucîndu-l de braţ. Miss Drew scindase banda, se crease acum o ierarhie, noi patru stăteam în fiecare seară la o masă iar Lulu, Irving şi Mickey la alta. Date fiind cerinţele vieţii la Onondaga, dl. Schultz îşi petrecea aproape tot timpul cu Miss Drew şi cu mine, dar mai mult cu ea, şi ştiu că eu însumi mă simţeam inutil şi dat la o parte aşa încît îmi închipui cum se simţeau ei. Dl. Berman precis înţelesese toată treaba asta.

Sigur că în momentul în care presa new-yorkeză ar fi mirosit ce făcea Schultz Olandezul aici situaţia noastră ar fi evoluat galopant, ca un acces de febră, dar eu n-aveam cum şti treaba asta, mie totul mi se părea caraghios şi-mi dădea ameţeli, de pildă că Miss Drew mi-ar fi putut trece drept mamă şi dl. Schultz drept tată, aşa mi-a trăsnit mie un gînd prin minte, ba nu, nu un gînd, mai mult decît un gînd — o senzaţie, în timp ce asistam la slujba de la Biserica Catolică Sfîntul Barnaba, într-o duminică dimineaţa devreme, în aşa fel încît eu să nu pierd Şcoala Duminicală protestantă de la Biserica Sfîntului Duh. El îşi scosese pălăria, ea îşi înfăşurase un şal alb peste cap şi stăteam toţi trei solemni şi eleganţi în strana cea mai din spate şi ascultam orga, un instrument pe care eu îl urăsc, îl detest, pentru că-ţi împoaie urechile cu nişte vibraţii de corzi care te intimidează de-atîta virtute sau îţi vîră în canalele urechilor nişte viermişori vicleni de evlavie, şi-l ascultam şi pe preotul ăla în sutană de mătase care legăna o cădelniţă la picioarele unui biet Cristos din gips colorat care sîngera bătut în cuie pe o cruce vopsită cu auriu. Vai de mine, sincer vă spun că nu la asta mă gîndisem eu cînd îmi do-

risem o viaţă de gangster, în schimb mai aveam de aflat lucruri încă şi mai rele, pentru că la biserica asta, la sfîrşit, dl. Schultz s-a oprit în faţa unei măsuţe de lîngă intrare şi a aprins o lumînare într-un păhărel pentru Bo Weinberg zicînd: Dracu' să-i ia pe toţi, iar apoi preotul ne-a ajuns din urmă pe trotuar deşi eu n-aş fi crezut că preoţii îmbrăcaţi în mătăsurile lor colorate văd de-acolo de sus din amvon cine stă jos în strane, dar uite că da, văd tot ce mişcă, şi ni s-a prezentat drept părintele Montaine. Tipul vorbea cu un accent şi ne-a spus că spera să ne mai vadă şi mi-a strîns mie mîna cît putea de tare, apoi el şi Miss Lola Miss Drew au dat-o pe franţuzeşte, el fiind canadian de limbă franceză, cu un păr negru sîrmos destul de rar pe care-l pieptăna dintr-o parte în alta a capului ca să pară chel, ceea ce evident că părea. Eu mă simţeam ca un prost, parcă aveam limba grea, mă îngrăşam de-atîtea clătite cîte mîncam la micul dejun din fondul de cheltuieli şi de-atîtea mese de seară cu şuncă prăjită şi suc de mere, purtam ochelari falşi şi mergeam la mai multe biserici şi mă pieptănam şi mă îmbrăcam tot timpul curat şi elegant în costume pe care mi le alegea Miss Lola Miss Drew — asta era altă chestie, că se apucase să comande haine pe măsura mea de la Boston, adică deveneam realmente obiectul preocupărilor ei ca şi cum ar fi purtat într-adevăr o răspundere pentru mine, şi era caraghios pentru că atunci cînd îşi întorcea privirile pătrunzătoare spre mine nu citeam nici o trăsătură definibilă în adîncul lor, parcă ar fi fost incapabilă să distingă prefăcătoria de realitate, sau poate că era suficient de bogată ca să considere adevărat orice îi trecea prin minte, dar eu, eu nu mai ştiam ce înseamnă o alergare de cursă lungă, nu mă mai simţeam eu însumi în propria mea piele, zîmbeam prea mult şi vorbeam ca un fătălău şi eram constrîns la practici perfide, făceam lucruri pe care nici nu m-aş fi gîndit vreodată că le-aş fi putut face în geaca mea de la Stafii, cum ar fi să trag cu urechea, să ascult pe furiş cîte o conversaţie, ca un poliţist în misiune de acoperire, pur şi simplu ca să încerc să aflu şi eu cîte ceva din ce se petrecea.

Aşa de pildă, într-o noapte, stînd în camera mea, am simţit fum de ţigară şi am auzit voci, am ieşit pe coridor, m-am apropiat pe vîrfuri de uşa întredeschisă de la camera d-lui Berman transformată în birou şi am aruncat un ochi înăuntru. L-am vă-

zut pe dl. Schultz în halat de baie şi papuci, deşi era foarte tîrziu, stînd de vorbă cu dl. Berman şi dacă m-ar fi prins dracu' ştie ce mi-ar fi făcut, dar nu-mi mai păsa, doar făceam şi eu parte din bandă acuma, mă ascundeam şi eu ca şi ei şi mi-am spus în sinea mea că nu avea nici un rost să stau în acelaşi hotel pe acelaşi palier cu Schultz Olandezul dacă nu aveam şi eu măcar un avantaj din asta. Cel puţin aveam simţurile ascuţite şi e ceva şi asta aşa că m-am postat lîngă uşa întredeschisă şi am ascultat ce vorbeau.

— Arthur, a zis dl. Berman, ştii foarte bine că băieţii s-ar băga şi-n foc pentru tine.

— Nu-i nevoie să se bage-n foc. Nu trebuie să facă nimic altceva decît să-şi ţină ochii deschişi, să-şi scoată pălăria-n faţa doamnelor şi să nu sară pe cameristă. Ce vor, le cer prea mult?! Doar îi plătesc, nu? 'Ete-ai dracului, stau în vacanţă plătită şi se mai şi plîng!

— Nu s-a plîns nimeni de nimic. Dar eu îţi spun ce ştiu şi mi-e destul de greu să-ţi explic. Toate fiţele-astea ale tale cu politeţurile îi ating la orgoliul lor de bărbaţi. Uite, e un motel la vreo treizeci de kilometri spre nord. Ce-ar fi să-i laşi să se mai descarce şi ei din cînd în cînd?!

— Tu nu eşti zdravăn?! Tot ce-am făcut pîn-acuma — nu te gîndeşti ce se-ntîmplă dacă se iau la bătaie-n vreo cîrciumă pentru cine-ştie-ce curvă?! Atîta ne mai lipseşte, s-avem de-a face şi cu şeriful local!

— Nu i-ar lăsa Irving să fac-aşa ceva.

— Nu, Otto, îmi pare rău, aici e vorba de viitorul meu.

— Asta-i adevărat.

Cîteva momente au tăcut şi unul şi celălalt.

— Tu de fapt despre Drew Preston vorbeşti acuma, a continuat dl. Schultz.

— Vezi, mie pînă azi nu mi-a spus nimeni cum o cheamă pe doamna pe numele-ntreg.

— Bine, uite cum facem: sună-l pe Cooney, spune-i să facă rost de nişte filme de-alea cu călăreală şi de-un aparat de proiecţie şi să vin-aici să le dea să se uite la ele.

— Arthur — cum să-ţi explic eu? —, sînt oameni în toată firea şi n-o fi cine-ştie-ce de capul lor, da' ştiu şi ei să gîndească şi se gîndesc la viitorul lor tot atîta cît te gîndeşti şi tu la al tău.

Dl. Schultz a făcut cîţiva paşi, apoi a exclamat:

— Doamne Dumnezeule!

— Zău aşa! a replicat dl. Berman.

— Ascultă ce-ţi spun eu, Otto, aici nici măcar nu-i vorba de bani, că bani are ea mai mulţi decît o să am eu vreodată, da' fata asta e altfel, de acord cu tine că e cam răsfăţată, toate fetele ca ea sînt la fel şi dac-o fi cazul o să-i dau două la fund şi se face cum trebuie, îţi promit eu.

— Dar ei îl mai ţin minte pe Bo.

— Cum adică?! Şi eu îl ţin minte, şi-mi pare rău, îmi pare rău mai mult decît tuturor la un loc. Asta numai pentru că nu vorbesc niciodată despre el?!

— Tu vezi să nu te-amorezezi, Arthur, a zis dl. Berman şi discuţia s-a încheiat.

Eu m-am întors tot pe vîrfurile picioarelor în camera mea şi m-am băgat în pat. Adevărul este că Drew Preston era foarte frumoasă, subţire şi cu o graţie în mişcări vizibil necăutată, chiar şi atunci cînd nu se gîndea la ce face, de pildă cînd mergeam cu toţii la iarbă verde, cum erau fetele din cărţile cu benzi desenate pentru copii pe care le citeam eu în amărîta de bibliotecă de la Căminul Diamond, nici una mai recentă decît din secolul trecut, adică drăguţă şi apropiată de animalele mici din pădure, vreau să zic că în momente de meditaţie, cînd uita unde era şi cu cine, treaba asta i se citea pe figura atît de fermecătoare, pe buzele cărnoase înălţate şi arcuite spre spate ca prova unei corăbii şi în ochii mari verzi care ştiau să fie cînd larg deschişi, mînaţi de o intensă curiozitate, cînd răutăcioşi pînă la impertinenţă, ascunşi, din profundă modestie, sub gene. Pe toţi ne cucerise, pînă şi pe dl. Berman cel filozof care era cel mai bătrîn dintre noi şi care se obişnuise de mult cu propria-i infirmitate, ba chiar uita de ea, dar nu şi în prezenţa unei femei atît de frumoase. Un lucru o făcea însă foarte primejdioasă, şi anume inconsecvenţa, faptul că lua culoarea momentului, că adopta rolul pe care i-l sugerau cei din jurul ei. Ceea ce m-a dus cu gîndul la cît de vagi eram cu toţii în privinţa numelor: cînd pastorul mă întrebase cum mă cheamă ca să mă înscrie la Şcoala Duminicală, mă prezentasem drept Billy Bathgate şi mă uitasem la el cum mă trecea în registru sub numele ăsta fără să-mi dau seama pe loc atunci că-mi

dădusem singur botezul bandei fiindcă aşa ajunsesem să am şi eu un al doilea nume pe care-l puteam folosi cînd aveam chef, după cum Arthur Flegenheimer se putea metamorfoza oricînd în Schultz Olandezul, sau Otto Berman era în anumite cercuri Abbadabba, ca şi cum numele ar fi fost un fel de plăci de înmatriculare ale maşinilor pe care le puteai înlocui cu altele, care nu erau încastrate în structura lor ci doar aplicate pentru o vreme, spre identificare. Aşa se face că persoana pe care o cunoscusem drept Miss Lola pe remorcher şi Miss Drew la hotel devenise doamna Preston aici la Onondaga şi deci ne lua pe toţi la nume. Probabil că înţelesesem eu greşit atunci cînd o condusesem înapoi la Hotelul Savoy-Plaza, portarul o salutase spunîndu-i Miss Drew nu neapărat fiindcă aşa ar fi chemat-o pe numele de fată, deşi din cîte ştiu eu femeile măritate îşi păstrează şi numele de fată, ci fiindcă era mai bătrîn decît ea şi mai vechi în serviciu şi poate că o cunoştea de cînd era mică şi chiar dacă se făcuse prea mare de-acuma ca să-i mai poată spune pe numele mic, poate că în acelaşi timp ţinea prea mult la ea şi de prea mult timp ca să-i spună pe numele de măritiş. Poate că nu era nevoie să fie chiar totul foarte exact, nici măcar poreclele, poate că aici greşeam eu, că voiam să ştiu totul foarte precis şi nimic să nu se schimbe. Deşi chiar şi eu mă schimbam: uite unde mă găseam, uite ce făceam; în fiecare dimineaţă îmi puneam nişte ochelari care nu-mi foloseau la nimic şi în fiecare seară îi scoteam la culcare de parcă n-aş fi putut fără ei decît atunci cînd dormeam. Îmi făceam ucenicia pe lîngă un gangster şi în acelaşi timp studiam Biblia. Eram un biet derbedeu din Bronx, în schimb trăiam la ţară ca micul lord Fauntleroy*. Nimic din toate astea nu avea nici un sens decît în măsura în care mă aflam într-o anumită situaţie. Şi dacă situaţia s-ar fi schimbat, m-aş fi schimbat şi eu o dată cu ea? Da, bineînţeles că da. Mi-a trecut atunci prin minte o idee care mi s-a părut foarte bună ca subiect de gîndire: poate că orice identificare este numai temporară, viaţa nefiind altceva decît o serie de situaţii schimbătoare. I-am găsit şi un nume — teoria plăcilor de înmatriculare — care ca orice teorie era aplicabilă oricui, sănătos la minte sau nebun, nu numai mie. Şi acum, dacă mi-o

* Personajul principal din romanul pentru copii *Micul Lord Fauntleroy*, publicat în 1886 de Frances Hodgson Burnett (n.tr.).

formulasem, nu mă mai îngrijora atît de mult Miss Lola Miss Drew doamna Preston cît părea să-l preocupe pe dl. Otto Abbadabba Berman. Aveam şi eu un halat de baie nou şi poate că ar fi fost bine să mi-l pun pe mine şi, după ce se culca dl. Arthur Flegenheimer Schultz Olandezul, să mă duc şi să bat la uşa lui Abbadabba, ca să-i spun ce înseamnă *X*. Un singur lucru nu trebuia să uit, şi anume ce mă adusese în situaţia asta de la bun început, resortul cel mai profund al menirii mele secrete. Acela nu trebuia să se schimbe niciodată.

ZECE

AM DORMIT PÎNĂ ATÎT DE TÎRZIU, încît m-am mirat şi eu cînd am deschis ochii şi am văzut camera inundată de lumină şi perdelele albe de la ferestre ca un ecran mare de cinematograf pe care se pregăteşte să ruleze filmul. O cameristă făcea curat cu aspiratorul pe coridor iar de afară se auzea huruitul unui camion cu tracţiune cu lanţ care venea în spatele hotelului să descarce. M-am dat jos din pat cu picioarele ca de plumb, dar m-am spălat, m-am îmbrăcat şi în mai puţin de zece minute am coborît să-mi iau micul dejun. Cînd m-am întors la hotel l-am văzut pe Abbadabba Berman lîngă Buick-ul Roadmaster parcat în faţă. Mă aştepta.

— Ei, băiete, m-a strigat el, haide, vino, că mergem undeva cu maşina.

M-am urcat în spate şi am constatat că singurul loc liber era la mijloc, între Irving şi Lulu Rosenkrantz. Nu era deloc comod să stai între ei, mai ales că după ce s-a suit şi dl. Berman în faţă, iar Mickey a pornit motorul, Lulu s-a aplecat înspre ei încordat ca un arc şi a zis:

— Da' pulică ăsta ce caută cu noi?

Dl. Berman nu s-a obosit să-i răspundă ci a rămas cu ochii pironiţi înainte aşa încît Lulu s-a trîntit înapoi pe banchetă lîngă mine aruncîndu-mi o privire criminală şi a comentat, adresîndu-se evident tuturor celorlalţi:

— Eu m-am săturat de tot căcatu' ăsta, mă doare-n cur de toată chestia.

Dl. Berman ştia, înţelegea — nu era nevoie să i se spună. Cînd am trecut pe lîngă tribunalul districtual, o maşină de poliţie a apărut de după colţ şi s-a luat după noi. Eu am întors capul, m-am uitat înapoi şi am dat să spun ceva, dar instinctiv m-am abţinut. Ochii de un albastru spălăcit ai lui Mickey apăreau şi

dispăreau din oglinda retrovizoare. D-lui Berman abia i se vedeau umerii peste spătarul scaunului de lîngă şofer şi pălăria de fetru îi stătea nu ştiu cum, parcă mai în faţă de unde ar fi trebuit să stea, din cauza cocoaşei, dar mie detaliul ăsta mi s-a părut brusc un semn de şiretenie şi înţelepciune, am înţeles în sinea mea că şi despre maşina de poliţie din spate ştia şi nu era nevoie să i se spună.

Mickey a trecut zdroncănind din roţi peste scîndurile podului Onondaga şi a ieşit din oraş. Totul în jur arăta copt şi albit de soarele amiezii, iar în maşină era ca în cuptor. După vreo zece-cincisprezece minute am părăsit drumul pavat şi am intrat în curtea unei ferme dînd iama într-un cîrd de găini care au protestat plesnind energic din aripi, am speriat una sau două capre, am ocolit un hambar şi un siloz şi am ajuns la un drum lung de ţară plin de hîrtoape unde simţeam fiecare piatră sub roţi, dar aici Mickey a prins viteză lăsînd în urmă vîrtejuri întregi de praf. Ne-am oprit în faţa unei case împrejmuite cu un gard de metal închis cu lanţ. După cîteva momente am auzit frînele maşinii de poliţie, o portieră trîntită şi un poliţist a trecut pe lîngă noi, a descuiat lacătul de la poarta de metal pe care scria cu litere mari albe *ACCESUL INTERZIS*, a deschis-o larg, şi ne-a făcut semn să tragem înăuntru.

Ceea ce luasem eu drept casă era de fapt o construcţie, un fel de hangar lung unde poliţia din Onondaga îşi făcea antrenamentele la tir cu pistolul, pe jos avea nisip, peretele din fund era o movilă mare de pămînt, un gorgan, iar pe deasupra capetelor treceau cabluri fixate pe scripeţi la ambele capete ale clădirii, ca nişte frînghii de agăţat rufele. Poliţistul a scos cîteva ţinte de hîrtie dintr-o ladă, le-a prins de cablu cu un cîrlig şi le-a trimis înspre gorgan, pe urmă s-a aşezat lîngă uşă lăsîndu-se pe spate pe două picioare ale scaunului şi răsucindu-şi o ţigară. Lulu Rosenkrantz s-a apropiat fără prea multă vorbă de locul de tragere, şi-a scos pistolul calibru 45 şi a început să bubuie. Eu am crezut că-mi explodează capul, m-am uitat în jur şi am văzut că toţi ceilalţi purtau nişte apărători de piele peste urechi din care mai erau o grămadă pe-o masă, m-am servit şi eu repede din ele şi mi-am strîns capul între palme cît puteam de tare, în timp ce Lulu trăgea ca un nebun făcînd arşice ţinta şi lăsînd să plutească

în aer un miros de praf de puşcă ars, iar ecoul acelor bubuituri de calibru mare parcă umfla pereţii laterali ai construcţiei în afară şi apoi îi aspira la loc înăuntru.

Lulu şi-a adus ţinta înapoi pe sîrmă fără să-şi mai bată capul s-o studieze, a smuls-o jos, a agăţat alta şi a trimis-o la locul ei la capătul celălalt al clădirii în timp ce-şi încărca din nou pistolul în grabă, i-au mai şi scăpat cartuşe pe jos, atît era de nerăbdător s-o ia de la capăt şi iarăşi a început să tragă, foc după foc, ca şi cum s-ar fi certat cu cineva şi şi-ar fi folosit degetul arătător drept argument şi cum hangarul se umplea din nou de mugetul acela continuu eu unul am renunţat, am ieşit afară la soare şi m-am rezemat de botul maşinii ascultînd cum îmi bubuia capul şi-mi răsuna pe mai multe tonalităţi în acelaşi timp, parcă ar fi fost claxonul de la Packard-ul d-lui Schultz.

Tragerea s-a oprit pentru cîteva minute, iar cînd s-a reluat am auzit nişte împuşcături discrete, atent ochite, o împuşcătură — pauză — apoi altă împuşcătură. După o vreme de asemenea cadenţă a ieşit dl. Berman ţinînd în fiecare mînă cîte o ţintă albă de hîrtie, s-a apropiat de mine şi le-a întins una lîngă alta pe capota Buick-ului.

Cele două ţinte aveau imprimată cu cerneală neagră silueta unui om, cap şi piept, şi una dintre ele era ciuruită de găuri şi înăuntrul şi în afara conturului de om, gaura cea mai mare fiind un fel de roată zimţată pe dinăuntru în mijlocul pieptului, în aşa fel încît se vedea soarele reflectîndu-se în capota maşinii de sub ea, în timp ce a doua avea nişte găuri dispuse cu precizie, ca un fel de model, una în mijlocul frunţii, cîte una în locul fiecărui ochi, cîte una în umeri, una în mijlocul pieptului şi două în zona stomacului, chiar la marginea hîrtiei. Nici o împuşcătură nu ieşise în afara conturului.

— Cine trage mai bine? m-a întrebat dl. Berman.

Eu am răspuns fără să ezit, arătînd către a doua ţintă, cu găurile ei dispuse fără greş:

— Irving.

— De unde ştii că ăsta-i Irving?

— Aşa le face el pe toate — ordonat, fără nici un fel de risipă.

— Irving n-a omorît niciodată pe nimeni, a zis dl. Berman.

— Nici mie nu mi-ar plăcea să trebuiască să omor pe cineva, i-am răspuns eu, dar dacă ar trebui aş vrea eu să fiu în stare de aşa ceva — şi am arătat înspre ţinta lui Irving.

Dl. Berman s-a rezemat şi el de botul maşinii şi a scos un pachet de Old Gold, l-a scuturat, a luat între degete ţigara care a ieşit şi a pus-o în gură. Pe urmă a scuturat din nou pachetul şi mi-a oferit mie a doua ţigară ieşită, eu am luat-o şi le-am aprins pe amîndouă cu un chibrit din cutia pe care el mi-a întins-o.

— Dacă ai ajunge într-o situaţie-limită ţi l-ai dori pe Lulu să-ţi ia apărarea şi să scuipe gloanţe către orice mişcă, a comentat el. Trebuie să ştii că într-o asemenea situaţie totul se decide în cîteva clipe, şi şi-a ridicat mîna cu pumnul strîns, a întins un deget, apoi încă un deget şi tot aşa, pînă a rămas cu toată gheara desfăcută: *Bum-bum-bum-bum-bum*, s-a terminat, a zis el. Şi gata. N-ai timp să faci numărul la telefon. Nici măcar nu-ţi poţi lua restul de la Automat.

M-am simţit muştruluit dar m-am încăpăţînat pe poziţie coborîndu-mi ochii în pămînt.

— Aici nu-i vorba de broderii de damă, băiete, a insistat el. Nu-i nevoie să fii ordonat.

Am rămas amîndoi tăcuţi cîtva timp. Era foarte cald. Am văzut o pasăre, una singură, dînd roată undeva sus, sus de tot, în albeaţa acestei zile fierbinţi fără soare, descria cercuri după cercuri, ca un model de planor şi avea o nuanţă de roşu sau de ruginiu, stătea şi atîrna leneşă acolo sus, plutind în derivă cînd într-o parte cînd în alta. Ascultam şi focurile de pistol: *poc-poc*.

— Acuma, e la fel de adevărat că vremurile se schimbă, a continuat dl. Berman, şi cînd mă uit la tine văd ce ne rezervă cărţile, voi sînteţi generaţia care se ridică şi se poate foarte bine să vi se ceară altceva, să aveţi nevoie de alte talente. Se poate foarte bine ca totul să devină simplu şi aliniat, oamenii să-şi rezolve treburile în linişte, fără atîtea focuri pe stradă. Poate c-o să fie nevoie de mai puţini Lulu. Şi dac-o trece şi asta poate că nici n-o să mai trebuiască să omori pe nimeni.

M-am întors către el şi mi-a zîmbit uşor din buzele lui în formă de *V*.

— Ce zici, e posibil? m-a întrebat.

— Nu ştiu. Din cîte văd eu, n-aş prea crede.

— Vine o vreme cînd toată lumea se uită-n cărţi. Numerele nu mint. Aşa că toţi citesc numerele şi reţin numai ce este logic. Ca şi cum numerele ar fi o limbă, ca şi cum toate literele dintr-o limbă s-ar transforma în numere ca să le poată înţelege oricine la fel. Se pierde sonoritatea literelor, se pierde şuieratul lor, sau pocnetul, nu mai simţi limba-n cerul gurii, nu mai ştii dacă sînt clare sau scrîşnite, şi orice ai putea răstălmăci sau te-ar putea influenţa prin melodia sau imaginile pe care ţi le-ar provoca în minte, toate astea se duc, şi accentele o dată cu ele, şi-ţi rămîne o înţelegere cu totul nouă, o limbă a numerelor, şi totul devine limpede pentru toată lumea, ca scrisul de pe perete. Aşa încît, după cum zic, vine o vreme de citit numerele. Pricepi unde bat?

— La cooperare, am zis.

— Exact. Uite, un exemplu perfect este ce s-a întîmplat cu căile ferate. Pînă nu demult erau o sută de companii de căi ferate care-şi săreau una alteia la beregată. Acuma cîte mai sînt? Cîte una în fiecare parte a ţării. Şi ca să le pună capac la toate, şi-au mai făcut şi-o asociaţie profesională care să le netezească drumul la Washington. Totul frumos, liniştit, aliniat.

Eu am tras în piept fumul ţigării şi am simţit fără nici un dubiu cum emană buna dispoziţie din pieptul meu şi din gît, ca o anticipare a propriei mele puteri. Eram martorul unei profeţii, dar n-aş fi putut spune dacă se profeţea un lucru inevitabil sau o trădare bine pusă la punct. Şi ce importanţă avea atîta timp cît mie mi se rezerva locul de onoare?

— În orice caz, oricé s-ar întîmpla, trebuie să-nveţi abeceul, a zis dl. Berman. Oricum ai da-o, trebuie să ştii să te descurci. I-am şi spus lui Irving să te-nveţe. Cînd termină ei, treci tu.

— La ce, la tras?! am sărit eu.

Dl. Berman mi-a întins Automaticul pe care-l cumpărasem de la Arnold Gunoi, curăţat lună şi uns, fără strop de rugină, şi cînd l-am luat în mînă am văzut că avea încărcătorul la locul lui şi l-am simţit în palmă că era încărcat.

— Dacă tot e vorba să-l porţi, poartă-l, a zis dl. Berman. Dacă nu, păstrează-l în altă parte, nu în sertarul de la comodă, sub chiloţi. Tu eşti băiat isteţ altfel, dar ca toţi puştanii de vîrsta ta faci tîmpenii.

N-am să uit niciodată ce sentiment îţi dă să ţii pentru prima oară în mînă un pistol încărcat, să-l ridici şi să tragi, cum te şi sperii cînd îţi zvîcneşte mîna în sus cu el, ţi se conferă o putere anume, nici nu încape discuţie, este un fel de investitură, un fel de ridicare la rangul de cavaler şi chiar dacă nu l-ai inventat tu, nu l-ai desenat tu, nu l-ai construit tu, meritul este al tău pentru că tu îl ai în mînă, nici măcar nu trebuie să ştii cum funcţionează, oricum tu ai toate atuurile, pentru că abia strîngi dintr-un deget şi uite-apare o gaură într-o foaie de hîrtie la douăzeci de metri distanţă, aşa încît cum să nu fii mîndru de tine însuţi, cum să nu te bucuri de ceva care-ţi creează o asemenea stare îmbîrligată şi expansivă, eram uimit, eram incitat, pentru că adevărul este că armele de foc prind viaţă cînd tragi cu ele, se mişcă, abia acum îmi dădeam seama. Mă străduiam să nu-mi uit instrucţiunile, să-mi controlez respiraţia, să iau poziţia aceea cu cotul jumătate înainte, să privesc de-a lungul propriului meu braţ, dar a trebuit să exersez toată ziua şi de fapt tot restul săptămînii şi am săltat o mulţime de pămînt fărîmicios ca faianţa pînă am reuşit să-mi stăpînesc pistolul şi să mi-l învăţ cu temperatura palmei mele şi să-l fac să lovească unde ocheam eu şi pînă la urmă geniul meu atletic înnăscut în materie de coordonare, iuţeala braţului meu de jongler, forţa picioarelor mele de alergător şi precizia privirii mele s-au armonizat între ele la nivelele lor fireşti de manifestare şi am ajuns să lovesc ţinta în plin indiferent cine ar fi fost acolo, la cea mai mică apăsare a degetului arătător. După cîteva după-amiezi eram capabil să ţintesc şi să nimeresc în mijlocul frunţii, în fiecare dintre cei doi ochi, în umeri, în inimă sau în burtă, după cum aveam chef, iar Irving aducea ţinta înapoi, o trăgea jos şi o aşeza pe masă potrivind-o peste celelalte ţinte şi găurile se potriveau şi ele unele peste altele. Nu mi-a spus nici o vorbă de laudă, în schimb nu dădea semne că s-ar fi săturat să mă instruiască. Lulu nu catadicsea să asiste. Nu ştia el ce plan aveam eu, şi anume să ajung la tehnica şi precizia lui Irving, dar atît de bine stăpînite de dexteritatea mea încît să pot lăsa la o parte forma, să pot lăsa braţul în jos şi să le plesnesc la fel ca el, ca Lulu, în furia lui bubuitoare ca o pedeapsă, şi totuşi găurile să iasă în aceleaşi locuri. Ştiu şi ce ar fi zis dacă aş fi reuşit aşa ceva, că trasul în ţinte de hîrtie e-un căcat, ia să mă duc eu să

rezolv pe cineva care se ridică de pe scaun într-un restaurant, cu ăilalţi îndreptîndu-şi pistoalele roată către mine, mari cît tunurile de optzeci şi opt pe cîmp, să mă uit în jos pe ţevile lor largi şi adînci ca o berthă* din alea mari cu afetul pe şine de tren — atunci să vedem de ce-aş mai fi în stare.

Curios lucru, am observat aceeaşi atitudine la poliţistul care venea în fiecare dimineaţă să deschidă poarta şi să stea lăsat pe spate, cu scaunul ridicat pe două picioare, fumîndu-şi ţigările răsucite între degete şi care abia după a doua zi de trageri mi-am dat seama că era chiar şeful, pentru că avea la chipiu o panglică pe care nici unul dintre ceilalţi din oraş n-o aveau, nici măcar sergenţii, şi braţele care-i ieşeau din mînecile scurte ale cămăşii erau de om mai în vîrstă care odată avusese şi muşchi, iar abdomenul i se cam lăsase, şi eu care credeam că un şef de poliţie avea ceva mai bun de făcut decît să vină personal să descuie poarta poligonului de tir pentru cetăţenii din oraş, chiar dacă plăteau pentru asta, şi pe urmă să stea acolo ca să caşte gura la spectacol, dar el la Onondaga avea tot timpul, ce legătură avea asta cu treburile lui de la birou, acuma se uita la mine, un băiat care-mi goleam pistolul de gloanţe gîndindu-mă că aveam în spate un şef de poliţie care zîmbea vag din colţurile buzelor, alt individ înfipt zdravăn în postul lui undeva la ţară, ca şi părintele Montaine, pe care nu-l ştie mai nimeni pe lume dar care se mulţumeşte perfect cu situaţia asta şi se bucură de ce-i oferă viaţa, mie fumul de la ţigara lui sugerîndu-mi un fermier aşezat pe verandă, care se distrează uitîndu-se la defilarea unei parăzi.

În schimb, pentru prima dată de cînd ne mutasem în districtul Onondaga simţeam şi eu că aveam ceva de lucru, după cele cîteva zile de împroşcat cu gloanţe abia aşteptam să ajung acolo, iar seara coboram la masă lihnit de foame, cu ecoul încă vibrîndu-mi în urechi şi cu amintirea mirosului iute de praf de puşcă ars împraştiată prin creier. Era clar că mă pregăteau şi vedeam cît de organizate erau totuşi lucrurile în viaţa aparent haotică a d-lui Schultz, cu cîtă răbdare se trata fiecare problemă, de la ce-

---

* Aluzie la tunul german de mare calibru utilizat pentru prima oară la bombardarea Parisului în 1918 de la o distanţă de aproape 100 km, poreclit *Dicke Bertha*, adică „Bertha cea grasă", după numele Berthei Krupp, fiica industriaşului german Krupp din Essen (n.tr.).

rinţele prezente ale situaţiei juridice pînă la necesităţile anticipate ale viitorului, cum îşi conduceau afacerile de la distanţă făcîndu-şi simţită însă prezenţa în acest oraş reşedinţă de district din nordul ţării, arbitrîndu-şi ei singuri problemele interne — şi mai venise cu noi şi o figură drăguţă. Ca un fel de jonglat, nu-i aşa?, cînd le menţii pe toate în aer. Mie trasul cu pistolul îmi plăcea la culme, probabil că eram cel mai tînăr ţintaş profesionist din istoria lumii interlope, şi poate că n-am ajuns chiar s-o fac pe nebunul, dar noaptea în pat parcă-i vedeam pe derbedeii de cartier fugărindu-mă pe Bulevardul Washington, numai că de data asta eu mă opream brusc, mă întorceam către ei cu pistolul în mînă, ridicam braţul şi mă uitam la ei cum o virau, cum alunecau, cum se rostogoleau la pămînt sau chiar se tîrau pe sub maşini ca să scape de sub ochiul meu şi în faţa acestui tablou zîmbeam de unul singur pe întuneric.

Cînd mă gîndeam, însă, la orice altceva aş fi putut face cu acel pistol nu-mi mai venea deloc să zîmbesc.

Trebuie să adaug aici că dincolo de toată viaţa asta pe care o descriu eu se mai întîmplau şi alte lucruri legate de afaceri, în care eu nu eram direct implicat. Dl. Schultz încasa în continuare procente, vindea în continuare bere şi conducea sindicatele spălătorilor de geamuri şi ale chelnerilor, o dată sau de două ori a dispărut pentru cîte o zi-două şi s-a dus la New York, dar în linii mari îşi trăgea sforile prin interurban, ceea ce probabil că nu era o modalitate prea comodă de a face afaceri, mai ales cînd ai aşa o fire suspicioasă ca a lui şi cînd n-ai încredere în nimeni afară de cei mai apropiaţi colaboratori — şi nici în ei atunci cînd nu-i poţi ţine tot timpul sub ochii tăi. De cele mai multe ori îl auzeam zbierînd la telefonul special instalat de dl. Berman şi deşi pereţii erau prea groşi pentru a-i putea desluşi cuvintele, tonul, timbrul şi intonaţia se auzeau foarte bine, încît ajunsesem şi eu ca ăla care nu mai putea dormi pentru că nu-i mai trecea trenul prin dreptul ferestrei — m-aş fi şi mirat să treacă o zi fără să-i aud vocea ridicată.

Mickey mai mult lipsea pentru că drumul pînă la New York şi înapoi dura o zi şi-o noapte, uneori veneau nişte inşi cu alte maşini pe care toată lumea în afară de mine părea a-i cunoaşte şi care mîncau cu Irving şi Lulu la cealaltă masă. Nu exagerez

dacă spun că vedeam cel puţin cîte două-trei figuri noi pe săptămînă. Date fiind toate astea, în mintea mea a început să prindă contur dimensiunea întregii afaceri, numai statul de plăţi săptămînal trebuie să fi fost considerabil şi atîta cît îmi dădeam eu seama dl. Schultz se pusese probabil din nou pe picioare după pierderile pe care le suferise cît timp se dăduse la fund, lucru altminteri destul de greu de estimat fiindcă tot timpul se plîngea de cît de nedreptăţit, înşelat sau luat drept prost era. Dl. Berman stătea aproape numai cu nasul în registre, uneori împreună cu dl. Schultz, şi făceau treaba asta pe îndelete, de obicei noaptea tîrziu. Mi s-a întîmplat şi mie o dată să trec prin faţa biroului d-lui Berman cînd era uşa deschisă şi atunci am văzut pentru prima oară că avea acolo un seif şi cîţiva saci de poştă goi lîngă el şi mi s-a luminat brusc în minte că de fapt toţi banii ajungeau exact acolo, vizavi de camera mea, peste hol, lucru care m-a tulburat profund. În afară de suma aceea simbolică pe care o depusese la sosire în scopuri politice, dl. Schultz nu ţinea conturi în bănci, pentru că registrele bancare puteau fi citate în instanţă, i se puteau confisca lichidităţile şi deschide procese de evaziune fiscală, aşa încît îşi lua această precauţie simplă — de pildă procesul pe care i-l intentau federalii acum se baza pe benzile de la maşinile de calculat şi pe registrele de încasări zilnice confiscate în timpul unei descinderi la sediul de pe Strada 149, ceea ce era oricum destul de rău. Cu alte cuvinte, soluţia practică din punct de vedere contabil era ca totul să se facă în numerar, şi plăţile, şi cheltuielile, şi lefurile, o afacere întreagă în numerar din care dl. Schultz îşi încasa beneficiile în cel mai pur numerar, de unde am şi visat într-o noapte că un val mare de bancnote se revărsa peste o plajă şi pe urmă se retrăgea şi dl. Schultz alerga pe plajă şi aduna ce lăsase valul, teancuri-teancuri de bancnote pe care le îndesa ca pe cartofi într-un sac mare de plasă, şi visînd îmi dădeam seama că era vis pentru că deşi eram tot la ţară parcă eram şi la malul mării, dar în acelaşi timp eram conştient în vis, adică o luam drept adevărul adevărat, că dl. Schultz făcea treaba asta de o bună bucată de vreme şi că trebuia să fi strîns deja o mulţime de saci plini cu teancuri de bancnote, un munte de bani care se transforma într-o mină de aur, dar nici în vis nu ştiam unde se ascundea mina asta, iar cînd m-am trezit nici atît.

Cam tot atunci a sosit de la New York Dixie Davis, avocatul d-lui Schultz, cel din prima mea zi petrecută la sediu, într-o limuzină Nash condusă de un membru al bandei pe care nu-l cunoşteam. Dixie Davis era pentru mine modelul de eleganţă, după el îmi luasem pantofii cu botul în formă de liră, iar acum mă uitam la pantofii sport de vară pe care-i purta, cu tot botul dintr-un fel de împletitură cu ochiuri, erau maro cu împletitura asta bej de la şireturi pînă la vîrf — nu-mi plăceau cine-ştie-ce, deşi probabil că erau răcoroşi pe picior. Costumul îmi plăcea, cafeniu foarte deschis, la două rînduri de nasturi, cu o cravată de bumbac în dungi de culori foarte pale, albastru, gri şi roz, care mi s-a părut şic, dar cel mai mult mi-a plăcut pălăria de pai pe care şi-a pus-o pe cap cînd s-a dat jos din maşină. Eu tocmai coborîsem şi l-am văzut pe dl. Berman, care nici el nu era ageamiu la combinaţiile de culori, întîmpinîndu-l chiar în faţa uşii turnante. Dixie Davis îşi ducea în mînă servieta umflată de misterele vieţii juridice. Parcă era schimbat faţă de ce-mi aduceam eu aminte sau poate că iminenţa întîlnirii cu dl. Schultz îl făcea să-şi mai piardă din încrederea în sine, dar în momentul în care a pătruns în holul hotelului şi-a scos pălăria de pai şi a privit de jur împrejur oarecum nervos, ţinîndu-şi servieta în braţe, şi deşi zîmbea şi părea bine dispus i-am văzut pe faţă paloarea de orăşean, nu mai arăta aşa de grozav ca prima oară, cu pieptănătura aia cu frezăi, ci cam dinţos şi prea mieros ca ţinută, cu un zîmbet din alea cu colţurile gurii lăsate în jos, care la noi în Bronx se chema zîmbet de mîncat căcat, aşa a urcat cu dl. Berman în ascensor.

Dl. Schultz urma să fie ocupat toată după-amiaza, aşa încît i-a spus lui Drew Preston să arunce în joc rolul de guvernantă a mea. Ne-am oprit amîndoi în faţa micului muzeu indian care se găsea la subsolul clădirii de cărămidă roşie a tribunalului, cu intrarea prin spate, după ce coborai cîteva trepte.

— Auzi, mi-a spus ea, ăştia aici au cîteva coroane de pene şi suliţe, chestii de-astea, şi oricum nu-i nimeni să vadă ce guvernantă bună sînt. Hai să mergem mai bine la un picnic, ce zici?

I-am răspuns că eram de acord cu orice, atîta vreme cît nu venea vorba despre învăţătură. Am dus-o pe străduţa aceea lăturalnică, la ceainăria mea secretă unde proprietăreasa pregătea

aşa nişte lucruri bune şi am cumpărat sendvişuri cu salată de pui, fructe şi prăjituri glazurate, pe urmă ea a cumpărat o sticlă de vin de la un magazin de băuturi alcoolice şi am luat-o împreună în sus înspre partea de est a oraşului, către munţi. Plimbarea s-a dovedit mai lungă decît mă aşteptasem eu care explorasem cîmpurile dinspre nord şi vest, dar dealurile par întotdeauna mai aproape decît sînt, aşa că lăsasem de mult în urmă străzile pavate şi tot mai urcam în spirale largi pe un drum de ţară, către muntele ăla mare din spatele Hotelului Onondaga — şi de aici se vedea la fel ca şi de la fereastra camerei mele, ai fi zis că era destul de aproape ca să-l atingi cu mîna şi totuşi nu mai ajungeai la el —, iar atunci cînd m-am întors şi m-am uitat la acoperişurile caselor rămase undeva jos de tot mi-am dat seama cît de mult merseserăm.

Ea mergea în faţa mea, ceea ce în mod normal mi-ar fi deşteptat spiritul de competiţie, dar acum îmi plăcea să mă uit cum i se încordau muşchii gambelor lungi şi albe. Nici nu ieşisem bine din oraş că şi-a şi dat jos fusta de guvernantă şi şi-a aruncat-o peste umăr, iar mie mi-a stat inima-n loc pentru o clipă, dar avea pe dedesubt o pereche de pantaloni scurţi, genul hippy, cum poartă fetele, care-i dădeau voie să calce cu paşi mari, şi avea nişte picioare atît de frumoase şi un mers elegant şi economic, cu capul în jos, balansîndu-şi braţul liber, fiecare fesă înălţîndu-se şi coborînd într-un mod care după scurt timp mi s-a părut demn de toată încrederea, mergea la deal în ritm susţinut, cu picioruşele încălţate în pantofi fără toc cu glezniere albe, pînă cînd am ajuns pe un fel de platou şi am intrat la umbră printre pini, drumul s-a pierdut într-o cărare şi ne-am trezit în pădure, într-o lume cu totul nouă unde călcai pe moale, pe un strat gros de ace de pin cenuşiu uscate, pe vreascuri care trosneau în toată liniştea aia, o lume cafenie în care soarele doar se bănuia undeva sus de tot, peste coroanele veşnic verzi, şi nu reuşea să pătrundă decît sub forma unor firişoare sau mici pete de lumină pînă jos. Eu nu mai fusesem niciodată într-o pădure atît de mare, vreau să zic că erau şi în Bronx părculeţe în care buruienile creşteau cît copacii, răsucite şi sălbăticite, dar nu erau atît de întinse încît să te pierzi în ele, nici măcar la Grădina Zoologică din Bronx vegetaţia care imita jungla nu-mi dădea sentimentul pe care-l

aveam acum, parcă aş fi fost undeva înăuntru, într-un fel de peşteră sau grotă, şi niciodată nu realizasem treaba asta în legătură cu pădurile, că parcă umblai de fapt pe fundul lor.

Drew Preston mergea ca şi cum ar fi ştiut încotro se îndrepta, la un moment dat mi-a spus că recunoştea nişte vechi trasee ale exploatărilor forestiere, aşa încît o urmam plin de încredere, am trecut prin cîteva poieniţe însorite care mie mi s-ar fi părut potrivite pentru un picnic, dar ea nu s-a oprit ci o ţinea întruna la deal şi pînă la urmă, auzind zgomot de apă, mi-am dat şi eu seama că într-adevăr ajunsesem în munţii de la cîteva mile depărtare de oraş. Era rîul Onondaga, foarte puţin adînc şi nu mai lat decît un izvor aici sus, pe care-l puteai trece liniştit călcînd pe bolovanii înfipţi în albie, ceea ce am şi făcut şi m-am gîndit că acuma o să ne oprim, dar ea a luat-o iarăşi în sus pe povîrnişul care ducea de la albia rîului direct într-o pădure întunecată. Am dat să obiectez pentru că deja îmi făceau ciorapii băşici în ghetele mele noi şi mă pişcau ţînţarii de picioarele goale, fiind îmbrăcat cu nişte pantaloni scurţi de vară din pînză, gen micul lord Fauntleroy, şi cu bluza de polo cu mîneci scurte, în dungi albe şi albastre, pe care ea mi le alesese, dar la un moment dat am ajuns într-un luminiş mare pe care-l făcea pădurea, unde zgomotul apei se auzea mai tare, şi ea s-a oprit într-un tîrziu la cîţiva metri în faţa mea profilîndu-se pe un fundal de lumină orbitoare şi cînd am ajuns lîngă ea am văzut că eram la marginea unui defileu larg şi însorit prin care se revărsa apa atît de tumultuos încît era toată numai spumă cînd se spărgea bubuind peste bolovanii care se îngrămădeau la vale. Aici voia să ne facem picnicul, stînd pe malul plin de muşchi şi rădăcini, cu picioarele atîrnînd în gol, ca şi cum ar fi ştiut dintotdeauna de locul ăsta şi cum să ajungă pînă aici.

Ne-am desfăcut sendvişurile din hîrtia cerată şi am întins fusta ei în spate pe jos în loc de faţă de masă, pe urmă ea a deşurubat capacul de la sticla de vin roşu de New York şi dovedind suficient tact sau nepăsare i s-a părut normal să beau şi eu din sticlă cînd îmi venea rîndul, cum bea şi ea, ceea ce am şi făcut, dar numai după ce mi-am scos ochelarii. Am mîncat şi am băut amîndoi în tăcere privind în gol către frumuseţea tulburătoare a defileului, cu apa care mugea rostogolindu-se peste stîncile albe

inundate şi de soare. La fund de tot plutea încontinuu un curcubeu tremurat, ca şi cum nu apa ci lumina însăşi s-ar fi revărsat peste el şi i-ar fi stropit culorile. Probabil că ăsta era locul cel mai secret dintre toate. Aveam sentimentul că dacă am fi rămas aici ne-am fi eliberat, dl. Schultz nu ne-ar mai fi găsit în vecii vecilor pentru că nu şi-ar fi putut imagina că un asemenea loc chiar exista. Oare ce presupuneam eu acum în acest decor atît de romantic? Ce-mi putea trece prin minte cînd m-am întors către ea realizînd brusc că de fapt nu era vorba de o tăcere bine înţeleasă între noi? Stătea cu umerii aduşi în faţă, adîncită din ce în ce mai mult în propria ei meditaţie, uitase de mine, uitase de mîncare şi după cum ţinea sticla cu amîndouă mîinile între genunchi uitase să-mi mai dea şi mie să sorb din vin. Pentru mine era totuşi un avantaj, că puteam să mă uit din plin la ea fără să-i atrag atenţia, să mă uit la pulpele ei, ştiţi cum se lăţesc pulpele cînd stai jos şi cînd nici nu le ai prea musculoase, iar în soarele ăsta nemilos arătau ca nişte pulpe de fată, moi şi albe ca laptele, cu nişte vene atît de fine şi atît de delicat albăstrui încît mi-am dat seama oarecum şocat că în realitate era mai tînără decît o crezusem eu, nu ştiam cîţi ani avea, dar din cauza companiei în care o cunoscusem şi a faptului că era măritată mi se păruse normal să fie o femeie mai coaptă, nici nu-mi trecuse prin minte că putea să fie şi ea la fel de precoce în felul ei cum eram şi eu în felul meu, o fată şi-atît, evident mai mare ca mine dar totuşi o fată, să fi avut vreo douăzeci-douăzeci şi unu de ani, această doamnă Preston cu verighetă de aur pe deget. Te uitai la pielea ei în lumina soarelui şi-ţi dădeai seama de asta. Şi totuşi ducea o viaţă atît de departe de a mea în materie de cunoştinţe şi obiceiuri încît eram un copil pe lîngă ea. Şi nu mă refer doar la faptul că fiind atît de frumoasă avea întotdeauna deschise uşile celor mai ascunse tărîmuri ale puterii şi depravării, pentru că viaţa asta şi-o alesese într-un moment în care meditînd tot aşa cu ochii în gol ar fi putut alege la fel de bine mănăstirea, de pildă, sau o viaţă de actriţă pe scenă. Mă refer la felul în care ştia despre existenţa acestui loc, la cît de firesc mergea prin păduri, la faptul că se pricepea la cai, mi-am adus aminte că soţul ăla pervers al ei, Harvey, pomenise ceva despre o regată, deci probabil că se pricepea şi la bărci şi la navigaţia pe mare, la înotul

prin dreptul unor plaje unde nu se îmbulzeşte nimeni, la schiatul în Alpii europeni, adică de fapt la toate plăcerile, la toate distracţiile gratuite pe care le oferea planeta dacă ştiai unde se află şi aveai suficientă experienţă cît să te bucuri de ele. Asta însemna bogăţia, experienţa practică a acestor lucruri, în aşa fel încît să le poţi face ale tale. Stînd şi uitîndu-mă la ea am avut revelaţia întinderii ambiţiilor mele, am simţit pentru prima dată în oase aceeaşi experienţă sub forma unei vagi bănuieli cîte lucruri pierdusem pînă acum, cîte pierduse mama şi cîte avea să mai piardă de-aici înainte şi cîte era sortită să piardă moaca aia de Becky cu ochii ei negri, dacă eu n-o iubeam îndeajuns cît s-o iau după mine prin toate porţile ferecate pe care le aveam de străpuns.

M-am trezit deodată că mă durea apropierea de Drew Preston, mă săturasem de singurătatea în care plonjase, mă simţeam dispreţuit. M-am trezit că tînjeam după ea, tînjeam după atenţia ei pe care mi-o doream foarte mult dar nu m-aş fi coborît s-o cerşesc. O priveam de foarte aproape şi din profil. Căldura îi lipise părul de tîmple dezvăluindu-mi toată linia frunţii, albă şi netedă ca la o statuie. Soarele răsfrînt în sus de stînci îi făcea ochii transparenţi şi irisul verde oval radia în toate părţile scîntei aurii ca de sub lupă. Mi-am dat seama că plîngea, plîngea în tăcere uitîndu-se fix printre lacrimi, adunîndu-şi-le din colţurile gurii cu vîrful limbii. Am întors capul în partea cealaltă aşa cum faci cînd asişti involuntar şi neinvitat la o teribilă suferinţă. Abia atunci am auzit-o trăgîndu-şi nasul şi înghiţindu-şi nodul din gît, ca o fiinţă normală care se smiorcăie şi cu o voce stinsă m-a rugat să-i povestesc cum murise Bo Weinberg.

N-aş fi vrut nici atunci să vorbesc despre asta după cum nu vreau nici acum, dar am vorbit aşa încît o să mă repet, atunci i-am povestit şi deci acum trebuie să povestesc din nou.

— A cîntat „Vin, pasăre neagră, vin...".

Şi-a întors privirile de la apa care mugea şi de la curcubeul tremurat către mine. Era clar că nu înţelegea.

— „Toate grijile şi rău-l iau cu mine, plec spre tine-acuma, cînt în sinea-mi, vin, pasăre neagră, vin", am zis eu. E un cîntec cunoscut. Pe urmă, ca şi cum n-aş fi ştiut cum s-o fac să înţeleagă mai bine, i-am cîntat: „Ţine aprinsă lumina, o s-ajung diseară la cină, vin, pasăre neagră, vin...".

UNSPREZECE

ŞI ÎNCEPE S-O FREDONEZE ÎNCET, dl. Schultz a dispărut cu ea în cabina de jos, iar eu rămîn agăţat între cele două punţi sprijinindu-mă în călcîie şi coate pe scara de metal nituită care se ridică şi coboară vertical după cum remorcherul se înalţă pe valuri sau plonjează între ele. Ai zice că Bo a auzit-o în huruitul motorului sau în vuietul unei pale de vînt, ca atunci cînd zgomotele ritmate din jurul nostru, mecanice sau naturale, ne duc cu gîndul la o melodie cunoscută. Îşi înalţă capul şi încearcă să-şi îndrepte umerii, parcă-şi recapătă forţele dacă-şi distrage singur atenţia cîntînd, ştie şi ea cum e, cînd cînţi ai impresia că te autocontrolezi, de pildă cînd fredonezi ceva dar eşti calm şi concentrat la ce lucrezi, şi deci parcă se regăseşte oarecum pe sine, îşi drege glasul şi începe să cînte puţin mai tare dar tot fredonînd melodia fără cuvinte, oprindu-se numai ca să privească în jurul lui atîta cît poate, şi fără să mă vadă dar simţind că sînt acolo mă cheamă, hai, băiete, dă-te mai aproape să vorbeşti cu nen'tu Bo şi-şi reia fredonatul încrezător, aşteptîndu-mă să apar în raza lui vizuală. Dar eu nu voiam să mă implic şi mai mult în situaţia asta decît eram, destul că stăteam în aceeaşi cabină cu un om care urma să moară, starea lui mi se părea contagioasă, nu voiam să iau parte la experienţa prin care trecea, nu voiam să am parte nici de rugăciunile lui, nici de rugăminţile, nici de plîngerile, nici de ultimele lui dorinţe, nu voiam să mă vadă în faţa ochilor în ceasul din urmă al vieţii lui de teamă să nu ia cu el în fundul mării ceva din fiinţa mea, şi nu e frumos să mărturiseşti aşa ceva, dar pur şi simplu aşa mă simţeam în clipa aceea, total înstrăinat, nu eram nici vreun sfînt, nici preot să-l iert de păcate, nici rabin să-l consolez, nici soră să-i alin suferinţa, nu voiam să fiu amestecat în nici un fel anume în nimic din ce păţea el, nici măcar să fiu spectator.

Dar, bineînţeles, nu am avut ce face şi a trebuit să cobor de pe scară pe puntea care se legăna în toate părţile şi să mă aşez în aşa fel încît să mă vadă.

În fine, deci, el dă din cap uitîndu-se la mine de jos în sus pe sub sprîncene. Arată ca niciodată de răvăşit, toate stau anapoda pe el, vestonul de la smoching, cracii pantalonilor, cămaşa pe jumătate scoasă afară, de fapt vestonul îngrămădit pe spinare parc-ar fi o cocoaşă, şi părul negru, stufos şi lucios i-a căzut într-o parte, dar dă din cap, zîmbeşte şi-mi spune:

— Merge vorba despre tine, băiete, cît de bun eşti, au gînduri mari cu tine, ştiai asta? ţi-a spus cineva? Eşti futachele dracului, ă? — sfoară d-ăla de n-ai să te-ngraşi toată viaţa, dacă te mai şi-nalţi cîţiva centimetri o să poţi boxa la categoria pană. Îmi zîmbeşte arătîndu-mi dinţii albi şi egali care contrastează cu pielea smeadă, iar din cauza pometţilor proeminenţi ochii vag asiatici parcă i se alungesc şi mai tare. Ascultă-mă tu pe mine, tipii mici de statură sînt buni să omoare, pentru că dau de jos în sus, mă-nţelegi, ca o ţeapă — şi-şi saltă capul brusc vrînd să sugereze un cuţit — şi cînd tragi cu pistolul se duce în sus şi asta-i tot în avantajul tău, iar dacă eşti atît de deştept cum zic ăştia, o s-ajungi să ţi se facă manichiura, o să ai şi tu o fătuţă drăguţă care să stea pe scăunel lîngă tine să-ţi cureţe sub unghii în fiecare zi. Eu am un metru nouăzeci, da'-ntotdeauna am omorît cu cap, n-am torturat pe nimeni şi n-am ratat niciodată — trebuie să scapi de cutare? *bum*, îl scoţi din circuit, spune-mi pe cine, Olandezule, *bum*, s-a făcut şi cu asta basta. Nu mi-au plăcut niciodată ăia care se bucură cînd fac treaba asta, care se bucură mai mult decît că fac o treabă foarte grea şi foarte periculoasă foarte bine. Fiorii nu mi-au plăcut niciodată şi-o să-ţi dau un sfat aşa, ca de la nen'tu Bo: tipu'-ăsta al tău n-o s-o mai ducă mult. Vezi şi tu cum se poartă, se lasă condus de emoţii, pizda mă-sii de maniac isteric, îl doare-n cur de sentimentele altora, adică ale oamenilor care contează, ale celor care sînt la fel de duri ca şi el, care sînt mai bine organizaţi decît el — rămîne-ntre noi, dar o să-ţi dau eu cîteva idei pentru viitor, băiete, mai bune decît căcatul ăsta. S-a dus vremea lui, băiatule, ştii cum vine asta? S-a terminat cu el şi dacă eşti atît de deştept cum zic ei că eşti, ascultă-mă pe mine şi vezi-ţi de propria ta persoană. Asta

aşa, ca de la Bo Weinberg. Irving ăla de sus ştie şi e îngrijorat, dar tace din gură, a mers prea departe, mai are puţin şi se retrage, n-o să se apuce acuma să schimbe steagul. Dar eu îl respect, şi el pe mine. Ce-am făcut eu la viaţa mea, ce-am realizat, valoarea cuvîntului meu, Irving respectă lucrurile astea şi de-aia n-am nimic cu el. Dar el o să ţină minte, toţi o să ţineţi minte, şi tu, băiete, să ţii minte, vreau să te uiţi bine la Bo Weinberg, aşa, pentru tine, şi să-nţelegi ce pierdere teribilă este un asemenea om, uită-te-n ochii lui dacă poţi, ca să nu uiţi treaba asta cît oi trăi, pentru că-n cîteva minute, în numai cîteva minute, omul ăsta o să-şi găsească liniştea, o să scape de toate, n-o să-l mai taie frînghiile-astea, n-o să mai simtă nici căldură, nici frig, nici teamă, nici umilinţă, nici fericire, nici tristeţe, n-o să-i mai trebuiască nimeni şi nimic niciodată, atîta compensaţie îţi dă bunul Dumnezeu pentru cît de cumplită e moartea, că la un moment dat vine şi în momentul ăla şi trece, dar gata, ai murit şi ţi-ai găsit liniştea. Tu, băiete, eşti martor, şi e porcăria dracului, dar asta e şi gata, o să ţii minte şi Olandezul o să ştie că ţii minte şi n-ai să mai fii niciodată sigur de nimic pentru că eşti condamnat să trăieşti de-acum încolo cu amintirea ticăloşiei făcute unui anume Bo Weinberg.

Apoi îşi întoarce capul într-o parte. Mă şi sperii cînd îl aud reluînd cîntecul pe-o voce puternică, baritonală, scrîşnind a ameninţare:

— Toate grijile şi rău-l iau cu mine, plec spre tine-acuma, cînt în sinea-mi, vin, pasăre neagră, vin. *Tam-tararam-tararam, pam-pam-papapam*, vin, pasăre neagră, vin. Neiubit şi ne-nţeles de nimeni, vai, cîte mi-au mai pus pe umeri. *Pam-pam*, ţine aprinsă lumina, o s-ajung diseară la cină, vin, pasăre neagră, vin... — şi a scuturat din cap cu ochii strînşi încercînd să atingă nota înaltă de la sfîrşit: *viiiiiin...*

Pe urmă-şi lasă capul să-i cadă şi continuă să fredoneze melodia pentru sine, mult mai încet, ca şi cum s-ar gîndi la altceva şi nu şi-ar da prea bine seama că printre gînduri fredonează şi la un moment dat lasă baltă cîntecul şi începe din nou să vorbească, dar nu cu mine de data asta, ci cu vreun alt Bo aşezat lîngă el, într-o ţinută impecabilă, la Clubul Ambasador, cu masa plină de băuturi, povestindu-şi unul altuia:

— Şi deci individul este acolo sus, cu uşile bine închise, în clădirea Gării Centrale — la ce etaj? la doişpe, nu? — înconjurat de lume şi cu o armată de pistolari lîngă el, cu pază afară, cu pază-năuntru, chiar dacă se află în clădirea aia atît de onorabilă şi de bine-ngrijită care ocupă intersecţia de la Bulevardul Parcului colţ cu 46. Deci astea sînt condiţiile. Eu le cunosc şi ştiu că e greu, fiindcă tipul, Maranzano, toată viaţa numai în lumea asta s-a-nvîrtit, nu e deloc o propunere pentru un dobitoc oarecare, iar ăia de la *Unione* ştiu foarte bine că pentru aşa ceva au nevoie pe bune de asul de pică. Şi vine Olandezul la mine, zice uite ce e, Bo, nu te obligă nimeni să faci treaba asta, de fapt e o chestie la macaronarii ăştia că le place să-şi mai vînture generaţiile din cînd în cînd, dar aşa, ca o favoare, te-au cerut pe tine şi n-ar fi rău deloc pentru noi să-i avem datori cu ceva serios de tot, aşa că eu am zis sigur că da, adică mă simt onorat că dintre toţi pistolarii pe mine mă vor, adică e ca şi cum faci o dată un lucru şi ai parte de glorie tot restul vieţii pentru lucrul ăla unul pe care-l faci. Ştii că-mi place să se poată pune bază pe mine. Adică-mi place să curtez femei frumoase şi să le scot în oraş şi să le regulez, îmi plac caii, îmi place şi la masa de joc, îmi place să intru undeva să mărit nişte iarbă d-aia calmantă, dar dincolo de toate astea cel mai mult îmi place să se poată pune bază pe mine, asta-i plăcerea mea cea mai, plăcerea care mă atinge la coarda cea mai sensibilă a sufletului meu, cînd vine cineva şi zice nu ăsta, nu ăla, ci Bo Weinberg, vine şi mă roagă şi eu dau din cap şi zic bine, se face, la fel de discret, de repede şi de uşor cum am dat eu din cap, şi tipii ştiu că treaba este ca şi făcută şi aşa se şi face, de ajung să citească în ziare despre asta a doua zi sau după o săptămînă ca despre un nou mister nerezolvat al unei lumi care-şi are propriile ei legi, o povestioară în gazete şi gata. Aşa că stabilesc cu un tip, nu contează cum îl cheamă, care vine şi mă-ntreabă cu o voce ca de gît tăiat şi cusut la loc ce-mi trebuie, iar eu îi spun fă-mi rost de patru insigne de poliţie, atîta tot. Tipul ridică din sprîncene fără să scoată o vorbă, dar a doua zi mi le pune-n braţe iar eu îmi iau băieţii şi mergem la un magazin d-ăla cu toate alea şi ne-mbrăcăm ca detectivii, în trenciuri de ploaie, cu pălării de fetru şi cu ele pe noi descindem la locul cu pricina şi le fluturăm tipilor insignele pe la nas — poliţia, nu

mişcă nimeni, sînteţi arestaţi —, îi punem să se sprijine de perete, eu deschid uşa şi-l văd pe individ la biroul lui, dă să se ridice, dar fără cine-ştie-ce elan, are o sută-o sută douăj' de kile şi se mişcă destul de greoi, eu mă proptesc de marginea biroului şi-i înfig glonţul într-un ochi. Acuma partea amuzantă este că toate culoarele clădirii sînt placate cu marmură şi răsună ca dracu', răsună prin uşile deschise, pe coridoare, pe scări, prin tunelele lifturilor, se-aude împuşcătura aia prin toată şandramaua şi lumea începe să se îmbulzească, oamenii mei sînt lipiţi de perete şi ei, toţi aleargă de colo-colo ca nebunii, se aruncă în lifturi şi în jos pe scări sărind cîte trei o dată. Pînă să apuc eu să ies de acolo cu pistolul încă fumegînd în buzunar, uşile deja se deschid şi se-nchid, şi lumea aleargă panicată, ştie că s-a-ntîmplat ceva cumplit, încep ţipetele, mă pierd şi eu cu firea şi-o iau la fugă pe scări în jos, pe urmă înapoi în sus, mă rătăcesc pe culoarele nenorocitei ăleia de clădiri, caut o ieşire şi dau numai peste oficiile femeilor de serviciu, nu-mi dau seama cum, dar m-am rătăcit şi cînd într-un tîrziu ajung jos de tot, dracu' ştie pe unde, mă trezesc de fapt nu în stradă, ci în Gara Centrală, la ora cinci sau şase seara, unde este ca-ntr-o gară centrală, oameni care-şi caută trenurile în toate direcţiile, care stau la coadă aşteptînd să li se deschidă porţile către peroane, anunţurile de la megafoane răsună peste toată brambureala aia şi mă lipesc şi eu de mulţimea care aşteaptă trenul de cinci treij'-doi şi-mi vîr pistolul în buzunarul unui oarecare — pe crucea mea c-aşa am făcut, în buzunarul pardesiului fiindcă tipul îşi ţine servieta în mîna stîngă, cu dreapta ţine un *World Telegram* împăturit şi citeşte şi în momentul în care porţile se deschid şi toţi se-nghesuie să intre, hop şi pistolul în buzunarul lui, atît de uşor merge că tipul nici nu simte, eu mă îndepărtez de el, el trece de poartă şi coboară grăbit pe scări ca să prindă un loc mai bun şi să vezi şi să nu crezi — bună, iubito, am venit, Doamne, Alfred, da' ce-ai acolo, în buzunar?! Aoleu, un pistol!

Şi se pune pe rîs, rîde cu lacrimi în ochi, pentru el este un moment unic în paradisul care poate fi aducerea-aminte, iar eu, rîzînd şi eu cu el, mă gîndesc la ce salturi rapide putem face cu mintea, cum poate o simplă poveste să lumineze brusc un spaţiu întreg. Îmi dau seama că povestea lui m-a smuls de pe vasul ăla

care mă tot azvîrle în toate direcţiile într-o atmosferă saturată de miros de petrol şi m-a purtat pe la Gara Centrală ca să pun cu mîna mea pistolul în buzunarul acelui Alfred, dar şi pe la Clubul Ambasador, ca să dau cu nasul prin lumea bună, să stau cu coatele pe faţa de masă albă şi apretată jucîndu-mă cu pliculeţul cu chibrituri, s-o ascult pe cîntăreaţa aia deşirată interpretînd „Vin, pasăre neagră, vin" şi să ies apoi de-acolo direct în Manhattan unde mă aşteaptă limuzina la colţul străzii scoţînd un fir de fum în frigul tăios al nopţii.

La un moment dat îl văd că se uită la mine cu scîrbă. Ce, rîzi, bă, zice, te pomeneşti că te distrează, ă? cretinule! Gata cu povestea, era clar, ca atunci cînd jonglezi şi mingea pe care o arunci în sus ajunge la punctul din care ar cădea, ezită ca şi cum poate mai bine să nu, apoi cade la fel de brusc cum strălucise acea lumină cerească. Şi viaţa nu mai înseamnă nimic bun, ci pur şi simplu ceea ce-ţi pică în mînă.

— Ce te distrezi, bă, boule? Ăla a fost un om care la vremea lui a avut grijă de-o droaie de inşi. Vezi să rezişti şi tu ca el în plină glorie pînă-n ultima clipă a vieţii tale, la şaptej' de ani. Atunci ai voie să rîzi. Maranzano a fost o sculă importantă, nu un jeg împuţit cum era Coll care puteai să vîri în el toate gloanţele de pe lumea asta şi tot n-ar fi fost destule. Nu — lu' căcatu'-ăla de Coll care omora copii, ăluia nu-i ajungea o singură moarte. Dar eu l-am omorît pe Coll! O grămadă de flegmă, de căcat şi de sînge l-am făcut acolo, în cabina aia telefonică. *Vrrrruumm!* Am săltat un geam, v*rrrruumm!* şi s-a scurs în jos pe celălalt. Eu l-am omorît! Astea sînt faptele, puştan nenorocit ce eşti, ce ştii tu ce-nseamnă să faci aşa ceva, ă? — *ce ştii tu ce-nseamnă să fii în stare să faci aşa ceva*? Aşa ajungi în galeria celebrităţilor! L-am omorît pe Salvatore Maranzano! L-am omorît pe Vincent Coll-Cîinele Turbat! L-am omorît pe Jack Diamond! L-am omorît pe Dopey Benny! I-am omorît pe Maxie Stierman şi pe mălai-mare ăla de Harry Schoenhaus. L-am omorît pe Johnny Cooney! L-am omorît pe Lulu Rosenkrantz! I-am omorît pe Mickey şoferul şi pe Irving şi pe Abbadabba Berman, l-am omorît pe Arthur Olandezul!

Se uită fix la mine cu ochii ieşiţi din orbite, de-ai zice că uite-acuma îşi rupe frînghiile care-l ţin legat. Pe urmă, însă, îşi

întoarce din nou privirile în altă parte, ca şi cum nu mai vrea să mă vadă.

— Pe toţi i-am omorît, zice lăsîndu-şi capul în jos, cu ochii închişi.

După o vreme îmi şopteşte ai grijă de tipa aia a mea, nu-l lăsa să i-o tragă, scoate-o de-aici pînă n-o lichidează şi pe ea — îmi promiţi? Promit, îi spun şi este primul meu gest de compasiune în viaţă. De-acuma motorul s-a oprit şi remorcherul se zbate neputincios măturat de valurile oceanului care nu-mi închipuiam că şi aici, în pustietatea asta, se străduiesc să fie din ce în ce mai mari şi să se spargă atît de sălbatic. Irving coboară scara şi Bo şi cu mine îl urmărim cum se duce cu economia lui de mişcări şi deschide uşa dublă din fundul cabinei, cum iese în afară şi ancorează fiecare dintre cele două uşi. Brusc, muşcătura aerului curat pulverizează mirosul de petrol şi de ţigară, sîntem deja afară, deşi înăuntru, şi de unde stau eu văd crestele valurilor agitate, ca nişte boturi negre în lumina slabă a lămpii din tavan şi pe Irving la balustrada de la pupa, căreia îi scoate cîrligul, o desface şi-o aşază ordonat deoparte. Barca se frămîntă atît de tare încît mă aruncă la locul meu iniţial, pe banca de la perete, unde încerc să găsesc o poziţie stabilă proptindu-mi călcîiele de o placă de oţel a podelei şi apucîndu-mă cu amîndouă mîinile de mînerele din ambele părţi. Irving este un adevărat marinar, nu bagă în seamă urcuşurile şi coborîşurile punţii, ceea ce nu-l scuteşte să fie stropit pe pantaloni. Acum se întoarce înăuntru, plin de spumă de mare pe faţa prelungă şi scobită, cu părul lipit de fruntea lucioasă, şi se apucă metodic, fără să-mi ceară vreun ajutor, să salte un capăt al ligheanului de tablă galvanizată ca să bage un cărucior sub el, îl împinge, îl îndeasă din ce în ce mai adînc sub lighean pînă cînd ajunge într-o asemenea poziţie încît trebuie să se lase cu toată greutatea corpului pentru a ţine cărucior la pămînt cu un picior şi a trage ligheanul deasupra, cu un zgomot atît de sec şi de scrîşnit încît mie îmi sugerează o găleată cu nisip, dacă n-ar avea în el picioarele cuiva ar putea fi răsturnat cu fundul în sus şi bătut bine şi s-ar obţine o sculptură perfectă în întregime din ciment, un lighean de rufe răsturnat, poate că s-ar vedea chiar şi numele fabricantului, cu literele în

relief. Genunchii lui Bo au ajuns atît de sus încît este imposibil să nu-l doară, capul îi vine şi mai jos, parcă ar fi într-adevăr rupt în două, dar Irving are grijă şi de asta, după ce termină dé îndesat nişte şipci de lemn sub cele patru roţi de cauciuc ale căruciorului desface o trusă metalică de scule, scoate de acolo un cuţit de pescari şi-i taie legăturile lui Bo, le aruncă roată într-un colţ şi-l ajută să se ridice de pe taburetul de bucătărie, să stea drept în picioare în lighean pe cărucior pe puntea remorcherului, dominînd întregul Ocean Atlantic. Bo tremură tot, geme, are genunchii anchilozaţi, i s-a oprit circulaţia, aşa încît Irving mă strigă pe mine şi-mi spune să-l sprijin pe Bo din partea cealaltă, adică, nu-i aşa?, ceva ce aş prefera să lipsească din pregătirea mea criminală, exact asta, să mă apese braţul molatec al lui Bo pe umeri, să-i simt respiraţia fierbinte, să-i miros transpiraţia de sub braţ care trece prin stofa vestonului şi ajunge pe gîtul meu, să-mi pună mîna ca o gheară pe cap, să-mi apuce părul, să-mi găurească umărul cu cotul, adică un om înfierbîntat şi agitat care se lasă cu toată greutatea pe mine gemînd peste capul meu şi tremurînd din toate încheieturile. Cu alte cuvinte, eu sprijin pe cineva ajutînd să fie omorît, alt sprijin decît pe noi nu are şi se agaţă de noi cu tot dorul lui de viaţă, iar Irving zice gata, uite, Bo, acuma-i gata, imediat terminăm, şi calm şi dătător de încredere ca o soră de spital deschide cu piciorul uşiţa din dreapta a parapetului, adică e simplu, nu?, în faţa noastră a rămas puntea goală şi-atît şi-mi dă ordin să fac şi eu la fel cu uşiţa din stînga, eu o deschid scurt şi precis şi împreună îl ghidăm pe Bo foarte uşor cu căruciorul şi cu ajutorul mării pînă la bocaportul deschis unde el ne dă drumul şi se agaţă de lemnărie rămînînd singur în picioare în vehiculul lui de ciment care se rostogoleşte înainte şi înapoi ca nişte patine cu rotile pe care nu prea reuşeşte să le controleze, urlă *aaa-aaaaahhhhh!* frîngîndu-se din mijloc în lupta cu verticalitatea în timp ce Irving şi cu mine ne dăm înapoi şi-l urmărim, dar la un moment dat Bo îşi dă seama cum trebuie să facă pentru a controla, pentru a limita rulajul căruciorului cu roţi de cauciuc, se opinteşte cu picioarele în ligheanul plin cu ciment în aşa fel încît aproape că reuşeşte să-i stăpînească mişcarea şi în sfîrşit îşi ia inima în dinţi şi ridică ochii, se trezeşte faţă în faţă cu puntea căscată, cu marea cînd mai înaltă,

cînd mai joasă decît el, în toiul unei nopţi cu vînt îndrăcit. Mîinile încleştate îi sînt smulse din încheieturi, trage adînc în piept guri mari din vîntul şi noaptea asta cumplite şi-l văd cum mişcă din ceafă şi din umeri, cu capul sus, privind drept înainte către această lume de o inexplicabilă teroare şi deşi nu-l aud ştiu cu siguranţă ce cîntă chiar dacă briza mării îi împrăştie cîntecul, este un cîntec de adio cîntecul din mintea lui, cum avem cu toţii cîte unul, cu alte cuvinte Bo Weinberg a rămas să se descurce cum o şti în singurătatea lui ucigătoare, şi în clipa aceea pilotul ambalează motorul, barca ţîşneşte brusc înainte, iar dl. Schultz, care a apărut în maieu şi bretele, se apropie de el pe la spate, ridică un picior încălţat numai cu ciorapul şi-i repede un şut în şale, iar el scapă priza cu amîndouă mîinile şi încearcă în disperare să-şi regăsească echilibrul numai cu corpul deşi nu are cum, se arcuieşte din mijloc aplecîndu-se pe spate şi aşa se rostogoleşte în mare şi tot ce mai văd sînt braţele lui ridicate în sus, manşetele albe scrobite şi mîinile palide înălţate spre cer.

DOISPREZECE

CÎND AM TERMINAT DE POVESTIT n-a zis nimic, mi-a întins sticla de vin şi-atît. Eu mi-am răsturnat capul pe spate ca să pot bea din ea şi cînd m-am uitat din nou nu mai stătea aşezată lîngă mine, ci se lăsase să alunece la vale pe malul acoperit de muşchi şi cobora de-a lungul falezei sprijinindu-se de micile crăpături ale stîncilor şi de cioturile de pin care creşteau din ele. M-am întins pe burtă ca s-o urmăresc mai bine. Ceaţa a învăluit-o cînd mai avea cam două treimi din drumul pînă jos.

M-am întrebat dacă nu avea de gînd, cumva, să facă vreo tîmpenie. Nu cumva-mi spusesem povestea prea bine? Mai sărisem eu peste unele lucruri, de pildă că în timp ce Irving stătea de vorbă cu pilotul în cabina timonierului, Bo Weinberg mă implorase să cobor sub punte şi să văd ce era cu ea. Făcusem treaba asta dar de auzit auzisem prea puţin din cauza motorului bărcii, care huruia cumplit acolo jos. Ascultasem cîteva minute de după uşa cabinei în care o băgase dl. Schultz şi pe urmă suisem înapoi pe punte spunîndu-i lui Bo că nu i se întîmpla nimic rău, că dl. Schultz patrula de colo-colo şi-i explica punctul lui de vedere. Dar asta fiindcă voiam să-i uşurez situaţia.

— Viaţă, da, asta vroiai?! zbiera de fapt dl. Schultz. Uite, Miss Novice, asta-i viaţa exact aşa arată!

Pe urmă o vreme nu mai auzisem nimic. Mă lăsasem pe vine acolo pe coridor şi mă hotărîsem să renunţ dar mai lipisem urechea de uşă o dată şi-i auzisem vocea din nou.

— Puţin te doare pe tine de-ăia morţii, este? Ascultă-mă pe mine, nu te lua după aparenţe, e mort deja. Îţi intră-n cap chestia asta? Pe morţi poţi să-i uiţi, nu? Eu cred că l-ai şi uitat, este? Haide, zi, da sau nu? Ce? Nu te-aud!

— Da, zisese ea, sau trebuie să fi zis.

Pentru că atunci dl. Schultz zisese:

— Aaa, vai-vai-vai. Ce rău îmi pare de bietul Bo, şi începuse să rîdă. Pentru că, ştii, dac-aş fi crezut că-l iubeşti, poate că mă răzgîndeam.

I-am luat fusta, am scuturat-o şi i-am dat drumul în gol uitîndu-mă după ea cum plutea pînă cînd a înghiţit-o ceaţa. Ce mă aşteptam? S-o găsească, să şi-o pună şi să se urce înapoi? Gest prostesc. M-am lăsat şi eu pe-o rînă, m-am întors cu spatele la defileu şi am pornit după ea. Era mai greu decît părea la prima vedere, ceea ce am descoperit aproape imediat, cînd abia îmi coborîsem capul sub nivelul falezei şi am pus piciorul pe o rădăcină care s-a rupt şi era cît pe-aci să cad. Nu-mi plăcea să mă holbez la o stîncă la cîteva degete de nasul meu. Pietrele ascuţite îmi zgîriau coatele şi genunchii de mă căcam pe mine de durere. Intrasem într-un fel de frenezie a coborîtului, nu ştiu de ce mă temeam, să nu mă lase acolo pentru totdeauna, sau să n-o găsească te-miri-cine, să pună mîna pe ea şi să-i facă vreun rău. Cine-ştie-ce obsedat de prin păduri care-atîta aşteaptă, un prilej. Şi mai mult mă temeam, de fapt, să nu dea ea peste ăla şi să nu se aţină după el pe unde-şi făcea veacul, prin ce hrubă sinistră, uitînd cu desăvîrşire la ce era bună în ochii lui. Unele dintre cioturile de pin aveau răşină pe ele care mi se lipea de palme şi mă ajuta să mă ţin mai bine. Soarele mă ardea pe spate, cu cît coboram mai adînc era din ce în ce mai cald. La un moment dat am ajuns la un prag de stîncă pe care m-am oprit să mă odihnesc. Apa scotea un zgomot de izvor de munte sau de cărbuni care se rostogoleau printr-un puţ. Datul jos de pe prag s-a dovedit mai greu decît ajunsul la el. Dedesubt erau mai puţine cioturi şi mai mici pe care să mă sprijin iar în curînd n-am mai găsit nici unul şi a trebuit să mă sprijin băgîndu-mi vîrfurile ghetelor în crăpături şi cramponîndu-mă cu degetele de muchiile pietrelor. La un moment dat, totul s-a înnorat în jurul meu, m-a luat cu frig şi mi-am dat seama că aveam nişte bolovani sub picioare, că puteam călca pe ei, şi deci am coborît puţin cîte puţin pe grămada de bolovani, pînă în fundul gropii, unde plutea o ceaţă alburie, iar soarele se zărea sus de tot, palid şi difuz.

Cascada era în dreapta mea, la vreo douăzeci-treizeci de metri, ultima şi cea mai lungă dintre căderile de apă, care de sus nu se vedea. Deodată m-am luminat că defileele sînt făcute de

fapt de căderile de apă, ceea ce probabil că nu era nimic nou pentru nimeni, dar eu vedeam practic pentru prima oară un colţ de natură în plină activitate. Citisem despre dinozauri, e drept, dar cu totul altceva ar fi fost să găseşti nişte oase de-ale unuia dintre ei. Apa curgea în plină viteză de-a lungul malului abrupt cu nisip şi pietre pe care stăteam şi albia nu era mai lată de doi-trei metri, dar era oricum cea mai lată acolo din cît vedeam eu şi-n dreapta şi-n stînga. Fusta zăcea într-un colţ, unde o aruncasem. Am ridicat-o de jos, am luat-o sub braţ făcută sul şi m-am îndepărtat de cascadă pornind înspre stînga şi călcînd iarăşi pe bolovani, săream de pe unul pe altul în apa care fierbea pe sub ei şi în jurul lor, şi cum tot acest tumult mergea în linii mari la vale, aveam sentimentul că mă afundam într-un por al planetei, pînă cînd am ajuns la un cot al rîului unde era un prag, un fel de consolă în forma unui vîrf de săgeată uriaş pe care am văzut aşezate grămăjoară hainele ei, pantofii şi ciorapii. Am ţîşnit într-acolo şi cînd am ajuns la marginea stîncii am văzut că apa făcea un ochi negru, absolut imobil afară de un tiv de spumă argintie la marginea opusă.

După socoteala mea, am stat şi m-am uitat la ochiul ăla de apă destul de mult, dacă ar fi fost cineva acolo dedesubt ar fi trebuit ori să iasă la suprafaţă pînă acuma, ori să se înece. Eram îngrozit, mi-am scos ghetele şi cămaşa şi mă pregăteam să sar şi eu deşi nu înot prea bine, dar cred că aş fi fost în stare să plonjez dacă era nevoie, cînd deodată a ţîşnit afară cu capul şi umerii şi cu un şuvoi de apă după ea, ţipînd sau poate trăgînd aerul în piept cu un oftat atît de profund că parcă ar fi scos un ţipăt de durere, pe urmă şi-a aruncat braţele înapoi, s-a întins şi a rămas aşa, făcînd pluta la suprafaţa apei, răstignită pe spate şi nemişcată, deşi sînii i se înălţau şi-i coborau, iar picioarele din care dădea uşor pe sub apa neagră parcă i se subţiaseră şi se destrămau.

După o vreme s-a ridicat în poziţie verticală, a scuturat din cap, şi-a netezit părul şi a pornit înot răsucindu-se cînd pe-o parte cînd pe cealaltă, a ieşit din raza mea vizuală şi a reapărut după un minut undeva în spatele meu, s-a săltat pe prag, udă, palidă, clănţănind din dinţi şi cu buzele vinete. S-a uitat la mine, dar nu cred că m-a recunoscut. Eu mi-am făcut cămaşa sul, ca o mănuşă de baie, şi am început s-o frec pe tot corpul în timp

ce ea stătea cu genunchii strînşi şi cu braţele încrucişate peste sîni, am frecat-o pe umeri şi pe spate, pe spatele pulpelor şi apoi, după ce am ezitat un moment, pe şolduri şi pe partea din faţă a pulpelor, ea stînd nemişcată şi suflîndu-şi în pumni să se încălzească. Şi după toate astea, pentru a doua oară în viaţa mea am urmărit-o pe doamna Preston cum se îmbrăca.

Pe drumul de întoarcere a tăcut aproape tot timpul. Mergînd în josul defileului am dat de maluri uscate, pereţii nu mai erau atît de abrupţi şi în cele din urmă s-au făcut una cu terenul neted. Mă simţeam copleşit, n-aş fi fost în stare să sparg eu primul tăcerea şi o lăsam pe ea, aveam grijă de ea, ca şi cum între noi ar fi existat un soi de alianţă, chiar şi aparent condiţionată, ca şi cum ar fi trebuit să mai cresc, adică, pentru că eram ignorant, eram ţinut din scurt, eram caraghios şi copilăros, aşa mă simţeam. Am ajuns iarăşi la pădurea de pini cenuşii, am găsit cărarea pe care venisem şi am ieşit în poiană.

— Chiar aşa ţi-a cerut, să ai grijă de mine? m-a întrebat.

— Da.

— Foarte curios, a zis, dar eu nu i-am răspuns nimic. Adică să creadă că nu pot să-mi văd singură de mine, mi-a explicat aplecîndu-se într-un ochi de lumină pe care-l făcea soarele printre copaci, ca să culeagă o floricică albastră aplecată într-o parte ca un clopoţel. Şi tu i-ai promis că o să faci treaba asta?

— Da.

S-a apropiat de mine şi mi-a pus floricica la ureche, iar eu mi-am ţinut respiraţia pînă nu i-am mai simţit atingerea. Emana aşa, un fel de undă de atracţie, doamna Preston, discretă dar persistentă, care-ţi dădea impresia că era întotdeauna de faţă, indiferent dacă tu erai sau nu lîngă ea.

— Ei, las-o acolo, a zis. Ştiai că eşti al naibii de simpatic pentru un drac?

— Mi s-a mai spus, am zis eu şi am pornit împreună la vale pe o potecă brăzdată de rădăcini, mergînd pe călcîie, pînă cînd am ajuns din nou la drumul de ţară şi de acolo, într-un tîrziu, la şoseaua pavată care cobora spre Onondaga. Eu mergeam cu spatele ca să mă uit la ea în lumina soarelui. Părul nu-i mai făcea valuri, ci se uscase în şuviţe lipite de frunte, urmele degetelor arătînd cît de neglijent şi-l aranjase. I se dusese şi ultimul strop

de fard de pe obraz şi pentru o dată buzele ei cărnoase îşi arătau adevărata culoare, iar pielea i se îmbujorase la loc a viaţă. Zîmbea vag şi avea ochii înroşiţi, cum păţesc de obicei înotătorii. Pînă să ajungem la hotel m-a întrebat dacă aveam vreo prietenă, i-am răspuns că da şi atunci mi-a spus că fata aia, cine-o fi ea, avea mare noroc, iar eu adevărul este că m-am simţit vinovat, nici pe departe nu mă mai gîndeam acum la Becky care nu mi se mai părea deloc interesantă, un copil şi-atît, ci numai la ea. Mi-era frică de ea, de călăuza asta prin păduri, aoleu ce-mi mai arătase, ca un fel de antrenor cu fluier pe un teren de sport, abia acum înţelegeam cum de se potrivea cu dl. Schultz, se dezbrăca la fel de uşor în faţa pistolarilor, a apei, a soarelui, viaţa o lăsa mereu goală, de-aia se dusese cu el, pentru că aici nu aveai de-a face cu mamele şi taţii din viaţa obişnuită, nu se gîndea nimeni la iubire, nu într-o lume de iubire trăiau oamenii ăştia care se futeau şi se omorau între ei una-două, ci într-o lume de adulţi, mare, pustie, răsunînd a gol, tremurînd de groază.

Numai la ea mă gîndeam în momentul în care ne-am retras fiecare în camera lui şi eu m-am trîntit pe pat savurînd înserarea la fel de anostă ca şi atmosfera caniculară şi stătută care plutea în Hotelul Onondaga, cu draperiile lui albe străvezii atîrnînd nemişcate in faţa ferestrelor deschise. Pe urmă draperiile s-au făcut cenuşii, din cenuşii negre, s-au luminat brusc de-o scînteie prelungă şi după cîtva timp s-a auzit un tunet îndepărtat şi surd. Acum îmi plăcea şi mai mult decît înainte şi-mi era limpede că de fapt aş fi putut fi mai familiar cu ea, cum să nu fi putut, bietul de mine, după tot ce-mi făcuse. Deşi bineînţeles că nu-mi pierdusem minţile cu totul şi-mi dădeam seama că orice sentimente aş fi avut faţă de ea trebuia să mi le consum în tăcere dacă nu voiam cumva ca trecerea mea prin această lume să se termine brusc. Am închis ochii şi am revăzut-o săltîndu-se afară din rîu la fundul defileului, cu sfîrcurile încreţite şi vinete şi cu părul pubian blonziu adunat în smoculeţe din care picura apa. Uite, m-am gîndit, vedeam în faţa ochilor pe cineva care încercase să se omoare, deşi nu prea aveam cum şti sigur din moment ce în existenţa ei încăpeau atîtea persoane şi nu părea a fi genul care să se lase dominată de remuşcări. M-am întrebat ce s-ar fi putut întîmpla dacă intimitatea ei cu dl. Schultz se dovedea mai puter-

nică decît îmi închipuiam eu şi-i povestea tot ce-i destăinuisem. Dar convingerea mea era că n-ar fi făcut aşa ceva, pentru că părea o fire independentă, care trăia învăluită într-un fel de mister întreţinut de ea însăşi şi pentru că nu era ea însăşi decît dacă făcea ce voia şi comunica atîta cît voia, indiferent cu cîtă capacitate de seducţie se apropia de unul sau altul la un moment dat. Mi-am spus în sinea mea că în sfîrşit dovedise şi ea un regret omenesc normal şi m-am gîndit că poate aşa se explica, în mare parte, şi faptul că-mi plăcea mai mult decît înainte, cel puţin aşa încercam să mă conving, deşi nu prea mergea tanda pe manda cu scula rigidă cu care m-am trezit în mînă, avînd propria ei determinare, şi care venea să dărîme eşafodajul gîndurilor mele, ca şi doamna Preston. M-am dus să fac un duş rece în baia aia mare şi albă toată numai a mea, m-am îmbrăcat de seară în costum, cu cravată şi ochelari, repetîndu-mi în minte că indiferent de sentimente nu aveam să mă îndepărtez de la calea cea justă după care tînjea viaţa mea. Este adevărat, îi promisesem lui Bo Weinberg să am grijă de ea, s-o protejez, şi acum, că-i spusesem şi ei, trebuia să mă ţin de cuvînt, dar de dragul meu şi al ei în aceeaşi măsură speram să nu se ajungă niciodată pînă acolo.

TREISPREZECE

DE CÎND CU ŞEDEREA NOASTRĂ la Hotelul Onondaga, aşa cum se întîmplă în cantonamentele ocupate pentru mai mult timp, trupele căpătaseră nişte raţii suplimentare care aduceau în sfîrşit cu ce aveam acasă. Dl. Schultz instituise o linie de aprovizionare de la New York şi o dată pe săptămînă venea cîte un camion cu fripturi, cotlete, pulpe de miel, peşte la gheaţă, delicatese, băuturi ca lumea şi bere, iar o dată la cîteva zile mergea cîte cineva la Albany unde ateriza un avion special de la New York cu chifle şi cornuri proaspete, cu prăjituri, cu plăcinte şi cu toate ziarele. Bucătăria hotelului nu mai avea răgaz să respire dar nimeni de acolo nu dădea semne că nu i-ar fi plăcut, aşa cum mă aşteptasem eu, de parcă le scăpau concluziile rezultate implicit din toată vînzoleala asta. Toată lumea, fără vreo umbră nelalocul ei de mîndrie, resentiment sau sensibilitate, abia aştepta să-i gătească d-lui Schultz şi să-i servească tot ce se aducea, şi de fapt părea a-şi spori propriile capacităţi pur şi simplu aflîndu-se în preajma unui mare om ca el.

Cina a devenit un moment ritual, ai fi zis că eram o familie care ne strîngeam cu toţii la aceeaşi oră la capătul fiecărei zile, chiar dacă stăteam la mese diferite. Cinele astea aveau tendinţa de-a se cam lungi şi de multe ori îi ofereau d-lui Schultz ocazia unor rememorări extinse. În acele momente părea şi el destins, asta dacă nu cumva băuse prea mult, în care caz devenea ciufut sau deprimat şi ne fixa cu ochii injectaţi pe unul sau altul dintre noi care i se părea lui că ne distram prea bine şi nu ne păsa de el, sau că mîncam prea cu poftă mîncarea din faţa noastră şi atunci ne cerea farfuria aşa, de ciudă, ca să-şi înfigă el furculiţa în cutare bucată pînă să apucăm noi — şi mie mi-a făcut treaba asta de cîteva ori şi de fiecare dată mă cuprindea un sentiment de furie şi-mi pierea orice poftă de mîncare cînd îl vedeam că

se ducea la masa de alături şi lua cîte-o friptură şi de pe platoul ălora, parcă nu putea fi generos şi ospitalier fără să-i suspecteze mereu pe cei din jurul lui că profitau de el, aşa că în asemenea seri cina nu mai avea nici un haz, Miss Drew se scuza cînd nu mai putea suporta gesturile lui şi pleca, te scotea din minţi să vezi că-ţi socotea fiecare îmbucătură, ţi se părea umilitor să ţi se bage cineva şi în porţia de mîncare — una peste alta asemenea seri erau absolut penibile.

Dar, cum zic, de cele mai multe ori rămînea treaz şi atunci se purta chiar prea temperat la cină, ca şi cum zilele pe care şi le petrecea la Onondaga, New York, dovedind bună dispoziţie şi o fire altruistică ajunseseră pînă la urmă să-l împace cu lumea. Într-o asemenea seară ştiam sigur că o să pot mînca tot ce-mi puneam pe farfurie, fiindcă aveam doi musafiri la masa principală, pe Dixie Davis care stătea întotdeauna peste ora la care ar fi trebuit să plece înapoi spre New York şi pe părintele Montaine, preotul de la Biserica Catolică Sfîntul Barnaba. Mie-mi plăcea că părintele, cînd sosea, se oprea mai întîi la masa de lîngă uşă, îi saluta pe Mickey, Irving şi Lulu şi pe şoferul lui Dixie Davis, care stătea cu ei la masă, şi le făcea puţină conversaţie, cîteva minute, spunîndu-le o mulţime de bîrfe preoţeşti pe tonul lui jovial. Pentru un om al lui Dumnezeu era destul de vesel, îşi freca mîinile plin de entuziasm cînd vorbea, ca şi cum numai lucruri bune ar fi pe lumea asta, şi dădea pe dinafară de ambiţii pentru parohioara lui cam sărăcuţă, Sfîntul Barnaba fiind o bisericuţă modestă de periferie, în josul rîului, unde străzile erau înguste şi casele mici şi înghesuite unele în altele, şi era făcută din lemn şi nu din piatră ca Biserica Sfîntului Duh din capul dealului, deşi la fel de încăpătoare, ba chiar mai frumos decorată în interior, cu Cristosul ei de gips vopsit şi cu toţi sfinţii ceilalţi agăţaţi de jur împrejur de pereţi.

La masă aveam friptură de vacă bine pătrunsă, cum îmi plăcea mie, şi sparanghel proaspăt după care nu mă dădeam în vînt, şi cartofi prăjiţi făcuţi în casă, tăiaţi în bucăţi mari, şi salată verde de care eu nu mă ating din principiu, totul stropit cu vin de-adevăratelea franţuzesc pentru care învăţam să-mi cultiv gustul fără să mă înfig în el, pentru acelaşi motiv pentru care Drew Preston stătea cît putea mai departe de dl. Schultz, de partea cealaltă a

mesei. Eu stăteam în stînga d-lui Schultz şi părintele Montaine în dreapta, în stînga mea stătea Dixie Davis, apoi Drew Preston şi dl. Berman. Dixie Davis vorbea întruna, poate că fusese scărmănat în discuţia de după-amiază fiindcă adusese vreo veste proastă sau opinia lui juridică nu întrunise adeziunea necesară, nu ştiu, dar fapt este că nu se mai oprea din vorbit, să fi fost pur şi simplu pentru că stătea alături de cea mai frumoasă şi mai aristocratică femeie din cîte văzuse în viaţa lui, îmbrăcată într-o rochie neagră dreaptă care-i scotea în evidenţă gîtul elegant înfăşurat într-un şirag lung de perle, fiecare dintre ele răsfrîngînd luminile candelabrului din tavan, în orice caz îi povestea aprins doamnei Preston cum îşi începuse el profesiunea de jurist, de cît de jos pornise, rememorîndu-şi tot cu o auto-satisfacţie isterică, în timp ce ea dădea din căpşorul ei adorabil ca să-l încurajeze să continue şi-şi clădea hotărîtă pe farfurie tot ce vedea în jurul ei, golindu-şi de mai multe ori paharul de vin pe care el i-l umplea la loc fericit, savurîndu-i prezenţa şi propunîndu-şi s-o impresioneze cu toate detaliile vieţii lui de lingău. Eu unul nu m-aş fi grozăvit cu felul cum mă aciuasem pe lîngă toţi nătărăii slinoşi de pe la tribunale, cum îi unsesem pe toţi garanţii de cauţiuni ca să-mi vîndă mie pontul cînd ajungea cîte un borfaş mărunt în faţa judecătorului şi avea nevoie de avocat. Aşa-şi începuse cariera, asta fusese clientela lui, traficanţii de jocuri de noroc care treceau zilnic prin tribunale, douăzeci şi cinci de bîştari pentru fiecare lovitură de ciocănel în masă. Restul e istorie, a încheiat individul rînjind din toţi dinţii. Mă uitam la el cum stătea cocoşat, în schimb împungea înainte cu capul, parcă voia să-şi vadă propria freză. Nu ştiu de ce căpătasem aşa o aversiune faţă de omul ăsta, nici nu-l cunoşteam, dar stînd lîngă el şi văzînd cum încerca să i se uite în decolteu lui Drew Preston, simţeam nevoia să mă mut la cealaltă masă, cu Irving, cu Lulu şi băieţii, nu cu intelectualul ăsta care nu mi-a adresat o dată o vorbă şi parcă nici nu mă văzuse că stăteam în dreapta lui.

La un moment dat a scos o fotografie din portofel, o femeie îmbrăcată cu o bustieră şi cu pantaloni scurţi de plajă, care-şi mijea ochii la soare cu mîinile proptite pe şoldurile voluminoase, iar picioarele încălţate cu pantofi cu toc înalt şi le ţinea întoarse cu vîrfurile în afară, unul în faţa celuilalt, şi a aşezat-o pe masă

în faţa lui Drew Preston care s-a uitat la ea în jos fără s-o atingă, aşa cum te uiţi la cine-ştie-ce curiozitate a naturii, la vreun greiere sau la vreo insectă din cele numite călugăriţe.

— Logodnica mea, a zis el, actriţa Fawn Bliss. Poate că aţi auzit de ea?

— Poftim?! a exclamat Drew Preston. Nu zău, *Fawn Bliss*?! a repetat ea pe un ton de asemenea neîncredere încît avocatul a luat-o ca şi cum nu-şi putea crede urechilor ce noroc dăduse peste ea să stea lîngă el la aceeaşi masă.

— A mea-i cucoana, a zis Dixie Davis rînjind şi zgîindu-se la fotografie cu un sentiment de adoraţie insipidă.

Drew Preston mi-a prins privirea şi ochii i-au devenit sticloşi şi s-au încrucişat, iar eu am început să rîd pentru că nu o credeam în stare de aşa ceva. În acelaşi moment am realizat că dl. Berman care stătea exact în faţa mea se uita fix la mine peste ochelari şi nu a fost nevoie să-mi spună vreo vorbă sau să-mi facă vreun semn din cap că am ştiut că ascultasem conversaţia care nu trebuia. Cu toate strădaniile mele de a rămîne în gardă, nu-mi putusem lua ochii de pe doamna Preston şi adevărul ăsta îl simţeam acum în oasele cefei care efectiv mi-au pocnit a refuz cînd am dat să-mi orientez atenţia în partea cealaltă, către părintele Montaine şi dl. Schultz.

— A, dar *trebuie* să faceţi această călătorie spirituală, zicea părintele în felul lui viguros, mîncînd şi bînd în timp ce vorbea, aşa încît cuvintele i se amestecau cu mîncarea, trebuie să cereţi catehizarea, să ascultaţi Evanghelia, să vă purificaţi, să vă pregătiţi pentru alegere şi să vă supuneţi cercetărilor, numai după aceea puteţi primi botezul, puteţi fi confirmat, numai atunci puteţi primi Sfînta Cuminecătură...

— Şi cît durează toate astea, părinte?

— A, ştiu şi eu, depinde. Un an, cinci ani, zece. Depinde de cît de repede vă deschideţi inima în faţa tainelor.

— Eu mă pot mişca mult mai repede de-atît, părinte, a zis dl. Schultz.

N-am îndrăznit să mă uit la dl. Berman pentru că şi-ar fi dat imediat seama că fusesem prins cu cioara vopsită. După ce ne întîlnisem atunci cu părintele pe trotuarul din faţa bisericii lui, merseserăm într-o miercuri seara la bingo la Sfîntul Barnaba şi

dl. Schultz chiar jucase cîteva jocuri, strigînd numerele magice de pe bilele care cădeau în cupă şi făcînd mare zarvă cînd cineva cîştiga cîte un dolar–doi. A, da, şi pe urmă îi şoptise ceva la ureche părintelui care anunţase agitat la culme că în marea sa generozitate dl. Schultz pusese la bătaie un premiu special pentru sfîrşitul serii, de douăzeci şi cinci de dolari, ceea ce a iscat aplauze furtunoase primite de el cu un salut modest din mînă şi un zîmbet larg de satisfacţie. În tot acest timp dl. Berman şi cu mine stătuserăm undeva în spate gîndindu–ne la cărţile de bingo şi el luase o carte şi dăduse valori numerice fiecărei litere, îmi arătase cum puteau fi blocate rîndurile după ce se anunţa fiecare număr şi mă învăţase cîteva feluri în care se putea trişa un joc cinstit. Dar nici prin gînd nu–mi trecuse că puteam fi penalizat pentru că nu ştiam că jocul de bingo era primul pas pe calea convertirii.

Părintele a lăsat jos furculiţa şi cuţitul, s–a rezemat de speteaza scaunului cu dumicatul încă în gură şi s–a uitat pieziş la dl. Schultz înălţîndu–şi sprîncenele stufoase în semn de înţelegere părintească, dar sceptică.

— De la credinţa evreilor la Sfînta Biserică este drum lung, a comentat el.

— Nu–i chiar aşa lung, părinte, nu–i chiar aşa lung. Doar jucăm pe–acelaşi teren. Altfel, de ce poartă toţi mai–marii voştri iamoca pe cap? Şi văd că tot vorbiţi de unii de–ai noştri şi citiţi Biblia noastră. Nu–i chiar aşa lung.

— Da, dar exact aici rezidă chestiunea, cum citim, ce acceptăm, tocmai asta este problema, nu sînteţi de acord?

— Eu ştiu un lucru, părinte, cunosc oameni, catolici cu care am crescut, parteneri de afaceri, nu–i aşa, Otto? a zis dl. Schultz întorcîndu–se către dl. Berman — Danny Iamascia, Joey Rao, băieţi de–ăştia. Şi ei gîndesc ca şi mine, şi ei respectă aceleaşi noţiuni de bine şi rău, îşi respectă la fel mamele, ce mai, de cînd mă ştiu am depins de oameni de afaceri catolici, părinte, şi cum aş putea depinde de ei, şi ei de mine, dacă nu ne–am înţelege ca nişte adevăraţi fraţi de sînge?

Cu un gest hotărît care să sublinieze aceste sentimente solemne, a umplut din nou paharul părintelui. Toată lumea de la masă a păstrat momentul de tăcere.

Părintele Montaine i-a aruncat d-lui Schultz o privire plină de reproşuri galice, apoi şi-a luat paharul, l-a golit pînă la fund şi şi-a tamponat buzele cu şervetul.

— Bineînţeles, a zis el mai încet, ca şi cum ar fi fost vorba despre ceva ce mai bine ar fi rămas nespus, în cazul special al celor maturi din punct de vedere religios mai există şi altă cale.

— Aşa mai vii de-acasă, părinte. Calea scurtă, a încuviinţat dl. Schultz.

— În asemenea cazuri, nu ştiu, dar trebuie să căpătăm convingerea că este vorba într-adevăr de un început de supunere în faţa Domnului nostru Iisus Cristos.

— Îţi dau cuvîntul meu, părinte, că niciodată n-am fost mai sincer. Doar eu am deschis discuţia, nu? Duc o viaţă dificilă. Tot timpul trebuie să iau hotărîri importante. Am nevoie de putere. Mă uit la oameni pe care-i cunosc cum îşi trag puterea din credinţa lor şi nu pot să nu mă gîndesc că şi eu am nevoie de puterea asta. Sînt un om şi-atît. Mă tem pentru viaţa mea ca orice alt om şi mă întreb ce sens are viaţa mea. Încerc să fiu generos, încerc să fiu bun. Dar îmi place ideea unui asemenea punct de sprijin suplimentar.

— Te înţeleg, fiule.

— Să zicem duminică, părinte, a propus dl. Schultz.

După cafea, Drew Preston s-a scuzat şi cîteva minute mai tîrziu s-a retras toată lumea iar dl. Schultz l-a invitat pe părintele Montaine în apartamentul său de la etajul şase al hotelului ca să bea împreună dintr-o sticlă de whisky canadian şi să fumeze ţigări de foi, ca nişte proaspeţi prieteni. Aruncînd şi eu un ochi înăuntru mi s-a părut că şi semănau, amîndoi îndesaţi, fără gît şi neatenţi cu scrumul. Dixie Davis era şi el cu ei. Restul bandei am intrat în biroul d-lui Berman şi ne-am aşezat pe scaune de jur împrejurul peretelui, cu priviri sumbre şi vorbind strictul necesar. Într-un tîrziu, părintele a plecat acasă şi toată lumea a trecut la dl. Schultz în apartament deşi nu se convocase nici o şedinţă, nimic, ne-am mutat pur şi simplu cu toţii dintr-o cameră în alta şi ne-am aşezat pe alte scaune, fără să mai scoată nimeni o vorbă, uitîndu-ne doar la şeful nostru care patrula de colo-colo şi ne împărtăşea gîndurile lui.

— Mickey, mă-nţelegi, nu-i aşa? La urma urmei, Mickey, tu mă-nţelegi, trebuie să fiu pregătit, nu pot să risc, am nevoie de orice fel de sprijin. Cine ştie? Cine poate şti? Cu ani de zile în urmă, mi-aduc aminte cît de mult m-a impresionat tipu'-ăla, Patrick Devlin, v-aduceţi aminte de fraţii Devlin care pe vremea aia-nvîrteau aproape toată berea din Bronx, iar noi eram abia la-nceput şi-am vrut să-i dau o lecţie, aşa, c-o făcea pe durul şi l-am spînzurat de degetele mari — ţi-aduci aminte, Lulu? — dar tipu' nu ştia ce-aveam de gînd şi-a crezut că venisem să-l omorîm şi-a-nceput să strige după preot. Uite, asta m-a impresionat. Nu după mă-sa, nu după nevastă-sa, după nimeni altcineva, ci după preot, cînd i s-a părut lui că moare. Mie treaba asta mi-a dat de gîndit. Adică, în momente de-astea ai nevoie de forţă, este? De fapt nu i-am făcut nimic, numai i-am împrăştiat nişte maţe şi căcat de la un şobolan mort peste ochi şi i le-am lipit bine cu bandă adezivă şi l-am lăsat acolo agăţat de sus în propriul lui beci, ca să-l găsească-aşa — deşi pînă l-au găsit, futu-le muma-n cur de tîmpiţi, îşi pierduse complet vederea. Dar n-am uitat că voia un preot. Treburile astea îţi rămîn în minte. Mie-mi place franţuzelul ăsta canadian, îmi place biserica lui, aşa c-am de gînd să-i pun un acoperiş nou ca să nu te plouă-n cap în momentele sfinte, am eu aşa un sentiment plăcut, nu ştiu dacă mă-nţelegeţi, am un sentiment plăcut ori de cîte ori intru acolo, că n-oi şti eu latineşte, dar nici ebraica n-o ştiu, aşa că de ce să nu le pun la un loc, ce, e vreo lege care zice că n-au voie la un loc? Cristos era şi-una şi-alta, ce Dumnezeu, ce mare scofală? Bine, te obligă să faci confesiuni şi n-aş putea spune că mă dau în vînt după asta, nu mi-o luaţi în nume de rău, dar cînd o fi cazul văd eu cum mă descurc. Asta nu trebuie să ajungă la maică-mea — nici la maică-ta, Irving, mamele nu trebuie să ştie treaba asta, n-ar înţelege. Mie nu mi-au plăcut niciodată bătrînii care se-nghesuie-n sinagogă şi se leagănă şi se bîţîie-n toate părţile, fiecare bălmăjindu-şi în barbă în legea lui şi rotindu-şi capul pe umeri cînd în sus, cînd în jos, îmi place puţină demnitate, îmi place să-i văd pe toţi cîntînd la unison, făcînd acelaşi lucru deodată, îmi dă un sentiment de ordine, îmi spune ceva cînd îi văd pe toţi îngenunchiind în acelaşi timp, adică-l pune pe Dumnezeu în altă lumină, ă, ce zici, Lulu, sau te depăşeşte? Uită-te la el, Otto, ce

nefericit e, uite ce mutră face, că stă să plîngă, spune-i că tot eu sînt, Olandezul, că nu s-a schimbat nimic, nimic nu s-a schimbat, auzi bă, ţîcă? Şi şi-a luat în braţe pistolarul şi l-a strîns ca ursul, rîzînd şi bătîndu-l pe spate. Ştii şi tu cum e cu procesele, nu? Că nu-ţi vine prea bine cînd te ştii pe rol. Asta este. Asta-i tot. Doar nu-i ultima-mpărtăşanie, ce Dumnezeu!

Nimeni nu a comentat nimic, afară de Dixie Davis care dădea întruna din cap şi zîmbea a încurajare făcînd *îhîm-îhîm*, toţi ceilalţi eram buimăciţi fiindcă dacă trăgeam linie şi adunam fusese o zi care avea de ce să te buimăcească. Dl. Schultz îi dădea înainte cu vorba, dar eu am profitat de un moment care mi s-a părut potrivit, m-am strecurat afară şi m-am dus la mine în cameră. Dl. Schultz era un tip excesiv, cine lucra cu el nu se putea să nu-şi dea seama de asta, nu ştia să se oprească, mergea cu orişice pînă-n pînzele albe, pînă şi treaba asta, care putea demara ca orice altă afacere, ca de altfel tot ce se întîmpla aici, pînă şi asta voia s-o întindă la maximum, şi aceste sentimente avea de gînd să şi le exagereze aşa cum îşi exagera furiile. Nu-i vorba că m-aş fi temut să nu vrea să se facă preot şi să nu-l pierdem, pur şi simplu îşi mai căuta încă puţină acoperire, un fel de nouă poliţă de asigurare, ceea ce aproape că ne şi spusese, şi afară de cazul cînd tu însuţi ai fi fost o persoană religioasă care credea că Dumnezeu poartă un singur nume, că Dumnezeu ţi se arată sub un singur şi unic nume, ceea ce făcea el suna a superstiţie, foamea asta de mereu altceva, că dacă mai stăteam mult aici era în stare să se facă şi membru al comunităţii protestante a Bisericii Sfîntului Duh, doar, slavă Domnului, îşi putea permite, în lăcomia lui bonomă de fiecare zi — la dl. Schultz nevoia de a-şi însuşi era mai puternică decît şiretenia, asta era forţa lui principală care se manifesta fără întrerupere şi oriunde se găsea, aşa-şi însuşise baruri clandestine, fabrici de bere, sindicate, jocuri de noroc, cluburi de noapte, pe mine, pe Miss Drew, iar acum îşi însuşea catolicismul. Simplu ca bună ziua.

PAISPREZECE

AŞA SE FACE CĂ D-LUI SCHULTZ nu numai că trebuia să-i înceapă procesul în prima săptămînă a lui septembrie, dar înainte de asta voia să se şi convertească, dintr-o singură lovitură împuşca două ceremonii hotărîtoare pentru viaţa lui şi ne dădea la toţi un subiect de gîndire. Zilele care au urmat au fost foarte pline, a mai apărut un avocat, un domn venerabil, corpolent şi cu părul alb, pe care nu-l cunoşteam, dar care eram convins că nu avea nici o legătură cu gangsterii sau cu purtătorii lor de cuvînt, se vedea clar treaba asta după ţinuta lui impunătoare şi solemnă, după ochelarii demodaţi proptiţi pe vîrful nasului şi legaţi cu o panglică neagră de care îi atîrnau peste piept atunci cînd nu-i purta, după faptul că adusese cu el şi un asistent mai tînăr, tot avocat, care căra servietele amîndurora. Noii-veniţi au intrat la dl. Schultz în apartament şi discuţia s-a lungit toată ziua, cu uşile închise, iar a doua zi toată lumea s-a deplasat la tribunal. Pregătirile pentru înrolarea religioasă a d-lui Schultz presupuneau întîlniri cu părintele Montaine la biserică. În plus, mai erau şi afacerile curente care-i împrăştiau pe toţi în toate direcţiile, afară de Drew Preston şi de mine.

Într-o dimineaţă m-am trezit deci cocoţat pe un cal viu de la una dintre ferme, ţinîndu-mă strîns de tot de frîie deşi nu mi se păreau deloc suficiente ca puncte de sprijin şi încercînd să comunic raţional cu fiara mult prea înaltă şi lată în spinare pentru gustul meu şi care se făcea că nu mă înţelege. Şi eu care crezusem despre cai că sînt proşti. Cînd îi spuneam cîte ceva ca să se oprească, o rupea la galop şi cînd îl îndemnam s-o ia mai iute ca să ţin şi eu pasul cu Miss Drew pe iapa ei sură, el se oprea, lăsa capul în pămînt şi începea să pască ierburile dulci şi suculente de pe cîmp. Spinarea lui era acum domeniul meu, dar era totuşi spinarea lui. Ori mă hurduca în mers şi eu mă aplecam cu

totul peste el ca să nu cad, iar Drew Preston îmi ţinea teorii despre ce-ar fi trebuit să fac cu genunchii şi cum trebuia să-mi ţin călcîiele proptite în scări, lucruri bune şi frumoase pentru care nu prea mă simţeam pregătit, ori stăteam în soare şi mă uitam la el cum păştea, cu gîtul lăsat în jos într-un unghi atît de prăpăstios încît nu-i mai vedeam capul deloc, îl ascultam cum rupea smocuri de iarbă cu dinţii ăia mari şi pe urmă le molfăia pe măsele în timp ce cîmpul se lăţea din ce în ce mai mult între mine şi singura fiinţă omenească de pe o rază de cine-ştie-cît. Calul ăsta era un murg destul de banal care bătea în negru între ochi şi peste crupă, dar la încăpăţînare era campion. Mi se părea o cruzime din partea doamnei Preston să mă lase umilit de un cal. Căpătasem brusc un nou respect pentru Gene Autry care nu numai că ştia să călărească în aşa fel încît părea o floare la ureche, dar în acelaşi timp mai şi reuşea să cînte în ton. Singura mea consolare era că nu mă vedea nimeni din bandă şi cînd am dus caii înapoi la grajdul fermei şi ne-am întors pe jos în oraş mi s-a părut grozav să simt din nou pămîntul sub propriile mele picioare şi am mulţumit în gînd lui Dumnezeu şi zilei Lui însorite că rămăsesem în viaţă, chiar dacă şchiopătam şi-mi amorţise de tot curul.

Am mers la ceainăria mea şi ne-am luat micul dejun, chiar dacă se făcuse cam tîrziu. Nu mai era nimeni altcineva, proprietăreasa era în spate în bucătărie, aşa că am putut vorbi în linişte, doamna Preston şi cu mine. Doamne, ce fericire să pot fi iarăşi singur cu ea. Nu rîdea deloc de zvîrcolelile mele de sus de pe cal, din contră, parcă o interesa într-adevăr să mă înveţe, şi mi-a spus că după alte cîteva lecţii aveam să fiu un călăreţ foarte bun. Aşa credeam şi eu. Arăta atît de bine în bluza albă de mătase cu guler larg descheiată la gît şi cu jacheta albastră de călărie cu cotiere din piele. Ne-am mîncat fulgii de porumb, ouăle şi pîinea prăjită, am băut două ceşti de cafea şi am fumat amîndoi din pachetul meu de Wings, în timp ce ea îmi punea întrebări despre mine şi mă privea cu maximă concentrare ascultînd ce-i răspundeam ca şi cum în viaţa ei nu ar fi interesat-o nimeni altcineva mai mult. Ştiam că şi pe dl. Schultz îl privea şi-l asculta la fel, dar nu-mi păsa. Faptul că-mi acorda atenţie mi se părea un mare privilegiu şi mă excita tot, eram prieteni, eram intimi şi pentru

nimic în lume n-aş fi vrut să fiu acum în altă parte decît aici cu ea, în această ceainărie unde nu ne ştia nimeni, luîndu-ne micul dejun împreună şi stînd de vorbă aşa, firesc, deşi prea firesc nu era din moment ce situaţia îmi impunea să mă prezint cît ştiam eu de strălucit.

I-am spus că proveneam dintr-un mediu criminal.

— Adică tatăl tău a fost gangster?

— Tatăl meu a dispărut de mult. De cartier vorbesc.

— Ce cartier?

— Între Bulevardul Trei şi Bathgate, în Bronx. La nord de Bulevardul Claremont. Şi dl. Schultz tot din zona aia este.

— N-am fost niciodată în Bronx.

— Eram convins, am zis. Noi locuim într-un bloc. Cu cada în bucătărie.

— Care noi?

— Mama şi cu mine. Maică-mea lucrează într-o spălătorie. Are părul lung şi cărunt. Eu zic că arată bine, sau ar arăta dacă s-ar îngriji. E foarte curată şi ordonată, nu de asta-i vorba. Dar e cam sărită. Oare de ce-oi povesti eu treburile-astea? Niciodată n-am vorbit cu nimeni despre ea şi nu-i frumos că spun aşa ceva despre propria mea mamă. E foarte bună cu mine. Mă iubeşte.

— Nici nu mă-ndoiesc.

— Dar nu prea e normală. N-o interesează cum arată, să-şi facă prieteni, să cumpere cîte ceva, să-şi găsească pe cineva — lucruri de-astea. Nu-i pasă de ce cred vecinii. Parc-ar trăi numai în mintea ei şi-atît. I s-a dus buhu' că e ţăcănită.

— Eu cred că trebuie să fi avut o viaţă grea. Cînd a plecat tatăl tău?

— Cînd eram eu foarte mic. Nu mi-l mai aduc aminte. Atîta ştiu, că era evreu.

— Mama ta nu-i evreică?

— Nu, catolică irlandeză. Mary Behan o cheamă. Dar preferă să meargă la templu decît la biserică. Asta vreau să zic. Se duce acolo sus la sinagogă şi stă cu femeile. Cic-aşa se consolează.

— Şi care-i numele tău de familie? Doar nu Bathgate.

— A, aţi auzit asta.

— Da, cînd te-ai înscris la Şcoala Duminicală de la Sfîntul Duh. Acuma-nţeleg de unde-ţi vine, mi-a spus zîmbind.

Am crezut că se referea la numele inventat de mine după Bulevardul Bathgate, strada mea de belşug, cu toate fructele pămîntului. Dar nu, ea vorbea despre obiceiul de a greşi biserica. A durat puţin pînă mi-am dat seama. Se uita la mine pieziş, abţinîndu-se să rîdă de gluma pe care o făcuse, ca să nu mă supăr.

— Să ştiţi că pîn-acuma nu m-am gîndit la asta. Că merg şi eu adică pe urmele ţăcănelii din familie, am zis rîzînd şi atunci a început şi ea să rîdă. Am rîs amîndoi din tot sufletul, îmi plăcea cum rîdea, pe o voce joasă şi melodioasă, parcă ar fi vorbit de sub apă.

După aceea, cînd am ieşit în strada pustie inundată de soarele fierbinte, am luat-o amîndoi instinctiv, fără să ne fi vorbit dinainte, în direcţie opusă faţă de hotel. Ea şi-a scos jacheta şi şi-a aruncat-o peste umăr. Mă uitam la imaginile noastre reflectate în vitrinele goale prin faţa cărora treceam, cu pancartele lor pe care scria *DE ÎNCHIRIAT*. Imagini negre, aproape fără nici un pic de culoare în ele, deşi strada parcă ardea de atîta lumină. Aveam sentimentul că Drew Preston pe care o vedeam în dimineaţa asta era cea autentică, fără nici o prefăcătorie, neatinsă de nici una din introspecţiile ei profund emotive datorate vinului, mi se arăta în toată strălucirea frumuseţii ei, aproape că uitasem că o mai văzusem şi altfel şi probabil că şi ea ar fi uitat dacă s-ar fi putut observa, în orice caz eram convins că o înţelegeam la fel de bine în acest moment cum se înţelegea ea singură, ca pe cineva care reuşeşte să rămînă el însuşi chiar şi atunci cînd se află în stăpînirea altora. Treaba asta avea darul de a-i umili pe cei din bandă, motiv pentru care şi erau atît de supăraţi, dar în realitate era mult mai primejdioasă de-atît, pentru că le dovedea vulnerabilitatea psihologică şi cred că asta o şi interesa la mine, faptul că în felul meu reuşeam şi eu acelaşi lucru.

Am mers mai multe străzi. Din cînd în cînd se uita la mine fără să scoată o vorbă. La un moment dat m-a luat de mînă şi ne-am continuat plimbarea aşa, mînă în mînă. Nici nu apucasem bine să capăt încredere în bunul ei simţ practic înnăscut şi ea se găsea să mă ia de mînă în toiul zilei, ca şi cum ar fi fost iubita mea. Nu-mi cădea bine deloc, dar nici n-o puteam jigni trăgîndu-mi mîna. Am întors capul şi m-am uitat înapoi să văd dacă nu ne urmărea nimeni.

— Mă tem că nu vă evaluaţi corect postura, am zis şi am tuşit ca să-mi dreg glasul.

— Postura? Ce postură?

— Păi, doar sînteţi guvernanta mea.

— Aşa mă gîndeam şi eu, dar se pare că-n timpul ăsta de fapt tu aveai grijă de mine.

— E-adevărat, dar cinstit vorbind deocamdată s-ar zice că vă descurcaţi foarte bine şi singură, i-am spus şi în aceeaşi clipă mi s-a şi părut meschin din partea mea. Dar dacă ajungeţi vreodată în încurcătură, o să mă ţin de cuvînt, bineînţeles, am adăugat, încercînd s-o mai dreg.

— Ce fel de-ncurcătură?

— Păi, de pildă, cine nu are drumu'-ăsta-n viaţă nu e bine să fi văzut sau să ştie anumite lucruri, am zis. Unora nu le plac martorii. Nu le place să-i aibă cineva cu ceva la mînă.

— Eu îi am cu ceva la mînă, a zis ea parcă nepricepînd unde băteam.

— O clipă, am zis eu. Pe de altă parte nimeni în afară de cei din bandă nu ştie că ştiţi, şi deci staţi oarecum mai bine decît dacă, să zicem, procurorul ar afla c-aţi fost de faţă acolo, pe vas, şi ar vrea să-i spuneţi şi lui ce s-a-ntîmplat exact. Atunci chiar c-aţi fi în pericol.

— Vorbeşti ca şi cum n-ai fi unul dintre ei, a zis ea gînditoare.

— Păi nici nu sînt, nu încă. Mă şcolesc din mers, i-am explicat.

— Să ştii că are o părere foarte bună despre tine, numai de bine te vorbeşte.

— Adică ce spune?

— Ei, că eşti foarte deştept. Că se vede că aí coaie. Asta-i o expresie care mie nu-mi place deloc. Ar putea spune la fel de bine că eşti îndrăzneţ, sau credincios, sau că nu te temi de nimic, ar putea spune că eşti tenace. Te superi dacă te-ntreb cîţi ani ai?

— Şaisprezece, am zis eu anticipînd puţin.

— Vai de mine, vai de mine, a oftat ea uitîndu-se la mine şi lăsînd ochii în jos. Apoi a tăcut cîteva momente şi şi-a tras mîna dintr-a mea, ceea ce a fost pentru mine o mare uşurare, deşi aş fi dat orice să mă ia la loc de mînă. Într-un tîrziu a continuat:

Presupun că trebuie să fi făcut tu ceva pentru ei din moment ce te-au acceptat şi te-au ales dintre toţi ceilalţi.

— Care ceilalţi?! Aici nu-i la admitere la Harvard, doamnă Preston. S-a-ntîmplat să le atrag atenţia, atîta tot. M-am lipit de ei. Oamenii din banda asta îşi iau hotărîrile din mers. Folosesc ce au la îndemînă.

— Înţeleg.

— Şi eu sînt aici ca şi dumneavoastră.

— La început nu înţelegeam. Am crezut chiar că sînteţi rude de vreun fel.

Am coborît dealul către rîu şi ne-am oprit la mijlocul podului, ne-am rezemat de balustradă şi am rămas aşa, privind în jos la apa care se rostogolea în ochiuri largi şi parcă intenţionat se spărgea de toate stîncile şi toţi bolovanii.

— Dacă eu îi am cu ceva la mînă, a comentat ea într-un tîrziu, nu-i ai şi tu?

— Dacă pînă la urmă nu mă acceptă, am zis eu, da, o să-i am şi eu cu ceva la mînă. Dacă dintr-un motiv sau altul mă resping. Da. Cine poate şti ce-o să facă dl. Schultz? am adăugat. Dacă el hotărăşte că sînt o primejdie pentru ei, asta o să fiu.

S-a întors cu faţa către mine. Părea tulburată, poate că pîlpîia o teamă în ochii ei atît de verzi şi de limpezi, deşi nu-mi dădeam bine seama în lumina aia care se reflecta în ei ca nişte valuri de căldură. Poate că se temea pentru mine, nu ştiu, dar ştiu că n-aveam nevoie de aşa ceva, mi se părea înjositor, dacă ea avea o asemenea încredere oarbă în predestinarea propriei ei vieţi, îmi putea concede şi mie acelaşi lucru. Ăsta a fost probabil momentul de cumpănă al legăturii noastre, cînd s-a văzut limpede ca bună ziua că ţineam unul la celălalt, iar eu nu puteam suporta să mă considere în inferioritate, ca pe un miel printre lupi, nu, voiam să fiu pe picior de egalitate cu ea. Aşa încît am luat-o ca şi cum pentru ea însăşi se temea.

— Acuma, nu cred că aveţi efectiv de ce să vă temeţi, am zis, cu o voce cît m-am priceput eu de tranşantă. Din cîte înţeleg eu, dl. Schultz are toate motivele să vă considere demnă de încredere. Şi chiar dacă nu, cred că puteţi sta liniştită, o să facă tot ce poate ca să se convingă singur că de fapt sînteţi.

— Zău? De ce?

— De ce oare, Miss Lola, adică Miss Drew, adică doamnă Preston?! De ce oare?! am întrebat şi mi-am dat seama că probabil o jignisem şi mi-a părut rău.

Îi arătasem că şi eu eram bărbat, cu prejudecăţile brutale ale tuturor bărbaţilor. M-am mutat doi paşi mai încolo pe podul de lemn, dar ea înţelesese ce voiam să spun şi a început să zîmbească, iar eu am început să rîd, aşa încît s-a întins să mă apuce de mînă şi cînd am încercat să mă trag înapoi a insistat:

— De ce, de ce, stai, spune-mi şi mie, spune-mi, ca o fetiţă care se milogea, trăgîndu-mă către ea.

Am ajuns faţă în faţă. Îi simţeam căldura pe obraz.

— Fiindcă aşa cum ştie toată lumea, afară de dumneavoastră, probabil, domnul Schultz este o cîrpă în mîna blondelor.

— De unde ştie toată lumea treaba asta?

— Oricine vă poate spune, am zis eu. A scris şi-n ziare.

— Eu nu citesc ziarele, a şoptit ea.

Am înghiţit în sec.

— Da' cum puteţi şti tot ce-aveţi nevoie să ştiţi dacă nu citiţi ziarele?

— Ce-am nevoie să ştiu? a zis ea uitîndu-se fix în ochii mei.

— Mă rog, poate că dacă nu trăiţi din leafă n-aveţi nevoie să ştiţi nimic, am zis eu. Dar noi ăştia care-ncercăm să prindem o meserie trebuie să fim la curent cu ultimele noutăţi.

Îmi simţeam genunchii moi, copleşiţi, căldura mă cam ameţea — parcă m-aş fi dizolvat în ochii ei. O doream atît de mult încît dorinţa devenea difuză, ca un fel de durere care-mi invada tot corpul, ca o fierbinţeală care izvora din propriul meu sînge, o doream în buricele degetelor, în genunchi, în creier, în pomeţii obrajilor, în oscioarele picioarelor. Numai sula nu-mi dădea semne deocamdată. O doream în cerul gurii, de unde-ţi vin lacrimile, şi în gît, unde ţi se îneacă de obicei cuvintele.

— Uite, a zis ea, să te pun la curent cu ultimele noutăţi.

Şi m-a sărutat pe gură.

Duminică dimineaţa, toată lumea stătea pusă la patru ace în faţa Bisericii Sfîntul Barnaba, pînă şi Lulu care purta un costum bleumarin la două rînduri de nasturi croit în aşa fel încît să ascundă cît mai bine umflătura pe care i-o făceau tocul de piele

de umăr şi pistolul de sub braţul stîng. Era ultima săptămînă a lunii august şi vremea se schimba deja pe neobservate, parcă în fiecare zi era altfel lumina, pe coama dealului din dreptul ferestrei mele frunzele copacilor începuseră să pălească şi ici-colo se vedeau pete gălbui, iar aici în faţa bisericii bătea vîntul de-a lungul străzii, dinspre rîu, răsucind fustele femeilor din parohie care urcau treptele către intrare. Şi mie costumul de vară mi se părea mai răcoros şi tot stînd acolo mi s-a răvăşit pieptănătura făcută cu multă grijă şi fixată bine cu o crustă de Vitalis.

Drew Preston îşi ţinea cu mîna pălăria enormă de vară care-i acoperea ochii. Purta nişte mănuşi de dantelă albe şi scurte, abia dacă-i ajungeau pînă la încheieturi, o rochie clasică închisă la culoare, cu ciorapi cu dungi cuviincioase care-i vărgau gambele şi pantofi negri decupaţi, fără toc, motiv pentru care aproape că nici nu se vedea dintre toţi ceilalţi. Dl. Schultz stătea lîngă ea nervos, tot timpul îşi aranja garoafa prinsă discret la butonieră, la un moment dat şi-a descheiat nasturii de la haina costumului gri cu dungi foarte subţiri ca să-şi salte pantalonii, descoperind că nasturii de la vestă erau încheiaţi anapoda, aşa încît i-a desfăcut aproape smulgîndu-i ca să şi-i încheie la loc, şi-a încheiat şi haina şi a început să-şi scuture mînecile de cine-ştie-ce scame imaginare, ca să descopere că i se desfăcuse un şiret, dar cînd a dat să se aplece dl. Berman l-a bătut pe umăr şi i-a făcut semn către o maşină care tocmai dăduse colţul şi trăsese puţin mai încolo, lăsînd motorul în funcţiune. A venit, a zis dl. Schultz şi în clipa următoare a apărut o altă maşină, închisă, care a trecut prin faţa noastră şi a oprit la capătul trotuarului, apoi o a treia, care mergea foarte încet şi a oprit în faţa noastră, un Chrysler negru cu roţile pe jumătate acoperite de caroserie, bănuiesc că era vreo comandă specială pentru că eu unul nu mai văzusem niciodată asemenea model. Dl. Schultz a făcut un pas înainte iar noi ceilalţi ne-am aliniat în spatele lui. Din maşină au coborît doi inşi care nu zîmbeau cîtuşi de puţin şi care şi-au plimbat ochii peste noi cum numai poliţiştii şi mafioţii ştiu să se uite la oameni, evaluîndu-i dintr-o singură privire seacă dar precisă, au dat scurt din cap către dl. Schultz, către Lulu şi Irving, apoi unul dintre ei a urcat scările şi a băgat capul pe uşa bisericii, iar celălalt a rămas să privească în susul şi în josul străzii cu mîna

pe portiera din spate a maşinii pînă cînd cel de sus de pe scări a dat iarăşi scurt din cap şi numai atunci a deschis-o şi a făcut loc să coboare unui bărbat scund, slab şi spilcuit pe care dl. Schultz, după ce aşteptase răbdător, umil chiar, l-a îmbrăţişat din toată inima şi era cineva al cărui nume nici măcar acum şi aici, după atîţia ani, nu-l voi pomeni, în orice caz era cineva pe care l-am recunoscut imediat din pozele apărute în *Mirror*, am recunoscut cicatricea de sub bărbie, pleoapa căzută, părul ondulat şi în momentul în care l-am zărit m-am tras instinctiv în spatele cuiva care era lîngă mine, numai să nu stau în raza lui vizuală. Era palid la faţă, livid, de-o culoare ca de levănţică, mai scund şi mai slab decît mi-l închipuisem eu, şi purta un costum gri-perle cu un singur rînd de nasturi, impecabil croit. După ce a dat mîna politicos cu Abbadabba Berman, cu Lulu, cu Mickey, l-a îmbrăţişat cu căldură pe Irving, a făcut cunoştinţă cu Drew Preston zicînd cu o voce foarte joasă că era încîntat, apoi a înălţat ochii către cer şi i-a spus d-lui Schultz: Ce zi minunată, Olandezule! Presupun că te-aşteaptă deja *Il Papa*, la care toată lumea a rîs, mai ales dl. Schultz care era mai mult decît fericit, mai mult decît onorat că o persoană atît de sus-pusă fusese de acord să vină tocmai de la New York ca să mărturisească pentru el ca naş şi să-l conducă oficial la preot pentru a fi primit la sînul Sfintei Biserici.

Aşa funcţionează treburile astea, un catolic de vază trebuie să depună mărturie, adică un fel de garanţie de caracter, şi eu mă aşteptasem să fie cineva din interiorul bandei, de pildă John Cooney, sau chiar Mickey dacă altcineva n-ar fi fost potrivit, crezînd că banda îşi era ei însăşi suficientă şi că indiferent de ce avea nevoie întotdeauna se descurca din resurse proprii, aşa încît nu vedeam nici un motiv să fi procedat altfel în situaţia dată. Dar uitîndu-mă la Lulu Rosenkrantz care stătea chiar în spatele d-lui Schultz şi radia tot de mulţumire, mi-am dat seama că pentru toată banda era un moment de certitudine, că lucrurile se aşezau în sfîrşit pe făgaşul lor, se temuseră de convertirea asta aşa cum se temuseră şi la apariţia fetei, ca Olandezul să n-o fi luat razna şi să umble ca bezmeticul în toate direcţiile, dar iată că-i surprinsese din nou, bineînţeles că era de aşteptat să vrea să aibă naş pe cel mai dintre cei mai, nu numai ca să nu existe

nici un impediment, ci şi ca onoare politică, pentru că însemna un fel de recunoaştere. Mie mi se părea un fel de plecăciune din partea lui, şi poate că şi era, dar în acelaşi timp era şi o confirmare venită din partea unui aristocrat, şi eu mă simţeam mulţumit şi m-am gîndit că probabil la asta se referise dl. Berman cînd îmi spusese că o să vină o vreme pentru toată lumea să citească numerele — în direcţia asta bătea acest întreg ritual de prietenie. Era, ca să zic aşa, un fel de *imprimatur** — acolo, în umbra impozantă a bisericii, buna credinţă se alinia în dimineaţa aceea sub forma unei procesiuni, poate prima reprezentaţie a unei noi ere care se năştea, şi cînd toţi ceilalţi crezuseră că i se năzărise de religie el de fapt tot la lumea interlopă se gîndea, pentru că dacă stăm să le judecăm bine pe toate fusese o mişcare vicleană din partea d-lui Schultz — deşi probabil că dl. Berman avusese şi el contribuţia lui — de a trage asemenea foloase din pornirile lui oarbe, un om la fel de puţin complicat pe cît de superstiţios care-şi petrecuse şederea prelungită la ţară învăţînd să călărească de la o aristocrată care dovedea aceeaşi adaptabilitate de trei sute şaizeci de grade oricum şi oricînd.

În dimineaţa asta îmi doream mai mult decît orice pe lume să cred în capacităţile d-lui Schultz. Îmi doream ordine în domnia lui, voiam să se aşeze toate la locul lor, ceea ce conducea el era o tiranie lucrativă şi-mi doream s-o conducă bine, fără suişuri şi coborîşuri. Nu voiam să-l văd greşind aşa cum nu voiam să ratez armonia vieţii de bandă, dacă în cazul lui o viziune deformată punea în primejdie ordinea lucrurilor, în cazul meu acelaşi lucru era valabil pentru păcatul de moarte al gîndirii, pentru nebunia uzurpării care mă rodea de la rădăcină. Stînd acolo, în faţa bisericii, m-am supus singur unui control mental, încercînd să descopăr slăbiciunile, revelaţiile inconştiente, erorile de comportament, scăpările în materie de circumspecţie, dar n-am reuşit să descopăr nimic de acest fel. Mintea mea scormonitoare nu a găsit nimic altceva decît calmul, decît pacea inocenţei.

În acel moment clopotele bisericii Sfîntul Barnaba au început să bată ca o confirmare a speranţelor mele. Mi s-a umplut sufletul şi am simţit cum mă inundă o teribilă satisfacţie. Deşi

* Permisiune de a se imprima o carte, acordată, în Evul Mediu, de autoritatea ecleziastică sau de Universitate. În lb. latină, „să fie imprimat" (n.tr.).

de felul meu detest orgile din biserici, întotdeauna mi-au plăcut clopotele care-şi revarsă sunetul peste străzi şi care niciodată nu prea sînt în tonul corect dar poate tocmai de aceea îmi sugerează o muzică străveche, au acel *ding-dong* îndrăzneţ şi voios care pe mine mă duce cu gîndul la convocarea ţăranilor pentru cîte o ceremonie primitivă oarecare, de pildă pentru cîte o futere colectivă în căpiţele de fîn. Adevărul este că nu multe emoţii durează, dar autosatisfacţia este una dintre ele, şi cum stăteam eu acolo şi-mi vibrau urechile mi-am trecut în revistă poziţia în general şi am ajuns la concluzia că am de ce să fiu mulţumit, pentru că se îmbunătăţise acum la sfîrşitul verii faţă de cum fusese la începutul ei, eram mai bine înfipt în bandă şi parcă îmi cîştigasem şi din partea celorlalţi un anume respect sau, dacă nu respect, măcar acceptare. Aveam un fel al meu de a mă descurca printre adulţi, ştiam cu cine să vorbesc, cu cine s-o fac pe deşteptul, în faţa cui să tac şi aproape că mă miram şi eu de cît de uşor îmi venea, fără să fi ştiut dinainte ce făceam dar nimerind-o la fix de cele mai multe ori. Ştiam şi să studiez Biblia şi să trag cu pistolul. Orice îmi ceruseră să fac făcusem. Mai mult decît atît, învăţasem de-acuma să discern geniul nearticulat al d-lui Schultz şi să-i dau glas, cu alte cuvinte să-i evit furiile. Abbadabba Berman avea o capacitate curioasă de percepţie, mă luase prin surprindere cînd cu Automaticul meu, recurgînd la aceeaşi gîndire anticipativă care-l ajutase să afle exact unde locuiam trimiţînd un poliţist de la circumscripţia din Bronx să mă convoace. Dar nu mă mai lăsa cu gura căscată. Şi pe urmă, era atît de limpede că se dedicase educaţiei mele încît n-aş fi putut, nu?, să ajung pînă aici dacă el ar fi ştiut totul despre mine şi ar fi fost în stare să-mi citească gîndurile în orice moment, fie că eram treaz, fie că dormeam, ştiind exact ce posibilităţi moştenite se ascundeau acolo, alături de soarta mea. Şi presupunînd că mi-ar fi cunoscut pînă şi temerile cele mai intime, dacă eu tot acolo mă aflam şi nu numai că mă aflam acolo, dar creşteam şi răspundeam speranţelor lui, înseamnă că avea el scopurile lui cu mine şi atunci secretul meu oricum tot bun era. De fapt, nu credeam să fi ştiut, credeam că ajunsesem să i-o iau înainte în cunoştinţele cele mai importante şi că în ultimă instanţă imperfecţiunea lui avea să se traducă în a şti tot, mai puţin un fapt crucial.

Aveam deci impresia că lucrurile nu puteau merge mai bine decît în momentul acela, mă simţeam în al nouălea cer fie şi numai datorită companiei în care mă aflam, parcă se spulberaseră orice limite ale înălţimilor la care puteam ajunge, avea dreptate Drew, mare drăcuşor mai eram, mă uitam la musafirul strălucit care urca treptele şi intra în biserică alături de dl. Schultz şi-mi părea rău că nu se gîndise nimeni să mă prezinte şi pe mine, sau măcar să mă fi observat el, chiar dacă eu singur făcusem tot posibilul să nu, dar asta nu însemna că rămăsesem pe dinafară — ştiam foarte bine că în zăpăceala momentelor istorice se uită uneori amabilităţile, doar iată, stăteam chiar în spatele acelor oameni mari şi mă uitam la tunsorile lor, creşteam şi eu alături de aceşti celebri gangsteri după care tînjisem atîta, mă simţeam generos şi dispus să acord oricui circumstanţe atenuante pentru orice dubiu, chiar dacă rămăsesem la coada cozii, dacă nu mai aveam loc să urc şi eu treptele, cel din urmă în firul procesiunii care se oprise la intrarea în biserică aşteptînd să se termine slujba duminicală, pînă cînd părintele Montaine a coborît de la altar ca să-l întîmpine pe dl. Schultz şi să-l invite să treacă pragul bisericii, ca simbol al trecerii sale la catolicism.

Nimeni nu se aşteptase însă ca slujba să dureze atît de mult. Abbadabba Berman a coborît înapoi pe trotuar ca să tragă un fum, eu i-am aprins un chibrit în pumn fiindcă bătea vîntul din ce în ce mai tare, pe urmă a ieşit şi Irving, s-a apropiat de noi şi ne-am rezemat toţi trei de Chrysler-ul luxos şi aerodinamic al musafirului, parcat chiar în faţă, ignorînd celelalte maşini parcate la capătul trotuarului, şi am rămas aşa, uitîndu-ne la faţada Sfîntului Barnaba, cu pereţii din scînduri şi clopotniţa din şindrilă. Clopotele au tăcut, deşi tot au mai scos cîteva *bang*-uri, din ce în ce mai slabe, ca nişte bombăneli, şi în locul lor a ajuns pînă la noi un alt sunet, vag, de undeva din interiorul bisericii, şi anume orga. Atunci l-am auzit pe Irving pentru prima şi ultima oară spunînd ceva ce-ar fi putut trece drept o critică la adresa lui Schultz Olandezul.

— Bineînţeles, a zis el, ca şi cum ar fi continuat o conversaţie oarecare, Olandezul greşeşte într-o privinţă, habar n-are de ce se roagă evreii bătrîni în felul ăla. Poate dac-ar şti n-ar mai vorbi aşa. Tu ştii, băiete, ce vrea să-nsemne treaba aia?

— Nu sînt deloc tare la religie, i-am răspuns eu.

— Nici eu nu-s cine-ştie-ce credincios, a zis Irving, dar faptul că dau din cap şi se apleacă şi nu stau locului o clipă are o explicaţie foarte logică. Aşa fac lumînările şi bătrînii, cînd se roagă-n sinagogă, sînt ca nişte flăcări de lumînări care se leagănă înainte şi înapoi şi se apleacă-n dreapta şi-n stînga, fiecare dintre ei se agită ca o flăcăruie de lumînare, ca flăcăruia sufletului care bineînţeles că este oricînd în primejdie de-a se stinge. Despre asta-i vorba, a încheiat Irving.

— Interesantă treabă, Irving, a zis dl. Berman.

— Da' Olandezul nu ştie asta. O ţine una şi bună, că-l enervează, a comentat Irving pe tonul lui calm.

Dl. Berman îşi ţinea cotul în sus, în aşa fel încît ţigara îi venea după ureche, poziţia lui favorită pentru reflecţie.

— În schimb cînd zice că la creştini totul se face la unison, are dreptate. Au o autoritate centrală. Cîntă la un loc, recită, se aşază, se ridică în picioare, îngenunchează, le fac toate astea în mod ordonat, totul este ţinut sub control. Aici are dreptate, a repetat dl. Berman.

Cînd în sfîrşit a dat Dumnezeu să înceapă, m-am trezit într-o strană chiar în faţă, aşezat lîngă Drew Preston, adică exact acolo unde îmi doream să fiu. Mi-am repetat în minte că totul era în regulă, că nu se întîmplase nimic altceva decît că mă acceptase pe tărîmul misterios şi secret al capriciilor ei. Atîta tot. Nu mă băga deloc în seamă, ceea ce-mi convenea şi mi se părea chinuitor în acelaşi timp. Întorceam mecanic paginile cărţii de rugăciuni. Văzîndu-i faţa sub pălărie acolo în biserică, luminată de culorile palide care se filtrau prin vitralii, simţeam că mi se potrivea foarte bine şi că mă înnobila rolul de protector al ei. Dar voiam atît de tare s-o fut încît abia mă mai puteam abţine. Nu eram sigur că aş fi reuşit să supravieţuiesc acelei slujbe. Dacă la dl. Schultz asta se chema variantă scurtă, mă întrebam cum era varianta lungă şi de fapt acum înţelegeam pentru prima oară adevăratul sens al cuvîntului *etern*.

Din toată slujba aia care a durat atît de mult că parcă eu aş fi fost răstignit, mi-aduc aminte doar de cîteva lucruri. Unul ar fi că dl. Schultz a trecut prin toată, a fost chemat, botezat, confir-

mat şi s-a împărtăşit din Sfînta Cuminecătură cu şiretul desfăcut la pantof. Altul, că atunci cînd părintele Montaine l-a îndemnat pe onorabilul său naş care stătea chiar în spatele lui, să-i pună mîna pe umăr, dl. Schultz aproape c-a sărit în sus. Poate că mi-au rămas în minte aceste curiozităţi pentru că restul era aproape numai în latineşte şi eram atent doar atunci cînd se întîmpla cîte ceva. Cred că părintele Montaine este singurul om de pe lumea asta care şi-a putut permite să toarne apă dintr-o cană în capul lui Schultz Olandezul, şi nu o dată, de trei ori, fără să păţească nimic. Mie unul mi s-a părut că a făcut treaba asta într-un mod energic, plin de entuziasm liturgic, pentru că de fiecare dată apa a împroşcat din capul d-lui Schultz, ochii i s-au înroşit, s-a încruntat şi a încercat să-şi netezească părul la loc pe spate cît mai discret cu putinţă.

Dar ceea ce-mi amintesc cel mai bine din dimineaţa cu pricina este faptul că lîngă mine stătea Drew Preston, enigmatică şi frumoasă de-ţi lua ochii, şi că mi se părea cu atît mai nevinovată cu cît eu aveam gînduri mai diabolice în legătură cu ea. Parcă sorbea muzica de care se umpluse biserica, parcă devenise şi ea o sfîntă emailată, precum călugăriţele sanctificate care ne priveau de sus din nişele pereţilor. Aşa cum se învîrtea lumea mea acum, ca o minge însufleţită cu care jongla bunul Dumnezeu, faptul că ea refuza să mă bage în seamă însemna în străfundurile sufletului meu o confirmare a micii noastre conspiraţii. Mi-am dat seama că nu mă mai puteam minţi de unul singur că n-aş fi adorat-o, dar că nici nu m-aş fi condamnat să mă las călcat în picioare de ea, în momentul în care, deşi orga bubuia din plin şi întreaga adunare cînta pătrunsă de sfinţenie, ea şi-a dus degetele înmănuşate la gură şi a căscat.

CINCISPREZECE

PROCESUL APROAPE CĂ BĂTEA LA UŞĂ. Am lăsat baltă exerciţiile de tir cu pistolul ca să fac diverse comisioare pentru Dixie Davis, instalat şi el de-acum la etajul şase. Într-o dimineaţă a trebuit să duc o scrisoare de-a lui unui grefier de la tribunal şi după ce am dus-o m-am oprit în faţa sălilor de judecată şi m-am uitat înăuntru prin ferestruicile rotunde ale uşilor. Nici una dintre săli nu era ocupată. Cum nu mi-a spus nimeni să nu, am intrat la Completul Unu şi m-am aşezat jos. Era o încăpere deschisă, neîncorsetată, spre deosebire de o secţie de poliţie, de pildă, avea pereţii placaţi cu lemn, ferestre înalte basculate ca să intre nişte aer şi globuri mari de lumină agăţate cu lanţuri de tavan. Toată mobila era la locul ei, pentru judecător, juraţi, acuzare, apărare şi public, într-o desăvîrşită linişte. Se auzea cum ticăia ceasul de pe perete, din spatele fotoliului de preşedinte. Sala de judecată stătea şi aştepta — impresia asta mi-a făcut-o. Da, şi că dincolo de aşteptare era o infinită răbdare. Aşa am înţeles că legea avea o utilitate profetică.

Brusc m-am trezit asaltat de un sentiment de vinovăţie. Mi l-am închipuit pe dl. Schultz dus de acolo încadrat de gardieni în timp ce noi, restul bandei, ne uitam şi nu făceam nimic. Mi l-am închipuit dus de acolo într-un acces de furie oarbă, ultima mea imagine despre el fiind un mozaic, datorită ochiurilor în formă de romb ale reţelei de plasă de la geamurile dubei. Foarte amar gust mi-a lăsat.

Trebuie să spun aici un lucru despre Schultz Olandezul, şi anume că oriunde se afla îşi genera singur trădările, le crea în continuu ca pe nişte anotimpuri ale vieţii lui, însăşi firea lui producea trădători, fiecare în alt fel, sub altă formă şi la altă dimensiune, dar cu toţii avînd trăsăturile comune ale trădării, ceea ce-l făcea pe el să vină după noi ca să ne omoare. Şi nu pot spune că

n-aş fi ştiut, nu pot pretinde că n-aş fi ştiut. În fiecare seară coboram cu liftul la masa familiei Schultz şi stăteam acolo chinuit de dragoste sau de frică, nici eu nu le mai deosebeam.

Cu cîteva seri înaintea procesului a apărut un alt individ pe nume Julie Martin pe care toată banda îl cunoştea, mai puţin eu. Era un tip voinic căruia i se bălăbăneau fălcile cînd vorbea, mai înalt decît dl. Schultz sau Dixie Davis, dar umbla sprijinindu-se în baston şi cu unul dintre picioare încălţat cu un papuc. Avea ochii foarte mici şi de culoare incertă, era nebărbierit, morocănos, cu o voce încă şi mai profundă decît a Olandezului şi arăta absolut neîngrijit, cu peri negri care i se învălătuceau la ceafă, cu unghiile înnegrite la mîini, ca şi cum şi-ar fi cîştigat viaţa reparînd automobile.

Drew Preston s-a scuzat de la masă aproape imediat, iar eu am răsuflat uşurat. Grăsanul ăla venise precis să tulbure apele. Dl. Schultz îl trata cu un respect sardonic şi i se adresa spunîndu-i „domnule preşedinte". N-am înţeles de ce pînă nu mi-am adus aminte de afacerea d-lui Schultz cu extorcarea de bani de la restaurantele din Manhattan, aşa-numita Asociaţie Municipală a Proprietarilor de Restaurante şi Braserii. Julie Martin trebuie să fi fost cel care conducea treaba aia, acolo era preşedinte, şi cum majoritatea restaurantelor elegante din zona centrală a oraşului intraseră în asociaţia asta, inclusiv Lindy's şi Rampa de alamă, taverna lui Steuben şi chiar şi a lui Jack Dempsey, înseamnă că era grangur mare în oraş. Sînt convins că nu el arunca bomba cu gaze asfixiante pe fereastră atunci cînd proprietarul se lăsa greu să intre în asociaţie, aşa că nu înţeleg de ce avea unghiile murdare, de ce nu se tundea ca lumea şi în general de ce nu dădea şi el impresia reconfortantă a succesului în afaceri gangstereşti.

Lăsînd la o parte bomba cu gaze, extorcarea de bani de la restaurante era o afacere invizibilă, încă şi mai invizibilă decît pariurile şi aproape la fel de profitabilă. Lumea intra în barurile de lux de pe Broadway, bătrînii stăteau în cîte o braserie cu ceaşca de cafea în faţă sau treceau cu tava pe la galantarul fierbinte unde ieşeau întruna aburi din tocanele de morcovi sau conopidă şi în timpul ăsta afacerea mergea înainte unsă şi invizibilă, sub forma conversaţiei discrete între nişte oameni cărora nici măcar o singură dată cînd intrau în cîte un restaurant nu le era foame.

Dl. Schultz îi povestea despre ziua în care fusese primit la sînul Bisericii Catolice şi se lăuda cu numele persoanei care-l recomandase. Julie Martin nu părea cine-ştie-ce impresionat şi fiind un om din topor se purta ca şi cum avea alte lucruri mai importante de făcut în altă parte. Îşi turna din sticla de whisky nelipsită de pe masă în ultimele seri cîte un pahar întreg şi-l dădea pe gît ca pe apă. La un moment dat şi-a scăpat furculiţa pe jos şi a strigat alo, fato! la chelneriţa care tocmai trecea cu tava plină de farfurii murdare, de era, săraca, să le răstoarne pe toate. D-lui Schultz îi plăcea fata, era genul pe care nici un bacşiş, oricît de generos, şi nici o conversaţie pe care i-ar fi făcut-o el nu o convingea că viaţa ei nu atîrna de-un fir de păr la fiecare cină. Ambiţia lui, după cum îmi spusese, era s-o ademenească la New York, ca să lucreze la Clubul Ambasador, dar mie îmi venea să rîd cînd mă gîndeam la sentimentul ei de teroare în faţa lui.

— Să-ţi fie ruşine, domnule preşedinte, a zis el. Vezi că aici n-ai venit să-ţi primeşti porţia de la vreun asociat, eşti la ţară, ai grijă cu manierele.

— Da, da, sînt la ţară, a zis matahala cu vocea lui de bas, după care a slobozit o rîgîială impresionantă. Ştiam şi eu băieţi care se pricepeau la aşa ceva, eu unul nu exersasem niciodată, era o armă a mitocanilor şi presupunea aptitudini similare la capătul celălalt al tubului digestiv. Şi-abia aştept să scap odată de masa asta nenorocită şi tu să te hotărăşti să-mi spui ce era atît de important de m-ai pus să vin pînă la mama dracului, ca să pot s-o bag în pizda mă-sii de ţară şi să plec înapoi.

Dixie Davis i-a aruncat d-lui Schultz o privire îngrozită.

— Julie este ca toţi new-yorkezii adevăraţi, a zis el cu zîmbetul lui obişnuit de aguridă, cum ies din Manhattan cum o iau razna.

— Ai gura cam mare, domnule preşedinte, a zis dl. Schultz uitîndu-se la celălalt peste buza paharului de vin.

Eu n-am mai aşteptat desertul, deşi aveam ştrudel cu mere, ci m-am dus în camera mea, am încuiat uşa şi am dat drumul la radio. Mai tîrziu i-am auzit coborînd din lift şi intrînd în apartamentul d-lui Schultz. Cîteva clipe i-am auzit vorbind cu toţii în acelaşi timp, ca un fel de cîntec polifonic pe mai multe voci. Pe urmă s-a trîntit uşa. Cum eram într-o stare de spirit ciudată,

mi-a fulgerat prin minte o idee, foarte logică la prima vedere, şi anume că într-un fel sau altul eu provocasem cearta, că mica mea călcare secretă pe-alături declanşase furia metafizică a Olandezului care numai printr-o întîmplare de moment luase în vizor pe cine nu trebuia, şi încă pe un membru important al bandei, la fel de important ca şi Bo Weinberg. Nu-i vorba că mi-ar fi fost simpatic mitocanul ăla cît o namilă care avea ceva la un picior. Habar n-aveam de ce se certau, atîta doar, auzeam că nu era de glumă, că strigau unii la alţii suficient de tare cît să ajungă pînă la mine atunci cînd mă strecuram pe coridor şi ascultam la uşă, chiar dacă nu distingeam cuvintele. Schimbul de zbieräte mă îngrozea pentru că era atît de aproape, ca atunci cînd bubuie tare şi brusc în timpul cîte unei furtuni cu fulgere care vine peste tine, mă tot frecam de colo-colo între cameră şi coridor ca să verific dacă uşa camerei lui Drew era închisă, să mă asigur că nici ea nu avea nimic de-a face cu toată povestea şi ori de cîte ori paraziţii de la radio pocneau mai mult decît de obicei mi se părea că auzisem o împuşcătură şi ţîşneam iarăşi pe uşă.

Toată vînzoleala asta a durat mai bine de-o oră, cred că se făcuse deja ora unsprezece cînd am auzit pe bune împuşcătura, cînd auzi aşa ceva nu te mai întrebi ce-ar putea fi, concluzia e definitivă, ecoul ei se rostogoleşte prin canalele urechii, iar cînd se stinge în locul lui nu mai rămîne decît liniştea de după eliminarea bruscă din univers a unei vieţi, aşa încît eu, ştiind sigur despre ce era vorba şi tremurînd tot de ce ştiam, m-am aşezat pe marginea patului, paralizat, nici măcar n-am fost în stare să mă duc să încui uşa. Am rămas aşa acolo, ţinîndu-mi Automaticul încărcat în poală, sub o pernă.

Ce fusese în capul meu de venisem cu oamenii ăştia într-un hotel oarecare din fundul ţării ca să mă amestec în afacerile lor de fiare, ce înţelegeam eu din ele, ce habar aveam?! Pînă acum cîteva luni nu ştiam nimic despre ei. Am încercat să mă conving că s-ar fi descurcat foarte bine şi fără mine. Dar era deja prea tîrziu şi ei erau atît de ciudaţi, erau toţi atît de ciudaţi. Toate răbufnirile lor se iscau dintr-un singur motiv, pentru că se vedea clar că se înţelegeau unul cu celălalt şi-şi răspundeau pe aceeaşi lungime de undă bine definită, dar mie îmi tot scăpa, nu ajunsesem încă să-l cunosc, adevăratul motiv.

N-aş putea spune cît timp a trecut pînă cînd uşa s-a deschis brusc şi a apărut Lulu care mi-a făcut semn să vin. Mi-am lăsat pistolul şi am alergat după el pe coridor pînă la apartamentul d-lui Schultz. Mobilele erau deranjate, cîteva scaune răsturnate, iar Julie Martin zăcea cît era de mare peste măsuţa de cafea din salon, nu murise încă, doar gîfîia căzut pe burtă, cu capul răsucit într-o parte, cu un prosop de-al hotelului făcut pernă sub obraz şi cu altul învelindu-i ceafa ca să tragă sîngele şi amîndouă prosoapele se înroşeau văzînd cu ochii pe măsură ce el gîfîia, deja îi ieşea sînge pe gură şi pe nas, iar cu mîinile care-i atîrnau pe lîngă masă încerca să se apuce de ceva şi aşa cum se prăbuşise, în genunchi în faţa măsuţei, se împingea înapoi, împingea cu vîrfurile picioarelor, dintre care unul era încălţat şi celălalt nu, în podea, ca şi cum ar fi încercat să se ridice, crezînd că mai avea scăpare, ca un peşte pe uscat, ai fi zis că înota bras cu încetinitorul, cînd de fapt tot ce reuşea era să-şi salte spinarea lată care-l trăgea la loc sub propria ei greutate, în timp ce Irving tot schimba prosoapele şi aducea altele de la baie ca să pună şi lîngă măsuţă unde se lăţea balta de sînge. Dl. Schultz, care stătea în picioare şi se uita la toată scena, la trupul ăla enorm de broască ţestoasă dînd din mîini, cu ochii deja sticloşi, ca ai fiinţelor de sub mări, mi-a spus liniştit, pe tonul cel mai calm cu putinţă:

— Băiete, tu ai vederea mai bună, noi nu reuşim nici unul să dibuim tubul, vrei te rog să fii atît de amabil să mi-l găseşti?

M-am învîrtit puţin pe jos în patru labe şi pînă la urmă l-am găsit sub canapea, nici nu se răcise încă, tubul de alamă de la cartuşul calibru treizeci şi opt, cînd i l-am dat. Îşi vîrîse pistolul sub curea, se vedea pentru că avea haina descheiată, şi-şi lărgise cravata de la gît dar chiar şi aşa reuşea să creeze o impresie de calm şi ordine în tot balamucul ăla de sînge şi moarte neterminată, era liniştit şi gînditor şi mi-a mulţumit politicos pentru tub, băgîndu-l în buzunarul de la pantaloni.

Dixie Davis se prăbuşise pe un scaun într-un colţ şi se ţinea îmbrăţişat strîns cu amîndouă braţele, mormăind de parcă el ar fi fost cel împuşcat. La un moment dat s-a auzit o bătaie uşoară în uşă şi Lulu s-a dus să deschidă. Era dl. Berman. Dixie Davis a ţîşnit în picioare şi a exclamat:

— Otto! Uite ce-a făcut, uită-te ce mi-a făcut!

Dl. Schultz şi dl. Berman s-au uitat unul în ochii celuilalt.

— Uite ce e, Dick, i-a spus dl. Schultz avocatului, îmi pare foarte, foarte rău.

— Să mă facă să asist la aşa ceva! a bălmăjit Dixie Davis frîngîndu-şi mîinile, palid şi tremurînd tot.

— Îmi pare rău, maestre, a repetat dl. Schultz, dar nenorocitul ăsta mi-a furat cincizeci de mii de dolari.

— Mie, unui membru al baroului! a exclamat Dixie Davis către dl. Berman care rămăsese privind ţintă la trupul lăbărţat, cum încă mai agoniza repetînd aceleaşi mişcări inutile. Şi face treaba asta aici, în faţa mea?! Scoate pistolul în plină discuţie şi împuşcă omu'-n gură?

— Linişteşte-te, maestre, i-a spus dl. Berman, linişteşte-te. N-a auzit nimeni nimic. Toată lumea doarme. Aici la Onondaga oamenii se culcă devreme. O să ne ocupăm noi de tot ce trebuie. Tu n-ai altceva de făcut decît să te duci acum la tine-n cameră, să tragi uşa după tine şi să uiţi tot ce s-a-ntîmplat.

— Dar ne-a văzut lumea-mpreună la masă!

— A plecat imediat după, a zis dl. Berman uitîndu-se întruna la muribund. S-a dus acasă. L-a dus Mickey cu maşina. Mickey nu se-ntoarce pînă mîine. La asta o s-avem martori.

Dl. Berman s-a dus la una dintre ferestre, s-a uitat afară pe după perdea şi a tras în jos transperantele. Pe urmă s-a dus la cealaltă fereastră şi a făcut acelaşi lucru.

— Arthur, a insistat Dixie Davis, tu îţi dai seama că peste cîteva ceasuri or să vină judecătorii federali de la New York şi la hotelul ăsta or să tragă? Tu-ţi dai seama că peste două zile-ţi începe procesul? Poimîine!

Dl. Schultz şi-a turnat o băutură din sticla de pe noptieră.

— Băiete, mi-a spus mie, ia-l pe domnul Davis şi du-l în camera lui. Bagă-l în pat. Dă-i un pahar de lapte cald, ceva.

Camera lui Dixie Davis era la celălalt capăt al coridorului, lîngă fereastră, şi a trebuit să-l ajut efectiv să meargă, atît de tare tremura, a trebuit să-l susţin de braţ ca pe un bătrîn care nu se mai poate ţine singur pe picioare. Se albise tot de groază şi bălmăjea întruna: Doamne, Dumnezeule! Doamne, Dumnezeule! Freza întoarsă în sus i se prăbuşise pe frunte, era lac de transpiraţie şi mirosea urît a ceapă. L-am aşezat în fotoliul de lîngă pat.

Pe masa de lucru din cameră erau teancuri-teancuri de dosare cu acte juridice. Văzîndu-le, a început să-şi roadă unghiile. Eu, care-s membru al baroului statului New York, îşi şoptea în barbă, eu, om al legii. În faţa mea! În faţa ochilor mei!

Pînă la urmă, poate că dl. Berman avea dreptate, nu se auzea nici *pîs* de nicăieri din hotel, cum ar fi trebuit dacă împuşcătura ar fi răsunat şi mai jos de etajul nostru. M-am uitat pe fereastra de la capătul coridorului, dar strada era pustie, felinarele luminau o linişte desăvîrşită. La un moment s-a deschis o uşă, m-am întors şi am văzut-o pe Drew Preston care ieşise pe coridor în cămaşa de noapte albă de mătase, desculţă, luminată din spate de lampa din cameră şi acum se scărpina în cap zîmbind ca un copil prost, iar eu — ce rost are să mai spun cum mi-au luat-o razna brusc sentimentele — am împins-o înapoi în cameră, am închis uşa bine, i-am şoptit pe un ton hotărît să tacă din gură şi să se culce la loc şi am condus-o în dormitor. Aşa desculţă era de-aceeaşi înălţime cu mine.

— Da' ce s-a-ntîmplat? S-a-ntîmplat ceva? a întrebat ea cu vocea gîjîită şi toropită de somn.

I-am spus că nu, nu, nimic, nu cumva să-l întrebe ceva pe dl. Schultz dimineaţa, să se culce şi-atît, să se culce, şi mi-am subliniat îndemnul sărutînd-o pe buzele lipite de somn, am aşezat-o în pat mirosindu-i parfumul minunat care se adunase în cearşafuri şi în pernă de parcă ar fi fost pajiştile pe care le colindasem împreună, cînd s-a întins i-am trecut cu mîna peste sînii mici şi rotunzi iar ea a zîmbit savurînd clipa aşa cum îşi savura toate clipele şi pe urmă am ieşit pe uşă şi am închis-o cu grijă exact în momentul în care la celălalt capăt al coridorului s-a deschis uşa liftului.

Era Mickey care a coborît cu spatele, trăgînd după el un cărucior greu din ţevi de metal acoperite cu scînduri de lemn şi încercînd să-l manevreze cît mai în linişte cu putinţă. Eu m-am gîndit la liftier şi m-am tras repede după draperiile ferestrei, dar Mickey adusese căruciorul de unul singur şi după ce a reuşit să-l orienteze în lungul coridorului a stins lumina în lift şi a închis uşa de alamă, dar nu complet.

Iată că banda era în elementul ei, şi adevărul este că bandiţii se mişcă repede şi eficient atunci cînd au de-a face cu o moarte

violentă, ceea ce omul obişnuit nu poate — dovadă, chiar şi eu, deşi-mi făcusem ucenicia, tot mă simţeam gîtuit de groază şi-mi zburau minţile aiurea de nu eram în stare să îndeplinesc ordinele, să gîndesc şi să mă mişc în mod constructiv ca răspuns la starea de urgenţă. Nu ştiu ce-i făcuseră cadavrului ca să nu mai mişte, dar acum zăcea mort de-a binelea pe măsuţa de cafea şi Irving întindea pe cărucior straturi-straturi de cotidiene new-yorkeze şi de *Semnalul din Onondaga*, pe urmă cineva a zis *un' -doi-trei* şi cu toţii au răsturnat cadavrul enorm al lui Julie Martin de pe măsuţa de cafea peste ziare, fiindcă moartea înseamnă mizerie, înseamnă gunoi, şi chiar aşa o şi tratau, Lulu strîmba din nas iar Mickey îşi ţinea capul întors într-o parte în timp ce manevrau grămada aia de hoit uman. Dl. Schultz stătea într-un fotoliu, cu braţele pe braţele fotoliului, ca Napoleon, nici măcar nu se obosea să se uite, deja se gîndea la viitor, plănuia Dumnezeu-ştie-ce, convins în geniul lui instinctiv că indiferent cît de bruscă şi neaşteptată fusese acea ieşire criminală îşi alesese bine momentul, motiv pentru care marii gangsteri nici nu puteau fi prinşi altfel decît cu cifrele, cu borderourile, cu registrele de impozite, cu cele bancare şi cu alte asemenea abstracţiuni amorale — omorurile rareori li se puteau pune în cîrcă. Abbadabba Berman organiza ştergerea urmelor patrulînd în sus şi în jos cu mersul lui într-o parte, cu pălăria lăsată pe ceafă şi cu ţigara în colţul gurii. El a fost cel care s-a gîndit să pună şi bastonul lîngă cadavru şi tot el mi-a spus:

— Băiete, coboară-n hol şi distrage-le atenţia, să nu vadă săgeata de la lift.

Am luat-o pe scara de incendiu în jos coborînd treptele cîte trei deodată, etaj după etaj, sărind peste paliere, şi am intrat în hol, unde liftierul moţăia pe scaun lîngă un ghiveci cu o plantă căţărătoare, cu braţele încrucişate pe pieptul tunicii şi cu bărbia proptită în piept. Recepţionerul se prefăcea şi el ocupat la biroul lui, sub căsuţele poştale. În rest holul era pustiu, ca şi strada, de altfel. Am urmărit săgeata de la lift care după cîteva minute a început să se rotească, a ajuns la cifra unu şi a mers în continuare, adică pînă la subsol.

Afară, în spatele hotelului, aştepta mai mult ca sigur maşina şi eram convins că fuseseră avute în vedere amănunte care mie

nici măcar acum nu-mi treceau prin minte, ceea ce într-un fel mă liniştea, eu eram doar un accesoriu după faptă, şi mai aveam şi problemele mele celelalte. Cînd liftul a ajuns din nou în hol, Mickey a deschis uşa, a dus un deget la buze şi le-a lăsat pe toate aşa cum le găsise, lumina aprinsă în lift, dar uşa pliantă de alamă închisă, apoi s-a strecurat cu spatele afară, către scara de incendiu, iar eu am mai aşteptat un minut şi pe urmă am tuşit sonor ca să-l trezesc pe liftier, un negru cu părul cărunt care m-a dus cu liftul la etajul şase şi mi-a urat noapte bună. Aveam toate motivele să mă felicit pentru dovada de şiretenie şi de sînge rece pe care o dădusem, dacă n-ar fi urmat ce a urmat. La dl. Schultz în apartament, Lulu rămăsese să pună mobilele înapoi la locul lor, iar dl. Berman a intrat cu o legătură de chei şi cu un teanc de prosoape albe noi luate din dulapul femeilor de serviciu — mi se părea demn de admiraţie profesionalismul lor, deja crima parcă fusese comisă pe o tabliţă din aia de scris pentru copii, de pe care dispare desenul cînd întorci pagina. Dl. Schultz, trezit din letargie într-un tîrziu, se ridicase şi acum inspecta camera ca să se asigure că totul arăta la fel ca mai înainte, pînă i-au căzut ochii pe covor, lîngă măsuţa de cafea, unde mustea o pată întunecată, cu mai multe picături de jur împrejur, ca nişte luni care dădeau ocol unei planete, sîngele fostului preşedinte al Asociaţiei Municipale a Proprietarilor de Restaurante şi Braserii, şi atunci a luat telefonul şi a sunat la recepţie, zicînd:

— Da, domnul Schultz. S-a-ntîmplat un accident aici şi-am avea nevoie de-un doctor. Da, cît de repede, mulţumesc.

M-am mirat şi m-am cam neliniştit, căutînd să înţeleg ceva ce numai bănuiam, ceva foarte enigmatic, care plutea în aer dar n-avea cum să fie de bine pentru mine. Toţi ceilalţi din cameră deveniseră ciudat de indiferenţi. Dl. Schultz stătea şi se uita pe fereastră şi după cîteva minute, cînd am auzit huruitul unui motor de maşină care se apropia pe stradă, s-a întors din nou cu faţa spre cameră şi mi-a spus să stau lîngă măsuţa de cafea. Dl. Berman se aşezase şi-şi aprindea o altă ţigară de la cea dinainte, iar Lulu s-a apropiat de mine cu aerul că voia să mă aşeze şi pe mine cum trebuia, ca şi cum m-aş fi mutat de la locul meu, m-a potrivit şi a rămas cu mîinile pe umerii mei şi în momentul următor, cînd m-am luminat, deşi cu o clipă mai tîrziu decît ar fi trebuit,

mi s-a părut că a rînjit arătîndu-şi un dinte de aur. Poate că pînă la urmă încetineala minţii mele cu ocazia respectivă m-a salvat, pentru că Lulu m-a izbit brusc iar eu n-am avut ocazia de a lăsa să se vadă şi altceva decît un spirit de totala loialitate şi sacrificiu — nu s-ar fi cuvenit în această ierarhie umană să fi zis de ce eu? de ce eu? —, pentru că o durere înspăimîntătoare mi-a luat piuitul, mi s-au tăiat genunchii şi mi-a explodat în ochi o scînteie ca o stea uriaşă, aşa aflasem de la boxeri că se întîmplă, şi atîta mai ştiu după aceea, că mă chircisem şi că icneam năucit de lovitură, ţinîndu-mi bietul nas cu amîndouă mîinile, mîndreţea mea, care deja îmi sîngera şuvoi printre degete, pe covorul pătat dinainte, aşa încît eu am fost cel care a contribuit cu ultimul detaliu la o strălucită reprezentaţie a bandei Schultz în materie de moarte aplicată, amestecîndu-mi sîngele cu cel al răposatului gangster şi lăsîndu-mă cuprins de furia nedreptăţii în timp ce doctorul nostru din oraş bătea energic în uşă.

Îmi aduc aminte şi de efectul acelei izbituri în obraz asupra trecerii timpului, şi anume că în momentul în care am încasat-o s-a şi transformat într-o umilinţă de demult şi mi-am dat seama că ura pe care a declanşat-o în mine era de fapt străvechea mea hotărîre de a le-o plăti cumva, de a-mi scoate şi eu pîrleala — toate astea în spaţiul unei clipe de durere anihilantă. Împuşcătura, cînd o auzisem, mi se păruse că mi s-ar fi cuvenit mie de fapt, dar să-mi rupă acuma nasul fusese un gest gratuit. Mă înfuriasem de-a binelea şi mă simţeam profund înşelat, curajul mi-a revenit o dată cu mînia şi mi s-au trezit din nou la viaţă toate poftele, mai îndreptăţite şi oarbe ca niciodată. Toată noaptea am ţinut o pungă cu gheaţă pe obraz ca să nu mă desfigureze cumva umflătura şi Drew Preston să nu mă mai găsească simpatic a doua zi. În zori m-am uitat în oglindă şi nu era chiar atît de rău pe cît mă aşteptasem eu, parcă eram mai pufos şi mai albăstrui pe sub ochi, dar ar fi putut foarte bine să fie şi de la o orgie şi de la o bătaie zdravănă.

Am ieşit să-mi iau micul dejun ca de obicei şi am constatat că mestecatul devenise deodată o activitate dureroasă fiindcă o buză o aveam cam umflată, dar mi-am jurat să mă comport la fel de sec şi indiferent ca şi toţi ceilalţi faţă de ceea ce se petrecuse

în noaptea îngrozitoare dinainte. M-am străduit să-mi alung din minte imaginea mortului ăluia care tresărea şi se zbătea. Cînd m-am întors, uşa de la biroul d-lui Berman fiind deschisă, am băgat şi eu capul înăuntru, el a ridicat ochii, s-a uitat la mine şi mi-a făcut semn să intru şi să trag uşa după mine. Vorbea la telefon ţinînd receptorul proptit între umărul ridicat în sus şi bărbie şi parcurgea nişte benzi de maşină de calculat cu persoana de la capătul celălalt al firului. Cînd a terminat, mi-a făcut semn spre un scaun de lîngă birou şi m-am aşezat ca un client programat la consultaţie.

— Mutăm şandramaua, mi-a spus. Ne mutăm în seara asta. Numai domnul Schultz şi avocaţii rămîn cazaţi aici. Poimîine începe alegerea juriului şi nu dă bine să fie văzuţi şi băieţii pe-aici în timpul unui proces la care o să asiste toată presa.

— Vine şi presa?!

— Da' tu ce crezi? O să fie mai rău decît dacă un roi de viespi s-ar dezlănţui asupra orăşelului ăstuia nenorocit, Onondaga. Or să colcăie peste tot.

— Şi de la *Mirror*?

— Cum adică? Bineînţeles, de la toate ziarele. Ziariştii sînt ca viermii din pămînt, n-au nici un fel de simţ al onoarei, nici urmă de decenţă, iar de la lecţia despre comportamentul etic au lipsit cu desăvîrşire. Dac-ar fi fost vorba de un oarecare Arthur Flegenheimer crezi că l-ar fi băgat în seamă? În schimb Schultz Olandezul este un nume tocmai bun pentru pagina-ntîi.

Şi dl. Berman a scuturat din cap şi a făcut un gest de lehamite, şi-a ridicat mîna şi a lăsat-o să-i cadă înapoi în poală. Atît de deconcertat nu-l văzusem niciodată. Nu mai era spilcuit ca de obicei în dimineaţa asta, stătea în pantaloni de casă cu bretele şi în cămaşă, avea papuci în picioare şi încă nu se bărbierise pe obrajii ascuţiţi.

— Ce ziceam? a întrebat el.

— Că ne mutăm.

El s-a aplecat să-mi studieze faţa.

— Nu-i cine-ştie-ce rău, a zis. O buşitură, acolo, ţi-atestă caracterul. Te doare? Am dat din cap că nu. Lulu s-a cam lăsat dus de val. Trebuia să-ţi scoată borşul pe nas, nu să-ţi rupă nasul. Cu toţii sîntem destul de încordaţi.

— Nu-i nimic, am zis eu.

— Se subînţelege că toată povestea a fost regretabilă, a încheiat dl. Berman uitîndu-se pe birou după ţigări, a găsit un pachet în care mai era o singură ţigară, a scos-o, şi-a aprins-o şi s-a rezemat de spătarul scaunului rotitor punînd picior peste picior şi ducîndu-şi ţigara la ureche. Uneori, a continuat el, se întîmplă ca viaţa să-ţi ofere mai multe lucruri decît poţi controla şi aici, cel puţin, cu siguranţă că despre aşa ceva este vorba, este pentru noi o existenţă nefirească, motiv pentru care trebuie s-o rezolvăm cu procesul ăsta cît mai curînd cu putinţă şi să ne întoarcem acasă unde ne e locul. Aşa, uite, ajung şi la ce voiam să-ţi spun de fapt. De-acum înainte domnul Schultz o să fie foarte ocupat, o să fie în colimator tot timpul, şi în sala de judecată şi în afara ei, aşa încît nu este bine să mai aibă şi alte griji în afară de chestiunea zilei. Ţi se pare logic ce-ţi spun?

Am dat din cap că da.

— Bun, atunci fata aia de ce nu poate-nţelege atîta lucru? Este o treabă serioasă, nu ne mai putem permite să facem greşeli, trebuie să ne controlăm tot timpul. Tot ce vreau de la ea este să se piardă-n ceaţă cîteva zile. Să meargă la Saratoga la curse, de exemplu, ce-i cer atît de mult?

— Despre doamna Preston vorbiţi?

— Cică vrea să asiste la proces. Ştii şi tu ce se-ntîmplă dacă o vede lumea-n sala de judecată. Adică pe ea n-o deranjează s-o pozeze ăia şi s-o dea în toate ziarele drept femeia misterioasă sau dracu'-mai-ştie ce altă bulibăşeală or să mai coacă? C-o să afle şi bărba-su? Ca să nu mai vorbim că şi domnul Schultz are o nevastă.

— Domnul Schultz e-nsurat?!

— Cu o doamnă minunată care-l aşteaptă la New York şi e îngrijorată pentru el. Da. Şi tu ce Dumnezeu tot pui atîtea-ntrebări?! Toţi sîntem însuraţi, băiete, avem guri de hrănit, familii de întreţinut. Onondaga a fost şi-aşa un căcat imens pentru fiecare dintre noi, şi-o să mai fie şi de pomană dacă lăsăm amorul să calce totu-n picioare.

Se uita la mine foarte intens, nu se mai prefăcea deloc, îmi studia reacţiile sau gîndurile care mi s-ar fi putut citi pe faţă şi în cele din urmă a zis:

— Ştiu că ţi-ai petrecut mai mult timp cu doamna Preston decît oricare dintre noi ceilalţi, şi asta încă din prima seară cînd ai condus-o înapoi acasă şi ai stat cu ochii pe ea. Zic bine ce zic?

— Da, am răspuns eu simţind cum mi se usca deodată gîtul. Şi nu puteam înghiţi în sec, fiindcă ar fi văzut cum mi se înălţa şi-mi cobora mărul lui Adam.

— Aş vrea să vorbeşti tu cu ea, să-i explici de ce este în interesul Olandezului să se păstreze puţină discreţie, măcar o vreme. Faci treaba asta?

— Şi domnul Schultz vrea s-o vadă plecată?

— Vrea şi nu vrea. Zice să hotărască ea. Ştii, sînt femei..., a început el, ca şi cum ar fi vorbit singur, dar s-a oprit. În fine, mereu a fost cîte una. Dar în toţi anii ăştia, niciodată nu l-am văzut aşa. Ce-o avea, de nu e-n stare s-o vadă exact cum e, că învîrte minţile bărbaţilor ca pe bilele de bowling — nu ştiu ce-o avea. În momentul ăla a sunat telefonul. Pîn-acum nu m-ai dezamăgit, a zis dl. Berman răsucindu-se cu scaunul şi aplecîndu-se să ridice receptorul. Apoi mi-a aruncat privirea lui tipică, peste rama ochelarilor. Vezi să n-o faci de oaie tocmai acuma.

M-am dus în camera mea ca să mă gîndesc. Era mai mult decît perfect, parcă mi se proclama sus şi tare dorinţa de a renunţa la viaţa şi menirea pe care singur mi le alesesem şi ştiam exact cum voi proceda din momentul în care dl. Berman mi-a spus ce aştepta de la mine. Asta nu însemna că nu-mi dădeam seama de pericol. Oare chiar mă încercau asemenea gînduri de eliberare, sau eram de fapt influenţat de el? Primejdia devenise palpabilă, oamenii ăştia erau căsătoriţi, nişte adulţi nebuni de patimă, obstinaţi şi imprevizibili, care numai Dumnezeu ştie pînă la ce abisuri de depravare ajunseseră, care trăiau de azi pe mîine şi te loveau pe neaşteptate. Iar dl. Berman nu-mi spusese totul, chiar dacă mă lăsase să cred că da, de pildă nu ştiam dacă îmi spusese numai o părere a lui personală sau dacă era şi părerea d-lui Schultz, nu ştiam dacă în chestiunea asta trebuia să fiu alături de dl. Schultz sau să particip şi eu la o conspiraţie care pînă la urmă era tot în interesul lui.

Dacă dl. Berman nu mă trişa, aveam de ce să fiu mulţumit pentru că, dovadă, îmi recunoştea utilitatea de fiinţă superioară

încredinţîndu-mi o misiune pentru care nu vedea pe nimeni mai potrivit, nici măcar pe el însuşi. În acelaşi timp, presupunînd că era la curent cu ce se întîmplase între mine şi doamna Preston, putea foarte bine să-mi spună exact acelaşi lucru. Dacă aveau de gînd să ne omoare pe amîndoi, nu trebuia mai întîi să ne trimită departe de Onondaga? Dar dacă dl. Schultz se săturase de ea? Dacă mă trecuse la categoria sacrificabili? Se mai văzuseră oameni care lucrau pentru el omorîţi de la distanţă. Eram conştient că plecarea putea să însemne că fusesem condamnat, pentru că din două una: ori aflase de secretul inimii mele şi în cazul ăsta eram ca şi mort, ori nemaiavîndu-mă sub ochi începea să-şi închipuie că-l trădam, şi atunci rezultatul ar fi fost acelaşi.

Şi totuşi, speculaţiile astea interminabile ce altceva puteau fi decît simptome ale propriei mele stări de spirit? Dacă aş fi avut conştiinţa curată şi singura mea ambiţie ar fi fost să mă remarc, n-aş mai fi întors pe toate părţile asemenea gînduri. Nu-mi rămăsese decît să-mi fac bagajul. Aveam deja o mulţime de haine şi un geamantan frumos din piele fină, cu încuietori de alamă, susţinut de două curele, în care mi-am aşezat lucrurile împăturindu-le cu grijă — obicei nou pentru mine — şi încercînd să-mi imaginez cînd voi avea prima oară ocazia să vorbesc cu Drew Preston. Parcă mă şi apucaseră căscăturile care-mi prevesteau sentimentul acela inconfundabil de greaţă, de fapt de groază, dar nici nu se punea problema că n-aş fi încercat să trag foloase cît mai multe de pe urma ocaziei pe care mi-o oferise dl. Berman. Ştiam ce o să spună Drew. O să spună că nu voise să mă lase singur. Că avea planuri mari pentru drăcuşorul ei drag. Că să-i spun d-lui Berman că era de acord să meargă la Saratoga, dar că voia să merg şi eu cu ea.

În seara aceea, în timp ce Drew participa la marea sindrofie de sfîrşit de vară pe care dl. Schultz o oferea în sala de sport a şcolii distrîctuale pentru tot poporul din Onondaga, noi, restul bandei, am părăsit hotelul, inclusiv eu care nici măcar nu ştiam încotro mergeam, doar că mergeam uite-aşa, încolo, în două maşini, cu tot calabalîcul, iar în urma noastră venea o camionetă cu Lulu Rosenkrantz în spate, care aducea seiful de fier şi un teanc de saltele. De atîta timp stăteam la ţară şi tot nu mă obişnuisem

cu noaptea, prea era beznă, nici pe fereastra camerei mele nu-mi plăcea să mă uit pentru că noaptea mi se părea insuportabil de neagră, felinarele din Onondaga transformau prăvăliile şi clădirile în fantasme ale nopţii, iar noaptea nesfîrşită de dincolo de marginile oraşului îmi sugera o profundă şi cumplită pierdere a cunoştinţei, nu se mai vedea nimic de la o anumită distanţă încolo, nici vorbă de volumul, de transparenţa nopţilor de la New York, nimic care să te asigure că o nouă zi era pe drum, că tot ce aveai de făcut era să aştepţi liniştit, şi chiar şi luna plină nu-ţi dezvăluia altceva decît contururile negre ale munţilor şi abisurile de un negru lăptos care luaseră locul cîmpurilor. Partea cea mai rea venea cînd îţi dădeai seama că nopţile de-aici de la ţară erau cele reale, adică atunci cînd treceai podul peste rîul Onondaga şi farurile ţi se pierdeau în lungul şoselei albe, pentru că vedeai de ce fir subţire depindeai în golul ăla negru, cum bătăile inimii tale fierbinţi şi motorul păreau cufundate în oceanul de beznă ca un cadavru aşezat în mormînt fără să fi fost mort de-a binelea, pentru care însă prea puţin mai contează dacă avea ochii închişi sau deschişi.

Mi se făcuse frică la gîndul că-i aparţineam d-lui Schultz cu atîta zel. Parcă mintea mea devenise opacă şi mă lăsam orbeşte în seama lui. Poţi foarte bine să trăieşti după cum hotărăşte altul şi totuşi să-ţi rezervi şi ţie o viaţă în limitele normalului, pînă cînd prima scînteie de revoltă îţi dezvăluie felul de a fi care nu se dezice la nici unul dintre ei, şi anume tirania. Nu-mi plăcea deloc s-o ştiu pe Drew rămasă acolo cu el în timp ce pe mine mă cărau ca pe un bagaj. Distanţa nu era prea mare, doar vreo douăzeci de kilometri, după cum am constatat cu surprindere trăgînd cu ochiul pe furiş la kilometraj cînd am ajuns la destinaţie, dar în sufletul meu cu fiecare kilometru mi se subţiau legăturile cu Drew Preston şi nu reuşeam să mă conving că sentimentele ei erau chiar atît de rezistente.

Ne-am oprit în faţa unei case despre care nici pînă în ziua de azi nu am aflat cine o descoperise, o închiriase sau o cumpărase, era o casă de fermă, dar ferma nu se vedea nicăieri, atîta, o casă dărăpănată cu pereţii din scînduri şi cu veranda şuie sprijinită pe o rampă de pămînt care răsărea brusc din şosea, în aşa fel încît puteai privi în lungul şoselei şi înspre est şi înspre vest

direct de pe verandă, toată coşmelia nefiind cîtuşi de puţin retrasă, ci aproape în mijlocul drumului, iar în spatele ei se înalţa un deal abrupt şi împădurit, mai negru decît noaptea, dacă vă puteţi imagina aşa ceva.

Ăsta era noul nostru cartier general, pe care l-am inspectat pentru început cu lanterna. Înăuntru mirosea urît de tot, „greu", pentru a folosi un termen eufemistic, adică aşa cum miroase de obicei o casă veche din lemn, nelocuită, cu ferestrele zăvorîte şi putrezite, unde-şi făcuseră veacul cine-ştie-ce animale fiindcă era plin peste tot de murdăriile lor uscate şi sfărîmate. Din vestibul pornea o scară îngustă către etaj, iar pe partea cealaltă era o uşă care presupun că dădea într-un salon şi pe lîngă scară un holişor care ducea direct în spate, la bucătărie, unde am văzut ceva ce chiar că nu mai văzusem, o chiuvetă cu o pompă de apă manuală care cînd am încercat-o a prins viaţă, cîteva picături de apă şi pe urmă un scrîşnet sonor de rugină sfărîmată, de Lulu a venit într-un suflet. Termină cu căcaturile-astea şi pune osu' la treabă, s-a stropşit el la mine. M-am dus afară la camionetă şi am ajutat şi eu la căratul saltelelor şi al cutiilor de carton pline ochi de conserve şi ustensile de tot felul. Toate astea s-au întîmplat la lumina lanternelor pînă cînd Irving a reuşit să aprindă focul în cămin, ceea ce a mai dres situaţia dar nu prea mult pentru că în mijlocul camerei zăcea o pasăre moartă care intrase probabil pe coş, mă rog, într-un cuvînt era o minune de la un cap la altul, mă şi întrebam cine-ar fi putut prefera să stea într-un hotel cu covor pe jos cînd putea avea parte de acest conac istoric al Părinţilor Fondatori ai Americii.

Noaptea tîrziu a apărut dl. Schultz, cărînd două pungi mari de hîrtie pline de cutii cu tocană de pui şi escalop de miel aduse de cineva de la Albany, pe care, chiar dacă erau hăt-departe de mîncarea chinezească adevărată din Bronx, le-am apreciat cu toţii din plin. Irving a descoperit şi nişte cratiţe în care le-a încălzit şi am căpătat şi eu cîte o porţie ca lumea din toate, tocana de pui cu un morman de orez aburind şi cu tăiţei prăjiţi crocanţi, escalopul de miel la felul doi şi boabe de rodie ca desert, farfuriile de hîrtie ni s-au cam udat dar a mers, a fost o masă mulţumitoare, atîta că fără ceai, eu unul am avut de băut doar apă din puţ, în timp ce dl. Schultz şi ceilalţi şi-au clătit gîtul cu whisky,

ceea ce nu părea a-i deranja cîtuşi de puţin. În camera din faţă ardea focul şi dl. Schultz şi-a aprins un trabuc şi şi-a slăbit nodul la cravată, se vedea clar că era în largul lui, nu m-aş fi mirat chiar să se simtă mai bine aici în văgăuna asta unde nu trebuia să se afişeze, aşa cum făcea deja de atîtea săptămîni la Onondaga şi cum trebuia să facă din nou peste cîteva ceasuri, cînd se lumina de ziuă, ba chiar cred că ar fi preferat să aibă parte din nou de pilula amară a hăituielii dinainte pur şi simplu pentru că se potrivea cu propria lui impresie despre situaţia în care se găsea, şi anume înconjurat din toate părţile.

— Voi, băieţi, să nu vă faceţi probleme pentru Olandez, a zis el după ce ne-am aşezat cu toţii pe jos rezemaţi de pereţi, că Olandezul ştie să aibă grijă de-ai lui. Nu vă mai gîndiţi la mălai-mare ăla de Julie, că nu merită să vă-ntristaţi voi pentru el. Sau la Bo. Nu erau cu nimic mai buni decît Vincent Coll. Mere putrede. Pe voi, băieţi, vă iubesc. Pentru voi aş face orice. Ce-am zis eu odată demult — tot politica aia o am. Dacă sînteţi răniţi, dacă vă umflă, dacă Doamne fereşte pierdeţi tot, să nu vă faceţi probleme, că familiile voastre o s-avem grijă de ele ca şi cum aţi fi în continuare pe ştat. Să fiţi convinşi de asta. Toţi, chiar şi puştiu'-ăsta de-aici. Eu cînd zic o vorbă aşa rămîne. Pe Olandez vă puteţi baza mai mult decît pe Asigurarea Viaţa Prudentă. E acuma procesul ăsta, şi-n cîteva zile am scăpat. Federalii au stat şi-au futut plaja toată vara în timp ce noi am stat aici şi-am semănat ca s-avem ce aduna. Opinia publică e de partea noastră. Să fi văzut petrecerea de-aseară. Adică, bine, voi şi cu mine vedem altfel petrecerile şi-o să dăm noi o petrecere cînd ne-ntoarcem în oraş, da' asta de-aseară, numa' să fi văzut ce le-a plăcut la ţărănoii ăia. Acolo-n sala de sport a şcolii, cu hîrtie creponată şi baloane. Am adus şi-o orchestră de-aia de papiţoi cu viori şi banjo care cîntă numa' siropoşenii şi dulcegăreli pentru cîte-un sfanţ. Mamă, ce-am mai dansat şi eu. Am dansat cu tipesa mea printre toţi amărîţii ăia spălaţi şi scrobiţi. Serios, m-am ataşat de ei. Pe-aici pe la ţară nu găseşti şmecheraşi, numa' nişte bieţi ăia care muncesc din greu, muncesc pînă cad pe jos. Dar au unul sau două atuuri în mînă. Legea nu vine de undeva de sus. Legea este exact aia care zice opinia publică că e. V-aş putea povesti eu o mulţime despre lege. Domnul Hines v-ar putea povesti şi mai

multe. Cum era pe vremea cînd fiecare secţie de poliţie mai importantă era a noastră, cînd tribunalul era al nostru, cînd pînă şi procurorul districtual din Manhattan era al nostru? Nu făceam noi legea?! L-am adus pe unu' să pledeze pentru mine mîine care nici n-ar concepe să mă invite la el la masă, care vorbeşte la telefon cu preşedintele. Dar am plătit cît a cerut aşa c-o să stea lîngă mine cît o fi nevoie. Asta vreau să zic. Legea depinde de cît de bine-i ung pe toţi, e ca o pălărie pentru mine. Javrele care cică aia-i legală, aia-i nelegală, judecătorii, avocaţii, politicienii, ei ce-or fi altceva decît nişte ăia care cochetează şi ei cu lumea noastră dar în schimb nu vor să se murdărească pe mîini? Sper să nu v-apucaţi să cîntăriţi treaba asta. Aprecierile te-omoară. Păstraţi-vă aprecierile pentru voi.

Vorbea blînd, modulîndu-şi vocea gîjîită chiar şi aici, la douăzeci de kilometri de Onondaga, în casa asta care nici ziua în amiaza mare şi deşi aşezată la marginea drumului nu ţi-ar fi atras atenţia. Poate că penumbra generată de focul din cămin era de vină pentru această ipostază a gîndurilor intime formulate la căldura flăcărilor unde-ţi auzi de obicei doar propriile idei hălăduind prin noapte şi vezi numai contururi.

— Dar să ştiţi că este şi un fel de onoare, nu? a continuat el. La urma urmei, mulţi îl ignoră pe Olandez de cîtva timp încoace. Şi totuşi, uite cîtă lume a venit după mine-aici, parcă Onondaga ar fi devenit un fel de-al doilea teritoriu. Începînd de-alaltăieri, cu prietenul ăsta al meu cel mai bun de la mafia din centru. Aşa că trebuie să iasă bine. Nu vedeţi?! Am şi-un şirag de mătănii. Le car după mine peste tot. Şi-n sala de judecată o să le iau cu mine. În orice caz, îmi place seara asta, e şi băutură bună. Mi-e şi mie bine. Mă simt împăcat.

La etaj erau două chichineţe de dormitoare şi după ce a plecat dl. Schultz înapoi cu maşina către Onondaga m-am dus şi m-am culcat îmbrăcat într-unul dintre ele, pe-o saltea, cu capul spre fereastră, încercînd să-mi închipui că de fapt vedeam stelele de pe cerul nopţii prin geamurile opace. Nu mi-am pus întrebarea de ce, dacă erau numai două dormitoare, şi alea mici, unul dintre ele era numai al meu, poate presupunînd că aşa mi se cuvenea din moment ce aveam şi-o guvernantă. Dimineaţa, cînd

m-am trezit, mai erau alţi doi musafiri lîngă mine, pe care nu-i cunoşteam, şi ca şi mine dormeau pe saltele îmbrăcaţi, atîta doar, că-şi atîrnaseră pistoalele cu tocuri de piele de cîte un cîrlig înfipt în uşa de lemn. M-am ridicat îngheţat de frig şi anchilozat, am coborît şi am ieşit afară unde abia se crăpase de ziuă, era exact momentul ăla cînd lumina parcă stă şi se întreabă dacă să se mai întoarcă pe lume sau nu şi cum cădea un fel de burniţă incertă ai fi zis că mai degrabă nu se simţea în stare, dar din toată bezna aia lăptoasă s-a desprins la un moment dat ceva, ceva ce ajungea pînă la nivelul ochilor mei la vreo douăzeci de metri în jos pe drum, a, da, un bărbat, şi anume Irving, cocoţat în vîrful unui stîlp cu fire de telefon şi care tocmai înnădea acolo un fir negru, acelaşi care venea în sus pe rampa de pămînt, trecea pe lîngă pantofii mei şi intra în casă pe uşa din faţă. Abia atunci am văzut, de partea cealaltă a şoselei, o casă albă cu pete de verdeaţă şi cu un drapel american care fîlfîia în vîrful unui catarg înalt în curtea din faţă, în spatele ei era o pădurice de pini, iar printre copaci erau împrăştiate mai multe căbănuţe tot aşa, albe cu pete de verdeaţă. Una dintre căsuţe avea parcat în faţă Packard-ul cel mare, cu botul spre şosea şi parbrizul acoperit de brumă.

M-am dus în spatele conacului nostru de la poalele dealului şi am descoperit un loc ideal pentru o pişare prelungă şi meditativă. Mi-am imaginat cum aş fi reuşit eu să creez un defileu la fel de pitoresc în monumentalitatea lui precum cel descoperit de Drew Preston în timpul plimbării noastre — asta dacă aş fi fost obligat să locuiesc mai mult timp acolo. Dl. Schultz mai băgase ceva cărbuni în puterea noastră de foc, dacă înţelegeam eu bine prezenţa celor doi străini care sforăiau sus în cameră. Am observat şi faptul că dărăpănătura aia de casă supraînălţată oferea o bună perspectivă asupra şoselei în ambele direcţii. Nimeni n-ar fi putut să scoată automatul pe fereastra maşinii şi să bage viteză prin faţa ei răpăindu-şi gloanţele. Lucruri de interes pur tehnic pentru mine.

Dar peste cîteva ceasuri trebuia să plec, fără să ştiu nici pentru cît timp, nici pentru ce. Propria mea viaţă îmi devenise străină şi indiferent care mi-ar fi fost opţiunile, nu eram atît de naiv să cred că aveam vreun cuvînt de spus. Aseară stătuserăm cu toţii la lumina focului din cămin şi mă simţisem ca făcînd şi eu parte

dintre ei, dar nu ca pînă atunci, în sinea mea, în mintea mea, ci în sensul experienţei împărtăşite, al mesei luate la un loc, într-o casă conspirativă goală, lumina chioară mă transformase şi pe mine într-un adult, într-un membru al bandei, dintre cei care odată intraţi nu mai ies, şi poate că ăsta, mai mult decît răsunetul clopotelor din biserică, a fost pentru mine semnalul clar şi mult aşteptat că provizoratul se încheiase, că mi se spulberase convingerea inconştientă că aş fi putut scăpa de dl. Schultz oricînd voiam. Acum, însă, ascunzătoarea mi se părea mai curînd a lor, era limpede că un asemenea habitat se potrivea mult mai bine cu viaţa pe care o duceau ei decît oricare alt loc în care îi văzusem. Eu eram nerăbdător să se scoale toată lumea, mă învîrteam de colo-colo, mi-era foame, mi-era dor de ceainăria mea unde-mi luam micul dejun, mi-era dor de *Semnalul din Onondaga* pe care-mi plăcea să-l citesc la micul dejun şi mai ales mi-era dor de baia mea mare albă cu duş cu apă caldă. Parcă aş fi trăit în hoteluri elegante toată viaţa. De pe verandă m-am uitat înăuntru pe fereastra salonului. Pe o masă de lemn erau maşina de calculat a d-lui Berman şi telefonul direct pe care Irving tocmai îl instala, într-un colţ era un scaun vechi de bucătărie cu speteaza înaltă, iar în mijloc trona seiful firmei Schultz. În mintea mea, seiful purta aura de focar indiscutabil al vînzolelii din ultimele douăzeci şi patru de ore. Vedeam în el nu numai locul de refugiu al rezervelor de bancnote ale d-lui Schultz, ci şi nucleul lumii de numere a lui Abbadabba.

Irving m-a văzut şi m-a pus la muncă, să spăl podelele, să trec pe la toate ferestrele şi să le şterg bine ca să se vadă prin ele, să sparg lemne pentru soba din bucătărie, ceea ce a fost un chin pentru nasul meu atît de fragil, să dau o fugă pînă la un magazin universal, la un kilometru şi ceva depărtare, de unde să iau farfurii de hîrtie şi sticle cu sucuri pentru micul dejun al tuturor, mai în sînul naturii decît atît cred că nici nu se putea, parcă aş fi fost un nenorocit de cercetaş la exerciţiile de orientare. Pe urmă, Irving şi Mickey au plecat cu Packard-ul, iar eu am rămas cu Lulu care şi-a luat în primire şefia şi m-a pus şi el la muncă, să sap o latrină în spatele casei, deşi era deja acolo o privată care mie mi s-a părut foarte utilizabilă, chiar dacă stătea cam şuie, dar Lulu se simţea ofensat în sensibilitatea lui de perspectiva de

a intra în privata altcuiva, aşa încît a trebuit să pun mîna pe lopată şi să sap o groapă într-un fel de luminiş neted în pădurea din spatele casei, vîrîndu-mă din ce în ce mai adînc în pămîntul afînat şi zdrelindu-mi mîinile deja amorţite pînă cînd unul dintre noii-veniţi s-a învrednicit să mă înlocuiască, degeaba îmi închipuiam eu că anticipasem toate primejdiile posibile într-o viaţă de gangster — iată că la înecul în excremente nu mă gîndisem. Abia după ce Irving, care se întorsese între timp, s-a apucat plin de elan şi a construit un tronuleţ din scînduri de pin cu gaura în mijloc, am recunoscut şi eu că orice travaliu are demnitatea lui dacă este făcut cu metodă, indiferent la ce serveşte, într-adevăr model pentru noi toţi era acest Irving.

Apoi m-am adus la o formă cît de curată şi prezentabilă cu putinţă în condiţii primitive, şi pe la ora nouă dimineaţa am plecat cu maşina împreună cu dl. Berman şi cu Mickey către Onondaga unde am parcat în piaţa din faţa tribunalului şi am rămas în maşină să ne uităm. Aproape toate locurile de parcare erau ocupate de rablele de maşini şi de camionetele cu tracţiune cu lanţ care veneau de prin împrejurimi, şi fermierii în salopete spălate şi călcate şi nevestele de fermieri în rochii cu flori, demodate, cu bonete de soare pe cap, urcau grăbiţi treptele tribunalului ca să răspundă la apelul juriului. Am văzut şi avocaţii guvernamentali care veneau din vale, dinspre hotel, cu servietele în mîini, şi pe Dixie Davis care mergea foarte solemn alături de avocatul celălalt, mai bătrîn şi corpolent, cu ochelarii lui fără braţe atîrnaţi de panglica neagră pe piept, iar în urma lor, tîrşîindu-şi picioarele în grupuri de cîte doi-trei, nişte tipi cu bloc-notesurile ieşindu-le din buzunarele hainelor, cu ziarul de dimineaţă împăturit sub braţ şi cu acreditările de presă înfipte ca nişte pene în panglicile de la pălăriile de fetru. I-am studiat cu mare atenţie pe reporteri încercînd să-mi ghicesc care dintre ei o fi fost de la *Mirror*, poate cel cu ochelari cu rame de corn care urca treptele cîte două deodată, sau celălalt, cu nodul la cravată lărgit şi gulerul cămăşii descheiat, dar cu ziariştii n-aveai cum şti sigur, niciodată nu scriau despre ei înşişi, erau pur şi simplu nişte martori impersonali care îţi sugerau din cuvinte ceea ce ai fi vrut să vezi cu ochii tăi şi opiniile pe care trebuia să ţi le formezi, dar ei niciodată nu ţi se dezvăluiau, ca nişte scamatori care ar fi jonglat cu cuvinte.

În capul scărilor stăteau fotografii de la instantanee cu nişte aparate cît toate zilele în mîini şi urmăreau lumea care trecea prin faţa lor şi intra în clădire, dar poze nu făceau.

— Unde este domnul Schultz? am întrebat.

— S-a strecurat înăuntru acum o jumătate de oră, cînd toţi caraghioşii ăştia-şi luau încă micul dejun.

— Da' chiar că e celebru, am zis eu.

— Asta-i tragedia-n două cuvinte, a zis dl. Berman şi a scos un teanc de bancnote de o sută de dolari din care a numărat zece. Cînd ajungeţi la Saratoga să n-o pierzi din ochi. Orice vrea, tu plăteşti. Tipa asta e plină de idei şi s-ar putea să-ţi facă mofturi. E o cîrciumă acolo care se cheamă Clubul Brook. E-a noastră. Dacă ai vreo problemă vorbeşti cu tipu' de-acolo. Ai înţeles?

— Da, am zis eu.

— Nu-s pentru pariurile tale personale, mi-a spus el întinzîndu-mi bancnotele. Dacă vrei să faci şi tu un ban, oricum mă suni în fiecare dimineaţă şi dacă ştiu ceva îţi spun. Clar?

— Da.

Mi-a întins şi o hîrtiuţă cu numărul lui secret de telefon.

— Caii şi femeile sînt o pacoste şi separat. Cînd sînt la un loc dai de dracu'. Vezi ce faci la Saratoga, băiete. Eu cred că eşti în stare să faci faţă la orice.

Apoi s-a lăsat pe spate în scaun şi şi-a aprins o ţigară. Eu am coborît din maşină, mi-am luat valiza din portbagaj şi am făcut semn cu mîna de rămas-bun. În momentul acela mi s-a părut că înţeleg limitele d-lui Berman, stătea acolo în maşină pentru că mai aproape de tribunal nu se putea, nu putea merge unde ar fi vrut şi din cauza asta îşi plîngea de milă, un omuleţ cocoşat care purta haine cam prea colorate şi fuma ţigări Old Gold, singurele două devieri de la viaţa lui împănată cu cifre, cînd m-am uitat la el cum mă urmărea cu privirea de după fereastra maşinii mi-am dat seama că fără Schultz Olandezul el n-ar fi putut exista, ca şi cum ar fi fost doar o ipostază a d-lui Schultz, un reflex al strălucirii lui, la fel de dependent pe cît era de indispensabil. Dl. Berman era un fel de timonier ciudat al acestui geniu al forţei stupefiante care dacă şi-ar fi pierdut direcţia fie şi o singură clipă, nu şi-ar mai fi recăpătat-o în vecii vecilor.

ŞAISPREZECE

ÎN CLIPA URMĂTOARE A APĂRUT O MINUNE de maşină decapotabilă verde-închis, cu patru uşi — a trebuit să mă uit bine ca să-mi dau seama că la volan era chiar Drew care nici măcar nu a oprit, ci doar a încetinit şi s-a prelins pe lîngă mine, iar eu mi-am azvîrlit geamantanul pe bancheta din spate, am pus un picior pe prag şi în timp ce ea băga într-a doua şi lua viteză m-am săltat peste portieră direct pe locul de lîngă ea şi duşi am fost.

Nu ne-am mai uitat înapoi. Am luat-o pe strada mare, am trecut prin faţa hotelului căruia i-am spus adio în gînd şi ne-am îndreptat către rîu. Habar n-aveam de unde făcuse rost de bijuteria asta. Dovadă că obţinea orice voia. Scaunele erau din piele maro-deschis. Copertina din prelată cafenie, fixată pe nişte stinghii cromate, era lăsată pe spate ca un fel de armonică. Bordul era din lemn lăcuit. Drew a întors capul spre mine şi a zîmbit văzînd cum stăteam cu braţele pe portieră şi pe speteaza scaunului şi mă bronzam la soarele orbitor.

Trebuie să spun două vorbe despre cum conducea, atît de copilăros, cînd schimba viteza se apleca în faţă nu-ştiu-cum, cu mîna albă pe măciulia schimbătorului de viteze, piciorul prelung i se întindea pe sub rochie şi apăsa ambreiajul pînă la fund, pe urmă lăsa umerii în jos şi muşcîndu-şi buzele de atîta efort de concentrare zvîcnea braţul înainte direct din cot. Îşi înnodase o basma de mătase sub bărbie, se vedea clar că-i făcea plăcere să mă plimbe cu maşina ei nouă, a trecut deci zdroncănind din roţi peste podul de lemn şi am ajuns la intersecţie, la şoseaua care mergea de la est la vest, ea a luat-o către est şi din toată Onondaga n-am mai văzut decît o clopotniţă de biserică şi cîteva acoperişuri care dominau frunzişul copacilor şi pe urmă am cotit pe după un deal şi au dispărut şi astea.

Toată dimineaţa am şerpuit printre munţi şi lacuri care se întindeau de-o parte şi de alta a şoselei, am trecut pe sub baldachine de pini, prin sătuleţe albicioase unde magazinul universal servea şi drept oficiu poştal. Drew şofa energic, ţinînd amîndouă mîinile pe volan, şi mi s-a părut că-i plăcea atît de mult încît aş fi dat orice să trec şi eu puţin în locul ei, să simt ditamai motorul cu opt cilindri zvîcnind în mîinile mele. Adevărul este, însă, că deşi mă pregăteam să devin membru al unei bande, nu luasem deocamdată lecţii de şoferie, aşa încît am preferat să mă port ca şi cum aş fi ştiut să şofez dar nu aveam chef pe moment, decît s-o las pe ea să-mi ţină teorii pe tema asta, voiam egalitate, asta era dorinţa mea cea mai arzătoare şi mai absurdă — stau acum şi mă gîndesc ce mucea insuportabil puteam fi pe-atunci, ce ambiţie nesătulă mă putea roade, chiar dacă în dimineaţa respectivă, în timp ce goneam prin locuri atît de frumoase şi de sălbatice, nu mă gîndeam la aşa ceva, nu aveam cum să observ cît de mult evoluasem de pe vremea cînd hălăduiam pe străzile Bronx-ului unde natura se prezenta sub forma gogoloaielor de balegă de cal stropşite de roţile maşinilor, din care stoluri întregi de vrăbii ciuguleau grăunţe uscate, nu aveam de unde şti cum era să respiri aerul ăsta de munte însorit, să fii plin de viaţă, să te simţi bine şi bine hrănit, să ai o mie de dolari în buzunar şi creierul obişnuit deja cu anumite evenimente, de pildă cu crimele monstruoase ale lumii moderne. Devenisem un mucea dur, aveam un pistol adevărat în cureaua de la pantaloni şi-mi spuneam în minte că nu era nevoie să fiu recunoscător, trebuia să iau ce mi se oferea şi gata, ca şi cum mi s-ar fi cuvenit, simţeam eu că nu se putea să nu fie un preţ de plătit pentru toate astea şi cum preţul avea să fie exprimat într-o monedă la fel de valoroasă ca şi viaţa, măcar să fi profitat, de unde şi un sentiment de furie la adresa ei, mă uitam insistent la ea gîndindu-mă ce i-aş fi făcut şi trebuie să recunosc că-mi treceau prin minte cîteva imagini rele de tot şi sadice, născute din resemnarea amară a unui băiat prea tînăr.

Deşi, bineînţeles, dacă ne-am oprit a fost pentru că a frînat ea, s-a uitat la mine, a scos un oftat prelung şi melodios de capitulare şi a părăsit brusc şoseaua, am luat-o printre copaci, peste rădăcini, ne-am hurducăit bine pînă ne-am îndepărtat exact atîta cît să nu ne mai vadă maşinile care treceau, şi acolo a frînat din

nou la fel de brusc, într-un luminiş înconjurat de copaci înalţi care filtrau soarele măturîndu-ne feţele cu felii de căldură, felii de umbră, felii de lumină orbitoare, felii de întunecime de un verde profund, în timp ce rămăseserăm nemişcaţi şi ne uitam unul la celălalt rupţi cu totul de lume.

Avea o ciudăţenie a ei, Drew Preston, că ocolea părţile ruşinoase, a început să-mi sărute coastele şi pieptul spîn de băieţel, m-a făcut să-mi ridic picioarele şi şi-a plimbat mîinile pe dedesubtul coapselor mele, pe fese, mi-a trecut cu limba peste lobii urechilor şi peste buze — şi a făcut toate astea ca şi cum n-ar mai vrut nimic altceva pe lume, scoţînd cîte un geamăt care însemna aprobare sau delectare, un fel de comentariu la acţiune, sunete scurte şi ascuţite, şoapte fără cuvinte, ca nişte observaţii personale, aveam senzaţia că mă consuma, ca atunci cînd mănînci sau bei cîte ceva, şi nu că ar fi vrut să mă excite, la urma urmei care băiat în situaţia mea ar fi avut nevoie să fie excitat, nu?, cînd mie mi se sculase în momentul în care oprise maşina, iar acum aşteptam din partea ei să-mi dea de înţeles că şi zona respectivă era tot a mea, dar ea nu şi nu, şi dorinţa mi s-a transformat treptat într-o durere chinuitoare, eram pe punctul de a-mi pierde minţile, din ce în ce mai agitat, pînă cînd mi-am dat seama că ea de fapt era gata, că nu făcea altceva decît să mă aştepte pe mine să-i descopăr disponibilitatea absolută de-a sta cuminte şi de a-mi lăsa mie ultimul cuvînt. Mi s-a părut atît de inocentă, am fost atît de surprins de cît de potolită şi supusă a devenit brusc, încît n-am mai avut nevoie de nici un preambul, am intrat în ea pur şi simplu, la care ea a chicotit complice, plăcerea de a mă avea înăuntrul ei îi crea un sentiment de generozitate, nu atît de excitare cît de bucurie, uite, un băiat care se vîrîse adînc în ea, aşa încît şi-a încolăcit picioarele în jurul taliei mele, iar eu am început s-o legăn în sus şi-n jos acolo, pe bancheta din spate a maşinii, cu picioarele ieşindu-mi afară prin portiera deschisă şi la un moment dat, cînd am ţîşnit înăuntrul ei, m-a strîns în braţe de-am crezut că vrea să mă sufoce şi a început să plîngă şi să mă sărute peste toată faţa ca şi cum aş fi păţit ceva cumplit, de pildă aş fi fost rănit, iar ea, într-un gest disperat de compasiune, ar fi încercat să mă facă să cred că nu, de fapt nu se întîmplase nimic.

Pe urmă ne-am fugărit aşa, goi-puşcă, prin desiş, afundîndu-ne în locul ăla al nimănui, de un verde intens, pe care ea îl alesese absolut arbitrar, aşa se nimerise, avea talentul de-a face ca lumea să se învîrtă în jurul ei, iar acum mi se învîrtea şi mie în minte, un loc ideal, atît de frumos, unde puteam alerga după silueta ei albă care apărea şi dispărea pe după copaci, printre boscheţi, încolăcindu-se ca să n-o biciuie crengile, printre cîrdurile de păsări nevăzute care se ciondăneau întruna, dîndu-mi a înţelege cît de mult timp pierdusem. Cum alergam în linii mari la vale, la un moment dat am simţit un pămînt mlăştinos sub picioare, un miros greu în nări şi m-am trezit că în loc s-o prind pe Drew, s-o pun la pămînt şi s-o fut din nou, mă plesneam singur de-atîtea înţepături, uite ce-mi făcea, mă ademenea printre roiurile de ţînţari furioşi. Cînd am ajuns-o din urmă, stătea pe vine şi-şi întindea noroi cu mîna pe corp şi mi-a dat şi mie, ne-am dat cu noroi unul altuia şi pe urmă ne-am înfundat şi mai adînc în pădurea sumbră, ca nişte copii, mînă-n mînă, copii din basme care au nimerit peste necazuri cumplite şi fără fund, ceea ce de altfel şi eram, ca să ajungem la un moment dat la un ochi de apă nemişcată, atît de neagră cum eu nu credeam că putea fi apa, şi bineînţeles că Drew a intrat în ea să se bălăcească şi mi-a făcut semn s-o urmez. Doamne, cît era de stătută apa aia, caldă şi cu spumă, simţeam sub tălpi straturi cleioase de ierburi şi dădeam din picioare de teamă să nu mă înfund în ele şi să nu mai pot ieşi la mal, în schimb ea a înotat pe spate cîţiva metri şi pe urmă s-a tîrît afară în patru labe, cu tot corpul acoperit de un strat de mîzgă invizibilă, amîndoi aveam pielea la fel de vîscoasă şi ne-am prăbuşit acolo în nămol, eu deasupra ei şi am dat buzna ca berbecele în ea, am apucat-o de părul blond şi i-am ţinut capul în noroi pompîndu-i mîzga în sus printre picioare, ne-am împerecheat acolo, în mocirla aia împuţită, şi mi-am dat drumul în ea ţinînd-o bine placată la pămînt şi nelăsînd-o să mai facă nici o mişcare, am rămas aşa înăuntrul ei ascultîndu-i respiraţia sacadată în urechea mea şi cînd am ridicat capul şi m-am uitat în ochii ei verzi şi am văzut-o şi panicată şi pierdută în acelaşi timp mi s-a sculat din nou chiar acolo, înăuntrul ei, şi a început şi ea să se frece şi de data asta chiar am avut timp unul de celălalt, a treia oară întotdeauna e pe îndelete, am reuşit să descopăr fiinţa

primitivă din ea care scotea un horcăit lugubru, un fel de lătrat gîtuit şi din ce în ce mai sacadat pe măsură ce eu o umpleam, apoi un strigăt tremurat de cumplită disperare, ca pînă la urmă să ţipe atît de ascuţit încît m-am şi speriat să nu fi făcut vreo prostie şi m-am tras înapoi ca să mă uit din nou la ea — rînjea arătîndu-şi toţi dinţii şi ochii verzi îi deveniseră sticloşi, avea o privire fixă şi opacă, ai fi zis că mintea i se blocase, că timpul ei interior o luase înapoi şi acum se întorcea în copilărie şi-şi retrăia propria naştere în sens invers, încetînd să mai existe, aşa mi s-au părut pentru o clipă ochii ei, că nu mai erau ochi, ci abia se pregăteau să devină ochi, ochii cuiva în care sufletul nu pătrunsese deocamdată.

Dar în clipa următoare mi-a zîmbit, m-a sărutat, m-a strîns în braţe de parcă aş fi făcut cine-ştie-ce gest amabil, parcă i-aş fi oferit o floare sau ceva de genul ăsta.

Cînd ne-am ridicat amîndoi, cu picioarele la fel de împleticite, s-au desprins de pe noi bucăţi întregi de nămol, ea a rîs şi s-a întors cu spatele ca să-mi arate că nu i se mai vedea deloc spinarea în întunericul pădurii, parcă ar fi fost secţionată în două, partea din faţă fiind în schimb lucioasă şi reliefată ca o sculptură. Şi capul blond tot aşa îi arăta, înjumătăţit. Nu aveam altă soluţie decît să ne băgăm înapoi în baltă, ea a înotat ceva mai departe şi m-a somat s-o urmez şi într-adevăr apa se mai răcorea, se mai adîncea după ce făcea un cot, am înotat umăr lîngă umăr, i-am dat o probă de ce însemna craul la YMCA* şi am ieşit amîndoi pe malul celălalt, scăpaţi de stratul de nămol şi ceva mai puţin cleioşi.

Pînă am ajuns înapoi la maşină eram deja uscaţi, dar cînd ne-am îmbrăcat ne jenau hainele, parcă le-am fi pus peste arsuri grave de soare, puteam a baltă şi unul şi altul, miroseam ca două broaşte, stăteam în maşină încercînd să ne atingem cît mai puţin de scaune şi după cîţiva kilometri de mers am ajuns la un motel, am închiriat o căsuţă şi ne-am băgat împreună sub duş, ne-am frecat bine unul pe celălalt cu un săpun enorm, ne-am luat în braţe sub apă şi pe urmă ne-am băgat în pat şi Drew s-a mulat cît era de lungă pe lîngă şoldul meu şi sub braţul meu, şi poate gestul ăsta al ei a fost momentul nostru de adevărată intimitate,

* *Young Men's Christian Association*, Asociaţia tinerilor creştini (n.tr.).

cînd s-a cuibărit lîngă mine tremurînd toată şi făcîndu-se mică, ajungînd de-o vîrstă cu mine, la fel de nerăbdătoare de a scăpa de inocenţă ca o fetiţă care acuma cunoştea primul băiat — eram două trupuri goale cu o viaţă întreagă înainte plină de surprize cumplite. Ceea ce mie îmi crea un sentiment de mîndrie dublată de teamă. Eram conştient că niciodată n-aş fi putut avea parte de femeia pe care o cunoscuse dl. Schultz, aşa cum el nu avusese parte de femeia pe care o cunoscuse Bo Weinberg, pentru că ea îşi ştergea urmele, îşi ascundea istoria, se adapta fiecărui moment în parte, sărea de la gangsteri la puştani transformîndu-se în altcineva printr-o simplă volută, nu era genul de persoană care să ajungă să-şi scrie memoriile nici măcar dacă ar fi reuşit să trăiască pînă la o vîrstă înaintată, nu şi-ar fi povestit viaţa pentru că nu avea nevoie de admiraţia, de înţelegerea sau de uimirea nimănui şi pentru că toate comportamentele ei, inclusiv amorul, se datorau unei autosatisfacţii pe care nu-şi propusese niciodată să şi-o domine. Se legau toate, îmi dădea aşa un sentiment protector în căsuţa aia de motel încît am lăsat-o să aţipească în timp ce eu urmăream cu privirile un muscoi care se rotea şi schimba brusc direcţia sus sub acoperiş şi am înţeles că Drew Preston te dezlega de păcate, cu asta rămîneai de la ea în lipsa unui viitor comun. Şi cum ea se vedea limpede că nu făcea nici cel mai mic efort de a rămîne în viaţă, trebuia să mă ocup eu de treaba asta pentru amîndoi.

Tot restul zilei am gonit cu maşina printre munţii Adirondack* pînă cînd dealurile s-au transformat în coline şi terenul a devenit mai neted şi pe seară am ajuns la Saratoga Springs, pe o stradă care avea neobrăzarea să se cheme Broadway. Şi totuşi, cînd m-am uitat mai atent, am văzut că nu era atît de deplasat, semăna foarte bine cu New York-ul vechi, adică aşa cum îmi închipuiam eu că trebuie să fi arătat pe vremuri, erau o mulţime de magazine foarte civilizate, cu denumiri ca la New York, cu copertine în dungi care te apărau de soarele pieziş, iar oamenii care se plimbau pe străzi nu semănau cîtuşi de puţin cu cei de

* Şir de munţi în nordul statului New York care domină un platou glaciar brăzdat de defilee, cascade şi numeroase lacuri, înălţimea maximă fiind atinsă de vîrful Marcy, 1629 m (n.tr.).

la Onondaga, nici picior de fermier printre ei, treceau o mulţime de maşini elegante, unele dintre ele cu şoferi îmbrăcaţi în livrele, şi pe verandele lungi ale hotelurilor stăteau şi-şi citeau ziarele oameni evident plini de bani. Mie mi s-a părut oarecum ciudat că în toiul serii parcă nimeni nu avea altceva mai bun de făcut decît să citească ziarul, pînă cînd am ajuns la hotelul nostru, la Grand Union, care era şi cel mai luxos dintre toate, cu o verandă impresionant de lungă şi de lată, unde un hamal ne-a luat bagajele şi un portar s-a suit în maşina noastră ca s-o parcheze, acolo mi-am dat seama că ziarul citit de toţi era de fapt *Racing Form*, Monitorul Curselor, erau un teanc întreg la recepţie cu data de a doua zi în capul paginii şi cu lista curselor de a doua zi pentru ca amatorii de pariuri să aibă ce studia, şi nu conţinea nimic altceva afară de ştiri despre cai, la Saratoga în luna august nimeni nu se interesa de nimic altceva decît de cai, aşa încît ziarele se conformau şi ele şi nu dădeau decît titluri legate de cai, buletine meteo pentru cai, horoscoape de cai, cine nu ştia ar fi zis că lumea era populată numai de cai, cu excepţia cîtorva oameni excentrici care se adunaseră acolo să afle ce mai era nou în lumea cailor.

Rotindu-mi privirile peste holul hotelului am descoperit una sau două persoane al căror interes în legătură cu caii nu părea deloc sincer, doi inşi destul de şleampeţi care şedeau în fotolii alăturate şi-şi coborau ochii în ziare numai cînd mă uitam la ei. Recepţionerul a recunoscut-o pe Miss Drew şi s-a declarat încîntat de sosirea ei în sfîrşit, erau deja destul de îngrijoraţi, a zis el zîmbind, şi mi-am dat seama că ea avea camerele rezervate pentru toată luna de curse chiar dacă nu stătea în ele, aici venea de obicei în această perioadă a anului indiferent dacă o trimitea dl. Schultz sau nu. Am urcat la etaj, într-un apartament somptuos unde m-a izbit din prima clipă cît de mărunt şi de modest fusese Hotelul Onondaga. Pe măsuţa de cafea era un coş enorm plin cu fructe, cu o carte de vizită din partea conducerii hotelului, într-un colţ era un bar cu o tavă de pahare de cristal cu picior subţire şi carafe cu vin alb şi vin roşu, o găletuşă cu gheaţă, o sticlă pătrată care avea agăţată de gît cu un lănţişor o etichetă pe care scria *BOURBON* şi o alta pe scria *SCOTCH* şi o sticlă mare albastră cu apă minerală, ferestrele înalte cu geamuri care ajungeau pînă aproape de podea lăsau să intre o mulţime de lu-

mină, iar din tavan atîrnau ventilatoare cu pale lungi care se roteau încet şi răcoreau atmosfera, paturile erau interminabile şi covoarele groase şi moi. Curios lucru, dar nu mai aveam o părere chiar aşa grozavă despre dl. Schultz văzînd că din tot ce era în jurul meu nimic nu depindea de el.

Drew îmi urmărea încîntată reacţiile la tot acel lux, mai ales atunci cînd am încercat arcurile patului sărind pe spate în mijlocul lui a sărit şi ea peste mine şi ne-am rostogolit amîndoi cînd într-o parte cînd în cealaltă mimînd o luptă la adăpostul căreia de fapt ne încercam puterile unul altuia. Deşi era destul de voinică am imobilizat-o sub mine destul de repede, aşa că a trebuit să implore:

— Nu, nu acum, te rog, am făcut planuri pentru seara asta, vreau să te duc să-ţi arăt ceva minunat.

Deci ne-am îmbrăcat mai mult în alb, potrivit pentru o seară de vară, eu cu un costum de pînză la două rînduri, oarecum şifonat, pe care Drew mi-l comandase de la furnizorul ei preferat din Boston, ea cu un sacou elegant albastru, tot din pînză, şi fustă plisată albă. Mie-mi plăcea la nebunie că ne îmbrăcam în camere alăturate, cu uşa dintre ele larg deschisă, îmi plăcea pentru că presupunea o relaţie avansată, ne pregăteam să fim văzuţi împreună. Am coborît în holul ticsit de lume care căuta să-şi omoare seara cu ceva, inclusiv cei doi prieteni ai mei cam şleampeţi, şi am ieşit în faţa hotelului unde încă se mai ridica dogoarea din timpul zilei din trotuar către cerul mai răcoros, aşa că ea a propus s-o luăm încet pe jos.

Am traversat bulevardul pe lîngă poliţistul în cămaşă cu mîneci scurte care dirija circulaţia. Cum să iei în serios un poliţist îmbrăcat aşa?! Nu ştiam ce era, locul ăla grozav pe care voia să mi-l arate, dar m-am hotărît să nu mă las să alunec pe panta visărilor cu ochii deschişi în ţara minunilor. Aş fi dat orice să fim iarăşi împreună în fundul pădurii, dar eram aici, treceam prin faţa unor pajişti impozante, pe la umbra unor copaci tenebroşi cu coroane întinse, care ascundeau în spatele lor ditamai căsoaiele, asta da staţiune serioasă şi plină de posibilităţi, dar pe mine mă ispitea să nu mă mai uit la nimic altceva decît la ea, atît de strălucitoare se prezenta încît aproape că uitasem datele problemei, nu exista să treacă vreo persoană pe lîngă noi pe stradă şi să n-o

observe pe Drew, să nu tresară la vederea ei, ceea ce pentru mine era motiv de cocoşeală prostească, în schimb ne ţineam de mînă şi deodată căldura mîinii ei a fost ca un semnal de alarmă, m-a dus cu gîndul la sîngele pompat şi de aici mi-a trecut prin minte viziunea unei cumplite răzbunări.

— N-aş vrea să par prost crescut, i-am spus, dar cred c-ar fi bine să stăm fiecare la locul nostru. Adică să nu ne mai ţinem de mînă.

— Dar mie-mi place.

— O să ne ţinem altă dată. Vă rog, daţi-mi drumul. Nu ştiu cum să vă explic, dar părerea mea, din experienţa pe care-o am, este că sîntem supravegheaţi.

— Da' pentru ce? De unde ştii? Vai de mine, ce nebunie! a exclamat ea şi s-a întors să se uite în urmă. Unde? Nu e nimeni.

— Vă rog foarte mult, nu întoarceţi capul! Nici n-o să vedeţi pe nimeni, credeţi-mă pe cuvînt. Unde vine, locul ăsta unde mergem acuma? Că poliţiştii de-aici din oraş, nu se poate pune bază pe ei, dacă banii le vin de la New York.

— Pentru ce să punem bază pe ei?

— Pentru protecţia unor cetăţeni care respectă legile, adică dumneavoastră şi cu mine, nu se cheamă că asta sîntem?

— Da' de cine trebuie să ne apere?

— De ăia ca noi. De gangsteri.

— Adică eu sînt gangsteră? a întrebat ea.

— Vorba vine. În cel mai rău caz sînteţi metresa unui gangster.

— Sînt metresa ta, a zis ea, după o clipă de gîndire.

— Sînteţi metresa d-lui Schultz, i-am întors-o eu.

Se lăsase seara şi era linişte peste tot.

— Dl. Schultz este un tip foarte mărunt, a zis ea.

— Ştiaţi că şi Clubul Brook tot al lui este? Are tot felul de legături în oraşul ăsta. Nu vi s-a părut că n-are încredere să vă scape din ochi?

— Păi de-aia eşti tu aici. Ca să stai cu ochii pe mine.

— Dumneavoastră aţi cerut să vin, i-am spus eu. Şi asta înseamnă că precis acuma ne supraveghează pe-amîndoi. Ştiaţi că e-nsurat?

— Da, a zis ea după o ezitare de moment. Bănuiam.

— Bun, şi? Care-i poziţia dumneavoastră? V-aţi gîndit la asta vreodată? Nu uitaţi c-a făcut o greşeală de neiertat cînd v-a săltat pe-amîndoi de la restaurant atunci seara, pe Bo şi pe dumneavoastră.

— Stai puţin, a zis ea şi m-a luat de braţ.

Ne-am oprit faţă în faţă la umbra unui perete înalt de verdeaţă.

— Credeţi că-i un tip mărunt? am insistat eu. Toţi cei care au crezut aşa ceva despre el sînt morţi. În noaptea aia, cînd aţi ieşit din cameră, v-aduceţi aminte că v-am dus înapoi în pat?!

— Da, de ce?

— Tocmai se scăpa de un cadavru. Grăsanul ăla cu baston. Furase nişte bani, drăguţul de el. Adică vreau să zic că nu era mare pierdere. Dar oricum, s-a întîmplat.

— Bietul de tine, deci despre asta era vorba.

— Şi nasul meu tot pentru asta a fost, dl. Schultz l-a pus pe Lulu să-mi dea borşu' ca să explice petele de pe covor.

— Deci tu mă protejai pe mine, a zis ea lipindu-şi buzele moi şi reci de obrazul meu. Billy Bathgate. Îmi place numele ăsta pe care ţi l-ai ales. Ai tu idee cît de mult îl iubesc pe Billy Bathgate?

— Doamnă Preston, eu sînt atît de nebun după dumneavoastră că nici nu văd pe unde merg. Dar acum nici nu aduc vorba despre asta, nici măcar nu-mi trece prin minte aşa ceva. N-a fost bună ideea să venim aici. Poate ar fi mai bine să mergem în alt oraş. Omul ăsta omoară cum respiră.

— Mai discutăm noi despre asta, a zis ea apucîndu-mă de mînă, am dat colţul împreună pe lîngă nişte boscheţi înalţi şi ne-am trezit în faţa unui pavilion luminat ca ziua unde se strîngea lumea şi veneau maşinile ca la concert.

Am intrat într-un cort mare iluminat de becuri, ca să ne uităm la nişte cai cum dădeau roată unei arene cu nisip pe jos şi fiecare cal avea spinarea acoperită de o pătură de catifea cu un număr brodat într-un colţ, iar privitorii ţineau în mîini programe tipărite în care găseau genealogia şi datele fiecăruia — cai tineri care nu participaseră niciodată la curse, prezentaţi pentru vînzare. Drew îmi explica în şoaptă ce vedeam, parcă am fi fost în biserică. Eu eram din ce în ce mai agitat, aproape că o uram

pentru ideea de a veni împreună aici. Nu era în stare să se concentreze asupra lucrurilor importante, fata asta — mintea ei nu funcţiona normal. Tot uitîndu-mă la cai am observat că aveau părul lucios pe corp şi cozile pieptănate, unii dintre ei îşi înălţau capetele smucind de lesă, frîu, sau cum s-o fi numind cureaua aia cu care-i mînau îngrijitorii, alţii mergeau cu capetele lăsate în jos, privind în pămînt, dar toţi aveau nişte picioare incredibil de subţiri şi dădeau impresia de frumuseţe din cauza mersului ritmat. Se lăsau duşi de nas la propriu, erau hrăniţi pentru comerţ sau antrenaţi pentru curse, în orice caz vieţile nu le aparţineau şi totuşi emanau graţia asta naturală care aducea a înţelepciune — îmi insuflau un anumit respect. Aerul din jurul lor mirosea vag dar nu neplăcut a paie, un miros care parcă le amplifica prezenţa de ditamai animalele. Drew se uita la ei cu atenţia încordată, fără să scoată o vorbă, ci numai arătînd cu degetul atunci cînd un cal i se părea şi mai grozav decît ceilalţi. Din cine-ştie-ce motiv obscur, treaba asta m-a făcut gelos.

Pe urmă am început să examinez lumea care asista la prezentarea cailor şi am observat că majoritatea făceau o întreagă paradă cu ţinuta lor sport concentrată pe tema cailor, bărbaţii cu lavaliere de mătase la gît, mulţi dintre ei cu port-ţigarete lungi, ca Preşedintele Roosevelt — în orice caz, aşa stăteau toţi de cu nasul pe sus încît am simţit nevoia să-mi îndrept şi eu umerii. Nici unul nu rivaliza cu Drew ca apariţie, dar erau din categoria ei, oameni cu gîtul lung, drepţi şi zvelţi, îţi dădeau impresia că aveau siguranţa în sînge şi m-am gîndit că ar fi fost interesant să am şi eu un program în care să fie trecute genealogia şi datele fiecăruia dintre ei. În tot cazul, nu mai eram atît de tensionat, mă mai liniştisem. Ne găseam pe tărîmul inexpugnabil al celor privilegiaţi, aici dacă ar fi apărut vreun gangster ar fi sărit imediat în ochii tuturor, chiar şi eu, deşi purtam haine potrivite cu bunul gust de fată bogată al lui Drew şi avusesem ideea să-mi pun şi ochelarii falşi de băiat studios, am simţit din cele una sau două priviri discrete aruncate în direcţia mea că eram la limita de jos a ce puteau tolera nasurile vecinilor mei. Mi-a trecut prin minte că poate Drew ştia ea ce făcea, în felul ei special de a-şi crea propria lume, la fel cum dl. Schultz şi-o crea pe a lui, adică fără să se gîndească prea mult.

După ce dădeau ocol arenei o dată sau de două ori, caii erau conduşi printr-un culoar într-un fel de amfiteatru, bănuiesc că asta era, din cîte vedeam eu de acolo din colţul meu, unde privitorii şedeau pe scaune dispuse sub formă de gradene şi se auzea un crainic. Drew mi-a făcut semn şi am ieşit, am ocolit cortul pînă la intrarea principală scăldată în lumină, unde şoferii aşteptau proptiţi de maşini, şi am pătruns în amfiteatru ca să vedem aceiaşi cai, dar de data asta de la înălţime, sub reflectoarele arenei de licitaţie, crainicul, adică licitatorul, proclamînd virtuţile fiecăruia în parte. După care, în timp ce calul respectiv era adus de căpăstru pînă lîngă podiumul lui, începea să liciteze şi ţinea evidenţa ofertelor pe care le primea nu atît din partea publicului de pe scaune, după cîte mi-am dat eu seama la un moment dat, cît de la nişte funcţionari ca şi el, răspîndiţi în cîteva puncte ale amfiteatrului, care de fapt îi comunicau cifrele avansate discret şi în tăcere de diverşii amatori în numele cărora licitau. Totul părea un imens mister şi sumele vînturate îţi luau piuitul, creşteau la început cu paşi mari, apoi în salturi — treizeci, patruzeci, cincizeci de mii de dolari, cifre care probabil că speriau pînă şi caii din moment ce unii se trezeau să se balege exact cînd erau aduşi în ring. Ori de cîte ori s-a întîmplat aşa ceva, a apărut imediat un negru îmbrăcat în smoching, cu o lopată şi o greblă, şi a adunat repede ruşinea de sub ochii lumii.

În asta consta spectacolul. Eu după două-trei minute văzusem cam tot ce m-ar fi putut interesa, în schimb Drew nu se mai sătura. Deasupra capetelor noastre era un du-te-vino neîntrerupt de oameni care se plimbau de colo-colo printre şirurile de scaune şi se treceau în revistă unii pe ceilalţi, ai fi zis că imitau involuntar defilarea cailor din arena de alături. Drew s-a întîlnit cu o pereche cu care se cunoştea, apoi s-a mai apropiat un bărbat şi în doi timpi şi trei mişcări s-a strîns un grupuleţ de prieteni care vorbeau toţi cu toţi, iar ea nici măcar nu a pomenit de mine, ceea ce mi-a creat starea de spirit potrivită rolului pe care-l jucam de fapt, acela de supraveghetor. Mă scîrbeau, femeile alea care se îmbrăţişau şi pasămite se sărutau pe obraz, dar care nu făceau altceva decît să-şi atingă obrazurile pentru o clipă şi să-şi ţocăie aerul la ureche una alteia. Erau cu toţii bucuroşi s-o vadă pe Drew. Îmi făceau impresia că vibrau la unison, ca nişte cili.

La un moment dat au scos nişte chicoteli, probabil adresate mie, şi chiar dacă presupunerea asta nu se baza pe absolut nimic, lucru de care tot eu mi-am dat seama, am preferat să mă îndepărtez de ei şi m-am sprijinit de o balustradă cu ochii pironiţi pe caii de jos din ring. Oare ce căutam eu acolo? Mă simţeam singur cuc. Dl. Schultz trăise cu Drew Preston cîteva săptămîni, era limpede ca bună-ziua că eu reprezentasem următoarea noutate cît de cît interesantă, dar asta doar două-trei zile acolo, şi gata. Ce prostie făcusem să-mi dau pe faţă temerile. Nu mai putea ea de temerile mele. Îi povestisem de moartea lui Julie Martin şi, dovadă, parcă i-aş fi povestit ca mă lovisem de colţul mesei.

M-am trezit însă deodată cu ea lîngă mine, lipindu-se de şoldul meu, şi am urmărit împreună cum intra un nou cal în arenă, nici jumătate de minut nu trecuse şi revenisem la o iubire de cîrpă. Toate resentimentele mi s-au evaporat şi mi-am reproşat faptul că mă îndoisem de fidelitatea ei. Mi-a spus că ar fi cazul să mîncăm ceva şi mi-a propus să mergem la Clubul Brook.

— Credeţi că e prudent? am întrebat eu.

— O să ne comportăm exact cum se aşteaptă de la noi, a zis ea. Metresa şi supraveghetorul. Eu una mor de foame, tu nu?

Aşa încît am luat un taxi pînă la Clubul Brook care era într-adevăr elegant, cu un baldachin pînă la marginea trotuarului, cu uşile cu ochiuri de cristal şi pereţii placaţi cu panouri îmbrăcate în piele, localul tipic pentru amatorii de cai, totul în verde închis, cu veioze cu abajur pe mese şi profile de cai de curse celebri agăţate pe pereţi, ceva mai mare decît Ambasadorul. Şeful de sală s-a uitat la Drew şi n-a mai stat pe gînduri, ne-a condus imediat la o masă ultracentrală, chiar lîngă un ringuleţ de dans. Ăsta era tipul cu care trebuia să iau legătura dacă se întîmpla ceva, dar nici nu m-a băgat în seamă, Drew a comandat totul. Am mîncat cîte un cocktail de creveţi, cîte un muşchi de vită prăjit la un loc cu legume tocate, cîte o salată mărunţită cu anşoa — nici nu-mi dădeam seama ce foame mi-era. Comandasem şi o sticlă de vin roşu franţuzesc din care am băut amîndoi, deşi ea l-a băut aproape pe tot. Era atît de întuneric în sală, încît să fi fost acolo prieteni de-ai ei împătimiţi de cai şi tot n-ar fi răzbit cu privirea prin lumina slabă şi bine ascunsă de abajururi ca s-o recunoască. Mă simţeam din nou bine. O aveam în faţa mea,

numai peste masă, în coconul nostru de lumină, şi eu încercam să-mi reamintesc tot timpul că făcusem amor cu ea, că o cunoscusem în ipostaza ei carnală, că o adusesem la orgasm şi asta pentru că voiam s-o luăm de la capăt, dar cu aceeaşi dorinţă arzătoare, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, să-mi pun aceleaşi întrebări despre ea, să întorc pe toate părţile aceeaşi curiozitate, aceleaşi iluzii despre calităţile ei fizice, aşa cum te uiţi la o actriţă într-un film. Atunci mi-am dat seama pentru prima oară că relaţiile sexuale nu se pot ţine minte. Îţi aminteşti faptul în sine, revezi decorul, poate chiar şi detaliile, dar partea efectiv sexuală a relaţiilor sexuale nu-ţi rămîne în minte, realitatea lor concretă are darul de a ţi se autoşterge din memorie, anatomia celuilalt, asta da, ţi-o aminteşti şi plecînd de la ea poţi să te pronunţi în ce măsură ţi-a plăcut sau nu, dar esenţa aceea care te smulge, parcă, din propria ta fiinţă, care te face să te pierzi sau să te temi că de atîta iubire o să-ţi plesnească inima ca la execuţie, aia nu-ţi lasă nici o urmă în creier, deduci pur şi simplu că a avut loc, observi că a trecut nişte timp şi ai în faţa ochilor o siluetă pe care îţi doreşti s-o umpli din nou.

Într-un tîrziu şi-a făcut apariţia şi orchestra pe estradă şi mi-am recunoscut prietenii de la Clubul Ambasador, aceeaşi formaţie cu aceeaşi solistă vai-de-ea, numai pielea şi osul, care tot timpul îşi trăgea în sus pe sîni rochia de seară fără bretele şi care acum se aşezase pe un scaun mai într-o parte şi dădea din cap în ritmul primului număr, o piesă instrumentală. Ne-am încrucişat privirile şi ea mi-a zîmbit şi mi-a făcut un semn din bărbie fără să se oprească nici o clipă din jocul de cap pe muzică, iar eu am fost foarte mîndru că mă recunoştea. Nu ştiu cum, dar i-a anunţat şi pe instrumentiştii din orchestră de prezenţa mea acolo, saxofonistul s-a întors către mine şi a suflat mai tare în cornet, bateristul a început să rîdă văzînd cu cine eram şi şi-a răsucit beţele în direcţia mea, m-am simţit exact ca acasă. Nişte prieteni de-ai mei, i-am explicat lui Drew încercînd să acopăr muzica, fericit că-mi puteam dezvălui ipostaza de Bărbat-ieşit-în-lume, şi băgînd mîna în buzunar ca să mai verific o dată că nu pierdusem cei o mie de dolari de la dl. Berman, fiindcă, nu-i aşa?, s-ar fi cuvenit să ofer ceva de băut orchestrei după ce se termina programul.

Către sfîrşitul mesei Drew se cam pleoştise, stătea cu cotul pe masă şi cu bărbia proptită în pumn şi se uita fix la mine, cu un zîmbet fără ţintă dar plin de afecţiune. De-acum mă simţeam în largul meu, lipsa de lumină dintr-un club de noapte te susţine, este ca un fel de pălărie de întuneric ţinut sub control, spre deosebire de întunericul de sub cerul liber al nopţii de afară care te copleşeşte cu posibilităţile lui insondabile, şi muzica mi se părea atît de limpede şi de sugestivă, nu cîntau decît piese foarte răspîndite, una după alta, şi toate versurile păreau pline de semnificaţii şi potrivite mănuşă, iar pasajele melodice interpretate de solistă îmbrăcau totul în limpezimea unui adevăr nepreţuit. Întîmplător, unul dintre cîntece se numea „Eu şi umbra mea" şi ne-a apucat rîsul pe amîndoi, pentru că zicea cam aşa: „Eu şi umbra-a-a mea ne plimbăm pe bu-u-uleva-ard", ceea ce mie mi s-a părut un fel de mesaj ironic adresat micii noastre conspiraţii, aşa că nu m-aş fi mirat dacă-l vedeam pe Abbadabba Berman făcîndu-şi apariţia în ritm de dans, era aceeaşi străveche poveste, ca de obicei, cum mă îndepărtam cît de cît de dl. Schultz, cum nu mai eram sigur de nimic. Avusese dreptate Drew că aici trebuia să venim, dacă eram cumva supravegheaţi procedam corect luîndu-ne masa la clubul lui, ne dovedeam loialitatea restituindu-i de fapt banii, venisem pe domeniul lui şi aici mă simţeam mai aproape de el, nici nu-mi mai era chiar aşa teamă.

Prin urmare, m-am hotărît să nu-mi mai fac atîtea griji, să nu mai caut tot felul de soluţii, ci să las soarta noastră a amîndurora în seama impulsurilor lui Drew, să mă pun cu totul la dispoziţia ei, ca un însoţitor care lucra în interesul d-lui Schultz ce eram, pentru că ea ştia mai multe decît mine, nu avea cum să nu ştie, şi deşi se vedea clar că-i lipsea orice simţ practic, în schimb avea în ea puterea naturii. Ştia realmente să se descurce şi cu toată nepăsarea ei uite că mai era încă în viaţă. Ba chiar, aici la Saratoga era mai în siguranţă decît oriunde altundeva pentru că dl. Schultz mă trimisese pe mine să am grijă de ea. Habar n-aveam a cui fusese ideea ca ea să vină aici, dar stînd eu şi gîndindu-mă am ajuns la concluzia că se putea la fel de bine ca ea însăşi să fi fost la originea acestei excursii refuzînd să părăsească Onondaga, după cum se putea ca dl. Berman s-o fi expediat insistînd că trebuia neapărat să dispară.

La un moment dat a început dansul pe ringuleţul din faţa mesei noastre şi cînd mi-a spus că voia şi ea să danseze, şi anume cu mine, i-am sugerat foarte răspicat că era cazul să plecăm acasă. Am achitat eu nota de plată urmînd însă sfaturile ei în materie de bacşişuri, şi înainte de a pleca i-am lăsat barmanului bani cît să dea de băut la toată orchestra. Apoi am luat un taxi pînă la Hotelul Grand Union şi în mod ostentativ am intrat fiecare pe uşa lui în camerele altminteri alăturate, pentru ca odată înăuntru să ne regăsim chicotind la uşa larg deschisă dintre ele.

De dormit am dormit separat, iar dimineaţa, cînd m-am trezit, am găsit pe pernă un bilet de la ea. Se dusese să-şi ia micul dejun cu nişte prieteni. Mă sfătuia să-mi cumpăr bilet de intrare la clubul hipic şi-mi dădea întîlnire acolo pentru masa de prînz, inclusiv numărul lojei ei. Muream după scrisul ei, desena literele atît de egale şi de rotunde încît ai fi zis că erau de fapt tipărite, iar în locul punctelor de pe *i*-uri punea cerculeţe.

Am făcut duş, m-am îmbrăcat şi am coborît val-vîrtej. Cei doi indivizi nu erau în hol. La standul de presă de la recepţie am găsit ziare chiar din dimineaţa respectivă, am luat cîteva şi m-am dus să mă aşez pe un fotoliu mare de răchită de pe veranda din faţă ca să le citesc în linişte. Fusese desemnat juriul. Apărarea nu scosese încă din mînecă nici unul dintre atuurile ei imbatabile. Procesul abia astăzi începea efectiv şi am găsit citată o declaraţie a procurorului care era de părere că avea să dureze cel mult o săptămînă. *Daily News* publica o fotografie cu dl. Schultz şi Dixie Davis stînd de vorbă cap în cap pe un coridor de lîngă sala de judecată. *Mirror* îl prezenta pe dl. Schultz coborînd treptele tribunalului cu un zîmbet larg şi forţat pe faţă.

M-am ridicat şi am pornit pe Broadway în căutarea unui magazin care să aibă şi cabină telefonică. După ce am schimbat un pumn de mărunţiş, i-am cerut centralistei numărul pe care mi-l dăduse dl. Berman. Nici pînă în ziua de astăzi nu ştiu cum reuşea să obţină număr pentru un telefon despre care compania de telefoane habar n-avea, dar mi-a răspuns de la primul sunet. I-am dat raportul, că ajunsesem în oraş la ora prevăzută, că mersesem să vedem vînzările de mînji şi că azi urma să ne petrecem toată ziua la curse. Că doamna Preston se întîlnise cu cîţiva

prieteni, nişte idioţi cu care nu vorbise decît idioţenii, că mîncasem la Clubul Brook, şi că renunţasem să mai stabilesc vreun contact cu tipul de-acolo, mi se păruse inutil din moment ce totul mergea ca unse. Nu i-am ascuns nimic în legătură cu toate astea, fiindcă eram convins că oricum aflase deja totul.

— Bravo, băiete. Vrei să pui şi tu la bătaie nişte bani din ăia de cheltuială?

— Sigur că aş vrea, am zis eu.

— Vezi calul de pe poziţia a treia în cursa a şaptea. Ăla o să fie un pariu bun, cu sorţi a-ntîia.

— Cum îl cheamă?

— De unde dracu' să ştiu eu, îl ai acolo-n program, tu ţine minte atît: numărul trei, poţi să ţii minte atîta lucru, da? Trei. Avea o voce iritată. Ce cîştigi poţi să păstrezi. Să-i iei cu tine la New York.

— La New York?!

— Mda, ia trenul. Avem nevoie de tine acolo pentru nişte treburi. Te duci acasă şi aştepţi.

— Şi doamna Preston? am întrebat eu, moment în care centralista s-a băgat pe fir şi mi-a cerut să mai introduc alţi cincisprezece cenţi. Dl. Berman m-a pus să-i dau numărul de la care sunam şi să închid. Nici n-am pus bine receptorul în furcă şi telefonul a şi sunat. Am auzit un scrîşnet de chibrit şi pe urmă pe dl. Berman dînd fumul afară pe nas.

— E-a doua oară că spui oamenilor pe nume, a mîrîit el.

— Mă scuzaţi. Dar cu ea ce fac? am întrebat.

— Unde e ridichea în momentul ăsta? m-a întrebat el în loc de răspuns.

— La micul dejun.

— Doi prieteni de-ai tăi au şi pornit într-acolo. O să-i vezi probabil la hipodrom. Unul dintre ei, poate-l convingi chiar să te repeadă cu maşina pînă la gară, dacă-l rogi frumos.

Aşa, va să zică, mă gîndeam după aceea, bătînd străzile din Saratoga şi dînd ocol aceloraşi clădiri de mai multe ori, ca şi cum aş fi mers undeva anume, ca şi cum aş fi avut o destinaţie bine stabilită, îmi dăduse toţi banii ăia, evident mai mulţi decît aveam nevoie pentru o zi sau chiar două, ăia erau bani cu care puteam arunca în dreapta şi-n stînga o săptămînă întreagă, la hotel, la

restaurante, pe pariuri, dacă Drew Preston ar fi avut chef să joace. Şi totuşi ceva se schimbase. Ori că aveau nevoie de mine la New York pe bune, ca un fel de avangardă a revenirii trupelor în oraş, ori că voiau să mă ştie undeva unde nu le stăteam în cale — ceva se schimbase. Poate că dl. Schultz, nemaiavînd-o pe Drew sub ochi, se lăsase convins de ce primejdie reprezenta ea pentru el, sau poate că sentimentul lui de alienare pur şi simplu reflecta sentimentul ei de alienare, pentru că deşi dl. Berman dădea de înţeles că dl. Schultz era nepermis de amorezat de ea, mie mi se păruse, la vreo săptămînă şi ceva de cînd îi văzusem prima oară împreună, că dl. Schultz mai mult o ignora pe Drew decît o băga în seamă, o transformase într-un fel de obiect de paradă, o frumuseţe care-i sporea lui însuşi prestanţa, mai degrabă decît o persoană pe care s-o fi curtat, s-o fi luat de mînă sau la care să fi părut a ţine din toată inima, în felul acela cald şi prostesc în care se comportă de obicei oamenii îndrăgostiţi. Indiferent ce decizie fusese adoptată, după mine singurul lucru realist pe care-l puteam face era să plec de la premiza că ţinea de domeniul coşmarului. Şi azi mă simt mîndru de băiatul care eram pe-atunci, care gîndeam printre fiorii de groază cînd toată lumea ştie că nu există gîndire mai rapidă decît gîndirea trupului, iar trupul gîndeşte precis, nu greşeşte niciodată, pentru că el, spre deosebire de creier, nu este îmbibat de caracter, deci cel mai bun lucru pe care-l puteam face era să mă aştept la ce era mai rău, aşa încît nici nu mai ţin minte pe ce stradă am ajuns la hotel sau cum am trecut prin hol, tot ce ştiu este că m-am trezit în camera mea, cu Automaticul încărcat în mînă — nu glumesc, cu mîna încleştată pe mînerul pistolului. Deci la aşa ceva mă aşteptam. Şi partea cea mai proastă era că dl. Schultz se întorsese împotriva ei, avea iarăşi nevoie de-o moarte, îşi consuma omorurile atît de repede zilele-astea, încît avea nevoie de ele din ce în ce mai des. Ce i-ar fi putut ea spune, ce i-ar fi putut face, cînd el nu mai era în stare să-şi poarte singur de grijă, cînd legea îl ţintuia la pămînt, cînd banda i se împrăştia ca lovită de bombe, iar el rămăsese singur şi părăsit, ca amărîţii ăia de copii din China care zbierau printre exploziile obuzelor*, cu eşafodajul prăbuşindu-se în jurul lui?!

* Aluzie la masacrarea populaţiei civile de către trupele japoneze care au invadat în 1931 Manciuria, regiune din nord-estul Chinei (n.tr.).

Curios era faptul că dl. Schultz ştia totul despre trădare dar nu şi cui i se datora, acelui spirit de lăcomie entuziastă al nostru al tuturor lăsat să zburde liber, pentru că altfel de ce şi-ar mai fi bătut capul omul lui, Abbadabba, să-mi paseze mie pontul cu calul? D-lui Schultz îi lipsea imaginaţia, mintea lui funcţiona convenţional — avusese dreptate Drew, era un tip mărunt. Deocamdată, însă, trebuia să fac faţă unor responsabilităţi executive îngrozitoare, trebuia să ajut valul să treacă, trebuia să conving oamenii să facă anumite lucruri care mi se păreau mie necesare, şi asta dintr-o poziţie lipsită de orice fel de autoritate. Tot gîndindu-mă ce şi cum, mi-am adus aminte că eroii principali din filme îşi puneau asistenţii şi secretarele să rezolve cutare sau cutare lucru. Eu aveam pe noptieră un pliant cu serviciile oferite de Hotelul Grand Union, masaj, frizerie, florărie, o agenţie a căilor ferate Western Union şi multe altele. Cu alte cuvinte, îmi stătea la dispoziţie un hotel întreg. Mi-am luat inima în dinţi, am ridicat telefonul şi cu o voce cît mai baritonală cu putinţă, dar blîndă, mimînd felul acela, pe nas, în care vorbeau prietenii lui Drew, i-am comunicat centralistei hotelului că aş fi vrut să vorbesc cu domnul Harvey Preston la Hotelul Savoy-Plaza din New York şi că dacă nu răspundea o rugam să afle ea de la centralista de acolo la ce număr putea fi găsit, după părerea mea la Newport. Cînd am pus receptorul jos îmi tremura mîna, mie, maestru în ale jonglatului. Şi cum bănuiam că o să dureze ceva timp pînă să-l găsească pe Harvey, aflat fără îndoială în cine-ştie-ce pat şi ce companie pe gustul lui, am sunat serviciul la cameră unde mi-a răspuns o voce foarte respectuoasă şi mi-a notat comanda, pepene galben cu miere, fulgi de porumb cu frişcă, omletă cu şuncă şi cîrnăciori, pîine prăjită, gem, patiserie daneză, cafea cu lapte — mă rog, am luat meniul de la un capăt la celălalt. Apoi m-am instalat pe un scaun cu perne, lîngă ferestrele deschise, am ascuns Automaticul după perna de la spetează şi am aşteptat să mi se aducă micul dejun. Mi se părea foarte important să rămîn absolut nemişcat, aşa cum faci de obicei în baie ca să rezişti la apa clocotită. Deci la volan era Mickey şi celălalt era probabil Irving, pentru că indiferent cu ce intenţii veneau, aici la Saratoga trebuia lucrat cu precizie, poate chiar cu răbdare, trebuia o lovitură abilă şi care să nu lase nici o şansă celuilalt, mai degrabă

decît un acces de furie. Mie îmi plăceau şi unul şi altul pentru că erau oameni calmi şi nu purtau pică nimănui, nu se plîngeau niciodată, poate că în sinea lor aveau îndoieli, dar în orice caz îşi făceau treaba.

Mă gîndeam cum să-l abordez pe spilcuitul ăla de Harvey. Speram să se afle pe lîngă un telefon, fie şi alb, să mă asculte pînă la capăt, deşi bănuiam că soarta lui Drew îl preocupa în cel mai bun caz simbolic, dată fiind avalanşa de facturi neachitate sau de cecuri bancare cu ramburs pe care mai mult ca sigur că le primise prin poştă toată vara, eu intenţionam să mă prezint drept un simplu mesager al dorinţelor soţiei lui, ca să-i sune cît mai practic cu putinţă. În momentul acela îmi zburase din minte orice interes personal legat de doamna Preston, în tot cazul orice ar fi putut sugera sentimente de dragoste sau de vinovăţie în glasul meu. Nu-i vorbă, că nici n-aş fi avut de ce să mă simt vinovat faţă de Harvey, dar lăsînd asta la o parte, ajunsesem într-o situaţie în care numai de afecţiune cu tentă erotică nu-mi ardea mie; cînd eşti terorizat orice altceva ţi se şterge din minte ca un fum, eu unul nici nu mai ştiam că făcusem amor cu Drew, nici măcar nu-mi închipuiam că aşa ceva ar fi fost posibil, nu mă mai interesa cîtuşi de puţin. La un moment dat a bătut cineva la uşă. Era chelnerul care-mi adusese micul dejun pe un cărucior şi care a transformat căruciorul însuşi în masă ridicîndu-i aripile laterale pe sub faţa de masă albă. Toată mîncarea era servită în sau sub vase din argint masiv. Pepenele era pus într-un castron de argint, cu gheaţă împrejur. Cu o seară înainte Drew mă învăţase să nu exagerez cu bacşişurile, aşa încît l-am expediat pe chelner foarte sigur pe mine, apoi m-am aşezat la loc lovindu-mă cu noada de pistol şi am rămas cu gura căscată în faţa acelui mic dejun pe care-l comandasem atît de mare de parcă aş fi cărat după mine pe unde mergeam tot Bulevardul Bathgate, cu toate fructele pămîntului răsturnate pe farfuria mea. Mi-era dor de mama, tînjeam după geaca mea de la Stafii, cu o faţă albă şi cu cealaltă neagră, aş fi vrut să pot şuti cîte ceva din cărucioare şi să-mi fac veacul prin jurul depozitelor de bere ca să-l văd şi eu măcar o dată pe celebrul Schultz Olandezul.

La ora prînzului, după ce-mi făcusem bagajul şi-l lăsasem la recepţie în grija şefului de tură, am întrebat cum se ajungea la

hipodrom şi am luat-o pe jos în direcţia respectivă. Era cam la un kilometru şi jumătate depărtare de hotel, la capătul unui bulevard larg străjuit de case sobre cu cîte trei nivele şi verande late, una după alta la fel, fiecare avînd în pragul curţii din faţă cîte o pancartă pe care scria *LOC DE PARCARE*, iar proprietarii stăteau la stradă şi făceau semn maşinilor care treceau ca să le ademenească la ei. La Saratoga toată lumea încerca să mai cîştige cîte un ban, inclusiv stăpînii căsoaielor ălora cu frontoane. Cele mai multe maşini se îndreptau spre parkingul aflat chiar lîngă hipodrom şi la fiecare intersecţie era cîte un poliţist în cămaşă cu mîneci scurte care le făcea vînt cu mîna într-acolo. Nimeni nu părea grăbit, maşinile negre se mişcau într-un ritm solemn, nimeni nu claxona, nimeni nu căuta să depăşească, eu unul circulaţie mai manierată ca acolo nu văzusem nicăieri. Am căutat din ochi Packard-ul deşi ştiam că n-aş fi avut cum să-l văd, dacă plecaseră chiar şi dis-de-dimineaţă şi chiar cu Mickey la volan tot nu ar fi reuşit să ajungă aici decît mult după prînz. La un moment dat am zărit acoperişul verde al tribunei centrale, ca un bastion cu flamuri în vîrf răsărind dintre copaci, şi am pătruns şi eu în complex o dată cu valul de oameni care se revărsau către porţi îmbrăcaţi ca pentru o zi festivă, cu pălării de fetru pe cap şi umbreluţe de soare, cu binocluri agăţate de gît, bărbaţii cu programele făcute sul în mînă, n-o fi fost ea la fel de mare ca Stadionul Yankee, toată construcţia aia din lemn vopsit în verde şi alb, dar oricum îţi dădea impresia măreţiei, avea aerul unui parc de distracţii vechi şi distins, cu straturi de flori pe marginea aleilor. M-am aşezat la coadă la bilete pentru clubul hipic şi cînd am ajuns în faţă mi s-a spus că minorii neînsoţiţi nu aveau acces înăuntru, am dat să scot Automaticul şi să i-l înfund dobitocului în nas, dar m-am răzgîndit şi în loc de asta am rugat o pereche mai coaptă să-mi ia şi mie bilet şi să mă introducă pe poarta turnantă, ceea ce ei au fost destul de amabili şi au făcut, dar mai rar aşa o palmă umilitoare pentru asistentul de încredere al unuia dintre cei mai nemiloşi gangsteri din toată ţara.

Pe urmă, însă, urcînd scările tribunei, am trecut de partea cealaltă şi cînd am dat cu ochii de imensa piştă ovală, m-am simţit imediat ca acasă, întotdeauna este o plăcere să priveşti de sus, de la umbra copertinei, verdele însorit al terenului, aşa e şi

la baseball şi la fotbal, şi uite, şi pista de curse îţi dădea acelaşi sentiment, că urma o zi de glorie chiar dacă nu începuse competiţia propriu-zisă, era ca un fel de previziune palpabilă a unei înfruntări virtuale pe un teren încă nemarcat, nişte cai-fantomă care zburau către finiş luînd forma unor vibraţii strălucitoare de aer şi lumină. Aici ştiam să mă descurc şi eram încîntat de încrederea bruscă în mine însumi pe care o căpătasem o dată cu această confirmare.

Şi deci eu trebuia să port crucea unor asemenea responsabilităţi de viaţă şi de moarte într-o zi atît de frumoasă, cînd ai fi zis că întreaga suflare ieşise să joace la curse, oamenii simpli îşi făceau pariurile acolo jos, la marginea pistei şi pe urmă stăteau în soare proptiţi de o balustradă ca să vadă fiecare cît putea din cursa în sine, de fapt numai linia dreaptă de la sosire, în timp ce pariorii mai înstăriţi şedeau pe gradenele de lemn, la umbră, şi vedeau ceva mai mult din cursă, apoi erau lojele de deasupra gradenelor, închiriate pentru tot sezonul de politicieni, de bogătaşi sau de celebrităţi, dar pe care le puteai închiria şi tu cu titlu provizoriu în cîte o zi, dacă nu erau ocupate şi dacă îl mituiai pe portar şi, în sfîrşit, pe o platformă care domina întreaga tribună era cocoţat clubul hipic, foarte select, unde veneau împătimiţii de sport şi stăteau la mese luîndu-şi prînzul înainte de startul primei curse a zilei. Acolo am găsit-o pe Drew, singură la o masă cu două tacîmuri, cu un pahar de vin alb în faţă.

Ştiam dinainte că indiferent ce i-aş fi spus pentru nimic în lume nu s-ar fi ridicat să plece pînă nu se sătura de cai. Ştiam şi că nu trebuia să-i pomenesc de primejdia care o păştea, nici să nu-mi trădez propria mea teamă, pentru că ochii i s-ar fi golit, mintea i s-ar fi golit, toată fiinţa ei ar fi început să plutească în derivă şi acea strălucire pe care o avea în priviri cînd se uita la mine s-ar fi stins. Şi atunci, cum îi plăcea că eram precoce, că aveam stofă de durul cartierului, adică îi plăceau bărbaţii galanţi şi îndrăzneţi, i-am spus că aflasem un pont pentru cursa a şaptea şi că aveam intenţia să pariez toţi banii mei pe calul ăla şi să cîştig destui biştari cît s-o ţin numai cu bomboane şi în desuuri de mătase tot restul vieţii. Asta ar fi trebuit să fie o glumă, dar mi-a ieşit pe un ton oarecum crispat, mai entuziast decît voisem eu, ca un fel de declaraţie de dragoste de puţoi, şi rezultatul a

fost că ochii ei verzi ca nişte abisuri s-au umplut de lacrimi. Am rămas amîndoi tăcuţi, profund trişti, poate că propriul ei sistem de valori îi dezvăluise deja ceea ce eu nu aveam curaj să-i spun. Neputînd să mă uit la ea, am întors capul către pista scăldată în soare, un oval mare cu zgură pe jos, perfect întreţinut, cu parapetul vopsit în alb, în interiorul căruia era un alt teren, tot oval, dar cu iarbă şi diverse construcţii pentru cursele cu obstacole, inclusiv straturi de flori roşii şi albe şi un bazin pe care pluteau de colo-colo lebede reale, de jur împrejur întinzîndu-se cît vedeai cu ochii cîmpiile verzi, pînă la poalele munţilor Berkshire, hăt-departe spre răsărit. Dar pentru mine totul devenise oval, urmăream cu privirile ovalul închis al pistei de alergare de parcă ar fi fost un interminabil perete despărţitor, de parcă n-aş fi avut tot aerul de pe lumea asta de respirat, ci doar vaporii înecăcioşi de motorină din cabina unui remorcher, şi tot ce trăisem fiecare din noaptea aia încoace nu ar fi fost decît o halucinaţie de moment a mea, un moment de respiro pe care ni-l acordase marea imensă şi învolburată înainte de a se înălţa din nou ca să-şi sugă prada în bezna adîncurilor, iar oameni pe care abia îi cunoscusem şi muriseră între timp n-ar fi murit deocamdată.

Încetul cu încetul mesele au fost ocupate şi deşi nici ei nici mie nu ne era foame, am mîncat somon rece cu cartofi natur pînă cînd, într-un tîrziu, şi-au făcut apariţia pe pistă călăreţii cu jachete roşii şi s-a auzit o goarnă şi caii cu jocheii în şa au defilat prin faţa noastră în pas lejer, îndreptîndu-se către cotul de la capătul celălalt al tribunei unde fusese instalată poarta de start şi prima cursă a zilei a pornit, restul fiind programate din jumătate în jumătate de oră. Într-adevăr, la fiecare treizeci şi ceva de minute se dădea startul în cîte o cursă, alergau cîte o milă, uneori mai mult, alteori mai puţin, de-a lungul pistei cu zgură, îi vedeai cel mult cîteva clipe după ce ţîşneau de la poarta de start şi pe urmă, dacă nu aveai binoclu, se transformau într-un nor care se rostogolea, ca şi cum un singur animal tîrîtor ar fi unduit pe partea opusă a pistei de alergări, ţi se părea că nici nu se mişcau atît de repede, pînă cînd se apropiau din nou atîta cît să poţi distinge caii şi-i vedeai îndemnaţi cu călcîiele în burtă şi mînaţi la galop cu cravaşa, abia atunci îţi dădeai seama ce distanţă uriaşă alergaseră într-un timp atît de scurt şi ce iuţi erau, ca nişte draci,

cînd zburau prin faţa ta şi treceau linia de sosire sub ochii spectatorilor, cu jocheii ridicaţi în şei. În timpul cursei toţi se agitau, se loveau unii de alţii şi strigau şi zbierau, dar nu era genul ăla de zgomot şi de urale pe care le auzeai la un meci de baseball, cînd Lou Gehrig obţinea un tur complet, nu, era un sunet fără strop de viaţă sau de veselie în el, care nu trecea de momentul sosirii primului cal, se stingea brusc de parcă ar fi apăsat cineva pe un comutator şi toată lumea plonja cu nasul în programe pentru a-şi face noile pariuri în următoarea jumătate de oră, cu excepţia cîştigătorului care mai ţopăia de bucurie o vreme sau se lăuda cu felul în care cîştigase, calul în sine fiind ultima preocupare a oricui, afară, poate, de proprietar care se strecura în padocul cîştigătorului, lîngă tribună, şi se poza alături de jocheu şi de calul cu coroana de garoafe deja în jurul gîtului.

Abia acum înţelegeam ce-mi spusese dl. Berman, importante erau numărul purtat de fiecare cal în cursă şi cifrele scrise pe nişte panouri mari în faţa tribunelor care reprezentau cotările fiecărui cal în momentul startului. Caii erau nişte numere alergătoare, nişte cote însufleţite, chiar şi pentru domnii ultrabogaţi care-i creşteau, care-i cumpărau de la licitaţiile de mînji, îi duceau acasă, îi antrenau pentru curse şi cîştigau averi datorită lor.

Dar toate aceste impresii le-am căpătat cu coada ochiului, ca să zic aşa, cu fărîme de atenţie, în răstimpul cît am lăsat-o pe Drew singură, urmînd să mă întorc mai tîrziu s-o iau, după care am condus-o jos în loja ei şi am lăsat-o singură din nou ca să mă pot învîrti peste tot, pe la toate nivelele, în căutarea unor figuri cunoscute, dar nu vedeam decît figuri necunoscute, pentru că aici nu mai era spectacolul select cu cai de aseară, era locul ideal de adunare pentru toţi gură-cască de pe lumea asta, indivizi beţi turtă care-şi împingeau cei doi dolari pe sub grilaj, oameni care stăteau la soare în maieu căţăraţi pe balustradă şi strîngeau în pumn biletele care erau singurul lor mod de evadare, nu ştiu din ce anume, dar în orice caz din chestia aia din care voiau ei să evadeze, niciodată n-am văzut nişte feţe atît de palide venite să se bucure de o zi la soare şi mai erau, bineînţeles, în toate sectoarele şi pe toate culoarele, tipi care ştiau tot ceea ce alţii nu ştiau, care vorbeau din colţul gurii dînd din cap ca nişte profesionişti ai afacerilor, nenorocită adunătură mai era şi tribuna aia

şi nefericită ocupaţie pentru toată lumea, de la cei care sorbeau din pahare înalte pline cu gheaţă pînă la cei care dădeau peste cap cîte o tărie, toţi aşteptau prea mult de la viaţă şi pierdeau mult prea mult pentru asta, mă uitam la ei cum se aşezau la coadă la pariuri ca să-şi mai încerce o dată norocul, era ca un fel de ceremonial în care se cîştiga şi se pierdea în mod democratic frămîntîndu-te pe gradenele de lemn ale tribunei care pîrîiau de cît de vechi erau.

Tot ce am rugat-o pe Drew a fost să nu coboare la padocuri ca să vadă caii înainte de ieşirea pe pistă, să stea acolo în loja ei numerotată şi cunoscută, aproape de loja guvernatorului care era chiar în dreptul liniei de sosire şi să se mulţumească de data asta cu privitul prin binoclu.

— Nu mă laşi să pariez?

— Pariaţi cît vreţi. Dar mă duc eu la ghişeu în locul dumneavoastră.

— Bine, lasă.

Era atît de preocupată, stătea atît de nemişcată şi se lăsa aşa o linişte în jurul ei încît mie îmi sugera un priveghi. După un timp m-a întrebat brusc:

— Ţi-aduci aminte de omul ăla?

— Care om?

— Ăla cu pielea stricată. Pe care-l divinizează.

— Cu pielea stricată?!

— Da, ăla din maşină, cu gorilele după el. Care a venit la biserică.

— A, ăla. Sigur că da. Uitasem de piele, nu ştiu de ce.

— S-a uitat la mine. N-a fost necuviincios, nu de asta-i vorba. Dar s-a uitat la mine şi m-a recunoscut. Deci probabil că l-am mai întîlnit pe undeva, a zis ea ţuguindu-şi buzele şi scuturînd din cap, cu ochii în pămînt.

— Nu vă mai amintiţi?

— Nu. Probabil că-ntr-o noapte.

— De ce?

— Pentru că nu trece noapte din viaţa mea să nu mă fac criţă.

— Eraţi cu Bo? am întrebat eu după o clipă de gîndire.

— Bănuiesc că da.

— I-aţi pomenit ceva domnului Schultz despre asta?

— Nu. Crezi c-ar fi trebuit?
— Eu zic c-ar fi bine.
— Zău?! Ar fi bine?
— Da, eu aşa aş zice.
— Bine, atunci spune-i tu, da? a zis ea şi şi-a pus binoclul la ochi ca să vadă caii din cursa următoare care intrau pe pistă la pas.

După cîteva minute a apărut în lojă un comisionar în uniformă, cu un buchet imens de flori pentru Drew, un braţ întreg de cozi lungi pe care ea le-a luat şi i-a mai revenit culoarea în obraji, iar cînd a citit pe cartea de vizită *De la un admirator*, aşa cum dictasem eu, a început să rîdă şi să se uite în jur şi în restul tribunei, încercînd să descopere cine-o fi fost cel care i le trimisese. Eu am chemat un supraveghetor, i-am pus o bancnotă de cinci dolari în palmă şi l-am rugat să aducă un vas cu apă şi cînd s-a întors Drew a aşezat vasul pe scaunul de lîngă ea şi şi-a pus florile în el. Era deja mai veselă, cîteva persoane din loja de alături i-au zîmbit şi au comentat apreciativ, ca pe urmă să apară un al doilea comisionar tot în uniformă, de data asta cu un aranjament floral atît de mare încît avea propriul lui suport de răchită şi semăna cu un copăcel cu flori de gura-leului şi clopoţei albaştri şi galbeni cu cozile scurte printre frunze mari ca nişte evantaie verzi, iar pe cartea de vizită scria *Al tău pentru totdeauna* şi deja Drew rîdea cu sentimentul de fericire şocată al celor care primesc cărţi poştale de Sfîntul Valentin* sau cărora li se organizează petreceri-surpriză de ziua lor.

— Zău că nu ştiu, a răspuns ea unui domn care se aplecase la urechea ei şi o întrebase cu ce ocazie. Mai apoi, cînd au sosit şi aranjamentele al treilea şi al patrulea, încă şi mai mari decît primele — ultimul, cel puţin, un buchet ca de expoziţie, cu cîteva duzini de trandafiri cu cozile lungi —, boxa întreagă s-a umplut de flori, Drew răsărea dintre ele, iar în lojele din jur lumea era din ce în ce mai amuzată şi curioasă, se ridica pe vîrfuri ca să vadă mai bine şi cînd murmurul de interes a început să se răs-

* Numele mai multor sfinţi celebraţi la 14 februarie, zi în care legenda afirmă că păsările îşi aleg perechea de peste an; de aici, sărbătoare care oferă prilejul de a lega cunoştinţe şi de a face declaraţii de dragoste (n.tr.).

pîndească prin toată tribuna o mulţime de oameni s-au apropiat de peste tot ca să pună întrebări, să comenteze, unii credeau că era cine-ştie-ce stea de cinema, un tînăr a întrebat-o dacă era cazul să-i ceară un autograf, avea mai multe flori în jurul ei decît cîştigătorul unei cupe la călărie, le ţinea în braţe şi parcă era ea însăşi ţinută în braţe de ele şi, lucrul cel mai important, era înconjurată de lume care se apropia să vadă de ce toată vîrzoleala. Unii erau prieteni de-ai ei amatori de cai, care s-au aşezat lîngă ea şi au început să facă bancuri, o femeie şi-a adus cele două fetiţe blonde tunse castron şi îmbrăcate în rochiţe albe, cu funde şi pantalonaşi bufanţi şi cu pantofi albi în picioare, fetiţe drăguţe şi timide cărora Drew le-a improvizat pe loc nişte bucheţele de prins la rochii, a apărut şi un fotograf de la ziarul local care a făcut cîteva instantanee, totul mergea ca pe roate, era perfect dacă rămîneau şi copilele alea acolo, aşa încît am întrebat-o pe mama lor dacă le puteam oferi cîte o îngheţată şi am şi plecat s-o aduc, iar la întoarcere m-am oprit la barul clubului şi am comandat două sticle de şampanie şi cîteva pahare fluturîndu-i barmanului pe la nas teancul de bani şi dîndu-i numele doamnei Preston ca să nu-i vină ideea să-mi facă vreo figură, şi aşa a ajuns Drew să-şi trateze musafirii chiar acolo în lojă, printre flori, în timp ce eu, retras mai în umbră, mă uitam că pînă şi cîţiva oficiali ai curselor stăteau jos în arenă pe caii lor şi priveau către ea, ca şi cum regina însăşi ar fi luat parte la curse în loja ei tapetată cu flori, cu două domnişoare de onoare lîngă ea şi o mulţime de lume care ridica paharul în onoarea ei.

Pînă acum mergea totul strună şi încă mai erau de livrat un număr de cutii cu specialităţi de la bomboneria hotelului, asta urmăream, să nu rămînă singură, şi aş mai fi avut cîţiva aşi în mînecă dacă era nevoie, dar deocamdată m-am dat puţin înapoi, mi-am evaluat opera şi am fost mulţumit, nu mai trebuia decît s-o menţin în funcţiune, habar n-aveam pentru cît timp, pe durata a încă o cursă, poate chiar două, nu-mi închipuiam că nişte profesionişti s-ar fi produs cu ocazia unor curse, într-un loc atît de aglomerat, ca să mai adauge la istoria unui hipodrom celebru şi povestea unui asasinat inexplicabil şi dacă se oboseau să verifice mai întîi la hotel ar fi văzut că nu-şi făcuse bagajul, nu fugea nicăieri, dar oricum, voiam un paravan mişcător în jurul ei,

de pildă un şir neîntrerupt de mingi ţinute de un jongler în aer, sau o pădure de corzi de sărit care se roteau în acelaşi timp, sau nişte artificii din flori şi în tot cazul vieţile unor copii bogaţi şi nevinovaţi.

Aşa stăteau lucrurile, deci, şi ajunsesem la cursa a cincea, cred, caii erau pe linia dreaptă din partea cealaltă şi toate binoclurile ţinteau într-acolo, cînd am observat că jos, în plin soare, printre miile de oameni care se înghesuiau lîngă balustradă, un binoclu privea în altă parte decît trebuia, cum să nu observi cînd o singură rază de soare reflectată timp de o clipă însemna că de fapt te uitai printr-un tunel drept în ochii celui care te cerceta, că indiferent de clivajul dintre soare şi umbră sau de hăhăitul lacom al maselor, te aflai fără voia ta sub lupa celui mai amănunţit studiu?

M-am întors şi am coborît în fugă scările de lemn pînă jos, am trecut prin sala cu ghişeele casierilor unde surprinzător de mulţi pariori aşteptau să anunţe crainicul rezultatul oficial al cursei, deşi nu aveau de făcut decît un lucru simplu, cîţiva paşi pînă afară ca să vadă cu ochii lor. Peste toată podeaua se întinsese un covor de cupoane de la maşinile automate de pariuri şi dacă aş fi avut cu cîţiva ani mai puţin probabil că m-aş fi învîrtit de colo-colo ca să le adun, pur şi simplu pentru că erau atît de multe obiecte mărunte pe jos care puteau fi colecţionate, dar iată că unii se aplecau din cînd în cînd, întorceau cupoanele pe faţă, le ridicau de jos şi pe urmă le aruncau la loc şi erau oameni în toată firea, nişte amărîţi demni de milă care pierduseră şi acum scormoneau după acea descoperire mistică, lozul cîştigător aruncat din greşeală la gunoi.

Cînd am ieşit în faţa tribunei m-a izbit canicula după-amiezii, m-a orbit lumina şi printre capetele spectatorilor care strigau în gura mare am zărit ca prin ceaţă cavalcada cailor. Îi şi auzeai, fără glumă, auzeai duduitul copitelor, auzeai şuierăturile cravaşelor cînd loveau. Oare caii fugeau ca să cîştige sau ca să scape de lovituri? I-am dibuit pe Irving şi pe Mickey sprijiniţi de parapet şi oricine ar fi jurat că erau doi amatori de sport, cu haine în carouri şi cu etui-urile binoclurilor agăţate de umăr, Mickey în plus cu o pălărie de fetru care îi ascundea tigva rasă şi cu o pereche de ochelari de soare ca să-i mascheze ochii.

— Nici nu s-a mai cunoscut pe linia dreaptă, comenta Irving. Degeaba are picioare dacă n-are vlagă. Un cal de viteză nu se aleargă-n halul ăsta mai mult de-un kilometru, ţine minte, a adăugat el ca pentru jocheu şi pe urmă a rupt în două mai multe cupoane şi le-a dat drumul într-un coş de-alături.

Mickey şi-a potrivit binoclul în direcţia tribunei.

— Loja ei e o idee mai încolo de linia de sosire, am zis eu.

— Asta am văzut şi noi. Steaguri îi mai lipsesc, mi-a şoptit Irving. Ce se-ntîmplă acolo sus?

— E foarte fericit s-o vadă.

— Cine?

— Domnul Preston. Domnul Harvey Preston, bărba-su.

— Cum arată? a întrebat Irving uitîndu-se cu binoclul lui.

— Un tip înalt, aşa, mai copt.

— Nu-l dibuiesc. Cu ce e-mbrăcat?

— Dă-mi voie să mă uit o clipă, am zis eu şi l-am bătut pe umăr pe Mickey care mi-a dat binoclul lui şi cînd l-am îndreptat spre ea mi-a apărut în faţa ochilor atît de aproape şi i-am văzut atît de bine privirea curioasă întoarsă în spate încît mi-a venit să strig în gura mare că aici eram, aici jos, dar iată că zodia mea bună nu s-a dezis nici de data asta, pentru că într-adevăr la Harvey se uita atît de insistent, l-am văzut coborînd treptele şi făcîndu-i cu mîna în acelaşi timp şi imediat după asta a intrat în lojă, a luat-o în braţe, şi ea pe el, pe urmă s-au îndepărtat unul de celălalt la o întinsoare de braţ şi şi-au zîmbit, el îi spunea ceva, ea era vizibil fericită să-l vadă, i-a spus şi ea ceva lui şi pe urmă şi-au rotit amîndoi privirile peste toate florile alea şi el a dat din cap că nu cu palmele întoarse în sus iar ea a rîs şi în jurul lor erau adunaţi o mulţime de oameni şi un bărbat aplauda vrînd să spună că asta da generozitate.

— Ei nu, că dragostea-i lucru mare, am exclamat eu. Ăla cu haină bej şi cu lavalieră de mătase maronie la gît.

— Cu ce?!

— Aşa se cheamă eşarfele alea care ţin loc de cravată.

— L-am ochit, a zis Irving. Trebuia să ne fi spus.

— De unde era să ştiu?! am ripostat eu. M-am trezit cu el la prînz la masă. În sezonul de curse tipii vin aici. De unde dracu' era să ştiu eu c-aproape tot oraşul e-al lor?!

După cîteva minute întreaga lojă s-a ridicat practic de la pămînt, oameni şi flori au intrat în levitaţie cînd Drew şi Harvey s-au întors să plece. El a făcut cu mîna către restul lumii ca un politician şi uşierii au dat năvală ca să i se pună la dispoziţie. Eu o urmăream pe Drew care avea braţele pline de flori şi nu ştiu de ce dar mi s-a părut că se strecura prin mulţime cu atîta grijă încît mi-a sugerat o mamă cu copilul la piept, impresia asta mi-a lăsat-o de la distanţa la care eram şi fără avantajul binoclului, cu impresia asta aburită am rămas. După ce au dispărut pe scări în jos, Irving, Mickey şi cu mine ne-am făcut şi noi loc prin mulţimea de pe marginea pistei şi am pătruns înapoi sub tribună, am trecut de ghişeele de pariuri şi ne-am retras în spatele unei tarabe cu crenvurşti ca să vedem alaiul coborînd. Harvey venise cu o maşină care-i aştepta la scară, pe el îl lăsaseră să intre pe poartă deşi nimeni altcineva nu avea acces, la care Drew s-a întors şi s-a uitat de jur împrejur ridicîndu-se pe vîrfuri, mă căuta din priviri, adică exact ce-mi lipsea mie pe lumea asta, noroc că Harvey i-a făcut vînt repede în maşină, s-a urcat şi el lîngă ea şi duşi au fost. Şi-l rugasem fără poliţişti şi uite, doi d-ăia călare de la poliţia districtuală, cu pantaloni mulaţi pe picior şi centiroane încrucişate peste piept, cu pălării de-alea de cercetaşi date dracului, din fetru bej-măsliniu, prinse cu şireturi de piele sub bărbie şi este adevărat că ăştia stau de pază mai mult decorativ, dacă apare cumva guvernatorul sau mai-ştiu-eu-cine, în schimb sînt nişte namile şi nu se lasă corupţi — la urma urmei ce să-ţi dea ei în schimb, şoseaua naţională?! În tot cazul, era o situaţie ambiguă, nu mi-a plăcut cum s-a încruntat Irving, dacă le trecea prin minte că Drew se speriase şi fugea eram şi eu şi ea într-un rahat cumplit.

— Ce-i toată chestia asta? a întrebat Irving.

— Mofturi de oameni cu bani, i-am explicat eu. Ăştia n-au altă treabă, atîta tot.

Irving şi Mickey au pornit cu paşi iuţi dar fără să alerge, au ieşit din complex pe o poartă laterală şi s-au îndreptat către maşină spunîndu-mi să vin şi eu, ceea ce nu aveam nici un motiv să refuz. Am ajuns unde lăsaseră Packard-ul, am deschis portiera să mă urc în spate şi m-am şi speriat cînd l-am văzut înăuntru pe dl. Berman. Nu se lăsa de figuri. N-am zis nimic, şi nici el,

dar mi-am dat seama că de data asta era vorba de resentimentele lui personale. Cic-a apărut bărba'-su, a comunicat sec Irving. Mickey s-a înscris şi el pe bulevard, a reperat maşina încă de la prima intersecţie şi a început s-o urmărească discret, de la distanţă. Şi eu, ca şi ceilalţi, am rămas surprins cînd am văzut că luau viteză şi se îndreptau către sud, să iasă din oraş. Nici măcar la hotel nu au oprit, ca să recupereze bagajele lui Drew.

Saratoga s-a terminat brusc şi ne-am trezit în plin cîmp, am mers în urma lor vreo zece-cincisprezece minute pînă cînd, uitîndu-mă pe fereastră, mi-am dat seama că mergeam de-a lungul unui aerodrom unde stăteau avioane cu cîte un rînd sau două de aripi aliniate ca nişte maşini la parking. Şoferul lui Harvey a cotit la un moment dat şi a intrat pe poartă, noi ne-am continuat drumul şi am oprit puţin mai încolo, sub nişte copaci de pe marginea şoselei de unde se vedeau hangarul şi pista de decolare în spatele lui. La capătul pistei era un indicator de vînt care atîrna pleoştit şi exact aşa mă simţeam eu acum.

În maşină se lăsase o linişte de moarte, nu se mai auzea decît bîzîitul motorului şi parcă pe pielea mea calcula dl. Berman ce se mai putea face. Maşina cealaltă s-a oprit lîngă un monoplan care aştepta cu uşa de sub aripă deschisă. Cineva care era deja înăuntru a scos amîndouă braţele ca să-i ajute să se urce şi ei. Drew s-a întors din nou să privească în urmă şi o dată în plus Harvey i s-a pus în faţă. Încă mai era cu flori în braţe.

— S-ar zice că duduia o ia din loc, a comentat dl. Berman. N-ai prevăzut treaba asta, nu?

— Ba da, i-am întors-o eu. La fel cum am ştiut dinainte că Lulu o să-mi rupă nasul.

— Ce-o fi fost în capul ei?

— Nu-i vorba de frică, dacă la asta vă referiţi, am zis eu. Ăştia plini de ifose aşa călătoresc. Adevărul este că se pregătea ea s-o şteargă de mai mult timp.

— De unde ştii? Ţi-a spus ea?

— Propriu-zis, nu. Am dedus eu.

— Interesant lucru, a zis dl. Berman gînditor. Dacă e aşa cum zici tu, lucrurile apar în cu totul altă lumină. Despre Olandez ţi-a spus ceva, îi reproşa ceva?

— Nu.

— De unde ştii?

— Ştiu eu. Nu-i pasă, o doare-n cot.

— De ce nu-i pasă?

— De nimic. De pildă, de maşina nou-nouţă pe care-o lasă la hotel. Putem s-o luăm noi, pe ea o doare-n cot. N-o interesează nimic, fata asta nu-i ca toate celelalte, nu trăieşte cu frica în sîn, nu e geloasă, n-are chestii de-astea. Face exact ce-i trăsneşte prin cap şi pe urmă se plictiseşte şi se apucă de altceva. Simplu ca bună ziua.

— Se plictiseşte?

Da, am dat eu din cap.

Dl. Berman şi-a dres glasul.

— Se înţelege, a adăugat el după cîteva clipe, în timp ce uşa avionului se închidea, că tot ce vorbim aici am şi uitat. Şi bărba'-su? Acuma trebuie să ne aşteptăm c-o să se ia de noi?

— E-o gogoaşă găunoasă, am zis eu. Din cauza lui am ratat cursa a şaptea şi n-am apucat să joc şi eu pe pontul ăla pe care mi l-aţi dat. Ăia erau banii mei munciţi, aveam şi eu şansa să dau un tun.

Din hangar a ieşit un bărbat, s-a apucat de o pală a elicei cu amîndouă mîinile, a răsucit-o brusc şi a sărit înapoi cînd motorul a început să tureze, s-a aplecat sub aripi, a tras proptelele de sub roţi şi avionul, o bijuterie argintie, a pornit în rulaj pe pistă, s-a oprit la un moment dat plesnind aerul cu eleroanele şi balansînd cîrma stînga-dreapta, pe urmă a ţîşnit şi după alte cîteva momente s-a ridicat de la pămînt. Abia acum îţi dădeai seama cît de uşor şi fragil era, cînd lua înălţime şi se prelingea vibrînd peste albastrul cerului, după care s-a înclinat, a strălucit o clipă în soare şi s-a înscris pe alt curs, devenind din ce în ce mai greu vizibil. Îmi încordam ochii să-l văd, dar conturul îi unduia, parcă ar fi înotat, pînă cînd n-a mai rămas din el decît o scamă care plutea în derivă pe suprafaţa ochiului meu şi apoi a dispărut de tot, dar eu am rămas cu sentimentul că îmi intrase ceva în ochi.

— Or să mai fie ele şi alte curse, a zis dl. Berman.

PARTEA A TREIA

ŞAPTESPREZECE

DIN PRIMUL MOMENT AL REVENIRII ACASĂ mi-am dat seama că statul la ţară îmi dereglase complet simţurile, aveam în nas miros de cenuşă fumegîndă, ochii mă usturau, iar vacarmul mi se părea asurzitor. Totul arăta dărăpănat, stătea să cadă, blocurile — parcă se vedea cum trecuse istoria peste ele, terenurile virane erau pline de moloz, dar lucrul cel mai grav, dovada cea mai clară pentru mine că mintea mi-o luase razna era cît de mică mi s-a părut strada mea, cît de bicisnică şi amărîtă, cît de jalnic se strecura printre celelalte străzi. Am ajuns acolo cu costumul alb de pînză şifonat tot, cu vîrfurile gulerului de la cămaşă îndoite în sus din cauza căldurii, cu nodul de la cravată slăbit, eu care îmi propusesem să arăt bine de dragul mamei, ca să vadă şi ea cît de bine o dusesem peste vară, în loc de asta mă pleoştise călătoria mult prea lungă şi cum la New York era o sîmbătă caniculară, mă simţeam slăbit, mă trecuseră toate apele iar geamantanul de piele mă trăgea de cot în jos ca o piatră de moară. Dar din felul în care mă priveau oamenii am înţeles că esenţa lucrurilor se dăduse peste cap în cazul meu, arătam prea bine, nu mai eram un tînăr care se întorcea acasă ci un străin oarecare, fiindcă nimeni din Bronx-Est nu purta asemenea haine, nimeni nu avea geamantane de piele strînse cu două curele şi deci toată lumea a întors capul după mine, copiii şi-au întrerupt tigăiţele şi şotroanele, adulţii care stăteau de vorbă în pragul uşilor au amuţit, iar eu am trecut prin faţa tuturor cu impresia că auzul meu dereglat făcea ca totul să se transforme brusc într-o şoaptă, ca şi cum mirosul iute şi aerul sufocant mă cufundaseră în tăcere.

Dar toate astea s-au destrămat ca un fum cînd am început să urc scările întunecate. Uşa apartamentului nostru am găsit-o întredeschisă, cu broasca spartă, prima dintr-un şir de schimbări infinitezimale pe care universul le suferise în absenţa mea în sen-

sul degradării şi cînd am împins-o mi-a apărut înaintea ochilor un interior deprimant de scund care mi se părea cunoscut dar în acelaşi timp complet anapoda, linoleumul de pe jos făcea valuri, umplutura de la mobile ieşea pe-afară, pe fereastra de incendiu era o plantă ofilită, în bucătărie un zid întreg şi tavanul de deasupra se înnegriseră, probabil de la lumînările maică-mii care arseseră cu flacăra prea înaltă. Paharele transformate în candele de pe masa din bucătărie erau deocamdată stinse, dar blatul mesei era plin de stalagmite în miniatură, de globuleţe, de ochiuri de ceară albă cu un fel de cratere şi puţuri minuscule — semăna cu macheta aia de la planetariu a suprafeţei lunare.

Pe mama n-am văzut-o nicăieri, deşi locuia în continuare acolo, mi-am dat seama după borcanul cu ace de păr lungi cu măciulia colorată care nu se mişcase de la locul lui, după fotografia în care apărea ea în tinereţe alături de tata dar din care îl anulase pe el cu un *X* mare peste figură şi jupuindu-i faţa, şi asta era tot acolo, avea cîteva haine de-ale ei agăţate pe spatele uşii de la debaraua din dormitor, iar sus pe raft era cutia de pălării trimisă de mine de la Onondaga, cu pălăria înăuntru neatinsă, învelită în foiţă, aşa cum mi-o ambalaseră la magazin. În răcitor erau cîteva ouă, o jumătate de pîine veche de secară într-o pungă şi o sticlă de lapte covăsit la suprafaţă.

Am aprins un bec, m-am aşezat pe jos în plin tărîmul acelei femei rătăcite şi al băiatului ei pierdut şi am scos de prin buzunare bancnotele împăturite care însemnau averea noastră, le-am netezit, le-am aranjat pe portrete şi am făcut din ele un teanc bătîndu-le bine cu palma întinsă pe toate patru laturile. Mă întorsesem de la ţară cu şase sute cincizeci şi ceva de dolari cîţi îmi rămăseseră după cheltuielile de la Saratoga, iar dl. Berman îmi spusese că puteam să-i păstrez eu. Ca sumă erau enorm de mulţi bani, dar nu ajungeau, nici o sumă n-ar fi fost de ajuns ca să acopere costul unei vieţi întregi de corectitudine ascetică, de credinţă şi de făcut baie în chiuveta de la bucătărie. Mi-am pus banii în sacoşa de voiaj şi sacoşa în debara, am găsit o pereche de nădragi rupţi în genunchi, un tricou în dungi şi vechile mele ghete Nat Holman cu şireturi pînă sus şi cu găuri în tălpi, m-am schimbat în ele şi parcă mi-era mai bine, m-am aşezat pe scara de incendiu să fumez o ţigară şi mi-am adus aminte cine eram,

al cui eram, pentru ca într-un tîrziu să-mi conştientizez, întîi cu ochii şi abia pe urmă cu mintea, că peste drum se găsea clădirea aia de cărămidă şi granit, Casa de Copii Max şi Dora Diamond, aşa încît m-am săltat peste palierul scării de incendiu, am coborît ultimul nivel sprijinit mai mult în mîini, am rămas o clipă suspendat şi apoi mi-am dat drumul de la vreo trei metri pe trotuar ca să constat în momentul aterizării că nu prea mai eram fantoma plutitoare şi graţioasă de pe vremuri, am simţit un şoc, nu glumă, în genunchi şi în oscioarele tălpilor, se vedea că mîncasem zdravăn la ţară şi probabil că pusesem ceva pe mine. M-am uitat în sus şi în jos ca să descopăr eventualii spectatori, pe urmă am traversat strada încet-încet, atîta cît să-mi maschez tendinţa de a şchiopăta, şi am coborît scările la subsolul Casei de Copii Diamond, în regatul cenuşiu al prietenului meu Arnold Gunoi care-mi vînduse Automaticul şi care aduna tot ce se pogora pînă la noi de pe tărîmurile înalte ale utilului.

— Pe unde umbli? m-a întrebat prietenul meu cel flegmatic, de parcă în toţi anii ăştia fusesem victima percepţiei greşite cum că ar fi fost mut, uite că ştia să vorbească individul, şi mai crescuse încă — precis o să ajungă o namilă obeză, cît Julie Martin. S-a ridicat să mă întîmpine răsturnînd cîteva ghivece de flori din tablă care s-au rostogolit pe ciment cu un zgomot asurzitor şi mi-a ieşit înainte în toată splendoarea lui de geniu glandular, zîmbind.

În tot cazul mi-era bine, revenisem în sfîrşit în subsolul pe care-l ştiam atît de bine, stăteam şi fumam şi-i turnam baliverne lui Arnold Gunoi în timp ce el studia unul după altul obiectele alea ciudate, neînsufleţite şi nedefinite, ca să stabilească în care pubelă să le arunce, toată şandramaua vibra şi se zdruncina din temelii de tropăielile orfanilor care se jucau sus, deasupra capetelor noastre, iar mie rîsetele lor cristaline gîlgîite îmi sugerau un izvor care ţîşnea din pămînt. Mi-a trecut prin minte că poate ar fi fost cazul să reiau şi eu şcoala, ca vîrstă eram de clasa a zecea, numărul preferat al d-lui Berman, care conţine şi unitatea şi nimicul, încununînd toate numerele de care ai nevoie pentru a forma orice alt număr — dar a fost un gînd trecător, nimic mai mult, genul de idee care-ţi vine cînd ai cîte un accident şi te simţi slăbit.

Cînd m-am dus sus şi am aruncat un ochi în sala de jocuri ca să văd dacă mai era cineva cît-de-cît cunoscut pe-acolo, de pildă o gimnastă mică şi brunetă, am provocat consternare, toţi copiii s-au oprit din ce făceau şi au amuţit la fel ca lumea de pe stradă, mai devreme, cînd mă întorceam acasă cărînd geamantanul după mine, îngrozitor de mici mi se păreau cum se holbau la mine în liniştea bruscă lăsată peste jocurile lor, o minge de volei s-a rostogolit pe parchetul lustruit şi o supraveghetoare pe care n-o cunoşteam şi care avea un fluier agăţat de gît cu un şnur tricotat a venit spre mine şi mi-a spus că nu eram într-un loc public şi că vizitatorii nu aveau ce căuta acolo.

Din acel prim buletin de ştiri am înţeles că aşteptările mele nu mai erau de actualitate, că nu-mi puteam recîştiga locul într-o lume care avansase în alt ritm decît al meu, adică în timp ce eu mă plimbam pe drumuri de provincie, printre munţi, vecinii mei de pe stradă nu stătuseră pe loc, însăşi celula fiinţei lor se schimbase, de pildă Becky plecase de-acolo, fusese adoptată de o familie din New Jersey, după cum mi-a povestit una dintre colegele ei de cameră — a naibii de norocoasă, Becky, de-acum îşi avea propria ei cameră —, apoi mi-a spus să plec fiindcă nu aveam voie la etajul fetelor, nu se cuvenea, aşa că am ieşit pe acoperiş, unde o duceam pe fetiţa mea dragă înainte să-mi dau seama c-o iubesc şi-o plăteam pentru fiecare futut, şi acolo am dat de director, care vopsea cu verde liniile unui nou teren de şotron şi care cînd m-a văzut s-a îndreptat din şale, şi-a şters broboanele de năduşeală de pe faţă cu dosul palmei în care ţinea bidineaua şi mi-a spus că eram o scursură de bulevard, că pînă număra el de la unu la trei aveam timp s-o şterg de pe proprietatea lui şi că dacă mai puneam piciorul pe-acolo îmi trăgea o mamă de bătaie de mă căcam pe mine şi pe urmă chema poliţaii ca să mă ia şi ei în primire.

Mă rog, sper că vă puteţi închipui că după o asemenea primire palpitantă ceea ce mă scotea realmente din minţi era cît puteam fi de vulnerabil, cît de prost, auzi, să aştept nici eu nu ştiam ce de la acest cartier pe care nu fusesem în stare să-l părăsesc la timp. În zilele următoare mi-am dat seama că indiferent unde mersesem, indiferent ce făcusem, oamenii din jurul meu ştiau, poate nu cunoşteau detaliile, dar recunoşteau întruchipa-

rea propriei lor mitologii legate de viaţa bandelor. Renumele mi-o luase înainte. La magazinul de dulciuri de la colţ, de unde îmi cumpăram ziarele în fiecare dimineaţă şi seară, pe toate verandele înfierbîntate de soarele după-amiezii pînă hăt, la intersecţia cu Bulevardul Bathgate, toţi mă cunoşteau din vedere, se ştia cine eram şi ce făceam şi asta crea în jurul meu o aură care mă însoţea peste tot, abia acum înţelegeam că mă aflam sub reflector, că nu mă mai considerau de-al lor ci *printre ei*, ca un fel de infamie. Şi pe mine mă încercaseră odată sentimentele astea de excludere, mereu fusese cîte cineva aşa ca mine despre care auzeam de la ceilalţi copii, despre care se vorbea numai după ce dădea colţul, de care ne temeam, de care ni se spunea să ne ferim. Date fiind condiţiile, era caraghios din partea mea să mai port vechile mele boarfe de pe vremea cînd jonglam pe străzi, trebuia să revin la garderoba care-mi asigura renumele. Şi-apoi, nu voiam să dezamăgesc pe nimeni. Odată intrat în lumea interlopă n-o mai părăseşti în vecii vecilor, aşa-mi spusese dl. Schultz, fără urmă de ameninţare în glas, pur şi simplu pe un ton de autocompătimire ceea ce mie, ca mod de a pune problema venind din partea lui, mi se păruse suspect. Dar acum nu, nu mi se mai părea — acum, în tot cazul, nu.

Sigur că eu aici rezum concluziile amare ale cîtorva zile, la început săream de la o uimire la alta şi cel mai şocat am fost de mama cu care m-am întîlnit la cîteva ore după sosire, venea pe stradă împingîndu-şi căruciorul de copil din răchită cafenie, şi chiar şi aşa, de la depărtare, mi-a fost limpede din prima clipă că nu mai era distrată la modul simpatic, ci o luase razna de-a binelea. Părul cărunt îi flutura nepieptănat şi cu cît se apropia, cu atît eram mai sigur că dacă nu mă puneam în calea ei şi nu-i vorbeam ar fi trecut pe lîngă mine fără să i se aprindă nici un beculeţ cum că m-ar fi recunoscut. Oricum, am jucat pe muchie de cuţit pentru că primul sentiment care i s-a citit pe faţă a fost furia, uite, căruciorul ei întîlnise un obstacol, apoi a ridicat ochii şi s-a uitat la mine o clipă şi mi-am dat seama că nu-şi putea focaliza mintea asupra mea, parcă mă vedea şi-şi aducea aminte că ar fi trebuit să ştie de unde să mă ia, abia într-un tîrziu, cînd mie îmi stătuse deja de mult inima în loc, am prins viaţă din nou în memoria mamei mele impunătoare şi nebune, Mary Behan.

— Tu eşti, Billy?
— Da, mamă.
— Ai crescut.
— Da, mamă.
— S-a făcut mare, a zis ea către cine-o fi fost în mintea ei care asculta.

Se uita la mine acum atît de intens, încît a trebuit să mă apropii de ea ca să scap de sub lupa privirilor ei, am luat-o în braţe, am sărutat-o pe obraz, dar nu mai mirosea aşa proaspăt şi curat, cum mi-o aduceam eu aminte dintotdeauna, ci emana izul stătut de gunoaie şi cenuşă al străzii. Am coborît ochii în cărucior şi am văzut că avea în el frunze de salată înnegrite pe care le răspîndise şi le netezise ca pe un culcuş, peste ele aşezase ştiuleţi de porumb şi pe deasupra vărsase nişte seminţe de pepene galben, cu tot cu fibrele alea zemoase care le ţin la un loc. Nici nu voiam să-mi imaginez ce credea ea că ducea acolo. Cum nu zîmbea, nu mi s-a părut c-ar fi avut nevoie de consolare.

Doamne, mamă, mamă — cel puţin odată ajunsă cu cărucior sus în apartament l-a răsturnat şi a golit lăturile alea pe nişte ziare pe care le-a îndesat într-un sac de hîrtie, iar sacul l-a făcut sul şi l-a aruncat în găleata de gunoi din bucătărie care aştepta ca de obicei ţîrîitul administratorului ca să fie încărcată în liftul de mărfuri. Măcar atît şi tot m-am mai liniştit. Mai tîrziu mi-am dat seama că asemenea stări o apucau şi pe urmă îi treceau, ca şi cum ar fi avut propria ei vreme schimbătoare, şi de fiecare dată cînd se trezea din nou la realitate îmi spuneam gata, de-acuma i-a trecut de tot, problema s-a rezolvat. Dar cădea la loc fără nici un avertisment. A doua zi, duminică, i-am arătat bănetul pe care-l adusesem şi mi s-a părut că s-a bucurat, aşa că am ieşit şi am cumpărat tot ce trebuia pentru un mic-dejun ca lumea, iar ea l-a pregătit ca pe vremuri, şi-a adus aminte cum ne plăceau ochiurile prăjite doar pe-o parte, în formă de soare, şi se spălase şi se îmbrăcase frumos, se pieptănase, îşi prinsese părul la spate, deci am putut ieşi la plimbare de dimineaţă pînă la Bulevardul Claremont şi de acolo în sus pe scările alea abrupte, pînă în Parcul Claremont unde ne-am aşezat pe o bancă la umbra unui ditamai copacul şi am citit ziarele de duminică. Nu m-a întrebat nici măcar o vorbă despre vara care tocmai trecea,

pe unde umblasem, ce făcusem — nu din lipsă de curiozitate, ci fiindcă păstra o tăcere complice, ai fi zis că aflase totul şi că nu mai aveam ce să-i spun ce ea să nu fi ştiut deja.

Ceea ce mi-a creat un sentiment cumplit de vinovăţie că o neglijasem, aşa de bucuroasă părea că ieşisem din universul închis care era cartierul nostru, că şedeam în linişte şi pace în parcul încă verde, poate că faptele mele o afectaseră şi pe ea, poate că din cauza lor se simţea atît de înstrăinată, ca şi mine de altfel, în faţa comunităţii care respingea din start o familie rău famată, o femeie nebună care crescuse, bineînţeles, un băiat plin de vicii, fie şi atît şi-mi simţeam lacrimile în cerul gurii.

— Mamă, i-am spus, avem destui bani ca să ne mutăm. Nu ţi-ar plăcea să ne căutăm un alt apartament, uite, pe-aici pe lîngă parc, poate găsim chiar un bloc cu lift, cu toate ferestrele spre parc? De pildă în blocurile alea de colo.

A ridicat ochii în direcţia în care-i arătasem, dar a început să scuture din cap, nu, nu, nu, pe urmă şi-a coborît privirile din nou către poşeta pe care-o ţinea în poală cu mîinile încrucişate şi a rămas aşa, uitîndu-se fix la ea şi dînd din cap că nu, ca şi cum i s-ar fi pus din nou întrebarea şi ea ar fi trebuit s-o regîndească şi să răspundă încă o dată şi tot aşa, parcă îi tot răsărea în faţa ochilor, întrebarea aia, şi ea nu-i putea da un răspuns definitiv.

După treaba asta atît de tare mi s-au înecat corăbiile încît am insistat să mîncăm în oraş, eram gata să fac orişice, s-o duc la filme, numai cînd mă gîndeam să ne întoarcem la noi pe stradă mă apucau toate pandaliile, mă simţeam rătăcit şi nu-mi venea în minte nici o altă soluţie decît să rămînem prin locuri publice unde se întîmpla cîte ceva, unde poate aş fi reuşit s-o trezesc pe maică-mea din nou la viaţă, s-o fac să zîmbească, s-o conving să vorbească, s-o ajut să fie din nou maică-mea. Cînd am ieşit din parc am făcut semn cu mîna unui taxi şi l-am rugat pe şofer să ne ducă pînă la Şoseaua Fordham, la barul Schrafft unde ne luasem ceaiul împreună în ziua în care mersesem cu ea să-mi cumpăr eu haine. A trebuit să aşteptăm pînă s-a eliberat o masă, dar cînd ne-am aşezat s-a văzut pe faţa ei că se bucura să intre din nou acolo, îşi aducea aminte de prima dată şi-i plăceau toate pretenţiile alea de noblеţe ale localului, cum îţi crea impresia că

tu însuţi te înnobilai prin simplul fapt că te luau ei sub aripa lor, deşi bineînţeles că mie acum mi se părea banal, mîncare mediocră şi nişte porţii simbolice şi mă gîndeam rîzînd în sinea mea la chiolhanurile pe care le făcusem cu banda la Hotelul Onondaga, la ce mutre ar fi făcut toţi ceilalţi să fi fost acum aici şi să trebuiască să mănînce la Schrafft alături de toţi bisericoşii ăia de pe Şoseaua Fordham-Est care tocmai ieşiseră de la slujba de duminică, la cum ar fi reacţionat Lulu Rosenkrantz dacă i-ar fi adus şi lui chelneriţa un sendvici minuscul cu unt şi castravete fără aspic şi un pahar mare de îngheţată plin cu ceai cu gheaţă, dar fără destulă gheaţă. Şi pe urmă am făcut prostia să-mi aduc aminte de friptura mîncată împreună cu Drew Preston la Clubul Brook şi de felul cum mă privise ea atunci de peste masă, sprijinită într-un cot şi sorbindu-mă din ochi cu zîmbetul ei visător ameţit de băutură şi m-am trezit brusc la realitate înroşindu-mă probabil pînă în vîrful urechilor pentru că am ridicat ochii şi am văzut-o în faţa mea pe mama care-mi zîmbea exact la fel, cumplit ce puteau semăna, pentru o clipă uitasem cu totul unde mă aflam, cu cine, şi am fost convins că precis se cunoşteau, Drew şi cu mama, se suprapuneau cine-ştie-cum şi deci trebuie să fi fost cunoştinţe vechi, aceeaşi gură cu buze pline, aceiaşi ochi ca nişte inele care parcă treceau unele prin altele, iar eu eram blestemat să am parte de o iubire nediferenţiată care le făcea una şi aceeaşi. Halucinaţia asta n-a durat mai mult de o clipă dar nici pînă în ziua de azi nu-mi aduc aminte să mai fi trecut vreodată prin senzaţia aia atît de ucigătoare că deveneam o masă informă, că mă topeam şi mă dezmembram, piele, minte, personalitate, şi iarăşi mă topeam şi mă dezmembram, cu excepţia inimii — nu, inima nu. Ea nu. Brusc m-a cuprins o imensă ură, faţă de cine, faţă de ce, n-aş putea spune, faţă de bunul Dumnezeu că nu sărea destul de repede, destul de precis, cum aş fi fost eu în stare, pe mîncarea din farfuria mea. Iar mama mă plictisea, mi se făcea silă de existenţa aia lamentabilă pe care singură şi-o impusese, n-avea dreptul să mă tragă înapoi în rutina fără nici un orizont a unei vieţi de familie, să mă tragă înapoi în jos după toate străduniile mele de a mă impune în lumea crimei, uite că reuşeam, de ce nu pricepea?! Era mai sănătos pentru ea să nu încerce să mă oprească. Atîta să fi încercat oricine, să mă oprească.

Dar ştiţi cum e, pînă la urmă vine chelneriţa şi te întreabă ce mai doreşti, iar tu îi ceri să-ţi facă nota, scoţi banii şi plăteşti.

În acea primă luni dimineaţa de după revenirea mea, mama a plecat la serviciu la spălătorie, cum era şi normal, de unde eu am tras concluzia că nebunia ei era autoimpusă, adică nu era deloc nebunie, ci doar o versiune trecătoare a stării ei dintotdeauna de zăpăceală. Pe urmă am aruncat o privire din greşeală în căruciorul ei de răchită şi cînd am văzut că aşezase acolo ca într-un cuib cojile de la ouăle pe care le mîncasem duminică la micul-dejun am sărit de la încredere la disperare în răstimp de o secundă, şi nu era nici pe departe ultima oară. M-am întrebat atunci, aşa cum m-am întrebat şi de-atunci încoace de atîtea ori, ca într-o mişcare în spirală care practic nu închide ciclurile, dacă nu ar fi fost mai bine să nu mă mai păcălesc de unul singur, să privesc în faţă adevărul că trebuia să iau nişte măsuri, mai bine s-o fi dus la un doctor care să-i facă analize şi să-i dea un tratament pînă nu ajungea atît de rău încît să nu mai am ce face şi să trebuiască s-o internez într-un azil. Nu prea ştiam eu cum să procedez în privinţa asta, cu cine să mă sfătuiesc, dar mi-am adus aminte de mama d-lui Schultz, parcă şi ea era bătrînă şi rămăsese văduvă şi el avea grijă de ea, poate că mă putea ajuta cumva, poate că banda îşi avea şi doctorii ei aşa cum avea avocaţi. Şi pe urmă, la cine să fi apelat? Cu cei de pe-aici nu mai aveam nimic de împărţit, nici cu orfanii, nici cu vecinii de stradă, banda îmi mai rămăsese, indiferent de intenţiile mele cele mai ascunse sau de rarele momente cînd uitam de loialitate eram de-al lor şi ei erau ai mei. Orice aş fi vrut să fac, s-o părăsesc pe mama sau s-o ajut, oricum mă învîrteam, tot la dl. Schultz ajungeam.

Dar uite că nu mai ştiam nimic de el, şi nici de ceilalţi, şi dacă voiam să aflu ceva nu-mi rămînea decît să citesc ziarele. Nu mai ieşeam decît după ziare şi după cîte un pachet de Wings, citeam orice ziar care-mi cădea sub mînă, le cumpăram pe toate, şi pe cele de dimineaţă şi pe cele de seară, mă duceam încă dinainte să se crape de ziuă la chioşcul de pe Bulevardul Trei, de sub trenul suspendat, şi cumpăram prima ediţie a ziarelor din dimineaţa care urma, dimineaţa mergeam la magazinul de dul-

ciuri din colţ să iau ediţia a doua, la prînz mergeam iarăşi la chioşc după prima ediţie a ziarelor de seară, iar seara mergeam din nou la colţ şi luam ultimele ediţii. Mie unul dosarul întocmit de procuratură mi se părea inatacabil. Se baza pe documente clare, pe mărturiile unor contabili de la Biroul Finanţelor Interne care explicau legea impozitelor, pur şi simplu îl demontau de tot. Eram din ce în ce mai nervos. Cînd i-a venit şi d-lui Schultz rîndul să depună mărturie, după mine nu fusese deloc convingător. Motivase că fusese prost sfătuit de avocatul lui care pur şi simplu făcuse o greşeală, că din momentul în care un alt avocat îi semnalase greşeala, el, dl. Schultz, fiind un cetăţean patriot, se străduise să plătească pînă la ultima centimă tot ce datora statului, dar că procuratura nu se declarase mulţumită cu atît şi aşa se ajunsese la proces. Nici măcar pe fermierii de acolo nu-i vedeam în stare să creadă o poveste atît de şubredă.

Tot stînd aşa şi aşteptînd veşti, încercam să văd partea bună a lucrurilor indiferent de ce verdict s-ar fi dat, ca să fiu cît de cît pregătit pentru momentul respectiv. Dacă dl. Schultz intra la închisoare nu mai aveam nici unul dintre noi motiv să ne temem de el cît timp ar fi stat acolo. Ăsta era un avantaj, fără îndoială. O, Doamne, numai gîndul că scăpam de el! În acelaşi timp, însă, încrederea pe care o aveam în mersul calm şi implacabil, ca de ceas, al destinului meu s-ar fi năruit. Dacă un lucru atît de banal şi stupid cum era justiţia guvernamentală era în stare să-mi facă mie ţăndări viaţa cu un bobîrnac, atunci însemna că legăturile mele secrete şi perfect unse cu adevărata justiţie, cea a unei lumi pe care o divinizam, erau de fapt nişte iluzii. Dacă dl. Schultz era autorul unor simple crime pămînteşti pentru care primea pedepse pămînteşti, atunci lumea se reducea la ce vedeam cu ochii şi degeaba mai cochetam eu cu convingerea că posedam anumite haruri invizibile, probabil că mintea mea le născocea. Cum să fi îndurat aşa ceva?! Dar dacă le dădea peste cap acuzaţiile, dacă le dădea peste cap? Nu reveneam şi eu atunci la coordonatele mele de pericol asumat şi de încredere, la încrederea pură şi vibrantă de care numai un puşti ca mine era capabil ca să-şi poată împlini pînă la capăt destinul de pericole asumate? În concluzie, ce-mi doream? Ce verdict, ce viitor? După felul în care îl aşteptam, mi-am dat seama şi care era.

În fiecare dimineaţă, citeam de pe ultima pagină din *Times* plecările vaselor de pasageri, voiam pur şi simplu să ştiu cum se numeau vasele, încotro plecau şi că erau o mulţime din care să-ţi alegi. Eram convins că Harvey Preston aranjase lucrurile ca lumea, aproape că începea să-mi placă individul, în orice caz la Saratoga se descurcase, jos pălăria, aşa încît nu vedeam ce l-ar fi împiedicat acum. Parcă o şi vedeam cu coatele pe parapet, uitîndu-se în gol la luna plină şi la oceanul argintiu şi gîndindu-se la mine. Mi-o închipuiam în pantaloni scurţi şi cu bustieră, sărind şotronul pe puntea de la pupa în plin soare, aşa cum se juca puştimea pe acoperişul căminului de orfani. Dar dacă făcusem o greşeală cît mine de mare, dacă dl. Berman şi Irving şi Mickey veniseră la Saratoga pur şi simplu ca s-o ducă înapoi sau ca să stea de vorbă cu ea în numele d-lui Schultz, ei, atunci cum rămînea, cine ce pierduse, la urma urmei, în afară de faptul că eu o pierdusem pe Drew, pe Drew a mea?

Miercuri, ziarele de seară publicau concluziile avocaţilor, a doua zi judecătorul a instruit juriul ce şi cum, joi seara juriul era încă la deliberări, iar joi noaptea, cînd m-am dus pe Bulevardul Trei, şi ziarele de seară şi cele de dimineaţă publicaseră suplimente cu titluri enorme dedicate d-lui Schultz: fusese găsit nevinovat de toate acuzaţiile aduse.

Am răcnit, am zbierat, am sărit în sus de bucurie, am început să dansez în jurul chioşcului în timp ce un tren mi-a trecut duruind pe deasupra capului. Cine mă vedea atunci n-ar fi zis că doar cu săptămînă în urmă fusesem convins că aceeaşi persoană pusese să fiu omorît. Era pozat în prim-plan, în *Mirror* zîmbind cu toată gura către obiectiv, în *American* sărutîndu-şi şiragul de mătănii, în *Evening Post* apucîndu-l pe Dixie Davis cu amîndouă mîinile de cap şi sărutîndu-l cu sete pe creştet. În *News* şi *Telegram* era prezentat ţinîndu-l cu un braţ pe după umeri pe primul-jurat, un tip în salopetă de lucru. Şi toate ziarele citau la unison ultimul cuvînt al judecătorului la auzul verdictului:

„Doamnelor şi domnilor, în toţi anii mei de magistratură nu am fost niciodată martor la o asemenea desconsiderare a adevărului şi a argumentelor cum aţi dovedit domniile-voastre astăzi. Faptul că aţi ascultat cazul atît de meticulos instrumentat de Guvernul Statelor Unite şi totuşi l-aţi putut găsi pe acuzat ne-

vinovat de toate acuzaţiile aduse mie unul îmi zdruncină din temelii încrederea în procesul de aplicare a justiţiei şi mă întreb unde va ajunge democraţia noastră în viitor. Sînteţi liberi, dar curtea nu vă mulţumeşte pentru servicii. Este o ruşine."

Mama a păstrat acea pagină întîi din *Mirror* cu poza mare a d-lui Schultz zîmbind, a îndoit-o în aşa fel încît să se vadă numai fotografia, a aşezat-o cu grijă în căruciorul de răchită şi pe urmă a învelit-o pînă sub bărbie cu o pătură jerpelită.

Ar fi cazul să spun cîte ceva şi despre cum m-am distrat timp de trei nopţi şi două zile la bordelul de pe Strada 76, între bulevardele Columb şi Amsterdam, deşi la un moment dat nu mai ştiam prea bine dacă afară era noapte sau zi pentru că draperiile de velur roşu au rămas invariabil trase peste toate ferestrele, luminile — toate aprinse, şi lămpile cu abajururi mărginite de ciucuri, şi sfeşnicele de cristal, aşa că pînă la urmă nici nu mai conta cît era ceasul de fapt. Pe jos avea gresie, da, şi una dintre imaginile care nu-mi iese din cap este cum îi vibra fundul zbîrcit unei curve ceva mai coapte în timp ce alerga pe scări în sus ţipînd pasămite de frica masculului care încerca s-o apuce, dar care a căzut în nas şi a alunecat toată scara de sus pînă jos, cu faţa la pămînt, cu picioarele înainte şi braţele deasupra capului. Majoritatea fetelor erau tinere, drăguţe şi subţirele şi cînd unele se plictiseau şi plecau veneau altele în loc. Erau şi cîţiva bărbaţi pe care nu-i cunoşteam, cică stabilimentul era rezervat membrilor de elită ai gangsterimii, dar uite că se răspîndise zvonul şi apăreau mereu alte feţe nebărbierite, ba chiar în a doua noapte sau zi am văzut un poliţist în tricou şi descheiat la pantalonii albaştri cu bretele, căruia o curvă cu cascheta lui proţăpită în vîrful capului îi sugea pe rînd degetele de la picioare.

Fetele rîdeau şi se lăsau ciupite şi gîdilate de bărbaţi înspăimîntători fără să dea impresia că le-ar fi fost teamă şi pînă la urmă plecau cu ei în sus pe scări — parcă ar fi fost Drew în mai multe exemplare, la fel de nepăsătoare că primeau între picioarele lor nişte ucigaşi. Pe mine mă uimea treaba asta, cum putea calitatea unui sentiment să se transforme în cantitate, de pildă într-un colţ al unei camere l-am zărit prin norul de fum de ţigară pe dl. Berman rîzînd cu figura lui prelungă, în timp ce în salonul

cel mare de jos dl. Schultz era copleşit de trei sau patru femei care năvăliseră peste el, pe braţele scaunului, pe genunchii lui, îl muşcau de lobii urechilor, îl rugau să danseze cu ele, iar el rîdea, le mîngîia, le ciupea, le pipăia, o încurcătură de trupuri care oricît am studiat-o eu nu părea deloc organizată pe persoane distincte ci era o amestecătură, o învălmăşeală de sîni, de perechi de sfîrcuri ca nişte constelaţii, de burţi şi cururi generoase, de picioare lungi îmbîrligate. Dl. Schultz m-a văzut că mă uitam şi i-a spus uneia dintre femeile de pe el să mă rezolve, la care ea s-a desprins din grămadă fără nici un chef şi mi-a făcut semn să mergem sus, spre marele amuzament al colegilor mei de faţă, ceea ce a avut darul să ne strice cheful şi mie şi femeii care şi aşa fierbea de furie simţindu-se umilită de vîrsta mea şi de faptul că eram un nimeni. Şi unul şi celălalt abia am aşteptat să scăpăm, n-aveam nici un chef, cheful era în altă parte, iar mie mi s-a părut înfiorător cît de ne-sexy putea fi sexul atunci cînd ţi-o trăgeai aşa în silă şi-ţi dădeai drumul cît mai repede, aşa că după aia am băut un Manhattan* întreg, măcar era dulce şi avea o cireaşă confiată la fundul paharului.

Madama care conducea stabilimentul îşi făcea veacul în bucătăria de la parter, în spate, şi am stat şi eu puţin de vorbă cu ea la un moment dat, mai mult de milă, cînd dl. Schultz s-a îmbătat şi a cîrpit-o peste faţă închipuindu-şi cine-ştie-ce afront, i-a învineţit un ochi, după care şi-a cerut scuze şi i-a întins o bancnotă nouă de o sută de dolari. Era o bucăţică de femeie şi i se spunea Mugsy**, poate fiindcă semăna atît de bine cu pekinezul pe care-l ţinea în braţe, avea aceeaşi mutră cu nasul teşit, cu ochii mici ca nişte nasturi, avea părul roşcat foarte-foarte creţ şi rar, era mică de statură şi slabă şi purta o rochie neagră cu ciorapi care i se cam lăsau la genunchi. Şi avea o voce groasă, ca de bărbat. Eu o ţineam de vorbă, iar ea îşi apăsa o felie de carne crudă peste ochi. Păzea cuptorul de la aragaz în care ascunsese armele predate de toţi clienţii la sosire şi nu voia să plece din bucătărie probabil ca să nu vină cineva să ia vreun pistol şi să-i transforme casa în poligon de tir, deşi nu prea ştiu cum s-ar fi putut împotrivi muieruşca aia dacă era vorba să se întîm-

* Cocktail care conţine whisky, vermut, bitter etc. (n.tr.).

** În lb. engleză, *mug* = mutră, bot, deci *mugsy* = mutriţă, botic (n.tr.).

ple aşa ceva. Personalul erau cîteva negrese care se ocupau cu buna funcţionare, adică schimbau aşternuturile, goleau scrumierele, adunau sticlele goale, şi cîţiva comisionari, tot negri, care aduceau pe uşa din dos lăzi de bere, de diverse tării, de sucuri pentru cocktailuri, cartuşe de ţigări, containere de metal cu mîncare caldă şi cutii de carton cu micul dejun tot cald de pe la bufetele şi braseriile din cartier, dar Mugsy tot crispată stătea, deşi lucrurile păreau foarte bine organizate, era ca un general care-şi făcuse un plan bun şi-şi desfăşurase trupele şi acum tot ce mai avea de făcut era să primească rapoarte periodice despre cum evolua lupta. Am luat cîteva ouă fierte tari în coajă şi am început să jonglez cu ele şi Mugsy a fost atît de convinsă că o să le scap pe jos, încît a izbucnit în rîs văzînd că nu şi i-am devenit brusc simpatic, m-a întrebat tot felul de lucruri despre mine, cum mă chema, unde locuiam, da, şi cum de ajunsese un băiat drăguţ ca mine într-o companie atît de abjectă, am adăugat eu, la care ea a rîs din nou, m-a ciupit de obraz şi mi-a oferit bomboane de ciocolată dintr-o cutie de metal pe care o ţinea lîngă ea, foarte sugestiv pictată, cu scene reprezentînd bărbaţi în pantaloni bufanţi pînă la genunchi şi cu peruci albe care se înclinau în faţa unor doamne cu crinoline.

Această madam Mugsy a înţeles exact ce avea de înţeles din faptul că nu mă mai dădeam dus din bucătărie şi mi-a explicat cu multă delicateţe şi tact că avea pentru mine ceva cu totul special, articolul acela pe care şi l-ar fi dorit oricine, o prospătură, vrînd să zică o fată tînără şi relativ nouă în branşă, apoi a dat un telefon şi în mai puţin de o oră mă refugiasem deja într-un dormitor mic şi retras de la ultimul etaj de sus cu o fată într-adevăr tînără, şatenă, rotundă la faţă, cu sînii deloc lăsaţi, destul de timidă şi sălbăticuţă la pipăit, care a rămas cu mine toată noaptea sau, mă rog, orele alea de linişte care mie mi s-au părut a fi de noapte şi din fericire a vrut să doarmă la fel de mult pentru vîrsta ei fragedă cum am vrut şi eu pentru a mea.

Adevărul este că eram mult prea conştient şi în acelaşi timp nesigur de mine însumi şi trist ca să mă pot bucura ca lumea de timpul petrecut acolo. La mine acasă, în Bronx, stînd şi aşteptînd să se termine procesul, eram nerăbdător să reînnod relaţiile cu ceilalţi membri ai bandei, pe fiecare dintre ei îl iubeam, mi

se părea că se comportau cu un spirit de coeziune care mă făcea să le fiu recunoscător că existau, dar acum, cînd îi regăsisem, această recunoştinţă se transformase în reversul ei, într-un sentiment de vinovăţie care mă făcea să mă uit la dl. Schultz şi la ceilalţi încercînd să ghicesc în ce ape mă scăldam şi ori de cîte ori unul dintre ei îmi zîmbea arătîndu-şi dinţii de aur eu vedeam cînd iertare, cînd răzbunare.

Ca pînă la urmă să-mi dau seama, prin a doua noapte, dacă mai ţin minte bine, că nu eram eu singurul într-o stare care numai extatică nu se putea numi, dl. Berman de pildă se refugiase într-un salonaş de lîngă intrare şi acolo îşi citea ziarele, fuma şi sorbea din paharul de brandy, ieşind destul de des ca să dea cîte un telefon de la cabinele publice cu fise, în timp ce Lulu îşi impunea neobosit persoana frustă asupra unui număr de doamne care nu scăpau nici o ocazie de a se plînge conducerii, iar Irving îşi făcea de lucru aproape tot timpul prin casă, singurul lui mod de a se bucura de situaţie fiind acela că îşi dădea jos haina, îşi lărgea nodul la cravată, îşi sufleca mînecile şi servea la bar pe toţi apropiaţii şi colaboratorii ocazionali ai lumii criminale. Cu alte cuvinte, am realizat că locotenenţii principali ai d-lui Schultz aşteptau, atîta tot făceau, escapada nu mai era deloc o petrecere plină de viaţă a unor bărbaţi care trecuseră printr-o experienţă împreună, ci se transformase încă de a doua zi într-un fel de declaraţie profesională, un anunţ-reclamă al revenirii Olandezului şi din toată distracţia, bucuria şi sentimentul de uşurare al victoriei nu mai rămăsese deja decît buna-dispoziţie forţată a unei reuniuni protocolare.

Pînă şi dl. Schultz începuse să caute anumite locuri în casă unde să se dedea plăcerilor mai liniştite ale reflecţiei. Aşa se face că la un moment dat am trecut prin faţa uneia dintre băi şi l-am văzut stînd în cada plină cu apă fierbinte şi spumă de săpun, pufăia dintr-o ţigară de foi printre aburii care se înălţau spre tavan şi se lăsa frecat pe spate de madam Mugsy care stătea aşezată pe un taburet de lemn alături de cadă şi vorbea şi glumea cu el ca şi cum n-ar fi încasat-o din partea lui cu o zi în urmă.

Dl. Schultz a ridicat ochii şi m-a văzut.

— Hai încoace, băiete, n-ai de ce să-ţi fie ruşine, a zis el. M-am aşezat pe capacul closetului. Uite, Mugsy, ăsta-i copilul

meu minune, Billy, v-aţi cunoscut, voi doi? L-am asigurat că da. Ştii tu, băiete, cine-i Mugsy? Habar n-ai de cînd ne ştim! Uite, îţi spun eu, pe vremea cînd Vince Coll o luase razna de-a binelea şi răsturnase tot Bronx-ul cu pistolul scos ca să mă găsească şi înnebunise tot căutîndu-mă, unde crezi că eram eu?

— Aici?

— Numai că atunci aveam sediul pe malul fluviului, a precizat madama.

— Coll era aşa un bolovan, a continuat dl. Schultz, că habar n-avea de rafinamentele vieţii, nu ştia ce-i aia un bordel de lux, el se-nvîrtea de colo-colo şi trăgea în dreapta şi-n stînga, dădea iama prin baruri, prin berării, prin cluburi, pizda mamii lui de idiot, şi eu stăteam aici, la Mugsy, ras, tuns şi frezat, îmi făceam chefurile şi aşteptam momentul potrivit. Stăteam aici în baie şi ea mă freca pe spate.

— Aşa e, a confirmat femeia.

— Fată bună ca Mugsy, mai rar.

— Dacă zici tu.

— Auzi, păpuşo, a rugat-o dl. Schultz rezemîndu-se de cadă, nu vrei tu să-mi aduci o bere?

— Imediat, a zis ea, şi-a şters mîinile cu un prosop şi a plecat închizînd uşa după ea.

— Te distrezi, băiete?

— Da, domnule.

— Trebuie neapărat să dăm afară din plămîni aerul ăla curat de ţară, a rînjit el, apoi a închis ochii. Şi să ni se-ntoarcă inima înapoi în coaie, unde-i e locul. Unde nu păţeşte nimic. Ţi-a zis ceva?

— Cine?

— Ei, cum cine?

— Doamna Preston?

— Parc-aşa o chema pe cucoană.

— Păi, mi-a spus că-i plăcea foarte mult cu dumneavoastră.

— A zis ea chestia asta?

— Şi că aveţi clasă.

— Zău? Dacă zice ea..., a început el şi s-a oprit, s-a luminat la faţă de un zîmbet, tot cu ochii închişi, apoi a continuat: Într-o lume mai bună, adică dacă lumea asta ar fi mai bună...,

şi din nou s-a oprit. Îmi place chestia asta la femei, că poţi să le culegi ca scoicile de pe plajă, se găsesc peste tot, unele mici şi rozalii, altele cu cochiliile în spirale, de auzi oceanu'-n ele. Problema este..., mă rog, este o problemă — şi a dat din cap renunţînd să-mi mai spună.

În atmosfera aia cu aburi care se înălţau pe faianţa umedă vocea lui se auzea ciudat, adică vorbea încet, uitîndu-se de data asta fix în tavan şi totuşi stîrnea un ecou de parcă ar fi vorbit dintr-o cavernă.

— Ştii, eu cred că numai o singură dată-ţi cade cineva cu tronc, vreau să zic că numai o dată-n viaţă ţi se-ntîmplă chestia asta, şi-anume cînd eşti puşti, uite-aşa, ca tine, cînd habar n-ai ce curvăsărie mare-i lumea. Îţi intră cîte una-n cap şi gata, tot restul vieţii te-agăţi de ea şi oriunde te-ntorci vezi aceeaşi mutră, oricine vine pe stradă către tine ţi se pare că zîmbeşte ca ea şi-ţi umple iarăşi toate gîndurile. Păţeşti treaba asta la-nceput cînd eşti tîmpit şi habar n-ai de nimic şi pe urmă-ţi vezi tu de drumul tău, dar tot pe-aia una o cauţi tot restul vieţii. Nu ştiu dacă mă-nţelegi.

— Înţeleg, am zis eu.

— Ce mama dracului, Drew chiar că era o fată de soi, nu ca orice păsăric'-acolo, nimic nu găseai vulgar la ea. Avea o gură minunată. Da' ştii, vorba aia, idilă de vară. Cînd vezi că numai atîta a fost îţi pare rău, dar avem şi unul şi celălalt vieţile noastre, a zis el trăgînd din trabuc şi uitîndu-se la mine să-mi vadă reacţia. Eu am nişte afaceri de care să mă ocup, a zis tot el, şi am supravieţuit în domeniul ăsta pentru că mi-am văzut de afacerile mele. Pe urmă s-a ridicat în fund în cadă, plin de spumă prin părul negru de pe piept şi de pe umeri. Stau şi mă gîndesc pe cîţi i-am văzut murind, la cîte-a trebuit să rezist. Şi-asta şapte zile din şapte. Toţi borfaşii, toţi şobolanii. Orice pui pe picioare, orice încerci să faci vor să-ţi ia. Grăsanul ăla de Julie. Şi Bo, dragul de el, dragul şi iubitul meu Bo. Şi ăia ca Vincent Coll de care ţi-am vorbit. Ştii tu cît face loialitatea, cît face un singur om care să-ţi fie loial în ziua de azi? Cît greutatea lui în aur. Eu îi fac un bine lui Vincent Coll. Iar el dispare şi sare termenul stabilit la cauţiunea pe care tot eu am plătit-o. Păi cum vine asta? Eu niciodată nu-mi bat cuie de-astea în talpă fiindcă aşa sînt eu fraier

şi-am o fire generoasă de toată lumea crede că mă poate călca în picioare. Nici n-am aflat bine chestia şi m-am trezit în căcat, că dementu-mi declarase război. A trebuit să m-ascund aici printre curve. Ca să-ţi spun drept, nu mi-a convenit deloc, nu era o soluţie de bărbat, dar trebuia să aştept să-mi vină rîndul. Într-o bună zi, cînd lucrurile erau în toi, pe Vincent îl umflă şi-l bagă la bulău, capătă arest preventiv pentru nu-ştiu-ce bătaie, iar eu îmi fac socoteala că a venit vremea mea şi cînd iese de-acolo noi eram deja răspîndiţi şi-l aşteptam. Numa' că el află, ştie că sîntem acolo şi-şi cheamă sora să-l ia şi iese cu copilul soră-sii în braţe. Nu ştiu dacă mă-nţelegi. Ne-am retras, că doar nu sîntem sălbatici, ne-a avut la faza respectivă, aşa c-am plecat şi am lăsat-o pe altă dată. Asta ca să-ţi dau un exemplu. Numai că el, al dracu' irlandez, nu ţinea cont de nici un fel de legi ale civilizaţiei — nu trece o săptămînă şi mă pomenesc cu el că se ia după mine pe Bulevardul Bathgate cu geamurile date jos la maşină într-o zi cînd venisem acolo-n cartier să-i fac o vizită maică-mii şi să-i aduc nişte flori cum îi plac ei, fiindcă eu cînd merg la mama s-o văd merg singur, oricît de stupid ar părea, adică ştiu că aşa e, dar ea îşi are viaţa ei, altfel decît a mea, şi nu vreau s-o supăr, deci mergeam singur pe strada aia aglomerată, cu un buchet frumos de flori în mînă pe care tocmai le cumpărasem de la colţ şi dădeam din cap către unul şi-altul pe care-i mai ştiu pe-acolo şi noroc cu-al şaselea simţ al meu, ştii, sau poate c-am văzut ceva în ochii vreunuia care venea spre mine uitîndu-se peste umărul meu, în orice caz m-am aruncat după o tarabă cu fructe şi gloanţele lui Coll au trecut pe deasupra mea şi au început să salte portocalele în aer şi piersicile şi pepenii care explodau ca nişte tigve împroşcîndu-mă de sus pînă jos, am rămas la pămînt şi mi s-au răsturnat în cap toate lădiţele alea cu citrice, cu prune, cu pere, m-au umplut de zeamă că m-am şi speriat la un moment dat că eram rănit, mă simţeam umed şi mi se părea caraghios — să mor acolo printre sucurile alea de fructe care se revărsau peste mine, pînă am auzit ţipetele femeilor şi copiilor, Doamne sfinte, că strada aia-i toată numai o piaţă, o ştii, nu?, plină de cărucioare de copii şi de balabuste ieşite la cumpărături şi cînd m-am ridicat maşina dispăruse şi-am văzut lumea fugind printre tarabe şi-o mamă urlînd ceva în italieneşte lîngă un lan-

dou răsturnat, i se rostogolise copilul pe trotuar cu cămăşuţa năclăită toată de sînge, avea sînge şi pe căciuliţa din cap, Doamne Dumnezeule, omorîseră copilul-n cărucior, pizda mamii lor de nenorociţi! Ca pe urmă să m-arate cineva cu degetul şi să-nceapă să mă-njure, ştii, parcă eu aş fi împuşcat copilul! Şi s-au luat toţi după mine urlînd de-a trebuit să fug ca să scap. Ei bine, după chestia asta eram hotărît să-l omor pe Vincent Coll cu orice preţ, să nu mă las cît oi trăi, trebuia să-mi spăl onoarea pentru că presa mie mi-a pus în cîrcă toată povestea, mie, Olandezului, pur şi simplu pentru că eram în război cu dementul ăla obsedat, auzi ironia soartei, să m-acuze ei pe mine de ce făcuse Vincent Coll, parcă nu i-aş fi avertizat pe toţi, parcă nu le-aş fi explicat să se dea la o parte din calea lui, m-au acuzat pe mine că nu-şi nimerise el ţinta, că în loc să mă-mpuşte pe mine omorîse copilaşul ăla, cînd de fapt nenorocitul de irlandez călcase pe-alături de la bun început sărind peste termenul de prezentare la cei zece mii cauţiune pe care-i plătisem pentru el — auzi tu, zece mii! — şi în loc de asta se apucase să-mi atace mie camioanele şi depozitele, cît am putut să regret idioţenia pe care-am făcut-o cînd m-am legat cu el la cap, aşa că trebuia să pun mîna pe el, am jurat să-l scot din circulaţie, era vorba aici de-a restabili ordinea morală pe lumea asta, în toate drepturile ei. Ştii cum l-am găbjit?

Atunci s-a întors madama, a bătut scurt în uşă şi a intrat cu o tavă cu două sticle de bere şi două pahare înalte, pe care a aşezat-o pe taburet.

— Îi spuneam de Vince, i-a explicat dl. Schultz. Foarte simplu a fost, o idee simplă, pentru că întotdeauna lucrurile simple sînt cele mai bune. Mi-am adus aminte că el şi cu Owney Madden stăteau mult de vorbă, asta a fost tot.

— Ăla da gentleman, Owney, a comentat madama aprinzîndu-şi o ţigară.

— Ai dreptate, a zis dl. Schultz. Exact aici voiam s-ajung, nu ştiam precis cu ce, dar precis îl avea cu ceva la mînă pe Owney pentru că altfel ce treabă avea un individ stilat ca Owney cu un maţe-fripte ca ăla? De-aici încolo n-a mai fost cine-ştie-ce. L-am trimis pe Abe Landau la Owney la birou să stea lîngă el acolo toată noaptea în birou pînă cînd a sunat telefonul şi Abe

i-a băgat pistolul sub nas lui Owney şi i-a spus hai, domnu' Madden dă-i şi vorbeşte cu el, ţine-l pe fir, noi fiind alături cu un poliţist care a localizat convorbirea, suna de la o cabină telefonică din faţa magazinului Excelsior, pe Strada 23 colţ cu Opt. În următoarele cinci minute eram acolo cu o maşină şi-am văzut doi inşi care stăteau lîngă fîntînă şi-i ţineau de şase, dar cînd au zărit maşina au şters-o pe stradă în sus de nu le fugeau picioarele cît de repede ar fi vrut ei să fugă, nu i-a mai văzut nimeni de-atunci, şi omul meu a tras prin cabină, dintr-o parte în alta, că Vincent nici n-a mai avut timp să deschidă uşile, a căzut cu ele cu tot cînd au scăpat din ţîţîni şi-n timpul ăsta la Owney în birou Abe asculta la telefon şi-a auzit de la un capăt la altul, pînă s-a lăsat tăcerea pe fir, şi-atunci a pus receptorul jos şi-a zis mulţumim, domnu' Madden, ne cerem scuze pentru deranj — aşa l-am lichidat pe Vincent Coll, da-r-ar Domnul să-i fiarbă pipota-n iad pînă la loc comanda.

Şi dl. Schultz s-a oprit gîfîind de efortul de a-şi fi povestit memoriile. A luat o bere de pe tavă şi a dat-o peste cap din cîteva gîlgîituri. Parcă mă simţeam şi eu mai uşurat acum avînd în faţă exemplul lui de cum pot oamenii să suporte orice pierdere atîta timp cît rămîn ei înşişi.

A doua zi dimineaţa, cînd am coborît, mi-am dat seama din prima clipă că se întîmplase ceva. N-am văzut nici o femeie, uşile camerelor erau deschise larg şi se auzea un aspirator. În bucătărie l-am găsit pe Irving turnînd cafea în căni şi m-am luat după el şi cînd am ajuns în pragul salonului mare de jos, deşi mi-a închis uşa în nas tot am apucat să văd că aveau o întrunire, erau vreo doisprezece inşi, sau chiar mai mulţi, aşezaţi pe lîngă pereţi, toţi îmbrăcaţi de stradă şi încruntaţi.

Mie mi s-a spus să mă duc să iau aer, ceea ce am şi făcut, m-am fîţîit pe străzile cu numerele şaptezeci şi între Columb şi Broadway, trotuare întregi de construcţii urbane cu verandele înălţate şi cu intrările la subsol pe sub scări, toate lipite unele de altele de la un colţ pînă la celălalt, fără nici o alee printre ele, nici un pic de spaţiu, fără perspectivă, fără deschidere, fără nici un teren viran pe nicăieri, nimic, un perete continuu de locuinţe. Mă simţeam închis pe dinafară cînd treceam pe lîngă faţadele astea interminabile cu obloanele trase, şi era şi destul de rece,

nu ieşisem din casă de două zile şi trei nopţi şi uite, parcă venise pe bune toamna, bătea un vînt tăios care stîrnea gunoaiele de pe străzi şi platanii înconjuraţi de cîte un gărduleţ de fier în pătratele lor de pămînt tăiate în asfalt băteau deja în galben, ca şi cum adusesem cu mine de-acolo din nord un fel de mană a copacilor, sau poate că frigul se ţinea după mine indiferent unde mergeam. Treaba asta îmi crea o senzaţie ciudată, n-ar fi trebuit să plec din oraş, uite că ajunsesem să nu-l mai recunosc, nu era crăpătură în asfalt din care să nu crească o buruiană, la orice colţ de stradă se zburătăcea cîte un stol de porumbei, vrăbiile se înşirau pe firele de telefon între un stîlp şi altul ca nişte pieze-rele ale Naturii care stătea la pîndă, mici spioni într-o mare cotropire.

Bineînţeles, mă simţeam jignit de felul în care mă dăduseră la o parte de la ceva ce era evident un consiliu de război în toată regula, mă întrebam ce probe mai aveam de trecut ca să fiu recunoscut la justa mea valoare, indiferent ce făceam şi oricît de bine, mereu se ivea cîte un brînci din ăsta-napoi. Pizda mă-sii, mi-am spus în sinea mea şi m-am întors la bordel ca să descopăr că întrunirea se terminase, vizitatorii dispăruseră şi numai dl. Schultz şi dl. Berman mai erau, în camera din faţă, îmbrăcaţi ca în zi de lucru în cămaşă şi cravată. Dl. Schultz se învîrtea de colo-colo rotind şiragul de mătănii în jurul degetelor — nu era a bine. La un moment dat a sunat telefonul din vestibul şi a sărit chiar el să răspundă şi imediat după asta şi-a pus haina, şi-a potrivit pălăria de pîslă pe cap şi a rămas în vestibul, în spatele uşii de la intrare, absolut palid de furie. Eu mă uitam la el din uşa salonului.

— Care este soluţia, ă?, ia spune-mi, m-a întrebat el. Ca să aibă omul dreptul să respire, să-şi poate culege fructele muncii. Cînd vine vremea asta?

Dl. Berman, care stătea lîngă fereastră în salon, a zis gata şi atunci dl. Schultz a deschis uşa de la intrare şi a tras-o după el. Eu am alergat şi eu la fereastră, am depărtat puţin draperiile şi l-am văzut vîrîndu-se într-o maşină, iar Lulu Rosenkrantz, care stătea cu un picior pe trotuar şi cu celălalt pe pragul maşinii uitîndu-se în susul şi în josul străzii s-a răsucit brusc şi s-a urcat şi el lîngă şofer şi maşina a luat-o din loc imediat şi dusă a fost, lăsînd în urmă doar un norişor de fum de la eşapament.

Madama cea slăbuță, Mugsy, a apărut în salon cu o cutie de pantofi sub braț, pe care a așezat-o pe măsuța de cafea. Acolo avea toate chitanțele și facturile și a început să le treacă în revistă împreună cu dl. Berman — ca o pereche de pitici dintr-un basm, bătrînul spărgător de lemne și hoașca lui de nevastă fumîndu-și prafurile albe cu puteri magice cu care creau halucinații copiilor și stînd de vorbă într-o limbă a numerelor.

Am cules cîteva ziare răvășite pe jos. Primarul La Guardia* îl amenința pe Schultz Olandezul că dacă punea piciorul oriunde în cele cinci aglomerații ale New York-ului avea să fie arestat, iar prim-procurorul criminalist Thomas Dewey anunța că era în curs de instrumentare dosarul aceluiași Schultz Olandezul pentru evaziune fiscală. Deci asta era problema. Totul pornise de la verdictul ăla dat în provincie, toți editorialiștii erau scandalizați, eu nu le citeam, editorialele, dar numele d-lui Schultz apărea în toate titlurile, toți îi cereau scalpul, orice politician căruia i se smulgea o părere era la fel, scandalizat, și președinții consiliilor municipale erau scandalizați, și cenzorii, și membrii comisiilor bugetare, și procurorii districtuali, și șefii comisariatelor de poliție, și adjuncții lor, chiar și un funcționar de la Departamentul de Salubritate era scandalizat, pînă și omul de pe stradă de la rubrica „Omul de pe stradă" din *News*. Interesant lucru, în contextul acestei scandalizări generale zîmbetul fericit al d-lui Schultz de după achitare sugera impertinență, bătaie de joc, era sinistru în tot cazul.

— Astea-s pagubele, a zis madama cînd dl. Berman a ajuns la una dintre hîrtiuțe și a ridicat din sprîncene. Douăspe farfurii întinse mi-au spart băieții voștri, din cele bune, cînd s-au apucat să arunce unul într-altul cu Wedgwood**-ul meu. Presupun că n-ai auzit nimic.

— Și-asta?

— Cheltuieli generale.

---

* *Fiorello Henry La Guardia* (1882–1947), om politic american, deputat în Camera Reprezentanților (1917–1921 și 1923–1933), apoi primar al New York-ului (1933–1945). În această din urmă calitate a luptat împotriva corupției funcționarilor municipali și a sprijinit inițiativele de ameliorare a vieții civile (n.tr.).

** Tip de porțelan fin englezesc realizat de *Josiah Wedgwood* (1730–1795) și de urmașii lui, pînă în zilele noastre (n.tr.).

— Nu-mi plac estimările. Mie dă-mi cifre concrete.

— Cheltuielile astea reprezintă stricăciuni concrete. Uite, pe canapeaua asta pe care stai, vezi petele? Astea nu ies, petele de vin nu ies, pentru astea, de pildă, trebuie să fac huse noi. Nu ştiu cum să-ţi spun, Otto, dar oamenii ăştia ai voştri nu sînt tocmai de la Tineretul Creştin.

— Sper că nu încerci să profiţi, Mugsy.

— Uite, asta chiar mă supără. Ştii de ce vine Olandezul la mine? Pentru că-s cea mai bună. Aici e un stabiliment de înaltă clasă şi nu scapi ieftin. Îţi plac fetele? Ar trebui să-ţi placă, pentru că sînt modele, nu sînt paraşute de-alea de pe stradă. Îţi place serviciul, îţi place tot ce e-n jurul tău? Cum crezi că fac rost de toate astea, umblînd cu fofîrlica de fiecare dată? Dau un ban dar ştiu ce capăt, şi la fel şi tu. O să-mi ia o săptămînă să pot reface casa asta cum a fost şi să deschid din nou, ceea ce înseamnă timp pierdut, în schimb chiria şi ciubucurile şi doctorii şi lumina electrică trebuie să le plătesc în continuare. Ca să nu mai vorbesc de ochiul meu învineţit, dar ăsta ţi-l fac cadou. Treacă de la mine, din partea firmei.

Dl. Berman a scos un teanc gros de bancnote de cîte o sută, a dat la o parte banderola de cauciuc şi a început să numere.

— Atîta şi nici un ban în plus, a zis el, împingînd banii pe măsuţa de cafea.

După care am plecat şi am lăsat-o pe madamă acolo, prăbuşită pe canapea şi plîngînd cu mîna peste ochi. Ne aştepta o maşină parcată în faţă. Dl. Berman mi-a spus să mă urc eu întîi, iar el s-a urcat după mine. Nu-l cunoşteam pe şofer, dar dl. Berman i-a spus: Ia-o înainte uşor, şi am luat-o pe Broadway pînă la Bulevardul Opt, am cotit pe Opt, am trecut prin faţă pe la Madison Square Garden, pe urmă spre vest în direcţia fluviului şi am coborît înspre docuri, ceea ce pe mine m-a cam speriat pînă mi-am dat seama ce făceam de fapt, am trecut pe lîngă debarcaderul liniei de agrement de pe fluviul Hudson unde un vapor din ăla cu roată cu zbaturi tocmai îmbarca pasagerii pentru o croazieră, am luat-o înspre est pe Strada 42, apoi iarăşi spre nord pe Bulevardul Opt şi tot aşa, am parcurs de trei-patru ori dinspre centru înspre margine şi invers şi de la est la vest un dreptunghi mare în care se încadra oarecum zona supranumită

Bucătăria Diavolului, pînă cînd ne-am oprit, într-un tîrziu, pe una dintre străzile Patruzeci şi-Vest, nu departe de tîrgul de vite. Ceva mai încolo, pe partea dreaptă a străzii, am recunoscut maşina d-lui Schultz parcată exact în faţa unei biserici mari din cărămidă aparentă care avea în stînga un presbiteriu, iar în dreapta curtea unei şcoli.

Şoferul nu a oprit motorul. Dl. Berman şi-a aprins o ţigară şi mi-a spus:

— Nu-l putem suna la telefon pe domnul Preşedinte. Şi nici nu stă de vorbă cu nici unul dintre noi în văzul lumii, nici măcar cu Dixie Davis care oricum este plecat la Utica să depună mărturie într-o anchetă legată de moartea regretabilă a unui bun coleg de-al nostru. După mine, tu eşti singurul care poate deschide uşa asta. Dar trebuie să te îmbraci frumos, te speli pe ochi şi-ţi pui o cămaşă curată şi-o să te duci tu să dai ochii cu el în numele nostru.

Aşa da, era o consolare, criza nu mă lăsa pe dinafară.

— Cu domnul Hines? am întrebat eu.

Dl. Berman a scos un carneţel, a scris în el o adresă, apoi a rupt păginuţa şi mi-a întins-o.

— Aştepţi pînă duminică. Duminica primeşte audienţe acasă. Poţi să-i spui unde sîntem, în caz că are ceva nou să ne comunice.

— Unde?

— Dacă nu greşesc, o să fim cazaţi la Hotelul Soundview din oraşul Bridgeport, Connecticut.

— Şi lui ce-i spun?

— O să vezi, este un tip fermecător cu care poţi sta de vorbă, dar nu trebuie să-i spui nimic, a zis dl. Berman şi a scos din nou teancul de bancnote, a dat iarăşi la o parte banderola de cauciuc, dar în schimb a întors teancul pe dos, unde erau bancnote de cîte o mie de dolari, a numărat zece din ele şi mi le-a dat. Să-i pui într-un plic alb cînd te duci la el. Cică aşa-i place, în plicuri noi albe.

Am îndoit cei zece mii de dolari şi i-am înfundat bine în buzunarul de la piept, dar oricum mi se păreau prea umflaţi, mă tot apăsam peste piept ca să fiu sigur că nu ieşeau în evidenţă. Am rămas aşa în maşină, cu ochii pe Packard-ul de vizavi.

— Presupun că nu-i momentul să vin şi eu cu o problemă personală, am zis eu.

— Nu, nu prea e, a fost de acord dl. Berman. Nu ştiu despre ce-i vorba, dar poate că te descurci cu părintele după ce termină cu domnul Schultz. Poate ai mai mult noroc.

— Dar ce face domnul Schultz acolo?

— Caută un loc de refugiu. Vrea să fie lăsat în pace. Dar din cîte mai ştiu şi eu, chiar dacă nu sînt credincios, or să-l spovedească, or să-l împărtăşească, toate chestiile alea care se fac, dar ca să-i ofere o ascunzătoare — nu cred că asta face parte dintre sfintele taine.

Ne-am uitat o vreme pe fereastră la strada pustie.

— Care-i problema ta? a întrebat dl. Berman.

— Maică-mea e bolnavă şi nu ştiu ce să fac, am răspuns eu.

— Ce are?

— Mintea i-e bolnavă, s-a ţîcnit de tot.

— Da' ce face?

— Numai aiureli.

— De pieptănat, se piaptănă?

— Poftim?

— Te-am întrebat dacă se piaptănă. O femeie, cît timp se piaptănă, nu trebuie să-ţi faci griji pentru ea.

— De cînd m-am întors acasă se piaptănă, i-am spus eu.

— Păi atunci, poate nu-i chiar atît de rău, a zis dl. Berman.

OPTSPREZECE

SIGUR CĂ AŞ MINŢI dacă aş pretinde că nu mă gîndeam la cei zece mii de dolari pe care-i aveam în buzunar şi la ce-aş fi putut face cu ei dacă o ştergeam brusc, să ne fi făcut bagajele, mama şi cu mine, să fi mers la gară şi să ne fi suit în primul tren cu care să fi ajuns cît mai departe — Doamne Dumnezeule, zece mii de dolari! Parcă şi vedeam rubrica de Oferte de Afaceri din *Semnalul din Onondaga*, cum ai fi putut cumpăra ferme de sute de acri cu numai o treime din banii ăştia, şi ce era valabil într-o parte a ţării nu putea să nu fie valabil peste tot. Sau ne-am fi putut cumpăra un magazin, un bufet, ceva sigur, unde am fi putut munci şi trăi decent amîndoi, iar eu mi-aş fi făcut planuri de viitor după ce ieşeam din tură. Zece mii de dolari erau o avere. Chiar dacă-i depuneai într-o bancă, tot cîştigai bani din ei.

În acelaşi timp, ştiam că n-aş fi făcut aşa ceva, de fapt nu ştiu exact ce aş fi făcut, dar simţeam că adevărata mea şansă în afaceri încă nu se ivise, că viaţa nu avea cum fi grozavă pentru un amărît de hoţ, doar nu ajunsesem pînă aici şi cine-mi hotărîse chemarea asta în viaţă nu mă alesese fiindcă aş fi fost un fricos de escroc oarecare. Încercam să-mi imaginez ce ar fi zis Drew Preston. Nici n-ar fi înţeles o asemenea meschinărie, şi nu pentru că i s-ar fi părut imoral, ci pur şi simplu pentru că n-ar fi înţeles cum poţi să fugi de crestele ascunse pe care ţi le oferea viaţa numai pentru că se aflau într-o direcţie greşită. Deci care era direcţia corectă? Către necazuri, către agonia împrejurărilor. Direcţia în care mergeam de cînd luasem tramvaiul prima oară ca să ajung la sediul d-lui Schultz de pe Strada 149.

Aşa încît, deşi cochetam cu ideea jafului, nu o luam prea tare în serios. Problema mea era cum să păstrez în siguranţă toată groaza aia de bani. Cei şase sute de dolari cîştigaţi de mine cinstit îi ascunsesem în valiză, pe raftul de sus al dulapului din

camera mea, dar cum pe ăştia evident că nu-i puteam pune tot acolo m-am aşezat în patru labe şi am băgat mîna în gaura de sub canapea, de unde cădea umplutura, am făcut un mic cuib de vatelină, am înfăşurat bancnotele în formă de sul, le-am prins cu un elastic gros şi le-am vîrît acolo. Trei zile după aceea aproape că n-am ieşit din casă, de teamă să nu mi se citească secretul pe faţă, ca şi cum lumea s-ar fi uitat în ochii mei şi ar fi văzut bani, de fapt nu voiam să las casa nesupravegheată, numai cît făceam cumpărăturile şi alergam înapoi acasă, dacă voiam să iau aer ieşeam pe scara de incendiu, iar seara, după ce mama pregătea cina, stăteam şi o urmăream cu mare atenţie cum îşi aprindea cîte una dintre luminile ei de aducere-aminte, pentru că de cînd mă întorsesem eu acasă începuse din nou cu treaba asta, cîte una în fiecare seară, îşi tot aprindea luminile ca să înţeleagă ce-o fi avut ea de înţeles.

Într-una din zile m-am dus la cofetărie şi am cumpărat un plic mare alb de un cent, iar a doua zi dis-de-dimineaţă am făcut baie, m-am pieptănat, mi-am pus o cămaşă curată, am combinat pantalonii de la costumul de pînză cu geaca de la Stafii, cu partea neagră întoarsă în afară, fiindcă nu voiam să risc o plimbare pînă în Manhattan arătînd ca o vedetă plină de bani, şi am luat trenul suspendat de pe Bulevardul Trei către centru. Aş fi pus pariu pe orice că nimeni altcineva din tren nu avea zece mii de dolari în buzunarul de la pantaloni, nici muncitorii ăia îndesaţi care se hurducau la unison pe scaunele de răchită, nici conductorul care deschidea uşile, nici mecanicul din primul vagon şi, dacă stai să te gîndeşti, nimeni dintre cei pe care-i vedeam pe la ferestrele blocurilor printre care treceam. Puteam să pun pariu că dacă nu se găsea vreun şmecheraş de elev printr-unul dintre vagoane, nimeni din tren nu ştia nici măcar al cui portret era pe bancnotele de o mie de dolari. Dacă m-aş fi ridicat şi aş fi strigat în gura mare că aveam atîţia bani la mine, lumea s-ar fi mutat mai departe de mine crezînd că sînt nebun. Efectul tuturor acestor reflecţii puerile a fost că am devenit nervos şi decît să merg mai departe cu trenul am coborît la staţia de pe Strada 116 şi mi-am investit propriii mei bani într-un taxi pînă la intersecţia dintre Bulevardul Opt şi Strada 116, unde se găsea apartamentul Preşedintelui James J. Hines.

Mi s-a părut curios cît de sărăcăcios, de dărăpănat, de jalnic arăta acest cartier de la poalele Colinei Zorilor, cu lăzi de gunoi care dădeau pe dinafară şi negri care stăteau pe la colţuri şi cereau de pomană cîte un cent, în schimb cît de impresionant şi bine întreţinut arăta blocul lui, ai fi zis că era pe Bulevardul Parcului. Un portar în uniformă mi-a răspuns politicos la întrebări şi am urcat la etajul trei cu un lift modern, automat, tot numai alamă strălucitoare. Dar sărăcia mi-o luase înainte: m-am trezit la capătul unui coridor plin cu oameni care aşteptau în picioare în lumina difuză, de parcă ar fi stat la coadă la pîine. Cînd stau la coadă la pîine, oamenii întotdeauna se înghesuie unii în alţii, cu picioarele oarecum crăcănate în afară şi cu atenţia concentrată înspre capul cozii, ca şi cum simpla concentrare ar face coada să înainteze. Dar coada asta înainta foarte încet şi cînd cineva îşi termina treburile şi ieşea de-acolo, toţi ceilalţi îl priveau fix, încercînd să-şi dea seama dacă avusese noroc sau ghinion. Treizeci sau patruzeci de minute a durat pînă am ajuns la uşa deschisă a apartamentului acelui personaj important. În tot acest timp, mă gîndeam cum ar fi fost să trăiesc toată viaţa în mizerie, an după an, stînd pe la cozi ca să obţin cîte ceva de pomană, cu hainele din ce în ce mai lăbărţate pe mine şi cu mintea pe zi ce trece mai goală, minte de cerşetor. Aveam la mine bani pentru individul respectiv, venisem acolo să-i dau ceva şi totuşi trebuia să stau pe coridorul ăla înăbuşitor, aşteptîndu-mi rîndul de milog.

Pe urmă am pătruns într-un vestibul, un fel de antecameră, unde stăteau pe scaune cîţiva inşi disperaţi, cu pălăriile în mîini, ca nişte pacienţi la cabinetul doctorului, şi m-am aşezat lîngă ei, mutîndu-mă scaun cu scaun, din ce în ce mai aproape de sanctuarul interior. Într-un tîrziu, am trecut printr-o uşă batantă şi am ajuns într-un hol unde m-au întîmpinat un bărbat aşezat la un birou şi altul în picioare în spatele lui şi m-au măsurat de sus pînă jos şi am recunoscut în ei stofa celor printre care trăiam şi eu de cîteva luni de zile, genul de indivizi pe care-i auzi gîndind. D-lui Berman nu i se păruse necesar să mă instruiască. Eram prea tînăr ca să fiu un alegător în căutare de slujbă, nu mă ştiau de prin cartier, eram pur şi simplu un amărît de băiat care încercam să arăt cît puteam mai bine în hainele mele ponosite.

— Sînt fiul lui Mary Kathryn Behan, le-am spus, cu toată convingerea. De cînd ne-a părăsit tata, ne-am descurcat foarte greu. Mama lucrează într-o spălătorie, dar este destul de bolnavă şi n-o să-şi mai poată păstra slujba multă vreme. M-a trimis să-i spun d-lui Hines că ea toată viaţa a votat cu democraţii.

Cei doi balauri au schimbat o privire şi cel care stătea în picioare a ieşit din cameră pe un coridor. Am aşteptat cam un minut, individul s-a întors şi m-a condus pe acelaşi coridor, din care se intra într-o sufragerie cu vitrine pline de porţelanuri, într-un salon cu mobile masive, într-un fel de cameră de club în care am văzut diplome înrămate agăţate pe pereţi şi o masă de biliard în mijloc şi pînă la urmă m-a introdus într-un dormitor cu covor gros pe jos şi draperii grele, unde mirosea a mere, a vin şi a loţiune de bărbierit, o atmosferă densă care parcă nici nu concepea o fereastră deschisă. Cocoţat în vîrful patului, pe un morman de perne, şi îmbrăcat cu un halat roşu de mătase din care ieşeau nişte picioare slăbănoage de bătrîn, stătea James J. Hines însuşi, lider districtual la Tammany*.

— Bună dimineaţa, băiete, m-a întîmpinat el, ridicînd ochii din ziar. Era lung cît tot patul. Avea picioare mari, cu oasele proeminente şi călcîiele întărite, dar în rest era un bărbat bine, cu părul cărunt pieptănat pe spate şi cu faţa roşie cam pătrăţoasă, dar cu trăsături delicate şi cu nişte ochi limpezi, de un albastru deschis, care mă priveau destul de binevoitor, vrînd să spună că era gata să asculte orice poveste aveam de gînd să-i îndrug, date fiind poveştile pe care le auzise deja în dimineaţa aceea şi cele care-l mai aşteptau încă pe coridor, pînă hăt departe, la lift. Eu n-am scos nici o vorbă. El a aşteptat o vreme, din ce în ce mai mirat. Nu-mi spui ce te doare? m-a întrebat.

— Ba da, domnule, am zis eu, dar nu pot cînd îmi răsuflă domnul ăsta aicea-n ceafă. Mi-aduce aminte de inspectorul care adună chiulangiii la şcoală.

La care el mai întîi a zîmbit, dar cum nu era prost, cînd a văzut expresia mai mult decît serioasă de pe faţa mea, i-a făcut semn gorilei să plece. După ce am auzit uşa închizîndu-se în

* *Tammany Hall*, sediul organizaţiei din New York a Partidului Democrat, celebră în anii 1930-70 pentru corupţia sa politică prin mituiri şi sisteme clientelare (n.tr.).

spatele meu, m-am apropiat hotărît de patul lui, am scos plicul din buzunar şi l-am aşezat pe cuvertură lîngă mîna lui masivă. Şi-a întors ochii albaştri către mine intrigat. Eu m-am dat cu un pas înapoi, uitîndu-mă la mîna lui. Mai întîi a pus degetul arătător şi a apăsat uşor, pe urmă a băgat toată mîna în plic, pe care nu-l lipisem, şi deşi avea degete groase, a scos imediat bancnotele foşnitoare şi le-a răsfirat ca pe nişte cărţi de joc, făcîndu-mi pînă la urmă o mică demonstraţie foarte convingătoare de ce dexteritate puteau avea încheieturile unui bătrîn.

Cînd am ridicat ochii, dl. Hines se lăsase pe spate pe perne, suspinînd ca şi cum povara vieţii îi devenise brusc mult prea grea.

— Deci tot mai are atîta tupeu încît să se folosească de un copil ca tine ca să ajungă pînă la mine, ă?, nenorocitul dracului?

— Da, domnule.

— De unde a găsit aşa un tînăr de încredere?

Am ridicat din umeri.

— Deci, pînă la urmă, nu există nici o Mary Behan.

— Ba da, domnule, mama mea.

— Îmi pare bine să aud asta. Cu ani de zile în urmă i-am găsit serviciu unei tinere irlandeze care se numea aşa şi care tocmai venise în America. Era de-o vîrstă cu fata mea mai mică. Unde locuieşti?

— În sectorul Claremont din Bronx.

— Aşa, aşa. Mă întreb dacă n-o fi aceeaşi persoană. Era o fată înaltă, cu o ţinută fermecătoare, cu un aer liniştit şi modest, genul de fată adorabilă din pensioane. Eram sigur că o să-şi găsească un soţ cît ai zice peşte, Mary Behan. Cine este ticălosul care a putut părăsi o asemenea femeie?

Nu i-am răspuns.

— Cum îl cheamă pe taică-tu, băiete.

— Nu ştiu, domnule.

— A..., aha, înţeleg. Îmi pare rău, a zis el, dînd din cap de cîteva ori, cu buzele ţuguiate. Pe urmă s-a mai luminat la faţă. Dar te are pe tine, nu? Şi-a crescut un băiat capabil, cu un spirit îndrăzneţ şi cu înclinaţia evidentă spre o viaţă primejdioasă.

— Aşa este, într-adevăr, am încuviinţat eu imitînd involuntar ritmul cadenţat al vorbirii lui, ceea ce era şi greu să nu fac,

doar vorbirea era punctul lui forte, nu-i aşa?, ca politician, primul cu care făceam cunoştinţă şi sînt convins, după felul cum te făcea să adopţi limbajul lui, că era şi bun.

— Şi eu am simpatizat cu ei, la vîrsta ta. Poate că eram ceva mai lat în umeri, doar coboram din neam de fierari. Dar tot aşa, aveam şi eu darul omului simplu de a intra în bucluc. S-a oprit cîteva momente. N-ai nevoie de sprijinul meu, nu-i aşa?, ca să-ţi scoţi mama din spălătoria aia şi să ai grijă de ea, să-i uşurezi tristeţea vieţii?

— Nu, domnule.

— Aşa mă gîndeam şi eu, dar am vrut să fiu sigur. Eşti un băiat isteţ. Poate că ai ceva sînge irlandez în tine. Sau evreiesc. Poate că aşa se explică de fapt compania în care umbli.

Şi a tăcut, uitîndu-se fix la mine.

— Ăăă, dacă nu mai aveţi nimic altceva, domnule, am zis eu, am văzut că e lume afară care vă aşteaptă.

Ca şi cum nici nu m-ar fi auzit, mi-a făcut semn să stau pe un scaun de lîngă pat. Mîna lui masivă a adunat evantaiul de bancnote şi le-a introdus înapoi în plic.

— Nimic nu mi se pare mai trist, te rog să mă crezi, decît să trebuiască să restitui o dovadă atît de generoasă de iubire sinceră, a zis el împingînd plicul către mine. Bancnote noi, minunate, de cea mai nobilă speţă. Îţi dai seama, cred, că aş putea foarte bine să le primesc, iar el să nu fie cu nimic mai cîştigat. Înţelegi, nu? Dar n-am de gînd să fac aşa ceva. Vrei, te rog, să-i explici treaba asta? Vrei, te rog, să-i explici că James J. Hines nu face minuni? Lucrurile au ajuns mult prea departe, domnişorule Behan. Există un republican mic, cu mustăcioară. Şi n-are pic de poezie în el. Apoi a tăcut, uitîndu-se fix la mine cu ochii lui albaştri, pînă mi-am dat seama că trebuia să iau plicul înapoi. Unde l-a descoperit pe fiul lui Mary Behan, pe stradă?

— Da.

— Atunci să-i spui că sînt impresionat — de asta, dacă nu de altceva. Ţie personal să ştii că-ţi doresc o viaţă lungă şi îmbelşugată. Dar cu el am terminat. Să-l ia dracu'. Am crezut că a înţeles, după toată tărăşenia din provincie. Am crezut că i-am vorbit destul de clar. Nu ştii la ce mă refer, nu-i aşa?

— Nu, domnule.

— Nu-i nimic, doar nu trebuie să-i dau capitolul şi versetul. Tu spune-i atît, că nu mai am nimic de-a face cu el. Afacerile noastre s-au încheiat. Crezi că poţi să-i spui treaba asta din partea mea?

— Îi spun.

M-am ridicat de pe scaun şi m-am îndreptat spre uşă.

— Este un lucru memorabil să vezi că banii nu pot circula, a comentat dl. Hines. Nu credeam să apuc să trăiesc ziua asta. Şi-a luat din nou ziarul în mîini. Nu că prietenul nostru comun ar fi un om obişnuit să mediteze, dar a avut în domnul Weinberg un asociat de toată stima. Cine poate şti dacă n-o fi fost ăsta începutul? Sau, cine ştie, poate că ziua în care te-a găsit pe tine a fost începutul.

— Începutul pentru ce?

— Transmite-i mamei tale complimentele mele cele mai calde şi spune-i c-am întrebat de ea, a zis el, ridicînd o mînă.

Pînă să apuc eu să închid uşa, îşi reluase cititul.

Cînd am ajuns înapoi în Bronx, am intrat în magazinul de ţigări de foi de pe Bulevardul Trei, de sub trenul suspendat, am cumpărat un pachet de Wings, am schimbat un pumn de fise pentru telefonul public şi am cerut o convorbire interurbană cu Hotelul Soundview din Bridgeport, Connecticut. Nu aveau nici un client pe nume Schultz, nu, nici Flegenheimer, nici Berman. M-am îndreptat spre casă şi cînd am ajuns sus am găsit uşa deschisă şi înăuntru un lucrător de la compania de telefoane care avea la brîu o centură cum au toţi, cu o mulţime de unelte atîrnate de ea şi care ne instala cu zor şi spor un telefon chiar lîngă canapeaua din salon. M-am uitat pe fereastră şi, după cum mă şi aşteptam, nu am văzut nici un camion din alea verzi ale companiei de telefoane, nu-mi aminteam să fi trecut pe lîngă aşa ceva. Individul a plecat la fel de eficient cum lucrase, fără o vorbă, lăsînd uşa de la intrare doar un pic întredeschisă. Locaşul alb de pe cadran unde ar fi trebuit să fie imprimat numărul era gol.

Am băgat plicul cu banii pentru Hines la loc în umplutura de vatelină a canapelei, m-am aşezat pe ea şi m-am pus pe aşteptat. Mi se părea că de cînd mă aciuasem pe lîngă dl. Schultz eram luat pe sus de aceste fiinţe avansate care ajungeau peste tot

înaintea mea, care ştiau mai multe decît mine, care inventaseră telefoanele, taxiurile, trenurile suspendate, cluburile de noapte, bisericile, sălile de tribunal, ziarele, băncile şi te apuca ameţeala cînd te trezeai făcînd parte prin naştere din lumea lor, cînd nici nu apucai bine să te scurgi afară din găoază şi te şi botezau cu un *poc* tare, ca şi cum ai fi avut o sticlă de şampanie deasupra capului, încît totul te zăpăcea în viaţă şi nimic nu prea mai avea sens. Ce aşteptau de la mine acum, ei şi afacerile lor secrete, ce aşteptau de la mine?

Nu au trecut cincisprezece minute şi telefonul a sunat. Era un zgomot ciudat în apartamentul nostru înghesuit, tare, parcă ar fi fost clopoţelul de la şcoală, se auzea cum răsuna pe scări şi în sus şi în jos.

— Ai un creion? m-a întrebat dl. Berman. Să-ţi dau numărul. De-acuma poţi s-o suni pe maică-ta de oriunde din Statele Unite.

— Vă mulţumesc.

Mi-a dat numărul. Avea o voce aproape jovială.

— Sigur că tu nu poţi să suni pe nimeni, dar în schimb nici n-ai nimic de plătit. Ei, deci? Cum a mers?

I-am povestit despre întrevederea mele cu dl. Hines.

— Am încercat să vă sun, am adăugat. Mi s-a spus că nu sînteţi acolo.

— Sîntem în New Jersey, exact peste rîu, a zis el. De-aici de unde sînt văd Empire State Building. Ia-o de la început, dar de data asta cu amănunte.

— Zice că-l depăşeşte. Din cauza tipului cu mustaţă. Zice să nu-l mai căutaţi.

— Ce mustaţă? s-a auzit vocea d-lui Schultz, care ascultase pe o derivaţie.

— O mustaţă republicană.

— Cine, Dewey? Procurorul?

— Bănuiesc că el.

— Futu-i mama lui! a exclamat dl. Schultz. Foarte curios, la cei mai mulţi oameni telefonul le subţiază vocile, dar acum pe-a d-lui Schultz o auzeam în toată bogăţia ei de tonuri. Îmi trebuie să-mi spună el că pizda mă-sii ăla de Thomas E. Dewey vrea să mă-ncalece? Futu-i Dumnezeii mă-sii! Futu-i mama lui de

căcănaru' dracului! Nu vrea să primească banii?! Brusc, dup-atîţia ani, banii mei nu mai sînt buni, nu? Las' că pun eu mîna pe el, băga-mi-aş pula-n gura lui, o să iau banii ăia şi-o să i-i vîr printre dinţi, îl pun să-i mănînce pînă s-o îneca cu ei, îl spintec şi-i învelesc maţele-n bani, o să se cace bani cînd i-oi da drumul.

— Arthur, te rog, un moment...

Dl. Schultz a trîntit receptorul, iar mie mi s-a rostogolit urechea pînă în New Jersey şi înapoi.

— Alo, băiete, mă auzi? a întrebat dl. Berman.

— Domnule Berman, pînă una-alta eu am rămas cu plicul ăsta şi nu-mi place deloc.

— Deocamdată pune-l bine, mi-a spus.

Undeva departe îl auzeam pe dl. Schultz cum zbiera.

— O să vedem noi cum organizăm lucrurile în cîteva zile, a zis dl. Berman. Să nu pleci nicăieri. Cînd o s-avem nevoie de tine să nu trebuiască să te căutăm.

Aşa stăteam deci în acele zile de vară indiană în Bronx, cu stropitoarea de la Căminul Diamond care arunca în fiecare dimineaţă cîte un curcubeu ca o aură peste strada udă, cu copiii care alergau pe sub ea şi ţipau. Eram abătut. Mama se scula în fiecare zi şi pleca relativ liniştită la serviciu, trăiam într-un fel de echilibru instabil unul cu celălalt, de pildă ei nu-i plăcea telefonul pe noptiera de lîngă canapea şi atunci a găsit soluţia să pună în faţa lui fotografia înrămată din care-l scosese pe tata. Am cumpărat un ventilator electric care se rotea dintr-o parte în alta descriind un arc de o sută optzeci de grade şi care aţîţa lumînările din bucătărie în bolurile lor de sticlă, dar trimitea şi cîte o pală de aer rece la intervale regulate peste spatele meu gol, în timp ce citeam ziarul în salon. Neavînd ce face, mă gîndeam la ce-mi spusese dl. Hines. Era într-adevăr un om foarte deştept, auzi, memorabil lucru faptul că banii nu pot circula. Ajunsesem să ţin socoteala timpului petrecut lîngă dl. Schultz după crime, iar împuşcăturile, bocetele şi zgomotul de ţeastă zdrobită îmi răsunau în minte ca nişte dangăte de clopot, dar în tot acest timp ceva funcţionase încontinuu, şi anume circulaţia banilor: intraseră şi ieşiseră bani întruna, fără întrerupere, ca fluxul şi refluxul, constant şi invariabil precum mecanismul ceresc care face să se

învîrtă Pămîntul. Eu, cum era şi firesc, îmi concentrasem atenţia pe intrarea banilor, pentru că aici se manifesta cel mai zgomotos îngrijorarea d-lui Schultz care se lupta să păstreze hăţurile deşi se dăduse la fund şi era hăituit de lege, deşi era greu să-ţi conduci afacerile de la distanţă, deşi îl furau propriii lui locotenenţi şi-l trădau colaboratorii de încredere, dar şi banii care ieşeau erau la fel de importanţi, cu ei se cumpărau arme şi de mîncare, cu ei se cumpărau avocaţii şi poliţiştii şi bunăvoinţa oamenilor, cu ei se plăteau terenurile, cu ei se plăteau salariile şi distracţiile celor de care depindea şi care aşa se lăsau convinşi că el într-adevăr strălucea la intensitatea unei stele de primă mărime. Din cîte văzusem eu, dl. Schultz nu cheltuia din averea pe care fără îndoială că o adunase de-a lungul anilor, precis o avea pe undeva, dar nu era nici urmă de ea în viaţa lui. Bănuiam că trebuia să aibă vreo casă sau vreun apartament luxos cine-ştie-pe-unde, în care locuia nevastă-sa, eram convins că avea lucruri frumoase, dar din toată înfăţişarea lui n-ai fi zis, aşa cum se citea bogăţia pe feţele oamenilor ăia din boxele de la Saratoga. El nu trăia luxos, nu lăsa impresia asta, nu se purta aşa şi nici nu simţea nevoia, după părerea mea, iar dacă la ţară acolo avusese un anturaj ale cărui cheltuieli zilnice le preluase el, dacă mergea din cînd în cînd să călărească şi arunca în stînga şi-n dreapta cu bani după cum se aşteptau toţi de la el, făcea treaba asta ca să supravieţuiască, nu cu uşurinţa indolentă a celor care cred că li se cuvine, şi de fapt niciodată nu-l văzusem altfel decît pe fugă, era un vagabond, dormea numai prin camere de hotel, prin ascunzători, îşi cheltuia banii numai ca să poată face alţii, trebuia să-i cîştige pentru a-i cîştiga întruna, şi asta pentru că numai dacă-i cîştiga întruna putea supravieţui ca să-i cîştige.

Din cauza asta refuzul d-lui Hines de a primi cei zece mii de dolari a fost pentru el o lovitură atît de grozavă: nu avea nici o importanţă unde anume se oprea fluxul banilor, la intrare sau la ieşire, rezultatul era la fel de dezastruos, întregul sistem era în primejdie, tot aşa cum pămîntul, dacă s-ar opri din mişcarea lui de rotaţie ar exploda în bucăţi, după cum ne explicase odată un profesor la planetariu.

M-am trezit la un moment dat patrulînd prin cameră la fel ca el, agitat la culme, fiindcă de-acuma ştiam ce însemna înce-

putul la care se referise dl. Hines, însemna sfîrşitul, şi adevărul este că eu nu-l cunoscusem pe dl. Schultz la apogeul puterii lui, pe vremea cînd avea toate hăţurile în mînă şi cînd totul funcţiona după cum voia el, eu apărusem în viaţa lui cînd începuse să se poticnească şi nu-l văzusem niciodată decît în postura de a se apăra, nu-mi amintesc să-l fi văzut vreodată altfel decît în poziţie de luptă, tot ce făceam noi cu toţii izvora din grija lui de a supravieţui, tot ce-mi ceruse mie să fac şi ce făcusem pentru el era în interesul supravieţuirii lui, şi colectatul sumelor datorate, şi mersul la Şcoala Duminicală, şi faptul că-mi rupsese nasul, chiar şi culcatul cu Drew Preston şi mersul cu ea la Saratoga şi faptul că o scosesem din ghearele lui fusese în cele din urmă în interesul supravieţuirii lui.

N-aş fi avut cum înţelege aşa ceva în ziua aia, pe caldarîmul din faţa depozitului de bere, cînd a dat colţul a treia dintre cele trei maşini silenţioase, cînd toţi băieţii ceilalţi s-au ridicat în picioare de uimire, iar eu am jonglat cu două chifle, o portocală, un ou şi o piatră în semn de adoraţie faţă de marele nostru gangster din Bronx. Se înălţase şi acuma cădea. Iar din întreaga viaţă a Olandezului eu asistam la degringoladă.

După o tăcere de o zi-două, telefonul a început să sune regulat. Cîteodată era dl. Berman pe post de dispecer pentru mine, alteori dl. Schultz, dar în general plecam să îndeplinesc misiuni din care nu prea înţelegeam nimic. Presa urmărea subiectul din plin, aşa că în fiecare zi cînd luam metroul către centru încercam să-mi dau seama ce anume făceam eu din ce scriau ziarele că făcea Biroul Procurorului Special. Într-o dimineaţă m-am dus la Clubul Ambasador, care la lumina zilei arăta destul de dărăpănat, cu baldachinul decolorat şi luciul alămurilor dus, mi-a deschis un bărbat pe care nu-l cunoşteam şi care mi-a pus în braţe o cutie de whisky Dewar's White Label şi mi-a spus să umblu. În cutie se găseau registre contabile, benzi de la maşinile de calculat, scrisori de afaceri, facturi, hîrţogăraie de-asta. Instrucţiunile sunau aşa: să merg la Gara Pennsylvania şi să depun cutia într-o casetă din alea care se deschid numai dacă bagi o monedă, iar cheia s-o expediez prin poştă unui anume Andrew Feigen, la un hotel din Newark, New Jersey. Abia după aceea am citit în

Mirror că procurorul special emisese mandat de aducere pentru registrele Asociaţiei Municipale a Proprietarilor de Restaurante şi Braserii, în legătură cu moartea suspectă a fostului ei preşedinte Julius Mogolowsky, zis Julie Martin.

În altă zi a trebuit să urc pe nişte scări igrasioase care scîrţîiau, undeva la capătul Bulevardului Opt, căutînd clubul de box al lui Stillman, o sală de sport de care vorbea toată lumea, şi sigur că mi s-a părut o chestie grozavă să-mi plătesc intrarea acolo, dar habar n-aveam ce căutam de fapt, doar că trebuia să dau una dintre bancnotele de o mie de dolari cuiva despre care nu ştiam nici cum se numea, nici cum arăta. În ring era un negru numai muşchi care strălucea tot de transpiraţie şi purta pe cap o apărătoare din piele, şi-n timp ce el izbea aerul ca o maşină de pumni, cinci-şase inşi stăteau în jurul ringului şi-i strigau sfaturi după sfaturi — proporţia obişnuită de la echipele de săpături din construcţii. Bagă dreapta, Nate, aia e, un-doi, pas-'napoi! Asta era specia de oameni din care făcea parte şi Mickey şoferul, o specie cu urechi mari, cu nasul turtit, cu ochii tumefiaţi, nişte namile care ţopăiau de colo-colo, care dădeau din cap şi scuipau în găleţi — e-he, sacii de box, scîrţîitul ghetelor date cu sacîz pe tălpi, înţelegeam farmecul unei asemenea vieţi conţinute într-un spaţiu restrîns, un fel de religie, o viaţă care plutea ca mirosul greu de transpiraţie al bărbaţilor ălora, pentru că năduşeala era mediul lor de viaţă, ideea pe care şi-o făceau despre virtute, îşi respirau unul altuia spiritul de echipă intrat în apărătorile de piele uzate, în pereţi, aşa că nu m-am putut abţine nici eu, am pus mîna pe-o coardă de sărit şi am început s-o răsucesc. Important este că n-a trebuit să-l caut eu pe omul meu, ci mult mai simplu, m-a dibuit el pe mine, era unul dintre instructorii din jurul ringului de box, îmbrăcat cu un tricou care nu reuşea să-i acopere în întregime burtoiul alb şi păros, s-a apropiat de mine zîmbindu-mi cu toţi dinţii de parcă voia să-mi spună că nu ne mai văzusem de-o veşnicie, m-a luat pe după umeri cu un braţ care puţea îngrozitor şi m-a strîns la pieptul lui băgîndu-mi sub nas o palmă deschisă şi în acelaşi timp ducîndu-mă către ieşire. În privinţa tipului respectiv n-am găsit nimic în ziare din care să mă lămuresc, aveam doar sentimentul că făcea parte din peisaj — una dintre multele manifestări năduşite ale spiritului criminal.

O altă mie am dat-o unui garant de cauţiuni de la tribunalul unde-şi începuse cariera Dixie Davis, unul mic şi chel, cu un chiştoc de ţigară de foi pe care-l rostogolea dintr-un colţ al gurii în celălalt de nerăbdare aşteptînd să scot bancnota din portofel. Probabil că John D. Rockefeller nu dădea decît mărunţiş. Apoi am mers pe Broadway colţ cu 49, la augustele birouri ale Secţiei Trei a Sindicatului Spălătorilor de Vitrine şi Lucrătorilor de Întreţinere a Clădirilor, dar individul căruia trebuia să-i dau o altă bancnotă de o mie nu era acolo în momentul respectiv, aşa încît n-am avut ce face şi m-am aşezat pe un scaun de lemn să-l aştept, lîngă o balustradă, în faţa biroului unei femei cu o aluniţă neagră deasupra buzei de sus care a stat încruntată tot timpul, poate pentru că o deranjam de la ale ei, adică o vedeam că nu avea nici o treabă, iar fereastra din spatele ei, înaltă şi lată aproape cît un perete întreg, precis nu fusese spălată niciodată şi parcă peste straturile de jeg de pe ea păşea Johnny Walker, cu monoclu şi joben, care făcea reclamă la whisky pe panoul de pe acoperişul clădirii de vizavi călcînd în picioare tot Broadway-ul cu cizmele lui negre enorme.

Ca să spun drept, îmi plăcea faza asta, simţeam că venea şi vremea mea legată oarecum de toamnă, tot oraşul parcă sprinta pe ultima sută de metri înspre iarnă, şi lumina era mai altfel, clară, usturătoare, făcea aerul nu-ştiu-cum, mai dens, pe platforma de sus a autobuzelor cu imperială de pe Linia Şase era orbitoare şi rece, pentru mine mersul acolo sus însemna un marş impunător în întîmpinarea morţii, şuvoaie de oameni se rostogoleau în intersecţii pe sub felinarele de bronz cu mercuraşii lor în vîrf, poliţiştii fluierau, maşinile claxonau, măgăoaia de autobuz se clătina de fiecare dată cînd schimba viteza, steagurile arborate la magazine şi hoteluri fluturau deasupra capului meu, pe mine mă salutau toate, era procesiunea mea triumfală, mă scăldam în oraşul în care el nu putea intra, pentru un minut-două a fost oraşul meu şi aş fi putut face din el ce voiam.

Eram curios cît timp avea să reziste dl. Schultz, cît timp se putea stăpîni fără să încerce vigilenţa autorităţilor, pentru că i se cunoşteau ascunzătorile, maşinile şi oamenii, se ştia unde locuia nevasta lui, iar acum, fără dl. Hines, nu mai avea nici un sprijin, nici la poliţie, nici la tribunale, putea foarte bine să ia feribotul,

putea să vină prin Tunelul Olandez, să traverseze Podul George Washington, avea o mulţime de soluţii la îndemînă, dar se ştia deja unde se ascundea şi s-ar fi aflat imediat dacă pleca de acolo, cu alte cuvinte New York-ul devenise o fortăreaţă, o cetate cu porţile zăvorîte.

După o săptămînă şi ceva scăpasem de jumătate din cele zece bancnote de o mie de dolari. Atîta cît pricepeam eu, ceea ce împărţisem pînă atunci nu reprezenta mită, erau mai degrabă mici garanţii ale continuităţii, cu ele proptea eşafodajul, pentru că Thomas E. Dewey îi sugea sîngele, descoperise cîteva conturi bancare ale lui Schultz Olandezul pe nume fictive şi ordonase să fie blocate, emisese mandat de aducere pentru registrele distileriei de bere a aceluiaşi, asistenţii lui interogau ofiţeri de poliţie şi alte persoane ale căror nume încă nu puteau fi divulgate presei. Dar dacă existau bani pentru aşa ceva, precis existau bani şi pentru reconstrucţia din temelii, toţi trebuiau mituiţi de la zero, cineva trebuia să facă treaba asta şi la urma urmei se putea face în multe feluri, cum adică? — nu putea Mickey să scape de-un urmăritor? nu ştia Irving să se facă invizibil? La consiliul de război din dimineaţa aia, în salonul de la bordel, fuseseră douăzeci-douăzeci şi cinci de inşi şi doar nu erau toţi în Jersey, nu? Organizaţia funcţiona, sigur că douăzeci şi cinci nu erau o sută sau două sute, dar afacerile mergeau înainte chiar dacă treceau prin vremuri grele, rîndurile erau decimate şi restrînse dar cu atît mai înrăite şi gata să ucidă, iar bani pentru avocaţi erau din plin.

Deci eu aşa îl vedeam procedînd, sau cel puţin eu aşa aş fi procedat dacă eram în locul lui, aş fi avut răbdare, aş fi tras de timp, n-aş fi riscat inutil şi vreo două săptămîni, pînă pe la începutul lui octombrie, chiar aşa a procedat şi el.

Dar eu nu eram el, dl. Schultz te lua prin surprindere, chiar şi pe el însuşi se lua prin surprindere, pentru că altminteri cum aş fi ajuns să citesc în ziar, netam-nesam, că un etaj întreg de la Hotelul Savoy-Plaza fusese întors cu fundul în sus de unul sau mai mulţi hoţi rămaşi neidentificaţi, care spărseseră un apartament de lux de acolo şi distruseseră bunuri în valoare de zeci de mii de dolari, sfîşiaseră tablourile, smulseseră tapiseriile de pe pereţi, făcuseră ţăndări porţelanurile, răvăşiseră biblioteca şi mai mult ca sigur jefuiseră, dar ce anume şi de ce valoare nu se ştia,

pentru că locatarii, doamna şi domnul Harvey Preston, el — moştenitorul unor mari averi în domeniul căilor ferate, erau plecaţi în străinătate şi nu putuseră fi contactaţi deocamdată?

Într-o seară, pentru că aşa fusesem instruit, am luat trenul suspendat de pe Bulevardul Trei pînă în Manhattan şi de-acolo am traversat tot oraşul cu tramvaiul pînă la debarcaderul de feribot de pe Strada 23-Vest şi m-am urcat pe puntea celui mai mătăhălos şi burduhănos vas de pe lumea asta, o ambarcaţiune care transporta zilnic mii de oameni, atît de stabilă încît nu avea nimic de barcă în ea, mai degrabă semăna cu o clădire plutitoare, o bucată ruptă din insula New York-ului în folosul cetăţenilor şi care se plimba pe un cablu între cele două maluri ale fluviului. Aşa-zisul vas mirosea la fel ca autobuzele sau metroul, avea şi el gogoloaie de gumă de mestecat presate cu piciorul între scîndurile punţii, pungi de bomboane făcute ghemotoc şi aruncate sub scaunele de răchită, aceleaşi opturi mari din piele de care se ţineau cei care stăteau în picioare, aceleaşi coşuri de gunoi din sîrmă pe care le găseai la orice colţ de stradă. Am simţit sub picioare cum se clătina portul scufundat în beznă, cum se frămînta oceanul viu şi hămesit, m-am uitat în urmă şi am văzut New York-ul alunecînd prin faţa mea şi m-am gîndit că parcă aş fi plecat în ultima călătorie a morţilor.

Am să mai spun aici, chiar dacă sună pretenţios, că atunci cînd am coborît, la debarcaderul industrial din New Jersey, printre şirurile de barje pline ochi de cărbune care aşteptau la ancoră, printre pereţii de cărămidă ai fabricilor care scuipau fum, şi am văzut că tot orizontul dinspre vest era un infern de conducte, rezervoare şi pasarele, adică o rafinărie, nu m-am simţit deloc mai sigur pe mine avînd pămîntul sub picioare. Chiar la ieşirea din debarcader aştepta un taxi galben, şi şoferul mi-a făcut semn cu mîna, m-am apropiat, el s-a răsucit şi mi-a deschis uşa din spate şi abia cînd m-am urcat de-a binelea am văzut că era Mickey care m-a salutat dînd din cap mai prietenos ca niciodată şi a pornit atît de brusc de m-a răsturnat pe bancheta din spate.

Ca să ajungi la Newark trebuia să treci prin Jersey City, se pare că oficial trebuia făcută o diferenţiere între cele două oraşe deşi eu unul nu înţelegeam în ce anume ar fi constat, amîndouă

păreau un fel de continuare mohorîtă a New York-ului, o umbră pe celălalt mal al fluviului, se vedea clar că se vroiau Bronx sau Brooklyn, aveau aceleaşi baruri, aceleaşi tramvaie, aceleaşi depozite şi magazii, dar în aer plutea un miros de stătut, magazinele erau învechite, lărgimea străzilor nu se potrivea, iar oamenii aveau nişte priviri de parcă n-ar fi ştiut unde se aflau, îşi înălţau ochii spre plăcuţele de la colţuri ca să-şi aducă aminte numele străzilor, mai deprimantă pustietate nici nu se putea, erau nişte monumente ale strămutării şi aş fi putut jura că dl. Schultz îşi ieşea din minţi într-un asemenea loc căutînd o reşedinţă confortabilă şi vînînd prin tot Union City, sau Jersey, sau Newark fereastra de la care se putea uita ca să vadă cel mai bine Empire State Building.

Un cimitir, nici nu încăpea îndoială — n-aş fi putut trăi într-un loc atît de urît. Mickey a oprit în faţa unui bar pe o stradă care nu avea asfalt pe jos, ci un ciment albicios, şi unde firele de telefon şi cablurile de tramvai atîrnau pe deasupra capetelor ca o plasă lăbărţată, m-a lăsat acolo şi a plecat. Localul se numea Palatul - Bufet şi Bar. Trebuie să recunosc că pe drum într-acolo ajunsesem la o concluzie incitantă, şi anume că dacă în ciuda voinţei lui şi pînă la noi ordine dl. Schultz nu mai avea acces în New York pentru a-şi organiza afacerile şi dacă nici unul dintre oamenii lui de încredere nu se putea aventura în oraş pentru un timp mai îndelungat, eu, rămînînd singurul dintre ei netrecut la index, eram cu atît mai valoros pentru bandă şi ar fi fost cazul să devin membru cu drepturi depline. Îmi asumam răspunderi din ce în ce mai mari şi mă întrebam de ce trebuia să depind de bacşişurile întîmplătoare care mi se lăsau, oricît de generoase ar fi fost. Deja se discuta despre mine într-un mod care presupunea o poziţie avansată, se conta pe mine din tot sufletul şi dacă stăteam să mă gîndesc nici măcar nu eram plătit. Voiam şi eu un salariu pe bune şi mă gîndeam că dacă dl. Schultz nu mă chemase cumva ca să mă lichideze, poate că aş fi găsit momentul în care să-mi cer salariul cu pricina. Cînd am intrat însă în bar, cînd am dat colţul pe un coridor strîmt şi am intrat într-o cameră din dos, fără ferestre, unde i-am găsit pe dl. Schultz, pe dl. Berman, pe Irving şi pe Lulu Rosenkrantz aşezaţi la o masă lîngă perete, mîncînd ei între ei, am înţeles că nu mai puteam ridica proble-

ma, dar, curios lucru, nu din cauză că mi-ar fi fost frică, pentru că în mod inconştient mă pregătisem să-mi înving frica, nu, ci din cauză că brusc mi-am pierdut încrederea, nu ştiu să spun de ce, m-am uitat la ei şi mi-am dat seama că era prea tîrziu să mai cer orişice.

Camera în care i-am găsit avea pereţii vopsiţi într-un verde pal şi decoraţi cu oglinzi mari cu metalul coclit pe sub sticlă, iar din cauza luminii care cobora din tavan toţi arătau gălbejiţi. Mîncau fripturi şi toată masa era plină de sticle de vin roşu care la lumina aia părea negru.

— Trage-ţi un scaun, băiete, mi-a spus dl. Schultz. Ţi-e foame, vrei ceva?

L-am asigurat că nu. Parcă slăbise, era tras la faţă, îşi ţinea buzele strînse şi cît putea de ţuguiate, se vedea că era apăsat şi amărît, başca i se răsuceau în sus vîrfurile gulerului de la cămaşă şi era nebărbierit.

La un moment dat şi-a împins mai încolo farfuria cu mîncarea aproape neatinsă şi şi-a aprins o ţigară, ceea ce am observat imediat pentru că de obicei, cînd se simţea stăpîn pe situaţie, fuma trabucuri. Ceilalţi au continuat să mănînce pînă cînd s-a văzut limpede că n-ar fi avut răbdare să-i lase pe toţi să termine şi deci unul cîte unul şi-au pus cuţitele şi furculiţele jos, el a strigat: Ei, Sam!, şi din bucătărie a apărut un chinez care a strîns farfuriile şi a adus ceşti cu cafea şi o sticlă de jumătate de litru cu frişcă. Dl. Schultz l-a urmărit din priviri pînă a dispărut la loc în bucătărie, după care s-a întors către mine:

— Ascultă, puştiule, e un nenorocit, unu' Thomas Dewey, ai auzit de el, nu?

— Da, domnule.

— Uite, să ţi-l arăt, a zis el şi a scos din portofel o fotografie ruptă dintr-un ziar pe care a izbit-o cu palma de masă.

Prim-procurorul Dewey avea părul negru perfect pieptănat, cu cărare pe mijloc, un nas ascuţit cu vîrful în sus şi mustaţa la care făcuse aluzie dl. Hines mică şi subţire, tip periuţă. În ochii negri şi inteligenţi cu care mă privea dl. Dewey se citea convingerea lui fermă despre cum ar fi trebuit organizată lumea.

— Gata? m-a întrebat dl. Schultz.

Da, am dat eu din cap.

— Dewey ăsta locuieşte pe Bulevardul Cinci, într-unul din blocurile alea care dau spre Parc, nu?

Am dat din nou din cap că da.

— Îţi spun imediat la ce număr. Vreau să fii acolo cînd pleacă dimineaţa şi să-l urmăreşti, să vezi unde se duce, cine-l însoţeşte, vreau să ştiu la ce oră se-ntîmplă treaba asta, vreau să ştiu cînd vine de la slujbă, la ce oră şi cine-l însoţeşte atunci. Tot circul şi-l face din clădirea Woolworth de pe Broadway, dar aia nu-i treaba ta. Numai venirile şi plecările de acasă la slujbă şi înapoi. Asta mă interesează, venirile şi plecările. Ă, crezi că te descurci?

Am aruncat o privire de jur împrejurul mesei. Toţi ceilalţi, pînă şi dl. Berman, se uitau în pămînt şi-şi ţineau mîinile încrucişate pe masă, ai fi zis că erau trei elevi în faţa pupitrelor de la şcoală. Nimeni altcineva în afară de dl. Schultz nu scosese o vorbă de cînd intrasem eu.

— Bănuiesc că da.

— Bănuieşti! Asta-i tot ce pot aştepta de la tine ca atitudine, nu? *Bănuieşti*? Ce, ai vorbit cu-ăştia? m-a întrebat arătînd cu degetul mare înapoi către masă.

— Cine, eu? Nu.

— Ia uite, şi eu care credeam că mai era măcar unul care să mai aibă ceva curaj în toată liota asta. Pe care să mă pot baza.

— Poţi, şefu', a mormăit Lulu Rosenkrantz.

— Taci în pizda mă-tii, Lulu! Eşti şi urît şi tîmpit. Tu, Lulu, trebuie să te-mpaci cu adevărul ăsta.

— Arthur, nu e bine ce faci, a zis dl. Berman.

— Şi tu, ce pizda mă-tii vrei, Otto? Pe mine mă fut ăştia şi tu-mi spui ce nu e bine? Da' c-o să-mi facă curu' praştie e bine?

— Nu asta a fost înţelegerea.

— Zău? De unde ştii?

— Au hotărît să ia problema în studiu. S-o analizeze.

— Şi eu o analizez. O analizez pentru că am de gînd să mă şi mişc.

— Avem un pact cu oamenii ăştia.

— Îmi bag pula-n pactu' cu ei.

— Tu ai uitat că a venit cîteva sute de kilometri ca să-ţi fie ţie martor la biserică?

— Nu, n-am uitat. A venit pîn-acolo ca să mi se dea mare, că parc-ai fi zis că el şi cu Papa la un loc îmi făceau mie un favor, futu-l în cur. Şi pe urmă se-aşază la masă şi mănîncă din mîncarea mea şi bea din vinul meu şi nu scoate o vorbă. Nici o vorbă! N-am uitat, cum o să uit!

— Poate că nu asta-i important, a zis dl. Berman. Simplul fapt că a fost de faţă...

— Şi jumate din timp nici nu auzi ce spune, parcă n-ar avea corzi vocale. Trebuie să te apleci peste el şi să-ţi vîri nasu'-n putoarea aia de usturoi din gura lui şi tot n-ai făcut nimic pentru că nu-nţelegi niciodată ce vrea, dacă-i place ceva, dacă nu-i place, totuna e, nu ştii ce gîndeşte, nu ştii cum să-l iei. Cic-o ia în studiu! De unde ştii tu? Poţi să-mi spui ce vrea, căcănaru' dracului? Eu, dacă-mi place ceva, îţi spun, dacă nu-mi place îţi spun şi aia, dacă nu-mi place cineva îi spun, în pizda mă-sii, aşa sînt eu şi-aşa ar trebui să fie şi el, nu să umble cu secretoşenia asta în materie de orişice, ca tu să stai mereu să ghiceşti în ce ape se scaldă.

Dl. Berman şi-a aprins o ţigară palmînd-o între degetul mare şi arătător.

— Astea-s lucruri care ţin de stilul lor, Arthur. Treci şi tu peste ele şi uită-te la filozofia pe care se bazează. Şi filozofia asta îţi spune că organizaţia lor e neatinsă şi că sînt dispuşi să ne primească. Putem să beneficiem de ei şi de protecţia lor. Ne aliem cu ei şi constituim împreună un consiliu şi în consiliul ăla avem şi noi votul nostru. Asta este filozofia.

— Mda, mare filozofie, n-am ce zice! Da' n-ai uitat nimic? Că futc-cîini ăla de Dewey după mine latră. Cine crezi că m-a arătat la federali şi le-a strigat şo? Pe mine mă muşc-acuma de picior.

— Arthur, înţelege şi tu că-i interesează problema noastră. Că este şi problema lor. Ştiu şi ei că dacă-l lasă pe Olandez să cadă pe urmă le vine şi lor rîndul. Te rog, Arthur, ai şi tu atîta încredere în ei. Sînt oameni de afaceri. Poate că tu ai dreptate, poate că într-adevăr aşa trebuie procedat. Au spus că or să studieze problema să vadă cum se poate face, dar deocamdată vor să se mai gîndească o vreme. Pentru că ştii şi tu la fel de bine ca şi ei că o mierleşte un amărît de sergent de pe stradă şi tot

oraşul sare-n sus. Darmite cînd e vorba de ditamai procurorul, care-n fiecare zi apare-n ziare, eroul poporului. Rişti să cîştigi o bătălie şi să pierzi războiul.

Dl. Berman vorbea întruna, ca să-l ajute pe dl. Schultz să se calmeze. În timp ce el îşi argumenta poziţia punct cu punct, Lulu încuviinţa din cap şi se încrunta ca şi cum ar fi fost şi el pe punctul de-a face exact aceeaşi remarcă. Irving stătea cu braţele încrucişate şi privea în pămînt, indiferent ce decizie se lua el era de acord, aşa cum fusese toată viaţa şi aşa cum avea să fie tot restul vieţii.

— Omul de afaceri modern caută alianţe care să-i dea forţă şi să-l ajute să rămînă în joc, a insistat dl. Berman. Caută să intre în asociaţii comerciale. Forţa şi-o trage din faptul că face parte dintr-o structură mai mare. Planurile de acţiune se stabilesc în comun, preţurile, teritoriile, pieţele, toate sînt controlate. Numai aşa rămîne în joc. Şi nici nu ştie cînd i-au crescut acţiunile. Nu se mai luptă nimeni cu nimeni. Şi chestia aia din care îi revine acum doar o parte este mai profitabilă decît tot balamucul de pe vremuri.

Eu mă uitam la dl. Schultz cum se înmuia din ce în ce mai mult, după ce stătuse aplecat înainte, cu amîndouă mîinile pe muchia mesei ca şi cum ar fi avut de gînd s-o răstoarne, s-a lăsat încet pe spate şi s-a rezemat de spetează scaunului punîndu-şi o mînă pe vîrful capului, parcă se lovise de ceva, în tot cazul un gest de nehotărîre foarte curios pentru el, la care nici eu nu ştiu cine m-a pus să ciripesc:

— Mă iertaţi, dar persoana despre care înţeleg că vorbiţi, domnul care a fost la biserică, doamna Preston mi-a spus ceva în legătură cu el.

Vreau să mă opresc puţin aici asupra acestui moment, adică asupra intenţiilor mele, sau mai degrabă asupra a ceea ce cred acum că era în intenţia mea atunci, pentru că acela a fost momentul hotărîtor şi sigur că mă gîndesc la moartea lor şi la felul în care a murit fiecare, dar în primul rînd mă gîndesc la momentul acela hotărîtor, cum s-a ajuns la el, nu cine i-a fost inima şi cine capul, cine i-a fost gura mă interesează, cine l-a pus în cuvinte, cine a dat glas mormăielilor, şi gemetelor, şi scîncetelor, şi ţipetelor.

— Vreau să spun că-l cunoştea. Mă rog, adică nu se cunoştea cu el, dar făcuseră cunoştinţă. Deşi nu-şi aducea foarte bine aminte unde şi cum îl întîlnise, m-am bîlbîit eu, pentru că altfel mi-ar fi spus. Dar cum bea — şi m-am uitat o clipă la Irving —, ea mi-a spus că-i plăcea să bea şi cînd bei nu-ţi prea mai aduci aminte ce-i în jurul tău, nu? Dar cică asta i s-a părut acolo, în faţă la Sfîntul Barnaba, am zis întorcîndu-mă către dl. Schultz, cînd i l-aţi prezentat, i s-a părut că s-a uitat la ea ca şi cum ar fi recunoscut-o de undeva. Şi de-aici s-a gîndit că probabil făcuseră cunoştinţă cîndva.

Se lăsase o asemenea linişte în Palatul - Bufet şi Bar, încît l-am auzit pe dl. Schultz cum respira, zgomotul respiraţiei lui îmi era la fel de familiar ca şi vocea, ca şi gîndirea, ca şi felul lui de a fi, inspira încet şi expira brusc într-un fel de ritm de un-doi care lăsa un moment de pauză între o respiraţie şi alta, ca un fel de timp de gîndire în care se hotăra dacă mai era cazul să respire sau nu.

— Şi unde s-au cunoscut? m-a întrebat el foarte calm.

— Ea presupunea că odată cînd era cu Bo.

Dl. Schultz s-a răsucit pe scaun către dl. Berman, s-a lăsat pe spate şi şi-a înfipt degetele mari în buzunăraşele de la vestă rînjind cu gura pînă la urechi.

— I-auzi, Otto! Tu bîjbîi şi orbecăi în dreapta şi-n stînga şi cînd colo-l ai aici pe copilu'-ăsta care să te ducă de mînă.

În clipa următoare a ţîşnit de pe scaun şi mi-a cîrpit o scatoalcă peste tîmplă, sau poate a dat chiar cu braţul, de fapt nici n-am ştiut ce mi se întîmpla, brusc s-a învîrtit toată camera cu mine, mi s-au învălmăşit toate în cap, mi s-a părut că explodase ceva, parcă se prăbuşea camera peste mine, am văzut tavanul fugind de mine şi podeaua alergînd în întîmpinarea mea, am zburat pe spate peste scaun, am căzut pe spate cu tot cu scaunul pe care stăteam şi cînd m-am izbit de podea am rămas acolo năucit, am dat să mă ţin de ea pentru că am fost convins că se mişca sub mine. Pe urmă am simţit nişte dureri cumplite şi nişte zvîcneli în coaste, una după alta, şi cu greu mi-am dat seama că îmi căra picioare în burtă, am încercat să mă chircesc, am urlat şi în fine am auzit scaunele scrîşnind şi pe toată lumea vorbind în acelaşi timp, l-au tras înapoi de pe mine, Irving şi cu Lulu

efectiv l-au tras înapoi de pe mine, abia mai tîrziu am înţeles treaba asta, cînd am început să şi aud ceea ce înregistrase doar mintea mea: *E puştiu' nostru, ce Dumnezeu! Aoleu, Doamne, lasă-l, şefu', lasă-l!* — vorbe scrîşnite şi gîtuite în toiul unei răbufniri de violenţă.

După care, cînd m-am răsturnat pe spate, l-am văzut cum se smulgea din strînsoarea lor şi ridica mîinile în sus.

— Gata, gata, le-a spus, e-n regulă. M-am liniştit.

Şi-a tras gulerul, şi-a aranjat vesta şi s-a aşezat la loc pe scaun. Irving şi Lulu m-au luat de subţiori şi m-au ridicat atît de brusc în sus de mi-a venit să vomit, mi-au ridicat şi scaunul şi m-au aşezat înapoi pe el, dl. Berman mi-a turnat un pahar cu vin şi mi l-a întins peste masă, eu l-am apucat cu amîndouă mîinile şi am reuşit să sorb un strop din el. Îmi ţiuiau urechile şi de cîte ori trăgeam aer în piept parcă mă străpungea un cuţit ascuţit în partea stîngă. Mi-am îndreptat umerii, pentru că întotdeauna corpul se adaptează imediat la ce i se întîmplă, chiar dacă mintea nu acceptă aşa uşor, am observat că dacă stăteam drept pe scaun şi respiram uşor şi numai pe nas, durerea parcă mai pălea.

— Asta, băiete, a zis dl. Schultz, pentru că spui abia acum. Dac-ai auzit-o pe pizda aia că ţi-a spus aşa ceva trebuia să vii să-mi spui imediat.

Am dat să-i răspund, dar m-a apucat brusc tusea, scurtă şi sacadată, şi-mi venea să mă urc pe pereţi de durere. Am mai sorbit puţin vin.

— N-am avut cînd, am zis pînă la urmă, deşi nu era adevărat. Mi-am dres glasul ca să-mi recapăt vocea pentru că nu-mi plăcea să sune a smiorcăială, voiam să par ofensat. N-am făcut nimic altceva decît ce mi-aţi cerut, de-aia.

— Acum vorbesc eu, te rog. Cît ţi-a mai rămas din ăia zece mii pe care i-ai primit?

Am scos cinci mii de dolari din portofel cu mîinile tremurîndu-mi din toate încheieturile şi i-am pus pe faţa de masă albă.

— Foarte bine, a zis el luînd toate bancnotele, mai puţin una pe care a împins-o înapoi către mine. Asta-i pentru tine. O lună avans. Începînd de astăzi eşti şi tu pe statul de plăţi, cu două sute cincizeci pe săptămînă. Ai înţeles cum vine dreptatea? Pentru acelaşi lucru ai meritat şi-o chelfăneală şi meriţi şi asta. N-aud

nici o opinie în legătură cu omul nostru din centru, a adăugat el uitîndu-se de jur împrejurul mesei.

Nimeni nu a scos o vorbă. Dl. Schultz a turnat vin în toate paharele şi l-a băut pe-al lui plescăind zgomotos din buze cînd a ajuns la fund.

— Uite, acuma mi-e mai bine. Nu mi-a plăcut atunci întrunirea aia, am ştiut încă de-atunci că nu-mi place. Eu nu ştiu să fac alianţe. Nu ştiu de unde să-ncep. Niciodată n-am fost un tip de echipă, Otto. Niciodată n-am cerut nimănui nimic. Tot ce-am obţinut am obţinut de unul singur. Am tras din greu. Şi-am obţinut ce-am obţinut pentru că am făcut ce-am vrut eu, nu ce-au vrut alţii. Vrei să mă pui lîngă maimuţoii ăia ca să trebuiască hodoronc-tronc să-mi fac griji pentru interesele lor? Pentru interesele lor?! Mă cac în interesele lor. Aşa că nu-mi veni mie cu toată vrăjeala asta, că n-am de gînd să scap din mînă hăţurile, poa' să mă caute şi toată procuratura. Vezi, asta încercam să-ţi spun, dar nu-mi găseam cuvintele. Acuma le-am găsit.

— Arthur, poate că nu-nseamnă nimic. Lui Bo îi plăcea să petreacă. Poate că s-au întîlnit la curse. Poate că s-au întîlnit la vreun club oarecare. Poate că este o simplă coincidenţă.

— Dragul de Abbadabba, a zis dl. Schultz, clătinînd din cap şi zîmbind. N-am ştiut că numerele te ajută să visezi. Vine unu' şi-mi dă cuvîntul lui şi de fapt nu-i cuvîntul lui, altul lucrează pentru mine toţi anii ăştia şi-n clipa-n care eu mă-ntorc cu spatele, el hop, complotează împotriva mea, nici azi nu ştiu cine ce i-a oferit. Cui îi vin asemenea idei la Cleveland?!

— Arthur, a insistat dl. Berman din ce în ce mai agitat, ăsta nu-i prost, e om de afaceri, ăsta cîntăreşte soluţiile şi alege calea minimei rezistenţe, asta este toată filozofia asocierii. N-avea nevoie s-o vadă pe faţă ca să înţeleagă unde-a dispărut Bo. Ţi-a dat o dovadă de respect.

Dl. Schultz şi-a împins scaunul mai departe de masă, şi-a scos şiragul de mătănii din buzunar şi a început să-l învîrtească pe deget, în cercuri din ce în ce mai strînse, pînă într-un punct de minim, apoi în partea cealaltă, din ce în ce mai larg, pînă cînd plesnea aerul în punctul de maxim.

— Şi-atunci pe Bo cine l-a-ntors împotriva mea? Ştii ce văd eu în minunea ta de asociere, Otto? Văd cum se-adună la un loc

toţi futangiii de pe lumea asta şi se unesc împotriva mea. Văd un tip care mă introduce în biserica lui, mă face fratele lui, mă îmbrăţişează şi mă sărută pe obraz. Şi ce, asta-nseamnă că mă şi iubeşte?! Oamenii ăştia mă iubesc tot atîta cît îi iubesc şi eu pe ei. Şi-atunci sărutul ăla ce este, sărutul de moarte al sicilienilor? Ă, ia spune-mi.

NOUĂSPREZECE

ŞI UITE-AŞA AM AJUNS SĂ-L FILEZ pe Thomas E. Dewey, procurorul special desemnat să facă ordine în lumea interlopă, viitorul procuror districtual, guvernator al statului New York şi candidat republican la preşedinţia Statelor Unite. Locuia într-un bloc din alea luxoase tip-munte de calcar, pe Bulevardul Cinci, cu vederea spre Parcul Central, la nord dar nu foarte departe de Savoy-Plaza. După o săptămînă ştiam cartierul pe dinafară, mă aţineam, mă strecuram, mă plimbam mai mult pe trotuarul celălalt, pe partea cu parcul, de-a lungul gardului, la adăpostul platanilor, uneori îmi omoram timpul străduindu-mă să nu calc pe liniile dintre dalele pavajului dispuse în formă de fagure. În zori soarele răsărea de pe străzile laterale, ele se luminau primele dinspre est şi străpungeau intersecţiile ca razele pornite din pistoalele lui Buck Rogers, numai la împuşcături mi-era gîndul, rateurile camioanelor mie-mi sunau a împuşcături, razele soarelui tot asta îmi sugerau, liniile desenate de copii cu creta pe trotuar făceau aluzie la acelaşi lucru — în mintea mea se încrucişau împuşcăturile tot filîndu-l pe procuror cu intenţia de a stabili cînd şi cum putea fi asasinat. Seara, cînd soarele cobora de partea cealaltă, dincolo de Cartierul de Vest, ferestrele clădirilor ca nişte munţi de calcar de pe Bulevardul Cinci împrăştiau reflexe aurii, faţadele se albeau ca laptele şi la toate etajele, de sus pînă jos, apăreau cameristele în uniforme şi trăgeau draperiile sau coborau storurile.

În toată perioada aceea m-am simţit mult mai apropiat de dl. Schultz, eram singurul care-l înţelegeam pînă în străfundurile fiinţei lui cînd consilierul cel mai de încredere îi deplîngea intenţiile, cînd cei doi asistenţi personali cei mai fideli şi care erau şi gărzile lui de corp îşi exprimau foarte serios îndoielile, numai pe mine mă mai avea la suflet, ajunsesem unde-mi dori-

sem şi trebuie să recunosc deschis că mă excita fie şi gîndul că rămăsesem singurul alături de el pe drumul acelei crime sinistre, mă plesnise, îmi trăsese şuturi în burtă, dar acum realmente îl iubeam, îl iertasem, voiam să mă iubească şi el pe mine, îmi dădeam seama că în cazul lui eram în stare să şterg cu buretele ceva ce nimănui altcuiva nu i-aş fi trecut cu vederea, de pildă pe Lulu Rosenkrantz încă nu-l iertasem că-mi zdrobise nasul şi dacă stăteam mai bine să mă gîndesc nu-mi plăcea deloc nici felul în care dl. Berman mă uşurase de douăzeci şi şapte de cenţi cu una din şmecheriile lui cu calcule matematice în biroul de pariuri de pe Strada 149, demult de tot, cînd eu abia mă lipisem de bandă, dl. Berman care de atunci încoace fusese mentorul meu, mă crescuse cu atîta generozitate, mă protejase, dar căruia încă nu-i puteam ierta că lăsase un puştan fără cei cîţiva bănuţi.

Acuma, ca să filezi pe cineva cum scrie la carte trebuie să fii tu însuţi o persoană oarecare, să nu ieşi în evidenţă din peisaj. Am cumpărat un scuter, mi-am pus pantalonii buni şi un tricou cu mîneci lungi şi m-am plimbat aşa pe-acolo o zi-două, apoi am cumpărat un căţel de la un magazin de animăluţe de casă şi am început să-l plimb în lesă, dar toată lumea care-şi scotea cîinii afară dimineaţa devreme se oprea să-mi spună cît de drăguţ era cum dădea din coadă, în timp ce cîinii respectivi îl miroseau în dos, cu alte cuvinte nu mergea şi l-am dat înapoi la magazin, şi abia cînd am împrumutat căruciorul de răchită al mamei pentru cîteva zile şi l-am dus pînă în cartier cu un taxi ca să mă pot fîţîi cu el pe-acolo ca un frate mai mare care scotea la plimbare nou-născutul mamei sale, abia atunci mi-am dat seama că ăla era camuflajul corect. Am mai cumpărat de la Arnold Gunoi şi o păpuşă, pentru suma de doi cenţi, cu faţa acoperită de o căciuliţă de bumbac, pentru că mulţi copii sînt scoşi la aer dis-de-dimineaţă, mă uitam la guvernantele cu şosete albe în picioare şi care purtau pe umeri pelerine albastre, cum împingeau ditamai landourile alea lăcuite şi complicate, cu o droaie de arcuri şi cu plase de tifon deasupra care să apere odoarele de insecte, aşa că am cumpărat şi eu tifon şi l-am întins peste cărucior, de chiar dacă se găsea vreo bătrînică mult prea curioasă tot nu vedea ce era înăuntru, şi uneori mă plimbam, alteori stăteam pe o bancă exact vizavi de intrarea în bloc, împingînd căruţul spre marginea

trotuarului şi trăgîndu-l înapoi spre mine sau legănîndu-l uşor din arcurile răs-uzate şi aşa am aflat că dimineaţa erau cei mai puţini oameni şi se respectau cel mai strict obiceiurile, nu mai aveam nici o îndoială că momentul în care-şi făcea apariţia dimineaţa, ăla era cel mai potrivit pentru a-l lichida pe dl. Dewey.

Şi mamei i-a plăcut păpuşa, s-a bucurat că mă molipseam şi eu de la imaginaţia ei şi a scotocit în lada ei veche din lemn de cedru după hainele de bebeluş, după hainele mele de bebeluş cu care a îmbrăcat păpuşa, aceleaşi cămăşuţe şi capişoane străvechi în care mă îmbrăcase şi pe mine cu cincisprezece ani în urmă. Iar toată chestia asta vă daţi seama că era nevinovăţia în faţa morţii, de-aia o iubeam pe mama, pentru că rămînea nevinovată printre atîtea crime din jurul ei, ca profeţii deziluzionaţi, o iubeam din tot sufletul pentru nebunia ostentativă în care se retrăsese pentru a face faţă tuturor crimelor din viaţa ei iubitoare, iar dacă vreodată aveam remuşcări legate de ceea ce făceam nu trebuia decît să mă uit la ea şi-mi aduceam aminte că din obstinaţia mea înnăscută îmi trăgeam curajul şi deci puteam fi liniştit că eram pe calea cea bună, că totul se desfăşura după cum visasem eu.

Şi totuşi, iată, declar acum şi aici că deşi de mine depindeau cîteva din evenimentele despre care vorbesc, în sinea mea ştiam că nu-i puteam lăsa să înece totul în sînge. Îmi dau seama că sună a pledoarie pentru mine însumi şi de aceea îmi cer scuze tuturor rudelor, moştenitorilor şi subalternilor d-lui Dewey pentru eventuala repulsie pe care le-o creez, dar fiind vorba de confesiunile unei copilării sălbatice şi pustiite nu văd ce motiv aş avea să mint în legătură cu vreuna dintre ele.

Oricît de curios ar părea, singurul care mă făcea să mă simt prost era dl. Berman, pentru el precis fusese un act de trădare momentul în care mă trezisem eu la Palatul - Bufet şi Bar să relatez ce ştiam de la Drew, în momentul ăla i se năruise lui totul, toate planurile, ce şansă mai avea să reuşească să şi-l tragă pe dl. Schultz după el pe tărîmul ăla nou pe care-l propovăduise, unde numerele dictau regulile, se transformau în limbă şi după aceea rescriau toată cartea?

Într-o zi, acest omuleţ cocoşat şi spilcuit, cu degete ca nişte gheare, mi-a spus apropo de asta:

— Ştii cum scrie la carte, uite, cam aşa, că poţi să iei toate numerele, să le amesteci, să le arunci în sus şi să le transformi din nou în litere după ce au căzut înapoi care pe unde a putut, şi aşa obţii o carte nou-nouţă, cu cuvinte noi, cu idei noi, o limbă nouă pe care trebuie s-o înveţi, cu sensuri noi, în care se întîmplă lucruri noi, o carte în întregime nouă.

Ei bine, asta era o afirmaţie primejdioasă, dacă stăteam eu bine să mă gîndesc, îl postula pe *X*, adică valoarea pe care n-o putea înghiţi, numărul necunoscut.

Atunci cînd am zis eu ce-am zis el mi-a aruncat o ultimă privire peste ochelari cu ochii lui căprui înconjuraţi de o aură albastră şi a înţeles într-o clipă tot ce avea de înţeles, cu un aer de reproş disperat. Ce lucru delicat şi ordonat este şi mintea asta şi cît de nesigură în faţa haosului care o înconjoară, uite, de pildă omuleţul ăsta schilod, cît de strălucitor putea fi avînd o singură calitate şi cît de generos fusese cu mine, chiar dacă mă învăţase la atîtea rele. Mă întreb şi astăzi dacă mica mea piatră aruncată în lac a însemnat chiar atît de mult, dacă n-a fost mai bine pentru dl. Schultz să se prăbuşească ştiind cum stătea, ca şi Bo Weinberg, dacă nu i se cuvenea măcar atîta lucru, pentru că altminteri nici n-ar fi ştiut de unde i se trăgea. Şi totuşi cred că ştia de la bun început, poate că de-asta îşi proclamase sus şi tare intenţia de a-l asasina pe procuror, ceea ce era o formă de sinucidere indiferent dacă se întîmpla sau rămînea o intenţie şi, vorba lui, eu îi oferisem cuvintele pe care le tot căuta ca să-şi exprime sentimentul dominant şi anume că la vîrsta lui — cît să fi avut? treizeci şi trei? treizeci şi cinci de ani? — epuizase toate soluţiile de supravieţuire, că de mult se combinaseră toate elemcntele care îl puteau distruge, iar viaţa lui se desfăşura cu încetinitorul, aşa cum arde fitilul.

Şi eu care mă gîndisem că transmiteam un mesaj între doi prieteni intimi, un mesaj vital care nu putea rămîne netransmis, deşi eu asta încercasem să fac iar el înţelesese că asta încercasem să fac şi de-aia mă plesnise. Îi ştiam atît de bine şi pe unul şi pe celălalt. Drew mă redusese la loc la statutul meu de puştan în relaţiile înşelătoare dintre ei zicîndu-mi bine, atunci spune-i tu, da? şi-şi ridicase binoclul la ochi ca să vadă cavalcada minusculă de pe partea cealaltă a pistei.

Ei, şi într-o bună zi a trebuit să-mi fac raportul, asta s-a întîmplat într-o seară tîrziu în aceeaşi cameră din dos de la Palat, cu pereţii ăia verzui şi cu oglinzile pătate aşezate la egală distanţă unele de altele, ale căror rame geometrice de tablă goală pe dinăuntru sugerau nişte zgîrie-nori moderni lansaţi înspre cer, iar suita de arcade din partea de sus un ansamblu de dansatoare pe scenă cu genunchii ridicaţi în aer, în timp ce noi arătam cu toţii la fel de gălbejiţi în jurul mesei aleia aşezate lîngă perete, cu faţa de masă impecabil de curată, numai că pînă am ajuns eu acolo se făcuse atît de tîrziu că masa se terminase de mult, nu mai aveau în faţă farfuriile întinse şi nici ceştile cu farfurioare, ci doar nişte benzi subţiri de la o maşină de calculat, eterna lor fascinaţie, era deja miezul nopţii, după cum mi-a spus ceasul cu cifre din neon albastru de deasupra barului cînd am intrat, miezul nopţii, adică momentul dreptăţii alăturat momentului iertării, Miezul nopţii, poate cel mai bun nume pentru Dumnezeu.

Pentru mine sosise în sfîrşit momentul cînd eram alături de ei, eram unul dintre ei, confidentul, colegul lor. În primul rînd mi se părea că eram atotştiutor şi sentimentul ăsta mă copleşea, era atît de dulce să ştii un lucru atît de bine. În al doilea rînd era plăcerea malefică a complotului, te simţeai puternic prin simplul fapt că plănuiai să asasinezi pe cineva care poate că în clipa asta îşi săruta nevasta, sau se spăla pe dinţi, sau citea ceva ca să adoarmă. Să ştii că tu eşti pumnul ridicat asupra lui prin beznă, că habar n-are că vrei să-l lichidezi, că dacă vrea să ştie şi el ce ştii tu preţul este propria lui viaţă.

În fiecare dimineaţă iese exact la aceeaşi oră.

Adică la cît?

Opt fără zece. În faţă-l aşteaptă o maşină din care coboară doi civili, îl întîmpină la uşă şi pornesc toţi trei pe jos, cu maşina după ei. Merg aşa împreună pînă la Strada 72 unde el intră la Claridge la braserie şi dă un telefon de la un telefon public.

În fiecare dimineaţă?

În fiecare dimineaţă. Imediat lîngă intrare, în stînga, sînt două cabine telefonice. Maşina parchează în faţă lîngă trotuar şi gorilele îl aşteaptă afară pînă-şi dă telefonul.

Îl aşteaptă afară? vrea să ştie sigur dl. Schultz.

Da.

Înăuntru ce-i?

Cum intri, în dreapta e un havuz. Micul dejun se comandă la tejghea. În fiecare zi e alt meniu.

E lume multă?

Niciodată n-am văzut mai mult de doi-trei inşi la ora aia.

Şi pe-urmă ce face?

Iese din cabină, îi face cu mîna tipului de la tejghea şi iese.

Cît stă înăuntru în total?

Trei, maximum patru minute, niciodată mai mult. Atîta cît să dea telefonul ăla la birou.

De unde ştii că la birou?

L-am auzit. Am intrat să mă uit după o revistă. Le spune ce să facă. Sau ce idei i-au mai venit peste noapte. Are un carneţel şi le citeşte ce însemnări şi-a făcut acolo. Le pune întrebări.

Ce rost are să plece de-acasă pentru un telefon? întreabă dl. Berman. Başca pe drum spre birou unde oricum o să-i vadă pe toţi în cinşpe-douăzeci de minute?

Nu ştiu. Ca să rezolve mai multe.

Poate-i e frică de microfoane? întreabă Lulu Rosenkrantz.

Cine, un procuror?!

Da, bine, da' ştie şi el cum e cu microfoanele şi poate că nu vrea să rişte să sune de la el de-acasă.

Ăsta se-ntîlneşte cu martorii tot timpul, zice dl. Schultz. E secretos al dracului, îi bagă-năuntru prin dos sau cine-mai-ştie pe unde, ca să nu se afle cine ciripeşte. Am auzit şi eu treaba asta despre el, nenorocitul dracului. Are dreptate Lulu. Nu-i scapă nici o şmecherie.

Şi drumul de întoarcere? întreabă dl. Berman.

Lucrează pînă tîrziu, fără oră precisă, uneori se face şi zece seara. Maşina opreşte, el se dă jos şi-ntr-o clipă e-n holul blocului.

Nu, are dreptate puştiul, zice dl. Schultz. Dimineaţa, atunci e momentul. Doi inşi cu amortizoare la tejghea, cu cafeaua-n faţă. Mai e vreo ieşire?

E o uşă-n spate care duce-n holul clădirii. Cobori la subsol şi ieşi pe Strada 73.

Bună treabă, zice dl. Schultz punîndu-mi mîna pe umăr. Bună treabă. O simt caldă, mîna aia, şi cît de grea e, ca o mînă

de tată, apropiată, te apasă de-atîta mîndrie, se uită la mine luminat tot la faţă de cît mă apreciază, îmi zîmbeşte arătîndu-mi toţi dinţii lui mari. Le-arătăm noi lor ce nu e voie, da? — le-arătăm noi lor că orice lucru are o limită. Şi-n timpu'-ăsta eu o să fiu în Jersey, o să mă mir nevoie mare şi-o să spun că n-aveam nimic personal cu el. Nu zic bine? Mă bate pe umăr şi se ridică. Or să-mi mulţumească ei mie, îi spune d-lui Berman. Pînă la urmă or să-i mulţumească Olandezului pentru prudenţa pe care o s-o inspir, ascultă-mă pe mine. Asta-nseamnă să rămîi în joc. Da, da.

După care îşi trage în jos pulpanele vestei şi pleacă la closet. Masa la care stăm este chiar în colţ, unde se unesc doi pereţi verzui. Eu stau cu faţa la perete şi cu spatele la coridorul dinspre bar, dar am un avantaj pentru că în oglinda pătată văd pînă în barul de dincolo de coridor, ceea ce n-aş vedea dacă aş sta chiar sub oglindă şi cu faţa spre intrare. Asta este forţa specială a oglinzilor, uneori îţi arată cîte ceva ce altfel ai zice că nu e. Văd cum se răsfrînge lumina albastră a ceasului de deasupra barului în podeaua coridorului care duce spre bufetul întunecat. Parcă ar fi lumina lunii pe apa neagră a lacului. Numai că la un moment dat parcă faţa apei s-a încreţit. Şi tot atunci parcă s-a întrerupt brusc fîşîitul cîrpei cu care barmanul ştergea tejgheaua pe sub robinetele butoaielor de bere. Abia acuma aud în urechi ceea ce am auzit atunci, uşa de la intrare care se deschidea şi se închidea cu o grijă nefirească.

De unde am ştiut, oare? De unde am ştiut? Poate că mi s-a ridicat vreun fir de păr electrizat de cine-ştie-ce intenţie criminală? Poate că în mintea mea mi se părea că tot complotînd invocasem imagini mult prea puternice pentru noi deocamdată, ca într-un fel de magie neagră, şi că acum le asmuţisem şi tăbărau tot pe noi ca să ne pulverizeze? Ţi se năzare aşa, la un moment dat, din nimic să te apleci înainte spre masă, tot corpul ţi se încordează, de la noadă pînă la cap.

Amortizoare, zice Lulu, gîndindu-se la ce-i rezerva viaţa. Dl. Berman se răsuceşte pe scaun şi aruncă o privire spre intrare, Irving se uită la mine care mă ridic în picioare uitîndu-mă ce perfect pieptănate stau firele rare de păr ale lui Irving, atît de precis aşezate, şi o iau pe un culoar scurt care duce la bucătăria

din spate şi de acolo la toaleta pentru bărbaţi unde mă izbeşte putoarea sărată de closet public. Dl. Schultz stă în faţa pisoarului cu picioarele crăcănate şi cu mîinile în şolduri ca să-şi ţină haina la spate şi jetul care iese din el ca un arc ţinteşte direct în canalul de scurgere făcînd zgomotul acela suculent şi bolborosit al unui om demn aflat în plină pişare. Dau să-i spun cît de nelalocul ei este o astfel de acţiune. În clipa în care aud împuşcăturile mă gîndesc: Doamne, s-a electrocutat prin sulă, a făcut tîmpenia aia despre care am citit eu într-o carte cu tot felul de noutăţi, dacă te pişi pe timp de furtună, trăsnetul poate ţîşni şi de jos în sus, din pămînt, şi să-ţi transforme instantaneu şuvoiul lichid într-un curcubeu auriu, şi-atunci sari în aer ca o bombă.

Dar nu este deloc electrocutat, se înghesuie peste mine în cabina minusculă, eu mă urc în picioare pe vasul WC-ului, mă loveşte cu umărul scotocind în curea după pistol, nici măcar nu ştiu dacă şi-a dat seama că eram şi eu acolo, ridică pistolul cu cocoşul tras în timp ce cu mîna cealaltă face un lucru incredibil, încearcă să-şi încheie nasturii la şliţ, nici nu mai auzim bubuielile, ne zguduie pe amîndoi, ne răsună în cap ca o avalanşă neîntreruptă care ne pătrunde în urechi şi distruge totul în calea ei, eu îmi înfund mîna în buzunar la geaca mea de la Stafii căutînd Automaticul, dar mi s-a încurcat în căptuşeală, trebuie să mă lupt cu el ca să-l pot scoate, la fel de dizgraţios ca şi dl. Schultz, şi deja miroase a praf de puşcă, izul ăla amar de sulf pătrunde pe sub uşă ca un gaz otrăvitor, moment în care dl. Schultz îşi dă seama probabil că nu poate fi vorba de protecţie aici, că o să fie omorît într-o cabină de closet, şi atunci izbeşte uşa de perete cu podul palmei şi din cîte mai înţeleg eu smuceşte din ţîţîni uşa toaletei urlînd, un răcnet înspăimîntător de furie se revarsă din el dezarticulat în momentul în care ţîşneşte în cadrul uşii cu braţul ridicat să tragă şi prin cele două uşi pe care suflul tirului le ţine deschise zăresc o pată ovală de transpiraţie la subţioara lui, îl văd cum năvăleşte înainte şi dispare şi pe urmă nu se mai vede decît peretele verzui al culoarului şi se aude mugetul mai profund al unui alt calibru, dar în clipa următoare iată-l, se răsuceşte înapoi pe culoar şi pe urmă iarăşi pleacă, de data asta împleticindu-se şi lăsînd în urmă pe peretele culoarului o hartă înfiorătoare a găurilor din corpul lui, în timp ce uşile se închid discret.

Dacă n-ai auzit niciodată o împuşcătură la ureche nu ştii ce înseamnă urgenţa în viaţă, cum eşti în stare să faci orice, să sfidezi orice lege, de pildă uite, în peretele din spate al cabinei e o ferestruică, un fel de crenel chiar sub tavan, mă apuc de lanţul de la rezervorul de apă ca să pot ajunge pînă la ea, se deschide înăuntru cu o pereche de balamale cu braţe articulate, dar e mult prea mică pentru a ieşi pe-acolo aşa încît îmi azvîrl întîi picioarele în sus şi mă agăţ de ea, cu unul şi pe urmă şi cu celălalt, îmi îndes prin ea picioarele, pe urmă şoldurile, pe urmă coastele care mă dor şi într-un tîrziu îmi dau drumul să cad cu braţele deasupra capului, ca Bo cînd plonjase în ocean, şi mă buşesc zdravăn de pămînt, îmi alunecă picioarele pe un strat de cărbuni zdrobiţi care seamănă cu un terasament de cale ferată, îmi scrîntesc picioarele, simt o durere ascuţită, mi-am scrîntit glezna şi mi-au intrat cărbuni în palme. Parcă şi inima mi-a luat-o razna, îmi bubuie şi zvîcneşte fără nici o noimă — am senzaţia că mi s-a desprins de la locul ei, mi-a alunecat prin piept şi acum mi s-a proptit în gît. Altceva nici nu mai aud. Mă reped pe aleea aia şchiopătînd şi ţinînd mîna ca un adevărat gangster pe pistolul din buzunarul de la geacă, mă uit cu coada ochiului în stradă pe după colţul Palatului - Bufet şi Bar şi zăresc la cîteva case mai încolo o maşină care ia viteză cu luminile stinse, patinează şi se zdruncină de cîteva ori şi apoi dispare în bezna străzii, mă uit şi aştept, dar nu se mai vede, nu se mai întoarce, aşa că ies din fundătură şi mă opresc la marginea trotuarului, dar cît e strada de lungă nu se mai vede nimic altceva decît firele de tramvai.

Tot se mai aude ceva, dar sînt suspinele mele înecate în lacrimi. Deschid uşa barului şi arunc o privire înăuntru. Printre toate sticlele alea care lucesc în lumina albastră pluteşte un fum dens. Barmanul scoate capul de după tejghea, mă vede şi parcă se decapitează singur, eu mă amuz, aşa te amuză frica uneori, mă îndrept către fundul sălii, pătrund pe coridorul scurt care duce acolo în cameră dar nici nu apuc să bag capul înăuntru că mă loveşte un miros greu — aoleu, Doamne, ce aer ars şi umed de sînge, nu vreau să văd un asemenea măcel, nu vreau să mă molipsesc de la explozia aia cumplită şi bruscă de ciumă. Pînă la urmă arunc totuşi un ochi înăuntru, sînt atît de dezamăgit de ei,

mă împiedic de Irving care stă cu faţa la pămînt şi cu pistolul în mînă, cu un genunchi ridicat la piept de parc-ar mai fi urmărit şi acum pe cineva, fac un pas mare peste el şi-l văd pe Lulu Rosenkrantz pe scaun, lipit de perete, nici n-a mai apucat să se ridice, a rămas aşa, în poziţia aia, răsturnat pe spate ca la frizer şi numai capul proptit în perete îl ţine să nu cadă, are părul sculat în cap exact ca pentru tuns şi pistolul calibru patruzeci şi cinci şi-l ţine în poală în palma deschisă, parcă şi-ar ţine sula şi s-ar uita fix în tavan ca atunci cînd te concentrezi intens ca să faci laba şi nu mai vezi nimic — ce dezamăgire cruntă, un singur lucru mă doare, şi anume că au murit atît de stupid, parcă nu le-ar fi păsat de propriile lor vieţi, da, asta mă dezamăgeşte. Uite-l şi pe dl. Berman prăbuşit peste masă, are stofa cadrilată a hainei găurită exact în vîrful spinării lui ascuţite şi pata de sînge se întinde din ce în ce mai mult, a căzut cu braţele întinse înainte, cu obrazul pe masă şi cu un braţ al ochelarilor prins sub cap, celălalt rămînînd suspendat în aer deasupra tîmplei. Şi dl. Berman m-a trădat, nu i-o iert eu, iarăşi mă simt orfan de tată, de fapt mă cuprinde în valuri sentimentul că am rămas din nou orfan, să dispară toţi atît de brusc — adică de ce? viaţa noastră împreună ca bandă să n-aibă deloc istorie, toate discuţiile să fie doar o iluzie şi-atît? Păi atunci toată povestea asta, că acum se întîmplă cutare lucru şi pe urmă se întîmplă nu-ştiu-ce şi eu am zis şi el a zis, nu este nimic altceva decît un moment de ezitare al Morţii, un moment în care Moartea a rămas cu mîna ridicată şi a ezitat în faţa aroganţei noastre, că adică am crezut pe bune că existam în timp, cînd de fapt nu eram în stare să pîlpîim de la o clipă la alta şi deci nu lăsam în urma noastră nimic tangibil, nici măcar un fir de fum sau tăcerea semnificativă de la finalul unui cîntec.

Dl. Schultz zăcea întins pe spate pe jos, cu vîrfurile picioarelor înclinate în afară. Încă nu murise. Cînd m-am apropiat şi m-am uitat la el mi-a întors privirea foarte calm, cu o expresie solemnă pe faţă deşi lucea tot de sudoare, şi cu o mînă vîrîtă sub vesta năclăită de sînge, ca Napoleon cînd poza pentru portret, în orice caz mi s-a părut că stăpînea lucrurile cu o atitudine atît de imperială încît m-am pus în genunchi şi am început să-i turui presupunînd că era perfect conştient de situaţie, ceea ce evident

că nu era. L-am întrebat ce să fac, să chem poliţia, să-l duc la un spital, numai să-mi dea el ordin ce anume şi deşi nu-mi făceam iluzii despre cît de gravă era starea în care se găsea, parcă tot mă aşteptam să mă roage să-l ajut să se ridice, sau să-l scot de acolo, în tot cazul să decidă el ce şi cum în continuare. M-a privit la fel de calm ca la început dar n-a scos absolut nici o vorbă, îl şocase atît de cumplit tot ce păţise că nici nu avea dureri.

Şi totuşi am auzit o voce acolo în cameră, parcă era fumul acru transformat în cuvinte, sau mai degrabă într-o şoaptă, mult prea slabă ca s-o pot înţelege, dar dl. Schultz nu-şi mişca buzele, se uita fix la mine şi atît, ca şi cum mi-ar fi ghicit impresia şi prin simpla lui privire înlemnită mi-ar fi impus să ascult, am încercat să localizez sunetul ăla înfiorător, sacadat, să-mi dau seama de unde venea, m-am gîndit pentru o clipă că era de fapt propria mea respiraţie sugrumată de muci, m-am şters la nas cu mîneca şi la ochi cu dosul palmelor, mi-am ţinut respiraţia dar tot se auzea şi cînd mi-am dat seama, răsusindu-mă pe călcîie, că de fapt Abbadabba vorbea din poziţia aia întins peste masă şi cu faţa turtită, mi s-au înmuiat genunchii de groază şi am ţipat, nu credeam că mai putea fi în viaţă, eram convins că vorbea de dincolo de moarte.

Pe urmă m-am gîndit că era normal ca deosebirea dintre ei să continue chiar şi în momentul respectiv, unul mintea şi celălalt trupul, adică atîta timp cît dl. Schultz mai era încă în viaţă, tot dl. Berman gîndea şi se exprima în numele lui, oricît de mort ar fi fost din punct de vedere trupesc. Bineînţeles că dl. Berman era şi el încă în viaţă, chiar dacă nu s-ar fi zis, dar mie tot prima mea idee mi se părea singura explicaţie logică. Poate că aşa mă mai consolam de propriile mele remuşcări că în ultima clipă îi scindasem. Mi-am pus capul pe masă lîngă al lui şi am încercat să înţeleg ce-mi spunea, deşi n-am idee cît a durat pînă a reuşit să formuleze fiecare cuvînt, cu pauze lungi între ele în care se chinuia să mai tragă un strop de aer, ca atunci cînd îţi scotoceşti prin buzunare după banii pe care nu-i mai ai. Aşteptînd cuvîntul următor m-am uitat la benzile de hîrtie răvăşite pe masă — coloane întregi de cifre pătate de sînge. O mulţime de numere. Pe urmă, ca să fiu sigur că înţelegeam ce-mi spunea, i-am urmărit dinţii încercînd să văd cuvintele cum se formau înainte de

a le auzi. Şi azi mi-e greu să redau senzaţia de supremă candoare pe care mi-au creat-o atunci vorbele lui. Pînă să reuşească să le spună pe toate se auzeau deja în depărtare sirenele poliţiei, dar pentru el a fost atît de important să termine ce avea de spus încît de efortul făcut a şi murit:

— Dreapta, mi-a spus, trei trei. Două ori stînga. Doi şapte. Două ori dreapta. Trei trei.

Cînd am înţeles că dl. Berman murise, de fapt că murise din nou, m-am dus la dl. Schultz. Închisese ochii între timp şi acum gemea, parcă şi-ar fi conştientizat într-un tîrziu ce păţise, şi nu voiam să-l ating, era ud, era mult prea viu ca să pun mîna pe el şi atunci am băgat doar două degete în buzunarul de la vesta lui, am simţit acolo o cheie şi i-am luat-o, m-am şters de sînge pe haina lui, pe urmă i-am căutat în buzunarul pantalonilor, am găsit şiragul de mătănii şi i le-am pus în mînă şi cum maşinile poliţiei opreau deja scrîşnind din frîne afară, am intrat din nou în closet şi am ieşit din nou pe aceeaşi ferestruică, zdrobindu-mi coastele şi glezna. Cînd să ies din fundătură strada era deja un furnicar de lumini, de oameni care alergau şi de maşini care veneau din toate părţile, aşa că am aşteptat un minut-două, apoi m-am strecurat fără nici o problemă prin mulţime şi m-am postat în uşa unui magazin de radiouri de peste drum ca să văd cum scoteau cadavrele pe tărgi acoperite cu cearşafuri, apoi a ieşit barmanul care răspundea la întrebările poliţiştilor şi în fine l-au scos şi pe dl. Schultz legat cu nişte curele pe o targă şi cu o sticlă de plasmă ţinută deasupra lui de un asistent de pe salvare. Flash-urile aparatelor de fotografiat au izbucnit toate în acelaşi timp, fotografii şi-au aruncat becurile arse pe caldarîm şi maşinile presei au ţîşnit ca din puşcă, de toată lumea s-a speriat şi s-a dat un pas înapoi, toţi gură-cască din cartier care ieşiseră în halate de baie şi în capoate şi care au început să rîdă, iar cînd salvarea a plecat şi ea cu dl. Schultz, mult mai încet şi în tînguiri de sirenă, bărbaţii au alergat cîţiva paşi după ea încercînd să se uite pe ferestrele din spate, aşa sînt crimele, îi incită pe oameni şi-i fac să le crească pulsul de la sperietură, aceeaşi senzaţie pe care ţi-o dă şi religia. După ce văd aşa ceva pe stradă, perechile tinere se bagă înapoi în pat şi fac amor, alţii se închină şi mulţumesc lui Dumnezeu pentru darul vieţii lor monotone, bătrînii îşi

fac cîte un ceai fierbinte cu lămîie şi încep să despice firul în patru fiindcă o crimă este ca o predică luminată, trebuie analizată, comentată, savurată, pentru cei timoraţi crima înseamnă primejdiile revoltei, enoriaşii văd într-o crimă pogorîrea de o clipă a lui Dumnezeu pe pămînt, adică motiv de bucurie, de speranţă, de satisfacţie binemeritată, şi deci vorbesc despre ea ani de zile oricui stă să-i asculte. Încetul cu încetul am alunecat către colţ şi am părăsit scena în grabă pe o străduţă laterală, am dat ocol Palatului - Bufet şi Bar la o distanţă de două străzi şi cum n-am găsit ce căutam am lărgit aria cercetării cu încă două străzi şi aşa am descoperit pînă la urmă Hotelul Robert Adams de pe Strada Trenton, o clădire de patru etaje vopsită într-o culoare incertă şi cu scările de incendiu ruginite. M-am strecurat fără probleme pe lîngă recepţionerul care dormea în spatele tejghelei de la recepţie şi am luat-o şontîc pe scări în sus pînă la etajul patru, am citit numărul de pe cheia luată din buzunarul d-lui Schultz şi am intrat în camera respectivă.

Lumina rămăsese aprinsă. În debara, în spatele hainelor lui agăţate pe umeraşe, am găsit un seif mai mic decît cel pe care-l transportasem în casa aia de lîngă Onondaga unde ne retrăsesem. N-am putut să-l deschid imediat. Recunoşteam mirosul hainelor lui, miroseau a el, a ţigările lui de foi, a accesele lui de furie, şi-mi tremurau mîinile, nu mă simţeam bine, mi se întorcea stomacul pe dos de durere, aşa că a durat cîtva timp pînă am reuşit să fac combinaţia — treizeci şi trei spre dreapta, două răsuciri spre stînga pînă la douăzeci şi şapte, pe urmă alte două înapoi spre dreapta pînă la treizeci şi trei. Seiful era plin de teancuri de bancnote legate cu banderole de cauciuc, adică realitatea palpabilă a tuturor numerelor ălora de pe benzile de hîrtie. Le-am tras afară şi le-am aşezat ordonat într-o geantă elegantă de voiaj din piele de crocodil pe care dl. Schultz o primise cadou de la Drew Preston în primele lor zile de fericire petrecute la ţară. Geanta s-a umplut pînă sus, foarte reconfortant sentiment să vezi o asemenea geometrie solidă a numerelor, îmi creştea sufletul de o bucurie solemnă sau mai degrabă de recunoştinţă faţă de Dumnezeu, fiindcă-mi dădeam seama, dovadă, că nu-l contrariasem cu nimic. Apoi am închis repede geanta pentru că deja se auzea cum urcau scările în fugă mai mulţi inşi, am încuiat la loc seiful,

l-am acoperit cu hainele d-lui Schultz, am ieşit pe fereastră şi am luat-o în sus pe scara de incendiu şi noaptea aceea de 23 octombrie 1935 mi-am petrecut-o pe acoperişul Hotelului Robert Adams din Newark, New Jersey, smiorcăindu-mă şi trăgîndu-mi mucii ca un amărît de orfan ce eram, pînă cînd în cele din urmă am aţipit — se lumina deja de ziuă înspre răsărit şi din locul în care mă aflam se zărea în depărtare o siluetă liniştitoare, Empire State Building.

DOUĂZECI

DL. SCHULTZ FUSESE RĂNIT MORTAL şi a murit a doua zi seara, imediat după ora şase, la Spitalul Orăşenesc din Newark. Cu puţin înainte să moară, o infirmieră i-a adus tava cu mîncare în rezervă şi neprimind nici un fel de instrucţiuni să nu, a lăsat-o acolo. Eu, care eram ascuns după un paravan, am mîncat tot — supă, friptură de porc cu cartofi fierţi, o felie de pîine albă, ceai şi un calup de jeleu de lămîie ca desert. După aceea l-am luat de mînă. Intrase deja în comă şi se liniştise, numai pieptul gol, lat şi prost cusut i se mai mişca în sus şi în jos după ce ore în şir, de fapt toată după-amiaza, delirase şi-i turuise gura întruna, strigase, plînsese, împărţise ordine şi cîntase şi cum poliţia încerca să afle cine-l împuşcase fusese adusă acolo o stenografă care să înregistreze vorbăria lui.

Stînd ascuns acolo după paravan, am descoperit la îndemînă bloc-notesul unei asistente cu cîteva fişe de analize prinse cu o clamă, iar în sertarul de sus al unei mese albe de metal pe care l-am deschis cît am putut de încet am găsit un ciot de creion şi m-am apucat să scriu şi eu ce spunea. Poliţia voia să afle cine-l omorîse. Eu asta ştiam, aşa că am aşteptat să aud concluzia unei vieţi întregi. În mintea mea, orice om ajuns la capătul vieţii făcea declaraţia cea mai grozavă de care era el în stare, indiferent dacă delira sau nu, delirul nefiind altceva, după mine, decît un fel de cod.

Versiunea notată de mine nu se potriveşte în toate detaliile cu transcrierea oficială, eu am scris în clar şi a trebuit să fiu mai selectiv, unele cuvinte le-am înţeles prost, pe altele le-am greşit fiind eu însumi emoţionat, şi mi-era şi teamă să nu mă dau de gol, pentru că tot timpul intra cîte cineva în cameră, uneori chiar se înghesuiau, lăsînd la o parte stenografa, poliţişti, doctori, un preot şi familia d-lui Schultz, inclusiv nevasta autentică.

Transcrierea făcută de stenografă a ajuns în ziare şi deci aşa se ştie astăzi, că moartea lui Schultz Olandezul s-a dovedit lentă şi mai mult decît prolixă, chiar dacă în cultura căreia îi aparţinuse el tendinţa era ca moartea să iasă brusc în calea unor oameni care de felul lor nu prea aveau mare lucru de spus. Dar el toată viaţa nu făcuse decît să monologheze, chiar dacă întotdeauna se crezuse mai taciturn decît fusese de fapt şi mai puţin priceput în ale vorbirii. Astăzi mă gîndesc, după ce mi-am legat destinul de al lui, că orice făcea el era dintr-o singură bucată, şi omorurile şi discursurile care le însoţeau, niciodată nu-şi căuta cuvintele, chiar dacă pretindea acest lucru. Iar monologul inspirat de propria lui asasinare, deşi era rezultatul unei patimi încifrate, nu a avut nimic poetic în el, adevărul este că dusese o viaţă de gangster şi vorbea ca un gangster şi cînd a murit din cauza rănilor din piept care îi sîngerau pe lîngă cusături, a murit lăsînd să i se prelingă din minte toată lumea de gangsteri în care trăise, a murit consumîndu-se sub formă de vorbe, ca şi cum moartea ar însemna dizolvarea verbală a fiinţei, ca şi cum am fi cu toţii construiţi numai din vorbe, iar cînd murim sufletul nostru gramatical s-ar răspîndi în univers.

Nici nu e de mirare că mi se făcuse foame. Două ore încheiate i-a mers gura. Eu nu m-am mişcat de-acolo şi am învăţat paravanul pe dinafară, era făcut cred că din muselină bine întinsă cu şireturi pe un cadru de metal verde fixat pe patru rotiţe de cauciuc pe care putea fi plimbat de colo-colo şi cuvintele lui mi se părea că se conturau pe pînza luminată din partea cealaltă, sau poate că se conturau în mintea mea ca pe hîrtie, aşa încît mi le notam oprindu-mă doar atunci cînd mi se tocea vîrful creionului şi trebuia să-l scot din nou la lumină smulgînd aşchiile de lemn cu unghiile. În orice caz, voi cita în continuare ceea ce am notat din tot ce l-am auzit spunînd între orele patru şi şase după-masă, în ziua aceea de 24 octombrie, pînă cînd, în cele din urmă dar nu pentru totdeauna, a tăcut.

Aoleu, mamă, mamă, a zis, aoleu, opriţi, opriţi, opriţi. Vă rog, repede, brusc şi cu furie. Vă rog, brusc şi cu furie. Îmi recapăt suflul. Te descurci foarte bine cu sistemul de puncte şi linii. Ce număr ai în buzunar, Otto: 13780? Vai de mine, dat la cîini.

Cînd e cu bucurie n-are pic de energie. Vă rog, nici măcar nu ne cunoaştem. Mănuşă merge ce spun eu. Vai-vai, haida-hai, vai, ce mai, ştiu eu. Cine m-a-mpuşcat? Şeful cel mare. Cine să mă împuşte? Nimeni. Te rog, Lulu, şi pe urmă mă frige? N-am urlat, sînt destul de bun, sînt de gaşcă. Întrebaţi-o pe Winifred de la Justiţie. Nu ştiu de ce m-au împuşcat, pe onoarea mea că nu ştiu. Pe onoarea mea. Eu sînt un om de onoare. M-am dus la toaletă. Eram la toaletă şi cînd am vrut să scot — a sărit puştiul la mine. Da, din cauza lui. Păi cum, mi-o trage aşa, mie, beneficiarul testamentului lui, e just aşa? Un tată pe fiul lui? Vă rog, trageţi în locul meu, nu vreţi să trageţi? Care-s buni şi care răi? Vă rog, n-am avut nimic cu el. Era un cowboy şi el acolo, într-unul dintre duelurile alea, şapte din şapte pe săptămînă. Nu tu afacere, nu tu cîrciumă, nu tu prieteni, nimic, numai ce culegi din ce-ai nevoie. Vă rog, un singur glonţ. De la fabrică vine. Nu vreau armonie. Ba vreau armonie. Nu-i alta mai curată, mai nevinovată decît cea zisă Maria. O să ne luăm la biserică, da' te rog, dă-mi voie doar să plec puţin. Lasă-mă la fabrica de focuri districtuală. Nu, numai zece sîntem şi sînt zece milioane undeva pentru tine aşa că pune-ţi dovleacul la contribuţie şi aruncăm prosopul să facem pace. Aoleu, vă rog, lăsaţi-mă să mă ridic, vă rog mutaţi-mă, asta-i o lăbăgeală de grevă comunistă, nu vreau să-l văd, n-are rost să mimăm o încăierare. Trotuarul era problema — aveau şi gorilele o problemă şi le-am rezolvat-o eu. Daţi-mi mie frîiele şi vi-l arunc pe fereastră, îi scot ochii. Marfa mea aurită şi se bagă scîrbele alea de şobolani! Mamă, te rog, nu sfîşia, nu rupe. Despre asta nici să nu mai vorbim. Vă rog, prieteni, ajutaţi-mă să mă ridic. Fiţi atenţi, s-a tras cam sălbatic şi trasul ăsta a salvat viaţa unui om. Îmi cer scuze, am uitat că sînt reclamant şi nu inculpat. De ce nu poate să se retragă şi să-mi lase mie frîiele. Te rog, mamă, ia-mă acum. Nu-mi da drumul. Or să fugă toţi ăia albaştri. Sînt engleji, şi cu ăştia nu ştiu niciodată cine-i mai bun, ei sau noi. Vai, domnule, daţi-i păpuşii un adăpost. Pentru Dumnezeu! Vă puteţi juca de-a tăuraşii, fetele fac treaba asta cu o minge moale şi joacă tot felul de trăznăi cu ea. Mi-a arătat cînd eram copii. Nu, nu, şi iarăşi nu. De-atîta aiurea reală răspunsul este nu. Un băiat nu plînge niciodată şi nici nu azvîrle o mie de biştari. M-auzi ce-ţi spun? Ia nişte bani din te-

zaurul ăla, că e nevoie de ei. Uită-te la ce-ai văzut mai demult, nu găseşti tu în cărţi aşa ceva. Mie-mi plac lădiţele de legume proaspete. Aoleu, te rog, gardian, ridică-mă imediat în picioare. Ai auzit ce ţi-am spus?! Vă rog, tăbărîţi pe prietenii chinezilor şi pe comandantul lui Hitler. Mama e singurul lucru sigur, nu-l lăsaţi pe Satan să vă atragă prea repede. De ce m-o fi împuşcat mălău'-ăla. Vă rog, ridicaţi-mă. Dacă faceţi treaba asta puteţi să vă duceţi şi să săriţi chiar aici în lac. Ştiu eu cine sînt, sînt oamenii lui Frenchy, bineînţeles, feriţi-vă, feriţi-vă. Vai de mine, mi s-a dus cu totul memoria. Norocul meu s-a schimbat şi s-a dus şi s-a întors de atunci. Nu sînt statornic. N-aveţi nimic împotriva lui şi noi am marşat cînd ne-a spus bună. Mor. Haide, piţi, scoate-mă din circulaţie că sînt aproape nebun după tine. Unde s-a dus, unde s-a dus? Nu mă lasă să mă ridic, mi-au vopsit pantofii. Desfaceţi pantofii ăia. Mi-e atît de rău, daţi-mi un pahar cu apă. Desfă asta şi sparge-o ca să te pot atinge. Mickey, te rog, du-mă-n maşină. Nu ştiu cine poate să fi făcut aşa ceva. Oricine. Scoate-mi încet pantofii că am o cătuşă la ei. Papa aşa zice şi eu îl cred. Ştiu eu ce am să fac cu colecţia mea de hîrţoage. Pentru nişte tipi ca tine şi ca mine nu valorează un ban dar pentru perceptor valorează o avere. Nici n-are preţ. Şi banii sînt hîrtii şi tu îi ţii în căcăstoare! Uite, pădurile-ntunecate. Vreau să mă-ntorc — întoarce-te cu spatele la mine, te rog, Billy, mi-e atît de rău. Ai grijă de Jimmy Valentine că e un prieten de-al meu. Ai grijă de maică-ta, ai grijă de ea. Ascultă-mă pe mine, să nu-l baţi. Poliţia, vă rog, scoateţi-mă de aici. Vreau să rezolv acuzaţia. Haideţi, desfaceţi biletele de bîlci. Coşarii. Vreţi să vorbiţi, vorbiţi cu sabia. Ia uite, fiertură de fasole franco-canadiană la altar. Vreau să plătesc. Sînt gata acum. Toată viaţa am aşteptat. M-auziţi? Să mă lase toţi în pace.

O dată cu împuşcăturile de la Palatul - Bufet şi Bar, în Manhattan şi în Bronx mai fuseseră atacaţi şi alţi membri recunoscuţi ai bandei Schultz, doi erau morţi, inclusiv Mickey şoferul care se numea de fapt Michael O'Hanley, trei erau grav răniţi, iar restul bandei se presupunea că se risipise. Citisem despre asta în ziarele de dimineaţă, în gara Newark, aşteptînd trenul Căilor Ferate Pennsylvania ca să mă întorc în Manhattan. Nici o rela-

tare nu pomenea nimic despre mine, în declarația barmanului nu găsisem nici o vorbă despre vreun puști îmbrăcat cu o geacă de la Stafii, pînă aici toate bune, dar tot îmi lăsasem geanta de voiaj într-o casetă cu plată, îmi făcusem geaca sul și-o aruncasem într-un coș de gunoi plecînd de la ideea că poate ziarele nu reproduseseră chiar tot ce le spusese barmanul polițiștilor, pe urmă luasem un taxi și-i cerusem să mă ducă la Spitalul din Newark, spunîndu-mi în sinea mea că loc mai sigur decît însăși rezerva d-lui Schultz nu puteam găsi în momentul respectiv.

Acum însă, că murise, trebuia să mă descurc de unul singur. M-am uitat la el, era roșu aprins la față, ca o prună, avea gura întredeschisă și privea fix în tavan ca și cum ar fi mai avut ceva de spus. În prima clipă am și crezut că într-adevăr n-a terminat, dar pe urmă mi-am dat seama că și eu stăteam cu gura deschisă ca și cum aș mai fi avut ceva să-i spun și în mintea mea a început o întreagă discuție între noi, foarte firească deși venea cam prea tîrziu, el se confesa iar eu îl iertam, sau poate invers, în orice caz genul de conversație pe care numai cu morții o poți avea.

M-am fofilat afară din rezervă șchiopătînd, ca să nu mă găsească asistentele acolo cînd veneau să constate decesul, mi-am recuperat bagajul de la gară și am luat trenul înspre Manhattan. Era destul de frig dacă nu mai aveai geacă. M-am suit în tramvaiul care mă ducea direct la trenul suspendat și am ajuns înapoi în Bronx pe la ora nouă seara, dar nu m-am dus direct acasă, ci am ocolit prin curtea din spate a Căminului de Copii Diamond, m-am strecurat la subsol, unde Arnold Gunoi asculta la radio „Sala de bal cu himere" răsfoind numere vechi din *Collier's*. Fără să intru în detalii i-am spus că aveam ceva de depozitat la el și mi-a găsit un loc la fundul celui mai dosnic dulap al lui, pentru care i-am plătit un dolar. Pe urmă m-am întors pe unde venisem, am ocolit pînă la Bulevardul Trei și am ajuns acasă prin față.

Săptămîni întregi după asta am rămas în casă, parcă eram înțepenit, nu-i vorba că aveam febră și mă dureau toate oasele, pentru asta puteam lua aspirine, dar aveam senzația că am o mie de kilograme, orice făceam îmi cerea un efort cumplit, chiar și statul pe scaun, chiar și respiratul. M-am trezit că mă uitam fix la telefonul ăla negru, așteptînd să sune. De cîteva ori am și ridi-

cat receptorul să văd dacă era cineva la celălalt capăt al firului. Îmi ţineam Automaticul înfipt la curea, aşa cum îl văzusem pe dl. Schultz purtîndu-şi pistolul. Mi-era teamă că dacă mă duceam să mă culc aş fi avut coşmaruri, şi de fapt dormeam ca un prunc. Între timp se lăsase de-a binelea toamna prin Bronx, vîntul trîntea ferestrele deschise şi numai Dumnezeu ştie de prin ce copaci ajungeau pînă pe strada noastră vîrtejuri de frunze uscate. Iar el tot mort era, toţi erau morţi.

Stăteam şi mă gîndeam la ultimele vorbe pe care mi le spusese dl. Berman, dacă mai însemnau şi altceva decît combinaţia de numere a unui cifru. Un lucru mi se părea limpede, că mă îndemna s-o duc mai departe, încerca să salveze ceva, să paseze o ştafetă, şi deci avea încredere în mine. Dar încrederea asta putea însemna două lucruri, ori că habar n-avea, ori că ştia prea bine, că ştiuse de la bun început şi nu scosese nici *pîs*, profesorul meu care-mi arunca ocheade peste ramele ochelarilor învăţîndu-mă cîte ceva cu fiecare gest.

Mai rar duhuri atît de puternice ca ale răposatei mele bande. Oare ce se întîmpla cu talentele omului după ce murea, de pildă cu faptul că ştiuse să cînte la pian, sau în cazul lui Irving să lege noduri, să suflece cracii pantalonilor, să se ţină în echilibru pe marea dezlănţuită? Ce se întîmplase cu darul înnăscut al preciziei pe care-l admirasem atît de mult la Irving, cu priceperea lui desăvîrşită pentru orişice pe lume? Ce se alesese din această abstracţiune?

Mama nu dădea semne că ar fi remarcat starea în care mă găseam, dar a început să-mi gătească lucruri care-mi plăceau şi să facă ordine pe bune în apartament. Şi-a desfiinţat toate lumînările şi a aruncat la gunoi borcanele cu ceară, mi-a venit să şi rîd, acum cînd realmente murise cineva ea renunţa la doliu. Dar toate astea mă atingeau cel mult pe jumătate. Îmi storceam mintea după o idee ce să fac mai departe. M-am gîndit să-mi reiau şcoala, să stau acolo într-o clasă şi să învăţ chestiile alea pe care le înveţi în clase. Pe urmă tot eu mi-am spus că nu putea fi decît un comentariu pe marginea stării mele de spirit melancolice faptul că-mi putea trece prin minte aşa ceva.

Din cînd în cînd scoteam din buzunar foile pe care notasem tot ce spusese dl. Schultz, le netezeam şi le citeam încă o dată.

Ce bălmăjeală descurajantă. Nici un adevăr istoric nu găseam în ele, nici un mesaj pentru mine.

Mama a adus acasă într–o bună zi o pungă de hîrtie plină cu scoici cu striuri mărunte, unele nu mai mari decît o unghie, de la un magazin de pe Bulevardul Bathgate pe care–l descoperise, şi s–a apucat de o nouă nebunie de–a ei, să lipească scoicile pe telefon cu adeziv pentru avioane de la un model vechi din lemn de balsa pe care eu îl lăsasem neterminat. Băga o scobitoare în sticluţa cu liant, întindea stropul strălucitor de jur împrejur pe muchia cochiliei şi o fixa pe telefon. Pînă la urmă a acoperit tot telefonul cu scoici, şi corpul şi receptorul. În principiu nu arăta rău, era o combinaţie de alb, roz şi cafeniu, cu striuri şi zimţi, ai fi zis că–şi pierduse forma sau că forma oricărui lucru se pierde dacă îi dăm prea multă atenţie. A lipit scoici şi pe cordon, de arăta ca un şirag de lumini subacvatice. Pe mine mă podideau lacrimile cînd mă uitam la mama mea nebună şi–mi aminteam cum îmi vorbise despre ea James J. Hines, ca de–o tînără imigrantă mîndră, grijulie şi curajoasă. Probabil că o vreme măcar îl înnobilase pe tata iar el îi luminase viaţa, pentru că nu aveam nici o îndoială că se iubiseră pînă să ajungă el să se drogheze. Acum aveam destui bani ca să nu mai trebuiască s–o internez nicăieri. Mi–am jurat s–o ţin lîngă mine şi să am grijă de ea cît mai avea de trăit. Dar deocamdată nu făceam nici un pas înainte cu ea, nu reuşeam nici măcar s–o conving să lase încolo slujba. La prima vedere nu prea aveam nici o perspectivă îmbucurătoare în faţa noastră. Mă simţeam şi foarte singur cînd începea cu ciudăţeniile ei cu diferite obiecte — lumînări, fotografii, haine rupte, păpuşi dezmembrate şi acum scoici. Într–o seară a venit acasă cu un acvariu pentru peşti pe care abia l–a cărat pe scări în sus de greu ce era, l–a aşezat pe măsuţa de lîngă canapea îmbujorată toată la faţă şi cu un aer fericit, pe urmă l–a umplut cu apă şi cu mare grijă a scufundat telefonul înăuntru. Doamne, cum o mai iubeam pe mama mea nebună, ce frumoasă era, îmi părea atît de rău de ea, aveam impresia că o dezamăgisem, eram convins că ea nu reuşea să se schimbe din cauză că eu nu–mi atinsesem pînă la urmă scopul pentru amîndoi. Nu erau de ajuns banii din geanta dosită peste drum, la subsol, nu puteam să cred că răsplăteau toate eforturile mele pe altarul sforăriilor intuitive deşi, bineîn-

ţeles, nu ştiam cîţi erau de fapt, chiar şi cîştigurile de pe o lună modestă ale afacerilor Schultz şi tot ne-ar fi ajuns să trăim cîţiva ani, Dumnezeu mi-e martor că dacă ar fi fost acolo măcar de două ori cît avea mama salariu la spălătorie am fi putut cumpăra absolut tot ce ne trebuia, dar oricum mă îngrijorau cumplit pentru că nu aveam cum să mergem cu ei la bancă şi deci trebuia să inventez o metodă de a-i ţine la adăpost întruna şi de a-i cheltui cu ţîrîita, în aşa fel încît să nu atragem atenţia nimănui, motiv pentru care mi se şi părea o sumă meschină şi insuficientă. În mintea mea, dacă era vorba să ne aducă vreo schimbare ne-ar fi adus-o deja pînă acum, prin simplul fapt de a-i avea. Dar nu ne aduseseră nici o schimbare. Într-un tîrziu mi-am dat seama că dl. Schultz murise, dar pentru mine banii ăia rămăseseră ai lui. Îi luasem din seif la instrucţiunile d-lui Berman şi uite că acum aşteptam alte instrucţiuni. Nu-mi găseam acea linişte la care ar fi trebuit să mă aştept dacă mi se împlineau toate visele. Nu puteam vorbi cu nimeni, în ultimă instanţă nu ştiam pe nimeni care să-mi spună dacă procedasem bine. Adevărul e că singurii care ar fi putut aprecia cît de bine mă descurcasem erau morţii din fosta mea bandă.

Numai că într-o seară, cînd m-am dus să cumpăr ziare de la chioşcul de sub trenul suspendat de pe Bulevardul Trei, a apărut brusc un De Soto cu uşile deschise şi m-am trezit înconjurat de patru inşi, doi ieşiseră din tutungerie în acelaşi timp în care alţi doi coborau din maşină, toţi cu mutrele alea impasibile ale ocupaţiilor criminale. Unul dintre ei a făcut un singur semn din cap către portiera deschisă şi n-am mai aşteptat, mi-am împăturit ziarele sub braţ şi m-am urcat. M-au dus prin tot oraşul pînă într-o margine a Cartierului de Est. Ştiam că în nici un caz nu trebuia să intru în panică sau să încep să-mi imaginez cam ce mi s-ar fi putut întîmpla. Am trecut în revistă fiecare pas pe care-l făcusem de un an încoace şi nu reuşeam să înţeleg de unde Dumnezeu ştia despre mine, mă şi ferisem acolo pe treptele bisericii ca să nu apuce să mă vadă ca lumea. Abia acum realizam ce greşeală cumplită făcusem nescriindu-i mamei o scrisoare cu instrucţiunea s-o deschidă în caz că într-o bună zi n-aş mai fi venit acasă, n-aş mai fi venit şi aş fi murit fără să mai vin acasă la mama.

Maşina a oprit pe o străduţă îngustă dintre două blocuri şi bineînţeles că nu m-au lăsat să mă uit atent în jur. Am simţit deasupra mea umbrele ca nişte zăbrele ale scărilor de incendiu în lumina chioară a străzii. Am urcat pe o verandă şi apoi cinci etaje în sus pe scări.

M-am trezit într-o bucătărie sub un bec gol atîrnat de tavan, faţă în faţă cu omul care cîştigase războiul dintre bande şi care acum stătea aşezat la o măsuţă acoperită cu muşama, ca o rudă bogată în vizită. Ceea ce am văzut la el din prima clipă au fost ochii vag întrebători, unul dintre ei lăsat în jos sub pleoapa care-i atîrna inertă. Şi chiar că avea pielea stricată, se vedea foarte bine, iar cicatricea de sub bărbie era mai albă decît restul pielii. În totul lui tot semăna vag a şopîrlă. Cel mai bine îi arăta părul negru ondulat pieptănat şi netezit pe spate. Peste costumul de om de afaceri purta un pardesiu perfect croit. Pălăria şi-o pusese pe masă. Avea unghiile manichiurate şi mirosea a apă de colonie. După toate aparenţele, avea un alt stil de a face rău decît dl. Schultz. Mă simţeam în faţa lui ca atunci cînd mergi cîtva timp printr-alt cartier, chiar dacă nu este prea departe de al tău. Mi-a făcut un gest foarte politicos cu palma deschisă invitîndu-mă să iau loc vizavi de el.

— În primul rînd, Billy, mi-a spus cu o voce foarte joasă, ca şi cum întreaga discuţie ar fi fost regretabilă, aş vrea să ştii cît de rău ne pare de ce i s-a întîmplat Olandezului.

— Da, domnule, am zis eu îngrozit de faptul că ştia cum mă cheamă, nu voiam să figurez în condica lui de nume.

— Am avut cel mai profund respect. Pentru toţi. Îi cunoşteam de-atîţia ani. Un om ca Irving, mai rar asemenea calităţi.

— Aşa este, domnule.

— Încercăm să aflăm de ce s-a întîmplat treaba asta. Încercăm să-i ţinem la un loc pe băieţii lui şi să strîngem cîte ceva, înţelegi, pentru văduve şi orfani.

— Înţeleg, domnule.

— Dar se dovedeşte un lucru dificil.

Cămăruţa era arhiplină de indivizii care stăteau în spatele meu şi în spatele lui. Într-un tîrziu l-am văzut şi pe Dixie Davis, gură-spartă, prăbuşit pe un scaun de lemn cu genunchii lipiţi şi cu mîinile înfipte zdravăn între ei ca să nu-i tremure. Dl. Davis

avea nişte pete mari întunecate de transpiraţie la subsuorile costumului lui elegant cu dungi subţiri şi era lac de sudoare pe faţă, ceea ce ştiam că erau la el semne ale supremei onctuozităţi. I-am aruncat o privire cît am putut de fugară, aflasem cine mă deconspirase, cu alte cuvinte tot ce scoteau de la mine era adevărul pe care-l cunoşteau deja şi asta putea foarte bine să le sugereze că nu eram destul de deştept sau de parşiv ca să încerc să le ascund ceva.

Apoi m-am concentrat asupra celui care mă interoga. În tot cazul trebuia să stau drept şi să mă uit direct în ochii lui, să afle din atitudinea mea tot atît de mult cît afla din ce-i spuneam.

— Te priveau cu ochi buni, din cîte înţeleg.

— Da, domnule.

— S-ar putea s-avem nevoie de serviciile unui puşti deştept. Măcar te-ai ales şi tu din toată povestea cu ce să te lauzi? m-a întrebat el nevinovat, de parcă nu mi-ar fi atîrnat viaţa de un fir de aţă.

— Mă rog, am zis eu, abia-mi făceam ucenicia. Intrasem la plată cu o săptămînă în urmă şi mi se dăduse leafa în avans pe-o lună pentru că mama-i bolnavă. Două sute de dolari. Nu-i am la mine dar pot să-i scot de la casa de economii mîine dimineaţă.

Mi-a zîmbit depărtîndu-şi colţurile gurii pentru o clipă şi a ridicat mîna.

— N-avem nevoie de leafa ta, băiete. Eu vorbesc de banii din afaceri. Nu-şi prea făceau ei afacerile cum se fac afacerile. Mă întrebam dacă ne poţi ajuta să dibuim veniturile.

— Mamă, Doamne, am exclamat eu scărpinîndu-mă în cap, asta mai degrabă dl. Davis se pricepe. Eu tot ce făceam era să mă duc după cafea sau dacă voia cîte cineva un pachet de ţigări. Nu m-au lăsat niciodată să asist şi eu la întruniri sau atunci cînd se întîmpla cîte ceva.

A dat din cap gînditor. Îl simţeam pe Dixie Davis cum se uita la mine, îi simţeam privirea intensă.

— N-ai văzut niciodată banii?

— Ba da, am zis după o clipă de gîndire, o dată pe Strada 149. Am văzut cum se număra cîştigul dintr-o zi. Eu măturam pe jos. M-a impresionat.

— Te-a impresionat?!

— Da. Aveai ce să visezi după aia.

— Şi tu ai visat?

— N-a fost noapte să nu, i-am spus uitîndu-mă fix la ochiul pleoştit. Dl. Berman mi-a explicat că tot domeniul se schimbă. Că o să fie nevoie de oameni deştepţi şi calmi, cu maniere elegante şi şcoliţi. Aşa că vreau să m-apuc din nou de şcoală şi pe urmă să merg la Colegiul Municipal. După aia mai văd eu.

A încuviinţat din cap stînd nemişcat şi uitîndu-se şi el fix în ochii mei cîteva momente, pe urmă s-a hotărît:

— Bună idee, asta cu şcoala, mi-a spus. Poate o să ne mai interesăm de tine cînd şi cînd, ca să vedem cum te descurci.

După care a ridicat mîna cu palma întoarsă în sus şi eu m-am ridicat o dată cu mîna lui. Dixie Davis îşi acoperise faţa cu amîndouă mîinile.

— Vă mulţumesc, domnule, i-am spus omului care ordonase să fie omorîţi dl. Schultz, dl. Berman, Irving şi Lulu. Este o cinste pentru mine să vă cunosc.

M-au condus înapoi nevătămat pînă pe Bulevardul Trei, m-au lăsat cu maşina exact în faţa tutungeriei. Abia atunci m-a cuprins groaza. M-am aşezat pe marginea trotuarului. Aveam mîinile negre pentru că-mi transpiraseră şi mi se luase pe ele cerneala de la ziarele pe care le ţinusem strîns. Mi se citeau în palmă părţi de titluri şi bucăţi de cuvinte. Nu aveam idee ce mă aştepta mai departe. Ori eram liber, ori aveam zilele numărate. Pur şi simplu nu ştiam. Am sărit în picioare şi am luat-o pe străzi. Tremuram tot, dar nu de frică, de furie pe mine însumi că-mi era frică. Las' să mă omoare, mă gîndeam. Am ascultat să aud zgomot de motor, n-ar fi putut fi decît maşina tipică a morţii care dă colţul scrîşnind din toate roţile şi cu geamurile lăsate. Pe urmă am încercat să-mi dau seama ce anume or fi crezut că făcusem eu ca să vrea să mă omoare. Dar nu aveau de gînd să mă omoare, aveau de gînd să mă supravegheze. Eu aşa aş fi făcut dacă n-aş fi ştiut unde să caut banii.

Adevărul este că aflasem ceva foarte interesant din ziare: averea d-lui Schultz era estimată la o cifră care varia liber între şase şi nouă milioane de dolari. Foarte puţini fuseseră depuşi în bănci. Însemna că *Unione* nu-i găsise, încă îi mai căuta, puse-

seră gheara pe afacere dar voiau şi banii, voiau toată afacerea de la zero.

Şi mi s-a părut şi mie curios, dar de la o clipă la alta m-am înviorat cu totul de atenţia fie şi-atît de periculoasă pe care mi-o acorda un alt om mare, m-am gîndit că poate într-adevăr aveam zilele numărate, dar spiritul meu de competiţie s-a trezit din nou la viaţă chiar dacă eram conştient că beneficiam de moartea întregii bande într-un mod sinistru, că mă foloseam de moartea lor. Iată că nu se jucase ultima carte, jocul mergea înainte, banii nu mor niciodată, banii sînt eterni iar dragostea faţă de ei nu cunoaşte limite. Am aşteptat cîteva zile, după care am pătruns în subsolul lui Arnold Gunoi în timp ce el era plecat după prospecţiuni, mi-am făcut un adăpost pentru cazul în care ar fi intrat cineva şi în aerul ăla cenuşiu, cu copiii tropăindu-mi deasupra capului, mi-am numărat banii din geanta de piele de crocodil. A durat mult timp pînă i-am numărat, erau mult mai mulţi decît crezusem eu şi am să menţionez cifra exactă pentru că mi-au trebuit cîteva ore ca să le dau de capăt, erau trei sute şaizeci şi două de mii una sută şi doisprezece dolari, atîta luasem din seif şi depozitasem acolo sub toate acele bucăţi de cărucioare, ziare vechi, jucării stricate, arcuri de paturi, tuburi de burlane, pungi de hîrtie pline cu încălţări, haine zdrenţuite, oale, cratiţe, pătrate de geam, piese de maşini, lămpi cu acetilenă, şurubelniţe şi ciocane fără mînere, ferăstraie fără dinţi, cutii de pantofi pline cu surprize de la gumele de mestecat, sticle, borcane, biberoane, cutii de trabucuri pline cu suzete, maşini de scris, bucăţi de saxofoane, pîlnii de trompete, tobe fără piele, corni îndoiţi, ocarine sparte, bîte de baseball, corăbii miniaturale în sticle crăpate, căşti de înot, pălării şi insigne de cercetaşi, ecusoane din campaniile electorale, taburete şchioape, triciclete descentrate, colecţii de timbre coşcovite şi scobitori cu steguleţele tuturor ţărilor de pe lumea asta.

Bineînţeles că după aceea m-am aplecat din nou asupra foilor unde notasem ultimele spuse ale d-lui Schultz, le-am studiat şi mi-am descoperit în ele visul, acela al vieţii ca o răsplată copioasă, fusesem mult prea nerăbdător, iată, o soartă măreaţă mi se desfăşura la picioare, se desfăşura, se rostogolea în valuri şi

ţîşnea la lumină precum planeta cînd înfloreşte, parcă auzeam vocea d-lui Schultz zicînd *capabil băiat*, *capabil băiat* şi zău că eram, Doamne, Dumnezeule, pentru că în frazele lui am descoperit grămezi de bani, bani izvorîţi din patima lui delirantă şi încriptaţi în ea ca într-o ghicitoare spusă de un nebun, am studiat transcrierea aia făcută cu mîna mea şi am aflat din ea ce-mi spusese, îmi spusese că existau bani pentru doamna Schultz şi pentru copiii lui undeva unde ei ştiau să-i găsească dacă înţelegeau sensul vieţii şi al geniului lui, de ce-i plăcea să le mai adauge sare şi piper pe măsură ce-i treceau anii, în aşa fel încît să rezulte din etapele carierei lui de bandit ca şi din persoanele de care se înconjura.

Ca să verific propoziţia respectivă, l-am luat cu mine într-o seară pe Arnold Gunoi, după ce săptămîni întregi stătusem cuminte la şcoală ca să dau de înţeles că nu merita să fiu urmărit, şi am forţat un lacăt la vechiul depozit de bere părăsit de pe Bulevardul Parcului pe unde mă aţinusem eu pe vremuri jonglînd, am coborît la subsol în timp ce toată şandramaua se zdruncina de trecerea unui tren, într-o beznă atît de neagră de-ai fi zis că se stinseseră şi focurile în Iad, cu şobolanii frecîndu-se de gleznele noastre în umezeala aia care povestea istoria comerţului cu bere, şi acolo am găsit, printre rahaţi şi resturi mai ceva ca-n visele lui Gunoi, la lumina slabă a lanternei lui, un butoiaş ermetic închis, plin ochi cu moneda Statelor Unite ale Americii, pe care tot el l-a tîrît pînă afară, l-a încărcat pe un cărucior şi a pornit cu el înspre casă peste pietre, în timp ce eu mergeam înaintea lui şi mă ascundeam în umbra tuturor colţurilor, şi începînd cu acel miez de noapte am devenit asociaţii unei întreprinderi pe acţiuni care funcţionează şi astăzi.

Ceea ce nu înseamnă că mă declaram satisfăcut că asta ar fi fost tot, de ce fusese mai hăituit de aceea şi-i strînsese mai abitir pentru el — nu-l cunoşteam eu?! Am studiat din nou discursul acelei fantome care vorbise cu vocea lui, aşa cum mi-l notasem eu, şi o dată în plus am aflat ce-mi spusese, îmi spusese că pe măsură ce lumea strîngea cercul în jurul lui el îşi strîngea averea lîngă el, că de ce i se înrăutăţea situaţia de aceea o aduna mai tare la pieptul său, o fereca pe toată ca pe acţiuni, ca pe obligaţiuni, ca pe jetoanele de la masa de joc, o ţinea din ce

în ce mai mult lîngă el pe zi ce trecea, pe măsură ce traiectoria lui devenea mai nesigură. În cele din urmă o stocase într-un loc unde nimeni nu şi-ar fi închipuit că el călcase vreodată şi dacă se întîmpla să nu mai poată ajunge la ea, atunci ar fi murit o dată cu el, atîta doar, dacă nu se găsea cineva destul de şmecher s-o găsească.

Bun, deci acum, că ştiam tot, şi fiindcă acest tot dă naştere de obicei unei discreţii riguroase, mi-am reluat şcoala de-a binelea, doar aşa mi se spusese, că era o idee bună, şi deşi nu-mi era deloc uşor să pun stavilă elanului care-mi dădea ghes, am stat cuminte în clasele alea şi mi-am văzut de învăţătură şi după orele de şcoală lucram ostentativ la o pescărie pentru cinci dolari pe săptămînă purtînd un şorţ alb decorat în fiecare zi cu petele de sînge obişnuite şi aşa, plecînd de la premiza că în orice moment puteam fi urmărit, am aşteptat momentul oportun.

N-a trecut bine un an de la moartea d-lui Schultz şi omul cu pielea stricată a fost el însuşi inculpat şi adus în faţa justiţiei de către acelaşi Thomas E. Dewey, şi apoi băgat la închisoare. De-acum învăţasem destule despre viaţa de bandă ca să ştiu că o dată ce se adapta schimbărilor prioritătile se modificau, problemele se redefineau şi apăreau alte chestiuni de importanţă vitală în lumea crimei. De aceea aş fi putut foarte bine să plec imediat la ţară fără să mă deranjeze nimeni. Dar nu mă grăbeam. Numai eu ştiam ce ştiam. Iar lecţiile de la şcoală îmi înlesniseră un fel de revelaţie, şi anume că trăiam de fapt în cercuri mult mai largi ale lumii gangstereşti decît visasem vreodată, într-un imperiu gangsteresc pe lung şi pe lat. Adevăr care a ieşit la iveală după cîţiva ani, cînd a izbucnit războiul al doilea mondial, dar deocamdată aveam inspiraţie şi m-am hotărît să excelez şi la studii după cum mai demult la filaj şi la trădare, am trecut la liceul Harris Townsend din Manhattan pentru elevii excepţionali printre care ajunsesem destul de orgolios ca să nu mă mai mir că mă număram şi eu, şi apoi am făcut un salt şi mai mare la un colegiu din Divizia de Fotbal pe care aş prefera să nu-l mai numesc, unde mi-am plătit singur studiile în rate calculate ca să pară suportabile şi de unde am absolvit într-un tîrziu cu lauri şi cu un brevet de instructor pentru ofiţeri, cu grad de sublocotenent în Armata Statelor Unite.

În 1942, omul cu pielea stricată a fost graţiat de guvernatorul Thomas E. Dewey — care pe vremea cînd era procuror îl băgase la puşcărie — şi deportat în Italia în semn de mulţumire pentru ajutorul pe care pasămite l-ar fi dat la curăţarea docurilor New York-ului de sabotorii nazişti. Numai că pe vremea respectivă eu însumi îmi făceam datoria patriotică peste ocean şi tot aşa, cu una cu alta, abia după ce m-am întors acasă în 1945 am putut să-mi recuperez tezaurul. Prea multe nu mai am de spus despre treaba asta şi chiar dacă vreun cititor sau cititoare cu mintea hoaţă şi-a dat deja seama probabil, că doar oricine ştie cît fac doi şi cu doi, mie oricum îmi este egal pentru că evident că m-am dus şi-am recuperat totul, era exact unde mă aşteptam s-o găsesc, întreaga avere lipsă a d-lui Schultz despre care pînă în ziua de azi toată lumea a crezut că se pierduse definitiv. Se afla sub formă de snopuri de certificate de tezaur şi de teancuri de bancnote noi-nouţe de cea mai nobilă speţă, vorba d-lui Hines care le iubea atît de mult, toate împachetate în saci de poştă şi îndesate într-un seif. În sinea mea de veteran am fost profund mişcat de pitorescul antebelic al imaginii, parcă ar fi fost prada unui pirat, un monument al unei pofte de viaţă străvechi, cînd mă uitam la ele aveam aceleaşi sentimente ca în faţa unor portrete vechi sau ascultînd înregistrările unor cîntăreţi dispăruţi dar încă la modă. Sentimente care nu m-au împiedicat să iau totul cu mine.

Îmi dau seama însă că am ajuns aproape de finalul acestei povestiri despre aventurile mele ca adolescent. Cine sînt eu azi ca adult şi cu ce mă ocup, dacă mai fac parte sau nu din cercurile criminale, unde şi cum trăiesc sînt lucruri care trebuie să rămînă secretul meu, pentru că mă bucur de un anumit renume. Mărturisesc totuşi că de la punerea mea în posesie am încercat de multe ori să azvîrl toate numerele în sus şi să le las să cadă înapoi sub formă de litere, în aşa fel încît să ia naştere o carte nouă, într-un nou limbaj al existenţei. Cu alte cuvinte, ceea ce-mi spusese dl. Berman că s-ar putea să se întîmple odată şi odată, gestul pervers al unui om al cifrelor, să le arunci pe toate în sus cu tot cu imagistica lor, şi cuneiformele, şi hieroglifele, şi calculele, şi viteza luminii, toate numerele şi fracţiile, numerele

raţionale şi iraţionale, numerele pentru mărimi finite şi numărul nimicului. Dar ori de cîte ori am făcut treaba asta l-am obţinut pe acelaşi Billy Bathgate în care m-am ascuns eu însumi şi se pare că aşa şi trebuie să fie şi am început să-mi cam pierd încrederea că şmecheria asta e realmente posibilă.

O anumită consolare pentru mine ar fi, de pildă, aceea că am spus aici adevărul curat despre întreaga mea viaţă alături de Schultz Olandezul, chiar dacă pe ici-pe colo povestirea mea nu concordă cu ce veţi citi în colecţiile vechi de ziare. Am spus adevărul celor exprimate în cuvinte şi adevărul celor nespuse, dar care rezidă în cuvinte.

Mai am un singur lucru de spus şi l-am lăsat la urmă pentru că este motorul întregii mele amintiri, un eveniment care nu mă absolvă pe mine adolescentul de atunci, dar poate că amînă pentru o clipă alungarea mea din rai de către cititor. Numai cînd mă gîndesc la el cad în genunchi drept recunoştinţă, îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru viaţa pe care mi-a dat-o şi pentru bucuria conştiinţei mele, îl laud şi cu umilinţă îi mulţumesc pentru viaţa mea criminală şi pentru toată teroarea existenţei mele. În primăvara de după moartea d-lui Schultz, mama şi cu mine ne-am mutat într-un apartament de cinci camere la ultimul etaj, sus de tot, într-un bloc aşezat cu faţa spre sud, de unde se vedea minunăţia de copaci, alei, pajişti şi locuri de joacă ale Parcului Claremont. Într-o sîmbătă dimineaţă, era în luna mai, a bătut cineva la uşă, un şofer în uniformă gri-deschis care ţinea de toarte un coş de paie şi mie nu ştiu ce mi-a trecut prin minte că ar fi putut fi, rufe de la spălat sau aşa ceva, dar mama a trecut pe lîngă mine, a luat coşul ca şi cum l-ar fi aşteptat, drept care şoferul s-a simţit vizibil uşurat, pentru că pînă atunci avusese pe faţă o expresie de maximă îngrijorare, dar mama era de-acum mult mai decisă şi stăpînă pe ea însăşi, purta o rochie neagră simplă care se potrivea cu statura ei, şi pantofi eleganţi asortaţi, şi ciorapi, iar părul şi-l tăiase şi-l purta pieptănat simpatic, ca o aură pentru chipul ei frumos şi senin, mama a luat deci copilul, pentru că bineînţeles despre el era vorba, fiul meu cu Drew Preston, am ştiut din clipa în care l-am văzut, şi l-a adus în apartamentul nostru plin de soarele dimineţii şi l-a culcat în căruciorul de răchită plin de găuri pe care-l luase cu ea de la vechea locuinţă.

În acel moment am simţit că universul intrase pe adevăratul lui făgaş şi că adio viaţa mea de puştan.

Bineînţeles că a urmat o întreagă tevatură, a trebuit să ieşim să cumpărăm biberoane şi scutece pentru că musafirul nu ne venise cu instrucţiuni de folosire iar mamei i-a luat ceva timp pînă să-şi aducă aminte ce trebuia făcut cînd plîngea şi dădea din mînuţe, dar ne-am obişnuit cu el destul de repede şi parcă văd şi acum cu ce plăcere mergeam cu el înapoi în Bronx-Est şi-l plimbam cu căruciorul pe la soare pe Bulevardul Bathgate, printre negustorii care-şi trîmbiţau preţurile şi tarabele încărcate cu piramide de portocale, de struguri, de piersici, de pepeni, pe lîngă brutăriile cu pîine caldă în vitrine care aveau ventilatoare electrice în geamlîcurile de deasupra intrării şi răspîndeau miros de pîine fierbinte peste toată strada, prin faţa lăptăriei cu butoaiele ei de unt şi lădiţele de lemn cu brînză de ţară, prin faţa măcelarului care purta un pulover gros pe sub şorţ şi ieşea din camera frigorifică împachetînd teancul de cotlete în hîrtie cerată, prin faţa florăresei de la colţ care-şi stropea snopurile de flori tăiate din vase, printre copiii care alergau peste tot, printre babele care-şi cărau bleotocărind sacoşele pline cu verdeţuri şi pui, printre fetele adolescente care-şi etalau pe spate umeraşe cu rochii albe, printre camionagiii în maieu care-şi descărcau mărfurile, printre toate claxoanele care clănţăneau în oraşul ăla mustind de viaţă care venea în întîmpinarea noastră ca pe vremuri, cînd eram fericiţi, pînă s-o şteargă tata, cînd mergeam ca o familie să ne plimbăm prin piaţa asta, prin acest bazar al vieţii care era Bathgate pe vremea lui Schultz Olandezul.

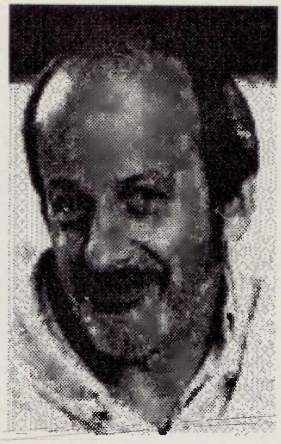

Romanul *Billy Bathgate*, apărut în 1989, i-a adus scriitorului american E. L. DOCTOROW (n. 1931) cele mai multe distincții: *PREMIUL FAULKNER AL PEN CLUBULUI AMERICAN, PREMIUL CERCULUI NAȚIONAL AL CRITICILOR* și *MEDALIA WILLIAM DEAN HOWELLS*. Alte romane publicate: *Welcome to Hard Times* (1960), *Big as Life* (1966), *The Book of Daniel* (1971), *Ragtime* (1975), *Loon Lake* (1980), *World's Fair* (1985).

„Povestea inițierii în lumea crimei organizate a adolescentului Billy este o lectură extraordinar de incitantă, dar și o mare operă de artă."

Washington Post Book World

„În *Billy Bathgate*, chiar și ultimul gangster este un personaj multidimensional."

Anne TYLER, *New York Times Book Review*

„Cred că acum pot scrie despre orice. Am senzația că, într-un fel, această carte m-a eliberat."

E. L. DOCTOROW, *Washington Post*

Lei 7740 + 160 TL = 7900

ISBN 973-34-0381-4

EDITURA UNIVERS